

EVANKELIUMIKIRJA

**SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAISEN
KIRKON KIRKKOKÄSIKIRJA II**

EVANKELIUMIKIRJA

Hyväksytty kirkolliskokouksessa 8. toukokuuta 1999

Uudistettu painos hyväksytty kirkolliskokouksessa 6. elokuuta 2021

© Kirkon keskusrahasto
ISBN 978-952-354-676-9
Publiva Oy / Kirjapaja
Painettu EU:ssa 2022

SISÄLLYS

Evankeliumikirjan käyttäjälle

7

Kirkkovuoden pyhäpäivien raamatuntekstit ja rukoukset

Joulujakso

Adventtiaika	13
1. adventtisunnuntai	15
1. adventtisunnuntain jälkeinen viikko.....	23
2. adventtisunnuntai	28
3. adventtisunnuntai	35
4. adventtisunnuntai	43

Jouluaika **50**

Joulu.....	51
Jouluaatto	52
Jouluyö.....	58
Jouluaamu	64
Joulupäivä.....	70
Tapaninpäivä (2. joulupäivä).....	76
Apostoli Johanneksen päivä (3. joulupäivä).....	85
Viattomien lasten päivä (4. joulupäivä).....	90
1. sunnuntai joulusta	95
Uudenvuodenaatto	100
Uudenvuodenpäivä.....	106
2. sunnuntai joulusta	115

Loppiais aika

Loppiainen (Epifania).....	125
1. sunnuntai loppiaisesta.....	134
2. sunnuntai loppiaisesta.....	142
3. sunnuntai loppiaisesta.....	151
4. sunnuntai loppiaisesta.....	160
5. sunnuntai loppiaisesta.....	169
6. sunnuntai loppiaisesta.....	176

Pääsiäisjakso

Paastonaikaa edeltävät sunnuntait **179**

3. sunnuntai ennen paastonaikaa (Septuagesima).....	180
2. sunnuntai ennen paastonaikaa (Sexagesima)	188
Laskiaissunnuntai (Esto mihi).....	197

Paastonaika **206**

Tuhkakeskiviikko	207
1. paastonajan sunnuntai (Invocavit).....	214
2. paastonajan sunnuntai (Reminiscere).....	222
3. paastonajan sunnuntai (Oculi)	230
4. paastonajan sunnuntai (Laetare).....	238
5. paastonajan sunnuntai (Judica).....	246
Palmusunnuntai.....	254
Hiljainen viikko	264
Hiljaisen viikon maanantai	265
Hiljaisen viikon tiistai	272
Hiljaisen viikon keskiviikko.....	279
Kiiristorstai	286
Pitkäperjantai.....	295
Jeesuksen kuolinhetki.....	305
Pitkäperjantain ilta.....	308
Hiljainen lauantai	313

Pääsiäisaika **316**

Pääsiäisyö.....	317
Pääsiäispäivä.....	326
2. pääsiäispäivä.....	336
Pääsiäisen jälkeinen viikko	
eli pääsiäisviikko	345
Pääsiäisen jälkeinen tiistai.....	346
Pääsiäisen jälkeinen keskiviikko	349
Pääsiäisen jälkeinen torstai	353
Pääsiäisen jälkeinen perjantai.....	356

Pääsiäisen jälkeinen lauantai.....	359
1. sunnuntai pääsiäisestä (Quasimodogeniti)	361
2. sunnuntai pääsiäisestä (Misericordia Domini).....	370
3. sunnuntai pääsiäisestä (Jubilate).....	378
4. sunnuntai pääsiäisestä (Cantate)	387
5. sunnuntai pääsiäisestä (Rukoussunnuntai, Rogate)	395
Helatorstai	403
6. sunnuntai pääsiäisestä (Exaudi)	411

Helluntaijakso

<i>Helluntaiaika</i>	419
Helluntaiaatto	420
Helluntaipäivä.....	425
Helluntain jälkeinen viikko eli helluntaiviikko	434

<i>Helluntain jälkeinen aika</i>	441
Pyhän Kolminaisuuden päivä.....	442
2. sunnuntai helluntaista.....	451
3. sunnuntai helluntaista.....	462
4. sunnuntai helluntaista.....	469
5. sunnuntai helluntaista.....	479
Apostolien päivä.....	488
7. sunnuntai helluntaista.....	496
Kirkastussunnuntai (Kristuksen kirkastumisen päivä)	505
9. sunnuntai helluntaista.....	513
10. sunnuntai helluntaista	522
11. sunnuntai helluntaista	532
12. sunnuntai helluntaista	540
13. sunnuntai helluntaista	550
14. sunnuntai helluntaista	558
15. sunnuntai helluntaista	566
16. sunnuntai helluntaista	575
17. sunnuntai helluntaista	583
18. sunnuntai helluntaista	592
19. sunnuntai helluntaista	600
20. sunnuntai helluntaista	607
21. sunnuntai helluntaista	616
Reformaation päivä.....	624
23. sunnuntai helluntaista	632

24. sunnuntai helluntaista	640
25. sunnuntai helluntaista	648
26. sunnuntai helluntaista	657
Valvomisen sunnuntai	663
Tuomiosunnuntai (Kristuksen kuninkuuden sunnuntai)	672

Erityispyhät

<i>Joulun liittyvät erityispyhät</i>	683
Kynttilänpäivä.....	684
Marian ilmestyspäivä.....	692
Juhannuspäivä (Johannes Kastajan päivä)	700

<i>Muita erityispyhiä</i>	709
Mikkelinpäivä (Enkelien sunnuntai)	710
Pyhäinpäivä	718
Luomakunnan sunnuntai	729
Perheen sunnuntai	740
Pyhän Henrikin muistopäivä.....	749

<i>Yhteiskunnalliset juhlapäivät</i>	755
Itsenäisyyspäivä	756
Kansalliset rukouspäivät	766

Hakemistot

1. Lyhenteet.....	768
2. Kirkkovuoden pyhäpäivien raamatuntekstit	770
3. Virret ja laulut	783

EVANKELIUMIKIRJAN KÄYTTÄJÄLLE

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jumalanpalveluselämää rytmittää kirkkovuosi, joka seuraa rakenteeltaan läntisen kristikunnan perinnettä. Lähtökohtana on Kristuksen pelastustyö, joka tulee todeksi seurakunnan ja sen jäsenten elämässä. Kirkkovuodessa ei siten ole kysymys vain Jeesuksen maanpäällisen elämän yksittäisten tapahtumien mieleen palauttamisesta, vaan niiden pelastushistoriallisesta muistamisesta. Kirkko elää nykyhetkessä yhdessä ylösnousseen ja taivaaseen astuneen Kristuksen kanssa.

Kirkkovuoden pelastushistoriallista luonnetta havainnollistavat Evankeliumikirjan aineiston jaksottelu sekä eri jaksojen ja pyhäpäivien otsikot ja kuvaukset. Jaksottelun johtavana teologisena periaatteena on kirkkovuoden pääsiäiseskeisyys. Evankeliumikirja antaa liikkumatilaa eri seurakuntien paikallisen tilanteen ja erilaisten tarpeiden huomioon ottamiseen. Siksi siinä on aineistoa myös sellaisia päiviä varten, jolloin kaikkialla ei pidetä jumalanpalvelusta.

Sunnuntain tekstejä ja rukouksia käytetään yleensä koko seuraavan viikon ajan. Arkipäivien jumalanpalveluksissa ja rukoushetkissä voidaan hyödyntää muitakin kuin menossa olevan vuosikerran tekstejä. Lisäksi Evankeliumikirjassa on erikseen aineistoa hiljaiselle viikolle ja suurten juhlapyhien jälkeisille viikoille.

Jumalanpalveluksissa seurataan yleensä kolmen vuosikerran järjestelmää. Erityistilanteissa, esimerkiksi perhejumalanpalveluksissa, on mahdollista käyttää eri vuosikertojen tekstejä vapaasti valiten.

Jotkut kirkkovuoden pyhäpäivät ovat erityispyhiä. Niitä ovat esimerkiksi kynttilänpäivä, Marian ilmestyspäivä ja mikkelinpäivä (ns. pistepy-

hät). Niiden aineistoa käytetään vain kyseisinä päivinä, joten niitä seuraa valla viikolla siirrytään maanantaista lähtien kirkkovuoden ajankohdan mukaisesti teksteihin, rukouksiin ja liturgisiin väreihin.

Kutakin pyhää varten on yleensä kolme tekstivuosikertaa. Saarna voidaan pitää mistä tahansa vuorossa olevan vuosikerran tekstistä. Eri vuosikerrat ovat keskenään tasavertaisia. Näin Raamatun sana pääsee jumalanpalveluselämässä esille mahdollisimman monipuolisesti.

Joinakin pyhinä toistuu kaikissa vuosikerroissa sama teksti, joka tuo selkeästi esiin kyseisen päivän sisällön ja luonteen. Vaikka se siis luetaan jumalanpalveluksessa joka vuosi, saarna voidaan silloinkin pitää muista teksteistä. Lisäksi useita tällaisia pyhäpäiviä varten on vaihtoehtoisia saarnatekstejä.

Päivän rukousten sekä suositeltujen alkuvirsien ja päivän virsien lukumäärä vaihtelee eri pyhinä. Niitä virsiä, joita ei käytetä alkuvirtenä tai päivän virtenä, on syytä pyrkiä sijoittamaan jumalanpalveluksen muihin kohtiin. Päivän virret ovat yleensä vuosikertojen mukaisessa järjestyksessä. Rukouksia ei ole järjestetty vuosikerroittain, vaan niistä voidaan vapaasti valita kulloiseenkin tilanteeseen parhaiten sopivat. Vaihtoehtoisia rukouksia voidaan käyttää muutoinkin kuin päivän rukouksina.

Psalmeja käytetään ensisijaisesti jumalanpalvelusten johdanto-osassa, vastauksena ensimmäiseen lukukappaleeseen ja ehtoollisen vieton aikana. Lisäksi niitä voidaan käyttää päivän rukoushetkissä.

Hallelujasäkeet on tarkoitettu evankeliumiin liittyvän hallelujalaulun yhteyteen. Paastonaikana hallelujalaulun ja hallelujasäkeen sijasta voidaan käyttää psalmilauseita.

Osa tekstien sisällöstä on paikoin sijoitettu sulkeisiin sen osoittamiseksi, että kyseisen osan käyttö on harkinnanvaraista.

Kirkolliskokouksen 6.8.2021 hyväksymä uudistettu painos sisältää muutamia korjauksia ja ajantasaistuksia.

Lukukappaleiden raamattuviitteet on kirjoitettu auki jumalanpalveluksen tekstinlukijaa varten. Virsisuositukseen on lisätty virsiä myös virsikirjan liiteosasta ja lisävihkosta. Apokryfitekstit on päivitetty vuonna 2007 valmistuneen uuden suomennoksen mukaisiksi. Kansallisia rukouspäiviä koskeva teksti on ajantasaistettu vastaamaan vuodesta 2004 alkaen noudatettua käytäntöä. Lisäksi uskonpuhdistuksen muistopäivän nimeksi on muutettu reformaation päivä.

**KIRKKOVUODEN
PYHÄPÄIVIEN
RAAMATUNTEKSTIT
JA RUKOUKSET**

| JOULUJAKSO |

Kirkkovuoden suurten juhlien vietossa on kolme vaihetta: valmistautuminen, juhla ja juhlan jälkivietto. Joulua edeltävä valmistautumisvaihe on adventtiaika. Joulun juhla-aika kestää jouluaatosta loppiaiseen. Joulun jälkivietto muodostuu loppiaisen jälkeisistä sunnuntaista.

| ADVENTTIAIKA |

Ensimmäisestä adventtisunnuntaista alkaa uusi kirkkovuosi. Tällainen käytäntö vakiintui läntisessä kristikunnassa keskiajan lopulle tultaessa, ja se näkyy jo meidän ensimmäisessä messukirjassamme *Missale Aboense* (1488).

Adventtiaikaan (latinan sanasta *adventus Domini* = Herran tuleminen) kuuluu neljä adventtisunnuntaita. Jeesuksen syntymää edelsi odotuksen aika, jolloin profeetat välittivät Jumalan kansalle lupauksia Vapahtajan tulemisesta. Joulun odotusaikana seurakunta omistaa uudelleen nämä lupaukset ja valmistautuu kuulemaan sanomaa niiden toteutumisesta.

Ensimmäisen adventtisunnuntain jälkeisestä maanantaista on vanhastaan alkanut jouluaattoon asti kestänyt adventtipaasto, jota kutsutaan myös pieneksi paastoksi erotuksena pääsiäistä edeltävästä suuresta paastosta.

Adventtiajan raamatuntekstit puhuvat Kristuksen tulemisesta neljässä merkityksessä:

- Jumalan tuleminen ihmiseksi Jeesus-lapsessa (Kristuksen ensimmäinen tuleminen)
- Jeesuksen tuleminen lupausten täyttäjänä kansansa keskelle
- Kristuksen tuleminen sanassa ja pyhissä sakramenteissa seurakunnan keskelle ja ihmisten sydämiin
- Kristuksen tuleminen kaikkeuden Herrana aikojen lopulla (Kristuksen toinen tuleminen).

Nämä näkökulmat ilmenevät myös adventtipyhien latinankielisissä nimissä, joita esimerkiksi Turun piispa Eerik Sorolainen käytti Postillasaan (1621).

Neljäs adventtisunnuntai omistetaan useimpien kirkkojen tavoin lasta odottavalle Marialle.

1. ADVENTTISUNNUNTAI

Kuninkaasi tulee nöyränä

Uskonpuhdistuksen kirkoissa päivän päätekstinä on keskiajan perinteen mukaisesti kertomus Jeesuksen ratsastuksesta Jerusalemiin. Jeesus ei tullut Jerusalemiin maallisten valtioiden tavoin, vaan nöyränä, aasilla ratsastaen. Näin hän liittyi Sakarjan kirjan profetiaan rauhan kuninkaan tulemisesta. Tähän viittaa myös päivän nimitys nöyrytyksen adventti (*adventus humiliationis*).

Kirkkovuoden ensimmäinen sunnuntai julistaa, että Jumala ei ole kaukana meistä. Hän lähestyy kansaansa antaakseen sille pelastuksen uuden ajan. Hoosianna laulaen tervehdimme Jeesusta Kuninkaanamme ja iloitsemme siitä, että hän on tullut ja vapauttanut meidät yhteyteen Jumalan ja toistemme kanssa.

Päivän evankeliumit liittävät adventin ja joulun palmusunnuntaihin ja pääsiäisen tapahtumiin. Näin kirkkovuoden pääsiäiseskeisyys tulee esille alusta lähtien. Joulu saa merkityksensä vain yhteydessä Kristuksen kärsimykseen, kuolemaan ja ylösnousemukseen.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen, maanantaista lauantaihin violetti tai sininen.

VIIRSISUOSITUKSET

A	2	Avaja porttis, ovesi
	4	Iloitse, morsian
Pv	3	Hoosianna! huudetaan
	6	Käy, kansa, Herraasi vastaan
	15	Tiellä ken vaeltaa
Lisäksi	756	Oi saavu jo, Immanuel
	901	Luoja, Isä, sinulle
	918	Rauhan Herra, suo rauha
	933	Oi saavu jo, Immanuel

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Iloitse, tytär Siion!

Riemuitse, tytär Jerusalem!

Katso, kuninkaasi tulee.

SAK. 9:9

Psalmi:

Kohotkaa korkeiksi, portit,
avartukaa, ikaikaiset ovet!
Kirkkauden kuningas tulee.

Kuka on kirkkauden kuningas?
Hän on Herra, väkevä ja voimallinen.
Hän on Herra, voiton sankari.

Kohotkaa korkeiksi, portit,
avartukaa, ikaikaiset ovet!
Kirkkauden kuningas tulee.

Kuka on kirkkauden kuningas?
Kirkkauden kuningas on Herra Sebaot!

Ps. 24:7–10

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herra, osoita, että olet uskollinen,
pelasta meidät!

Ps. 85:8

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 62:10–12

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 62

Lähtekää, menkää ulos porteista,
valmistakaa tie kansalle,
valmistakaa, tasoittakaa valtatie,
raivatkaa pois kivet,
kohottakaa lippu merkiksi kansoille!
Maailman ääriin saakka
Herra on kuuluttanut:
– Sanokaa tytär Siionille:

Katso, sinun pelastajasi saapuu,
 hän kuljettaa mukanaan työnsä palkkaa,
 johdattaa niitä, jotka on omikseen hankkinut.
 Heitä kutsutaan nimellä Pyhä kansa,
 Herran lunastamat,
 ja sinua nimellä Kaivattu kaupunki,
 Kaupunki, jota ei hylätä.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 13:11–14

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 13

Tehän tiedätte, mikä hetki on käsillä. Teidän on aika herätä unesta, sillä pelastus on nyt meitä lähempänä kuin silloin, kun meistä tuli uskovia. Yö on kulunut pitkälle, päivä jo sarastaa. Hylätäkäämme siis pimeyden teot ja varustautukaamme valon asein. Meidän on elettävä nuhteettomasti niin kuin päivällä eletään, ei remuten ja juopotellen, siveettömästi ja irstail- len, riidellen ja kiihkoillen. Pukekaa yllenne Herra Jeesus Kristus älkääkä hemmotelko ruumistanne, niin että annatte sen haluille vallon.

EVANKELIUMI

MATT. 21:1–9

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 21

Kun he lähestyivät Jerusalemia ja olivat tulossa Betfageen Öljymäelle, Jee- sus lähetti edeltä kaksi opetuslastaan ja sanoi heille: »Menkää tuolla nä- kyvään kylään. Siellä on aasintamma kiinni sidottuna ja varsa sen vierellä; löydätte ne heti. Ottakaa ne siitä ja tuokaa minulle. Jos joku sanoo teille jotakin, vastatkaa, että Herra tarvitsee niitä mutta palauttaa ne pian.»

Näin tapahtui, jotta kävisi toteen tämä profeetan sana:

– Sanokaa tytär Siionille:

Katso, kuninkaasi tulee!

Hän tulee luoksesi lempeänä,

ratsastaen aasilla,

työjuhdan varsalla.

Opetuslapset lähtivät ja tekivät niin kuin Jeesus oli käskenyt. He toi- vat aasin ja varsan ja panivat niiden selkään vaatteitaan, ja Jeesus istuutui aasin selkään. Ihmisiä oli hyvin paljon, ja he levittivät vaatteitaan tielle, toiset katkoivat puista oksia ja levittivät tielle niitä. Ja ihmisjoukko, joka kulki hänen edellään ja perässään, huusi:

– Hoosianna, Daavidin Poika!
Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!
Hoosianna korkeuksissa!

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

SAK. 9:9–10

SAKARJAN KIRJASTA, LUVUSTA 9

Iloitse, tytär Siion!
Riemuitse, tytär Jerusalem!
Katso, kuninkaasi tulee.
Vanhurskas ja voittoisa hän on,
hän on nöyrä, hän ratsastaa aasilla,
aasi on hänen kuninkaallinen ratsunsa.
Hän tuhoaa sotavaunut Efraimista
ja hevoset Jerusalemista,
sotajouset hän lyö rikki.
Hän julistaa kansoille rauhaa,
hänen valtansa ulottuu merestä mereen,
Eufratista maan ääriin asti.

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 1:7–12

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Koettelemuksissa teidän uskonne todetaan aidoksi, ja siitä koituu Jeesuksen Kristuksen ilmestyessä ylistystä, kirkkautta ja kunniaa. Häntä te rakastatte, vaikka ette ole häntä nähneet, häneen te uskotte, vaikka ette häntä nyt näe, ja te riemuitsette sanoin kuvaamattoman, kirkastuneen ilon vallassa, sillä te saavutatte uskon päämäärän, sielujen pelastuksen.

Tätä pelastusta ovat profeetat etsineet ja tutkineet. He ovat ennustaneet ja puhuneet teidän osaksenne tulevasta armosta ja tutkineet, mihin ja millaiseen aikaan heissä vaikuttava Kristuksen Henki viittasi todistaessaan Kristuksen kärsimyksistä ja niitä seuraavasta kirkkaudesta. Heille ilmaistiin, etteivät he palvelleet itseään vaan teitä puhuessaan siitä, minkä teille nyt ovat julistaneet ne, jotka taivaasta lähetetyssä Pyhässä Hengessä ovat tuoneet teille evankeliumin. Tähän pelastukseen haluavat enkelitkin päästä edes luomaan silmäyksen.

EVANKELIUMI

MARK. 11:1–10

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 11

Kun he lähestyivät Jerusalemia ja tulivat Betfageen ja Betaniaan Öljymäen rinteelle, Jeesus lähetti edeltä kaksi opetuslastaan ja sanoi heille: »Menkää tuolla näkyvään kylään. Heti kun te tulette sinne, te näette kiinni sidotun aasinvarsan, jonka selässä ei kukaan vielä ole istunut. Ottakaa se siitä ja tuokaa tänne. Jos joku kysyy, miksi te niin teette, vastatkaa, että Herra tarvitsee sitä mutta lähettää sen pian takaisin.»

Opetuslapset lähtivät ja löysivät varsan, joka oli sidottu kujalle oven eteen. He ottivat sen. Paikalla olevat ihmiset kysyivät: »Mitä te oikein teette? Miksi te viette varsan?» He vastasivat niin kuin Jeesus oli käskenyt, ja heidän annettiin mennä. He toivat varsan Jeesukselle ja heittivät vaatteitaan sen selkään, ja Jeesus nousi ratsaille. Monet levittivät vaatteitaan tielle, toiset taas lehviä, joita he katkoivat tienvarresta. Ja ne, jotka kulkivat hänen edellään ja perässään, huusivat:

– Hoosianna!

Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!

Siunattu isämme Daavidin valtakunta,

joka nyt tulee!

Hoosianna korkeuksissa!

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 49:8–10

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 49

Näin sanoo Herra:

– Armon hetkellä minä vastaan sinulle,
pelastuksen päivänä minä autan sinua.

Minä olen luonut sinut

toteuttamaan sen liiton,

jonka tein tämän kansan kanssa,

jotta saattaisit ennalleen maan,

jotta uudelleen jakaisit autioituneet perintömaat,

jotta sanoisit vangituille: »Lähtekää»,

ja pimeydessä viruville: »Tulkaa valoon!»

Tallatuilta teiltäkin he löytävät ravintonsa,
paljas kalliorinne on heille laidunmaa.
Eivät he näe nälkää, ei heidän tule jano,
ei heitä ahdista helle eikä auringon polte,
sillä heitä ohjaa heidän armahtajansa,
joka vie heidät lähteiden ääreen.

2. LUKUKAPPALE

ILM. 3:20–22

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 3

Kristus sanoo:

»Minä seison ovella ja kolkutan. Jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, minä tulen hänen luokseen, ja me aterioimme yhdessä, minä ja hän.

Sen, joka voittaa, minä annan istua kanssani valtaistuimellani, niin kuin minäkin olen voittoni jälkeen asettunut Isäni kanssa hänen valtaistuimelleen.

Jolla on korvat, se kuulkoon, mitä Henki sanoo seurakunnille.»

EVANKELIUMI

LUUK. 19:28–40

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 19

Jeesus lähti toisten edellä nousemaan Jerusalemiin vievää tietä. Kun hän oli tulossa Öljymäeksi kutsutulle vuorelle ja oli jo lähellä Betfagea ja Betaniaa, hän lähetti edeltä kaksi opetuslastaan ja sanoi: »Menkää tuolla näkyvään kylään. Kun tulette sinne, te näette kiinni sidotun aasinvarsan, jonka selässä ei kukaan vielä ole istunut. Ottakaa se siitä ja tuokaa tänne. Jos joku kysyy, miksi te otatte sen, vastatkaa, että Herra tarvitsee sitä.»

Miehet lähtivät ja havaitsivat kaiken olevan niin kuin Jeesus oli heille sanonut. Kun he olivat irrottamassa varsaa, sen omistajat kysyivät: »Miksi te viette varsan?» He vastasivat: »Herra tarvitsee sitä.» He toivat varsan Jeesukselle, heittivät vaatteitaan sen selkään ja auttoivat Jeesuksen ratsaille. Kun hän sitten ratsasti, opetuslapset levittivät vaatteitaan tielle.

Jeesuksen lähestyessä sitä paikkaa, mistä tie laskeutuu Öljymäen rinnettä alas, koko opetuslasten joukko alkoi riemuissaan suureen ääneen ylistää Jumalaa kaikista niistä voimateoista, jotka he olivat nähneet. He huusivat:

– Siunattu hän, kuningas,
joka tulee Herran nimessä!

Taivaassa rauha,
kunnia korkeuksissa!

Muutamit fariseukset sanoivat väkijoukon keskeltä Jeesukselle:
»Opettaja, kiellä opetuslapsiasi!» Mutta Jeesus vastasi: »Minä sanon
teille: jos he olisivat vaiti, niin kivet huutaisivat.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Nouse, Herra, osoita voimasi!
Riennä avuksemme ja anna armosi.
Pelasta meidät synnistä,
pelasta kaikesta, mikä tuhoaa elämää.
Sinua, kuningastamme,
tervehdimme tänään riemuiten.
Sinun valtakuntasi tulemisesta iloitsemme.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

2.

Herra Jeesus, Vapahtaja,
nöyränä ja hiljaisena
sinä viet valtakuntasi voittoon
ja kukistat pahan vallan.
Me odotamme armoasi ja rauhaasi.
Anna sanan ja sakramenttien
vahvistaa meitä toivossamme
uuden kirkkovuoden aikana.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

3.

Jeesus, Vapahtajamme.
Tänään, ensimmäisen adventtikynttilän
sytyttämisen päivänä,
mielemme täyttyy iloisesta odotuksesta.
Sinä, Herramme Jeesus,
saavuit kerran kansasi luo nöyränä ja hiljaisena.
Kiitos, että tahdot tänäänkin tulla jokaiseen kotiin

ja sytyttää valosi talven pimeyteen.
Tahdomme liittyä iloitsevaan joukkoon
ja toivottaa sinut tervetulleeksi.
Tule, rakas Jeesus.

4.

Sinä, kuninkaamme Jeesus Kristus,
tulet joka päivä luoksemme
vallan merkeistä riisuttuna,
köyhistä köyhimpänä.
Kumarru kurjuuteemme,
hoida haavoille lyötyjä,
kuuluta maailmalle armo ja rauha.
Hiljainen kuninkaamme,
havahduta meidät iloosi
ja viritä sydämemme laulamaan sinulle.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

5.

Jeesus, meidän Herramme.
Sinä saavuit kerran aasilla ratsastaen Jerusalemiin
ja riemuitsevat kansanjoukot tervehtivät sinua
palmunlehviä ja oksia heiluttaen.
Tänään mekin tahdomme toivottaa sinut
tervetulleeksi koteihimme ja sydämiimme.
Tule, Jeesus, luoksemme.
Valmista meissä tilaa juhlan odotukselle
ja joulun ilolle.
Sinua me ylistämme.

1. ADVENTTISUNNUNTAIN JÄLKEINEN VIIKKO

Ensimmäisen adventtisunnuntain jälkeisestä maanantaista alkaa jouluun valmistautumisen aika, adventtipaasto. Johannes Kastaja valmistti ihmiset ottamaan vastaan Kristuksen. Parannus ja syntien anteeksianto valmistavat meitä ottamaan vastaan joulun Herran.

LITURGINEN VÄRI: violetti tai sininen.

RAAMATUNTEKSTIT

PSALMI

Sinun puoleesi, Herra, minä käännyn.

Jumalani, sinun apuusi minä luotan.

Enhän luota turhaan,
ethän anna vihollisilleni sitä riemua,
että he voittavat minut!

Ei kukaan, joka luottaa sinuun,
jää vaille apuasi.

Vain luopiot joutuvat häpeään.

Herra, osoita minulle tiesi,
opeta minua kulkemaan polkujasi.

Ohjaa minut totuuteesi ja opeta minua,
sinä Jumalani, auttajani!

Sinuun minä luotan aina.

Herra, sinä olet laupias,
muista minua,
osoita ikiaikaista hyvyyttäsi.

Älä muista nuoruuteni syntejä,
älä pahoja tekojani!

Sinä, joka olet uskollinen ja hyvä,
älä unohda minua!

Hyvä ja oikeamielinen on Herra,
hän neuvoo syntisille tien.

Hän hankkii sorretuille oikeuden,
hän opettaa köyhille tiensä.

Herran tie on hyvä, hän on uskollinen niille,
jotka pitävät hänen liittonsa ja lakinsa.

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

VANHAN TESTAMENTIN LUKUKAPPALEET

JES. 63:15–16

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 63

Katso taivaastasi,
katso pyhästä, ihanasta asumuksestasi!
Missä viipyy sinun tulinen intosi,
missä ovat voimatekosi?
Missä on sinun palava säälisi?
Älä kiellä meiltä rakkauttasi!
Olethan sinä meidän isämme.
Ei Abraham meistä mitään tiedä
eikä Israel meitä tunne.
Sinä, Herra, olet meidän isämme.
Ikuinen Lunastajamme,
se on sinun nimesi.

MIIKA 2:12–13

MIIKAN KIRJASTA, LUVUSTA 2

– Minä kokoan sinut, Jaakobin heimo, kaikkialta,
yhdistän Israelista jäljelle jääneet.
Minä johdatan heidät yhteen
kuin lampaat tarhaan,
kuin lauman laitumelle.
Kansaa tungeksii kaikkialla.
Heidän edellään kulkee tien aukaisija,
he raivaavat tiensä,
murtautuvat portista ja lähtevät.
Heidän kuninkaansa kulkee edellä,
Herra johtaa heitä.

HAB. 2:1–4

HABAKUKIN KIRJASTA, LUVUSTA 2

Profeetta sanoi:

– Minä seison vartiopaikallani,
asetun tähystämään
saadakseni tietää, mitä Herra puhuu minulle,
mitä hän vastaa valituksiini.

Herra vastasi minulle:

– Kirjoita näky niin selvästi tauluihin,
että sen voi vaivatta lukea.

Näky odottaa vielä toteutumistaan,
mutta määräaika lähestyy joka hetki,
se hetki tulee vääjäämättä.

Jos se viipyy, odota,
näky toteutuu varmasti ja ajallaan.

Kirjoita siis:

Tuo kansa on perin juurin
röyhkeä ja väärämielinen.

Mutta vanhurskas saa elää,
kun hän pysyy uskollisena.

UUDEN TESTAMENTIN LUKUKAPPALEET

ILM. 2:1–5, 7

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 2

»Kirjoita Efesoksen seurakunnan enkelille:

Näin sanoo hän, jolla on oikeassa kädessään seitsemän tähteä ja joka käyskentelee seitsemän kultajalkaisen lampun keskellä:

Minä tiedän sinun tekosi, sinun vaivannäkösi ja kestävyytesi. Minä tiedän, ettet voi sietää pahoja ihmisiä. Sinä olet koetellut niitä, jotka sanovat itseään apostoleiksi vaikka eivät ole, ja olet havainnut heidät valehtelijoiksi. Kestävyttäkin sinulla on, olethan joutunut moneen vaivaan minun nimeni tunnustamisen tähden etkä ole antanut periksi. Mutta sitä en sinussa hyväksy, että olet luopunut ensi ajan rakkaudesta. Muista siis, mistä olet langennut, käänny ja palaa tekemään ensi ajan tekoja. Ellet tee parannusta, minä tulen luoksesi ja siirrän lamppusi paikaltaan.

Jolla on korvat, se kuulkoon, mitä Henki sanoo seurakunnille. Sen, joka voittaa, minä annan syödä elämän puusta, joka on Jumalan puutarhassa.»

ILM. 22:12–17

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 22

»Minä tulen pian, ja tullessani minä tuon jokaiselle palkan, maksan kullekin hänen tekojensa mukaan. Minä olen A ja O, ensimmäinen ja viimeinen, alku ja loppu.

Autuita ne, jotka pesevät vaatteensa: he pääsevät syömään elämän puusta ja saavat mennä porteista sisälle kaupunkiin. Ulkopuolelle jäävät koirat ja noidat, irstailijat, murhaajat ja epäjumalien palvelijat ja kaikki, jotka rakastavat valhetta ja noudattavat sitä.

Minä, Jeesus, olen lähettänyt enkelin luoksenne, jotta seurakunnat saisivat tämän todistuksen. Minä olen Daavidin juuriverso ja suku, kirkas aamutähti.»

Henki ja morsian sanovat: »Tule!» Joka tämän kuulee, sanokoon: »Tule!» Joka on janoissaan, tulkoon. Joka haluaa, saa lahjaksi elämän vettä.

EVANKELIUMI

LUUK. 3:7–14

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 3

Kun ihmisiä tuli joukoittain kastettavaksi, Johannes sanoi heille: »Te käärmeen sikiöt! Kuka teille on sanonut, että te voitte välttää tulevan vihan? Tehkää hedelmiä, joissa kääntymyksenne näkyy! Älkää ruvetko ajattelemaan: 'Olemmehan me Abrahamin lapsia.' Minä sanon teille: Jumala pystyy herättämään Abrahamille lapsia vaikka näistä kivistä. Nyt on jo kirves pantu puun juurelle. Jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, kaadetaan ja heitetään tuleen.»

Ihmiset kysyivät häneltä: »Mitä meidän sitten tulee tehdä?» Hän vastasi heille: »Jolla on kaksi paitaa, antakoon toisen sille, jolla ei ole yhtään. Jolla on ruokaa, tehkään samoin.» Myös publikaaneja tuli kastettavaksi, ja he kysyivät Johannekselta: »Opettaja, mitä meidän tulee tehdä?» Hän sanoi heille: »Älkää vaatiko enempää kuin on säädetty.» Sotilaatkin kysyivät häneltä: »Entä me, mitä meidän tulee tehdä?» Hän sanoi heille: »Älkää ryöstäkö älkääkä kiristäkö keneltäkään, vaan tyytykää palkkaanne.»

RUKOUKSIA

1.

Jumala, Isämme.

Olet luvannut profeettojen kautta, että Poikasi Jeesus Kristus tuo vapautuksen vangituille, ilon ja toivon hylätyille.

Valmista meidät kohtaamaan hänet pelastajanamme.

Vastaa odotukseemme.

Kuule meitä, kun tervehdimme kuningastamme:

Hoosianna, Daavidin Poika, hoosianna korkeuksissa.

2.

Pyhä Jumala, rakas taivaallinen Isämme.

Kiitos adventin ajasta, kiitos iloisesta odotuksesta.

Auta, että adventtikynttilöiden syttyessä

osaisimme viikko viikolta valmistautua

Poikasi Jeesuksen syntymäjuhlaan.

Opetä meitä näkemään ne asiat,

jotka ovat elämässä todella tärkeitä,

ja jättämään vähemmälle sellainen, mitä emme tarvitse.

Tätä rukoilemme Poikasi Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2. ADVENTTISUNNUNTAI

Kuninkaasi tulee kunniaassa

Evankelisessa kristikunnassa tämän päivän aiheena on Kristuksen tuleminen kunniaasaan aikojen lopulla. Tämän ilmaisee myös nimitys *adventus glorificationis*, jonka Eerik Sorolainen Postillassaan (1621) suomensi sanoilla *Christuxen cunnialisesta tulemisesta*. Seurakunnan tulee kärsivällisesti kilvoitellen odottaa Kristuksen tuloa. Keskelle häntää ja syyllisyyttä seurakunta on saanut lupauksen pelastuksen ajasta. Tämä lupaus täyttää sen toivolla ja ilolla.

LITURGINEN VÄRI: violetti tai sininen.

VIRSIUSITUKSET

A	11	Sinua, Kristus, odottaa
	161	Vain hetki, Herra kaataa
Pv	5	Te laaksot, notkot, nouskaa
	8	Nyt tahdon käydä vastaan
	160	Kun luova tahto kaikkeuden Herran
Lisäksi	918	Rauhan Herra, suo rauha
	933	Oi saavu jo, Immanuel
	976	Kyyneliin kastuu köyhien maa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Kuule meitä, Israelin paimen,
ilmesty kirkkaudessaasi.

Osoita voimasi, tule avuksemme.

Ps. 80:2–3

Psalmi:

Jumala, Sebaot, katso jälleen meihin taivaastasi,
katso meitä!

Ota hoitoosi tämä viiniköynnös,
taimi, jonka oikealla kädelläsi olet istuttanut itseäsi varten,
lapsi, jolle sinä olet antanut voiman.

Menehtykööt uhkaavan katseesi alla ne,
jotka ovat sen polttaneet ja pirstoneet!

Mutta suojoatkoon sinun kätesi palvelijaasi,
joka on oikealla puolellasi,

ihmislasta, jolle sinä olet antanut voiman.
 Me emme käännä sinun luotasi pois.
 Anna meidän elää,
 me huudamme sinun nimeäsi.
 Jumala, Herra Sebaot, auta meidät ennallemme,
 anna meidän nähdä kasvojesi valo,
 niin me pelastumme.

Ps. 80:15–20

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Ilo valtasi minut, kun kuulin sanan:
 Me lähdemme Herran huoneeseen!

Ps. 122:1

TAI

Suuret ovat meidän Herramme teot,
 niistä me saamme iloita.

Ps. 126:3

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

HOOS. 2:20–22

HOOSEAN KIRJASTA, LUVUSTA 2

– Sinä päivänä minä luon rauhan:
 Villieläimet, taivaan linnut, maan matelijat
 eivät enää tuota vaaraa.

Minä särjen jousen ja miekan,
 niin ettei sotia enää käydä.

Minä annan kansani asua turvassa.

Minä kihlaan sinut, otan omakseni ainiaaksi,
 minä liitän sinut itseeni
 vanhurskauden ja oikeuden sitein,

rakkaudella ja hyvyydellä.
Minä liitän sinut itseeni uskollisuuden sitein,
ja sinä tulet tuntemaan Herran.

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 1:13–17

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Vyöttäytykää siis, olkaa raittiit. Pitäkää ajatuksenne kirkkaina ja pankaa täysi toivonne siihen armoon, joka teille annetaan Jeesuksen Kristuksen ilmestyessä. Olkaa kuuliaisista lapsista älkääkään taipuko noudattamaan himoja, joiden vallassa ennen, tietämättömyytenne aikana, elitte. Niin kuin hän, joka teidät on kutsunut, on pyhä, niin tulkaa tekin pyhiksi kaikessa mitä teette. Onhan kirjoitettu: »Olkaa pyhät, sillä minä olen pyhä.» Ja jos kerran te rukoillessanne kutsutte Isäksi häntä, joka puolueettomasti tuomitsee kunkin hänen tekojensa mukaan, niin eläkää jumalanpelossa tämä muukalaisuutenne aika.

EVANKELIUMI

LUUK. 21:25–33 (34–36)

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 21

Jeesus sanoi:

»Auringossa, kuussa ja tähdissä näkyy merkkejä. Meren aallot pauhaavat jylisten, ja maan päällä ovat kansat ahdistuksen ja epätoivon vallassa. Kaikki lamaantuvat pelosta odottaessaan sitä, mikä on kohtaava ihmiskuntaa, sillä taivaiden voimat järkkyvät. Silloin nähdään Ihmisen Pojan tulevan pilven päällä suuressa voimassaan ja kirkkaudessaan. Kun nuo tapahtumat alkavat, nostakaa rohkeasti pääne pystyyn, sillä teidän vapautuksenne on lähellä.»

Hän esitti heille myös vertauksen:

»Katsokaa viikunapuuta, tai mitä puuta tahansa. Kun näette sen puhkeavan lehteen, te tiedätte ilman muuta, että kesä on jo lähellä. Samalla tavoin te nähdessänne tämän tapahtuvan tiedätte, että Jumalan valtakunta on lähellä. Totisesti: tämä sukupolvi ei katoa ennen kuin kaikki tämä tapahtuu. Taivas ja maa katoavat, mutta minun sanani eivät katoa.»

(»Pitäkää varanne, etteivät juopottelu ja päihtymys tai jokapäiväisen elämän huolet turruta teitä, niin että se päivä yllättää teidät niin kuin ansa. Sitä päivää ei välttä yksikään, joka maan päällä elää. Pysykää siis alati valveilla ja rukoilkaa itsellenne voimaa, jotta selviäisitte kaikesta siitä, mikä on tapahtuva, ja kestäisitte Ihmisen Pojan edessä.»)

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 35:3–6

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 35

Voimistakaa uupuneet kädet,
vahvistakaa horjuvat polvet,
sanokaa niille, jotka sydämessään hätäilevät:

»Olkaa lujat, älkää pelätkö.

Tässä on teidän Jumalanne!

Kosto lähestyy,

tilinteon hetki.

Jumala itse tulee ja pelastaa teidät.»

Silloin aukenevat sokeiden silmät

ja kuurojen korvat avautuvat,

rampa hyppii silloin kuin kauris,

mykän kieli laulaa riemuaan.

Lähteitä puhkeaa autiomaahan,

vuolaina virtaavat purot arolla.

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 10:35–39

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 10

Älkää heittäkö pois rohkeuttanne, sillä se palkitaan kerran runsaasti. Kestävyys on teille tarpeen, jotta pystyisitte täyttämään Jumalan tahdon ja siten saisitte omaksenne sen, minkä hän on luvannut. Onhan sanottu näin:

– Vähän aikaa vielä, vain vähän aikaa,

niin tulee se, jonka on määrä tulla,

eikä hän viivyttelä.

Kun vanhurskas palvelijani uskoo,

hän saa elää,

mutta jos hän luopuu,

en häntä hyväksy.

Me emme ole niitä, jotka luopuvat ja joutuvat tuhoon, vaan niitä, jotka uskovat ja pelastavat sielunsa.

EVANKELIUMI

LUUK. 12:35–40

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 12

Jeesus sanoo:

»Pitäkää vaatteenne vyötettyinä ja lamppunne palamassa. Olkaa niin kuin palvelijat, jotka odottavat isäntäänsä häistä valmiina heti avaamaan oven, kun hän tulee ja kolkuttaa. Autuaita ne palvelijat, jotka heidän herransa palatessaan tapaa valvomasta! Totisesti: hän vyöttäytyy, kutsuu heidät pöytään ja jää itse palvelemaan heitä. Autuaita nuo palvelijat, jos hän tapaa heidät näin valvomasta, tulipa hän ennen sydänyötä tai sen jälkeen!

Ymmärrättehän, että jos talon isäntä tietäisi, minä yön tuntina varas tulee, hän ei antaisi murtautua taloonsa. Olkaa tekin valmiit, sillä Ihmisen Poika tulee hetkellä, jota ette aavista.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 44:6–8

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 44

Näin sanoo Herra, Israelin kuningas

ja sen lunastaja, Herra Sebaot:

– Minä olen ensimmäinen ja minä olen viimeinen,
ei ole muuta Jumalaa kuin minä.

Kuka on minun kaltaiseni? Antakoon äänensä kuulua

ja kertokoon minulle, mitä on tapahtunut

siitä alkaen kun asetin paikalleen ikimuinaisen kansan!

Hän esittääköön myös tulevat tapahtumat,

tulevaiset hän kertokoon meille!

Älkää säikähtäkö, älkää jääkö kauhun valtaan!

Enkö ole jo aikoja sitten

kertonut ja ilmoittanut näitä teille?

Te olette minun todistajani:

onko muuta Jumalaa, muuta turvakalliota kuin minä?

Minä en toista tunne!

2. LUKUKAPPALE

JAAK. 5:7–11

JAAKOBIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 5

Olkaa kärsivällisiä, veljet, Herran tuloon asti. Niin maamieskin: kärsivällisesti hän odottaa maan kallista hedelmää kevään ja syksyn sadonkorjuuseen saakka. Olkaa tekin kärsivällisiä ja rohkaiskaa mielenne, sillä Herran tulo on lähellä. Älkää syytelkö toisianne, veljet, ettei teitä tuomittaisi. Tuomari seisoo jo ovella. Veljet, ottakaa vastoinkäymisten kestämisessä ja kärsivällisyydessä esikuvaksenne profeetat, jotka ovat puhuneet Herran nimessä. Niitä, jotka kestävät loppuun asti, me ylistämme autuaiksi. Te olette kuulleet Jobin kestävydestä ja tiedätte, mihin tulokseen Herra antoi sen johtaa. Herra on laupias ja anteeksiantava.

EVANKELIUMI

LUUK. 17:20–24

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 17

Kun fariseukset kysyivät Jeesukselta, milloin Jumalan valtakunta tulee, hän vastasi: »Ei Jumalan valtakunta tule niin, että sen tulemista voidaan tarkkailla. Eikä voida sanoa: 'Se on täällä', tai: 'Se on tuolla.' Katsokaa: Jumalan valtakunta on teidän keskellänne.»

Opetuslapsilleen hän sanoi:

»Tulee aika, jolloin te toivotte näkeväne edes yhden Ihmisen Pojan päivän mutta ette saa nähdä. Teille sanotaan silloin: 'Hän on tuolla', ja: 'Hän on täällä', mutta älkää lähtekö minnekään, älkää juosko perässä. Sillä niin kuin salama välähtää ja valaisee taivaan äärestä ääreen, niin on Ihmisen Poika oleva ilmestymisensä päivänä.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herramme ja Jumalamme.

Herätä meidät valmistamaan tietä Pojillesi.

Raivaa hänelle tie jokaiseen päiväämme

ja auta meitä taistelemaan kestävinä

valtakuntasi tulemiseksi.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,

meidän Herramme tähden.

2.

Herramme Jeesus Kristus.
Sytytä sydämiimme ilo siitä,
että tulet pian kirkkaudessasi.
Anna tämän tietoisuuden
rohkaista meitä silloinkin,
kun kaikki on pimeää
emmekä löydä tietä.
Tule pimeytemme ja tuo sinne
paluusi kirkkauden häikäisevä valo.
Sinun on kunnia, valta ja voima ikuisesti.

3.

Jeesus Kristus, Herramme ja Vapahtajamme,
läpi pimeyden kaikuu viesti sinun tulostasi.
Anna meille rohkeutta ja kestävyyttä
elää luottaen sinuun
ja siihen todellisuuteen, mikä ei vielä näy.
Auta meitä pysymään valveilla ja rukoilemaan,
niin että olemme valmiina,
kun tulet kirkkaudessasi.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

4.

Herra, olet luvannut tulla pian.
Älä viivyttelä,
älä anna meidän väsyä odotuksessamme
ja vajota toivottomuuteen.
Vahvista uupuneet kätemme ja jalkamme
ja virkistä huolten rasittamat mielemme.
Anna voimaa nousta ja lähteä liikkeelle
vastaanottamaan sinua.
Vielä vähän aikaa, vain vähän aikaa
ja kohtaamme sinut,
auttajamme ja pelastajamme.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

3. ADVENTTISUNNUNTAI

Tehkää tie Kuninkaalle

Päivän raamatullinen keskushenkilö on Johannes Kastaja. Hänen kehoutuksensa katumukseen ja parannukseen koskee myös meitä. Johannes viittaa Jumalan Karitsaan, joka kantaa koko maailman synnin. Saamme tunnustaa syntimme luottaen Kristuksessa annettuun pelastukseen. Tämä on pääasia joulun valmistautumisessa – joulupaastossa.

Johannes oli merkki siitä, että profeettojen ennustukset olivat täytty-mässä: Vapahtaja oli pian tuleva. Kristuksen toiminnassa toteutuivat pelastuksen ajan merkit, ja samoin hän tulee yhä uudelleen sanassa ja sakramenteissa seurakuntansa keskelle pelastuksen lahjat mukanaan. Tähän hänen »hengelliseen tulemiseensa» viittaa latinankielinen nimi-tys *adventus spiritualis et sanctificationis*.

LITURGINEN VÄRI: violetti tai sininen.

VIRSISUOSITUKSET

A	7	Valmistu, Herran kansa
	9	Kristus tulee, kuningas
Pv	12	Mies tänne saapui, mies meitä pyytämään
	185	Herra, annat sanassasi
	266	Oi Jeesus Kristus, Herramme
	259	Kiitetty Herra, joka kansallensa
Lisäksi	750	Ylistetty olkoon Herra
	751	Soikoon kiitos Jumalalle
	756	Oi saavu jo, Immanuel
	933	Oi saavu jo, Immanuel
	951	Oi Jeesus, muuta minua

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Raivatkaa autiomaahan Herralle tie!
Tasoittakaa yli aron
valtatie meidän Jumalallemme!

JES. 40:3

Psalmi:

Minä kuuntelen, mitä Herra Jumala puhuu.
Hän lupaa rauhan kansalleen, omilleen –

älkoot he enää eksykö mielettömyyteen!
Hän antaa apunsa niille,
jotka häntä palvelevat,
ja niin meidän maamme saa takaisin kunniansa.
Laupeus ja uskollisuus kohtaavat,
oikeus ja rauha suutelevat toisiaan.
Uskollisuus versoo maasta
ja oikeus katsoo alas taivaasta.
Herra antaa kaiken hyvän,
maa antaa satonsa.
Herran edellä kulkee oikeus,
se valmistaa Herralle tien.

Ps. 85:9–14

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Jumala, auta meidät ennallemme,
anna meidän nähdä kasvojesi valo,
niin me pelastumme.

Ps. 80:4

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JER. 3:21–25

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Paljailta kukkuloilta kuuluu ääni,
israelilaisten itku ja rukous.
He ovat kulkeneet väärää teitä,
ovat unohtaneet Herran, Jumalansa.
– Palatkaa takaisin, te luopuneet lapset,
minä parannan teidät luopumuksestanne!
»Herra, me tulemme luoksesi,

sillä sinä olet meidän Jumalamme!
 Valhetta ja petosta on kukkuloilla,
 meluisaa menoa vuorilla.
 Totisesti, vain Herra, meidän Jumalamme,
 voi Israelin pelastaa!
 Baal on syönyt kaiken
 mitä isämme ovat hankkineet.
 Niin kauan kuin muistamme
 se on vienyt heiltä lampaat ja härät, pojat ja tyttäret.
 Langetkaamme häveten maahan,
 häväistys meidät peittäköön!
 Olemme rikkoneet Herraa, Jumalaamme, vastaan.
 Nuoruudestamme asti tähän päivään saakka
 olemme tehneet syntiä,
 niin me itse kuin meidän isämmekin.
 Me emme ole kuunnelleet Herran, Jumalamme, ääntä.»

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 4:1–5

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 4

Meitä on siis pidettävä Kristuksen palvelijoina, joiden huostaan on uskottu Jumalan salaisuudet. Siltä, jolle on jotakin uskottu, vaaditaan, että hän osoittautuu luottamuksen arvoiseksi. Mutta minulle on yhdentekevää, ryhdyttekö te tai jokin ihmisten tuomioistuimien minua tutkimaan. En itsekään ryhdy tutkimaan itseäni. Minulla ei ole mitään tunnollani, mutta ei minua vielä sen perusteella ole todettu syyttömäksi. Minun tuomarini on Herra. Älkää siis tuomitko ennaikaisesti, ennen kuin Herra tulee. Hän valaisee pimeyden kätköt ja tuo esiin sydänten ajatukset, ja silloin itse kukin saa kiitoksen Jumalalta.

EVANKELIUMI

MATT. 11:2–10

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 11

Kun Johannes vankilassa kuuli Kristuksen teoista, hän lähetti opetuslapsensa kysymään: »Oletko sinä se, jonka on määrä tulla, vai pitääkö meidän odottaa toista?» Jeesus vastasi heille: »Kertokaa Johannekselle, mitä kuulette ja näette:

Sokeat saavat näkönsä ja rannat kävelevät,
spitaaliset puhdistuvat ja kuurot kuulevat,
kuolleet herätetään henkiin ja köyhille julistetaan ilosanoma.

Autuas se, joka ei minua torju.»

Heidän mentyään Jeesus alkoi puhua ihmisille Johanneksesta:

»Mitä te lähditte autiomaahan katsomaan? Ruokoako, jota tuuli huojuuttaa? Vai mitä odotitte näkeväanne? Kenties hienosti pukeutuneen miehen? Kuninkaanlinnoista te niitä löydätte, jotka hienostelevat vaatteillaan! Mitä te sitten odotitte näkeväanne? Profeetanko? Aivan oikein, ja minä sanon teille, että hän on enemmänkin kuin profeetta. Hän on se, josta on kirjoitettu:

– Minä lähetän sanansaattajani sinun edelläsi,
hän raivaa sinulle tien.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

MAL. 3:23–24

MALAKIAN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Kuulkaa!

Ennen kuin tulee Herran päivä,

suuri ja pelottava,

minä lähetän teille

profeetta Elian.

Hän kääntää isien sydämet lasten puoleen

ja lasten sydämet isien puoleen.

Silloin en tuomitse maata perikatoon,

kun tulen.

2. LUKUKAPPALE

2. PIET. 1:19–21

TOISESTA PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Me voimme entistä lujemmin luottaa profeetalliseen sanaan. Ja hyvin teette tekin, jos kiinnitätte katseenne siihen kuin pimeässä loistavaan lamppuun, kunnes päivä sarastaa ja kointähti syttyy teidän sydämässänne. Ennen muuta teidän on oltava selvillä siitä, etteivät pyhien kirjoitusten ennustukset ole kenenkään omin neuvoin selitettävissä. Yksikään profeetallinen sana ei ole tullut julki ihmisten tahdosta, vaan ihmiset ovat puhuneet Pyhän Hengen johtamina sen, minkä ovat Jumalalta saaneet.

EVANKELIUMI

MATT. 11:11–19

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 11

Jeesus sanoi:

»Totisesti: yksikään naisesta syntynyt ei ole ollut Johannes Kastajaa suurempi, mutta kaikkein vähäisin, joka on taivasten valtakunnassa, on suurempi kuin hän. Johannes Kastajan päivistä asti taivasten valtakunta on ollut murtautumassa esiin, ja jotkut yrittävät väkivalloin temmata sen itselleen. Kaikki profetat ja laki ovat Johannekseen asti olleet ennustusta, ja uskokaa tai älkää, juuri hän on Elia, jonka oli määrä tulla. Jolla on korvat, se kuulkoon!

Mihin minä vertaisin tätä sukupolvea? Se on kuin torilla istuvat lapset, jotka huutavat toisilleen: 'Me soitimme teille huilua, mutta te ette tanssineet, me pidimme valittajaisia, mutta te ette itkeneet mukana.' Johannes tuli, hän ei syö eikä juo, ja ihmiset sanovat: 'Hänessä on paha henki.' Ihmisen Poika tuli, hän syö ja juo, ja ihmiset sanovat: 'Mikä syömäri ja juomari, publikaanien ja muiden syntisten ystävä!' Mutta Viisauden teoista Viisaus tunnetaan!»

TAI

JOH. 1:35–37

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 1

Seuraavana päivänä Johannes oli Betaniassa, ja hänellä oli kaksi opetuslasta seurassaan. Jeesus kulki siitä ohi, ja osoittaen häntä Johannes sanoi: »Katsokaa: Jumalan Karitsa!» Kun opetuslapset kuulivat hänen sanansa, he lähtivät seuraamaan Jeesusta.

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

5. MOOS. 18:15–19

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 18

Mooses sanoi:

»Herra, teidän Jumalanne, antaa veljienne joukosta nousta profetan, joka on minun kaltaiseni. Häntä teidän tulee kuunnella. Tätähän te pyysitte Herralta, Jumalaltanne, kun Horebin juurelle kokoontuneina sanoitte: 'Me emme enää kestä kuulla Herran, Jumalamme, ääntä emmekä

nähdä tuota suurta tulta, sillä pelkäämme, että kuolemme.’ Herra sanoi silloin minulle: ’Se, mitä he sanoivat, on oikein. Siksi minä annan heidän omien jälkeläistensä joukosta nousta profeetan, joka on sinun kaltaisesi; minä panen sanani hänen suuhunsa, ja profeetta puhuu kaiken, minkä minä hänen puhuttavakseen annan. Jos joku ei kuuntele niitä sanoja, jotka hän minun nimissäni puhuu, minä itse vaadin tilille sen miehen.’»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 16:25–27

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 16

Ylistys hänelle, joka pystyy voimallaan vahvistamaan teitä, niin kuin ilmoittaa evankeliumi, jota minä julistan, sanoma Jeesuksesta Kristuksesta, se paljastettu salaisuus, joka on ikiajoista saakka ollut kätkeytynä! Nyt se on saatettu julki ja annettu ikuisen Jumalan käskystä profeetallisissa kirjoituksissa tiedoksi kaikille kansoille, jotta ne johdettaisiin uskoon ja kuuliaisuuteen. Saakoon Jumala, joka yksin on viisas, Jeesuksen Kristuksen kautta ikuisen ylistyksen! Aamen.

EVANKELIUMI

JOH. 1:19–27

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 1

Tämä on todistus, jonka Johannes antoi, kun juutalaiset lähettivät Jerusalemissa pappeja ja leeviläisiä kysymään häneltä: »Kuka sinä olet?» Johannes tunnusti totuuden, hän ei sitä kieltänyt. Hän sanoi: »En minä ole Messias.» »Mikä sitten?» he kysyivät. »Oletko Elia?» »En ole», Johannes vastasi. »Oletko se luvattu profeetta?» Hän vastasi: »En.» Silloin he sanoivat: »Kuka sitten olet? Meidän on vietävä vastaus niille, jotka meidät lähettivät. Mitä sanot itsestäsi?» Johannes vastasi: »Minä olen ääni, joka huutaa autiomaassa: ’Tasoittakaa Herralle tie!’ Niinhän profeetta Jesaja on ennustanut.»

Niiden joukossa, jotka oli lähetetty Johanneksen luo, oli myös fariseuksia. He kysyivät häneltä: »Miksi sitten kastat ihmisiä, jos et ole Messias, et Elia etkä se profeetta?» Johannes vastasi: »Minä kastan vedellä, mutta teidän keskellänne on jo toinen, vaikka te ette häntä tunne, hän, joka tulee minun jälkeeni. Minä olen arvoton edes avaamaan hänen kenkiensä nauhoja.»

TAI

JOH. 3:26–30

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 3

Opetuslapset menivät Johanneksen luo ja sanoivat: »Rabbi, nyt on ruvennut kastamaan myös se mies, joka oli kanssasi Jordanin toisella puolen ja josta annoit hyvän todistuksen. Kaikki menevät hänen luokseen.»

Johannes vastasi: »Kukaan ei voi ottaa mitään, ellei sitä anneta hänelle taivaasta. Te voitte itse todistaa, että minä sanoin: 'En minä ole Messias. Minut on lähetetty kulkemaan hänen edellään.' Sulhanen on se, jolla on morsian. Mutta sulhasen ystävä seisoo hänen vieressään ja kuuntelee, mitä hän puhuu, ja iloitsee suuresti sulhasta kuunnellessaan. Niin iloitsen minäkin, ja iloni on nyt täydellinen. Hänen on tultava suuremmaksi, minun pienemmäksi.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala,
sinä kutsuit Johannes Kastajan
valmistamaan tietä Pojalllesi.
Anna voimaa parannukseen
ja luottamus evankeliumin lupauksiin,
jotta voisimme todistaa totuudesta.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Herra Jeesus Kristus,
epäilysten hetkinä me kyselemme:
Oletko sinä maailman pelastaja?
Anna meidän kuulla vastauksesi
ja saada siitä voimaa ja rohkaisua.
Anna epäilysten haihtua,
vahvista uskoamme.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

3.

Rakas Jumala,
kiitos Johannes Kastajasta.
Kiitos, että hän oli nöyrä ja uskollinen
siinä tehtävässä, jonka sinä olit hänelle antanut.
Hän ei tahtonut ottaa kunniaa itselleen.
Hän halusi valmistaa tietä Jeesukselle.
Kiitos kaikista ihmisistä,
jotka tänäkin päivänä tahtovat johdattaa
toisia Jeesuksen luo.
Pyydämme, että mekin voisimme
elämällämme kertoa Jeesuksesta.
Kiitos, että kuulet rukouksemme.

4. ADVENTTISUNNUNTAI

Herran syntymä on lähellä

Tämä sunnuntai omistetaan lasta odottavalle Marialle, Herran äidille. Vapahtajan äidin odotus ja Herran kansan joulun odotus kuuluvat yhteen.

Jouluun valmistautumisen loppuvaihe alkaa. Ihmisen sisäisen mielialan tulee olla valmis suuren sanoman vastaanottamiseen.

LITURGINEN VÄRI: violetti tai sininen.

VIRSISUOSITUKSET

A	13	Nyt sytytämme kynttilän
	10	Iloitse, kaikki kansa, nyt armon aikana
Pv	53	Nuori neitsyt Maria
	256	Kristus, Jumalan Poika, turvamme toivottu
	260	Niin suuresti on Jumala
Lisäksi	753	Herrani suuruutta nyt ylistän
	934	Profeetat aikanaan
	937	Ole tervehditty täällä

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Odota Jumalaa! Vielä saan kiittää häntä,
Jumalaani, auttajaani.

Ps. 42:6

Psalmi:

Minä odotan sinua, Herra,
odotan sinua koko sielustani
ja panen toivoni sinun sanaasi.

Minä odotan Herraa kuin vartijat aamua,
hartaammin kuin vartijat aamua.

Israel, pane toivosi Herraan!
Hänen armonsa on runsas,
hän voi sinut lunastaa.

Hän lunastaa Israelin
kaikista sen synneistä.

Ps. 130:5–8

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Hän ylentää tomusta mitättömän
ja korottaa tuhkasta köyhän,
sijoittaa heidät ylhäisten joukkoon
ja antaa heille kunniasijan.

1. SAM. 2:8

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

SEF. 3:14–17

SEFANJAN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Iloitse, tytär Siion,
huuda riemusta, Israel!
Juhli ja laula täysin sydämin,
tytär Jerusalem!
Herra ottaa pois tuomiosi
ja karkottaa vihollisesi.
Herra, Israelin kuningas, on keskelläsi,
sinun ei tarvitse pelätä mitään pahaa.
Sinä päivänä sanotaan Jerusalemlle:
– Älä pelkää, Siion,
älä anna kättesi hervota!
Herra, Jumalasi, on sinun kanssasi,
hän on voimallinen, hän auttaa.
Sinä olet hänen ilonsa,
rakkaudessaan hän tekee sinut uudeksi,
hän iloitsee, hän riemuitsee sinusta.

2. LUKUKAPPALE

FIL. 4:4–7

KIRJEESTÄ FILIPPILÄISILLE, LUVUSTA 4

Iloitkaa aina Herrassa! Sanon vielä kerran: iloitkaa! Tulkoon teidän lempeytenne kaikkien ihmisten tietoon. Herra on jo lähellä. Älkää olko mistään huolissanne, vaan saattakaa aina se, mitä tarvitsette, rukoillen, anoen ja kiittäen Jumalan tietoon. Silloin Jumalan rauha, joka ylittää kaiken ymmärryksen, varjelee teidän sydämenne ja ajatuksenne, niin että pysytte Kristuksessa Jeesuksessa.

EVANKELIUMI

MATT. 1:18–24

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 1

Maria, Jeesuksen äiti, oli kihlattu Joosefille. Ennen kuin heidän liittonsa oli vahvistettu, kävi ilmi, että Maria, Pyhän Hengen vaikutuksesta, oli raskaana. Joosef oli lakia kunnioittava mies mutta ei halunnut häpäistä kihlattuaan julkisesti. Hän aikoi purkaa avioliittosopimuksen kaikessa hiljaisuudessa.

Kun Joosef ajatteli tätä, hänelle ilmestyi yöllä unessa Herran enkeli, joka sanoi: »Joosef, Daavidin poika, älä pelkää ottaa Mariaa vaimoksesi. Se, mikä hänessä on sinnyt, on lähtöisin Pyhästä Hengestä. Hän synnyttää pojan, ja sinun tulee antaa pojalle nimeksi Jeesus, sillä hän pelastaa kansansa sen synneistä.»

Tämä kaikki tapahtui, jotta kävisi toteen, mitä Herra on profeetan suulla ilmoittanut:

- Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan, ja hänelle annetaan nimeksi Immanuel – se merkitsee: Jumala on meidän kanssamme.

Unesta herättyään Joosef teki niin kuin Herran enkeli oli käsenyt ja otti Marian vaimokseen.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 21:1–7

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 21

Herra piti huolen Saarasta, kuten oli sanonut, ja täytti antamansa lupauksen. Saara tuli raskaaksi ja synnytti Abrahamille hänen vanhoilla päivil-

lään pojan. Se tapahtui juuri siihen aikaan, jonka Jumala oli ilmoittanut. Pojalleen, jonka Saara oli synnyttänyt, Abraham antoi nimeksi Iisak. Kahdeksantena päivänä Iisakin syntymästä Abraham ympärileikkasi hänet, kuten Jumala oli käskenyt. Abraham oli satavuotias, kun hänen poikansa Iisak syntyi. Saara sanoi: »Jumala on antanut minulle aiheen iloon ja nauruun, ja jokainen, joka tästä kuulee, iloitsee ja nauraa minun kanssani.» Ja Saara sanoi vielä: »Kuka olisi tiennyt sanoa Abrahamille: 'Saara imettää poikia'? Ja nyt minä kuitenkin olen synnyttänyt pojan hänen vanhoilla päivillään.»

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 6:13–19

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 6

Antaessaan Abrahamille lupauksensa Jumala vannoi omaan nimeensä, koska ei ollut ketään suurempaa, jonka nimeen hän olisi vannonut. Hän lupasi: »Minä siunaan sinua runsain määrin ja annan sinulle runsaasti jälkeläisiä», ja kärsivällisesti odotettuaan Abraham sai, mitä hänelle oli luvattu.

Ihmiset vannovat jonkun itseään suuremman nimeen. Vala merkitsee heille asian vahvistusta, se lopettaa kaikki vastaväitteet. Siksi myös Jumala vannoi lupauksensa takeeksi vielä valan. Hän tahtoi tällä erityisellä tavalla osoittaa niille, joita lupaus koskee, että hänen päätöksensä ei muutu. Noilla kahdella järkähtämättömällä sanallaan, joissa hän, Jumala, ei voi valehdella, hän tahtoi rohkaista meitä, hänen turviinsa paenneita, ja kannustaa pitämään kiinni toivosta, joka on edessämme. Se toivo on elämämme ankkuri, luja ja varma.

EVANKELIUMI

MATT. 1:18–24 (KS. 1. VUOSIKERTA)

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 29:17–19

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 29

Vain lyhyt aika enää,
 ja Libanonin vuoret muuttuvat hedelmätarhaksi,
 ja tarhat ovat laajoja kuin metsät.
 Sinä päivänä kuurot kuulevat kirjan sanat,
 sokeat pääsevät synkästä pimeydestä
 ja heidän silmänsä näkevät.
 Kurjat riemuitsevat jälleen Herrasta
 ja köyhimmät iloitsevat Israelin Pyhästä.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 15:8–13

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 15

Kristus on tullut vahvistamaan isille annetut lupaukset osoittaakseen, että Jumala pysyy sanassaan. Hän on tullut myös, jotta muut kansat saisivat ylistää Jumalaa hänen laupeudestaan, niin kuin on kirjoitettu:

– Siksi ylistän sinua kansojen keskellä,
 laulan kiitosta sinun nimellesi.

Ja edelleen:

– Riemuitkaa, kansat, yhdessä hänen kansansa kanssa.

Ja vielä:

– Kiittäkää Herraa, kaikki kansat!
 Ylistäkää häntä, kansakunnat!

Jesaja taas sanoo:

– Iisain juuresta nousee verso,
 joka kohoaa kansojen hallitsijaksi.
 Häneen kansat panevat toivonsa.

Toivon Jumala täyttäköön ilolla ja rauhalla teidät, jotka uskotte, niin että teillä Pyhän Hengen voimasta olisi runsas toivo.

EVANKELIUMI

MATT. 1:18–24 (KS. 1. VUOSIKERTA)

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra, meidän Luojamme ja Lunastajamme.
Sinä kutsuit Neitsyt Marian rakkaan Poikasi äidiksi.
Auta meitä hänen kanssaan iloitsemaan suurista teoistasi
ja valmistautumaan Vapahtajamme syntymäjuhlaan.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Armon ja rakkauden Jumala.
Joulun odotus tiivistyy näihin päiviin.
Sielumme kaipaa pyhää hiljaisuutta
ja todellista rauhaa ja riemua.
Jumala, armahda meitä.
Avaa silmämme näkemään,
mitä sinä olet meille valmistanut.
Opeta meitä jakamaan joulun iloa keskenämme
ja antamaan yltäkyläisyydestämme niille,
joilla on tyhjät kädet
ja joiden elämä huutaa lähimmäistä.
Tätä pyydämme rakkaan Poikasi Jeesuksen nimessä.

3.

Jeesus, meidän Herramme ja Vapahtajamme.
Nyt, vuoden pimeimpänä aikana,
me odotamme sinua ja sinun valoasi.
Kiitos että tulet kaikkialle sinne,
missä on pelkoa ja surua, ja sinnekin,
missä sinua ei osata edes odottaa.
Kiitos, että sinä tuot mukanasi ilon.
Sinua me ylistämme.

4.

Rakas Jumala.

Kiitos, että sinä tahdot meille hyvää.

Kun sytytämme adventin kynttilöitä,

auta meitä muistamaan,

että sinä olet lähellä meitä.

Kiitos, että meidän ei tarvitse pelätä

eikä kantaa huoliamme yksin.

Auta meitä katsomaan sinuun ja luottamaan siihen,

että sinä teet kaiken uudeksi.

Kuule meitä Jeesuksen tähden.

JOULUAIKA

Jouluaatosta loppiaiseen ulottuvan ajan keskeisenä sanomana on Jeesuksen syntymä.

Varsinaisia joulunpyhiä oli vuoden 1772 kalenteriuudistukseen asti neljä, sen jälkeen niitä on ollut kaksi. Käsikirjauudistuksessa 1958 lisättiin evankeliumikirjaan alaviite, jossa on evankeliumi- ja epistolateksti myös kolmatta (apostoli Johanneksen päivä) ja neljättä (viattomien lasten päivä) joulupäivää varten käytettäväksi siellä, missä näitä päiviä vietetään. Tässä käsikirjassa on tarjolla niitä varten myös muu jumalanpalvelusaineisto. Milloin 27.12. on sunnuntai, vietetään jumalanpalvelusta apostoli Johanneksen päivän mukaan. Mikäli 28.12. sattuu sunnuntaiksi, vietetään jumalanpalvelusta viattomien lasten päivän mukaan. Muutoin kolmannen ja neljännen joulupäivän aineisto sopii käytettäväksi esimerkiksi iltajumalanpalveluksissa.

| JOULU |

Jouluaattona ollaan profeettojen lupauksen toteutumisen ovella. Jouluaaton aihe on pelastuksen kaipuu ja lupaus Vapahtajasta. Siksi joulu-profetiat kuuluvat jouluaaton jumalanpalveluksiin silloinkin, kun niissä luetaan muita joulun tekstejä.

Joulun jumalanpalvelukset jaksottuvat seuraavasti:

Jouluyö on Kristuksen syntymisen yö. Seurakunta kuulee enkelin viestin: »Tänään on teille syntynyt Vapahtaja.» Jouluyön messu (*enkelten messu*) on suuressa osassa kristikuntaa joulunvieton päätapahtuma.

Jouluaamun jumalanpalveluksessa (*paimenten messu*), joka täällä Pohjolassa on perinteisesti ollut joulun tärkein jumalanpalvelus, lähdemme paimenten kanssa Betlehemiin. Siellä näemme sen, mitä on tapahtunut.

Joulupäivän jumalanpalveluksessa (*kansan messu*) kiitämme Jumalaa siitä, että hän on antanut Poikansa tulla ihmiseksi, veljeksemme, jotta meistä tulisi Jumalan lapsia.

JOULUAATTO

Lupaukset täyttyvät

LITURGINEN VÄRI: valkoinen. Jos jouluaatto on neljäntenä adventtisunnuntaina, käytetään aamupäivän jumalanpalveluksessa vielä violettia tai sinistä väriä.

VIRSISUOSITUKSET

23	On ruusu lisain juuren
27	Juhlimaan tulkaa toivon täyttymistä
30	Maa on niin kaunis
31	Ei valtaa, kultaa, loistoa
32	Me lapset pienet riennämme
901	Luoja, Isä, sinulle
917:8	Rukouksen liekki
918	Rauhan Herra, suo rauha
935	Hetkeksi hiljene, maa
936	Tulvii riemu sydämeeni

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Katso, pimeys peittää maan,
yön synkkyys kansat.
Mutta sinun taivaallesi kohoaa aamunkoi,
Herran kirkkaus hohtaa sinun ylläsi.

JES. 60:2

Psalmi:

Herra, sinun armosi on avara kuin taivas,
pilviin ulottuu sinun totuutesi.
Vanhurskautesi on vuoria korkeampi
ja oikeutesi kuin syvyyksien syvyys.
Ihmistä ja eläintä sinä autat, Herra.
Ihmeellinen on sinun armosi, Jumala!
Sinun siipiesi suojaan rientävät ihmislapset.
Sinä ruokit heidät talosi runsain antimin
ja annat heidän juoda ilosi virrasta.
Sinun luonasi on elämän lähde,
sinun valostasi me saamme valon.

Ps. 36:6–10

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Kansa, joka pimeydessä vaeltaa,
näkee suuren valon.

JES. 9: 1

1. LUKUKAPPALE

JES. 11:1–5

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 11

Iisain kannosta nousee verso,
vesa puhkeaa sen juuresta ja kantaa hedelmää.
Hänen ylleen laskeutuu Herran henki,
viisauden ja ymmärryksen henki,
taidon ja voiman henki,
totuuden tuntemisen ja Herran pelon henki:
hänen ilonsa on totella Herra.
Hän ei tuomitse silmämitalla
eikä jaa oikeutta korvakuulolta
vaan antaa heikoille oikean tuomion
ja ajaa vakaasti maan köyhien asiaa.
Hän lyö väkivaltaista sanansa sauvalla
ja surmaa huultensa henkäyksellä väärintekijän.
Vanhurskaus on hänellä varustuksena
ja uskollisuus vyönä hänen uumillaan.

TAI

MIIKA 5:1–4

MIIKAN KIRJASTA, LUVUSTA 5

Sinä Betlehem, sinä Efrata,
sinä olet pienin Juudan sukukuntien joukossa!
Mutta sinun keskuudestasi
nousee Israelille hallitsija.

Hänen juurensa ovat muinaisuudessa,
ikiaiikojen takana.
Herra jättää Israelin vain siksi ajaksi,
kun synnyttäjä synnyttää.
Sitten israelilaisten luokse palaavat
heidän jäljelle jääneet veljensä.
Hallitsija on nouseva
ja kaitseva heitä Herran voimalla.
Herra, hänen Jumalansa,
antaa hänelle vallan ja kunnian.
He saavat elää rauhassa,
sillä hänen valtansa ulottuu maan ääriin saakka.
Hän tuo rauhan.

TAI

JER. 23:5–6

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 23

– Tulee aika, sanoo Herra,
jolloin Daavidin suvusta nousee Vanhurskas Verso.
Hän on kuningas,
joka hallitsee viisaasti
ja saattaa maassa voimaan oikeuden ja vanhurskauden.
Hänen aikanaan Juuda saa avun
ja Israel elää turvassa.
Häntä kutsutaan tällä nimellä:
»Herra on meidän vanhurskaudemme».

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 13:16–26

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 13

Paavali nousi, viittasi kädellään ja alkoi puhua:

»Kuulkaa minua, israelilaiset, ja te muut, jotka pelkätte Israelin Jumalaa! Jumala valitsi isämme, ja kun he olivat Egyptissä, vieraassa maassa, hän teki heistä suuren kansan ja johdatti heidät väkevällä kädellään sieltä pois. Neljäkymmenen vuoden ajan hän autiomaassa sieti kansansa niskurointia, ja hän hävitti Kanaanin maasta seitsemän kansaa ja jakoi näiden maat israelilaisille perintömaaksi. Tähän kaikkeen kului noin neljäsataaviisikymmentä vuotta. Sen jälkeen hän antoi heille tuomareita

profeetta Samuelin aikaan saakka. Kun he sitten pyysivät itselleen kuningasta, Jumala antoi heille Saulin, Kisin pojan, Benjaminin heimosta, ja Saul hallitsi neljäkymmentä vuotta. Sitten Jumala pani hänet viralta ja nosti heille kuninkaaksi Daavidin. Daavidista hän myös antoi todistuksen: 'Minä olen löytänyt Daavidin, Iisain pojan, mieleni mukaisen miehen. Hän on kaikessa toteuttava minun tahtoni.'

Daavidin jälkeläisistä Jumala on lupauksensa mukaan antanut Israelille Pelastajan, Jeesuksen. Hänen edellään kulki Johannes, joka julisti Israelin kansalle, että kaikkien tuli kääntyä ja ottaa kaste. Kun Johannes oli matkansa päässä, hän sanoi: 'En minä ole se, joksi te minua luulette. Minun jälkeeni tulee toinen, jonka kenkiäkään minä en kelpaa riisumaan.'

Veljet, Abrahamin jälkeläiset, ja te muut, jotka pelkääte Jumalaa! Juuri meille on lähetetty sanoma tästä Pelastajasta.»

EVANKELIUMI

LUUK. 2:1–14

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 2

Siihen aikaan antoi keisari Augustus käskyn, että koko valtakunnassa oli toimitettava verollepano. Tämä verollepano oli ensimmäinen ja tapahtui Quiriniuksen ollessa Syyrian käskynhaltijana. Kaikki menivät kirjoittautumaan veroluetteloon, kukin omaan kaupunkiinsa.

Niin myös Joosef lähti Galileasta, Nasaretin kaupungista, ja meni verollepanoa varten Juudeaan, Daavidin kaupunkiin Betlehemiin, sillä hän kuului Daavidin sukuun. Hän lähti sinne yhdessä kihlattunsa Marian kanssa, joka odotti lasta. Heidän siellä ollessaan tuli Marian synnyttämisen aika, ja hän synnytti pojan, esikoisensa. Hän kapaloi lapsen ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut tilaa majapaikassa.

Sillä seudulla oli paimenia yöllä ulkona vartioimassa laumaansa. Yhtäkkiä heidän edessään seisoivat Herran enkeli ja Herran kirkkaus ympäröivät heidät. Pelko valtasi paimenet, mutta enkeli sanoi heille: »Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra. Tämä on merkinä teille: te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä.» Ja samalla hetkellä oli enkelin ympärillä suuri taivaallinen sotajoukko, joka ylisti Jumalaa sanoen:

– Jumalan on kunnia korkeuksissa,
maan päällä rauha
ihmisillä, joita hän rakastaa.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Hyvä ja ihmisiä rakastava Jumala.
Sinä lähetit ainoan Poikasi maailmaan
kaikkien kansojen iloksi.
Täytä meidät ilolla ja rauhalla.
Lahjoita meille ja koko maailmalle siunattu joulujuhla.
Tätä rukoilemme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Pyhä Jumala, taivaallinen Isä.
Me katsomme ihmettä:
Iisain suvun kannosta nousee verso,
seimeen syntyy sinun Poikasi, maailman Vapahtaja.
Kiitämme sinua siitä,
että hänen syntymässään
sanasi lupaukset ovat toteutuneet.
Anna meille elämä hänen elämästään,
niin että sydämessämme puhkeaisi uuden elämän verso
ja me kantaisimme rakkauden ja rauhan hedelmää.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Pyhä Jumala.
Anna joulun valon koskettaa sielumme ikävää.
Kiitos siitä, että toivo on syttynyt
maailman pimeälle taivaalle
ja saamme Pojassasi sen mitä kaipaamme:
armon ja vapahduksen.
Tuo hänet sydämeemme joulun ilosanomassa,
anna kaikkien kansojen yhtyä uuteen riemuun.
Kaikukoon sinulle ylistys korkeuksissa!

4.

Sinulle, rakas taivaallinen Isä,
olkoon iankaikkinen kiitos ja ylistys
suuresta rakkaudestasi,
kun annoit ainoan Poikasi syntyä veljeksemme.
Sinä olet antanut iankaikkisen Elämän tulla keskellemme,
että mekin saisimme elää.
Sinä sallit itse Valkeuden
astua alas meidän pimeytemme,
että yöhömme koittaisi kirkkaus.
Sinä olet tehnyt Poikasi halvaksi ihmislapseksi,
että meistä tulisi Jumalan lapsia.
Herrani ja Jumalani,
miten ihmeellistä viisautta ja armoa
oletkaan osoittanut pelastaaksesi minut.
Polvistun nöyrästi Poikasi seimen ääreen.
Älä ylenkatso halpaa kiitostani ja ylistystäni.
Kuule rukoukseni Jeesuksen Kristuksen tähden.

5.

Jeesus, meidän Herramme.
Tänään muistelemme
ensimmäisen joulun ihmeellisiä tapahtumia.
Muistamme lampaat, kedon paimenet ja enkelit,
jotka äkkiä ilmestyivät pimeälle yötaivaalle.
Muistamme tähden,
joka loisti pienen tallin yllä.
Muistamme nuoren Marian,
joka piti sinua sylissään,
ja Joosefin ja itämaan tietäjät.
Tämä kaikki on kaunista ja ihmeellistä.
Kuitenkin tiedämme,
ettei elämä aina ole helppoa,
ei sinunkaan elämäsi ollut.
Kiitos, että sinä olet todellinen tänäkin päivänä.
Kiitos, että tahdot tulla kaikkiin koteihin.
Kiitos, että tahdot auttaa ja hoitaa meitä.
Tuo sydämiimme oikea joulu.
Tule itse luoksemme.
Kiitos, että kuulet meitä.

JOULUYÖ

Teille on syntynyt Vapahtaja!

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	14	Syvässä yössä viesti kiirii
	29	Synkkä yö maan peitti aivan
Pv	21	Enkeli taivaan lausui näin
	24	Kas, yöllä paimenille
	33	Kun kansa yössä vaeltaa
	34	Ylitse Juudean laidunten
Lisäksi	744	On jouluyö ensimmäinen
	755	Oi, ilon lähde ja aurinkomme
	917:8	Rukouksen liekki
	935	Hetkeksi hiljene, maa
	936	Tulvii riemu sydämeeni

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Hän sanoi minulle: »Sinä olet minun poikani,
tänä päivänä minä sinut synnytin.»

Ps. 2:7

TAI

Kansa, joka pimeydessä vaeltaa,
näkee suuren valon.

JES. 9:1

Psalmi:

Laulakaa Herralle uusi laulu!

Laula Herralle, maa,

laulakaa Herralle, maan asukkaat!

Laulakaa Herralle, ylistäkää hänen nimeään!

Kertokaa päivästä päivään

ilosanomaa hänen avustaan.

Julistakaa hänen kunniaansa,

ilmoittakaa hänen ihmetekojaan kaikille kansoille.

Hänen on loisto ja hänen on kunnia,
hänen pyhäkössään on voima ja kirkkaus.

Maan kaikki kansat, tunnustakaa Herra,
tunnustakaa Herran kunnia ja voima,
tunnustakaa hänen nimensä kunnia!

Tuokaa hänelle uhrilahjat,
astukaa hänen pyhäkkönsä pihaan,
kumartukaa hänen pyhän kirkkautensa eteen!

Vaviskoon koko maa ja pelätköön häntä.

Julistakaa kaikkien kansojen kuulla:

Herra on kuningas!

Ps. 96:1–3, 6–10

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herra tämän teki,
Herra teki ihmeen silmiemme edessä.

Ps. 118:23

1. LUKUKAPPALE

JES. 9:1–6

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 9

Kansa, joka pimeydessä vaeltaa,
näkee suuren valon.

Niille, jotka asuvat kuoleman varjon maassa,
loistaa kirkkaus.

Sinä teet runsaaksi riemun,
annat suuren ilon.

He iloitsevat sinun edessäsi
niin kuin elonkorjuun aikana iloitaan,
niin kuin saaliinjaossa riemuitaan.

Ikeen, joka painaa heidän hartioitaan,
valjaat, jotka painavat olkapäitä,

ja heidän käskijänsä sauvan
 sinä murskaat,
 niin kuin murskasit Midianin vallan.
 Ja kaikki taistelukenttiä tallanneet saappaat,
 kaikki veren tahrinat vaatteet
 poltetaan,
 ne joutuvat tulen ruoaksi.
 Sillä lapsi on syntynyt meille,
 poika on annettu meille.
 Hän kantaa valtaa harteillaan,
 hänen nimensä on
 Ihmeellinen Neuvontuoja, Väkevä Jumala,
 Iankaikkinen Isä, Rauhan Ruhtinas.
 Suuri on hänen valtansa,
 ja rauha on loputon
 Daavidin valtaistuimella
 ja hänen valtakunnassaan.
 Oikeus ja vanhurskaus
 on sen perustus ja tuki
 nyt ja aina.
 Tämän saa aikaan
 Herran Sebaotin pyhä kiivaus.

2. LUKUKAPPALE

TIT. 2:11–14

KIRJEESTÄ TITUKSELLE, LUVUSTA 2

Jumalan armo on ilmestynyt pelastukseksi kaikille ihmisille, ja se kasvat-
 taa meitä hylkäämään jumalattomuuden ja maailmalliset himot ja elä-
 mään hillitysti, oikeamielisesti ja Jumalaa kunnioittaen tässä maailmas-
 sa, kun odotamme autuaan toivomme toteutumista, suuren Jumalan ja
 Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kirkkauden ilmestymistä. Hän an-
 toi itsensä alttiiksi meidän puolestamme lunastaakseen meidät vapaiksi
 kaikesta vääryydestä ja puhdistaa meidät omaksi kansakseen, joka
 kaikin voimin tekee hyvää.

EVANKELIUMI

LUUK. 2:1–14

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 2

Siihen aikaan antoi keisari Augustus käskyn, että koko valtakunnassa oli toimitettava verollepano. Tämä verollepano oli ensimmäinen ja tapahtui Quiriniuksen ollessa Syyrian käskynhaltijana. Kaikki menivät kirjoittautumaan veroluetteloon, kukin omaan kaupunkiinsa.

Niin myös Joosef lähti Galileasta, Nasaretin kaupungista, ja meni verollepanoa varten Juudeaan, Daavidin kaupunkiin Betlehemiin, sillä hän kuului Daavidin sukuun. Hän lähti sinne yhdessä kihlattunsa Marian kanssa, joka odotti lasta. Heidän siellä ollessaan tuli Marian synnyttämisen aika, ja hän synnytti pojan, esikoisensa. Hän kapaloi lapsen ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut tilaa majapaikassa.

Sillä seudulla oli paimenia yöllä ulkona vartioimassa laumaansa. Yhtäkkiä heidän edessään seisoivat Herran enkeli ja Herran kirkkaus ympäröi heidät. Pelko valtasi paimenet, mutta enkeli sanoi heille: »Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra. Tämä on merkinä teille: te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä.» Ja samalla hetkellä oli enkelin ympärillä suuri taivaallinen sotajoukko, joka ylisti Jumalaa sanoen:

– Jumalan on kunnia korkeuksissa,
maan päällä rauha
ihmisillä, joita hän rakastaa.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Ikuinen Jumala,
sinä valaisit tämän pyhän yön todellisella valolla.
Anna meidän katsella jo nyt ainoan Poikasi kirkkautta.
Johdata meidät ikuiseen iloon taivasten valtakunnassa.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

2.

Taivaallinen Isä.
Sinä lähetit pyhänä jouluyönä
enkeliä ilmoittamaan paimenille suuren ilon:
»Teille on syntynyt Vapahtaja!»
Me riemuitsemme tästä sanomasta ja rukoilemme:
Anna Kristuksen syntyä sydämessämme,
jotta ilomme olisi täydellinen.
Auta meitä todistamaan elämän Sanasta,
jonka olemme saaneet ottaa vastaan.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

3.

Jeesus, Rauhanruhtinaamme,
tule keskellemme maailmaan,
joka kaipaa rauhaa.
Sulata sydämistämme kovuus ja viha.
Sinä Ihmeellinen Neuvontuoja,
sinä jouluyön kirkkaus,
sytytä sanallasi ja Hengelläsi
meihin uskon ja toivon valo.
Saata keskekkälämme voimaan oikeus ja vanhurskaus.
Ylistys sinulle anteeksiantamuksesta ja rauhasta.

4.

Pyhä Jumala, meidän kaikkien Isä.
Profeettojen ennustus on käynyt toteen.
Toivo, joka on elänyt kansasi odotuksessa,
on täyttynyt.
Se, mitä lupasit, on tapahtunut.
Messias on syntynyt maailmaan.
Ylistämme sinua tästä ihmeellisestä lapsesta.
Hän ei syntynyt kuninkaiden palatseihin,
vaan vaatimattomaan talliin,
köyhän äidin syliin.
Kiitos että sinä,
joka olet kaikkea korkeampi,
tulit näin alas.
Kiitos että sinä,
joka olet suuri ja käsittämätön,
tulit näin pieneksi ja avuttomaksi.
Me ylistämme sinua.

JOULUAAMU

Nyt Betlehemiin!

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	27	Juhlimaan tulkaa
	25	Nyt seimellesi seisahdan
Pv	21	Enkeli taivaan lausui näin
	24	Kas, yöllä paimenille
Lisäksi	744	On jouluyö ensimmäinen
	906	Riemuita saamme
	935	Hetkeksi hiljene, maa
	936	Tulvii riemu sydämeeni

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Kansa, joka pimeydessä vaeltaa,
näkee suuren valon.

JES. 9:1

Psalmi:

Laulakaa Herralle uusi laulu!
Hän on tehnyt ihmeellisiä tekoja.
Hänen oikea kätensä,
hänen pyhä voimansa on tuonut voiton.
Herra näytti, että hän on meidän pelastajamme,
hän osoitti vanhurskautensa kansojen nähden.
Hän muisti Israelin kansaa,
osoitti jälleen laupeutensa ja uskollisuutensa.
Maan ääretkin saivat tietää,
että Jumalamme pelasti meidät.
Maa, kohota Herralle riemuhuuto!
Iloitkaa ja riemuitkaa,
laulakaa ja soittakaa!

Ps. 98:1–4

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herra tämän teki,
 Herra teki ihmeen silmiemme edessä.

Ps. 118:23

1. LUKUKAPPALE

JES. 9:1–6

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 9

Kansa, joka pimeydessä vaeltaa,
 näkee suuren valon.
 Niille, jotka asuvat kuoleman varjon maassa,
 loistaa kirkkaus.
 Sinä teet runsaaksi riemun,
 annat suuren ilon.
 He iloitsevat sinun edessäsi
 niin kuin elonkorjuun aikana iloitaan,
 niin kuin saaliinjaossa riemuitaan.
 Ikeen, joka painaa heidän hartioitaan,
 valjaat, jotka painavat olkapäitä,
 ja heidän käskijänsä sauvan
 sinä murskaat,
 niin kuin murskasit Midianin vallan.
 Ja kaikki taistelukenttiä tallanneet saappaat,
 kaikki veren tahrinat vaatteet
 poltetaan,
 ne joutuvat tulen ruoaksi.
 Sillä lapsi on syntynyt meille,
 poika on annettu meille.
 Hän kantaa valtaa harteillaan,
 hänen nimensä on
 Ihmeellinen Neuvontuoja, Väkevä Jumala,
 Iankaikkinen Isä, Rauhan Ruhtinas.

Suuri on hänen valtansa,
 ja rauha on loputon
 Daavidin valtaistuimella
 ja hänen valtakunnassaan.
 Oikeus ja vanhurskaus
 on sen perustus ja tuki
 nyt ja aina.
 Tämän saa aikaan
 Herran Sebaotin pyhä kiivaus.

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 1:1–6

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 1

Monet kerrat ja monin tavoin Jumala muinoin puhui isillemme profeettojen suulla, mutta näinä viimeisinä aikoina hän on puhunut meille Pojassaan, jonka hän on pannut kaiken perilliseksi ja jonka välityksellä hän myös on luonut maailmat. Poika on Jumalan sädehtivä kirkkaus, hänen olemuksensa kuva, ja hän ylläpitää kaikkea olemassa olevaa sanansa voimalla. Toimitettuaan puhdistuksen synneistä hän on asettunut korkeuksissa istuimelleen Majesteetin oikealle puolelle. Näin hänestä on tullut enkeleitä suurempi, yhtä lailla kuin hänen saamansa nimi on enkelien nimiä ylhäisempi.

Ei Jumala ole yhdellekään enkelille milloinkaan sanonut:

– Sinä olet minun Poikani,
 tänä päivänä minä sinut synnytin.

Ei myöskään näin:

– Minä olen oleva hänen Isänsä, ja hän on oleva minun Poikani.

Kun Jumala jälleen tuo Esikoisensa maailmaan, hän sanoo:

– Kaikki Jumalan enkelit kumartakoot häntä.

TAI

ROOM. 1:2–4

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 1

Julistamani evankeliumi, jonka Jumala on profeettojensa suulla edeltäpäin luvannut pyhissä kirjoituksissa, on sanoma hänen Pojastaan. Inhimillisen syntyperänsä puolelta hän oli Daavidin jälkeläinen; pyhyyden Hengen puolelta hän oli Jumalan Poika, jolla on valta, ylösousemuksessa tähän asemaan asetettu. Hän on Jeesus Kristus, meidän Herramme.

EVANKELIUMI

LUUK. 2:1–20

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 2

Siihen aikaan antoi keisari Augustus käskyn, että koko valtakunnassa oli toimitettava verollepano. Tämä verollepano oli ensimmäinen ja tapahtui Quiriniuksen ollessa Syyrian käskynhaltijana. Kaikki menivät kirjoittautumaan veroluetteloon, kukin omaan kaupunkiinsa.

Niin myös Joosef lähti Galileasta, Nasaretin kaupungista, ja meni verollepanoa varten Juudeaan, Daavidin kaupunkiin Betlehemiin, sillä hän kuului Daavidin sukuun. Hän lähti sinne yhdessä kihlattunsa Marian kanssa, joka odotti lasta. Heidän siellä ollessaan tuli Marian synnyttämisen aika, ja hän synnytti pojan, esikoisensa. Hän kapaloi lapsen ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut tilaa majapaikassa.

Sillä seudulla oli paimenia yöllä ulkona vartioimassa laumaansa. Yhtäkkiä heidän edessään seisoivat Herran enkeli ja Herran kirkkaus ympäröi heidät. Pelko valtasi paimenet, mutta enkeli sanoi heille: »Älkää pelätkö! Minä ilmoitan teille ilosanoman, suuren ilon koko kansalle. Tänään on teille Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja. Hän on Kristus, Herra. Tämä on merkinä teille: te löydätte lapsen, joka makaa kapaloituna seimessä.» Ja samalla hetkellä oli enkelin ympärillä suuri taivaallinen sotajoukko, joka ylisti Jumalaa sanoen:

– Jumalan on kunnia korkeuksissa,
maan päällä rauha
ihmisillä, joita hän rakastaa.

Kun enkelit olivat menneet takaisin taivaaseen, paimenet sanoivat toisilleen: »Nyt Betlehemiin! Siellä me näemme sen, mitä on tapahtunut, sen, minkä Herra meille ilmoitti.» He lähtivät kiireesti ja löysivät Marian ja Joosefin ja lapsen, joka makasi seimessä. Tämän nähdessään he kertoivat, mitä heille oli lapsesta sanottu. Kaikki, jotka kuulivat paimenten sanat, olivat ihmeissään. Mutta Maria kätki sydämeensä kaiken, mitä oli tapahtunut, ja tutkisteli sitä.

Paimenet palasivat kiittäen ja ylistäen Jumalaa siitä, mitä olivat kuulleet ja nähneet. Kaikki oli juuri niin kuin heille oli sanottu.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Taivaallinen Isä.

Sinä annoit ainoan Poikasi syntyä ihmiseksi,
jotta meistä tulisi sinun lapsiasi.

Vie meidät lastesi vapauteen.

Anna uskon valon loistaa sanoissamme ja teoissamme.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta,

joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

2.

Taivaallinen Isä,

kumarramme kiitollisina Poikaasi hänen seimensä äärellä.

Hänessä tuli elämä ja valo pimeään maailmaamme.

Sinä annoit ainoan Poikasi syntyä veljeksemme,
jotta meistä tulisi sinun lapsiasi.

Herramme ja Jumalamme,

kuinka ihmeellistä viisautta ja armoa osoititkaan
pelastaessasi meidät synnin ja kuoleman vallasta.

Sinulle olkoon ylistys ja kunnia nyt ja ikuisesti.

3.

Pyhä Jumala.

Sanassasi on lupaus,
että kansa, joka pimeydessä vaeltaa,
näkee suuren valon.

Anna tämän valon voittaa kaikki pimeys,
anna meidän kuoleman varjon maassa
nähdä kirkkautesi seimen lapsessa, pelastajassamme.

Murskaa pelon ja vääryyden kahleet,

jotka sitovat maailman kansoja,

suo rauhan ja sovinnon virrata ihmisten keskelle.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

4.

Pyhä Jumala.

Me ylistämme sinua siitä,
että pelastuksen ihme Pojassasi
tuli ihmissilmien hämmästeltyväksi
Betlehemin pimeässä yössä.

Anna meillekin kedon paimenten riemuitsevat askelet,
anna ilo löytää Kristus, Herra,
ja kumartaa häntä Vapahtajanamme.

Lähetä meidät kertomaan pelkääville
ja vapahdusta ikävöiville

ilosanoma siitä elämästä, joka on ihmisten todellinen valo.

Suo meidän kerran pyhien enkelien kanssa
ylistää sinua taivaan kirkkaudessa.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

5.

Laupias Jumala, rakkaudesta rikas Isä.

Me kiitämme ja ylistämme sinua,
että meidän pelastuksemme ja autuutemme tähden
olet antanut Poikasi Jeesuksen Kristuksen
syntyä meille Vapahtajaksi.

Herra Jeesus Kristus,
ylistys sinulle iankaikkisesti,
kun sinä, joka olit rikas, tulit köyhäksi,
että me sinun köyhyydestäsi rikastuisimme.

Sinä, joka olet kaikkien herrain Herra,
olet tullut meidän veljeksemme,
että me tulisimme Jumalan lapsiksi.

Synny nyt meidän sydämiimme.

Anna meille oikea lapsen mieli.

Sinä Isän kirkkauden säteily,
uudista meidät sinun pyhän kuvasi mukaan.

Sinä suuri Rauhan Ruhtinas,

lahjoita meille rauhasi

ja varjele meidät valtakunnassasi,

niin että me kunniassasi iankaikkisesti

kiittäisimme ja ylistäisimme sinua.

JOULUPÄIVÄ

Sana tuli lihaksi

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	18	Nyt ilovirttä veisaten
	17	Ilon päivä verraton
	16	Jeesus Kristus meille nyt
Pv	21	Enkeli taivaan lausui näin
	19	Syntyi tänne Jumala
	28	Valo syttyi, Jeesus syntyi
Lisäksi	744	On jouluyö ensimmäinen
	906	Riemuita saamme
	936	Tulvii riemu sydämeeni

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Sana tuli lihaksi
ja asui meidän keskellämme.

JOH. 1:14

TAI

Maan ääretkin saivat tietää,
että Jumalamme pelasti meidät.

Ps. 98:3

Psalmi:

Iloitse, maa! Kohottakaa riemuhuuto Herralle!
Palvelkaa häntä iloiten,
tulkaa hänen eteensä riemuiten.

Tietäkää, että Herra on Jumala.

Hän on meidät luonut, ja hänen me olemme,
hänen kansansa, hänen laitumensa lampaat.

Tulkaa hänen porteilleen kiittäen,
hänen esipihoilleen ylistystä laulaen.

Kiittäkää häntä, ylistäkää hänen nimeään.

Hyvä on Herra!
 läti kestää hänen armonsa,
 hänen uskollisuutensa polvesta polveen.

Ps. 100

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herra tämän teki,
 Herra teki ihmeen silmiemme edessä.

Ps. 118:23

1. LUKUKAPPALE

JES. 52:7–10

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 52

Kuinka ihanat ovat vuorilla
 ilosanoman tuojan askelet!
 Hän ilmoittaa rauhan tulon,
 tuo suuren ilosanoman,
 hän tuo pelastuksen sanoman
 ja sanoo Siionille:
 – Sinun Jumalasi on nyt kuningas!
 Kuulkaa! Vartijat kohottavat riemuhuudon,
 ja kaikki yhtyvät iloon,
 sillä omin silmin he näkevät,
 kuinka Herra palaa Siioniin.
 Puhjetkaa riemuun, te Jerusalemin rauniot,
 kaikki yhdessä iloitkaa!
 Herra on antanut kansalleen lohdutuksen,
 hän on lunastanut vapaaksi Jerusalemin!
 Herra on osoittanut pyhän käsivartensa voiman
 kaikkien kansojen silmien edessä,
 niin että maan kaikki ääret näkevät
 pelastuksen, jonka meidän Jumalamme on tuonut.

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 1:1–4

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Mikä on alusta alkaen ollut, minkä olemme kuulleet, minkä omin silmin nähneet, mitä katselleet ja käsin koskettaneet, siitä me puhumme: elämän Sanasta. Elämä ilmestyi, me olemme nähneet sen, ja siitä me todistamme. Me ilmoitamme teille iankaikkisen elämän, joka oli Isän luona ja ilmestyi meille. Minkä olemme nähneet ja kuulleet, sen me myös teille julistamme, jotta teilläkin olisi yhteys meihin. Meillä on yhteys Isään ja hänen Poikaansa Jeesukseen Kristukseen. Tämän me kirjoitamme, jotta ilomme tulisi täydelliseksi.

TAI

1. JOH. 4:9–16

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 4

Siinä Jumalan rakkaus ilmestyi meidän keskuuteemme, että hän lähetti ainoan Poikansa maailmaan, antamaan meille elämän. Siinä on rakkaus – ei siinä, että me olemme rakastaneet Jumalaa, vaan siinä, että hän on rakastanut meitä ja lähettänyt Poikansa meidän syntiemme sovituksi.

Rakkaat ystävät! Kun Jumala on meitä näin rakastanut, tulee meidänkin rakastaa toisiamme. Jumalaa ei kukaan ole koskaan nähnyt. Mutta jos me rakastamme toisiamme, Jumala pysyy meissä ja hänen rakkautensa on saavuttanut meissä päämääränsä.

Me pysymme hänessä ja hän pysyy meissä; tämän me tiedämme siitä, että hän on antanut meille Henkeään. Me olemme nähneet, että Isä on lähettänyt Poikansa maailmaan pelastajaksi, ja siitä me todistamme. Joka tunnustaa Jeesuksen Jumalan Pojaksi, hänessä Jumala pysyy, ja hän pysyy Jumalassa. Me olemme oppineet tuntemaan Jumalan rakkautensa kaikkia meitä kohtaan ja uskomme siihen.

EVANKELIUMI

JOH. 1:1–14

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 1

Alussa oli Sana.
Sana oli Jumalan luona,
ja Sana oli Jumala.

Jo alussa Sana oli Jumalan luona.
Kaikki syntyi Sanan voimalla.
Mikään, mikä on syntynyt,
ei ole syntynyt ilman häntä.
Hänessä oli elämä,
ja elämä oli ihmisten valo.
Valo loistaa pimeydessä,
pimeys ei ole saanut sitä valtaansa.

Tuli mies, Jumalan lähettämä, hänen nimensä oli Johannes. Hän tuli todistajaksi, todistamaan valosta, jotta kaikki uskoisivat siihen. Ei hän itse ollut tuo valo, mutta valon todistaja hän oli.

Todellinen valo, joka valaisee jokaisen ihmisen,
oli tulossa maailmaan.

Maailmassa hän oli,
ja hänen kauttaan maailma oli saanut syntynsä,
mutta se ei tuntenut häntä.

Hän tuli omaan maailmaansa,
mutta hänen omansa eivät ottaneet häntä vastaan.

Mutta kaikille, jotka ottivat hänet vastaan,
hän antoi oikeuden tulla Jumalan lapsiksi,
kaikille, jotka uskovat häneen.

He eivät ole syntyneet verestä,
eivät ruumiin halusta,
eivät miehen tahdosta,
vaan Jumalasta.

Sana tuli lihaksi

ja asui meidän keskellämme.

Me saimme katsella hänen kirkkauttaan,
kirkkautta, jonka Isä ainoalle Pojalle antaa.

Hän oli täynnä armoa ja totuutta.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias, ikuinen Jumala.
 Sinä annoit ainoan Poikasi syntyä
 ihmiseksi, kaltaiseksemme.
 Me rukoilemme sinua hänen syntymänsä päivänä:
 Nosta synnin taakka hartioiltamme,
 vapauta meidät orjuudestamme,
 tee meistä uusia ihmisiä.
 Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta,
 joka sinun kanssasi elää ja hallitsee
 Pyhän Hengen ykseydessä
 tosi Jumalana iankaikkisesta iankaikkiseen.

2.

Taivaallinen Isä.
 Me kiitämme sinua siitä,
 että lähetit Poikasi pelastajaksemme kärsivään maailmaan.
 Hän on kirkkautesi säteily ja olemuksesi kuva.
 Avaa meille hänen syntymänsä salaisuus.
 Anna koko maailman nähdä,
 mitä olet Pojassasi sille lahjoittanut.
 Vahvista uskoamme ja anna meille voimaa elää valossasi.
 Vie meidät kuoleman ja pimeyden varjoista
 ikuisen elämään,
 missä saamme katsella Poikasi kirkkautta.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

3.

Vapahtajamme Jeesus Kristus, herrojen Herra.
 Sinä tulit veljeksemme,
 jotta meistä tulisi Jumalan lapsia.
 Sinä, joka olit rikas, tulit köyhäksi,
 jotta me sinun köyhyydestäsi rikastuisimme.
 Synny nyt meidän sydämeemme,
 ja tee meistä seuraajiasi uskossa
 ja palvelevassa rakkaudessa.
 Lahjoita meille rauha sinun rauhastasi
 ja ilo sinun ilostasi.
 Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

4.

Taivaallinen Isä.

Kiitämme sinua joulun lahjasta.

Sinä annoit Poikasi Jeesuksen veljeksemme.

Näin teet meistä lapsiasi.

Sinulle olkoon kiitos nyt ja aina.

TAPANIPÄIVÄ

2. JOULUPÄIVÄ

Kristuksen todistajat

Toinen joulupäivä, ensimmäisen marttyyrin Stefanoksen ja hänen myötään kaikkien marttyyrien muistopäivä, muodostaa vastakohtan ensimmäiselle joulupäivälle. Jumalan pelastussanoma jakaa ihmiset sen vastaanottaviin ja sen hylkääviin, Kristuksen seuraajiin ja hänen vainoojiinsa. Jumala antaa Pyhän Hengen voimaksi jokaiselle, joka rohkeasti tunnustaa uskonsa Kristukseen.

LITURGINEN VÄRI: punainen.

VIRSISUOSITUKSET

A	35	Joulu riemukas
	26	Oi armon lähde autuas
Pv	141	Ne jotka täällä uskossa
	447	Kristus, valo maailman
	600	Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan
Lisäksi	951	Oi Jeesus, muuta minua
	978	Te autuaat, te murheelliset maan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Sinun liittosi on iloni,
liittosi säädökset ovat neuvonantajani.

Ps. 119:24

Psalmi:

Herra, osoita minulle uskollisuutesi,
auta minua, tee lupauksesi mukaan!

Sinun sanaasi minä turvaan,
sen avulla pystyn vastaamaan pilkkaajille.

Älä jätä suutani totuuden sanaa vaille,
minä panen toivoni sinun päätöksiisi.

Minä noudatan aina sinun lakiasi,
aina ja ikuisesti.

Sinun säädöstesni mukaan minä tahdon elää,
ja siksi voin kulkea kevein mielin.

Kuninkaittenkin edessä
 kerron arkailematta sinun liitostasi.
 Sinun käskyistäsi minä saan ilon.
 Minä kohotan käteni sinun puoleesi,
 minä tutkistelen sinun käskyjäsi.
 Ne ovat minulle rakkaat.

Ps. 119:41–48

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Kallis on Herran silmissä hänen uskollistensa henki.

Ps. 116:15

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JER. 20:7–11, 13

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 20

Herra, sinä olet taivutellut minua,
 ja minä olen suostunut!
 Sinä olet tarttunut minuun
 ja ottanut minut valtaasi.
 Päivästä päivään minä olen naurun aiheena,
 kaikki pilkkaavat minua.
 Aina kun avaan suuni,
 minun täytyy huutaa,
 minun täytyy kuuluttaa väkivaltaa ja sortoa!
 Herran sana tuo minulle
 pilkkaa ja herjaa joka päivä.
 Mutta kun sanoin:
 »Enää en halua ajatella häntä
 enkä puhua hänen nimissään»,
 tuntui kuin sisimmässäni olisi palanut

liekehtivä tuli
 ja luuni olisivat hehkuneet.
 Viimeiseen saakka minä yritin tätä kestää,
 mutta enää en jaksa.
 Nyt kuulen monien kuiskivan:
 »Näettekö, kauhua kaikkialla!»
 »Antakaa ilmi!»
 »Annetaan hänet ilmi!»
 Jopa ystävät vaanivat heikkoa hetkeäni:
 »Ehkä saamme houkutelluksi hänet ansaan!
 Silloin hän on vallassamme,
 ja totisesti me kostamme!»

Mutta Herra on kanssani kuin väkevä sankari,
 vihamieheni kaatuvat eivätkä voi minulle mitään.
 Heidän aikeensa epäonnistuvat, niin tyhmiä ne ovat,
 eikä sitä koskaan unohdeta,
 alinomaa he saavat kantaa häpeäänsä.
 Laulakaa Herralle, ylistäkää Herraa!
 Hän pelastaa avuttoman
 pahantekijöiden käsistä.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 6:8, 11–15; 7:51–60

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUISTA 6 JA 7

Stefanos oli täynnä armoa ja voimaa, ja hän teki suuria ihmeitä ja tunnus-
 tekoja kansan keskuudessa.

Silloin Stefanoksen vastustajat värväsivät joitakin miehiä sanomaan:
 »Olemme kuulleet hänen puhuvan herjaavia sanoja Mooseksesta ja
 Jumalasta.» He yllyttivät kansaa, kansan vanhimpia ja lainopettajia, ja
 sitten he kävivät käsiksi Stefanokseen ja veivät hänet Suuren neuvoston
 eteen. Siellä he toivat kuultavaksi vääriä todistajia, jotka sanoivat: »Tämä
 mies puhuu lakkaamatta tätä pyhää paikkaa ja lakia vastaan. Me olemme
 kuulleet hänen sanovan, että Jeesus, se Nasaretilainen, hajottaa tämän
 paikan ja muuttaa säädökset, jotka Mooses on meille antanut.» Kaikki,
 jotka istuivat neuvostossa, kiinnittivät katseensa Stefanokseen, ja hänen
 kasvonsa olivat heistä niin kuin enkelin kasvot.

Stefanos puhui: »Te niskuroijat, ympärileikatut mutta sydämeltänne
 ja korviltanne pakanat! Aina te olette vastustamassa Pyhää Henkeä – niin
 kuin isänne, niin myös te! Onko yhtäkään profeettaa, jota teidän isän-

ne eivät olisi vainonneet? He tappoivat ne, jotka ennalta ilmoittivat, että Vanhurskas oli tuleva. Ja nyt olette te kavaltaneet ja murhanneet hänet! Te saitte enkelien tuomana lain, mutta ette ole sitä noudattaneet.»

Tämän kuullessaan neuvoston jäsenet olivat pakahtua raivosta ja kiristelivät hampaitaan. Mutta Pyhää Henkeä täynnä Stefanos nosti katseensa taivasta kohti ja näki Jumalan kirkkauden ja Jeesuksen, joka seiso i Jumalan oikealla puolella. Hän sanoi: »Taivaat ovat avoinna minun silmieni edessä, ja Ihmisen Poika seisoo Jumalan oikealla puolella!»

Silloin he alkoivat huutaa suureen ääneen, tukkivat korvansa ja ryntäsivät yhtenä miehenä hänen kimppuunsa. He raahasivat hänet ulos kaupungista kivittääkseen hänet, ja todistajat jättivät viittansa Saul-nimisen nuoren miehen huostaan. Kun he kivittivät Stefanosta, tämä rukoili Herraa ja sanoi: »Herra Jeesus, ota vastaan minun henkeni.» Hän vaipui polvilleen ja huusi kovalla äänellä: »Herra, älä vaadi heitä tilille tästä synnistä!» Sen sanottuaan hän nukkui pois.

EVANKELIUMI

MATT. 10:16–22

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 10

Jeesus sanoi opetuslapsille:

»Minä lähetän teidät kuin lampaat susien keskelle. Olkaa siis viisaita kuin käärmeet ja viattomia kuin kyyhkysel.

Pitäkää varanne, sillä ihmiset vievät teidät oikeuden eteen ja ruoskivat teitä synagogissaan. Maaherrojen ja kuninkaidenkin eteen teitä tullaan viemään minun takiani, todistukseksi heille ja kansoille. Mutta kun teidät luovutetaan viranomaisten käsiin, älkää olko huolissanne siitä, miten tai mitä puhuisitte, sillä teille annetaan tuona hetkenä sanat, jotka teidän tulee puhua. Te ette puhu itse, teissä puhuu Isänne Henki.

Veli antaa veljensä surmattavaksi, isä lapsensa, ja lapset nousevat vanhempiaan vastaan ja tuottavat heille kuoleman. Kaikki tulevat vihaamaan teitä minun nimeni tähden, mutta se, joka kestää loppuun asti, pelastuu.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. Aik. 24:18–21

TOISESTA AIKAKIRJASTA, LUVUSTA 24

Kansan luopumuksen vuoksi Jumala vihastui Juudaan ja Jerusalemiin. Vaikka hän lähetti asukkaiden keskuuteen profeettoja, joiden tuli saattaa heidät takaisin Herran luo, he eivät kuunnelleet profeettojen varoituksia.

Silloin Jumalan henki valtasi Sakarjan, pappi Jojadan pojan. Hän astui kansan eteen ja sanoi: »Näin sanoo Jumala: 'Miksi rikotte Herran käskystä vastaan? Se tuottaa teille onnettomuuden.' Koska olette hylänneet Herran, hänkin hylkää teidät.» Mutta väkijoukko liittoutui häntä vastaan, ja kuninkaan käskystä hänet kivitettiin kuoliaaksi Herran temppelin esipihalla.

2. LUKUKAPPALE

Ap. T. 6:8, 11–15; 7:51–60 (ks. 1. VUOSIKERTA)

EVANKELIUMI

LUUK. 12:8–12

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 12

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

»Minä sanon teille: Joka tunnustautuu minun omakseni ihmisten edessä, sen on Ihmisen Poika tunnustava omakseen Jumalan enkelien edessä. Mutta joka ihmisten edessä kieltää minut, se tullaan kieltämään Jumalan enkelien edessä. Ja jokaiselle, joka sanoo jotakin Ihmisen Poikaa vastaan, annetaan anteeksi, mutta sille, joka herjaa Pyhää Henkeä, ei anteeksi anneta.

Kun teitä kuljetetaan synagogiin ja viranomaisten ja esivallan eteen, älkää olko huolissanne siitä, mitä puhutte ja miten puolustatte itseänne. Kun se hetki tulee, Pyhä Henki neuvoo, mitä teidän on sanottava.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JER. 15:15–20

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 15

Jeremia sanoi:

– Herra, sinä tunnet minut!

Muista minua ja pidä minusta huoli,
kosta sinä ahdistajilleni!

Älä ole heitä kohtaan liian pitkämielinen,
muuten joudun tuhon omaksi.

Näethän, kuinka he häpäisevät minua
sinun tähtesi!

Kun sinun sanasi tulivat minulle,
minä ahmin ne.

Sanasi olivat minun iloni
ja sydämeni riemu.

Sinä, Jumala, Herra Sebaot,
olet kutsunut minut omaksesi!

En minä ole istunut ja juhlinut iloisessa seurassa,
yksin olen istunut,

sillä sinun kätesi painaa minua
ja minä olen täynnä sinun kiivauttasi.

Miksi minun kipuni ei koskaan lopu,
miksi haavani ovat niin pahat,
etteivät parane?

Sinä olet minulle kuin kuivuva puro,
joka pettää janoisen.

Silloin Herra vastasi minulle:

– Jos muutat mielesi,
minä otan sinut jälleen palvelukseeni.

Jos et puhu joutavia,
vaan puhut niin kuin puhua tulee,
saat jälleen olla minun suunani.

Ihmiset kääntyvät sinun puoleesi,
mutta älä sinä käänny heidän mielensä mukaan.

Minä teen sinusta lujan pronssimuurin.

Vaikka tämä kansa nousee sinua vastaan,
ei se sinua voita,

sillä minä olen sinun kanssasi,
minä autan ja suojelen sinua,
sanoo Herra.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 6:8, 11–15; 7:51–60 (KS. 1. VUOSIKERTA)

EVANKELIUMI

MATT. 23:34–39

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 23

Jeesus sanoi lainopettajille ja fariseuksille:

»Kuulkaa siis: Minä lähetän teidän luoksenne profeettoja, viisaita miehiä ja lainopettajia. Toiset heistä te tapatte ja ristiinnaulitsette, toisia ruoskitte synagogissanne ja ajatte takaa kaupungista toiseen. Näin te tulette syypäiksi kaikkeen viattomaan vereen, joka maan päällä on vuodatettu, hurskaan Abelin verestä aina Sakarjan, Barakjan pojan, vereen asti, hänen, jonka te tapoitte temppelin ja alttarin välille. Totisesti: tämä sukupolvi joutuu vielä vastaamaan tästä kaikesta!

Jerusalem, Jerusalem! Sinä tapat profeetat ja kivität ne, jotka on lähetetty sinun luoksesi. Miten monesti olenkaan tahtonut koota lapsesi, niin kuin kanaemo kokoaa poikaset siipiensä suojaan! Mutta te ette tahtoneet tulla. Kuulkaa siis: teidän temppelinne on jäävä asujaansa vaille. Sillä minä sanon teille, että te ette minua tästedes näe ennen kuin sanotte: 'Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!' »

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra, meidän Jumalamme.
 Sinä vahvistit Hengelläsi pyhiä marttyyreja
 todistamaan Kristuksesta
 sekä sanoillaan että verellään.
 Me rukoilemme:
 Vahvista meitäkin pysymään
 kestävinä kilvoituksessa
 ja olemaan uskollisia kuolemaan asti.
 Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden,
 joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
 elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

2.

Jumala, taivaallinen Isämme.
 Me kiitämme sinua siitä,
 että saamme viettää Vapahtajamme syntymäjuhlaa.
 Sytytä sydämeemme rakkautesi,
 että myös me osaisimme
 marttyyrisi Stefanoksen tavoin
 rukoilla vihamiestemme puolesta
 ja antaa heille anteeksi.
 Vahvista meitä todistamaan sanoin ja teoin Pojastasi
 ja ylistämään armoasi silloinkin,
 kun kohtaamme vastarintaa ja vihaa
 hyvän sanomasi saattajina.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Rakas Vapahtaja,
 sinun tiesi kulki seimestä Golgatalle
 kärsimyksen varjossa.
 Ristisi julistaa rakkautesi voittoisaa sanomaa.
 Sinä lähetit opetuslapsesi
 kuin lampaat susien keskelle.
 Uskollinen todistajasi Stefanos kivitettiin.
 Lukemattomien marttyyrien veri
 on vuotanut hänen jälkeensä

todistuksena uskollisuudesta sinua kohtaan.
Pue meidätkin uskon taisteluväestöön,
että jaksamme rohkeasti tunnustaa sinua.
Ole rinnallamme,
kun valhe ja viha nousevat meitä vastaan.
Anna meidän saada voiton seppele
kirkkaudessa kaikkien pyhiesi kanssa.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

4.

Herramme ja Vapahtajamme.
Raivaa sydämeemme tilaa myös niille,
jotka ovat meitä vastaan ja joita emme
omin voimin kykene rakastamaan.
Leppymättömyys on suuri synti:
se särkee yhteyden ihmisten välillä.
Herra, me tarvitsemme elämää sinussa,
jotta voisimme antaa anteeksi.
Anna meille se mieli, joka sinulla oli,
jotta voisimme siunata vihamiehiämme
ja pyytää heille anteeksiantoasi.
Avarra mielemme,
jotta näkisimme kaiken rikkinäisyytemme armosi valossa.
Tätä rukoilemme sinun nimessäsi.

APOSTOLI JOHANNEKSEN PÄIVÄ

3. JOULUPÄIVÄ*

Jumala on rakkaus

Joulukuun 27. päivä on vanhan ajan lopulta asti omistettu apostoli Johanneselle, joka kirkon perinteessä on samastettu neljännen evankeliumin kirjoittajaan. Johannesen päivän sijoittaminen joulunpyhiin johtunee siitä, että Johannesen evankeliumin alku julistaa Sanan lihaksituloa.

Johannes korostaa Jumalan rakkautta ihmisiä kohtaan. Tämä rakkaus on tullut ilmi Jeesuksen syntymässä. Jumalan rakkaus velvoittaa kristityt rakastamaan toisiaan.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	17	Ilon päivä verraton
	19	Syntyi tänne Jumala
Pv	260	Niin suuresti on Jumala
	261	Oi iloitkaa, te kristityt
Lisäksi	966	Isä nyt vie rakastamaan

* Mikäli 27.12. on sunnuntai, vietetään jumalanpalvelusta apostoli Johannesen päivän mukaan.

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Minä julistan sinun suuruuttasi.
Levitköön sanoma sinun hyvyytesi runsaudesta.

Ps. 145:6–7

TAI

Viisaus avaa kansankokouksessa Herraa pelkäävän ihmisen suun.
Hän löytää ilon, hän saa riemun seppeleen,
ja viisaus lahjoittaa hänelle pysyvän nimen ja maineen.

SIR. 15:5–6

Psalmi:

Hurskaat kukoistavat kuin palmupuu,
kasvavat korkealle kuin Libanonin setrit.
Heidät on istutettu Herran temppeliin,
he kukoistavat Jumalamme esipihoilla.
Vielä vanhoinakin he ovat voimissaan,
versovat ja vihannoivat,
kertovat Herran oikeamielisyydestä.
Herra on minun turvakallioni,
hän ei tee vääryyttä.

Ps. 92:13–16

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Elämä ilmestyi, me olemme nähneet sen,
ja siitä me todistamme.

1. JOH. 1:2

1. LUKUKAPPALE

SANANL. 8:1, 22–30

SANANLASKUJEN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Kuulkaa! Viisaus kutsuu,
ymmärrys korottaa äänensä.
»Minut Herra loi ennen kaikkea muuta,
luomisensa esikoisena, ennen taivasta ja maata.
Iankaikkisuudesta minä sain alkuni,
kaiken alussa, ennen kuin maata oli.
Kun synnyin, ei syvyyksiä vielä ollut,
ei lähteitä tuomaan niiden vettä.
Ennen kuin vuoret pantiin sijalleen,
ennen kuin oli kukkuloita, minä synnyin,
ennen kuin hän teki maat ja mannut,
ennen kuin oli hiekan jyvääkään.

Olin läsnä, kun hän pani taivaat paikoilleen
 ja asetti maanpiirin syvyyksien ylle,
 kun hän korkeuksissa teki taivaan pilvet
 ja sai syvyyden lähteet kumpuamaan,
 kun hän pani merelle rajat,
 loi rannat patoamaan sen vedet,
 ja kun hän lujitti maan perustukset.
 Jo silloin minä, esikoinen, olin hänen vierellään,
 hänen ilonaan päivät pitkät,
 kaiken aikaa leikkimässä hänen edessään.»

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 2:28–3:3

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUISTA 2 JA 3

Niin, lapseni, pysykää Kristuksessa, jotta hänen ilmestyessään voimme astua rohkeasti esiin emmekä joudu häveten väistymään hänen luotaan, kun hän saapuu. Kun tiedätte, että hän on vanhurskas, te myös käsitätte, että jokainen, joka noudattaa vanhurskautta, on syntynyt Jumalasta.

Katsokaa, kuinka suurta rakkautta Isä on meille osoittanut: me olemme saaneet Jumalan lapsen nimen, ja hänen lapsiaan me myös olemme. Tästä syystä maailma ei meitä tunne, eihän se tunne häntäkään. Rakkaat ystävät, jo nyt me olemme Jumalan lapsia, mutta vielä ei ole käynyt ilmi, mitä meistä tulee. Sen me tiedämme, että kun se käy ilmi, meistä tulee hänen kaltaisiansa, sillä me saamme nähdä hänet sellaisena kuin hän on. Jokainen, joka näin panee toivonsa häneen, pitää itsensä puhtaana, niin kuin hän on puhdas ja pyhä.

EVANKELIUMI

JOH. 21:19–24

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 21

Jeesus sanoi Pietarille: »Seuraa minua.»

Pietari kääntyi katsomaan taakseen ja näki, että heidän perässään tuli Jeesuksen rakkain opetuslapsi, se, joka aterialla oli nojannut hänen rintaansa vasten ja kysynyt: »Herra, kuka se on? Kuka sinut kavaltaa?» Hänet nähdessään Pietari kysyi Jeesukselta: »Entä hän, Herra?» Jeesus vastasi: »Mitä se sinulle kuuluu, vaikka tahtoisin hänen jäävän tänne aina siihen asti kun tulen? Seuraa sinä minua.»

Tästä sai veljien keskuudessa alkunsa käsitys, ettei se opetuslapsi kuole. Jeesus ei kuitenkaan sanonut Pietarille, ettei tämä opetuslapsi kuole. Hän

sanoi: »Mitä se sinulle kuuluu, vaikka tahtoisin hänen jäävän tänne aina siihen asti kun tulen?»»

Juuri tämä opetuslapsi todistaa kaikesta tästä. Hän on tämän kirjoittanut, ja me tiedämme, että hänen todistuksensa on luotettava.

TAI

JOH. 1:1–14, MIKÄLI SITÄ EI OLE KÄYTETTY JOULUPÄIVÄN
JUMALANPALVELUKSESSA.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Laupias Jumala.
 Valaise seurakuntaasi pyhällä sanallasi,
 niin että me apostoli Johanneksen opetuksen mukaan
 kulkisimme armosi ja totuutesi valossa.
 Suo meidän katsella luonasi
 taivaallista kirkkauttasi ikuisesti.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

2.

Taivaallinen Isä,
 tänään muistamme Johannesta,
 Jeesuksen Kristuksen opetuslasta ja apostolia.
 Kiitämme sinua hänestä
 ja muista Kristuksen todistajista kautta aikojen.
 Auta meitä seuraamaan heidän esimerkkiään
 ja pysymään uskossa loppuun saakka.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen tähden.

3.

Rakas Vapahtaja,
 sinä lähetit apostolisi Johanneksen todistamaan sinusta,
 lihaksi tulleesta Sanasta.
 Sinä olet ikuinen valo.
 Kiitämme sinua rakkaudestasi,
 kiitämme syntien sovitukselta
 ja anteeksiantamuksesta.
 Auta meitä vaeltamaan valossasi iloiten siitä,
 että sanasi on totuus halki aikojen.
 Pidä meidät yhteydessä itseesi ja toisiimme.
 Anna meidän kerran kirkkaudessa
 pyhien apostoliesi kanssa
 katsella sinua sellaisena kuin sinä olet.
 Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

VIATTOMIEN LASTEN PÄIVÄ

4. JOULUPÄIVÄ*

Jeesus pakolaisena

Joulukuun 28. päivänä muistellaan Herodeksen lastenmurhan uhreja sekä Joosefin, Marian ja Jeesus-lapsen pakoa Egyptiin. Tapaninpäivän tavoin tämäkin päivä muistuttaa, että uskoon kuuluu valmius marttyyriuteen ja vaino Jeesuksen tähden voi kohdata myös sivullisia. Päivä muistuttaa lisäksi Jeesus-lapsen ihmeellisestä pelastumisesta. Jumalan Poika säästy Vapahtajan tehtävää varten.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen tai punainen.

VIRSISUOSITUKSET

A	32	Me lapset pienet riennämme
	499	Jumalan kämmenellä
Pv	181	Jumala täysi turva on
	491	Oi Jumala, et hylkää pientä lasta
	501	Kuule, Isä taivaan, pyyntö tää
	503	Taivaan Isä suojan antaa
Lisäksi	964	Jeesus, ristinpolkuasi
	970	On unen aika, pieni ihminen

* Mikäli 28.12. on sunnuntai, vietetään jumalanpalvelusta viattomien lasten päivän mukaan.

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Vuodata sydämesi tuska Herran kasvojen eteen.
Kohota kätesi häntä kohti lastesi elämän puolesta.

VALIT. 2:19

Psalmi:

Ellei Herra olisi ollut puolellamme,
kun viholliset hyökkäsivät kimppuumme,
meidät olisi nielty elävältä.

Ylistetty olkoon Herra!

Hän ei antanut meitä heidän hampaittensa raadeltaviksi.
Me pääsimme pakoon kuin lintu pyytäjän paulasta.
Paula katkesi, ja me pääsimme irti.

Meidän auttajamme on Herra,
hän, joka on luonut taivaan ja maan.

Ps. 124:2–3, 6–8

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Ylistäkää meidän Jumalaamme, kaikki te hänen palvelijansa,
te, jotka häntä pelkäätte, pienet ja suuret!

ILM. 19:5

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 1:22–2:10

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUISTA 1 JA 2

Farao antoi koko kansalleen käskyn, että kaikki heprealaisille syntyneet pojat oli heitettävä Niiliin mutta tytöt oli jätettävä eloon.

Muuan Leevin sukuun kuuluva mies otti vaimokseen tytön, joka myös oli Leevin jälkeläisiä. Vaimo tuli raskaaksi ja synnytti pojan. Kun hän näki, kuinka kaunis lapsi oli, hän piilotteli sitä kolme kuukautta. Mutta kun hän ei enää voinut piilotella sitä, hän otti kaislakorin, tiivisti sen asfalttipiellä ja tervalla, pani pojan siihen ja laski korin Niilin rantakaisliikkoon. Pojan sisar jäi jonkin matkan päähän nähdäkseen, mitä lapselle tapahtuisi.

Faraon tytär tuli Niilin rantaan peseytymään, ja hänen hovinaisensa jäivät virran rannalle kävelemään. Silloin hän näki kaislikon keskellä korin ja lähetti orjattarensa hakemaan sen. Avatessaan korin hän näki, että siinä oli lapsi, joka itki. Faraon tyttären valtasi sääli, ja hän sanoi: »Tämä on varmaan heprealaisten poikia.»

Silloin pojan sisar sanoi faraon tyttärelle: »Menenkö hakemaan tänne jonkun heprealaisnaisen, joka voi imettää pojan sinulle?» Faraon tytär sanoi: »Tee niin», ja tyttö haki paikalle pojan äidin. Faraon tytär sanoi äidille: »Ota tämä lapsi mukaasi ja imetä se minulle, niin minä maksan sinulle siitä palkan.» Vaimo otti lapsen imetettäväksi. Kun poika oli kasvanut suuremmaksi, äiti vei hänet faraon tyttärelle, ja tämä otti hänet omaksi pojakseen. Faraon tytär antoi hänelle nimeksi Mooses sanoen: »Olen nostanut hänet vedestä ylös.»

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 4:12–16

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 4

Rakkaat ystävät, älkää oudoksuko sitä tulta ja hehkua, jossa teitä koetellaan, ikään kuin teille tapahtuisi jotakin outoa. Iloitkaa päinvastoin sitä enemmän, mitä enemmän pääsette osallisiksi Kristuksen kärsimyksistä, jotta saisitte iloita ja riemuita myös silloin, kun hänen kirkkautensa ilmestyy. Kun teitä solvataan Kristuksen nimen tähden, te olette autuaat, sillä teidän yllänne on kirkkauden Henki, Jumalan Henki. Kenenkään teistä ei tule kärsiä murhamiehenä tai varkaana tai pahantekijänä tai toisten petkuttajana. Mutta sen, joka kärsii kristittynä, ei pidä hävetä, vaan hän kirkastakoon kristityn nimellään Jumalaa.

EVANKELIUMI

MATT. 2:13–21

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 2

Tietäjien lähdettyä Herran enkeli ilmestyi unessa Joosefille ja sanoi: »Nouse, ota lapsi ja hänen äitinsä mukaasi ja pakene Egyptiin. Pysy siellä, kunnes käsken sinun palata. Herodes aikoo etsiä lapsen käsiinsä ja surmata hänet.»

Joosef heräsi unestaan, otti heti yöllä mukaansa lapsen ja hänen äitinsä ja lähti kulkemaan kohti Egyptiä. Siellä hän pysytteli Herodeksen kuolemaan asti. Näin kävi toteen, mitä Herra oli profeetan suulla ilmoittanut: »Egyptistä minä kutsuin poikani.»

Kun Herodes huomasi, että tietäjät olivat pitäneet häntä pilkkanaan, hän raivostui. Hän antoi käskyn, että Betlehemissä ja sen lähistöllä oli surmattava kaikki kaksivuotiaat ja sitä nuoremmat pojat, sen ajan perusteella, jonka hän oli tietäjiltä saanut selville. Näin kävi toteen tämä profeetta Jeremian lausuma ennustus:

– Ramasta kuuluu huuto,
itku ja kova valitus.
Raakel itkee lapsiaan
eikä lohdutuksesta huoli,
sillä heitä ei enää ole.

Kun Herodes oli kuollut, Herran enkeli ilmestyi Egyptissä Joosefille unessa ja sanoi: »Nouse, ota lapsi ja hänen äitinsä mukaasi ja palaa Israelin maahan. Ne, jotka halusivat surmata lapsen, ovat kuolleet.»

Joosef heräsi, otti mukaansa lapsen ja hänen äitinsä ja palasi Israelin maahan.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala.

Me muistamme tänään viattomia lapsia,
jotka kuningas Herodes käski surmata Betlehemissä.

Ota armolliseen huomaasi kaikki lapset,
joita tänäänkin kidutetaan ja surmataan.

Suo, että oikeudenmukaisuus, rakkaus ja rauha
saisivat voiton kaikesta vääryydestä,
tunteettomuudesta ja sotien mielettömyydestä.

Tätä rukoilemme joulun lapsen,
Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Herra, meitä kauhistuttaa,

että niin monien lasten pitää kärsiä
välinpitämättömyyden, itsekkyyden ja väkivallan vuoksi.

Luo keskuuteemme uusi,
kaikkea elämää kunnioittava ajattelutapa.

Älä salli meidän lomaantua
maailmassa vallitsevan hädän edessä.

Auta meitä toimimaan uskossa ja rakkaudessa
odottaessamme päivää,

jolloin lupauksesi mukaisesti teet kaiken uudeksi.

Tätä pyydämme Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen,
joulun lapsen nimessä.

3.

Isä, kuule rukouksemme,

kuuntele sanojamme.

Etkö sinä, silmän luoja, näkisi, kuinka syyttömät kärsivät?

Etkö sinä, korvan muovaaja, kuulisi, kuinka sorretut itkevät?

Miksi et siis aseta rajaa pahuudelle?

Onko taipumuksemme pahaan niin paljon suurempi
kuin rakkautemme sinuun?

Armahda meitä, Herra, kun seisomme
selittämättömien arvoitusten edessä.

Näytä meille oma osuutemme ja vastuamme,

ja kun tajuaamme syyllisyytemme, ota meidät vastaan
Jeesuksen Kristuksen tähden.

4.

Armollinen Jumala.
Sinä pelastit Mooses-lapsen
hukkumasta Niilin virtaan,
mutta monet muut heitettiin siihen.
Sinä varjelit oman Poikasi
kuningas Herodeksen miekalta,
mutta monet muut kokivat surman kauhut.
Me emme ymmärrä,
miksi syyttömät lapset joutuvat kärsimään,
meitä viiltää vanhempien tuska ja valitus.
Auta meitä puolustamaan sanoin ja teoin
lapsen elämää ja oikeuksia.
Anna lasten syntyä ja elää luomistyösi lahjana
ja saada joka kodissa osakseen rakkautta ja hoivaa.
Kiitos siitä, että Poikasi syntymässä ja elämässä
osoitat sen rakkauden voiman,
joka murtaa kovuuden ja raivaa tietä hyvyydelle.
Kuule meitä Herramme Jeesuksen Kristuksen tähden.

1. SUNNUNTAI JOULUSTA*

Pyhä perhe

Tätä pyhäpäivää sanotaan sekä pyhän perheen että Simeonin ja Hannan sunnuntaiksi. He olivat temppelissä odottaneet Jumalan lupausten täyttymistä. Vaikka Jeesus-lapsi ei erottunut muista lapsista, he näkivät hänessä aikakauden kääntein.

Jeesus eli samojen elinehtojen alaisena kuin me lunastaakseen meidät ja antaakseen meille oikeuden elää Jumalan lapsina.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	20	Kaikki kansat riemuitkaa
	32	Me lapset pienet riennämme
Pv	22	Sinua, Jeesus, kiitämme
	28	Valo syttyi, Jeesus syntyi
	257	Oi Jeesus, synnyit maailmaan
	466	Oi Herra, kaiken luoja
Lisäksi	830	Oi saavu, Herra, kotiimme
	973	Tuo siunaus nyt koteihin

* Katso alaviitettä 3. ja 4. joulupäivän kohdalla.

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Suuret ovat Herran teot!
Joka niitä rakastaa, tutkii niitä.

Ps. 111:2

Psalmi:

Minä en luovu toivostani
enkä lakkaa sinua ylistämästä.
Minä julistan uskollista hyvyyttäsi
ja alati sinun apusi runsautta,
jonka mittaa ja määrää en tiedä.

Herra, minun Jumalani,
minä kerron sinun voimateoistasi
ja julistan vanhurskauttasi, sinun, ainoan.

Jumala, sinä olit opastajani jo kun olin nuori,
ja tähän päivään asti olen saanut kertoa ihmeistäsi.

Kun nyt olen vanha ja harmaapäinen,
älä hylkää minua, Jumala.

Minä julistan tuleville polville kätesi mahtia
ja tekojesi suuruutta.

Sillä korkeuksiin ulottuu vanhurskautesi
ja suuret ovat tekosi.

Jumala, kuka on sinun vertaisesi?

Ps. 71:14–19

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herran armoitit minä julistan,
Herran ylistettäviä tekoja.

JES. 63:7

1. LUKUKAPPALE

JES. 25:1, 4–5

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 25

Herra, sinä olet minun Jumalani!

Sinun korkeuttasi laulan, sinun nimeäsi ylistän,
sillä sinä toteutit ihmeellisen suunnitelman,
kaukaa harkitun, varman ja luotettavan.

Sinä olit turvapaikka heikolle,
pakopaikka kurjalle vaikeuksien aikana,
suoja rankkasateessa, varjo helteen tullen.

Sillä väkivaltaisten mieli on kuin talvinen rankkasade,
kuin helle autiomaassa.

Vihollisten kerskailun sinä vaiennat.

Niin kuin helle pilven varjostaessa,

niin vaimenee väkivaltaisten voittolaulu.

TAI

JES. 49:13–16

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 49

Riemuitkaa, taivaat! Iloitse, maa!
 Ratketkaa riemuun, te vuoret!
 Herra lohduttaa kansaansa,
 hän hoivaa köyhiä lapsiaan.

Siion sanoo:

»Herra on minut hylännyt,
 Jumalani on minut unohtanut!»
 – Unohtaako äiti rintalapsensa,
 unohtaisiko hoivata kohtunsa hedelmää?
 Vaikka hän unohtaisikin,
 minä en sinua unohda.
 Käsieni ihoon minä olen sinut piirtänyt,
 ja niin sinun muurisi ovat aina silmieni edessä.

2. LUKUKAPPALE

GAL. 4:3–7

KIRJEESTÄ GALATALAISILLE, LUVUSTA 4

Niin kauan kuin olimme alaikäisiä, olimme maailman alkuvoimien orjia. Mutta kun aika oli täyttynyt, Jumala lähetti tänne Poikansa. Naisesta hän syntyi ja tuli lain alaiseksi lunastaakseen lain alaisina elävät vapaiksi, että me pääsisimme lapsen asemaan. Ja koska tekin olette Jumalan lapsia, hän on lähettänyt meidän kaikkien sydämiin Poikansa Hengen, joka huutaa: »Abba! Isä!» Sinä et siis enää ole orja vaan lapsi. Ja jos kerran olet lapsi, olet myös perillinen, Jumalan tahdosta.

TAI

KOL. 2:6–10

KIRJEESTÄ KOLOSSALAISILLE, LUVUSTA 2

Kun kerran olette ottaneet omaksenne Herran Kristuksen Jeesuksen, eläkää hänen yhteydessään. Juurtukaa häneen, rakentakaa elämänne hänen varaansa ja vahvistukaa uskossa sen mukaan kuin teille on opetettu. Kaikkukoon kiitoksenne runsaana. Pitäkää varanne, ettei kukaan houkuttele teitä harhaan tyhjillä ja pettävillä viisauden opeilla, jotka nojautuvat ihmisten perinnäisiin käsityksiin ja maailman alkuvoimiin eivätkä Kristukseen. Hänessä on jumaluus ruumiillistunut koko täyteydessään, ja hänen yhteydessään myös te olette tulleet tästä täyteydestä osallisiksi. Hän on kaikkien valtojen ja voimien pää.

EVANKELIUMI

LUUK. 2:33–40

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 2

Jeesuksen isä ja äiti olivat ihmeissään siitä, mitä hänestä sanottiin. Simeon siunasi heitä ja sanoi Marialle, lapsen äidille: »Tämä lapsi on pantu koe-tukseksi: monet israelilaiset kompastuvat ja monet nousevat. Hänet on pantu merkiksi, jota ei tunnusteta, ja sinun omankin sydämesi läpi on miekka käyvä. Näin tulevat julki monien sisimmät ajatukset.»

Siellä oli myös naisprofeetta Hanna, Asserin heimoon kuuluvan Penue-lin tytär. Hän oli jo hyvin vanha. Mentyään neitsyenä naimisiin hän oli elänyt miehensä kanssa seitsemän vuotta, mutta nyt hän oli ollut leskenä jo kahdeksankymmenen vuoden ajan. Hän ei poistunut temppe-listä minnekään, vaan palveli Jumalaa yötä päivää paastoten ja rukoillen. Juuri sillä hetkellä hän tuli paikalle, ja hän ylisti Jumalaa ja puhui lapsesta kaikille, jotka odottivat Jerusalemin lunastusta.

Kun he olivat tehneet kaiken, mitä Herran laki vaati, he palasivat Ga-lileaan kotikaupunkiinsa Nasaretiin. Lapsi kasvoi, vahvistui ja täyttyi vii-saudella, ja Jumalan armo seurasi häntä.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Taivaallinen Isä.

Olemme saaneet viettää Poikasi syntymäjuhlaa ja kuulla ilon ja pelastuksen sanoman.

Auta meitä ymmärtämään, mitä olet Jeesuksessa lahjoittanut.

Tee hänet meille läheiseksi ja eläväksi, niin että voimme Simeonin ja Hannan tavoin ylistää sinua Vapahtajastamme.

Tätä rukoilemme hänen nimessään.

2.

Suuri Jumalamme.

Me elämme väärrien tottumusten ja ajatusten vankeina.

Murra sinä ne kahleet, jotka sitovat meidät pettävään ihmisviisauteen.

Kiitos siitä, että sinä rikot ahtaan maailmamme rajat, kasvatat meitä ajattelemaan tahtosi mukaisella tavalla ja ohjaat siihen vapauteen, jonka Kristus antaa.

Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden, joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

UUDENVUODENAATTO

Aikamme on Jumalan kädessä

Kun kalenterivuoden vaihte uuden ajan alkupuolella vakiintui tammi-kuun alkuun, joulukuun viimeisen illan aiheeksi tuli muistaa ajan kulumista. Meitä muistutetaan siitä, että elämämme ei riipu ainoastaan maailmassa vallitsevista valloista ja laeista. Elämämme on Jumalan kädessä. Meillä on paljon aihetta kiitokseen ja katumukseen. Uusi vuosi merkitsee myös sitä, että Jumala antaa meille mahdollisuuden aloittaa uudestaan.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSIOSITUKSET

36	Jo vanha vuosi mennyt on
37	Taas on yksi vuosi mennyt
38	Oi kuule, Herra, huutomme
383	Nyt ylös vuoriin tiellä
397	Kun on turva Jumalassa
846	Herra, olet auttajamme
910	Kiitän Herran antamista teistä
969	Päivä maillensa käy
975	Tutulla tiellä ei eksyä saata
979	Tulkoon tie sinua vastaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herran armo kestää iäti,
hänen uskollisuutensa on vahva kuin taivas.

Ps. 89:3

Psalmi:

Minä kohotan katseeni vuoria kohti.

Mistä saisin avun?

Minä saan avun Herralta,

häneltä, joka on luonut taivaan ja maan.

Herra ei anna sinun jalkasi horjua,

väsymättä hän varjelee.

Ei hän väsy, ei hän nuku,

hän on Israelin turva.

Hän on suojaava varjo, hän on vartijasi,
hän ei väisty viereltäsi.

Päivällä ei aurinko vahingoita sinua
eikä kuunvalo yöllä.

Herra varjelee sinut kaikelta pahalta,
hän suojelee koko elämäsi.

Herra varjelee kaikki sinun askeleesi,
sinun lähtösi ja tulosi nyt ja aina.

Ps. 121

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

TAI

Jo ammoin sinä laskit maan perustukset,
sinun kättesi työtä ovat taivaat.

Ne katoavat, mutta sinä pysyt.

Ne kuluvat loppuun kuin vaate,
sinä vaihdat niitä kuin vaatekertaa,
ja ne vaihtuvat uusiin.

Mutta sinä olet iäti sama,
sinun vuotesi eivät lopu.

Palvelijointesi lapset saavat asua turvassa,
heidän lastensa lapset ovat huomassasi.

Ps. 102:26–29

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herran armoa on se, että vielä elämme,
hänen laupeutensa ei lopu koskaan.

VALIT. 3:22

1. LUKUKAPPALE

VALIT. 3:22–26

VALITUSVIRSISTÄ, LUVUSTA 3

Herran armoa on se, että vielä elämme,
hänen laupeutensa ei lopu koskaan.
Joka aamu Herran armo on uusi,
suuri on hänen uskollisuutensa.
Sieluni sanoo: »Herra on kaikkeni,
häneen minä turvaan.»
Herra on hyvä sille, joka panee toivonsa häneen,
sille, joka häntä etsii.
Hyvä on hiljaisuudessa
toivoa apua Herralta.

TAI

SAARN. 3:1–8

SAARNAAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Kaikella on määrähetskensä,
aikansa joka asialla taivaan alla.
Aika on syntyä
ja aika kuolla,
aika on istuttaa
ja aika repiä maasta,
aika surmata
ja aika parantaa,
aika on purkaa
ja aika rakentaa,
aika itkeä
ja aika nauraa,
aika on valittaa
ja aika tanssia,
aika heitellä kiviä
ja aika ne kerätä,
aika on syleillä
ja aika olla erossa,
aika etsiä
ja aika kadottaa,
aika on säilyttää

ja aika viskata menemään,
 aika repäistä rikki
 ja aika ommella yhteen,
 aika olla vaiti
 ja aika puhua,
 aika rakastaa
 ja aika vihata,
 aika on sodalla
 ja aikansa rauhalla.

TAI

1. SAM. 7:12

ENSIMMÄISESTÄ SAMUELIN KIRJASTA, LUVUSTA 7

Samuel otti kiven ja asetti sen Mispan ja Senin välille. Hän antoi kivelle nimen Eben-Eser, Avunkivi, sanoen: »Tähän asti Herra on auttanut meitä.»

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 1:22–25

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Kun te totuudelle kuuliaisina olette puhdistautuneet elääksenne vilpittömässä, veljellisessä rakkaudessa, niin rakastakaa toisianne uskollisesti ja kaikesta sydämestänne. Olettehan te syntyneet uudesti, ette katoavasta siemenestä, vaan katoamattomasta, Jumalan elävästä ja pysyvästä sanasta. Sillä

ihminen on kuin ruoho,
 ihmisen kauneus kuin kedon kukka.
 Ruoho kuivuu, kukka lakastuu,
 mutta Herran sana pysyy iäti.

EVANKELIUMI

LUUK. 13:6–9

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 13

Jeesus esitti vielä vertauksen: »Eräällä miehellä oli viinitarhassaan kasvamassa viikunapuu. Hän meni etsimään siitä hedelmiä, mutta ei löytänyt. Silloin hän sanoi puutarhurille: 'Jo kolmena vuotena olen käynyt etsimässä hedelmiä tästä viikunapuusta, mutta en ole löytänyt. Kaada se, sehän vain vie voiman maasta.' Mutta puutarhuri vastasi: 'Herra, anna sen

olla vielä yksi vuosi. Minä muokkaan ja lannoitan maan sen ympäriltä. Jospa se ensi vuonna tekee hedelmää. Jollei niin käy, käske sitten kaataa se.»»

TAI

MATT. 16:1–4

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 16

Jeesuksen luo tuli fariseuksia ja saddukeuksia, jotka halusivat panna hänet koetukselle ja pyysivät häntä näyttämään merkin taivaasta. Mutta Jeesus vastasi heille: »Illalla te sanotte: 'Tulee kaunis ilma, kun taivas ruskottaa', ja aamulla: 'Tänään tulee ruma ilma, sillä taivas on synkän ruskottava.' Taivasta te kyllä osaatte lukea, mutta ette aikojen merkkejä. Tämä paha ja uskonon sukupolvi vaatii merkkiä, mutta ainoa merkki, joka sille annetaan, on Joonan merkki.» Hän jätti heidät siihen ja lähti pois.

RUKOUKSIA

1.

Ikuinen Jumala,
me kiitämme sinua kaikesta,
mitä kuluneena vuonna olet meille antanut.
Anna anteeksi se paha,
mihin olemme tietoisesti
tai tietämättämme syylistyneet.
Vapauta meidät uuteen alkuun
– joka päivä, joka hetki.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

2.

Isämme, joka olet taivaissa.
Kiitämme sinua siitä,
että päättävän vuoden aikana ohjasit elämäämme.
Kiitämme ilosta, jota saimme kokea.
Kiitos sanasta, joka piti yllä uskoamme ja toivoamme.
Kiitos myös siitä, että autoit selviytymään,
kun elämän vaikeudet tuntuivat ylivoimaisilta.

Pidä meistä huolta alkavanakin vuonna
ja auta elämään Pyhän Henkesi johdatuksessa.
Tätä pyydämme Poikasi Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Pyhä Jumala.
Emme ole eläneet kuluneen vuoden aikana tahtosi mukaan.
Olemme yrittäneet muuttaa itseämme,
mutta olemme väsyneet ja pettyneet.
Siksi tulemme sinun eteesi ja pyydämme:
Ota meidät hoitoosi.
Opeta meitä luottamaan sinuun
ja auta lepäämään siinä varmuudessa,
että sinä olet laupias ja armollinen.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

4.

Iankaikkinen Isä,
sinun aikasi ei pääty eivätkä vuotesi loppu.
Päivämme ovat sinun kädessäsi.
Vuosien kulkiessa,
päiviemme haihtuessa savun lailla
meidät on kuitenkin kirjoitettu sinun aikaasi.
Ikuisuuden ja nykyisyyden Jumala,
sinulle tahdomme aina elää ja olla olemassa.
Ota vastaan ylistyksemme
Jeesuksen Kristuksen tähden.

UUDENVUODENPÄIVÄ

Jeesuksen nimessä

Tammikuun ensimmäinen päivä sai kirkollisen sisältönsä jo ennen kuin sitä vietettiin kalenterivuoden vaihtumisen päivänä. Päivä on ns. joulun oktaavi (kahdeksas päivä, viikon kuluttua vietettävä jälkijuhla). Kuvaus Jeesuksen lapsuudesta on ehtinyt ympärileikkaukseen ja nimenantoon asti, ja siihen liittyen tekstit puhuvat Jeesuksen nimen merkityksestä. Muuta nimeä, joka meidät pelastaisi, ei meille ole annettu. Jeesus-nimi merkitsee 'Herra on apu, Herra pelastaa'. Siihen nimeen on turvallista luottaa alkavana vuotena.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSIUSITUKSET

A	39	Oi Jeesus, hyvyyttäsi
	41	Jeesus, nimi verraton
	600	Hyvyyden voiman uskolliseen suojaan
Pv	40	Oi nimi kaikkein suloisin
	42	On Jeesus nimi ihanin
	317	Vain yksi nimi meille riittää
	329	Kiitos nyt Herran
Lisäksi	901	Luoja, Isä, sinulle
	905	Seppä taivaallinen
	906	Riemuita saamme
	908	On yksi nimi ylitse muiden
	910	Kiitän Herran antamista teistä

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Jeesuksen nimeä kunnioittaen
on kaikkien polvistuttava,
ja jokaisen kielen on tunnustettava:
»Jeesus Kristus on Herra.»

FIL. 2:10–11

Psalmi:

Herra, meidän Jumalamme,
kuinka suuri onkaan sinun nimesi maan päällä!

Se julistaa sinun taivaallista kirkkauttasi.

Lasten ja imeväisten huudot todistavat sinun voimastasi.

Ne ovat kilpenä jumalattomia vastaan,
ne vaijantavat vihamiehen ja kostoja janoavan.

Kun minä katselen taivasta, sinun kättesi työtä,
kuuta ja tähtiä, jotka olet asettanut paikoilleen
– mikä on ihminen!

Kuitenkin sinä häntä muistat.

Mikä on ihmislapsi!

Kuitenkin pidät hänestä huolen.

Sinä teit hänestä lähes kaltaisesi olennon,
seppelöit hänet kunnialla ja kirkkaudella.

Sinä panit hänet hallitsemaan luotujasi,
asetit kaiken hänen valtaansa:

lampaat ja härät, kaiken karjan,
metsän villit eläimet,
taivaan linnut ja meren kalat,
kaikki vesissä liikkuvat.

Herra, meidän Jumalamme,
suuri on sinun nimesi kautta koko maailman!

Ps. 8:2–10

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Ylistäköön minun suuni Herraa,
hänen pyhää nimeään kiittäkööt kaikki luodut
aina ja ikuisesti!

Ps. 145:21

TAI

Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja ikuisesti.

HEPR. 13:8

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

4. MOOS. 6:22–27

NELJÄNNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 6

Herra sanoi Moosekselle:

»Sano Aaronille ja hänen pojilleen: Kun siunaatte Israelin, lausukaa sille näin:

– Herra siunatkoon sinua ja varjeltkoon sinua,
Herra kirkastakoon sinulle kasvonsa
ja olkoon sinulle armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa sinun puoleesi
ja antakoon sinulle rauhan.

Kun he näin siunaavat Israelin minun nimeeni, minä annan sille siunaukseni.»

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 4:8–12

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 4

Silloin Pietari, Pyhää Henkeä täynnä, sanoi heille: »Kansan hallitusmiehet ja vanhimmat! Jos meidät nyt pannaan vastaamaan sairaalle tekevästämme hyvästä teosta ja ilmoittamaan, kenen nimessä hänet on parannettu, niin tietäkää tämä, te kaikki ja koko Israelin kansa: se tapahtui Jeesuksen Kristuksen, Nasaretilaisen, nimessä. Hänet te ristiinnaulitsitte, mutta Jumala herätti hänet kuolleista. Hänen voimastaan tämä mies seisoo terveenä teidän edessänne. Hän on se kivi, joka ei teille rakentajille kelvannut mutta josta on tullut kulmakivi. Ei kukaan muu voi pelastaa kuin hän. Mitään muuta nimeä, joka meidät pelastaisi, ei ole ihmisille annettu koko taivaankannen alla.»

EVANKELIUMI

LUUK. 2:21

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 2

Kun oli tullut kahdeksas päivä ja lapsi oli ympärileikattava, hän sai nimen Jeesus, jonka enkeli oli ilmoittanut ennen kuin hän sikisi äitinsä kohdussa.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 43:1–3

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 43

Ja nyt – näin sanoo Herra,
 joka sinut loi, Jaakob,
 joka sinut muovasi, Israel:
 – Älä pelkää. Minä olen lunastanut sinut.
 Minä olen sinut nimeltä kutsunut,
 sinä olet minun.
 Kun kuljet vesien halki, minä olen sinun kanssasi,
 kun virtojen poikki, ne eivät tempaa sinua mukaansa,
 kun astut tulen lävitse,
 sinä et pala
 eikä liekki sinua polta.
 Minä, Herra, olen sinun Jumalasi.
 Minä, Israelin Pyhä, olen sinun pelastajasi.

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 5:1–5

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 5

Jokainen, joka uskoo, että Jeesus on Kristus, on syntynyt Jumalasta, ja jokainen, joka rakastaa isää, rakastaa myös hänen lastaan. Siitä me tiedämme rakastavamme Jumalan lapsia, että rakastamme Jumalaa ja noudatamme hänen käskyjään. Sitähän Jumalan rakastaminen on, että pidämme hänen käskynsä, eivätkä ne ole raskaita noudattaa. Kaikki, mikä on syntyisin Jumalasta, voittaa maailman. Ja tämä on se voitto, tämä on maailman voittanut: meidän uskomme.

Kuka sitten voittaa maailman, ellei se, joka uskoo, että Jeesus on Jumalan Poika?

EVANKELIUMI

JOH. 14:12–14

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 14

Jeesus sanoo:

»Totisesti, totisesti: joka uskoo minuun, on tekevä sellaisia tekoja kuin minä teen, ja vielä suurempiakin. Minä menen Isän luo, ja mitä ikinä te pyydätte minun nimessäni, sen minä teen, jotta Isän kirkkaus tulisi julki Pojassa. Mitä te minun nimeeni vedoten pyydätte minulta, sen minä teen.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 42:5–8

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 42

Näin sanoo Jumala, Herra,
hän, joka loi taivaan ja levitti sen auki,
joka muovasi maan ja kaiken mitä siitä versoo
ja antoi sen päällä kulkeville elämän hengen:
– Vanhurskaan suunnitelmani mukaan
minä, Herra, olen kutsunut sinut.
Minä tartun sinun käteesi ja suojelen sinua.
Sinut minä asetan toteuttamaan sen liiton,
jonka olen tehnyt tämän kansan kanssa
kaikkien kansojen valoksi,
avaamaan sokeat silmät,
päästämään kahlitut vankeudesta,
tyrmästä ne, jotka sen pimennossa istuvat.
Minä olen Herra, Jahve on minun nimeni.
Kunniani kirkkautta minä en kenellekään luovuta,
en minulle kuuluvaa ylistystä jumalankuville.

TAI

1. MOOS. 8:13–22

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Ensimmäisenä päivänä ensimmäistä kuuta sinä vuonna, jona Nooa täytti kuusisataayksi vuotta, vedet eivät enää peittäneet maata. Nooa poisti ar-

kin katon ja näki, että maan pinta oli kuivunut. Toisen kuun kahdentenkymmenentenäseitsemäntenä päivänä maa oli kokonaan kuiva.

Silloin Jumala sanoi Nooalle: »Lähde ulos arkista ja ota mukaan vaimosi, poikasi ja poikiesi vaimot. Vie mukanasi ulos kaikki eläimet, jotka ovat luonasi, kaikki elävät olennot, linnut, karjaeläimet ja maan päällä liikkuvat pikkueläimet. Vilisköön maa niitä jälleen, ja olkoot ne hedelmälliset ja lisääntykööt maan päällä.» Niin Nooa lähti poikiensa, vaimonsa ja poikiensa vaimojen kanssa ulos, ja kaikki eläimet, kaikki pikkueläimet, linnut ja kaikki maan päällä liikkuvat, lähtivät suvuittain arkista.

Sitten Nooa rakensi alttarin Herralle, otti kaikkia uhrikelpoisia karjaeläimiä ja uhrikelpoisia lintuja ja uhrasi ne polttouhrina alttarilla. Ja kun Herra tunsu uhrisavun tuoksun, hän sanoi mielessään: »Minä en enää koskaan kiroa maata ihmisen tähden, vaikka ihmisen ajatukset ja teot ovat pahat nuoruudesta saakka, enää en hävitä kaikkea elävää, niin kuin tein.

– Niin kauan kuin maa pysyy,
ei lakkaa kylvö eikä korjuu,
ei vilu eikä helle,
ei kesä eikä talvi,
ei päivä eikä yö.»

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 4:24–30

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 4

Kaikki alkoivat yhteen ääneen rukoilla Jumalaa.

He sanoivat:

»Valtias, sinä joka olet luonut taivaan ja maan ja meren ja kaiken, mitä niissä on! Sinä olet antanut Pyhän Henkesi puhua palvelijasi Daavidin, meidän isämme, suulla:

– Miksi pakanat raivoavat,
kansat punovat turhia juonia?
Maaailman kuninkaat nousevat vastarintaan,
hallitsijat liittoutuvat
Herraa ja hänen Voideltuaan vastaan.

Juuri näin on käynyt. Tässä kaupungissa Herodes ja Pontius Pilatus liittoutuivat pakanoiden ja Israelin kansan kanssa pyhää palvelijaasi Jeesusta vastaan, jonka sinä olit voidellut. He toteuttivat sen, minkä sinä voimallasi ja päätökselläsi olit ennalta määrännyt tapahtuvaksi. Katso nyt, Herra, kuinka he meitä uhkailevat! Anna palvelijoillesi voimaa pelotta julistaa

sanaasi. Ojenna kätesi, niin että sairaat paranevat, että tapahtuu tunnus-
tekoja ja ihmeitä pyhän palvelijasi Jeesuksen nimessä.»

TAI

ILM. 3:7–8

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 3

»Filadelfian seurakunnan enkelille kirjoita:

Näin sanoo Pyhä ja Tosi, Daavidin avaimen haltija, hän, jonka avaamaa
ovea ei kukaan sulje, hän, jonka sulkemaa ovea ei kukaan avaa:

Minä tiedän sinun tekosi. Edessäsi on nyt avoin ovi, minä olen sen
avannut, eikä kukaan voi sitä sulkea. Sinun voimasi ovat vähäiset, mutta
sinä olet ottanut sanani varteen etkä ole kieltänyt nimeäni.»

EVANKELIUMI

MATT. 4:12–16

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 4

Kun Jeesus sai kuulla, että Johannes oli vangittu, hän siirtyi Galileaan.
Nasaretiin hän ei enää jäänyt, vaan hän asettui Kapernaumiin, joka on
järven rannalla Sebulonin ja Naftalin heimojen alueella. Näin tapahtui,
jotta toteutuisi profeetta Jesajan sana:

– Sebulonin maa ja Naftalin maa,
Meren tie, Jordanin takainen maa
ja muukalaisten Galilea –
kansa, joka asui pimeydessä,
näki suuren valon.

Niille, jotka asuivat kuoleman varjon maassa,
loisti kirkkaus.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Ikuinen Isä,
sinä annoit Poikasi syntyä ihmiseksi meidän tähtemme
ja annoit hänelle nimen Jeesus.
Auta meitä elämään lyhyt elämämme niin,
ettemme kieltäisi hänen nimeään,
vaan saisimme ikuisen autuuden hänen kauttaan,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

2.

Herra Jeesus Kristus.
Sinä olet tullut ajalliseen elämäämme
antaaksesi meille ikuisen elämän.
Tahtomme alkaa uuden vuoden sinun nimessäsi.
Vahvista meitä kohtaamaan sen ilot ja vaikeudet.
Lisää luottamustamme ja lujita toivoamme.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

3.

Jeesus Kristus.
Sinä olet voima heikkoudessa ja valo pimeydessä.
Sinä olet uskomme ja elämämme perustus.
Sinun nimesi on Vapahtaja.
Rohkaise meitä etsimään vapautusta
omantunnon syytöksistä ja kaikesta,
mikä orjuuttaa ja pitää kahleissa.
Opetä meitä luottamaan sinuun syvemmin
ja jättämään tulevaisuutemme sinun käsiisi.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

4.

Rakas Jumala.
Sinä annoit Pojallasi nimen Jeesus
jo ennen kuin hän syntyi.
Sinä tunnet meidät jokaisen nimeltä.
Kiitos päivästä, jolloin kasteessa otit meidät lapsiksesi.

Kiitos, että koko elämämme ajan olemme hoidossasi.
Nyt, aloittaessamme uutta vuotta,
pyydämme sinun johdatustasi
perheillemme ja koko elämällemme.
Pidä meistä huolta.
Ohjaa meitä niihin tehtäviin, joihin olet meidät tarkoittanut.
Kuule meitä Jeesuksen, Vapahtajamme nimessä.

5.

Kaikkivaltias Isä.
Aikamme on sinun lahjaasi.
Kiitämme sinua päättyneestä vuodesta
ja huolenpidostasi.
Kiitos luomisen työstä,
jolla sinä ylläpidit elämää.
Kiitos pelastuksen lahjasta,
jonka sinä annoit meille
uskoksi, toivoksi ja rakkaudeksi.
Taivuta sydämemme tänä vuonna
kuulemaan Kristuksen ääntä sanassasi.
Tätä rukoilemme Poikasi Jeesuksen Kristuksen nimessä.

6.

Jumala,
kiitos että saamme aloittaa uuden vuoden
sinun kasvojesi edessä.
Me emme tiedä,
mitä tämä vuosi tuo tullessaan.
Emme aina tiedä edes sitä,
mikä on parasta itsellemme ja toisille.
Sinä tiedät, mitä me tarvitsemme.
Sinä tunnet nekin asiat,
jotka tuntuvat vaikeilta ja kipeiltä.
Jätämme koko elämämme sinun käsiisi
ja pyydämme, että pidät meistä huolta.
Siunaa alkanut vuosi.
Sinua me ylistämme.

2. SUNNUNTAI JOULUSTA

Herran huoneessa

Tämän pyhäpäivän perinteisen evankeliumin aihe on Jeesus kaksi-toistavuotiaana temppelissä. Varttuessaan joulun lapsi etsii oman kutsumuksensa salaisuutta. Kristillinen seurakunta kohtaa Jeesuksen kokoontuessaan jumalanpalvelukseen kirkkoon, Jumalan huoneeseen. Siellä se yhdessä taivaan enkelien ja pyhien kanssa kiittää ja ylistää Jumalan suuria tekoja. Sieltä se myös löytää oman kutsumuksensa ja tehtävänsä. Yhteinen jumalanpalvelus ja toistemme palveleminen kuuluvat yhteen.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRISUOSITUKSET

A	195	On riemu, kun saan tulla
	197	Ajasta aikaan varjellut
	198	Oi pyhä Herran temppeli
	200	Oi, kuinka ihana
Pv	194	Jumala on läsnä
	255	Taivasten taivasiin
	196	On Herran temppelissä
Lisäksi	834	Temppeliinsä Herran kansa
	948	Vuodata nyt meihin, Herra
	949	Kirkko olkoon niin kuin puu
	950	Laulu kuuluu kirkkotiellä
	953	Herramme luo käykäämme kaikki

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Yhtä minä pyydän Herralta,
yhtä ainoaa minä toivon:
että saisin asua Herran temppelissä
kaikki elämäni päivät!

Ps. 27:4

Psalmi:

Kuinka ihanat ovat sinun asuinsijasi, Herra Sebaot!
Minun sydämeni näntyy kaipauksesta,
kun se ikävöi Herran temppelin esipihoille.

Minun sieluni ja ruumiini kohottaa riemuhuudon,
kun tulen elävän Jumalan eteen.
Herra Sebaot, minun kuninkaani ja Jumalani!
Sinun alttarisi luota on varpunenkin löytänyt kodin,
pääskynen pesäpaikan, jossa se kasvattaa poikasensa.
Miten onnellisia ovatkaan ne,
jotka saavat asua sinun huoneessasi!
He ylistävät sinua alati.
Parempi on päivä sinun esipihhoissasi
kuin tuhat päivää muualla.
Mieluummin olen kerjäläisenä temppelisi ovella
kuin asun jumalattomien katon alla.
Herra Jumala on aurinko ja kilpi,
hän lahjoittaa meille armon ja kunnian.
Hän ei kiellä hyvyyttään niiltä,
jotka vaeltavat nuhteettomasti.

Ps. 84:2–5, 11–12

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Tulkaa hänen porteilleen kiittäen,
hänen esipihhoilleen ylistystä laulaen.
Kiittäkää häntä, ylistäkää hänen nimeään.

Ps. 100:4

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. KUN. 8:20, 27–30

ENSIMMÄISESTÄ KUNINKAIDEN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Salomo sanoi:

»Nyt Herra on täyttänyt antamansa lupauksen. Minä olen astunut isäni Daavidin paikalle ja istun Israelin valtaistuimella, niin kuin Herra on

sanonut. Ja minä olen rakentanut Herralle, Israelin Jumalalle, temppelin.

Mutta asuisiko Jumala maan päällä? Taivasten taivaatkaan eivät ole sinulle kyllin avarat – miten sitten tämä temppeli, jonka olen rakentanut! Herra, minun Jumalani! Käänny kuitenkin palvelijasi puoleen ja kuule nöyrä pyyntöni, kun nyt hartaasti rukoilen sinun edessäsi. Pidä päivin ja öin silmissäsi tämä temppeli, paikka, jossa olet sanonut nimesi asuvan. Kuule, mitä palvelijasi tähän paikkaan päin kääntyneenä rukoilee. Kuule palvelijasi ja kansasi Israelin pyynnöt, kun me käännyimme tätä paikkaa kohti ja rukoilemme sinua. Kuule ne asuinsijaasi taivaaseen, kuule ja anna anteeksi!»

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 3:1–6

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 3

Tämän tähden, te pyhät veljet, te, jotka olette saaneet taivaasta kutsun, kiinnittäkää katseenne Jeesukseen, joka on tunnustuksemme apostoli ja ylipappi. Hän on herransa luottamuksen arvoinen, niin kuin Mooses oli »kaikissa hänen huoneensa asioissa», mutta hänet on katsottu suuremman kunnian arvoiseksi, yhtä paljon suuremman kuin rakentajan kunnia on rakennuksen kunniaa suurempi. Jokainen talo on jonkun rakentama, mutta Jumala on rakentanut kaiken. Mooses oli kyllä uskottu »kaikissa hänen huoneensa asioissa», mutta silti vain palvelija, elävä todiste siitä, mitä Jumala oli myöhemmin puhuva. Kristus sen sijaan on Poika, jonka haltuun on uskottu Jumalan koko rakennus. Tämä rakennus olemme me, kunhan loppuun saakka säilytämme rohkeutemme ja luottavaisin ja iloisin mielin tuomme julki toivomme.

TAI

ILM. 4:2–11

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 4

Olin Hengen vallassa. Näin, että taivaassa oli valtaistuini ja sillä valtaistuimella istui joku, joka loisti kuin jaspis ja karneoli. Valtaistuinta ympäröi sateenkaaren kaltainen smaragdinvärinen hohde. Tämän valtaistuimen ympärillä oli kaksikymmentäneljä valtaistuinta, ja niillä istui kaksikymmentäneljä vanhinta, joilla oli yllään valkeat vaatteet ja päässään kulta-seppele. Valtaistuimesta lähti salamoita ja kuin ukkosen jyly. Sen edessä oli seitsemän soihtua, Jumalan seitsemän henkeä, ja sen edessä oli myös ikään kuin lasinen, kristallin tavoin kimmeltävä meri.

Valtaistuimen edessä ja ympärillä oli neljä olentoa, jotka sekä edestä että takaa olivat täynnä välkehtiviä silmiä. Yksi muistutti leijonaa, toinen nuorta härkää, kolmannella oli kuin ihmiskasvot, ja neljäs näytti lentävältä kotkalta. Näillä neljällä olenolla oli kullakin kuusi siipeä, jotka olivat molemmilta puolin täynnä välkehtiviä silmiä. Taukoamatta, päivin öin, nuo olennot lausuvat:

– Pyhä, pyhä, pyhä
on Herra Jumala, Kaikkivaltias!
Hän oli, hän on ja hän on tuleva.

Aina kun olennot ylistävät, kunnioittavat ja kiittävät häntä, joka istuu valtaistuimellaan ja joka elää aina ja ikuisesti, nuo kaksikymmentäneljä vanhinta heittäytyvät maahan hänen valtaistuimensa eteen ja osoittavat hänelle kunnioitustaan – hänelle, joka elää aina ja ikuisesti. He asettavat seppeleensä valtaistuimen eteen ja lausuvat:

– Herra, meidän Jumalamme!
Sinä olet arvollinen saamaan
ylistyksen, kunnian ja vallan,
sillä sinä olet luonut kaiken.
Kaikki, mikä on olemassa,
on sinun tahdostasi luotu.

EVANKELIUMI

LUUK. 2:41–52

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 2

Jeesuksen vanhemmat menivät joka vuosi Jerusalemiin pääsiäisjuhille. Kun Jeesus oli tullut kahdentoista vuoden ikään, he taas juhlan aikaan matkasivat sinne, niin kuin tapa oli. Juhlapäivien päätyttyä he lähtivät paluumatkalle, mutta poika jäi vanhempien huomaamatta Jerusalemiin. Nämä luulivat hänen olevan matkaseurueessa ja kulkivat päivän matkan, ennen kuin alkoivat haeskella häntä sukulaisten ja tuttavien joukosta. Kun he eivät löytäneet häntä, he palasivat Jerusalemiin jatkaen etsintäänsä.

Kolmen päivän kuluttua he löysivät hänet temppelistä. Hän istui opettajien keskellä, kuunteli heitä ja teki heille kysymyksiä. Kaikki, jotka kuulivat mitä hän puhui, ihmettelivät hänen ymmärrystään ja hänen antamiaan vastauksia. Hänet nähdessään vanhemmat hämmästyivät kovasti, ja hänen äitinsä sanoi: »Poikani, miksi teit meille tämän? Isäsi ja minä olemme etsineet sinua, ja me olimme jo huolissamme.» Jeesus vastasi heille: »Mitä te minua etsitte? Ettekö tienneet, että minun tulee olla Isäni luona?» Mutta he eivät ymmärtäneet, mitä hän tällä tarkoitti.

Jeesus lähti kotimatkalta heidän kanssaan, tuli Nasaretiin ja oli heille kuuliainen. Kaiken, mitä oli tapahtunut, hänen äitinsä kätkei sydämeensä. Jeesukselle karttui ikää ja viisautta; Jumalan ja ihmisten suosio seurasi häntä.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. SAM. 3:1–10

ENSIMMÄISESTÄ SAMUELIN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Nuori Samuel palveli Herraa Eelin luona. Siihen aikaan Herra puhui ihmisille vain harvoin eikä näkyjä usein nähty. Eräänä iltana Eeli oli jo mennyt nukkumaan. Hänen silmänsä olivat hämärtyneet niin että hän tuskin näki. Jumalan lamppu paloi vielä, ja Samuel oli asettunut nukkumaan pyhäkköön, jossa Jumalan liitonarkku oli. Silloin Herra kutsui Samuelia nimitä. Hän vastasi: »Täällä minä olen», juoksi Eelin luo ja sanoi: »Kutsuit minua. Tässä olen.» Mutta Eeli vastasi: »En minä kutsunut. Mene takaisin nukkumaan.» Samuel palasi vuoteelleen. Herra huusi uudelleen: »Samuel!» Samuel nousi, meni Eelin luo ja sanoi: »Kutsuit minua. Tässä olen.» Mutta Eeli vastasi: »Ei, poikani, en minä kutsunut. Mene takaisin nukkumaan.» Silloin Samuel ei vielä tuntenut Herraa eikä Herra ollut ennen puhunut hänelle. Sitten Herra kutsui Samuelia kolmannen kerran, ja Samuel nousi, meni Eelin luo ja sanoi: »Kutsuit minua. Tässä olen.» Nyt Eeli ymmärsi, että Herra kutsui poikaa, ja hän sanoi: »Mene nukkumaan, mutta jos joku vielä kerran kutsuu sinua, vastaa näin: Puhu, Herra, palvelijasi kuulee.» Ja Samuel meni takaisin vuoteelleen.

Silloin Herra tuli, seisahdettiin ja huusi kuten edellisilläkin kerroilla: »Samuel, Samuel!» Samuel vastasi: »Puhu, palvelijasi kuulee.»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 12:1–5

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 12

Jumalan armahtavaan laupeuteen vedoten kehotan teitä, veljet: Antakaa koko elämänne pyhäksi ja eläväksi, Jumalalle mieluisaksi uhriksi. Näin te palvelette Jumalaa järjellisellä tavalla. Älkää mukautuko tämän maailman menoon, vaan muuttukaa, uudistukaa mieleltänne, niin että osatte arvioida, mikä on Jumalan tahto, mikä on hyvää, hänen mielensä mukaisesti ja täydellistä.

Sen armon perusteella, joka minulle on annettu, sanon teille jokaiselle: älkää ajatelko itsestänne liikojia, enempää kuin on aihetta ajatella, vaan pitäkää ajatuksenne kohtuuden rajoissa, kukin sen uskon määrän mukaan, jonka Jumala on hänelle antanut. Niin kuin meillä jokaisella on yksi ruumis ja siinä monta jäsentä, joilla on eri tehtävänsä, samoin me kaikki olemme Kristuksessa yksi ruumis mutta olemme kukin toistemme jäseniä.

EVANKELIUMI

JOH. 10:22–30

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 10

Oli talvi, ja Jerusalemissa vietettiin temppelin vihkimisen vuosijuhlaa. Kun Jeesus käveli temppelialueella Salomon pylväikössä, juutalaiset piirittivät hänet ja tiukkasivat: »Kuinka kauan sinä kiusaat meitä? Jos olet Messias, sano se suoraan.»

Jeesus vastasi: »Minähän olen sanonut sen teille, mutta te ette usko. Teot, jotka minä teen Isäni nimissä, todistavat minusta. Te ette kuitenkaan usko, koska ette ole minun lampaitani. Minun lampaani kuulevat minun ääneni ja minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua. Minä annan heille ikuisen elämän. He eivät koskaan joudu hukkaan, eikä kukaan riistä heitä minulta. Isäni, joka on heidät minulle antanut, on suurempi kuin kukaan muu, eikä kukaan voi riistää heitä Isäni kädestä. Minä ja Isä olemme yhtä.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

SAK. 3:6–10

SAKARJAN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Herran enkeli vakuutti ylipappi Joosualle: »Näin sanoo Herra Sebaot:

– Jos kuljet minun teitäni
ja noudatat säädöksiä,
jotka olen sinulle antanut,
saat hallita temppelissäni
ja valvoa esipihojani.
Minä korotan sinut
näiden palvelijoitteni joukkoon.»

Näin sanoo Herra:

»Kuule, Joosua, ylipappi! Sinä ja papit, jotka kokoontuvat sinun johdollasi, olette ennusmerkkinä siitä, että minä lähetän palvelijani. Hän on Uusi Verso. Näettekö kiven, jonka olen pannut Joosuan eteen? Siinä yhdessä kivessä on seitsemän silmää!

– Katsokaa, minä kaiverran siihen kirjoitukseni, sanoo Herra Sebaot.

Yhdessä hetkessä minä otan pois tämän maan synnin.

Silloin – sanoo Herra Sebaot – te saatte elää rauhassa, te kutsutte ystäviänne viiniköynnöksen ja viikunapuun alle.»

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 2:11–15

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 2

Pyhittäjällä ja pyhitettävillä on kaikilla sama isä; siksi ei pyhittäjä häpeäkään kutsua näitä veljikseen:

– Minä julistan sinun nimeäsi veljilleni, ylistän sinua seurakunnan keskellä.

Hän sanoo myös:

– Minä turvaan Herraan, ja edelleen:

– Tässä me olemme, minä ja lapset, jotka Jumala minulle antoi.

Nämä lapset ovat ihmisiä, lihaa ja verta, ja siksi hänkin tuli ihmiseksi, heidän kaltaiseksi. Siten hän kykeni kuolemallaan riistämään vallan kuoleman valtiaalta, Saatanalta, ja päästämään vapaiksi kaikki, jotka kuoleman pelosta olivat koko ikänsä olleet orjina.

EVANKELIUMI

JOH. 7:14–18

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 7

Juhlan jo ehdittyä puoliväliin Jeesus meni ylös temppeliin ja alkoi opettaa. Juutalaiset olivat ihmeissään ja sanoivat: »Kuinka tuo oppimaton mies voi tuntea kirjoitukset?» Jeesus sanoi heille: »Se, mitä minä opetan, ei ole minun oppiani, vaan hänen, joka on minut lähettänyt. Joka

tahtoo noudattaa hänen tahtoaan, pääsee kyllä selville siitä, onko opetukseni lähtöisin Jumalasta vai puhunko omiani. Se, joka esittää omia ajatuksiaan, tahtoo kunniaa itselleen. Mutta se, joka tahtoo kunniaa lähettäjänsä, puhuu totta, hänessä ei ole vääryyttä.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Iankaikkinen Jumala, kaiken hyvyyden lähde.
Sinä kutsut ihmisiä siihen yhteyteen,
johon olet ihmisen luonut ja tarkoittanut.
Auta meitä löytämään kotimme sinussa
ja rakastamaan tätä pyhää huonetta,
jossa lahjoitat meille itsesi.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Jeesus, Jumalan Poika.
Sinä tahdoit jo lapsena viipyä temppelissä
taivaallisen Isäsi luona.
Herätä meissäkin halu etsiä hänen läheisyyttään
maailman kiireen ja hälinän keskellä.
Tee meistä elävän Jumalan palvelijoita,
jotka kuuntelevat avoimin sydämin hänen sanaansa
ja antavat sen tulla todeksi jokapäiväisessä elämässään.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

3.

Herra,
kuinka ihanat ovat sinun asuinsijasi!
Sinä kokoat meitä temppeliisi
ja näytät hyvyytesi.
Me ylistämme sinua lahjoistasi
ja ihmettelemme läsnäoloasi,
Herramme ja Jumalamme.
Anna sydämemme taipua
tunnustamaan salaisuutesi ja valtasi.
Tee tästä huoneesta jokaiselle sisään astuvalle
sinun kohtaamisesi pyhä paikka.
Yhdistä meidät toisiimme
ja kirkkaudessa oleviin pyhiin.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen tähden.

4.

Jumala, Isämme.
Riemuitsemme siitä, että sinä olet keskellämme.
Puhu meille Isän äänellä.
Kosketa meitä armollasi pyhissä sakramenteissa.
Siinä on onnemme, siinä sydämemme lepo.
Ylistämme sinua, Isä, Poikasi Jeesuksen Kristuksen kautta.

LOPPIAISAIKA

Loppiainen on kristikunnan vanhimpia juhlia, vanhempi kuin joulu. Juhlaan on kytkeytynyt useita eri aiheita. Se on alkuaan ollut Kristuksen syntymäjuhla, minkä vuoksi sitä vieläkin joskus sanotaan »vanhaksi jouluksi». Vanhalta ajalta periytyy myös loppiaisen toinen aihe, Jeesuksen kasteen juhla. Tässä merkityksessä loppiaista viettää edelleen itäinen kristikunta. Kolmas vanha aihe on Kaanan häät.

Kaikkiin näihin teemoihin viittaa loppiaisen perinteinen nimi *epifania*, Herran ilmestyminen (*dies epiphaniae Domini*), joka näkyy jossain muodossa edelleen miltei kaikissa kirkoissa.

Läntisessä kristikunnassa loppiaisen aiheeksi tuli keskiajalla kertomus Jeesusta kumartamaan tulleista tietäjistä, joiden ajateltiin olleen kuninkaita. Loppiaisen vanhemmat aiheet siirrettiin kahteen loppiaista seuraavaan sunnuntaihin.

Pääsiäisen hallitseva asema jouluihin nähden näkyy siinä, että loppiaisaian kesto vaihtelee eri vuosina pääsiäisen ajankohdan mukaan. Pääsiäinen on kirkkovuoden keskus.

LOPPIAINEN

EPIFANIA

Jeesus, maailman valo

Loppiaisen evankeliumi kertoo idän tietäjistä, jotka tulivat osoittamaan kunnioitustaan juuri syntyneelle juutalaisten kuninkaalle. Tietäjät olivat vieraiden kansojen edustajia. Tämä osoittaa, että Kristus on valo kaikille maailman kansoille. Loppiaisen muistuttaa kirkon lähetystehtävästä. Joulun sanoma kuuluu kaikille.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIIRSISUOSITUKSET

A	43	On kirkas aamutähti nyt
	44	Jerusalem, katse nosta
Pv	45	Oi Kristus, valtiaamme
	47	Jeesus, kirkas tähteni
	46	Taivaan kirkas tähti kerran
	422	Jeesus Kristus, nimeäsi
	425	Soi kiitosvirsi kerran
Lisäksi	916	Maailman kaikki rukoukset poimit
	935	Hetkeksi hiljene, maa
	936:1-2, 7-9	Tulvii riemu sydämeeni
	965	Vien suuren viestin
	966	Isä nyt vie rakastamaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Sinun, Herra, on suuruus ja voima, kunnia, kirkkaus ja valta, sillä sinun on kaikki, mitä on taivaassa ja maan päällä.

1. Aik. 29:11

Psalmi:

Jumala, neuvo kuninkaalle lakisi,
opeta oikeamielisyys hallitsijalle!
Hän jakakoon kansallesi oikeutta,
köyhiä palvelijoitasi hän auttakoon,
niin vuoret kantavat rauhan hedelmää
ja oikeus verhoaa kukkulat.

Merestä mereen hän hallitkoon,
 suurelta virralta maan ääriin asti.
 Kumartakoot häntä aavikoitten asujat,
 hänen edessään viholliset nuolkoot tomua.
 Saakoon hän Tarsisin ja meren saarten lahjat,
 Saban ja Seban kuninkaitten verot.
 Kaikki kuninkaat kumartakoot häntä,
 ja palvelkoot häntä kaikki kansat,
 sillä hän kuulee köyhän avunhuudot
 ja rientää turvattoman auttajaksi.

Ps. 72:1–3, 8–12

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Kiittäkää Herraa, kaikki kansat!
 Ylistäkää häntä, kansakunnat! Halleluja!

Ps. 117:1

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 60:1–6

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 60

Nouse, loista kirkkaana, Jerusalem,
 sillä sinun valosi saapuu
 ja Herran kirkkaus koittaa sinun yllesi.
 Katso, pimeys peittää maan,
 yön synkkyys kansat.
 Mutta sinun taivaallesi kohoaa aamunkoi,
 Herran kirkkaus hohtaa sinun ylläsi.
 Niin kansat tulevat sinun valosi luo
 ja kuninkaat sinun aamunkoittoosi.
 Nosta silmäsi, katso ympärillesi:

he kaikki ovat kokoontuneet, he saapuvat,
 sinun poikasi, jotka tulevat kaukaa,
 sinun tyttäresi, joita sylissä kannetaan.
 Sinä näet tämän kaiken ja loistat ilosta,
 rajusti lyö sydämesi, rintasi avartuu,
 kun meren rikkaudet vyöryvät rannoillesi
 ja sinun käsiisi annetaan kansojen vauraus,
 kun sinut peittää kameliien paljous,
 Midianin ja Efan kamelintammojen vyöry.
 Koko Saban väki saapuu
 kultaa ja suitsuketta kantaen,
 ja kaikki he ylistävät Herra.

2. LUKUKAPPALE

EF. 3:2–9

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 3

Olettehan kuulleet siitä Jumalan suunnitelmasta, jonka hän armossaan on ilmoittanut minulle, teidän parhaaksenne. Minulle on ilmestyksessä annettu tiedoksi tämä salaisuus, niin kuin olen edellä lyhyesti kirjoittanut. Tätä lukiessanne voitte huomata, kuinka hyvin minä olen perillä Kristuksen salaisuudesta. Sitä ei menneiden sukupolvien aikana annettu ihmisten tietoon, mutta nyt Henki on ilmoittanut sen Kristuksen pyhille apostoleille ja profeetoille: muihin kansoihin kuuluvilla on sama oikeus perintöön kuin juutalaisillakin, he ovat saman ruumiin jäseniä ja heitä koskee nyt sama lupaus, kun evankeliumi on johtanut heidät Kristuksen Jeesuksen yhteyteen. Tämän evankeliumin palvelija minusta on tullut sen armolahjan perusteella, jonka Jumala on voimassaan minulle suonut.

Minulle, kaikista pyhistä vähäisimmälle, on annettu se armo, että saan julistaa kansoille sanomaa Kristuksen tutkimattomasta rikkaudesta ja ilmoittaa sen pyhän suunnitelman, jonka Jumala, kaiken luoja, on ikiajoista asti pitänyt salaisuutenaan.

EVANKELIUMI

MATT. 2:1–12

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 2

Kun Jeesus oli syntynyt Juudean Betlehemissä kuningas Herodeksen aikana, Jerusalemiin tuli idästä tietäjiä. He kysyivät: »Missä se juutalaisten kuningas on, joka nyt on syntynyt? Me näimme hänen tähtensä nouse-

van taivaalle ja tulimme osoittamaan hänelle kunnioitustamme.» Kuullessaan tästä kuningas Herodes pelästyi, ja hänen kanssaan koko Jerusalemi. Hän kutsui koolle kansan ylipapit ja lainopettajat ja tiedusteli heiltä, missä messiaan oli määrä syntyä. »Juudean Betlehemissä», he vastasivat, »sillä näin on ilmoitettu profeetan kirjassa:

– Sinä, Juudan Betlehem,
et ole suinkaan vähäisin heimosi valtiaista,
sillä sinusta lähtee hallitsija,
joka on kaitseva kansaani Israelia.»

Silloin Herodes kutsui salaa tietäjät luokseen ja otti heiltä juurta jaksain selville, milloin tähti oli tullut näkyviin. Sitten hän lähetti heidät Betlehemiin. »Menkää sinne», hän sanoi, »ja ottakaa asiasta tarkka selko. Kun löydätte lapsen, niin ilmoittakaa minulle, jotta minäkin voisin tulla kumartamaan häntä.» Kuninkaan sanat kuultuaan tietäjät lähtivät matkaan, ja tähti, jonka he olivat nähneet nousevan taivaalle, kulki heidän edellään. Kun tähti tuli sen paikan yläpuolelle, missä lapsi oli, se pysähtyi siihen. Miehet näkivät tähden, ja heidät valtasi suuri ilo. He menivät taloon ja näkivät lapsen ja hänen äitinsä Marian. Silloin he maahan heittäytyen kumarsivat lasta, avasivat arkkunsa ja antoivat hänelle kalliita lahjoja: kultaa, suitsuketta ja mirhaa.

Unessa Jumala varoitti tietäjiä palaamasta Herodeksen luo, ja niin he menivät toista tietä takaisin omaan maahansa.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 49:5–7

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 49

Ja nyt sanoo Herra,
hän, joka teki minut palvelijakseen kohdusta alkaen
palauttaakseen Jaakobin luokseen
ja kootakseen Israelin suojaansa
– olen siis ollut Herralle arvokas
ja minun Jumalani on minun voimani –
näin hän sanoo:
– Ei riitä, että olet minun palvelijani
ja saatat ennalleen Jaakobin heimot,
tuot takaisin Israelin eloonjääneet.

Minä teen sinusta valon kaikille kansoille,
niin että pelastus ulottuu maan ääriin saakka.

Näin sanoo Herra, Israelin Pyhä, kansansa lunastaja,
tälle kaikkien halveksimalle, muukalaisten inhoamalle,
itsevaltiaitten orjalle:

– Kuninkaat saavat vielä nähdä!

He nousevat osoittamaan kunnioitusta,
ruhtinaat heittäytyvät maahan edessäsi.

Herran tahdosta näin tapahtuu,

hänen, joka on uskollinen,

Israelin Pyhän,

hänen, joka on sinut valinnut.

2. LUKUKAPPALE

KOL. 1:24–27

KIRJEESTÄ KOLOSSALAISILLE, LUVUSTA 1

Nyt iloitsen saadessani kärsiä teidän hyväksenne. Sen, mitä Kristuksen ahdistuksista vielä puuttuu, minä täytän omassa ruumiissani hänen ruumiinsa hyväksi, joka on seurakunta. Minusta on tullut sen palvelija, kun Jumala suunnitelmansa mukaisesti uskoi minun tehtäväkseni ilmoittaa teille täydellisesti sanansa, salaisuutensa, joka on ollut kätöksessä aikojen alusta, sukupolvesta toiseen, mutta jonka Jumala nyt on paljastanut pyhilleen. Hän on tahtonut antaa heille tiedoksi, miten häikäisevän kirkas on tämä kaikille kansoille ilmaistava salaisuus: Kristus teidän keskellänne, kirkkauden toivo.

EVANKELIUMI

MATT. 2:1–12 (KS. 1. VUOSIKERTA)

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

MIIKA 4:1–4

MIIKAN KIRJASTA, LUVUSTA 4

Tulee vielä aika,
jolloin Herran pyhäkön vuori seisoo lujana.
Ylimpänä vuorista se kohoaa,

korkeimpana kukkuloista,
 ja kansat virtaavat sinne.
 Monet kansat lähtevät liikkeelle sanoen:
 »Tulkaa, nouskaamme Herran vuorelle,
 nouskaamme Jaakobin Jumalan pyhäkköön!
 Hän opastaa meitä tiellään, ja me,
 me tahdomme kulkea hänen polkujaan,
 sillä Siionista tulee Herran sana
 ja Jerusalemissa kuuluu Jumalan puhe.»

Hän, Herra, ratkaisee kansakuntien riidat,
 hän jakaa oikeutta väkeville kansoille
 lähellä ja kaukana.

Niin taotaan miekat auran teriksi
 ja keihäät vesureiksi.

Yksikään kansa ei enää kohota miekkaa toista vastaan
 eikä harjoittele sotataitoja.

Silloin jokainen saa istua mitään pelkäämättä
 oman viiniköynnöksensä ja viikunapuunsa alla.
 Näin on Herra Sebaot sanonut.

2. LUKUKAPPALE

1. TIM. 3:16

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ TIMOTEUKSELLE, LUVUSTA 3

Me tunnustamme, että meidän uskomme pyhä salaisuus on suuri:

Hän ilmestyi ihmisruumiissa,
 hänet julistettiin vanhurskaaksi Hengen voimasta,
 enkelit saivat hänet nähdä,
 hänestä saarnattiin kansoille,
 häneen uskottiin maailmassa,
 hänet korotettiin kirkkauteen.

EVANKELIUMI

MATT. 2:1–12 (KS. 1. VUOSIKERTA)

VAIHTOEHTOISIA SAARNATEKSTEJÄ

JOH. 8:12

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 8

Jeesus puhui kansalle ja sanoi: »Minä olen maailman valo. Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeässä, vaan hänellä on elämän valo.»

JOH. 12:44–47

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 12

Jeesus huusi kovalla äänellä: »Joka uskoo minuun, ei usko minuun, vaan lähettäjäni. Joka näkee minut, näkee lähettäjäni. Minä olen valo ja olen tullut maailmaan siksi, ettei yksikään, joka minuun uskoo, jäisi pimeyteen. Jos joku ei noudata minun sanojani, vaikka on ne kuullut, en minä häntä tuomitse. En ole tullut tuomitsemaan maailmaa, vaan pelastamaan sen.»

LUUK. 11:29–32

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 11

Kun ihmisiä tuli yhä lisää, Jeesus alkoi puhua heille:

»Tämä sukupolvi on paha sukupolvi. Se vaatii merkkiä, mutta ainoa merkki, joka sille annetaan, on Joonan merkki. Niin kuin Joonan oli merkki niniveläisille, niin on Ihmisen Poika oleva merkinä tälle sukupolvelle. Etelän kuningatar herää tuomiolle yhdessä tämän sukupolven ihmisten kanssa ja langettaa heille tuomion. Hän tuli maan ääristä saakka kuulemaan Salomon viisautta, ja tässä teillä on enemmän kuin Salomo! Niin niven asukkaat nousevat tuomiolle yhdessä tämän sukupolven kanssa ja langettavat sille tuomion. He kääntyivät, kun Joonan saarnasi heille, ja tässä teillä on enemmän kuin Joonan!»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Taivaallinen Isä,
joka johdatit idän tietäjät Betlehemin seimelle,
opasta myös meidät sanasi valossa Jeesuksen luo.
Avaa silmämme ja sydämemme,
että näkisimme hänen kirkkautensa.
Auta meitä pysymään hänen yhteydessään,
niin että voisimme heijastaa hänen valoaan
ja julistaa sanomaa hänestä
lähellä ja kaukana oleville.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta.

2.

Kaikkivaltias Jumala, taivaan ja maan Herra.
Tänään kiitämme sinua valosta,
joka on syytynyt Kristuksessa maailman yöhön.
Kiitämme kirkkaudesta,
joka loistaa elämämme pimeyteen,
ja rukoilemme:
Johdata kaikki kansat valoosi,
niin että saisimme kerran yhdessä
ylistää sinua ikuisesti.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Jumala, sinä olet Isämme.
Sinä sytytit yötaivaalle tähden,
joka opasti viisaat miehet Betlehemiin.
Anna tähden loistaa myös meille,
anna sen loistaa kaikille sinua etsiville.
Kiitos, Isä, että olet valinnut meidät.
Kiitos, ettei kukaan ole sinulle merkityksetön.
Kiitos, että olet lähellä kaikkia,
jotka sydämestään huutavat sinua.
Anna meidän tuntea läsnäolosi.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

4.

Jumala,
tänään muistelemme idän viisaita tietäjiä,
jotka lähtivät pitkien matkojen takaa
etsimään Jeesus-lasta tähti oppaanaan.
Herätä meidänkin sydämissämme
kaipaus Jeesuksen puoleen,
niin että koko elämämme ajan
tahdomme elää hänen lähellään.
Anna meille sama ilo, jonka tietäjät saivat,
kun he löysivät Jeesuksen.
Kiitos, että kuulet meitä.

5.

Rakas Jeesus, Vapahtajamme.
Sinun seimesi ääreen tulivat idän tietäjät lahjoineen,
sillä Jumalan tähti johdatti heitä.
Myös me tulemme valosi kutsumina
– tulemme pimeästä, tyhjin käsin ja köyhinä.
Ojennamme kätemme sinua kohti ja pyydämme:
Syytä sisimpäämme taivaasta tuomasi valo.
Kosketa meitä ja lähetä meidät maailmaan
jakamaan rakkautesi lahjoja.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

1. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA

Kasteen lahja

Sunnuntain aiheena on Jeesuksen kaste, loppiaisen vanhakirkollinen aihe. Jeesuksen kasteesta näkökulma laajenee kristilliseen kasteeseen yleensä. Kaikki Uuden testamentin tekstit keskittyvät tänä sunnuntaina kasteeseen ja sen merkitykseen kristityn elämässä. Jeesuksen kaste hänen kärsimystiensä alkuna on meidän kasteemme perusta. Kasteessa meidät on liitetty Kristukseen ja hänen kirkkoonsa.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRISUOSITUKSET

A	215	Oi armon merta ihmeellistä
	233	Oi Isä, Poika, Henki Herran
Pv	214	Kun kasteen Jordan-virrassa
	219	Kasteen kirkas vesi on
	217	Täynnä kiitosta ja hämmästyystä
	442	Herran ristin kantajiksi
	495	Taivaan Isä, nostit minut
Lisäksi	806	Otsaani ja rintaani
	807:2-4	Nimessä Herran pyydämme
	808	Herra, olet Luojani
	811:1-3, 5	Juhlaan suureen, Jumalamme
	836	Kasteessa lapsi Jumalan
	926	Piirrä, Jeesus, sydämeeni
	929	Kuka oon Sinun suunnitelmassas?
	947	Niin vähän pieni siemen kaipaa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Te saatte riemuiten ammentaa vettä pelastuksen lähteistä.

JES. 12:3

Psalmi:

Herra on meidän kilpemme,

Israelin Pyhä meidän kuninkaamme!

Näyssä sinä kerran vakuutit palvelijoillesi:

»Minä olen valinnut nuorukaisen kansan joukosta,
olen pannut kruunun sankarin päähän.

Minä olen löytänyt palvelijani Daavidin
ja voidellut hänet pyhällä öljylläni.

Minun voimani vahvistaa häntä
ja käteni on hänen tukena.

Hän sanoo minulle: 'Sinä olet minun isäni,
olet Jumalani, turvakallioni.'

Minä otan hänet esikoisekseni,
nostan kuninkaista korkeimmaksi.

Koskaan en ota häneltä pois armoani,
minun liittoni kestää horjumatta.

Minä annan hänen sukunsa säilyä iäti,
annan hänen valtaistuimensa pysyä
niin kauan kuin taivas kaartuu maan yllä.»

Ps. 89:19–22, 27–30

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,

niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Katsokaa: Jumalan Karitsa,
joka ottaa pois maailman synnin!

JOH. 1:29

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 42:1–4

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 42

Katso: minun palvelijani, jolle minä annan voiman,
minun valittuni, johon olen mieltynyt.

Henkeni olen laskenut hänen ylleen,
hän tuo oikeuden kansojen keskuuteen.

Ei hän huuda eikä melua,
ei kuulu hänen äänensä kaduilla.

Murtunutta ruokoa hän ei muserra,

lampun hiipuvaa liekkiä hän ei sammuta.
Tinkimättä hän toteuttaa oikeuden.
Eikä hän murru, ei himmene hänen liekkinsä,
vaan hän saattaa kaikkialla oikeuden voimaan.
Hänen opetustaan ikävöivät kaukaiset rannat.

2. LUKUKAPPALE

TIT. 3:4–7

KIRJEESTÄ TITUKSELLE, LUVUSTA 3

Mutta kun Jumalan, meidän pelastajamme, hyvyys ja rakkaus ihmisiä kohtaan tuli näkyviin, hän pelasti meidät, ei meidän hurskaiden tekojemme tähden, vaan pelkästä armosta. Hän pelasti meidät pesemällä meidät puhtaiksi, niin että synnyimme uudesti ja Pyhä Henki uudisti meidät. Tämän Hengen hän vuodatti runsaana meidän päällemme Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kautta, jotta me hänen armonsa ansiosta tulisimme vanhurskaiksi ja saisimme osaksemme ikuisen elämän, niin kuin toivomme.

EVANKELIUMI

MATT. 3:13–17

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 3

Silloin Jeesus tuli Galileasta Jordanille Johanneksen kastettavaksi. Johannes esteli ja sanoi: »Sinäkö tulet minun luokseni? Minunhan pitäisi saada sinulta kaste!» Mutta Jeesus vastasi hänelle: »Älä nyt vastustele. Näin meidän on tehtävä, jotta täyttäisimme Jumalan vanhurskaan tahdon.» Silloin Johannes suostui hänen pyyntöönsä.

Kun Jeesus oli kastettu, hän nousi heti vedestä. Samassa taivaat aukenivat, ja Jeesus näki Jumalan Hengen laskeutuvan kyyhkysen tavoin ja asetuvan hänen päälleen. Ja taivaista kuului ääni: »Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt.»

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 61:1–3

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 61

Herran henki on minun ylläni,
 sillä hän on voidellut minut.
 Hän on lähettänyt minut
 ilmoittamaan köyhille hyvän sanoman,
 parantamaan ne, joiden mieli on murtunut,
 julistamaan vangituille vapautusta
 ja kahlituille kahleitten kirpoamista,
 julistamaan Herran riemuvuotta,
 päivää, jona Jumalamme antaa palkan.
 Hän on lähettänyt minut
 lohduttamaan kaikkia murheellisia,
 antamaan Siionin sureville
 kyynelten sijaan ilon öljyä,
 hiuksille tuhkan sijaan juhlapäähineen,
 murheisen hengen sijaan ylistyksen viitan.
 Heitä kutsutaan Vanhurskauden tammiksi,
 Herran tarhaksi, jonka hän itse on istuttanut
 osoittaakseen kirkkautensa.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 8:26–40

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 8

Herran enkeli puhui Filippokselle: »Lähde etelään päin ja mene tielle, joka vie Jerusalemissa Gazaan ja on autio.» Filippos lähti sinne. Juuri silloin sitä tietä tuli mahtava etiopialainen hoviherra, eunukki, joka hoiti Etiopian kuningattaren eli kandaken koko omaisuutta. Hän oli käynyt Jerusalemissa pyhiinvaellusmatkalla ja oli nyt palaamassa kotiin, istui vauuissaan ja luki profeetta Jesajan kirjaa.

Henki sanoi Filippokselle: »Mene lähemmäs ja pysyttele vauunujen vieressä.» Filippos juoksi vauunujen luo, ja kuullessaan miehen lukevan profeetta Jesajaa hän sanoi: »Sinä kyllä luet, mutta mahdatko ymmärtää?» Mies vastasi: »Kuinka ymmärtäisin, kun kukaan ei minua neuvo.» Hän pyysi Filipposta nousemaan vauuihin ja istumaan vierellään. Koh-ta, jota hän kirjasta luki, oli tämä:

– Niin kuin lammas hänet vietiin teuraaksi,
niin kuin karitsa, joka on ääneti keritsijänsä edessä,
ei hänkään suutansa avannut.

Kun hänet alennettiin, hänen tuomionsa otettiin pois.

Kuka voi laskea hänen jälkeläistensä määrän?

Hänen elämänsä otetaan pois maan päältä.

Hoviherra sanoi Filippokselle: »Voisitko sanoa, kenestä profeetta puhuu, itsestäänkö vai jostakin toisesta?» Filippos rupesi puhumaan, aloitti tuosta kirjoitusten kohdasta ja julisti miehelle evankeliumia Jeesuksesta.

Matkan jatkuessa he tulivat paikkaan, jossa oli vettä. Silloin hoviherra sanoi: »Tässä on vettä. Estääkö mikään kastamasta minua?» Filippos sanoi hänelle: »Jos koko sydämestäsi uskot, se on mahdollista.» Hoviherra vastasi: »Minä uskon, että Jeesus Kristus on Jumalan Poika.» Hän käski pysäyttää vaunut, ja he molemmat, Filippos ja hoviherra, astuivat veteen, ja Filippos kastoi hänet.

Kun he olivat nousseet vedestä, Herran Henki tempasi Filippoksen pois. Hoviherra ei enää nähnyt häntä mutta jatkoi iloisena matkaansa. Filippos ilmaantui sitten Asdodiin. Evankeliumia julistaen hän kulki kaupungista kaupunkiin, kunnes tuli Kesareaan.

EVANKELIUMI

JOH. 1:29–34

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 1

Seuraavana päivänä Johannes näki, että Jeesus oli tulossa hänen luokseen. Johannes sanoi: »Katsokaa: Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin! Hän on se, josta sanoin: 'Minun jälkeeni tuleva kulkee edelläni, sillä hän on ollut ennen minua.' Minäkään en tuntenut häntä, mutta juuri sitä varten olen tullut kastamaan vedellä, että Israel saisi tietää, kuka hän on.»

Johannes todisti: »Minä olen nähnyt, kuinka Henki laskeutui taivaasta kyyhkysen tavoin ja jäi hänen päälleen. Minäkään en häntä tuntenut. Mutta hän, joka lähetti minut kastamaan vedellä, sanoi minulle: 'Se, jonka päälle näet Hengen laskeutuvan ja jäävän, kastaa Pyhällä Hengellä.' Minä olen sen nähnyt ja todistan, että tämä mies on Jumalan Poika.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 9:12–16

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 9

Jumala sanoi vielä: »Tämä on merkinä liitosta, jonka minä teen teidän sekä kaikkien maan päällä elävien olentojen kanssa kaikkiin tuleviin sukupolviin asti: minä asetan kaareni pilviin, ja se on oleva merkinä minun ja maan välisestä liitosta. Kun annan pilvien nousta taivaalle ja sateenkaari näkyy pilvissä, muistan liiton, jonka olen tehnyt kaikkien elävien olentojen, kaiken elollisen kanssa: vedet eivät enää koskaan paisu tuhotulvaksi hukuttamaan kaikkea elävää. Kaari näkyy pilvissä, ja kun minä sen näen, muistan ikuisen liiton, jonka olen tehnyt kaikkien elävien olentojen, kaikkien maan päällä elävien kanssa.»

TAI

JOOS. 3:5–11, 17

JOOSUAN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Joosua sanoi kansalle: »Pyhittäytykää, sillä huomenna Herra tekee teidän keskellänne ihmetekoja.» Papeille hän sanoi: »Ottakaa liitonarkku ja kantakaa sitä kansan edellä.» Papit tekivät Joosuan käskyn mukaan. Herra sanoi Joosualle: »Tänä päivänä minä vahvistan sinun asemasi israelilaisten johtajana. He saavat nähdä, että minä olen sinun kanssasi, niin kuin olin Mooseksen kanssa. Sano liitonarkkua kantaville papeille, että heidän on Jordanille tultuaan astuttava rantaveteen ja jäätävä siihen seisomaan.»

Joosua sanoi israelilaisille: »Tulkaa tänne kuulemaan Herran, Jumalanne, sanat.» Sitten hän sanoi: »Elävä Jumala on teidän keskellänne. Tämän te tiedätte siitä, että hän hävittää teidän tieltänne kanaanalaiset, heettiläiset, hivviläiset, perissiläiset, girkasiläiset, amoriläiset ja jebusiläiset. Herran, koko maan valtiaan, liitonarkku kulkee Jordanin yli teidän edellänne.»

Papit, jotka kantoivat Herran liitonarkkua, seisoivat kuivalla maalla keskellä Jordanin uomaa Israelin kansan kulkiessa joen yli kuivaa maata myöten, eivätkä he liikkuneet paikoiltaan, ennen kuin viimeinenkin israelilainen oli päässyt Jordanin yli.

2. LUKUKAPPALE

GAL. 3:23–29

KIRJEESTÄ GALATALAISILLE, LUVUSTA 3

Mutta ennen kuin uskon aika tuli, me jouduimme olemaan lain vartioimina ja sen vankeina, kunnes usko ilmestyisi. Näin laki oli meidän valvojamme Kristuksen tuloon asti, jotta me sitten tulisimme vanhurskaiksi uskosta. Nyt uskon ilmestyttyä emme enää ole valvojan alaisia.

Te kaikki olette Jumalan lapsia, kun uskotte Kristukseen Jeesukseen. Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastettuja, olette pukeneet Kristuksen yllenne. Yhdentekevää, oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi. Ja jos te kerran olette Kristuksen omia, te olette Abrahamin jälkeläisiä ja saatte periä sen, mikä hänelle oli luvattu.

EVANKELIUMI

LUUK. 3:15–18, 21–22

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 3

Kansa oli odotuksen vallassa. Kaikki pohdiskelivat, oliko Johannes ehkä Messias. He saivat Johannekselta vastauksen: »Minä kastan teidät vedellä, mutta on tuleva minua väkevämpi. Minä en kelpaa edes avaamaan hänen kenkiensä nauhoja. Hän kastaa teidät Pyhällä Hengellä ja tulella. Hänellä on kädessään viskain, ja sillä hän puhdistaa puimatantereensa viljan. Jyvät hän kokoaa aitaansa, mutta ruumenet hän polttaa tulella, joka ei koskaan sammu.»

Monilla muillakin tavoin Johannes vetosi ihmisiin julistaessaan heille evankeliumia.

Paljon kansaa oli kastettu. Kun myös Jeesus oli kastettu, niin taivas aukeni hänen rukoillessaan ja Pyhä Henki laskeutui hänen ylleen näkyvässä muodossa, kyyhkysen kaltaisena. Ja taivaasta kuului ääni: »Sinä olet minun rakas Poikani, sinuun minä olen mieltynyt.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Ikuinen Isä.

Sinä ilmoitit Jeesuksen

rakkaaksi Pojaksesi Jordanin kasteessa.

Auta meitä Kristukseen kastettuja

pyysymään uskollisina kutsumuksellemme sinun lapsinasi.

Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta,
joka elää ja hallitsee sinun ja Pyhän Hengen kanssa
yhdessä jumaluudessa nyt ja ikuisesti.

2.

Taivaallinen Isämme,
me kiitämme sinua siitä,
että olet lähettänyt Poikasi
meidän ja koko maailman syntien sovituksiksi.
Kiitos kasteesta, jossa meidät on liitetty
hänen kuolemansa ja ylösnousemisensa osallisuuteen.
Kiitos Pyhän Henkesi uudistavasta työstä,
kiitos ikuisen elämän toivosta.
Anna meidän elää tästä valtakuntasi perinnöstä,
jonka olemme saaneet pyhiesi joukossa.
Me ylistämme sinua, Isä,
Poikasi Jeesuksen Kristuksen kautta.

3.

Jeesus Kristus,
sinä suostuit kasteessa Vapahtajan kutsumukseesi,
sinä tunnet ihmisen osan.
Meidät on otettu jo varhain sinun hoitoosi.
Elämän haavoittamina tulemme eteesi ja pyydämme:
Sinä kipujen mies, paranna meidän kipumme,
anna kestävyyttä ja rohkeutta,
virvoita sielumme ja henkemme.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

4.

Armollinen Jumalamme.
Sinä tunnet meidät nimeltä
ja puhuttelet jokaista henkilökohtaisesti.
Olet myös tarkoittanut meidät elämään
yhdessä, perheesi jäsenenä.
Vie meidät yhteen muiden sinua etsivien kanssa,
jotta voimme kannustaa toisiamme uskon kilvoituksessa.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA

Jeesus ilmaisee jumalallisen voimansa

Kaanan häitä kuvaava teksti oli aikoinaan yksi loppiaisen aiheista. Kun kertomus tietäjistä liitettiin keskiajalla loppiaiseen, evankeliumiteksti Kaanan häistä sijoitettiin toiseen loppiaisen jälkeiseen sunnuntaihin. Näin kirkkovuodessa siirrytään Jeesuksen lapsuudesta hänen julkisen toimintansa alkuun. Jeesus kutsuu ihmisiä näkemään Jumalan suuria tekoja.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	199	Nyt kiittäkää! On Herra hyvä
	340	Herrasta veisaa kieleni
Pv	367	On autuasta Jeesukseen
	345	Jo mahtaisimme yötä ja päivääkin kiittää
	175	Seurakunta koolla on
Lisäksi	823:2-3	Rakkauten suurta juhlaa (1. vsk)
	921	Leipä elämän
	957	Pyhään salaisuuteen Jeesus meidät sulkee
	958	Leipä syö, viini juo tai Nälkäinen syödä saa
	961	Laulan, koska herätit minut kuolemasta (3. vsk)

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Kiittäkää Herraa, huutakaa avuksi hänen nimeään,
kertokaa kansoille hänen suurista teoistaan!

Ps. 105:1

Psalmi:

Laulakaa Herralle, ylistäkää häntä,
kertokaa hänen ihmetöistään.

Ylistäkää hänen pyhää nimeään.

Iloitkoot kaikki, jotka etsivät Herraa!

Turvautukaa Herraan ja hänen voimaansa,
etsikää aina hänen kasvojaan.

Muistakaa aina hänen ihmetyönsä,

hänen tunnustekonsa ja hänen tuomionsa.

Herra levitti pilven israelilaisten verhoksi
 ja pani tulen valaisemaan yötä.
 He pyysivät ruokaa, ja hän lähetti viiriäisiä
 ja ravitsi heidät taivaan leivällä.
 Hän avasi kallion, ja siitä kumpusi vettä,
 vesi juoksi virtanaan pitkin kuivaa maata.
 Herra muisti pyhän lupauksensa,
 jonka hän oli antanut palvelijalleen Abrahamille.

Ps. 105:2–5, 39–42

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Me saimme katsella hänen kirkkauttaan,
 kirkkautta, jonka Isä ainoalle Pojalle antaa.

JOH. 1:14

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. KUN. 4:1–7

TOISESTA KUNINKAIDEN KIRJASTA, LUVUSTA 4

Erään profeetanoppilaan vaimo pyysi Elisalta apua sanoen: »Minun mieheni, sinun palvelijasi, on kuollut. Sinä tiedät, kuinka hartaasti hän palveli Herraa. Nyt velkoja aikoo viedä molemmat poikani orjikseen.» Elisa sanoi hänelle: »Mitä minä voisin tehdä hyväksesi? Sano minulle, mitä sinulla on talossasi.» Nainen vastasi: »Ei minulla, palvelijallasi, ole kotona muuta kuin pullollinen ruokaöljyä.» Elisa sanoi silloin: »Mene nyt ja lainaa kaikilta naapureiltasi tyhjiä astioita. Kerää niitä niin paljon kuin voit. Mene sitten poikiesi kanssa sisään ja sulje ovi perässäsi. Kaada kaikkiin astioihin öljyä ja siirrä täysi astia aina syrjään.»

Nainen lähti hänen luotaan, meni poikiensa kanssa sisään ja sulki oven. Pojat ojensivat hänelle astioita, ja hän kaatoi pullosta niihin öljyä. Kun astiat olivat täynnä, hän sanoi pojalleen: »Anna minulle vielä yksi astia.» Mutta poi-

ka vastasi hänelle: »Ei ole enää yhtään.» Silloin öljyn tulo lakkasi. Leski lähti Jumalan miehen luo ja kertoi, mitä oli tapahtunut. Elisa sanoi: »Myy nyt öljy ja maksa velkasi. Sinä ja poikasi voitte vielä elää sillä, mitä jää jäljelle.»

TAI

JES. 12:1–6

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 12

Sinä päivänä sinä sanot:

»Minä kiitän sinua, Herra.

Sinä olit minulle vihoissasi,

mutta vihasi väistyi

ja sinä lohdutit minua.

Ja niin Jumala on minun pelastajani.

Minä luotan häneen, en pelkää,

sillä Herra on minun väkeni ja voimani,

hän pelasti minut.»

Te saatte riemuiten ammentaa vettä

pelastuksen lähteistä.

Sinä päivänä te sanotte:

»Kiittäkää Herraa, julistakaa hänen nimensä kunniaa!

Kertokaa kansoille hänen suuret tekonsa,

julistakaa, että hänen nimensä on ylhäinen.

Laulakaa ylistystä Herralle,

valtaisat ovat hänen tekonsa!

Levitkөөn tieto niistä yli maanpiirin.

Huutakaa ja riemuitkaa, te Siionin asukkaat!

Suuri on Israelin Pyhä,

hän, joka on teidän keskellänne.»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 12:6–16

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 12

Meillä on saamamme armon mukaan erilaisia armolahjoja. Se, jolla on profetoimisen lahja, käyttäkөөn sitä sen mukaan kuin hänellä on uskoa. Palvelutehtävän saanut palvelkoon, opetustehtävän saanut opettakoon, rohkaisemisen lahjan saanut rohkaiskoon. Joka antaa omastaan, antakoon pyyteettömästi; joka johtaa, johtakoon tarmokkaasti; joka auttaa köyhiä, auttakoon iloisin mielin.

Olkoon rakkautenne vilpittöitä. Vihatkaa pahaa, pysykää kiinni hyvässä. Osoittakaa toisillenne lämmintä veljesrakkautta, kunnioittakaa kilvan toinen toistanne. Älkää olko veltoja, olkaa innokkaita, palakoon teissä Hengen tuli, palvelkaa Herraa. Toivokaa ja iloitkaa, ahdingossa olkaa kestäviä, rukoilkaa hellittämättä. Auttakaa puutteessa olevia pyhiä, osoittakaa vieraanvaraisuutta. Siunatkaa niitä, jotka teitä vainoavat, siunatkaa älkääkään kirotko. Iloitkaa iloitsevien kanssa, itkekää itkevien kanssa.

Olkaa keskenänne yksimielisiä. Älkää pitäkö itseänne muita parempina, vaan asettukaa vähäosaisten rinnalle.

EVANKELIUMI

JOH. 2:1–11

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 2

Viikon kolmantena päivänä vietettiin Galilean Kaanassa häitä. Jeesuksen äiti oli siellä, ja myös Jeesus ja hänen opetuslapsensa kutsuttiin häihin. Viini loppui kesken, ja äiti sanoi Jeesukselle: »Heillä ei ole viiniä.» Mutta Jeesus vastasi: »Anna minun olla, nainen. Minun aikani ei ole vielä tullut.» Hänen äitinsä sanoi palvelijoille: »Mitä hän teille sanookin, tehkää se.»

Siellä oli kuusi kivistä vesiastiaa juutalaisten tapojen mukaisia pesuja varten; ne olivat parin kolmen mitan vetoisia. Jeesus sanoi palvelijoille: »Täyttäkää astiat vedellä», ja he täyttivät ne reunoja myöten. Sitten hän sanoi: »Ottakaa nyt siitä ja viekää pitojen valvojalle», ja he veivät. Valvoja maistoi vettä: se oli muuttunut viiniksi. Toisin kuin palvelijat, jotka olivat veden astiasta ottaneet, hän ei tiennyt, mistä viini oli peräisin. Hän kutsui sulhasen luokseen ja sanoi: »Kaikki tarjoavat ensiksi hyvän viinin ja sitten, kun vieraat alkavat juopua, huonompaa. Mutta sinä olet säästänyt hyvän viinin tähän asti.»

Tämä oli Jeesuksen tunnusteoista ensimmäinen, ja hän teki sen Galilean Kaanassa. Hän ilmaisi sillä kirkkautensa, ja hänen opetuslapsensa uskoivat häneen.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 17:1–6

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 17

Israelin kansa lähti liikkeelle Sinin autiomaasta ja siirtyi pysähdyspaikasta toiseen Herran ohjeiden mukaisesti. Kansa leiriytyi Refidimiin, mutta siellä ei ollut kylliksi vettä. Ihmiset alkoivat moittia Moosesta ja sanoivat: »Anna meille vettä juotavaksi.» Mooses kysyi heiltä: »Miksi te syytätte minua? Miksi te koettelette Herran kärsivällisyyttä?» Mutta koska he kärsivät janosta, he nurisivat Moosesta vastaan ja sanoivat: »Minkä vuoksi toit meidät Egyptistä tänne? Siksikö, että saisit tappaa meidät ja noon lapsinemme ja karjoinemme?» Silloin Mooses rukoili apua Herralta ja sanoi: »Mitä minun pitää tehdä tälle kansalle? Kohta he jo varmaan kivittävät minut!» Herra sanoi: »Lähde kulkemaan muiden edellä ja ota mukaasi muutamia Israelin vanhimmista. Ja kun lähdet, ota sauvasi, jolla löit Niilin vettä. Minä olen sinua vastassa kalliolla Horebin luona. Lyö kalliioon, niin siitä alkaa juosta vettä ja kansa saa juodakseen.» Mooses teki niin Israelin vanhimpien nähden.

2. LUKUKAPPALE

ILM. 22:16–17

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 22

»Minä, Jeesus, olen lähettänyt enkelin luoksenne, jotta seurakunnat saisivat tämän todistuksen. Minä olen Daavidin juuriverso ja suku, kirkas aamutähti.»

Henki ja morsian sanovat: »Tule!» Joka tämän kuulee, sanokoon: »Tule!» Joka on janoissaan, tulkoon. Joka haluaa, saa lahjaksi elämän vettä.

EVANKELIUMI

JOH. 4:5–26

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 4

Matkallaan Jeesus tuli Sykar-nimiseen Samarian kaupunkiin. Sen lähellä oli maa-alue, jonka Jaakob oli antanut pojalleen Joosefille, ja siellä oli Jaakobin kaivo. Matkasta uupuneena Jeesus istahti kaivolle. Oli keskipäivä, noin kuudes tunti.

Eräs samarialainen nainen tuli noutamaan vettä, ja Jeesus sanoi hänelle: »Anna minun juoda astiastasi.» Opetuslapset olivat menneet kaupunkiin ostamaan ruokaa. Samarialaisnainen sanoi: »Sinähän olet juutalainen, kuinka sinä pyydät juotavaa samarialaiselta naiselta?» Juutalaiset eivät näet ole missään tekemisissä samarialaisten kanssa.

Jeesus sanoi naiselle: »Jos tietäisit, minkä lahjan Jumala on antanut, ja ymmärtäisit, kuka sinulta pyytää juotavaa, pyytäisit itse häneltä, ja hän antaisi sinulle elävää vettä.» Nainen sanoi: »Herra, eihän sinulla edes ole astiaa, ja kaivo on syvä. Mistä sinä lähdevettä ottaisit? Et kai sinä ole suurempi kuin isämme Jaakob, jolta olemme saaneet tämän kaivon? Hän joi itse tämän kaivon vettä, ja sitä joivat hänen poikansa ja hänen karjansakin.» Jeesus vastasi hänelle: »Joka juo tätä vettä, sen tulee uudelleen jano, mutta joka juo minun antamaani vettä, ei enää koskaan ole janois- saan. Siitä vedestä, jota minä annan, tulee hänessä lähde, joka kumpuaa ikuisen elämän vettä.» Nainen sanoi: »Herra, anna minulle sitä vettä. Silloin minun ei enää tule jano eikä minun tarvitse käydä täällä veden haussa.»

Jeesus sanoi hänelle: »Mene hakemaan miehesikin tänne.» »Ei minulla ole miestä», nainen vastasi. Jeesus sanoi: »Totta puhuit: ei sinulla ole miestä. Viisi miestä sinulla on ollut, ja se, jonka kanssa nyt elät, ei ole sinun miehesi. Siinä puhuit totta.» Nainen sanoi: »Herra, minä huomaan, että sinä olet profeetta. Meidän isämme ovat kumartaneet ja rukoilleet Jumalaa tällä vuorella, kun taas te väitätte, että oikea paikka rukoilla on Jerusalemissa.» Jeesus vastasi: »Usko minua, nainen: tulee aika, jolloin ette rukoile Isää tällä vuorella ettekä Jerusalemissa. Te kumarratte sellaista, mitä ette tunne, mutta me kumarramme häntä, jonka tunnemme, sillä pelastaja nousee juutalaisten keskuudesta. Tulee aika – ja se on jo nyt – jolloin kaikki oikeat rukoilijat rukoilevat Isää hengessä ja totuudessa. Sellaisia rukoilijoita Isä tahtoo. Jumala on henki, ja siksi niiden, jotka häntä rukoilevat, tulee rukoilla hengessä ja totuudessa.»

Nainen sanoi: »Minä tiedän kyllä, että Messias tulee.» – Messias tarkoittaa Kristusta. – »Kun hän tulee, hän ilmoittaa meille kaiken.» Jeesus sanoi: »Minä se olen, minä, joka tässä puhun kanssasi.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 62:1–3

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 62

Siionin tähden minun on puhuttava,
Jerusalemin takia en voi vaieta,
ennen kuin oikeus nousee siellä kuin aurinko
ja pelastus kuin leimuava soihtu,
ennen kuin kansat näkevät sinun vanhurskautesi
ja kuninkaat sinun kirkkautesi.
Sinä saat uuden nimen,
jonka Herra itse lausuu julki,
ja sinä olet oleva kaunis kruunu Herran kädessä,
kuninkaallinen seppel Jumalan huomassa.

2. LUKUKAPPALE

TIT. 1:1–3

KIRJEESTÄ TITUKSELLE, LUVUSTA 1

Apostolina olen saanut tehtäväkseni auttaa Jumalan valittuja uskomaan, tuntemaan pyhän totuuden ja toivoen odottamaan ikuista elämää. Tämän on Jumala luvannut ennen aikojen alkua, ja hän pysyy sanassaan. Kun oikea aika oli tullut, hän ilmoitti sanansa siinä evankeliumissa, joka uskottiin minulle Jumalan, meidän pelastajamme, käskystä.

EVANKELIUMI

LUUK. 4:16–21

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 4

Jeesus tuli Nasaretiin, missä hän oli kasvanut, ja meni sapattina tapansa mukaan synagogaan. Hän nousi lukemaan, ja hänelle ojennettiin profeetta Jesajan kirja. Hän avasi kirjakäärön ja löysi sen kohdan, jossa sanotaan:

– Herran henki on minun ylläni,
sillä hän on voidellut minut.
Hän on lähettänyt minut
ilmoittamaan köyhille hyvän sanoman,
julistamaan vangituille vapautusta

ja sokeille näkönsä saamista,
päästämään sorretut vapauteen
ja julistamaan Herran riemuvuotta.

Hän kääri kirjan kokoon, antoi sen avustajalle ja istuutui. Kaikki, jotka synagogassa olivat, katsoivat tarkkaavasti häneen. Hän alkoi puhua heille: »Tänään, teidän kuultenne, on tämä kirjoitus käynyt toteen.»

TAI

MARK. 1:14–15

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 1

Kun Johannes oli vangittu, Jeesus palasi Galileaan ja julisti Jumalan evankeliumia. Hän sanoi: »Aika on täyttynyt, Jumalan valtakunta on tullut lähelle. Kääntykää ja uskokaa hyvä sanoma!»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Jeesus Kristus, Herramme.
Maan päällä ollessasi sinä ilmaisit monin tavoin kirkkautesi.
Elämän arjessa meiltä hämärtyy usein se,
että sinä elät ja teet työtäsi meissä ja muissa.
Ravistele meidät hereille Henkesi avulla
ja vahvista uskoamme rakkautesi voimaan.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

2.

Suuri Jumalamme.
Sinä olet luonut meidät,
ja Poikasi Jeesus Kristus on kuolemallaan
hankkinut meille vapautuksen
syyllisyydestä ja synnin vallasta.
Sinä olet antanut meille myös armolahjoja.
Auta meitä ottamaan antamasi lahjat käyttöön.
Opeta iloitsemaan iloitsevien kanssa
ja rohkaisemaan niitä, jotka ovat uupuneita ja toivottomia.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Herra,
kiitämme sinua siitä,
että meillä on oma paikkamme seurakunnan jäsenenä.
Opeta meitä hiljentymään yhdessä sanasi ääreen
ja ammentamaan siitä uutta voimaa.
Rohkaise meitä ottamaan vastaan myös se,
mitä annat meille ehtoollispöydässä.
Kiitos, että vapautat meidät pelon ja orjuuden hengestä.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

4.

Rakas Jumala.
Meidän on välillä vaikea luottaa sinuun.
Haluaisimme olla varmoja tulevaisuudesta,
eikä meidän ole helppoa heittäytyä vain sinun varaasi.
Auta meitä uskomaan,
että koko elämämme on sinun käsissäsi.
Auta meitä luottamaan,
että sinä tänäkin päivänä voit luoda uutta ja antaa lahjoja,
joita emme olisi osanneet edes odottaa.
Sinua me ylistämme.

5.

Rakas Jeesus,
kiitos että sinä tiedät, mitä me tarvitsemme.
Me emme aina tiedä, miten meidän tulisi rukoilla.
Kuitenkin sinä annat meille paljon enemmän
kuin osaamme edes pyytää.
Auta meitä näkemään suuria ja pieniä ihmeitä,
joita elämässämme tapahtuu jatkuvasti.
Opetä meitä jättämään kaikki asiamme sinun hoitoosi
ja luottamaan kaikessa sinuun.
Kiitos, rakas Jeesus.

3. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA

Jeesus herättää uskon

Jeesuksen julkinen toiminta on alkanut. Opettamalla ihmisiä ja parantamalla sairaita Jeesus ilmaisee jumalallisen kirkkautensa. Hänen ihmetekonsa ja niiden ihmisten todistukset, jotka ovat saaneet tuntea hänen voimansa, herättävät kansallisuudesta riippumatta uskon häneen auttajana ja Vapahtajana.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSIUSITUKSET

A	184:3–7	Tie Kristus on ja elämä
	308	Ah Jeesus, Herrani
Pv	295	Oi Herrani, saan luoksesi
	296	Sinuhun, Jeesus, ainoaan
	389	Jumalan haltuun anna
	481	Jumala, käsissäsi sairaana (3. vsk)
Lisäksi	815	Herra, en ole sen arvoinen (1. vsk)
	915	En tiedä, miksi kirkonpenkkiin näin
	923	Silmäni aukaise, Jumalani
	929	Kuka oon Sinun suunnitelmassas?
	961	Laulan, koska herätit minut kuolemasta
	978	Te autuaat, te murheelliset maan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Taivaat julistavat hänen vanhurskauttaan,
kaikki kansat näkevät hänen kunniansa.

Ps. 97:6

Psalmi:

Kansat pelkäävät Herran nimeä,
maan kuninkaat kumartavat häntä,
kun Herra jälleen rakentaa Siionin
ja ilmestyy kunniansaan.
Hän katsoo sorrettujen puoleen,
ei torju heidän rukoustaan.

Tämä on kirjoitettu tulevalle polvelle,
jotta uudeksi luotu kansa ylistäisi Herraa.
Herra katsoo pyhästä korkeudestaan,
tähyää taivaasta maan päälle.
Hän kuulee vankien vaikerruksen,
hän vapauttaa kuoleman omat.
Siionissa kuulutetaan Herran nimeä,
Jerusalem kaikuu hänen kiitostaan,
kun kansat kokoontuvat yhteen,
kun valtakunnat tulevat palvelemaan Herraa.

Ps. 102:16–23

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herra, sinä olet Korkein, maailman valtias,
kaikkia jumalia korkeampi.

Ps. 97:9

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

5. MOOS. 10:17–21

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 10

»Herra, teidän Jumalanne, on jumalien Jumala ja korkein Herra, suuri, väkevä ja pelottava Jumala. Hän ei ole puolueellinen eikä häntä voi lahjoa. Hän huolehtii leskien ja orpojen oikeuksista, hän rakastaa muukalaista ja ruokkii ja vaatettaa hänet. Samoin tulee myös teidän rakastaa muukalaisia; olettehan itsekin olleet muukalaisina Egyptissä.

Pelätkää Herraa, Jumalaanne, palvelkaa häntä, pysykää hänelle uskollisina ja vannokaa valanne hänen nimeensä! Ylistäkää häntä, hän on teidän Jumalanne. Hän teki teidän hyväksenne ne suuret ja pelottavat teot, jotka olette omin silmin nähneet.»

TAI

1. KUN. 8:41–43

ENSIMMÄISESTÄ KUNINKAIDEN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Salomo kohotti kätensä taivasta kohti ja sanoi:

»Myös voi tulla muukalaisia kaukaisesta maasta. He eivät ole sinun kansaasi, mutta he ovat kuulleet suuresta nimestäsi ja voimakkaasta ja pelottavasta kädestäsi, jonka olet kohottanut. Kun muukalainen tulee ja rukoilee tähän temppeliin päin kääntyneenä, niin kuule se asuinsijaasi taivaaseen ja tee niin kuin hän sinulta pyytää. Silloin kaikki maailman kansat oppivat tuntemaan nimesi, kunnioittavat sinua kansasi Israelin tavoin ja tietävät, että tämä rakentamani temppeli on pyhitetty sinun nimellesi.»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 1:16–17

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 1

Minä en häpeä evankeliumia, sillä se on Jumalan voima ja se tuo pelastuksen kaikille, jotka sen uskovat, ensin juutalaisille, sitten myös kreikkalaisille. Siinä Jumalan vanhurskaus ilmestyy uskosta uskoon. Onhan kirjoitettu: »Uskosta vanhurskas saa elää.»

EVANKELIUMI

MATT. 8:5–13

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 8

Kun Jeesus oli saapunut Kapernaumiin, muuan sadanpäällikkö tuli hänen luokseen ja pyysi häneltä apua sanoen: »Herra, palvelijani makaa kotona halvaantuneena, kovissa tuskissa.» Jeesus sanoi: »Minä tulen ja parannan hänet.» Mutta sadanpäällikkö vastasi: »Ei, Herra, en minä ole sen arvoinen, että tulisit kattoni alle. Sano vain sana, ja palvelijani paranee. Minä tottelen itsekin toisten käskyjä ja komennan omia sotilaitani. Kun sanon sotilaalle: 'Mene', niin hän menee, tai toiselle: 'Tule', niin hän tulee, tai palvelijalleni: 'Tee tämä', niin hän tekee.»

Tämän kuullessaan Jeesus hämmästyi ja sanoi niille, jotka häntä seurasivat: »Totisesti: näin vahvaa uskoa en ole tavannut yhdelläkään israelilaisella. Minä sanon teille, että niin idästä kuin lännestä tulee monia, jotka taivasten valtakunnassa käyvät aterialle yhdessä Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin kanssa. Mutta ne, joiden oli määrä periä valtakunta,

heitetään ulos pimeyteen. Siellä itketään ja kiristellään hampaita.» Sitten Jeesus sanoi sadanpäällikölle: »Mene. Tapahtukoon niin kuin uskot.» Sillä hetkellä palvelija parani.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 30:18–21

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 30

Kuitenkin Herra vain odottaa,
että voisi olla teille armollinen,
hän nousee armahtamaan teitä.
Herra on oikeuden Jumala.
Autuaita ne, jotka häntä odottavat!
Siionin kansa, sinä joka asut Jerusalemissa,
sinun itkusi aika on ohi!
Kun huudat häneltä apua, hän armahtaa,
hän kuulee ja vastaa sinulle.
Vaikka Herra suo sinulle vain kapean leivän
ja niukasti vettä,
hän, sinun opastajasi, ei enää kätkeydy.
Omin silmin sinä saat nähdä hänet.
Aina kun olet eksymässä tieltä,
milloin oikeaan, milloin vasempaan,
sinä omin korvin kuulet takaasi ohjeen:
– Tässä on tie, kulkekaa sitä.

TAI

2. KUN. 5:1–15

TOISESTA KUNINKAIDEN KIRJASTA, LUVUSTA 5

Syyrian kuninkaan sotapäällikkö Naaman oli arvossa pidetty mies ja kuninkaansa suosiossa, sillä Herra oli käyttänyt häntä aseenaan pelastaessaan Syyrian sen vihollisilta. Naaman oli mahtava soturi mutta sairasti spitaalia. Kun syyrialaiset kerran olivat Israelissa ryöstöretkellä, he toivat sieltä mukanaan pienen tytön, joka sitten joutui Naamanin vaimon palvelijaksi. Tyttö sanoi emännälleen: »Kunpa herrani pääsisi käymään sen profeetan luona, joka on Samariassa! Se mies parantaisi hänet spitaaalista.» Naaman meni kuninkaansa puheille ja kertoi, mitä israelilaisyttö

oli sanonut. Syyrian kuningas sanoi: »Mene vain sinne, minä lähetän kirjeen Israelin kuninkaalle.» Niin Naaman lähti ja otti mukaansa kymmenen talenttia hopeaa ja kuusituhatta sekeliä kultaa sekä kymmenen juhlapukua.

Naaman vei Israelin kuninkaalle kirjeen, jossa sanottiin: »Tämän kirjeen tuo sinulle palvelijani Naaman. Olen lähettänyt hänet luoksesi, jotta parantaisit hänet spitaalista.» Luettuaan kirjeen Israelin kuningas repäisi vaatteensa ja sanoi: »Olenko minä muka Jumala, jolla on elämä ja kuolema vallassaan, kun hän lähettää spitaalisen minun parannettavakseni! Hän selvästikin vain hankkii riitaa kanssani!»

Kun Jumalan mies Elisa kuuli, että Israelin kuningas oli repäissyt vaatteensa, hän lähetti sanomaan kuninkaalle: »Miksi repäisit vaatteesi? Lähetä tuo mies minun luokseni, niin hän tulee tietämään, että Israelissa on profeetta.» Naaman tuli hevosineen ja vaunuineen ja pysähtyi Elisan talon oven eteen. Elisa lähetti hänen luokseen sananviejän ja käski sanoa: »Mene Jordanille ja peseydy siellä seitsemästi. Silloin ihosi palaa entiselleen, ja olet taas puhdas ja terve.» Mutta Naaman vihastui ja lähti pois. Hän sanoi: »Minä luulin hänen sentään tulevan ulos luokseni ja rukoilevan Herraa, omaa jumalaansa. Minä luulin, että hän liikuttaa kättään sairaan paikan päällä ja sillä tavoin ottaa pois spitaalini. Eivätkö Damaskoksen joet Abana ja Parpar ole kaikkia Israelin vesiä paremmat! Yhtä hyvin minä voin peseytyä ja puhdistua niissä!» Hän kääntyi vihoissaan takaisin ja lähti pois.

Mutta hänen palvelijansa alkoivat taivutella häntä ja sanoivat: »Herramme! Jos profeetta olisi määrännyt sinulle jonkin vaikean tehtävän, etkö olisi täyttänyt sitä? Saati sitten, kun hän sanoo, että sinun on puhdistuaksesi vain peseydyttävä!» Niin hän meni Jordanille ja kastautui joessa seitsemän kertaa, niin kuin Jumalan mies oli määrännyt. Silloin hänen ihonsa tuli lapsen ihon kaltaiseksi, ja hän oli taas puhdas.

Naaman palasi saattueineen Jumalan miehen luo. Hän astui Elisan eteen ja sanoi: »Nyt minä tiedän, ettei Jumalaa ole missään muualla kuin Israelissa. Otathan siis kiitoslahjan palvelijaltasi.»

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 11:1–10

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 11

Usko on sen todellisuutta, mitä toivotaan, sen näkemistä, mitä ei nähdä. Uskoon perustuu se todistus, jonka Jumala on isistä antanut.

Uskon avulla me ymmärrämme, että maailmat on luotu Jumalan sanalla: näkyvä on syntynyt näkymättömästä.

Uskon vuoksi oli Abelin Jumalalle antama uhri Kainin uhria arvokkaampi. Koska Abel uskoi, hän sai vanhurskaudesta todistuksen, kun Jumala otti vastaan hänen lahjansa, ja uskovana hän puhuu vielä kuoltuaankin.

Uskon vuoksi otettiin Henok pois niin, ettei hän kokenut kuolemaa. »Sitten häntä ei enää ollut, sillä Jumala otti hänet luokseen.» Ennen kuin hänet otettiin pois, hän näet oli – niin hänestä todistetaan – elänyt Jumalan mielen mukaisesti. Ilman uskoa ei kuitenkaan kukaan ole Jumalan mielen mukainen. Sen, joka astuu Jumalan eteen, täytyy uskoa, että Jumala on olemassa ja että hän kerran palkitsee ne, jotka etsivät häntä.

Usko sai Nooan taipumaan Jumalan tahtoon, kun hän sai ilmoituksen sellaisesta, mikä ei vielä ollut nähtävissä. Hän rakensi arkin, ja näin koko hänen perheensä pelastui. Hänen uskonsa langetti maailmalle tuomion ja antoi hänelle itselleen uskovien perinnön, vanhurskauden.

Usko sai Abrahamin tottelemaan Jumalan kutsua ja lähtemään kohti seutuja, jotka Jumala oli luvannut hänelle perintömaaksi. Hän lähti matkaan, vaikka ei tiennyt, minne oli menossa. Koska hän uskoi, hän asettui muukalaisena luvattuun maahan ja asui siellä teltoissa, ja niin asuivat myös Iisak ja Jaakob, jotka perivät saman lupauksen. Abraham odotti sitä kaupunkia, joka on rakennettu vankalle perustalle ja jonka Jumala itse on suunnitellut ja tehnyt.

EVANKELIUMI

JOH. 4:39–42

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 4

Monet tuon Samarian kaupungin asukkaista uskoivat Jeesukseen kuultuaan naisen todistavan: »Hän kertoi minulle kaiken mitä olen tehnyt.» Kun samarialaiset tulivat Jeesuksen luo, he pyysivät häntä jäämään kaupunkiin, ja hän jäikin sinne kahdeksi päiväksi. Yhä useammat uskoivat Jeesukseen kuultuaan hänen itsensä puhuvan, ja he sanoivat naiselle: »Nyt emme enää usko vain sinun puheesi perusteella. Me olemme nyt itse kuulleet häntä ja tiedämme, että hän todella on maailman pelastaja.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

5. MOOS. 32:36–39

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 32

Herra puolustaa kansaansa,
 hän säälii palvelijoitaan,
 kun hän näkee, ettei heillä enää ole voimaa,
 että he ovat uupuneita, niin suuret kuin pienet.
 Vastustajilleen hän sanoo:
 »Missä ovat nyt teidän jumalanne,
 missä se kallio, johon turvasitte?
 Nouskoot nyt teitä auttamaan
 ne jumalat, joille te syötitte teurasuhrienne rasvan
 ja juotitte juomauhrienne viinin!
 Seiskööt ne teidän suojananne.
 Näettehän nyt: minä olen ainoa,
 ei ole muuta jumalaa minun rinnallani.
 Minä lähetän kuoleman, minä annan elämän,
 minä lyön ja minä parannan,
 minun vallassani on kaikki.»

2. LUKUKAPPALE

2. KOR. 1:3–7

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 1

Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, armahtava Isä ja runsaan lohdutuksen Jumala! Hän rohkaisee meitä kaikissa ahdingoissamme, niin että me häneltä saamamme lohdutuksen voimalla jaksamme lohduttaa muita ahdingossa olevia. Niin kuin Kristuksen kärsimykset ovat tulleet runsaina meidän osaksemme, samoin on Kristus tuonut meille runsaasti lohdutusta. Jos me olemme ahdingossa, se koi-tuu teille lohdutukseksi ja pelastukseksi. Jos saamme lohdutusta, myös te rohkaistutte kestäämään samoja kärsimyksiä, joita me saamme kokea. Me luotamme lujasti siihen, että te kestätte. Tiedämmehän, että niin kuin te saatte osanne kärsimyksistä, saatte myös lohdutuksesta osanne.

EVANKELIUMI

MARK. 1:29–39

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 1

Synagogasta he menivät suoraan Simonin ja Andreaksen kotiin. Jaakob ja Johannes olivat mukana. Simonin anoppi makasi kuumeessa, ja hänestä kerrottiin heti Jeesukselle. Jeesus meni hänen luokseen, otti häntä kädestä ja auttoi hänet jalkeille. Kuume lähti naisesta, ja hän alkoi palvella vieraitaan.

Illalla, auringonlaskun jälkeen Jeesuksen luo tuotiin kaikki sairaat ja pahojen henkien vaivaamat. Koko kaupunki oli kerääntynyt oven edustalle. Hän paransi useita erilaisten tautien vaivaamia ja ajoi ulos monia pahoja henkiä. Hän ei antanut henkien puhua, koska ne tunsivat hänet.

Varhain aamulla, kun vielä oli pimeä, Jeesus nousi ja lähti ulos. Hän meni paikkaan, jossa hän sai olla yksin, ja rukoili siellä. Simon ja hänen toverinsa riensivät etsimään Jeesusta ja löysivät hänet. He sanoivat hänelle: »Kaikki etsivät sinua.» Mutta Jeesus sanoi: »Me lähdemme nyt täältä ja menemme naapurikyliin. Minun on saarnattava sielläkin, sitä vartenhan minä täällä olen.» Niin hän lähti ja kiersi kaikkialla Galileassa, saarnasi synagogissa ja karkotti pahoja henkiä.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Pyhä Isä, kaikkivaltias Herramme.
Sinä tahdot, että kaikki ihmiset pelastuisivat
ja tulisivat tuntemaan totuuden.
Me kiitämme sinua tästä rakkaudesta ja rukoilemme:
Vahvista uskoamme.
Auta meitä viemään sanaasi eteenpäin
ja julistamaan evankeliumia,
niin että kaikki kansat saisivat kiittää ja palvella sinua.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Herramme Jeesus Kristus.
Me elämme liiaksi oman viisautemme varassa
ja luotamme omaan voimaamme.
Koettelemusten tullessa huomaamme,
että viisautemme on riittämätöntä
ja voimamme ovat vähäiset.
Herra, opeta meille uskon yksinkertaisuutta.
Auta meitä näkemään,
että sinussa ovat kätkeytyinä
kaikki viisauden ja tiedon aarteet.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

3.

Herra,
meidän luoksemme tulee ihmisiä
idästä ja lännestä, pohjoisesta ja etelästä.
He tulevat muukalaisina, pakolaisina ja vainottuina.
Meitä pelottaa, me vierastamme.
Auta meitä avautumaan, ymmärtämään ja rakastamaan.
Ota meidät yhdessä vastaan valtakuntasi juhla-aterialle.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

4. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA

Jeesus auttaa hädässä

Tämän sunnuntain sanoma kehottaa meitä jättäytymään kaikessa Jeesuksen varaan. Hän auttaa meitä sisäisessä ja ulkonaisessa hädässä. Luonnonvoimatkin ovat Jeesukselle alamaisia. Ihminen on kaikessa riippuvainen hänestä. Usko häneen, joka tyynnytti myrskyn ja pelasti Pietarin hukkumasta, voittaa toivottomuuden ja antaa uutta luottamusta.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSIOSUOSITUKSET

A	307	Kiitos olkoon Jumalalle
	379	Herralle tiesi anna
Pv	179	Siion, apus ainoastaan
	310	Herra Jeesus kun täällä vain kanssamme on
	387	Herraamme aina luottaa saa
	482	Elämä on meri
	594	Käy aavaa merta purtemme
Lisäksi	825:1-2	Armo suuren Jumalamme
	924	Edessä reitti tuntematon aukeaa
	925	Maa järkkyy, murtuu
	928	Nyt pelko pois
	931:2-3	Joskus synkkä pelko hiipii

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Tulkaa ja katsokaa Jumalan töitä.
Hän on tehnyt meille suuria tekoja.

Ps. 66:5

Psalmi:

Kiittäkää Herraa! Hän on hyvä,
iäti kestää hänen armonsansa.

Näin sanokoot ne, jotka Herra on pelastanut,
jotka hän on tuonut ahdingosta vapauteen.
Jotkut heistä nousivat laivoihin
ja hankkivat elantonsa aavoilla merillä.

He näkivät Herran teot,
 syvyyksien ihmeet, hänen suuret tekonsa.
 Herra käski, ja nousi myrskytuuli,
 meri aaltoili rajusti.

He nousivat korkeuksiin, vaipuivat syvyyksiin,
 hädän hetkellä heidän rohkeutensa murtui.
 He keinuivat, he huokuivat kuin juopuneet,
 heidän taidoistaan ei ollut apua.

Mutta hädässään he huusivat avuksi Herraa,
 ja Herra auttoi heidät ahdingosta.
 Hän tyynnytti tuulen,
 ja aallot hiljenivät.

He riemuitsivat, kun myrsky laantui
 ja Herra vei heidät kaivattuun satamaan.
 Kiittäkööt he Herraa hänen hyvydestään,
 ylistäkööt ihmeellisiä tekoja,
 jotka hän on ihmisille tehnyt!

Ps. 107:1–2, 23–31

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Mahtava on meren aallokko,
 mahtavampi vaahtopäinen myrsky,
 mahtavin on korkeuden Herra!

Ps. 93:4

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 51:9–16

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 51

Herää, Herran käsivarsi!
 Herää ja näytä voimasi!

Nouse niin kuin muinaisina päivinä,
menneitten sukupolvien aikana.
Sinähän iskit hengiltä Rahabin,
lävistit syvyyden hirviön.
Sinähän kuivasit meren,
suuren syvyyden vedet.
Sinä muutit syvänteet valtatieksi
lunastettujen kulkea yli.
Herran vapaiksi ostamat palaavat
ja saapuvat riemuiten Siioniin.
He kantavat päänsä päällä ikuista iloa.
Ilo ja riemu astuvat portista,
huoli ja huokaus pakenevat kauas.
– Minä, minä olen teidän lohduttajanne.
Kuinka olet voinut pelätä kuolevaista ihmistä,
Aadamin lasta, joka lakastuu kuin ruoho?
Kuinka olet voinut unohtaa Herran, joka sinut loi,
joka levitti auki taivaan
ja laski maan perustukset?
Kuinka olet voinut pelätä aina ja kaiken päivää
vainoojasi vihaa,
kun hän yritti tuhota sinut?
Missä on nyt vainoojasi vimma?
Pian vapautetaan kahleistaan
kumaraan kangistunut vanki.
Ei hän kuole vankikuoppaan,
eikä hänen enää tarvitse nälkää nähdä.
Minä olen Herra, sinun Jumalasi,
minä nostatin meren pauhuun,
minun nimeni on Herra Sebaot.
Minä olen pannut sanani sinun suuhusi
ja kätkenyt sinut kätenni suojaan.
Minä, joka levitin auki taivaan
ja laskin maan perustukset,
minä sanon Siionille: »Sinä olet minun kansani.»

2. LUKUKAPPALE

2. KOR. 1:8–11

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 1

Teidän on hyvä tietää, veljet, millaisessa ahdingossa me olimme Aasian maakunnassa. Jouduimme niin suunnattomiin ja ylivoimaisiin vaikeuksiin, ettemme enää uskoneet selviävämme hengissä. Me saimme tuntea olevamme kuolemaan tuomittuja, jotta emme luottaisi itseemme, vaan Jumalaan, joka herättää kuolleet. Tällaisesta kuolemanvaarasta hän pelasti meidät, ja niin hän pelastaa vastedeskin. Me luotamme siihen, että hän on pelastava meidät, kun tekin autatte meitä rukouksellanne. Näin noussee monista sydämistä kiitos Jumalalle siitä armosta, jota hän on osoittanut meitä kohtaan.

EVANKELIUMI

MATT. 8:23–27

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 8

Jeesus astui veneeseen, ja opetuslapset seurasivat häntä. Järvellä nousi äkkiä ankara myrsky. Aallot löivät yli veneen, mutta Jeesus nukkui. Silloin opetuslapset herättivät hänet ja sanoivat: »Herra, pelasta meidät! Me hukumme.» »Miksi te noin pelkätte, vähäuskoiset?» Jeesus sanoi. Sitten hän nousi ja nuhteli tuulta ja aaltoja, ja tuli aivan tyven. Ihmiset hämmästyivät ja sanoivat: »Mikä tämä mies on? Häntähän tottelevat tuulet ja aallotkin.»

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JOB 38:1–4, 8–11, 16–18

JOBIN KIRJASTA, LUVUSTA 38

Herra puhui myrskyn keskeltä Jobille:

– Kuka on tämä, joka peittää minun tarkoitukseni mielettömillä puheillaan?

Vyötä itsesi, puolustaudu kuin mies!

Nyt minä kysyn sinulta, ja sinä vastaat.

Missä sinä olit silloin kun minä laskin maan perustukset?

Kerro, miten se tapahtui, jos osaat!

Kuka sulki meren portit,

kun vedet syöksyivät esiin maan kohdusta?
Pilvenhattaroihin minä vaatetin meren,
myrskypilvillä sen kapaloin.
Minä laadin sille lait ja rajat
ja asetin portit ja salvat sen tielle,
sanoin: »Tähän asti, ei edemmäs!
Tässä on sinun ylpeitten aaltojesi raja.»
Oletko käynyt meren lähteillä,
oletko tutkinut syvyyden pohjan?
Nousivatko eteesi tuonelan portit,
saitko nähdä kuoleman varjon ovet?
Oletko tutkinut maan sen ääriä myöten?
Jos olet tämän kaiken tehnyt, kerro toki!

2. LUKUKAPPALE

2. TIM. 1:7–10

TOISESTA KIRJEESTÄ TIMOTEUKSELLE, LUVUSTA 1

Jumala ei ole antanut meille pelkuruuden henkeä, vaan voiman, rakkau-
den ja terveen harkinnan hengen. Älä siis häpeä todistaa Herrastamme
äläkä häpeä minua, joka olen hänen takiaan vangittuna, vaan kärsi sinä-
kin vaivaa evankeliumin vuoksi. Siihen saat voimaa Jumalalta.

Hän on meidät pelastanut
ja kutsunut pyhällä kutsullaan,
ei meidän tekojemme perusteella
vaan oman päätöksensä ja armonsa mukaisesti,
jonka hän jo ennen aikojen alkua soi meille
antamalla meille Kristuksen Jeesuksen
ja joka nyt on tullut julki,
kun meidän Vapahtajamme, Kristus Jeesus, on ilmestynyt.
Hän on kukistanut kuoleman
ja tuonut valoon elämän ja katoamattomuuden
lähettämällä maailmaan evankeliumin.

EVANKELIUMI

MATT. 14:22–33

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 14

Jeesus käski opetuslasten nousta veneeseen ja mennä vastarannalle edel-
täkäsin, sillä aikaa kun hän lähettäisi väen pois. Kun ihmiset olivat lähte-

neet, hän nousi vuorelle rukoillakseen yksinäisyydessä. Illan tultua hän oli siellä yksin. Vene oli jo hyvän matkan päässä rannasta ja ponnisteli aallokossa vastatuuleen.

Neljännän yövartion aikaan Jeesus tuli opetuslapsia kohti kävellen vettä pitkin. Kun he näkivät hänen kävelevän järven aalloilla, he säikähtivät ja huusivat pelosta, sillä he luulivat näkevänsä aaveen. Mutta samassa Jeesus jo puhui heille: »Pysykää rauhallisina, minä tässä olen. Älkää pelätkö.» Silloin Pietari sanoi hänelle: »Herra, jos se olet sinä, niin käske minun tulla luoksesi vettä pitkin.» »Tule!» sanoi Jeesus. Pietari astui veneestä ja käveli vettä pitkin Jeesuksen luo. Mutta huomattessaan, miten rajusti tuuli, hän pelästyi ja alkoi vajota. »Herra, pelasta minut!» hän huusi. Jeesus ojensi heti kätensä, tarttui häneen ja sanoi: »Vähäinenpä on uskosi! Miksi aloit epäillä?»

Kun he olivat nousseet veneeseen, tuuli tyyntyi. Ja kaikki, jotka veneessä olivat, polvistuivat hänen eteensä ja sanoivat: »Sinä olet todella Jumalan Poika.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. KUN. 17:1–6

ENSIMMÄISESTÄ KUNINKAIDEN KIRJASTA, LUVUSTA 17

Elia, joka oli kotoisin Gileadin Tisbestä, ennusti Ahabile: »Niin totta kuin Herra, Israelin Jumala, elää, hän, jota minä palvelen: näinä vuosina ei tule kastetta eikä sadetta muutoin kuin minun sanani voimasta.»

Elialle tuli sitten tämä Herran sana: »Lähde täältä, kulje itään päin ja piiloudu Keritinpuron uomaan, joka on Jordanin tuolla puolen. Siellä voit juoda purosta, ja minä olen käsenyt korppien tuoda sinulle ruokaa.» Hän lähti matkaan ja teki niin kuin Herra oli käsenyt. Hän meni Keritinpurolle, joka on Jordanista itään, ja jäi sinne. Korpit toivat hänelle aamuin illoin leipää ja lihaa, ja purosta hän sai juodakseen.

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 11:23–27

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 11

Usko sai Mooseksen vanhemmat pitämään poikaansa piilossa kolme kuukautta. Lapsi oli heidän silmissään ihmeen kaunis, eivätkä he pelänneet kuninkaan määräystä. Koska Mooses uskoi, hän aikuiseksi vartut-

tuaan kieltäytyi esiintymästä faraon tyttären poikana. Hän mieluummin jakoi Jumalan kansan kärsimykset kuin hankki synnistä ohimenevää nautintoa. Hän näet piti Kristuksen osaksi tulevaa häväistystä suurempana rikkautena kuin koko Egyptin aarteita, sillä hän kiinnitti katseensa tulevaan palkintoon. Uskonsa tähden Mooses lähti Egyptistä kuninkaan vihaa pelkäämättä ja pysyi lujana, kuten pysyy se joka ikään kuin näkee Näkymättömän.

EVANKELIUMI

JOH. 6:16–21

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 6

Kun tuli ilta, opetuslapset menivät alas rantaan, nousivat veneeseen ja lähtivät kohti Kapernaumia, toiselle puolen järveä. Oli jo pimeä, eikä Jeesus vielä ollut palannut heidän luokseen. Tuuli puhalsi ankarasti, ja järvellä kävivät vahtopäiset aallot. Kun he olivat soutaneet kahdenkymmenenviiden tai kolmenkymmenen stadionmitan verran, he näkivät Jeesuksen kävelevän järven aalloilla ja lähestyvän venettä. He pelästyivät. Mutta Jeesus sanoi: »Minä tässä olen, älkää pelätkö.» He aikoivat ottaa hänet veneeseen, mutta samassa vene jo tuli siihen rantaan, jonne he olivat menossa.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra Jumala, kaikkivaltias Isä.
 Me kiitämme sinua siitä,
 että et jätä meitä yksin.
 Sinä tunnet pelkomme ja ahdistuksemme.
 Auta meitä hädässämme.
 Vahvista ruumistamme ja sieluamme.
 Tee meidät sisäisesti lujiksi
 kestämaan osaksemme tulevat
 vastoinkäymiset ja koettelemukset.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

2.

Jumala, taivaallinen Isämme.
 Sinä tiedät, että monenlaiset ahdingot kohtaavat meitä.
 Väkevät tuulet ja myrskyt lyövät meitä vastaan.
 Hätä nielaisee meidät syvyyteensä.
 Näytä sinä voimasi.
 Opeta meitä luottamaan,
 että sinä hallitset elämäämme ja pelastat meidät.
 Tyynnytä sydämemme.
 Täytä se ilolla ja toivolla.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Isä,
 emme aina hallitse elämäämme.
 Usein unohdamme sinut.
 Ajelehdimme kuin myrskyssä öisellä merellä.
 Armahda meitä ylpeydessämme.
 Auta meitä turvautumaan johdatukseesi
 myös elämämme pimeinä aikoina.
 Isä, tartu käteemme.
 Kuule rukouksemme Jeesuksen, auttajamme tähden.

4.

Jeesus, Vapahtajamme.

Sinä tiedät, mitä on olla myrskyssä.

Meidän ei ole helppo luottaa siihen,
että kaikki on sinun hallinnassasi.

Pelkäämme ja hätäännymme
niin kuin opetuslapset silloin,

kun he joutuivat myrskyn keskelle.

Ihmettelemme sinun voimaasi ja viisauttasi.

Sinä saat myrskynkin tyyntymään.

Vetten velloessa sinä nukuit rauhallisesti.

Meillä ei ole sinun vahvaa uskoasi.

Tahdomme jättää kaikki pelkomme ja huolemme sinulle.

Tyyntytä sinä ne myrskyt, joihin joudumme.

Kiitos, että kuulet rukouksemme.

5. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA

Kahdenlainen kylvä

Jeesus kertoo vertauksen kylväjästä, joka kylvää hyvän siemenen peltoonsa. Mutta myös hänen vastustajansa kylvää siemenensä. Kummankin kylvämä siemen kasvattaa oman satonsa, mutta ihminen ei kykene aina arvioimaan, missä kulkee Jumalan ja pahan valtakunnan raja. Vasta Jumala tekee oikean erottelun aikojen lopulla. Uskoviin tulee sen tähden antaa Jumalan sanan vaikuttaa. Näin he kestävät toistensa heikkouksia odottaessaan Jumalan korjuuaikaa.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSIUSITUKSET

A	174	Vielä, Herra, kutsut meitä
	302	Sinua, Jeesus, odotan
Pv	427	Taas uudet kielet vievät sanomaa
	428	Kiitos suuren Kuninkaan
	178	Myös isämme uskoivat ennen
Lisäksi	846	Herra, olet auttajamme
	947	Niin vähän pieni siemen kaipaa
	952	Sanasi on meille leipää

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Älkää tuomitko ennenaikaisesti,
ennen kuin Herra tulee.

Hän valaisee pimeyden kätköt
ja tuo esiin sydänten ajatukset.

1. KOR. 4:5

Psalmi:

Älä kiivastu pahantekijöille,
älä kadehdi väärintekijöitä.

He kuihtuvat hetkessä niin kuin ruoho,
lakastuvat kuin kedon vehreys.

Luota Herraan ja tee hyvää,
niin saat asua maassasi,
turvallisilla laidunmailla.

Saat nauttia Herran hyvyyttä,
hän antaa sinulle mitä sydämesi toivoo.
Anna tiesi Herran haltuun, turvaa häneen.
Hän pitää sinusta huolen!
Hän antaa syyttömyytesi käydä esiin
kirikkaana kuin aamun valo.
Sinun oikeutesi loistaa kuin keskipäivän aurinko.
Ole ääneti Herran edessä,
odota hänen apuaan!
Älä kadehdi sitä, joka menestyy elämässään,
sitä, jonka kaikki juonet onnistuvat.
Malta mielesi, hillitse vihasi!
Älä kiivastu – se johtaa vain pahaan!
Väärintekijät joutuvat tuhoon,
mutta ne, jotka panevat toivonsa Herraan,
saavat periä maan.

Ps. 37:1–9

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herran silmät näkevät kaiken,
hänen katseensa tutkii ihmissydämet.

Ps. 11:4

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

HES. 33:10–16

HESEKIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 33

Profeetta Hesekielille tuli tämä Herran sana:

»Ihminen, sano israelilaisille: Te valitatte: 'Rikkomuksemme ja syntimme painavat meitä, me näännymme niiden alle. Tämä on meidän loppumme.' Sano heille: Näin sanoo Herra Jumala: Niin totta kuin elän,

en minä tahdo, että jumalaton kuolee vaan että hän kääntyy teiltään ja saa elää. Kääntykää! Kääntykää pahoilta teiltänne! Miksi te kuolisitte, israelilaiset!

Ihminen, sano maanmiehillesi: Jos vanhurskas tekee syntiä, ei hänen vanhurskautensa silloin pelasta häntä. Ja jos jumalaton luopuu jumalattomuudestaan, ei hänen jumalaton elämänsä vie häntä tuhoon. Vanhurskas taas ei syntiä tehdessään enää voi turvata vanhurskauteensa. Jos minä olen vanhurskaalle taannut elämän mutta hän tekeekin vääryyttä vanhurskauteensa luottaen, ei hänen hyväkseen lueta ainoatakaan hänen vanhurskaista teoistaan. Hän teki sellaista mikä on väärin, ja siksi hänen on kuoltava. Mutta jos minä uhkaan jumalaton kuolemalla ja hän sitten kääntyy synneistään ja tekee niin kuin oikein ja hyvin on, palauttaa vaatimansa pantin, korvaa sen minkä on toiselta riistänyt, vaeltaa elämän käskyjen tietä eikä enää tee vääryyttä, hän saa elää. Totisesti, hän ei kuole! Ainoatakaan syntiä, jonka hän on tehnyt, ei enää muisteta. Hän tekee nyt oikein ja toimii vanhurskaasti, ja siksi hän saa elää.»

2. LUKUKAPPALE

KOL. 3:12–17

KIRJEESTÄ KOLOSSALAISILLE, LUVUSTA 3

Te, jotka olette Jumalan valittuja, pyhiä ja hänelle rakkaita, pukeutukaa siis sydämelliseen armahtavaisuuteen, ystävällisyyteen, nöyryyteen, lempeyteen ja kärsivällisyyteen. Pitäkää huolta, että tulette toimeen keskenänne, antakaa anteeksi toisillenne, vaikka teillä olisikin moittimisen aihetta. Niin kuin Herra on antanut teille anteeksi, niin antakaa tekin. Mutta kaiken kruunuksi tulkoon rakkaus, sillä se tekee kaiken täydelliseksi. Vallitkoon teidän sydämissänne Kristuksen rauha, johon teidät on yhden ja saman ruumiin jäseninä kutsuttu. Olkaa myös kiitollisia. Antakaa Kristuksen sanan asua runsaana keskuudessanne. Opettakaa ja neuvokaa toisianne kaikella viisaudella ja laulakaa kiitollisin mielin Jumalalle psalmeja, ylistysvirsiä ja hengellisiä lauluja. Mitä teettekin, sanoin tai teoin, tehkää kaikki Herran Jeesuksen nimessä, kiittäen hänen kauttaan Jumalaa, Isäämme.

EVANKELIUMI

MATT. 13:24–30

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 13

Jeesus esitti opetuslapsilleen vertauksen taivasten valtakunnasta: »Mies kylvi peltoonsa hyvää siementä. Mutta kun kaikki nukkuivat, hänen vi-

hamiehensä tuli, kylvi vehnän sekaan rikkaviljaa ja meni pois. Kun vilja nousi oraalle ja alkoi tehdä tähkää, rikkaviljakin tuli näkyviin. Työmiehet menivät silloin isäntänsä luo ja sanoivat hänelle: 'Herra, etkö sinä kylvänyt peltoosi hyvää siementä? Mistä siihen on tullut rikkaviljaa?' Isäntä sanoi heille: 'Se on vihamieheni työtä.' Miehet kysyivät silloin häneltä: 'Tahdotko, että menemme kitkemään sen pois?' 'En', hän vastasi, 'te voitte rikkaviljaa kootessanne nyhtää sen mukana vehnääkin. Antakaa niiden kasvaa yhdessä elonkorjuuseen asti. Kun sen aika tulee, minä sanon korjuuväelle: Kootkaa ensin rikkavilja ja sitokaa se kimpuiksi, että se poltetaisiin. Mutta vehnä korjatkaa aittaani.'»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

4. MOOS. 11:24–30

NELJÄNNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 11

Mooses meni ulos ja kertoi kansalle, mitä Herra oli sanonut. Sitten hän kokosi seitsemänkymmentä miestä kansan vanhimpien joukosta ja vei heidät pyhäkköteltan luo. Herra laskeutui pilveen verhoutuneena ja puhui Moosekselle. Sitten hän siirsi Mooseksen saamaa henkeä näihin seitsemäänkymmeneen vanhimpaan, ja kun henki laskeutui heihin, he joutuivat profetalliseen hurmukseen. Myöhemmin tätä ei heille enää tapahtunut.

Leiriin oli jäänyt kaksi miestä; toinen oli nimeltään Eldad ja toinen Medad. Heidätkin oli merkitty seitsemänkymmenen valitun joukkoon. Henki laskeutui myös heihin, vaikka he eivät olleet menneet teltalle, ja he joutuivat hurmoksiin leirissä. Muuan poika juoksi kertomaan Moosekselle: »Eldad ja Medad ovat joutuneet hurmoksiin leirissä.» Joosua, Nunin poika, joka oli nuoruudestaan saakka ollut Mooseksen palvelija, kiirehti sanomaan: »Mooses, herrani, tee siitä loppu!» Silloin Mooses sanoi hänelle: »Mitä syytä sinulla on kiivailla minun puolestani? Kunpa koko Herran kansa olisi profettoja ja saisi Herran hengen!» Sen jälkeen Mooses ja Israelin vanhimmat palasivat leiriin.

2. LUKUKAPPALE

FIL. 1:12–18

KIRJEESTÄ FILIPPILÄISILLE, LUVUSTA 1

Veljet, tahdon teidän tietävän, että se, mitä minulle on tapahtunut, onkin ollut eduksi evankeliumille. Koko henkivartiostolle ja kaikille muillekin on käynyt selväksi, että olen vangittuna Kristuksen tähden. Useimmat täkäläiset veljet ovat Herraan luottaen saaneet minun kahleistani lisää rohkeutta ja julistavat Herran sanaa entistä pelottomammin.

Jotkut tosin julistavat Kristusta vain kateudesta ja riidanhalusta, mutta toiset vilpittömin mielin. Nämä toimivat rakkaudesta, koska tietävät, että minun tehtäväni on puolustaa evankeliumia. Nuo toiset taas julistavat Kristusta juonittelunhalusta, epäpuhtain mielin, ja uskovat näin tuottavansa minulle murhetta täällä vankeudessa. Mutta ei sillä väliä! Minä iloitsen siitäkin, kunhan Kristusta vain kaikin tavoin julistetaan, oli tarkoitus vilpittön tai ei.

EVANKELIUMI

MARK. 9:38–41

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 9

Johannes sanoi Jeesukselle: »Opettaja, me näimme erään miehen ajavan pahoja henkiä ulos sinun nimessäsi. Me yritimme estää häntä, koska hän ei kuulu meihin.»

Mutta Jeesus vastasi:

»Älkää estäkö häntä. Eihän yksikään, joka tekee voimateon minun nimessäni, voi heti perään puhua minusta pahaa. Joka ei ole meitä vastaan, on meidän puolellamme. Totisesti: joka antaa teille maljallisen vettä sen tähden, että te olette Kristuksen omia, ei jää palkkaansa vaille.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JOEL 4:12–16

JOELIN KIRJASTA, LUVUSTA 4

Kansat lähtevät liikkeelle,
rientävät Josafatinlaaksoon.
Sinne minä asetan istuimeni
ja siellä minä tuomitsen kaikki kansat.

Lähetäkää sirppi,
elo on jo kypsää.
Tulkaa polkemaan viinikuurnaa,
se on jo täynnä,
altaissa viini kuohuu yli reunojen.
Suuri on kansojen pahuus.
Väkeä tungeksii tuomion laaksossa,
sillä lähellä on Herran päivä.
Aurinko ja kuu pimenevät,
tähtien loiste sammuu.
Herra ärjyy Siionista,
antaa äänensä kaikua Jerusalemista.
Silloin taivas ja maa vapisevat.
Mutta Herra on kansansa turva,
Israelin vuorilinna.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 3:4–9

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 3

Jos yksi sanoo: »Minä olen Paavalin puolella», toinen taas: »Minä Apollosen», ettekö silloin ole kuin ihmiset ainakin? Mikä sitten Apollos on? Tai Paavali? He ovat palvelijoita, jotka ovat johtaneet teidät uskoon, kumpikin siinä tehtävässä, jonka Herra on hänelle antanut. Minä istutin, Apollos kasteli, mutta Jumala antoi kasvun. Istuttaja ei siis ole mitään, ei myöskään kastelija, vaan kaikki on Jumalan kädessä, hän suo kasvun. Istuttaja ja kastelija ovat samassa työssä, mutta kumpikin saa palkan oman työnsä mukaan. Me olemme Jumalan työtovereita, te olette Jumalan pelto ja Jumalan rakennus.

EVANKELIUMI

MARK. 4:26–29

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 4

Jeesus sanoi: »Tällainen on Jumalan valtakunta. Mies kylvää siemenen maahan. Hän nukkuu yönsä ja herää aina uuteen päivään, ja siemen orastaa ja kasvaa, eikä hän tiedä, miten. Maa tuottaa sadon aivan itsestään, ensin korren, sitten tähkän, sitten täydet jyvät tähkään. Ja heti kun sato on kypsynyt, hän lähettää sirppinsä, sillä korjuun aika on tullut.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Rakas taivaallinen Isä.

Sinä lähetit Poikasi julistamaan valtakuntasi tuloa ja teit meidät kasteessa sen kansalaisiksi.

Rohkaise meitä pysymään elämän käskyjen tiellä.

Pidä rakkautemme, uskomme ja ilomme elävänä, kunnes otat meidät luoksesi kirkkauden valtakuntaan.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden.

2.

Herra, Jumalamme.

Sinä kutsut ja kokoat kaikkialta maailmasta itsellesi kansan, joka ylistää ja palvelee sinua.

Lahjoita pelastava armosi kaikille, jotka elävät pimeydessä ja kuoleman varjossa.

Kaada ihmiskuntaa jakavat raja-aidat

ja opeta meitä elämään yhdessä rakastaen, kunnioittaen ja palvellen toisiamme.

Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Kaikkivaltias Jumala.

Pahan valta on suuri ja pelottava.

Emme käsitä sitä emmekä sinun tarkoituksiasi.

Miksi sallit pahan riehua

sinun luomassasi maailmassa, kirkossasikin?

Miksi vilja ja rikkavilja joutuvat kasvamaan rinnakkain?

Anna meille kärsivällisyyttä,

ettemme ottaisi tuomiota omiin käsiimme.

Varjele meitä harhakuvitelmalta,

että täydellinen seurakunta

olisi mahdollinen jo täällä maan päällä.

Älä anna pahan tukahduttaa hyvää.

Anna meidän tuottaa satoa sinulle kunniaksi.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden.

6. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA

Tänä sunnuntaina käytetään 26. helluntain jälkeisen sunnuntain tekstejä ja muuta jumalanpalvelusaineistoa.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

| PÄÄSIÄISJAKSO |

Pääsiäisjaksoon kuuluu kolme vaihetta: valmistautuminen (paastonaika), itse juhla ja helluntaihin asti kestävä juhla-aika. Pääsiäisjakson keskuksen muodostaa ristin ja ylösnousemuksen pääsiäinen.

PAASTONAIKAA EDELTÄVÄT SUNNUNTAIT

Paastonaikaa edeltää runsaan kahden viikon ajanjakso, joka muodostaa siirtymävaiheen loppiaisajasta paastonaikaan. Tämä aika on tarpeen paastoon valmistautumisessa sekä paaston merkityksen ja sisällön opettamisessa. Sunnuntaiden vanhat latinankieliset nimet osoittavat, että tämä ajanjakso (ns. esipaasto) liittyy kirkkovuoden pääsiäisjaksoon.

3. SUNNUNTAI ENNEN PAASTONAIKAA

SEPTUAGESIMA

Ansaitsematon armo

Päivän latinankielinen nimi *septuagesima* (= seitsemäskymmenes) ilmaisee päivien lukumäärän pääsiäiseen, johon seurakunnan katse nyt kääntyy. Tästä päivästä on vanhastaan alkanut papiston paasto. Seurakuntaa kehoitetaan kilvoittelemaan kärsivällisesti Jumalan armoon luottaen.

Päivän evankeliumiteksteissä muistutetaan, että Jumalan armoa ei ansaita. Hänen hyvytensä on sama kaikkia kohtaan.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRISUOSITUKSET

A	265	Jeesus armon soi
	399	Taas armon kyllyydestä
	547	Joka aamu on armo uus
Pv	410	Maailman tungoksessa käy
	166	On hengissä maa
	404	Voittaja, suo voitto meille
Lisäksi	903	Soi, virteni, kiitosta Herran
	930	Sinun edessäi painamme päämme
	932	Oi ihmeellistä armoa
	948	Vuodata nyt meihin, Herra
	960	Maksettu on velkani mun
	961	Laulan, koska herätit minut kuolemasta
	978	Te autuaat, te murheelliset maan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Minä luotan sinun armoosi,
saan iloita sinun avustasi.

Ps. 13:6

Psalmi:

Minä rakastan sinua, Herra,

sinä olet minun voimani.
 Sinä päästit minut turvaan,
 sinä olet vuorilinnani.
 Jumalani, sinuun minä turvaudun,
 sinä olet kallio, olet kilpeni,
 sinulta saan avun ja suojan.
 Kun kutsun Herraa, ylistettyä,
 saan avun vihollisiani vastaan.
 Kuoleman paulat kiertyivät ympärilleni,
 tuhon pyörteet minua kauhistivat.
 Tuonelan paulat kietoivat minut,
 näin edessäni kuoleman ansat.
 Silloin minä huusin hädässäni Herraa,
 kutsuin avuksi Jumalaani.
 Ääneni kantautui hänen temppeliinsä,
 ja hän kuuli minun huutoni.

Ps. 18:2–7

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Kuinka suuri onkaan sinun hyvyytesi!
 Se on ehtymätön aarre
 niille, jotka sinua pelkäävät.
 Kaikkien nähden sinä annat apusi
 niille, jotka turvautuvat sinuun.

Ps. 31:20

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JER. 9:22–23

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 9

Näin sanoo Herra:

– Älköön viisas kerskuko viisaudellaan,
älköön väkevä voimillaan,
älköön rikas rikkaudellaan.
Joka haluaa kerskua, kerskukoon sillä,
että tuntee minut
ja tietää, mitä minä tahdon.
Sillä minä olen Herra,
minun tekoni maan päällä
ovat uskollisuuden, oikeuden ja vanhurskauden tekoja.
Niitä minä tahdon myös teiltä,
sanoo Herra.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 9:24–27

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 9

Tiedättehän, että vaikka juoksukilpailussa kaikki juoksevat, vain yksi saa palkinnon. Juoskaa siis niin, että voitatte sen! Jokainen kilpailija noudattaa lujaa itsekuria, juoksijat saavuttaakseen katoavan seppeleen, me saadaksemme katoamattoman. Minä en siis juokse päämäärättömästi enkä nyrkkeillessäni huido ilmaan. Kohdistan iskut omaan ruumiiseeni ja pakotan sen tottelemaan, jottei itseäni lopulta hylättäisi, minua, joka olen kutsunut muita kilpailuun.

EVANKELIUMI

MATT. 20:1–16

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 20

Jeesus sanoi:

»Taivasten valtakuntaa voi verrata isäntään, joka aamuvarhaisella lähti palkkaamaan työmiehiä viinitarhaansa. Hän sopi miesten kanssa yhden denaarin päiväpalkasta ja lähetti heidät viinitarhaan. Päivän kolmannella tunnilla hän lähti taas ulos ja näki, että torilla seisoivat vielä miehiä jouten. 'Menkää tekin viinitarhaan', hän sanoi heille, 'minä maksan teille sen, mitä kuuluu maksaa.' Miehet lähtivät. Kuudennen ja yhdeksännen tunnin aikaan isäntä lähti taas ulos ja teki samoin. Kun hän sitten meni ulos yhdennellätoista tunnilla, hän näki vieläkin muutamia joutilaita ja kysyi heiltä: 'Miksi te seisotte täällä kaiken päivää toimettona?' 'Kukaan ei ole palkannut meitä', he vastasivat. Hän sanoi miehille: 'Menkää tekin minun viinitarhaani.'

Kun sitten tuli ilta, viinitarhan omistaja sanoi tilanhoitajalleen: 'Kutsu työmiehet ja maksa heille palkka, viimeksi tulleille ensin ja ensimmäisille vasta sitten.' Ne, jotka oli palkattu yhdennellätoista tunnilla, tulivat ja saivat kukin denaarinsa. Kun ensiksi palkatut tulivat, he luulivat saavansa enemmän, mutta hekin saivat vain denaarin. Silloin he nostivat metelin ja sanoivat isännälle: 'Nämä viimeksi tulleet tekivät työtä yhden ainoan tunnin, ja silti sinä annat heille saman kuin meille, jotka olemme kantaneet päivän kuorman ja helteen.' Mutta isäntä sanoi yhdelle miehistä: 'Ystäväni, enhän minä tee sinulle vääryyttä. Emmekö me sopineet denaarista? Ota omasi ja mene. Minä tahdon maksaa tälle viimeksi tulleelle saman kuin sinulle, ja kai minä saan omallani tehdä mitä haluan? Katsotko sinä karsaasti sitä, että minä olen hyvä?'

Näin viimeiset tulevat ensimmäisiksi ja ensimmäiset viimeisiksi.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

5. MOOS. 7:6–8

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 7

Muistakaa, että olette Herralle, Jumalallenne, pyhitetty kansa. Herra, teidän Jumalanne, valitsi teidät maailman kaikkien kansojen joukosta omaksi kansakseen.

Ei Herra siitä syystä mieltynyt teihin eikä valinnut teitä, että te olisitte kansana kaikkia muita kansoja suurempi – olettehan kaikista kansoista pienin. Herra rakasti teitä, ja pitääkseen esi-isillenne vannomansa valan hän vei teidät väkevällä kädellään pois Egyptistä, orjuuden maasta, ja lunnasti teidät vapaiksi faraon, Egyptin kuninkaan, vallasta.

2. LUKUKAPPALE

FIL. 3:7–14

KIRJEESTÄ FILIPPILÄISILLE, LUVUSTA 3

Mutta kaiken tämän, mikä oli minulle voittoa, olen Kristuksen tähden lutenut tappioksi. Pidän todella sitä kaikkea pelkkänä tappiona, sillä Herrani Kristuksen Jeesuksen tunteminen on minulle arvokkaampaa kuin mikään muu. Hänen tähtensä olen menettänyt kaiken, olen heittänyt kaiken roskana pois, jotta voittaisin omakseni Kristuksen ja jotta kävisi ilmi, että kuulun hänelle. Näin minulla ei enää ole mitään omaa, lain noudatta-

miseen perustuvaa vanhurskautta, vaan se vanhurskaus, jonka perustana on usko Kristukseen ja jonka Jumala antaa sille, joka uskoo. Minä tahdon tuntea Kristuksen ja hänen ylösnousemisensa voiman ja tulla hänen kaltaiseksi osallistumalla hänen kärsimyksiinsä ja kuolemaansa. Ehkä silloin saan myös nousta kuolleista.

En tarkoita, että olisin jo saavuttanut päämääräni tai jo tullut täydelliseksi. Mutta pyrin kaikin voimin saavuttamaan sen, kun kerran Kristus Jeesus on ottanut minut omakseen. Veljet, en katso vielä päässeeni siihen asti. Vain tämän voin sanoa: jättäen mielestäni sen, mikä on takanapäin, ponnistelen sitä kohti, mikä on edessä. Juoksen kohti maalia saavuttaakseni voittajan palkinnon, pääsyn taivaaseen. Sinne Jumala kutsuu Kristuksen Jeesuksen omat.

EVANKELIUMI

MATT. 19:27–30

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 19

Pietari sanoi Jeesukselle: »Me olemme luopuneet kaikesta ja seuranneet sinua. Mitä me siitä saamme?»

Jeesus sanoi heille:

»Totisesti: kun Ihmisen Poika uuden maailman syntyessä istuutuu kirkkautensa valtaistuimelle, silloin tekin, jotka olette seuranneet minua, saatte istua kahdellatoista valtaistuimella ja hallita Israelin kahtatoista heimoa. Ja jokainen, joka minun nimeni tähden on luopunut talostaan, veljistään tai sisaristaan, isästään, äidistään tai lapsistaan tai pelloistaan, saa satakertaisesti takaisin ja perii iankaikkisen elämän. Mutta monet ensimmäiset tulevat olemaan viimeisiä ja viimeiset ensimmäisiä.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. SAM. 16:1–13

ENSIMMÄISESTÄ SAMUELIN KIRJASTA, LUVUSTA 16

Herra sanoi Samuelille: »Kuinka kauan sinä aiot surra Saulia? Minä olen hylännyt hänet, hän ei enää saa olla Israelin kuningas. Täytä öljysarvesi ja lähde liikkeelle! Minä lähetän sinut betlehemiläisen Iisain luo, sillä hänen poikiensa joukosta olen valinnut mieleni mukaisen kuninkaan.» Samuel kysyi: »Kuinka voin mennä sinne? Jos Saul kuulee siitä, hän tappaa mi-

nut!» Herra vastasi: »Ota mukaasi vasikka ja sano, että olet tullut uhraamaan Herralle. Kutsu Iisai uhriaterialle, niin minä ilmoitan sinulle, mitä sinun pitää tehdä. Voitele kuninkaaksi se, jonka sinulle osoitan.»

Samuel teki kuten Herra oli käsenyt. Kun hän oli tulossa Betlehemiin, kaupungin vanhimmat saapuivat peloissaan häntä vastaan, tervehtivät häntä ja kysyivät: »Onko kaikki hyvin, näkijä?» Hän vastasi: »Olkaa rauhassa! Minä olen tullut uhraamaan Herralle. Puhdistautukaa ja tulkaa kanssani uhriaterialle.» Itse hän toimitti Iisain ja hänen poikiensa puhdistusmenot ja kutsui heidät uhriaterialle.

Kun he tulivat ja Samuel näki Eliabin, hän ajatteli: »Hän se on! Nyt on Herran edessä hänen voideltunsa.» Mutta Herra sanoi Samuelille: »Älä katso hänen kokoaan ja komeuttaan, sillä minä en hänestä välitä. Herra ei katso kuten ihminen. Ihminen katsoo ulkokuorta, mutta Herra näkee sydämeen.»

Iisai kutsui sitten Abinadabin ja toi hänet Samuelin eteen, mutta Samuel sanoi: »Tätäkö Herra ei ole valinnut.» Sitten Iisai toi nähtäväksi Samman, mutta Samuel sanoi: »Tätäkö Herra ei ole valinnut.»

Iisai toi seitsemän poikaansa Samuelin eteen, mutta Samuel sanoi Iisaille: »Herra ei ole valinnut ketään näistä.»

Sitten Samuel kysyi Iisailta: »Tässäkö ovat kaikki poikasi?» Iisai vastasi: »Nuorin on vielä jäljellä, mutta hän on nyt lampaita paimentamassa.» Samuel sanoi Iisaille: »Lähetä hakemaan hänet. Emme voi aloittaa ateriaa ennen kuin hänkin on paikalla.» Iisai lähetti miehiä hakemaan häntä, ja he toivat pojan mukanaan. Hän oli vielä parraton nuorukainen, kirkassilmäinen ja miellyttävän näköinen. Silloin Herra sanoi: »Tämä se on, voitele hänet!» Samuel otti öljysarvensa ja voiteli Daavidin siinä veljesten keskellä, ja Herran henki tuli Daavidiin ja pysyi hänessä siitä päivästä alkaen.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 9:11–23

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 9

Jo ennen kaksospoikien, Esaun ja Jaakobin syntymää, ennen kuin he vielä olivat tehneet mitään hyvää tai pahaa, Jumala sanoi Rebekalle: »Vanhempi on palveleva nuorempaa.» Näin Jumala osoitti, että hänen suunnitelmansa perustui hänen omaan valintaansa, ei ihmisen tekoihin vaan kutsujan tahtoon. Onhan kirjoitettu: »Jaakobia minä rakastin, mutta Esauta vihasin.»

Mitä me tähän sanomme? Ei kai Jumala ole epäoikeudenmukainen?

Ei suinkaan. Hän sanoo Moosekselle: »Minä armahdan kenet tahdon ja osoitan laupeutta kenelle tahdon.» Ratkaisevaa ei siis ole, mitä ihminen tahtoo tai ehtii, vaan se että Jumala armahtaa. Kirjoituksissa sanotaan faraolle: »Sen vuoksi minä korotin sinut, että sinun kohtalossasi osoitaisin voimani ja että minun nimeäni julistettaisiin koko maailmassa.» Jumala siis armahtaa kenet tahtoo ja paaduttaa kenet tahtoo.

Joku teistä ehkä kysyy: »Miksi Jumala sitten moittii ihmisiä? Eihän kukaan voi vastustaa hänen tahtoaan.» Ihmisparka, mikä sinä olet arvostelemaan Jumalaa? Sanooko saviastia muovaajalleen: »Miksi teit minusta tällaisen?» Kyllä kai saventalajalla on oikeus tehdä samasta savesta toinen astia arvokasta ja toinen arkista käyttöä varten? Näin on myös Jumala tehnyt näyttääkseen vihansa ja osoittaakseen voimansa. Suuressa kärsivällisyydessään hän on tosin säästänyt noita vihan astioita, jotka on määrätty tuhottaviksi. Loppumattoman kirkkautensa hän taas on antanut ilmetä niistä astioista, joita kohtaan hän osoittaa laupeutta ja jotka hän on valmistanut kirkkautta varten.

EVANKELIUMI

LUUK. 17:7–10

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 17

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

»Jos teillä on palvelija kyntötöissä tai paimenessa, niin ettehan te hänen kotiin palatessaan sano: 'Käy pöytään, saat heti ruokaa.' Ei, te sanotte: 'Laita minulle syötävää, vyötä vaatteesi ja palvele minua sen aikaa kun syön ja juon. Sitten saat sinä syödä ja juoda.' Ei palvelija siitä saa kiitosta, että hän tekee, mitä hänen tulee tehdä. Niinpä tekin, kun olette tehneet kaiken, mitä teidän tulee tehdä, sanokaa: 'Me olemme arvottomia palvelijoita. Olemme tehneet vain sen, minkä olimme velvolliset tekemään.'»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Armon ja laupeuden Jumala.
 Sinä annat apusi kaikille sinua etsiville.
 Kiitos hyvyydestäsi, jota emme ole itse ansainneet.
 Auta meitä luopumaan omasta laskelmoinnista
 ja luottamaan kaikessa sinun oikeuteesi ja uskollisuuteesi.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.
2.

Jumala, taivaallinen Isämme.
 Sinun armosi on rajaton, sinun uskollisuutesi ikuinen.
 Opetä meitä turvautumaan apuusi elämämme eri tilanteissa.
 Auta meitä ymmärtämään oikein tahtosi,
 ettemme luopuisi lupauksistasi ja kadottaisi armoasi.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.
3.

Taivaallinen Isämme, sinä yllätät meidät.
 Sinä valitset valtakuntasi työhön köyhiä ja arvottomia.
 Auta meitä, ettemme kadehtisi tai hyljeksisi lähimmäisiämme,
 jotka sinä olet armahtanut.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.
4.

Hyvä Jumala, taivaallinen Isämme.
 Sinä valitset usein käyttöösi niitä,
 jotka ovat pieniä ja vaatimattomia.
 Sinä osoitat voimasi niissä,
 jotka ovat itse heikkoja ja voimattomia.
 Auta meitä ymmärtämään jotakin
 sinun valtakuntasi salaisuudesta.
 Kiitos, että me kaikki voimme kasvaa sinun hoidossasi
 niihin tehtäviin, joita olet meitä varten valmistanut.
 Sinä näet meidän mahdollisuutemme,
 vaikka emme itse niitä näkisikään.
 Anna meidän kaikkien yhdessä rakentaa sinun valtakuntaasi.
 Kuule rukouksemme Jeesuksen tähden.

2. SUNNUNTAI ENNEN PAASTONAIKAA

SEXAGESIMA

Jumalan sanan kylvä

Tämän sunnuntain, *sexagesiman* (= kuudeskymmenes), evankeliumiteksteissä puhutaan Jumalan sanan kylvämisestä. Jeesus on kylväjä, mutta myös hänen opetuslapsensa on lähetetty uskollisesti kylvämään sanaa luottaen siihen, että Jumala antaa aikanaan kasvun.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRISUOSITUKSET

A	193	Autuuden ja armon sana
	426	Menkää maitten ääriin asti
	525	Suurempi kuin sydämeni
Pv	186:3–6	Voi suurta sokeutta
	423	Katseesi nosta yli maan
	416	Nyt on aika kiitoksen
	358	Immanuel, mun valoni
Lisäksi	844	Luojalta saimme tehtävän
	909	Ole kiitetty, Herra Jeesus Kristus
	941	Vehnänjyvä nukkuu
	947	Niin vähän pieni siemen kaipaa
	949	Kirkko olkoon niin kuin puu (3. vsk)
	952	Sanasi on meille leipää
	965	Vien suuren viestin
Päivän evankeliumin virsitoisinto		
	192	Kylväjä lähti kylvämään

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herää, Herra! Miksi nukut?

Nouse, älä iäksi hylkää!

Nouse auttamaan meitä,

lunasta meidät armosi tähden!

Ps. 44:24, 27

Psalmi:

Jumala, me olemme omin korvin kuulleet,
isämme ovat meille kertoneet,
minkä teon sinä teit heidän päivinään, muinaisina aikoina.

Omalla kädelläsi sinä kukistit vieraat kansat
ja istutit isämme tähän maahan,
sinä murskasit kansat
ja päästit isämme vapauteen.

He eivät vallanneet maata omalla miekallaan,
ei heidän oma voimansa vienyt heitä voittoon,
vaan sinun oikea kätesi,
sinun voimasi ja kirkkautesi,
sillä sinä rakastit heitä.

Sinä olet kuninkaani ja Jumalani,
sinun vallassasi on Jaakobin pelastus.

Ps. 44:2–5

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Sanat, jotka Herra on puhunut,
ovat henki ja elämä.

JOH. 6:63

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 55:6–11

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 55

Etsikää Herraa, kun hänet vielä voi löytää,
huutakaa häntä avuksi, kun hän on lähellä!
Hylätköön jumalaton tiensä
ja väärintekijä juonensa,
kääntyköön takaisin Herran luo,

sillä hän armahtaa,
turvautukoon Jumalaan,
sillä hänen anteeksiantonsa on runsas.
– Minun ajatukseni eivät ole teidän ajatuksianne
eivätkä teidän tienne ole minun teitäni,
sanoo Herra.
Sillä niin korkealla kuin taivas kaartuu maan yllä,
niin korkealla ovat minun tieni
teidän teittenne yläpuolella
ja minun ajatukseni
teidän ajatustenne yläpuolella.
Niin kuin sade ja lumi tulevat taivaasta
eivätkä sinne palaa
vaan kastelevat maan,
joka hedelmöityy ja versoo
ja antaa kylväjälle siemenen ja nälkäiselle leivän,
niin käy myös sanan,
joka minun suustani lähtee:
se ei tyhjänä palaa
vaan täyttää tehtävän,
jonka minä sille annan,
ja saa menestymään kaiken,
mitä varten sen lähetän.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 16:9–15

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 16

Yöllä Paavali näki näyn. Makedonialainen mies seiso i hänen edessään ja pyysi: »Tule meren yli tänne Makedoniaan ja auta meitä.» Kun Paavali oli nähnyt tämän näyn, me hankkiuduimme heti lähtemään Makedoniaan, sillä ymmärsimme, että Jumala oli kutsunut meidät julistamaan evankeliumia siellä.

Niin siis lähdimme Troaksesta. Purjehdimme suoraan Samothrakeen ja sieltä seuraavana päivänä Neapoliiseen. Sieltä jatkoimme matkaa Filippiin, roomalaiseen siirtokuntaan, joka on ensimmäisiä kaupunkeja Makedoniaan tultaessa. Viivymme siellä muutamia päiviä.

Sapattina menimme kaupungin ulkopuolelle joen rantaan; arvelimme, että siellä olisi rukouspaikka. Istuuduimme sinne ja puhuimme naisille, joita siellä oli koolla. Meitä kuuntelemassa oli myös muuan Lyydia, ju-

malaapelkäävä nainen, joka oli kotoisin Tyatirasta ja kävi kauppaa purpurakankailla. Herra avasi hänen sydämensä ottamaan vastaan sen mitä Paavali puhui, ja hänet ja hänen perhekuntansa kastettiin.

EVANKELIUMI

LUUK. 8:4–15

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 8

Kun paikalle tuli paljon väkeä ja kaikista kaupungeista virtasi ihmisiä Jeesuksen luo, hän esitti heille vertauksen: »Mies lähti kylvämään siementä. Kun hän kylvi, osa siemenestä putosi tien laitaan. Siinä jyvät tallautuivat, ja taivaan linnut söivät ne. Osa putosi kalliolle ja lähti kasvuun, mutta oraat kuivettuivat, koska eivät saaneet maasta kosteutta. Osa putosi keskelle ohdakkeita, ja kun oras kasvoi, kasvoivat ohdakkeetkin ja tukahduttivat sen. Mutta osa putosi hyvään maahan, kasvoi ja tuotti satakertaisen sadon.» Tämän sanottuaan Jeesus huusi: »Jolla on korvat, se kuulkoon!»

Opetuslapset kysyivät Jeesukselta, mitä vertaus tarkoitti.

Hän sanoi:

»Te olette saaneet oppia tuntemaan Jumalan valtakunnan salaisuudet, mutta muille ne esitetään vertauksina, jotta he nähdessäänkään eivät näkisi eivätkä kuullessaankaan ymmärtäisi. Vertaus tarkoittaa tätä: Siemen on Jumalan sana. Tien laitaan pudonnut siemen tarkoittaa ihmisiä, jotka kuulevat sanan mutta joiden sydäimestä Paholainen heti tulee ottamaan sen pois, jotta he eivät uskoisi ja pelastuisi. Kalliolle pudonnut siemen tarkoittaa niitä, jotka sanan kuullessaan ottavat sen iloiten vastaan mutta uskovat vain hetken aikaa. Heillä ei ole juurta, ja niin he koetukseen joutuessaan luopuvat. Ohdakkeisiin pudonnut osa tarkoittaa niitä, jotka kuulevat sanan mutta sitten tukahtuvat elämän huoliin, rikkauteen ja nautintoihin. He eivät tuota kypsää satoa. Mutta hyvään maahan pudonnut siemen tarkoittaa niitä, jotka sanan kuultuaan pysyvät siinä puhtain ja ehein sydämin ja kestävinä tuottavat satoa.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

HOOS. 10:12–13

HOOSEAN KIRJASTA, LUVUSTA 10

Kylväkää oikeudenmukaisuutta,
korjatkaa uskollisuutta!
Raivatkaa itsellenne uudispelto!
Nyt on aika etsiä minua, Herraa,
minä tulen varmasti
ja annan teille siunauksen sateen.
Mutta te olette kyntäneet jumalattomuuden peltoa,
korjanneet vääryyden satoa,
syöneet valheen hedelmää.
Te olette luottaneet omiin neuvoihinne
ja suureen sotajoukkoonne.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 3:7–15

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 3

Istuttaja ei ole mitään, ei myöskään kastelija, vaan kaikki on Jumalan kädessä, hän suo kasvun. Istuttaja ja kastelija ovat samassa työssä, mutta kumpikin saa palkan oman työnsä mukaan. Me olemme Jumalan työtovereita, te olette Jumalan pelto ja Jumalan rakennus.

Jumalalta saamani armon mukaan olen taitavan rakentajan tavoin laskenut perustuksen, jolle joku toinen rakentaa. Mutta kukin katsokoon, miten rakentaa. Perustus on jo laskettu, ja se on Jeesus Kristus. Muuta perustusta ei kukaan voi laskea. Rakennetaanpa tälle perustukselle kullasta, hopeasta, jalokivistä, puusta, heinistä tai oljista, aikanaan tulee ilmi, mitä kukin on saanut aikaan. Tuomiopäivä sen paljastaa: se päivä ilmestyy tulenliekeissä, ja tuli koettelee, millainen itse kunkin aikaansaannos on. Se, jonka rakennus kestää, saa palkan. Se taas, jonka rakennus palaa, kärsii vahingon. Itse hän tosin pelastuu, mutta kuin tulen läpi.

EVANKELIUMI

JOH. 4:31–38

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 4

Opetuslapset sanoivat Jeesukselle: »Rabbi, tule syömään.» Mutta hän sanoi heille: »Minulla on ruokaa, josta te ette tiedä.» Opetuslapset kummastelivat keskenään: »Onko joku tuonut hänelle syötävää?» Mutta Jeesus jatkoi: »Minun ruokani on se, että täytän lähettäjäni tahdon ja vien hänen työnsä päätökseen. Te sanotte: 'Neljä kuuta kylvöstä korjuuseen.' Minä sanon: Katsokaa tuonne! Vainio on jo vaalennut, vilja on kypsä korjattavaksi. Sadonkorjaaja saa palkkansa jo nyt, hän kokoaa satoa iankaikiseen elämään, ja kylväjä saa iloita yhdessä korjaajan kanssa. Tässä pitää paikkansa sanonta: 'Toinen kylvää, toinen korjaa.' Minä olen lähettänyt teidät korjaamaan satoa, josta ette ole nähneet vaivaa. Toiset ovat tehneet työn, mutta te pääsette korjaamaan heidän vaivannäkönsä hedelmät.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 5:1–7

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 5

Ystävästäni minä tahdon laulaa,
 laulun rakkaasta ystävästäni
 ja hänen viinitarhastaan.
 Ystävälläni oli viinitarha
 hedelmällisellä rinnemaalla.
 Hän muokkasi sen, perkasi puhtaaksi kivistä
 ja istutti sinne jaloa viiniköynnöstä,
 hän rakensi sen keskelle vartiotornin
 ja louhi kallioon viinikuurnan.
 Hän odotti makeiden rypäleiden satoa,
 mutta tarha kasvoi villimarjoja.
 Ja nyt, Jerusalemin asukkaat
 ja Juudan miehet,
 ratkaiskaa minun ja viinitarhani asia!
 Mitä pitäisi vielä tehdä viinitarhalleni?
 Mitä jäi tekemättä?
 Minä odotin siltä rypäleitä,
 miksi se kasvoi villimarjoja?

Nyt kerron teille,
mitä teen viinitarhalleni.
Minä revin aidan sen ympäriltä,
ja se jää eläinten laitumeksi,
minä hajotan sen muurin,
ja se jää kaikkien tallattavaksi.
Minä jätän tarhani hylkymaaksi.
Sitä ei enää kitketä, ei karsita,
siihen nousee ohdaketta ja orjantappuraa.
Minä kiellän pilviä sille vettä satamasta.

Herran Sebaotin viinitarha
on Israelin kansa
ja Juudan heimo se köynnös,
josta hän iloitsi.
Hän odotti oikeuden valtaa,
mutta kaikki oli mielivaltaa,
hän tahtoi vanhurskasta hallitusta,
mutta kuuli vain katkeraa valitusta.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 1:20–25

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 1

Missä ovat viisaat ja oppineet, missä tämän maailman älyniekat? Eikö Jumala ole tehnyt maailman viisautta hulluudeksi? Jumala on kyllä osoittanut viisautensa, mutta kun maailma ei omassa viisauudessaan oppinut tuntemaan Jumalaa, Jumala katsoi hyväksi julistaa hulluutta ja näin pelastaa ne, jotka uskovat. Juutalaiset vaativat ihmetekoja, ja kreikkalaiset etsivät viisautta. Me sen sijaan julistamme ristiinnaulittua Kristusta. Juutalaiset torjuvat sen herjauksena, ja muiden mielestä se on hulluutta, mutta kutsumulle, niin juutalaisille kuin kreikkalaisillekin, ristiinnaulittu Kristus on Jumalan voima ja Jumalan viisaus. Jumalan hulluus on ihmisiä viisaampi ja Jumalan heikkous ihmisiä voimakkaampi.

EVANKELIUMI

MATT. 13:31–33

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 13

Jeesus esitti opetuslapsilleen tällaisen vertauksen: »Taivasten valtakunta on kuin sinapinsiemen, jonka mies kylvi maahansa. Se on pienin kaikista siemenistä, mutta kun sen taimi kasvaa täyteen mittaansa, se on puutarhan kasveista suurin. Lopulta se on kuin puu, niin että taivaan linnut tulevat ja pesivät sen oksille.»

Vielä hän esitti heille vertauksen: »Taivasten valtakunta on kuin happate. Kun nainen sekoitti sen kolmeen vakalliseen jauhoja, koko taikina happani.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala, rakas taivaallinen Isä.
Sinä puhut meille Pojassasi.
Anna sanasi vaikuttaa sydämessämme,
niin että kunnioittaisimme sinua sanoin ja teoin
ja olisimme rakkautesi todistajia.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Pyhä Jumala.
Sanasi kohtaa meissä monenlaista maaperää.
Olemme tien laitaa, kalliota, ohdakemaata
mutta myös hyvää multaa.
Kylvämäsi siemen uhkaa hukkoa koettelemuksiin,
rikkauden tavoitteluun, huoliin ja elämän turhuuksiin.
Herra, kuka silloin pelastuu?
Muokkaa sinä meistä hyvä peltomaa.
Saata meitä kuulemaan sanaasi,
pysymään siinä kestävinä puhtain ja ehyin sydämin
ja tuottamaan kypsää satoa.
Ole ylistetty sanastasi ja pelastuksen lahjasta!
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen tähden.

3.

Herra,
täällä pohjoisessa maa routii syvältä ja pitkään
eikä tuota kovin runsaasti satoa.
Routaa on myös sisimmässämme.
Maailman tuulet tuovat meihin pelkoa ja turvattomuutta,
huolta ja välinpitämättömyyttä,
niin että sanasi vaikutus meissä tukehtuu.
Sen tähden anomme,
että sinä, Kylväjä, yhä lähtisit kylvämään
etkä hylkäisi meitä.
Anomme, että saisimme armon
kasvaa uskon, toivon ja rakkauden hedelmää
sinun ja lähimmäistemme iloksi.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

LASKIAISSUNNUNTAI

ESTO MIHI

Jumalan rakkauden uhritie

Sunnuntain suomenkielinen nimi tulee paastoon laskeutumisesta. Pian alkaa yksinkertaisten elämäntapojen, itsekieltäytyksen aika. Sunnuntain latinankielinen nimi *esto mihi* (= ole minulle) on puolestaan saatu päivän vanhan antifonin alkusanoista (Ps. 31:3).

Jeesuksen julkinen toiminta saavuttaa käännekohtansa. Vaellus Jerusalemiin, kohti kärsimystä ja kuolemaa, alkaa. Mutta juuri tällä tiellä Ihmisen Poika kirkastetaan. Jumalallinen rakkaus voittaa antaessaan itsensä alttiiksi kuolemaan asti. Tarvitsemme silmiemme avautumista, jotta näkisimme, miten Jeesus kärsii meidän puolestamme ja koko maailman puolesta. Vapahtaja kysyy myös meiltä itsemme alttiiksi antamista Jeesuksen seuraamisessa.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	301	Kirkasta, oi Kristus, meille
	54	Käykäämme nyt Jerusalemiin
	298	Vapahtajani Jeesus on
Pv	336	Me riemumielin ylistämme
	55	Jäi taakse vuori kirkastuksen
	430	Rakkaus, kun kuvaksesi
	436	Rakkaus olet ääretön
Lisäksi	814	Kuljemme yhdessä tällä tiellä
	819:4–5	Rakkauden valo loistaa
	911	Talven valon saamme lumen myötä
	923	Silmäni aukaise, Jumalani (1. vsk)
	941	Vehnänjyvä nukkuu
	951	Oi Jeesus, muuta minua
	964	Jeesus, ristinpolkuasi

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Ole minulle kallio, jonka suojaan saan paeta,
vuorilinna, johon minut pelastat.

Ps. 31:3

Psalmi:

Herra, sinuun minä turvaan.

Älä milloinkaan hylkää minua.

Sinä olet vanhurskas, pelasta minut!

Kuule minua, riennä avukseni!

Ole minulle kallio, jonka suojaan saan paeta,
vuorilinna, johon minut pelastat.

Sinä olet minun kallioni ja pakopaikkani.

Sinä johdatat ja ohjaat minua,

sillä sinä olet minun Jumalani.

Sinä päästät minut verkosta,
jotka viholliset ovat virittäneet eteeni.

Sinä olet minun turvani!

Sinun käsiisi minä uskon henkeni.

Herra, sinä lunastat minut vapaaksi,
sinä uskollinen Jumala.

Ps. 31:2–6

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Kuinka voisin maksaa Herralle sen,
minkä hän on hyväkseni tehnyt?

(Minä kohotan uhrimaljan
ja kiitän Herraa, pelastajaani.)

Ps. 116:12 (–13)

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 58:1–9

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 58

Huuda kurkun täydeltä, älä arkaile,
anna äänesi kaikua kuin pasuuna!

Kerro kansalleni sen rikokset,
 Jaakobin suvulle sen synnit.
 Minua he ovat etsivinään päivästä päivään
 ja kyselevät tietoa minun teistäni
 niin kuin kansa, joka noudattaa vanhurskautta
 eikä ole hylännyt Jumalansa säätämää oikeutta.
 He pyytävät minulta oikeudenmukaisia tuomioita,
 he pyytävät Jumalaa puolelleen ja sanovat:
 »Miksi sinä et huomaa, kuinka me paastoamme?
 Etkö näe, kuinka me kuritamme itseämme?»

Näen kyllä! Paastopäivänäkin te ajatte omia etujanne,
 te ahdistatte niitä, jotka raatavat puolestanne.
 Riitaa ja katkeruutta teidän paastonne tuottaa,
 raakoja nyrkiniskuja.

Te ette enää pidä sellaista paastoa,
 joka kantaa rukoukset taivasiin.
 Tuollaistako paastoa minä teiltä odotan,
 tuollaista itsenne kurittamisen päivää?
 Sitäkö, että te riiputatte päätänne kuin rannan ruoko,
 pukeudutte säkkivaatteeseen, makaatte maan tomussa,
 sitäkö te kutsutte paastoksi,
 Herran mielen mukaiseksi päiväksi?

Toisenlaista paastoa minä odotan:
 että vapautat syyttömät kahleista,
 irrotat ikeen hihnat
 ja vapautat sorretut,
 että murskaat kaikki ikeet,
 murrat leipää nälkäiselle,
 avaat kotisi kodittomalle,
 vaatetat alastoman, kun hänet näet,
 etkä karttele apua tarvitsevaa veljeäsi.
 Silloin sinun valosi puhkeaa näkyviin kuin aamunkoi
 ja hetkessä sinun haavasi kasvavat umpeen.
 Vanhurskaus itse kulkee sinun edelläsi
 ja Herran kirkkaus seuraa suojanasi.
 Ja Herra vastaa, kun kutsut häntä,
 kun huudat apua, hän sanoo: »Tässä minä olen.»

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 13

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 13

Vaikka minä puhuisin ihmisten ja enkelien kielillä mutta minulta puuttuisi rakkaus, olisin vain kumiseva vaski tai helisevä symbaali. Vaikka minulla olisi profetoimisen lahja, vaikka tuntisin kaikki salaisuudet ja kaiken tiedon ja vaikka minulla olisi kaikki usko, niin että voisin siirtää vuoria, mutta minulta puuttuisi rakkaus, en olisi mitään. Vaikka jakaisin kaiken omaisuuteni nälkää näkeville ja vaikka antaisin polttaa itseni tulesta mutta minulta puuttuisi rakkaus, en sillä mitään voittaisi.

Rakkaus on kärsivällinen, rakkaus on lempeä. Rakkaus ei kadehdi, ei kersku, ei pöyhkeile, ei käyttäydy sopimattomasti, ei etsi omaa etuaan, ei katkeroidu, ei muistele kärsimäänsä pahaa, ei iloitse vääryydestä vaan iloitsee totuuden voittaessa. Kaiken se kestää, kaikessa uskoo, kaikessa toivoo, kaiken se kärsii.

Rakkaus ei koskaan katoa. Mutta profetoiminen vaikenee, kielillä puhuminen lakkaa, tieto käy turhaksi. Tietämisemme on näet vajavaista ja profetoimisemme on vajavaista, mutta kun täydellinen tulee, vajavainen katoaa.

Kun olin lapsi, minä puhuin kuin lapsi, minulla oli lapsen mieli ja lapsen ajatukset. Nyt, kun olen mies, olen jättänyt sen mikä kuuluu lapsuuteen. Nyt katselemme vielä kuin kuvastimesta, kuin arvoitusta, mutta silloin näemme kasvoista kasvoihin. Nyt tietoni on vielä vajavaista, mutta kerran se on täydellistä, niin kuin Jumala minut täydellisesti tuntee.

Niin pysyvät nämä kolme: usko, toivo, rakkaus. Mutta suurin niistä on rakkaus.

EVANKELIUMI

LUUK. 18:31–43

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 18

Jeesus kutsui kaksitoista opetuslastaan luokseen ja sanoi heille: »Me menemme nyt Jerusalemiin. Siellä käy toteen kaikki se, mitä profeetat ovat Ihmisen Pojasta kirjoittaneet. Hänet annetaan pakanoiden käsiin, häntä pilkataan ja häpäistään ja hänen päälleen syljetään, ja he ruoskivat häntä ja tappavat hänet. Mutta kolmantena päivänä hän nousee kuolleista.» Opetuslapset eivät ymmärtäneet Jeesuksen sanoista mitään. Asia pysyi heiltä salassa, eivätkä he käsittäneet, mitä Jeesus tarkoitti.

Kun Jeesus lähestyi Jerikoa, tien vieressä istui sokea mies kerjäämässä.

Kuullessaan, että tiellä kulki paljon väkeä, mies kysyi, mitä oli tekeillä. Hänelle kerrottiin, että Jeesus Nasaretilainen oli menossa siitä ohi. Silloin hän huusi: »Jeesus, Daavidin Poika, armahda minua!» Etumaisina kulkevat käskivät hänen olla hiljaa, mutta hän vain huusi entistä kovemmin: »Daavidin Poika, armahda minua!» Jeesus pysähtyi ja käski tuoda hänet luokseen. Mies tuli, ja Jeesus kysyi häneltä: »Mitä haluat minun tekevän sinulle?» Mies vastasi: »Herra, anna minulle näköni.» Silloin Jeesus sanoi hänelle: »Saat näkösi. Uskosi on parantanut sinut.» Siinä samassa mies sai näkönsä, ja hän lähti seuraamaan Jeesusta ylistäen Jumalaa. Ja kaikki, jotka näkivät tämän, kiittivät ja ylistivät Jumalaa.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JER. 8:4–7

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Herra sanoo näin:

– Jos joku kompastuu, eikö hän heti nouse?
 Jos joku eksyy tieltä, eikö hän käänny takaisin?
 Miksi tämä kansa on jatkuvasti eksyksissä,
 miksi Jerusalemin pysyy luopumuksessaan?
 Miksi se riippuu lujasti kiinni valheessa
 eikä suostu palaamaan takaisin minun luokseni?
 Minä olen kuunnellut heitä tarkoin –
 eivät he puhu niin kuin tulisi puhua.
 Kukaan ei kadu pahuuttaan,
 ei ajattele: »Mitä minä olenkaan tehnyt!»
 Jokainen juoksee kiireesti omaa tietään
 niin kuin taistelutantereella kiitävä ratsu.
 Haikarakin taivaalla tietää muuttoaikansa,
 kyyhkyseläimet ja pääskyseläimet
 osaavat tulla, kun niiden aika on.
 Mutta minun kansani ei halua tietää,
 mitä Herra on sille säätänyt.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 13 (KS. 1. VUOSIKERTA)

TAI

GAL. 2:19–21

KIRJEESTÄ GALATALAISILLE, LUVUSTA 2

Minut on Kristuksen kanssa ristiinnaulittu. Enää en elä minä, vaan Kristus elää minussa. Sen elämän, jota tässä ruumiissani vielä elän, elän uskoen Jumalan Poikaan, joka rakasti minua ja antoi henkensä puolestani. Minä en tee tyhjäksi Jumalan armoa; jos näet vanhurskaus saadaan lakia noudattamalla, silloin Kristus on kuollut turhaan.

EVANKELIUMI

JOH. 12:25–33

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 12

Jeesus sanoi:

»Joka rakastaa elämäänsä, kadottaa sen, mutta joka tässä maailmassa panee alttiiksi elämänsä, saa osakseen ikuisen elämän. Jos joku tahtoo olla minun palvelijani, seuratkoon minua. Missä minä olen, siellä on oleva myös palvelijani, ja Isä kunnioittaa sitä, joka palvelee minua.

Nyt olen järkyttynyt. Mitä sanoisin? Isä, pelasta minut tästä hetkestä! Ei! Juuri tähän on elämäni tähdännyt. Isä, kirkasta nimesi!»

Silloin kuului taivaasta ääni: »Minä olen sen kirkastanut ja kirkastan jälleen.» Paikalla oleva väkijoukko kuuli äänen ja sanoi ukkosen jyrähtäneen. Jotkut kyllä sanoivat: »Enkeli puhui hänelle.» Silloin Jeesus sanoi: »Ei tämä ääni puhunut minun tähteni, vaan teidän tähtenne. Nyt tämä maailma on tuomiolla, nyt tämän maailman ruhtinas syöstään vallasta. Ja kun minut korotetaan maasta, minä vedän kaikki luokseni.» Näillä sanoilla Jeesus ilmaisi, millainen tulisi olemaan hänen kuolemansa.

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

HES. 18:30–32

HESEKIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 18

Minä tuomitsen teistä itse kunkin sen mukaan, mitä hän on tehnyt. Näin sanoo Herra Jumala.

»Kääntykää, luopukaa synneistänne, ettei syyllisyys olisi uhkana ylänne! Heittäkää pois kaikki rikkomuksenne, kaikki se millä olette syntiä tehneet, ja ottakaa rintaanne uusi sydän ja uusi henki. Miksi te kuolisitte, israelilaiset? En minä tahdo kenenkään kuolemaa – näin sanoo Herra Jumala. Kääntykää, niin saatte elää!»

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 13 (KS. 1. VUOSIKERTA)

TAI

1. TIM. 2:4–6

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ TIMOTEUKSELLE, LUVUSTA 2

Jumala tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan totuuden.

Jumala on yksi,
ja yksi on välittäjä Jumalan ja ihmisten välillä,
ihminen Kristus Jeesus.
Hän antoi itsensä lunnaiksi kaikkien puolesta,
todistukseksi Jumalan tarkoituksesta,
kun oikea aika oli tullut.

EVANKELIUMI

MARK. 10:32–45

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 10

Kun he sitten nousivat Jerusalemiin vievää tietä, Jeesus kulki muiden edellä. Opetuslapset olivat ymmällä, ja heidän perässään kulkevat ihmiset alkoivat pelätä. Silloin Jeesus kutsui taas luokseen kaksitoista opetuslastaan ja alkoi puhua heille siitä, mitä hänelle oli tapahtuva: »Me menemme nyt Jerusalemiin, ja Ihmisen Poika annetaan ylipappien ja lainopettajien käsiin. He tuomitsevat hänet kuolemaan ja luovuttavat hänet pakanoille, ja

nämä pilkkaavat ja sylkevät ja ruoskivat häntä ja tappavat hänet. Mutta kolmen päivän kuluttua hän nousee kuolleista.»

Jaakob ja Johannes, Sebedeuksen pojat, tulivat Jeesuksen luo ja sanoivat: »Opettaja, meillä olisi sinulle pyyntö. Suostuthan siihen.» »Mitä te haluatte minun tekevän?» kysyi Jeesus. He vastasivat: »Kun kirkkautesi tulee, anna meidän istua vierelläsi, toisen oikealla ja toisen vasemmalla puolella.» Jeesus sanoi heille: »Te ette tiedä mitä pyydätte. Onko teistä juomaan sitä maljaa, jonka minä juon? Voitteko te ottaa sen kasteen, jolla minut kastetaan?» »Voimme», he vastasivat. Silloin Jeesus sanoi heille: »Sen maljan, jonka minä juon, te vielä juottekin, ja sillä kasteella, jolla minut kastetaan, kastetaan myös teidät. Mutta minä en määrää siitä, kuka istuu oikealla ja kuka vasemmalla puolellani. Ne paikat ovat niiden, joille ne on tarkoitettu.»

Kun muut kymmenen kuulivat tästä, he suuttuivat Jaakobille ja Johannekselle. Mutta Jeesus kutsui heidät luokseen ja sanoi: »Te tiedätte, että ne, jotka ovat hallitsijan asemassa, ovat kansojen herroja ja maan mahtavat pitävät kansoja valtansa alla. Niin ei saa olla teidän keskuudessanne. Joka tahtoo teidän joukossanne tulla suureksi, se olkoon toisten palvelija, ja joka tahtoo tulla teidän joukossanne ensimmäiseksi, se olkoon kaikkien orja. Ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Armollinen Jumala.
 Sinä näytit Poikasi kärsimisessä ja kuolemassa
 maailmalle rakkautesi.
 Kirkasta meille hänen uhrinsa salaisuus.
 Irrota kahleet, joilla synti meitä sitoo,
 ja päästä meidät lastesi vapauteen.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Laupias Jumala.
 Poikasi suostui pilkattavaksi,
 häväistäväksi ja surmattavaksi.
 Opetä meitä näkemään rakkautesi Poikasi ristintiessä.
 Herätä meidät uskomaan,
 että hän lähti tälle tielle meidän syntisten
 ja kaikkien sairaiden, kärsivien ja hylättyjen tähden.
 Rohkaise meitäkin huutamaan hänen tiensä varrelta:
 »Jeesus, armahda meitä!»
 Auta meitä rakastamaan,
 antamaan anteeksi
 ja kantamaan lähimmäisen kuormaa
 kärsivällisesti ja lempeästi.
 Suo meidän heijastaa sinun rakkauttasi, suurinta kaikesta.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Jeesus,
 sinä olet köyhien, sairaiden ja heikkojen ystävä.
 Sinä kääntnyt niidenkin puoleen, joista muut eivät välitä.
 Me tukimme helposti korvamme toisten ihmisten hädältä.
 Kiitos, että sinä kuulet sen.
 Sinä näet ulkokuoren läpi sydämeen asti.
 Sinä avasit sokean silmät.
 Avaa meidänkin silmämme näkemään jokaisessa ihmisessä
 Jumalan kuva, hänen kätensä jälki.
 Kiitos, että kuulet meitä.

| PAASTONAIKA |

Pääsiäistä edeltäväksi valmistusajaksi vakiintui varhain 40 arkipäivää käsittävä paastonaika. Sunnuntaipäiviä ei siis laskettu paastopäiviksi. Paastonajan pituuden esikuvana on Uudessa testamentissa Jeesuksen paasto autiomaassa. Vanhassa testamentissa esikuvia ovat esimerkiksi Mooseksen paasto vuorella, profeetta Elian paasto ja Niniven kaupungin saama katumusaika.

Koska kristikunnan alkuaikoina seurakunnan uudet jäsenet kastettiin mieluummin pääsiäisenä, paastonajasta tuli myös kasteelle valmistautumisen viimeinen vaihe.

Paastonajalla on useita tavoitteita, esimerkiksi

- ihminen katuu syntejään ja kiintymistään tähän maailmaan sekä haluaa palata täyttämään Jumalan tahdon
- ihminen tutkistelee Jumalan pyhyyttä ja rakkautta, joka näkyy Kristuksen kärsimyksessä ja kuolemassa
- ihminen pyrkii myös kasvamaan yhä vastuullisempaan elämäntapaan ja luopumaan omastaan hädänalaisten hyväksi.

Ruokatottumusten ja muiden elämäntapojen yksinkertaistaminen voi olla avuksi paastoon liittyvässä hengellisessä kilvoituksessa.

Paastonajan alkuosan aiheita ovat katumus, mielenmuutos ja taistelu pimeyden valtoja vastaan. Katumusluonnetta ilmentää myös se, että hallelujasäe vaihtuu psalmilauseeksi ja Kunnia sekä kiitosvirsi Pyhälle Kolminaisuudelle jätetään pois.

Paastonajan loppuosa, kaksi viimeistä viikkoa, keskittyy Kristuksen kärsimykseen. Pieni kunnia päivän psalmin lopussa jää pois. Palmusunnuntaina seurakunta lähtee seuraamaan Vapahtajan elämän viimeisiä vaihteita.

TUHKAKESKIVIIKKO

Katumus ja paasto

Paastonaika alkaa laskiaisen jälkeisestä keskiviikosta, tuhkakeskiviikosta, joka on saanut nimensä paastoon liittyneestä tuhkan sirottelemisestä pään päälle. Se oli katumuksen ja parannuksen vertauskuva.

Suomessakin päivää sanottiin jo keskiajalla tuhkakeskiviikoksi tai tuhkan ja säkin päiväksi (*dies cineris, dies cinerum et cilicii*). Myöhemmin nimitys unohtui, mutta on viime aikoina tullut uudelleen käyttöön.

Tuhkakeskiviikkona tunnustamme, että olemme syyllisiä Kristuksen kärsimykseen. Kadumme ja pyydämme anteeksi syntejämme luottaen hänen sovituskuoolemaansa. Pyydämme myös voimaa antaa anteeksi lähimmäisillemme.

LITURGINEN VÄRI: violetti tai sininen.

VIRISUOSITUKSET

A	54	Käykäämme nyt Jerusalemiin
	288	Silmäisi eteen, Jeesus
Pv	280	Älä vaadi, Jumala, oikeuteen minua
	287	Oi Herra, kuinka jouduinkaan
	289	Vain sinä tunnet minut, Vapahtaja
Lisäksi	806	Otsaani ja rintaani
	815	Herra, en ole sen arvoinen
	913	Minä olen Herra, Jumalasi
	924	Edessä reitti tuntematon aukeaa
	926	Piirrä, Jeesus, sydämeeni
	939	Päivää neljäkymmentä
	951	Oi Jeesus, muuta minua
	962	Jeesus, metsän heleydessä
	964	Jeesus, ristinpolkuasi

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Syvydestä minä huudan sinua, Herra.
Herra, kuule minun ääneni.

Ps. 130:1–2

TAI

Sinä olet kaikille armollinen,
 koska kaikki on sinulle mahdollista,
 sinä suljet silmäsi ihmisten synneiltä,
 jotta he kääntyisivät,
 sillä sinä rakastat kaikkea olevaa
 etkä inhoa mitään luomaasi.

VIIS. 11:23–24

Psalmi:

Armahda minua, Jumala, armahda minua,
 sinuun minä turvaan.

Minä kätkeydyn siipiesi suojaan,
 kunnes myrsky on ohitse.

Minä huudan avukseni Jumalaa, Korkeinta,
 hän vie asiani päätökseen.

Kun vainoojani herjaavat minua,
 hän lähettää taivaasta avun ja pelastaa minut.

Hän antaa armonsa,
 hän on uskollinen!

Jumala, sinun armosi ulottuu taivaisiin,
 sinun uskollisuutesi ylös pilviin.

Kohotkoon kunniasi yli taivaitten,
 kirkkautesi yli kaiken maan!

Ps. 57:2–4, 11–12

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

PSALMILAUSE

Auta meitä, Jumala, pelastajamme,
 nimesi ja kunniasi tähden!
 Pelasta meidät ja anna syntimme anteeksi
 oman nimesi tähden!

Ps. 79:9

1. LUKUKAPPALE

JOEL 2:12–17

JOELIN KIRJASTA, LUVUSTA 2

Vielä nytkin Herra sanoo:

– Kääntykää minun puoleeni,
tehkää niin koko sydämestänne,
paastotkaa, itkekää ja valittakaa.
Repikää rikki sydämenne,
älkää vaatteitanne.

Palatkaa Herran, Jumalanne, luo,
sillä hän on anteeksiantava ja laupias,
hän on kärsivällinen ja hänen hyvyytensä on suuri.
Hän voi muuttaa mielensä,
peruuttaa määräämänsä rangaistuksen.
Ehkä hän vielä leppyy
ja siunaa jälleen sadon.
Silloin voitte taas tuoda
ruokauhrin ja juomauhrin
Herralta, Jumalallenne.

Puhaltakaa torveen Siionissa,
kuuluttakaa pyhä paasto,
kutsukaa koolle juhla kokous!
Kootkaa väki,
pyhittäkää kansa,
kutsukaa vanhukset,
kootkaa lapset ja imeväiset.
Lähteköön sulhanen morsiuskammiosta
ja morsian häähuoneesta.
Itkekää, papit, pyhäkön esipihalla,
eteishallin ja alttarin välissä.
Sanokaa, te Herran palvelijat:
»Katso, Herra, säälien kansasi puoleen.
Älä anna sen joutua häväistäväksi,
vieraitten kansojen hallittavaksi.
Miksi saisivat kansat pilkaton sanoa:
'Missä on Israelin Jumala?'»

2. LUKUKAPPALE

2. PIET. 1:1–11

TOISESTA PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Simon Pietari, Jeesuksen Kristuksen palvelija ja apostoli, tervehtii teitä, joille Jumalamme ja Vapahtajamme Jeesus Kristus vanhurskaudessaan on suonut saman kalliin uskon kuin meille.

Yhä runsaampana tulkoon osaksenne armo ja rauha, jonka Jumalan ja meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen tunteminen antaa.

Hänen jumalallinen voimansa on antanut meille lahjaksi kaiken, mikä kuuluu tosi elämään ja jumalanpelkoon. Olemmehan päässeet tuntemaan hänet, joka on kutsunut meidät kirkkaudellaan ja voimallaan. Näin hän on meille lahjoittanut suuret ja kalliit lupaukset, jotta te niiden avulla pääsisitte pakoon turmelusta, joka maailmassa himojen tähden vallitsee, ja tulisitte osallisiksi jumalallisesta luonnosta.

Pyrkikää sen vuoksi osoittamaan uskossanne lujuuutta, lujuuudessa oikeaa tietoa, tiedossa itsehillintää, itsehillinnässä kestävyyttä, kestävyyydessä jumalanpelkoa, jumalanpelossa keskinäistä kiintymystä, kiintymyksessä rakkautta. Kun näet teillä on kaikki nämä avut ja ne vielä enenevät, te ette jää toimeettomiksi eikä meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen tunteminen jää teissä vaille hedelmää. Se taas, jolta kaikki tämä puuttuu, on likinäköinen, suorastaan sokea. Hän on unohtanut, että hänet on keran puhdistettu aikaisemmista synneistään.

Pyrkikää siis, veljet, yhä innokkaammin tekemään lujaksi kutsumuksenne ja valintanne. Kun näin teette, te ette koskaan lankea, ja niin te saatte avatuista ovista vapaasti astua meidän Herramme ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen iankaikkiseen valtakuntaan.

TAI

1. PIET. 4:1–5

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 4

Kun siis Kristus on ruumiissaan kärsinyt, niin olkaa tekin valmiita kärsimään, jotta eläisitte jäljellä olevan maallisen elämänne Jumalan tahdon mukaisesti ettekä ihmisten himoja seuraten. Sillä se, joka on ruumiissaan kärsinyt, on luopunut synnistä. Aivan riittämiin te menneenä aikana elitte niin kuin pakanat tahtovat, ryvitte irstaudessa ja himoissa, juoppoudessa, mässäilyissä ja juomingeissa ja palvelitte epäjumalia jumalattomin menoin. Nyt he kummeksuvat sitä, että te ette enää riennä heidän kanssaan samaan riettauden virtaan, ja syytävät herjauksiaan.

Mutta he joutuvat tekemään tilin hänelle, joka on valmiina tuomitsemaan elävät ja kuolleet.

EVANKELIUMI

MATT. 6:16–21

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 6

Jeesus sanoo:

»Kun paastoatte, älkää olko synkän näköisiä niin kuin tekopyhät. He muuttavat muotonsa surkeaksi, jotta kaikki varmasti huomaisivat heidän paastoavan. Totisesti: he ovat jo palkkansa saaneet. Kun sinä paastoat, voitele hiuksesi ja pese kasvosi. Silloin sinun paastoasi eivät näe ihmiset, vaan Isäsi, joka on salassa. Isäsi, joka näkee myös sen, mikä on salassa, palkitsee sinut.

Älkää kootko itsellenne aarteita maan päälle. Täällä tekevät koi ja ruoste tuhojaan ja varkaat murtautuvat sisään ja varastavat. Kootkaa itsellenne aarteita taivaaseen. Siellä ei koi eikä ruoste tee tuhojaan eivätkä varkaat murtaudu sisään ja varasta. Missä on aarteesi, siellä on myös sydämesi.»

TAI

LUUK. 13:22–30

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 13

Jeesus vaelsi kohti Jerusalemiä. Hän kulki kaupungista kaupunkiin ja kylästä kylään ja opetti. Joku kysyi häneltä: »Herra, onko niin, että vain harvat pelastuvat?»

Jeesus vastasi:

»Kilvoitelkaa päästäksenne sisään ahtaasta ovesta. Minä sanon teille: monet yrittävät mennä sisään mutta eivät siihen kykene.

Tulee hetki, jolloin talon isäntä nousee ja sulkee oven. Kun te sitten seisotte ulkona, kolkutatte ovelle ja huudatte: 'Herra, avaa meille!', hän vastaa: 'Keitä te olette? En tunne teitä.' Silloin te alatte selittää: 'Mehän söimme ja joimme sinun kanssasi, ja sinä opetit meidän kaduillamme.' Mutta hän sanoo: 'Keitä te olette? En tunne teitä. Menkää pois minun luotani, kaikki te vääryydetekijät.'

Siellä te itkette hammasta purren, kun näette Abrahamin ja Iisakin ja Jaakobin ja kaikki profeetat Jumalan valtakunnassa mutta huomaatte, että teidät itsenne on suljettu ulos. Idästä ja lännestä, pohjoisesta ja etelästä tulee ihmisiä, jotka käyvät aterialle Jumalan valtakunnassa. Monet viimeiset ovat silloin ensimmäisiä, monet ensimmäiset viimeisiä.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias, ikuinen Jumala.
Sinä et halua yhdenkään syntisen kuolevan,
vaan tahdot, että jokainen kääntyisi ja saisi elää.
Ohjaa meitä katumukseen,
jotta me rukoillen ja paastoten
vaeltaisimme ristin tietä pääsiäisen iloon.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Armollinen Jumala.
Poikasi Jeesus Kristus on lähtenyt ristin tielle
ja kulkee kohti Golgataa sinun tahtoasi toteuttaen.
Varjele, ettemme vaeltaisi valvomattomin sydämin
unohtaen taivaan ja kooten aarteita maan päälle.
Auta meitä parannukseen synneistämme.
Pese meidät puhtaaksi anteeksiantamuksellasi.
Anna siitä voimaa palvella sinua
ja armahtaa toinen toistamme.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Jumala,
me kuljemme syvälle varjoon ja tihentyvään pimeyteen.
Auta meitä pysymään hiljaa
ja näkemään itsemme rehellisesti,
ilman puolusteluja.
Sinä tunnet heikkoutemme,
vajavaisuutemme ja pinnallisuutemme.
Olemme kuin tuhka tuulessa.
Pidä meistä kiinni, Isä.
Opetä meitä luopumaan tyhjistä sanoista
ja hylkäämään se, mikä on vain kaunista ulkokuorta.
Auta meitä elämään valvoen katseesi alla.
Anna anteeksi kaikki se paha, mistä kannamme syyllisyyttä.
Vie meidät sovintoon myös itsemme ja toistemme kanssa.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen tähden.

4.

Jumala,
lyhyen elämämme iloksi
olemme rakentaneet tavarataivaan.
Kaikki on kaupan, ihmisetkin,
kaikki petettävissä, kaikki lahjottavissa.
Mutta merkitystä, tarkoitusta,
armollista elämää etsimme yhä,
eikä armoa löydy.
Tule, Armahtaja, köyhyyteemme,
tule kuoleman varjon maahan,
älä viivy!

1. PAASTONAJAN SUNNUNTAI

INVOCAVIT

Jeesus, kiusausten voittaja

Päivän latinankielinen nimi *invocavit* (= hän huutaa minua) tulee tämän sunnuntain antifonin alusta (Ps. 91:15).

Ensimmäisen paastonajan sunnuntain keskeinen aihe on kertomus Jeesuksen kiusaamisesta autiomaassa. Häntä houkuteltiin pettämään kutsumuksensa, mutta hän voitti kiusaukset. Kiusaaja ei jätä rauhaan ketään nykypäivänkään ihmistä, mutta apumme on Kristus, kiusausten voittaja.

LITURGINEN VÄRI: violetti tai sininen.

VIRSISUOSITUKSET

A	173	Ilmoita, Herramme, voimasi meille
	182	Herramme Kristus, seurakuntaas puolla
	405	Kirkkautta kohti kulje
Pv	303	Jeesus, aarteheni
	304	Oi Jeesus Kristus, autuuden
	305	Jeesus, ruokit sanallasi
Lisäksi	920	Nyt tapahtukoon tahtosi
	923	Silmäni aukaise, Jumalani
	938:1–3, 5	Jeesus Kristus, suuri ihme
	939	Päivää neljäkymmentä
	951	Oi Jeesus, muuta minua
	964	Jeesus, ristinpolkuasi

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Kun hän huutaa minua, minä vastaan.
Minä olen hänen tukenaan ahdingossa,
pelastan hänet ja nostan taas kunniaan.

Ps. 91:15

Psalmi:

Se, joka asuu Korkeimman suojassa
 ja yöpyy Kaikkivaltiaan varjossa, sanoo näin:
 »Sinä, Herra, olet linnani ja turvapaikkani.
 Jumalani, sinuun minä turvaan.»

Herra pelastaa sinut linnustajan ansasta
 ja pahan sanan vallasta.

Hän levittää siipensä yllesi,
 ja sinä olet turvassa niiden alla.

Hänen uskollisuutensa on sinulle muuri ja kilpi.

Hän antaa enkeilleen käskyn varjella sinua, missä ikinä kuljet,
 ja he kantavat sinua käsillään, ettet loukkaa jalkaasi kiveen.

Ps. 91:1–4, 11–12

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

PSALMILAUSE

Ihminen ei elä ainoastaan leivästä,
 vaan kaikesta, mitä Herra sanoo.

5. Moos. 8:3

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

1. Moos. 3:1–7 (8–19)

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Käärme oli kavalin kaikista eläimistä, jotka Herra Jumala oli luonut. Se sanoi naiselle: »Onko Jumala todella sanonut: 'Te ette saa syödä mistään puutarhan puusta'?» Nainen vastasi käärmeelle: »Kyllä me saamme syödä puutarhan puiden hedelmiä. Vain siitä puusta, joka on keskellä paraatiisia, Jumala on sanonut: 'Älkää syökö sen hedelmiä, älkää edes koskeko niihin, ettette kuolisi.'» Silloin käärme sanoi naiselle: »Ei, ette te kuole. Mutta Jumala tietää, että niin pian kuin te syötte siitä, teidän silmänne avautuvat ja teistä tulee Jumalan kaltaisia, niin että tiedätte kaiken, sekä

hyvän että pahan.» Nainen näki nyt, että puun hedelmät olivat hyviä syödä ja että se oli kaunis katsella ja houkutteleva, koska se antoi ymmärrystä. Hän otti siitä hedelmän ja söi ja antoi myös miehelleen, joka oli hänen kanssaan, ja mieskin söi.

Silloin heidän silmänsä avautuivat, ja he huomasivat olevansa alasti. He sitoivat yhteen viikunanlehtiä ja kietoivat ne vyötärölleen.

(Kun iltapäivä viileni, he kuuluivat Jumalan kävelevän puutarhassa. Silloin mies ja nainen menivät Jumalaa piiloon puutarhan puiden sekaan. Herra Jumala huusi miestä ja kysyi: »Missä sinä olet?» Mies vastasi: »Minä kuulin sinun askeleesi puutarhassa. Minua pelotti, koska olen alasti, ja siksi piilouduin.» Herra Jumala kysyi: »Kuka sinulle kertoi, että olet alasti? Oletko syönyt siitä puusta, josta minä kielsin sinua syömästä?» Mies vastasi: »Nainen, jonka sinä annoit minulle kumppaniksi, antoi minulle sen puun hedelmän, ja minä söin.» Silloin Herra Jumala sanoi naiselle: »Mitä oletkaan tehnyt!» Nainen vastasi: »Käärme minut petti, ja minä söin.»

Herra Jumala sanoi käärmeelle:

– Koska tämän teit, olet kirottu.

Toisin kuin muut eläimet,
karja ja pedot,
sinun on madeltava vatsallasi
ja syötävä maan tomua
niin kauan kuin elät.

Ja minä panen vihan sinun ja naisen välille
ja sinun sukusi ja hänen sukunsa välille:
ihminen on iskevä sinun pääsi murskaksi,
ja sinä olet iskevä häntä kantapäähän.

Naiselle hän sanoi:

– Minä teen suuriksi sinun raskautesi vaivat,
ja kivulla sinä olet synnyttävä lapsesi.
Kuitenkin tunnet halua mieheesi,
ja hän pitää sinua vallassaan.

Ja miehelle hän sanoi:

– Koska teit niin kuin vaimosi sanoi
ja söit puusta, josta minä kielsin sinua syömästä,
niin olkoon maa sinun takiasi kirottu.
Kovalla työllä sinun on hankittava siitä elantosi
niin kauan kuin elät.
Maa kasvaa sinulle
orjantappuraa ja ohdaketta,
mutta sen kasveista joudut ottamaan ravintosi.

Otsa hiessä sinun on hankittava leipäsi,
 kunnes tulet maaksi jälleen,
 sillä siitä sinut on otettu.
 Maan tomua sinä olet,
 maan tomuun sinä palaat.)

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 4:14–16

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 4

Koska meillä on suuri ylipappi, joka on kulkenut läpi taivaiden, Jeesus, Jumalan Poika, pysykäämme tässä tunnustuksessa. Meidän ylipappim-mehan jos kukaan kykenee ymmärtämään vajavuuksiamme, sillä häntä on koeteltu kaikessa samalla tavoin kuin meitäkin koetellaan; hän vain ei langennut syntiin. Astukaamme sen tähden rohkeasti armon valtaistui-men eteen, jotta saisimme armoa ja laupeutta, löytäisimme avun silloin kun sitä tarvitsemme.

EVANKELIUMI

MATT. 4:1–11

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 4

Sitten Henki vei Jeesuksen autiomaahan Paholaisen kiusattavaksi. Kun Jeesus oli paastonnut neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä, hänen vihdoon tuli nälkä. Silloin kiusaaja tuli hänen luokseen ja sanoi hänelle: »Jos kerran olet Jumalan Poika, niin káske näiden kivien muuttua leiviksi.» Mutta Jeesus vastasi: »On kirjoitettu: 'Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka lähtee Jumalan suusta.'»

Sitten Paholainen vei Jeesuksen pyhään kaupunkiin ja asetti hänet temppeleluurin harjalle. Hän sanoi Jeesukselle: »Jos kerran olet Jumalan Poika, niin heittäydy alas. Onhan kirjoitettu: 'Hän antaa enkeleilleen käskyn. He kantavat sinua käsillään, ettet loukkaa jalkaasi kiveen.'» Jeesus vastasi hänelle: »On myös kirjoitettu: 'Älä kiusaa Herraa, Jumalaasi.'»

Vielä Paholainen vei Jeesuksen hyvin korkealle vuorelle, näytti hänelle maailman kaikki valtakunnat ja niiden loiston ja sanoi: »Kaiken tämän minä annan sinulle, jos polvistut eteeni ja kumarrat minua.» Silloin Jeesus sanoi hänelle: »Mene pois, Saatana! On kirjoitettu: 'Herraa, Jumalaasi, sinun tulee kunnioittaa ja ainoastaan häntä palvella.'»

Silloin Paholainen jätti Jeesuksen rauhaan, ja hänen luokseen tuli enkeleitä, jotka palvelivat häntä.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 4:3–10

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 4

Kerran Kain toi Herralle uhrilahjaksi maan satoa, ja Abel toi lampaidensa esikoiskaritsoja ja niiden rasvaa. Herra katsoi suopeasti Abeliin ja hänen uhriinsa, mutta Kainin ja hänen uhrinsa puoleen hän ei katsonut. Silloin Kain suuttui kovin ja hänen katseensa synkistyi. Herra kysyi Kainilta: »Miksi sinä suutuit ja katselet synkkänä maahan? Jos teet oikein, voit kohottaa katseesi, mutta jos et tee, on synti ovella vaanimassa. Sinua se haluaa, mutta sinun on pidettävä se kurissa.»

Kain sanoi veljelleen Abelille: »Lähde mukaani.» Mutta kun he olivat kulkeneet jonkin matkaa, Kain kävi veljensä Abelin kimppuun ja tappoi hänet. Silloin Herra kysyi Kainilta: »Missä on veljesi Abel?» Kain vastasi: »En tiedä. Olenko minä veljeni vartija?» Herra sanoi: »Mitä oletkaan tehnyt! Etkö kuule, kuinka veljesi veri huutaa minulle maasta?»

TAI

1. MOOS. 3:1–7 (8–19) (KS. 1. VUOSIKERTA)

2. LUKUKAPPALE

JAAK. 1:12–15

JAAKOBIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Autuas se, joka koettelemuksessa kestää. Sen kestätyään hän on saava voitonseppeleeksi elämän. Jumala on sen luvannut niille, jotka häntä rakastavat. Älköön kukaan kiusauksiin jouduttuaan ajatelko, että kiusaus tulee Jumalalta. Jumala ei ole pahan kiusattavissa, eikä hän itse kiusaa ketään. Jokaista kiusaa hänen oma himonsa; se häntä vetää ja houkuttelee. Ja sitten himo tulee raskaaksi ja synnyttää synnin, ja kun synti on kasvanut täyteen mittaansa, se synnyttää kuoleman.

EVANKELIUMI

MATT. 16:21–23

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 16

Jeesus alkoi puhua opetuslapsilleen, että hänen oli mentävä Jerusalemiin ja kärsittävä paljon kansan vanhimpien, ylipappien ja lainopettajien kä-

sissä. Hänet surmattaisiin, mutta kolmantena päivänä hän nousisi kuolleista.

Pietari veti hänet erilleen ja alkoi nuhdella häntä: »Jumala varjelkoon! Sitä ei saa tapahtua sinulle, Herra!» Mutta hän kääntyi pois ja sanoi Pietarille: »Väisty tieltäni, Saatana! Sinä tahdot saada minut lankeamaan. Sinun ajatuksesi eivät ole Jumalasta, vaan ihmisestä!»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 1:16–20

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 1

Peseytykää, puhdistautukaa,
 tehkää loppu pahoista töistänne,
 ne ovat aina silmissäni.
 Lakatkaa tekemästä pahaa.
 Opetelkaa tekemään hyvää,
 tavoitelkaa oikeudenmukaisuutta,
 puolustakaa sorrettua,
 hankkikaa orvolle oikeus,
 ajakaa lesken asiaa.
 – Tulkaa, selvittäkäämme miten asia on,
 sanoo Herra.
 – Vaikka teidän syntinne ovat verenpunaiset,
 ne tulevat valkeiksi kuin lumi.
 Vaikka ne ovat purppuranpunaiset,
 ne tulevat valkeiksi kuin puhdas villa.
 Jos te taivutatte mielenne kuulemaan minua,
 te saatte syödä maan hyvyyttä,
 mutta jos kovetatte mielenne ja torjutte minut,
 miekka syö teidät.
 Herran suu on puhunut.

TAI

1. MOOS. 3:1–7 (8–19) (KS. 1. VUOSIKERTA)

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 2:9, 17–18

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 2

Armollisen Jumalan tahto oli, että Jeesuksen oli kärsittävä kuolema jokaisen ihmisen puolesta. Niinpä hänen oli tultava joka suhteessa veljensä kaltaiseksi, jotta hänestä tulisi armahtava ja uskollinen ylipappi ja hän voisi Jumalan edessä sovittaa kansansa synnit. Koska hän on itse käynyt läpi kärsimykset ja kiusaukset, hän kykenee auttamaan niitä, joita koetellaan.

EVANKELIUMI

MARK. 1:12–13

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 1

Henki ajoi Jeesuksen autiomaahan. Neljäkymmentä päivää hän oli autiomaassa Saatanan kiusattavana. Hän eli villieläinten joukossa, ja enkelit pitivät hänestä huolta.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra, meidän Jumalamme,
sinä annoit Poikasi joutua kiusauksiin ja ahdistuksiin,
jotta hän voisi kiusattuja auttaa.
Vahvista meitä, niin että hänen avullaan
voittaisimme pahan hyökkäykset.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Kaikkivaltias Jumala.
Kansasi Israel kulki autiomaassa neljäkymmentä vuotta
ja pääsi avullasi luvattuun maahan.
Poikasi Jeesus Kristus paastosi
autiomaassa neljäkymmentä päivää
ja voitti kiusaajan houkutukset.
Vahvista meitäkin seuraamaan Vapahtajaamme
kärsimysten ajan läpi pääsiäisen iloon.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Rakas Jumala.
Me toivomme, että elämämme olisi
mahdollisimman helppoa.
Emme haluaisi kokea kipua ja kärsimystä.
Auta meitä ymmärtämään,
että vaikeilla ja ikävilläkin asioilla voi olla oma tehtävänsä.
Kiitos, että Vapahtajamme Jeesus pysyi
uskollisena tehtävässään,
vaikka se merkitsi hänelle kärsimyksen suostumista.
Ohjaa meitä kulkemaan sitä tietä, jonka olet meille antanut,
vaikka se välillä tuntuisikin raskaalta ja vaikealta.
Auta meitä tukemaan toisiamme,
niin että voisimme toimia yhdessä
sinun valtakuntasi hyväksi, kaikkien parhaaksi.
Kuule meitä rakkautesi tähden.

2. PAASTONAJAN SUNNUNTAI

REMINISCERE

Rukous ja usko

Nimitys *reminiscere* (= muista minua) tulee päivän antifonista (Ps. 25:6).

Jeesus taisteli pimeyden valtoja vastaan myös parantamalla sairaita ja antamalla synnit anteeksi. Tähän toimintaan liittyivät rukous ja usko.

LITURGINEN VÄRI: violetti tai sininen.

VIRSISUOSITUKSET

A	277	Oi Kristus, taivaan kuningas
	359	Vaivaisten turva ainoa
	483	Kuka meistä sinua
Pv	361	Koska valaissee kointähtönen
	440	Orjantappuroita kasvaa
	477	On Jumalassa turvani
Lisäksi	903	Soi, virteni, kiitosta Herran
	905	Seppä taivaallinen
	916	Maailman kaikki rukoukset poimit
	917:1–2	Rukouksen liekki
	919	Jeesus, Jeesus, kuule rukoukseni
	922	Kuuntelen
	927	Erämaassa jyvä hiekan
	930	Sinun edessäsi painamme päämme
	931	Joskus sisimpäämme kasvaa ilon kukkamaa
	938:1–3, 6	Jeesus Kristus, suuri ihme

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herra, sinä olet laupias,
muista minua,
osoita ikiaikaista hyvyttäsi.

Ps. 25:6

Psalmi:

Sinun puoleesi, Herra, minä käännyn.
 Jumalani, sinun apuusi minä luotan.
     Enhän luota turhaan,
     ethän anna vihollisilleni sitä riemua,
     että he voittavat minut!
 Ei kukaan, joka luottaa sinuun,
 jää vaille apuasi.
 Vain luopiot joutuvat häpeään.
     Herra, osoita minulle tiesi,
     opeta minua kulkemaan polkujasi.
 Ohjaa minut totuuteesi ja opeta minua,
 sinä Jumalani, auttajani!
 Sinuun minä luotan aina.
     Herra, sinä olet laupias, muista minua,
     osoita ikiaikaista hyvyttäsi.
 Älä muista nuoruuteni syntejä,
 älä pahoja tekojani!
     Sinä, joka olet uskollinen ja hyvä,
     älä unohda minua!
 Hyvä ja oikeamielinen on Herra,
 hän neuvoo syntisille tien.
     Hän hankkii sorretuille oikeuden,
     hän opettaa köyhille tiensä.
 Herran tie on hyvä, hän on uskollinen niille,
 jotka pitävät hänen liittonsa ja lakinsa.

Ps. 25:1–10

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

PSALMILAUSE

Kuka voi sanoiksi pukea Herran voimateot,
 kuka voi häntä kyllin ylistää?

Ps. 106:2

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

2. AIK. 20:1–9

TOISESTA AIKAKIRJASTA, LUVUSTA 20

Moabilaiset ja ammonilaiset lähtivät sotaan Josafatia vastaan mukanaan joukko maonilaisia. Josafatille tultiin ilmoittamaan: »Meren takaa Edomista on tulossa suuri sotajoukko sinua vastaan.»

Pelästyneenä Josafat kääntyi Herran puoleen ja julisti sitten koko Juudaan paaston. Juudan asukkaat kokoontuivat rukoilemaan. Myös kaikista maaseudun kaupungeista tultiin rukoilemaan Herraa.

Josafat astui Juudan ja Jerusalemin asukkaiden eteen, jotka olivat kokoontuneet Herran temppelin uudelle esipihalle, ja sanoi: »Herra, meidän isiemme Jumala! Sinä olet Jumala, joka asut taivaassa ja hallitset kaikkia maan valtakuntia. Sinun on kaikki voima ja valta, kukaan ei voi sinua vastustaa. Sinä, meidän Jumalamme, olet hävittänyt tämän maan asukkaat kansasi Israelin tieltä ja antanut maan ikiajoiksi ystäväsi Abrahamin jälkeläisille. He ovat asuneet tässä maassa ja rakentaneet tänne sinulle omistetun temppelin, ja he ovat sanoneet: 'Jos meitä kohtaa onnettomuus, sota tai tulva, rutto tai nälkä, me astumme tämän temppelin eteen, sinun eteesi, sillä tämä temppeli on sinun nimesi asuinsija. Ahdistuksemme keskeltä me rukoilemme sinua, ja sinä kuulet ja autat meitä.'»

2. LUKUKAPPALE

1. TESS. 4:1–8

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ TESSALONIKALAISILLE, LUVUSTA 4

Sitten vielä, veljet! Te olette oppineet meiltä, miten teidän on elettävä olaksenne Jumalalle mieleen, ja niinhän te elättekin. Mutta Herran Jeesuksen nimessä pyydämme ja kehotamme teitä pyrkimään yhä parempaan. Tiedätköhän, mitä käskyjä me Herran Jeesuksen puolesta olemme teille antaneet. Jumalan tahto on, että te pyhitytte. Kavahtakaa siveettömyyttä! Jokaisen teistä on opittava pitämään ruumiinsa pyhänä ja kunniaassa. Älkää antako sitä himon ja kiihkon valtaan, niin kuin tekevät pakanat, jotka eivät tunne Jumalaa. Kukaan ei saa pyrkiä hyötymään veljensä kustannuksella. Herra rankaisee kaikesta sellaisesta, niin kuin olemme teille sanoneet ja teroittaneet mieleenne. Jumala ei näet ole kutsunut meitä elämään synnillistä, vaan pyhää elämää. Sen tähden se, joka kääntää selkänsä näille ohjeille, ei käännä selkäänsä ihmiselle vaan Jumalalle, joka antaa teihin Pyhän Henkensä.

EVANKELIUMI

MATT. 15:21–28

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 15

Jeesus meni Tyroksen ja Sidonin seudulle. Siellä muuan kanaanilainen nainen, sen seudun asukas, tuli ja huusi: »Herra, Daavidin Poika, armahda minua! Paha henki vaivaa kauheasti tytärtäni.» Mutta hän ei vastannut naiselle mitään.

Opetuslapset tulivat Jeesuksen luo ja pyysivät: »Tee hänelle jotakin. Hän kulkee perässämme ja huutaa.» Mutta Jeesus vastasi: »Ei minua ole lähetetty muita kuin Israelin kansan kadonneita lampaista varten.» Silti nainen tuli lähemmäs, heittäytyi maahan Jeesuksen eteen ja sanoi: »Herra, auta minua!» Mutta Jeesus sanoi hänelle: »Ei ole oikein ottaa lapsilta leipä ja heittää se koiranpenikoille.» »Ei olekaan, Herra», vastasi nainen, »mutta saavathan koiratkin syödä isäntänsä pöydältä putoilevia palasia.» Silloin Jeesus sanoi hänelle: »Suuri on sinun uskosi, nainen! Täpähän on kuin tahdot.» Siitä hetkestä tytär oli terve.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

2. KUN. 20:1–7

TOISESTA KUNINKAIDEN KIRJASTA, LUVUSTA 20

Kuningas Hiskia sairastui ja oli kuolemaisillaan. Silloin profeetta Jesaja, Amosin poika, tuli hänen luokseen ja sanoi: »Näin sanoo Herra: 'Järjestä asiasi, sillä sinä et parane vaan kuolet!'»

Hiskia kääntyi seinään päin ja rukoili Herraa: »Voi, Herra! Muista, miten vilpittömästi ja vakain sydämin olen vaeltanut sinun tahtosi mukaan ja tehnyt sitä, mikä on hyvää sinun silmissäsi.» Ja hän itki katkerasti.

Jesaja ei vielä ollut lähtenyt palatsin keskimmäisestä pihasta, kun hänelle tuli tämä Herran sana: »Mene takaisin ja sano Hiskialle, kansani hallitsijalle: Näin sanoo Herra, isäsi Daavidin Jumala: 'Minä olen kuullut rukouksesi, olen nähnyt kyönelesi. Minä parannan sinut. Kahden päivän päästä voit astua Herran temppeliin. Minä lisään sinun elinpäiviisi vielä viisitoista vuotta. Minä pelastan sinut ja tämän kaupungin Assyrian kuninkaan käsistä, minä suojelen tätä kaupunkia itseni ja palvelijani Daavidin tähden.'»

Sitten Jesaja sanoi: »Hakekaa viikunakakku.» Kakku haettiin, ja kun se asetettiin paiseen päälle, kuningas parani.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 10:12–13

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 10

Joka luulee seisovansa, katsokoon, ettei kaadu. Teitä kohdannut kiusaus ei ole mitenkään epätavallinen. Jumalaan voi luottaa. Hän ei salli kiusauksen käydä teille ylivoimaiseksi, vaan antaessaan teidän joutua koetukseen hän samalla valmistaa pääsyn siitä, niin että voitte sen kestää.

EVANKELIUMI

MARK. 9:17–29

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 9

Eräs mies väkijoukosta sanoi Jeesukselle: »Opettaja, minä toin poikani sinun luoksesi. Hänessä on mykkä henki. Se ottaa hänet valtaansa missä vain. Se paiskaa hänet maahan, ja hän kuolaa ja kiristelee hampaitaan ja menee aivan jäykäksi. Pyysin, että opetuslapsesi ajaisivat hengen pois, mutta ei heistä ollut siihen.»

Silloin Jeesus sanoi heille: »Voi tätä epäuskoista sukupolvea! Kuinka kauan minun on vielä oltava teidän keskuudessanne? Kuinka kauan minun pitää kestää teitä? Tuokaa poika minun luokseni.» He toivat pojan Jeesuksen luo. Jeesuksen nähdessään henki heti kouristi poikaa, ja tämä kaatui, kieriskeli maassa ja kuolasi. Jeesus kysyi pojan isältä: »Kuinka kauan hänellä on ollut tämä vaiva?» »Pienestä pitäen», vastasi mies. »Henki on monet kerrat kaatanut hänet, jopa tuleen ja veteen, jotta saisi hänet tapetuksi. Sääli meitä ja auta, jos sinä jotakin voit!» »Jos voit?» vastasi Jeesus. »Kaikki on mahdollista sille, joka uskoo.» Silloin pojan isä heti huusi: »Minä uskon! Auta minua epäuskossani!»

Kun Jeesus näki, että väkeä tuli aina vain lisää, hän käski saastaista henkeä sanoen: »Mykkä ja kuuro henki, minä käsken sinua: lähde pojasta äläkä enää mene häneen!» Henki huusi, kouristi poikaa rajusti ja lähti hänestä. Poika jäi makaamaan elottoman näköisenä, ja monet sanoivatkin: »Nyt hän kuoli.» Mutta Jeesus tarttui häntä kädestä ja auttoi hänet jalkeille, ja hän nousi.

Kun Jeesus sitten oli mennyt sisään ja vain opetuslapset olivat paikalla, nämä kysyivät häneltä: »Miksi me emme kyenneet ajamaan sitä henkeä pojasta?» Hän vastasi: »Tätä lajia ei saa lähtemään muulla kuin rukouksella.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 32:23–32

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 32

Samana yönä Jaakob otti mukaan molemmat vaimonsa, molemmat orjattarensa ja kaikki yksitoista poikaansa ja kulki kahlaamon kohdalta Jabbokin yli. Saatettuaan heidät ensin vastarannalle hän käski kuljettaa yli myös kaiken omaisuutensa. Vain Jaakob itse jäi toiselle rannalle. Siellä muuan mies paini hänen kanssaan aamunsarastukseen saakka. Kun mies huomasi, ettei päässyt voitolle, hän iski Jaakobia nivustaipeeseen, niin että Jaakobin lonkka nyrjähti hänen kamppaillessaan miehen kanssa. Mies sanoi hänelle: »Päästä minut menemään, sillä päivä valkenee.» Mutta Jaakob sanoi: »En päästä sinua, ellet siunaa minua.» Mies kysyi häneltä: »Mikä sinun nimesi on?» Hän vastasi: »Jaakob.» Silloin mies sanoi: »Sinua ei pidä enää sanoa Jaakobiksi, vaan Israeliksi, sillä sinä olet kamppaillut Jumalan ja ihmisten kanssa ja voittanut.» Jaakob sanoi hänelle: »Sano sinäkin nimesi.» Mutta mies vastasi: »Miksi sinun pitäisi tietää minun nimeni?» Ja hän siunasi Jaakobin siellä.

Jaakob antoi paikan nimeksi Penuel. Hän sanoi: »Minä olen nähnyt Jumalan kasvoista kasvoihin, ja silti olen elossa.» Aurinko nousi, ja hän jatkoi matkaansa Penuelista eteenpäin ontuen lonkkaansa.

2. LUKUKAPPALE

JAAK. 1:2–6

JAAKOBIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Veljeni, pitäkää pelkkänä ilona niitä monenlaisia koettelemuksia, joihin joudutte. Tehän tiedätte, että kun uskonne selviytyy koetuksesta, tämä kasvattaa teissä kestävyyttä. Ja kestävyys johtakoon täydelliseen tulokseen, jotta olisitte täydellisiä ja eheitä, ette vajaita miltään kohden.

Jos kuitenkin joltakulta teistä puuttuu viisautta, pyytäköön sitä Jumalalta. Hän on saava pyytämänsä, sillä Jumala antaa auliisti kaikille, ketään soimaamatta. Mutta pyytäköön uskossa, lainkaan epäilemättä. Joka epäilee, on kuin meren aalto, jota tuuli ajaa sinne tänne.

EVANKELIUMI

LUUK. 7:36–50

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 7

Eräs fariseus kutsui Jeesuksen kotiinsa aterialle, ja hän meni sinne ja asetui ruokapöytään. Kaupungissa asui nainen, joka vietti syntistä elämää. Kun hän sai tietää, että Jeesus oli aterialla fariseuksen luona, hän tuli sinne mukanaan alabasteripullo, jossa oli tuoksuöljyä. Hän asettui Jeesuksen taakse tämän jalkojen luo ja itki. Kun Jeesuksen jalat kastuivat hänen kyynelistään, hän kuivasi ne hiuksillaan, suuteli niitä ja voiteli ne tuoksuöljyllä.

Fariseus, joka oli kutsunut Jeesuksen, näki sen ja ajatteli: »Jos tämä mies olisi profeetta, hän kyllä tietäisi, millainen nainen häneen koskee. Nainenhan on syntinen.» Silloin Jeesus sanoi hänelle: »Simon, minulla on sinulle puhuttavaa.» »Puhu vain, opettaja», fariseus vastasi.

»Oli kaksi miestä», sanoi Jeesus. »He olivat velkaa rahanlainaajalle, toinen viisisataa, toinen viisikymmentä denaaria. Kun heillä ei ollut millä maksaa, rahanlainaaja antoi molemmille velan anteeksi. Miten on, kumpi heistä nyt rakastaa häntä enemmän?» Simon vastasi: »Eiköhän se, joka sai enemmän anteeksi.» »Aivan oikein», sanoi Jeesus. Hän kääntyi naisen päin ja puhui Simonille: »Katso tätä naista. Kun tulin kotiisi, sinä et antanut vettä jalkojeni pesuun, mutta hän kasteli jalkani kyynelillä ja kuivasi ne hiuksillaan. Sinä et tervehtinyt minua suudelmalla, mutta hän on suudellut jalkojani siitä saakka kun tänne tulin. Sinä et voidellut päätäni öljyllä, mutta hän voiteli jalkani tuoksuöljyllä. Niinpä sanonkin sinulle: hän sai paljot syntinsä anteeksi, sen vuoksi hän rakasti paljon. Mutta joka saa anteeksi vähän, se myös rakastaa vähän.» Ja hän sanoi naiselle: »Kaikki sinun syntisi on annettu anteeksi.»

Pöytävieraat alkoivat ihmetellä: »Kuka tuo mies on? Hänhän antaa syntejäkin anteeksi.» Mutta Jeesus sanoi naiselle: »Uskosi on pelastanut sinut. Mene rauhassa.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Jumala, Isämme,
 tue meitä, kun avuttomina hapuilemme sinua kohti
 ja olemme vähällä uupua kiusauksiin ja koettelemuksiin.
 Auta meitä kestämaan rukouksessa
 ja uskomaan sanasi lupauksiin.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

2.

Jeesus Kristus, Herramme.
 Sinä paransit sairaat, jotka turvautuivat sinuun.
 Sinä annoit synnit anteeksi.
 Muista myös meitä,
 sillä olemme riittämättömiä, olemme heikkoja.
 Me tarvitsemme sinua,
 niin kuin ihmiset tiesi varrella tarvitsivat sinua.
 Herra, auta meitä uskomaan, auta rukoilemaan.
 Ristin varjo lankeaa jo askeleillesi.
 Pysäytä meidät, että jäisimme hiljaa kasvojesi eteen
 ja sen ajan eteen, joka lähestyy.
 Kuule meitä, Herra,
 sinä joka Isän ja Pyhän Hengen kanssa elät ikuisesti.

3.

Hyvä Jumala.
 Monet ihmiset puhuvat sinusta.
 He kertovat, millainen sinä olet
 ja mitä sinä olet sanonut ja opettanut.
 Kiitos niistä, jotka sanoillaan ohjaavat muita tuntemaan sinut.
 Tänään kiitämme erityisesti niistä ihmisistä,
 joilla on lahja ilmaista rakkautta sinua kohtaan.
 Kiitos naisesta, joka oli valmis rikkomaan
 kallisarvoisen voidepullon voidellakseen Jeesuksen jalat.
 Rukoilemme, että voisimme oppia
 jotain hänen rakkaudestaan.
 Auta meitä näkemään,
 miten paljon olet antanut anteeksi myös meille.
 Kiitos, hyvä Jumala.

3. PAASTONAJAN SUNNUNTAI

OCULI

Jeesus, Pahan vallan voittaja

Nimitys *oculi* (= minun silmäni) on saatu päivän antifonin alusta (Ps. 25:15).

Kertomukset pahojen henkien ulosajamisesta liittyvät erityisesti kolmanteen paastonajan sunnuntaihin. Pääsiäistä edeltävä aika oli vanhalla ajalla kasteelle valmistautumisen aikaa. Kastetoimitukseen taas sisältyi useita eksorsismeja eli pahan hengen ulosajamisia. Aihepiiritään tämä sunnuntai liittyä ensimmäiseen paastonajan sunnuntaihin. Se panee ihmisen miettimään, kenen puolella hän on.

LITURGINEN VÄRI: violetti tai sininen.

VIRISUOSITUKSET

A	273	Jeesus, parhain ystäväni
	316	Käyn armoalttarillesi
Pv	310	Herra Jeesus kun täällä vain kanssamme on
	385	Auta, oi Jeesus, kun eksytys suuri
	438	Oi armahda, Kristus, niin kaita on tie
Lisäksi	923	Silmäni aukaise, Jumalani
	925	Maa järkkyy, murtuu
	936:3–6, 10	Luoja leppyy vihastansa
	938:1–3, 7	Jeesus Kristus, suuri ihme
	964	Jeesus, ristinpolkuasi
	976	Kyyneliin kastuu köyhien maa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Minun silmäni katsovat alati Herraan,
hän päästää jalkani ansasta.

Ps. 25:15

Psalmi:

Herra, nimesi kunnian tähden
anna anteeksi suuret syntini.

Se, joka Herraa pelkää,
 oppii valitsemaan oikean tien.
 Hän saa onnen ja rauhan,
 ja hänen jälkeläisensä perivät maan.
 Herra ilmoittaa suunnitelmansa palvelijoilleen,
 ja he tulevat tuntemaan,
 millainen on hänen liittonsa.
 Minun silmäni katsovat alati Herraan,
 hän päästää jalkani ansasta.
 Käänny puoleeni ja ole minulle armollinen,
 sillä minä olen yksin ja avuton.
 Lievitä sydämeni tuska,
 ota pois minun ahdistukseni.
 Katso minun kärsimystäni ja vaivaani
 ja anna anteeksi kaikki syntini.
 Katso, kuinka paljon minulla on vihollisia!
 Heidän vihansa on väkivaltainen ja julma!
 Suojele minua ja pelasta minut,
 älä hylkää minua,
 sinuun minä turvaudun.

Ps. 25:11–20

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Antifoni toistetaan.

PSALMILAUSE

Me katsomme odottaen Herraan, Jumalaamme,
 kunnes hän armahtaa meitä.

Ps. 123:2

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

SAK. 3:1–5

SAKARJAN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Profeetta kertoo:

Sitten Herra antoi minun nähdä ylipappi Joosuan, joka seiso i Herran enkelin edessä. Saatana seiso i Joosuan oikealla puolella ja syytti häntä. Mutta Herran enkeli sano i Saatanaalle: »Herra nuhtelee sinua, Saatana! Herra, joka on valinnut Jerusalemin, kääkee sinun vaieta! Eikö tämä mies ole tulesta temmattu kekäle?» Joosua seiso i enkelin edessä, likaiset vaatteet päällään. Enkeli sano i palvelijoilleen: »Ottakaa likaiset vaatteet pois hänen päältään.» Sitten enkeli sano i Joosualle: »Katso, minä olen ottanut pois sinun syntisi ja minä puetaan sinut juhlavaatteisiin.» Hän sano i palvelijoille: »Pankaa puhdas päähine hänen päähänsä.» Palvelijat panivat puhtaan päähineen Joosuan päähän ja pukivat hänet juhlavaatteisiin enkelin seisoessa heidän luonaan.

2. LUKUKAPPALE

EF. 5:1–11

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 5

Pitäkää siis Jumalaa esikuvananne, olettehan hänen rakkaita lapsiaan. Rakkaus ohjatkoon elämäänne, onhan Kristuskin rakastanut meitä ja antanut meidän tähtemme itsensä lahjaksi, hyvältä tuoksuvaksi uhriksi Jumalalle. Siveettömyydestä, kaikenlaisesta saastaisuudesta ja ahneudesta ei teidän keskuudessanne saa olla puhettakaan, eihän mikään sellainen sovi pyhille. Myöskään rivoudet, typerät jutut tai kaksimielisyydet eivät teille sovi, teidän suuhunne sopii kiitos. Tehän tiedätte hyvin, ettei kenelläkään siveettömällä eikä saastaisella ole osaa Kristuksen ja Jumalan valtakunnasta, ei myöskään ahneella, sillä hän on epäjumalanpalvelija.

Älkää antako kenenkään pettää itseänne tyhjillä puheilla, sillä niiden vuoksi Jumalan viha kohtaa kaikkia tottelemattomia. Älkää siis olko sellaisten kanssa missään tekemisissä. Ennen tekin olitte pimeyttä, mutta nyt te loistatte Herran valoa. Eläkää valon lapsina! Valo kasvattaa hyvyyden, oikeuden ja totuuden hedelmiä. Pyrkikää saamaan selville, mikä on Herran mielen mukaista. Älkää osallistuko pimeyden töihin: ne eivät kannu hedelmää. Tuokaa ne päivänvaloon.

EVANKELIUMI

LUUK. 11:14–23 (24–26)

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 11

Jeesus ajoi mykästä miehestä pahan hengen. Kun henki oli lähtenyt, mykkä mies alkoi puhua, ja kaikki hämmästyivät. Muutamat kuitenkin sanoivat: »Belsebulin, itsensä pääpaholaisen, avulla hän pahoja henkiä karkottaa.» Toiset taas halusivat panna hänet koetukselle ja vaativat häneltä merkkiä taivaasta.

Mutta Jeesus tiesi, mitä heillä oli mielessä, ja sanoi:

»Jokainen valtakunta, joka jakautuu ja taistelee itseään vastaan, tuhoutuu, ja talot sortuvat toinen toisensa päälle. Jos nyt Saatana taistelee itseään vastaan, kuinka sen valtakunta voi pysyä koossa? Tehän sanotte, että minä ajan pahoja henkiä ihmisistä Belsebulin avulla. Mutta jos minä ajan pahoja henkiä ihmisistä Belsebulin avulla, kenen avulla sitten teikäläiset niitä karkottavat? Heistä te saatte itsellenne tuomarit. Jos minä sitä vastoin ajan pahoja henkiä ihmisistä Jumalan sormella, silloinhan Jumalan valtakunta on jo tullut teidän luoksenne.

Kun väkevä mies vartioi linnaansa ase kädessä, hänen omaisuutensa on turvassa. Mutta jos toinen vielä väkevämpi hyökkää hänen kimppuunsa ja voittaa hänet, tuo väkevämpi ottaa häneltä aseet ja varusteet, joihin hän luotti, ja jakaa saamansa saaliin. Joka ei ole minun puolellani, on minua vastaan, ja joka ei yhdessä minun kanssani kokoa, se hajottaa.»

(»Kun saastainen henki lähtee ulos ihmisestä, se harhailee autioilla seuduilla ja etsii lepopaikkaa, mutta ei löydä. Silloin se päättää: 'Minä palaan kotiini, josta lähdin.' Kun se sitten tulee ja löytää huoneensa lakaistuna ja hyvässä järjestyksessä, se hakee seitsemän vielä pahempaa henkeä, ja ne tulevat sisään ja asettuvat sinne asumaan. Näin sen ihmisen tila on lopussa pahempi kuin alussa.»)

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JER. 26:12–16

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 26

Jeremia sanoi Juudan johtomiehille ja väkijoukolle: »Herra itse on lähettänyt minut julistamaan kaiken sen, mitä olette kuulleet, tätä temppeliä ja kaupunkia vastaan. Kääntykää vääriä teiltänne, hylätkää pahat tekonne ja kuulkaa Herraa, Jumalaanne! Silloin Herra muuttaa mielensä ja säästää

teidät onnettomuudelta, jolla hän teitä uhkaa. Minä olen teidän käsissä. Tehkää minulle niin kuin hyväksi näette. Muistakaa kuitenkin: jos tapatte minut, tapatte viattoman, ja silloin te syyllistytte murhaan, samoin koko kaupunki. Sillä Herra on todella lähettänyt minut julistamaan teille kaikki nämä sanat.»

Silloin johtomiehet ja väkijoukko sanoivat papeille ja profeetoille: »Ei kuolemantuomiota tälle miehelle! Hän on puhunut meille Herran, Jumalamme, lähettämänä.»

2. LUKUKAPPALE

ILM. 3:14–19

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 3

»Laodikean seurakunnan enkelille kirjoita:

Näin sanoo Aamen, uskollinen ja luotettava todistaja, Jumalan luomakunnan alku:

Minä tiedän sinun tekosi: sinä et ole kylmä etkä kuuma. Kunpa olisitkin joko kylmä tai kuuma! Mutta sinä olet haalea, et kuuma etkä kylmä, ja siksi minä oksennan sinut suustani.

Sinä kerskut, että olet rikas, entistäkin varakkaampi, etkä tarvitse enää mitään. Et tajua, mikä todella olet: surkea ja säälettävä, köyhä, sokea ja alaston. Annan sinulle neuvon: osta minulta tuleessa puhdistettua kultaa, niin tulet rikkaaksi, osta valkoiset vaatteet ja pue ne yllesi, niin häpeällinen alastomuutesi peittyy, osta silmävoidetta ja voitele silmäsi, niin näet. Jokaista, jota rakastan, minä nuhtelen ja kuritan. Tee siis parannus, luovu penseydestäsi!»

EVANKELIUMI

JOH. 12:37–43

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 12

Vaikka Jeesus oli tehnyt monia tunnustekoja ihmisten nähden, nämä eivät uskoneet häneen. Näin kävi toteen profeetta Jesajan sana:

– Herra, kuka uskoi meidän sanomamme?

Kenelle ilmaistiin Herran käsivarren voima?

He eivät voineet uskoa, sanoohan Jesaja toisessa kohden:

– Hän on sokaissut heidän silmänsä
ja paaduttanut heidän sydämensä,
jotta he eivät silmillään näkisi
eivätkä sydämellään ymmärtäisi,

jotta he eivät kääntyisi
enkä minä parantaisi heitä.

Näin Jesaja sanoi, koska oli nähnyt Kristuksen kirkkauden; juuri Kristusta hän sanoillaan tarkoitti.

Kaikesta huolimatta monet hallitusmiehistäkin uskoivat Jeesukseen. Fariseusten pelossa he eivät kuitenkaan tunnustaneet sitä, jottei heitä erotettaisi synagogasta. Ihmisten antama kunnia oli heille rakkaampi kuin Jumalan antama.

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JER. 7:23–26

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 7

Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala:

»Tämän käskyn minä annoin heille: kuunnelkaa minua, niin minä olen teidän Jumalanne ja te olette minun kansani; kulkekaa aina sitä tietä, jota minä käsken teidän kulkea, niin teidän käy hyvin! Mutta eivät he totelleet minua, eivät ottaneet käskyäni kuuleviin korviinsa, vaan kulkivat omien ajatustensa, oman pahan ja paatuneen sydämensä mukaan. Eivät he kääntäneet kasvojaan minun puoleeni, selkensä he käänsivät minulle. Kerran toisensa jälkeen olen lähettänyt teidän luoksenne palvelijoitani, profeettoja, siitä alkaen kun teidän isänne lähtivät Egyptistä ja aina tähän päivään asti. Sittenkään te ette ole minua totelleet. Olette sulkenet korvanne, kovettaneet mielenne ja tehneet paha vielä enemmän kuin isänne.»

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 5:18–20

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 5

Me tiedämme, ettei yksikään Jumalasta syntynyt tee syntiä. Hän, joka on syntynyt Jumalasta, varjelee jokaisen heistä, niin ettei Paha saa otetta. Me tiedämme olevamme Jumalasta, mutta koko maailma on Pahan vallassa.

Me tiedämme myös, että Jumalan Poika on tullut ja antanut meille ymmärryksen, jotta tuntisimme hänet, joka on Todellinen. Ja tässä Todellisessa me elämme, kun olemme hänen pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa. Hän on tosi Jumala ja iankaikkinen elämä.

EVANKELIUMI

JOH. 8:46–59

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 8

Jeesus sanoi:

»Kuka teistä voi osoittaa, että minä olen tehnyt syntiä? Ja jos puhun totta, miksi ette usko minua? Se, joka on lähtöisin Jumalasta, kuulee mitä Jumala puhuu. Te ette kuule, koska ette ole lähtöisin Jumalasta.»

Juutalaiset sanoivat Jeesukselle: »Sinä olet samarialainen, ja sinussa on paha henki. Eikö asia olekin niin?» Jeesus vastasi: »Ei minussa ole paha henkeä. Minä kunnioitan Isääni, mutta te häpäisette minua. Itse en kysy kunniaani, mutta on toinen, joka kysyy ja tuomitsee. Totisesti, totisesti: joka pitää kiinni minun sanastani, ei milloinkaan näe kuolemaa.»

Juutalaiset sanoivat hänelle: »Nyt asia on selvä: sinussa on paha henki. Abraham on kuollut, samoin profeetat, mutta sinä sanot: 'Joka pitää kiinni minun sanastani, ei milloinkaan kohtaa kuolemaa.' Sinäkö muka olet suurempi kuin isämme Abraham? Hän on kuollut, ja niin ovat kuolleet myös profeetat. Mikä sinä luulet olevasi?»

Jeesus vastasi: »Jos minä itse kirkastan kunniaani, se kunnia ei ole minikään arvoinen. Mutta minun kunniani kirkastaa Isä, hän, jota te sanotte omaksi Jumalaksenne. Te ette ole oppineet tuntemaan häntä, mutta minä tunnen hänet. Jos sanoisin, etten tunne, olisin valehtelija niin kuin te. Mutta minä tunnen hänet ja pidän kiinni hänen sanastaan. Teidän isänne Abraham iloitsi siitä, että saisi nähdä minun päiväni. Hän näki sen ja riemuitsi.»

Juutalaiset sanoivat hänelle: »Et ole edes viidenkymmenen ja olet muka nähnyt Abrahamin!» Jeesus vastasi: »Totisesti, totisesti: jo ennen kuin Abraham syntyi – minä olin.» Silloin he alkoivat poimia kiviä heittääkseen niillä häntä.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala.
Sinä hallitset voimallasi myös paha.
Varjele meitä antautumasta sen valtaan
ja anna rakkautesi ohjata elämäämme.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Isämme, joka olet taivaissa,
me ylistämme sinua.
Sinä lähetit Poikasi maailmaan
tekemään tyhjäksi Paholaisen teot.
Niin helposti me kiinnymme pahaan,
niin salakavalasti se kietoo ja pettää meidät.
Vapauta meidät sanallasi,
herätä usko anteeksiantamukseen.
Anna Poikasi voiton näkyä meissä
ja meidän arkipäivässämme.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset aina ja ikuisesti.

3.

Herra, sinä luot uutta.
Sinä karkotat pahan, saat mykät puhumaan,
annat äänen vaiennetuille.
Käske meistäkin ulos
valheen, epäuskon ja mykkyyden henki.
Ojenna kätesi, vapauta meidät,
vedä mukaan valtakuntasi tulemisen iloon.
Ylistämme sinua, Herra, sinä Todellinen.

4. PAASTONAJAN SUNNUNTAI

LAETARE

Elämän leipä

Vanhan antifonitekstin alkusanasta (Jes. 66:10) saatu nimitys *laetare* (= iloitkaa) ilmaisee, että tämä sunnuntai on eräänlainen levähdyspaikka, virvoittava keidas paastonajan erämaavaelluksella.

Tätä pyhää on sanottu puolipaastosunnuntaiksi, sillä se sijaitsee keskellä paastonaikaa. Toinen nimitys on leipäsunnuntai, koska päivän tekstit puhuvat viidentuhannen ruokkimisesta ja ihmisten tarvitsemasta hengellisestä ravinnosta. Jeesus itse on elämän leipä. Hän jakaa lahjojaan meille ja opettaa meitä jakamaan omastamme tarvitseville. Sisällöltään tämä sunnuntai sivuaa kiirastorstain aihepiiriä.

LITURGINEN VÄRI: violetti tai sininen.

VIRSISUOSITUKSET

A	205	Nimeesi kokoon tulleina
	224	Oi Jeesus, leipä elämän
	475	Kaikkien silmät tarkkaavat
Pv	417	Jeesus, askeleesi
	59	Leipää pelloilta maan
	451	Sinulle kiitos, Isä, lahjastasi
	473	Kaikki katsovat sinua, Herra
Lisäksi	909	Ole kiitetty, Herra Jeesus Kristus
	912	Minun sydämeni on levollinen
	921	Leipä elämän
	938:1–3, 8	Jeesus Kristus, suuri ihme
	952	Sanasi on meille leipää
	954	Lahjoillasi meitä siunaat
	957	Pyhään salaisuuteen Jeesus meidät sulkee
	958 b	Nälkäinen syödä saa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Iloitkaa Jerusalemin kanssa,
te kaikki, jotka sitä rakastatte!

JES. 66:10

Psalmi:

Onnellisia ne, jotka saavat voimansa sinusta,
ne, jotka kaipaavat pyhälle matkalle.

Kun he kulkevat vedettömässä laaksossa,
sinne puhkeaa virvoittava lähde,
ja sade antaa heille siunauksensa.

Askel askeleelta heidän voimansa kasvaa,
ja he saapuvat Siioniin Jumalan eteen.

Jumala, Herra Sebaot, kuule rukoukseni,
älä ummista korviasi, Jaakobin Jumala!

Jumala, meidän kilpemme, katso voideltusi puoleen!
Autuas se, joka turvaa sinuun, Herra Sebaot!

Ps. 84:6–10, 13

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

PSALMILAUSE

Kaikki katsovat odottaen sinuun,
ja sinä annat heille ruoan ajallaan.
Sinä avaat kätesi
ja hyvydessäsi ravitset kaiken mikä elää.

Ps. 145:15–16

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

5. MOOS. 8:2–3

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Muistakaa, kuinka Herra neljäkymmenen vuoden aikana johdatti teitä pitkällä matkallanne autiomaassa. Hän kuritti teitä ja pani teidät koetukselle saadakseen tietää, aiotteko todella noudattaa hänen käskyjään vai ette. Tehdäkseen teidät nöyriksi hän piti teitä nälässä ja ruokki teitä sitten mannalla, jota ette olleet ennen maistaneet, eivät myöskään teidän isänne. Hän halusi osoittaa teille, ettei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan kaikesta mitä Herra sanoo.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 10:1–6

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 10

Veljet, haluan teidän tietävän, että isämme vaelsivat kaikki pilven johdattamina ja kulkivat meren poikki. Kaikki he saivat pilvessä ja meressä kasteen Mooseksen seuraajiksi. Kaikki he söivät samaa hengellistä ruokaa ja joivat samaa hengellistä juomaa. Hehän joivat siitä hengellisestä kalliosota, joka kulki heidän mukanaan; tämä kallio oli Kristus. Mutta useimmat heistä Jumala hylkäsi, kohtasihan heidät tuho autiomaassa. Näin heistä tuli meille varoittavia esimerkkejä: meidän ei pidä himoita pahaa, niin kuin he tekivät.

EVANKELIUMI

JOH. 6:1–15

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 6

Jeesus lähti Galileanjärven eli Tiberiaanjärven toiselle puolen. Häntä seurasi suuri väkijoukko, sillä ihmiset olivat nähneet tunnusteot, joita hän teki parantamalla sairaita. Jeesus nousi vuorenrinteelle ja asettui opetuslapsineen sinne istumaan. Juutalaisten pääsiäisjuhla oli lähellä.

Jeesus kohotti katseensa ja näki, että suuri ihmisjoukko oli tulossa. Hän kysyi Filippukselta: »Mistä voisimme ostaa leipää, että he saisivat syödäkseen?» Tämän hän sanoi koetellakseen Filippusta, sillä hän tiesi kyllä, mitä tekisi. Filippus vastasi: »Kahdensadan denaarin leivistä ei riittäisi heille edes pientä palaa kullekin.» Silloin eräs opetuslapsi, Simon Pietarin veli Andreas, sanoi Jeesukselle: »Täällä on poika, jolla on viisi ohraleipää ja kaksi kalaa. Mutta miten ne riittäisivät noin suurelle joukolle?»

Jeesus sanoi: »Käsketään kaikkien asettua istumaan.» Rinteellä kasvoi rehevä nurmi, ja ihmiset istuutuivat maahan. Paikalla oli noin viisituhatta miestä. Jeesus otti leivät, kiitti Jumalaa ja jakoi leivät syömään asettuneille. Samoin hän jakoi kalat, ja kaikki saivat niin paljon kuin halusivat. Kun kaikki olivat kylläisiä, Jeesus sanoi opetuslapsilleen: »Kerätkää tähteeksi jääneet palaset, ettei mitään menisi hukkaan.» He tekivät niin, ja viidestä ohraleivästä kertyi vielä kaksitoista täyttä korillista palasia, jotka olivat jääneet syömättä.

Kun ihmiset näkivät, minkä tunnusteon Jeesus teki, he sanoivat: »Tämä on todella se profeetta, jonka oli määrä tulla maailmaan.» Mutta Jeesus tiesi, että ihmiset aikoivat väkisin tehdä hänestä kuninkaan, ja siksi hän vetäytyi taas vuorelle. Hän meni sinne yksin.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

AAM. 8:11–12

AAMOKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Koittaa aika – sanoo Herra Jumala –
 jolloin minä lähetän maahan nälän.
 En leivän nälkää,
 en veden janoa,
 vaan Herran sanan kuulemisen nälän.
 Ihmiset hoippuvat mereltä merelle,
 pohjoisesta itään he harhailevat
 etsimässä Herran sanaa,
 mutta eivät löydä.

TAI

2. MOOS. 16:11–19, 31, 35

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 16

Herra sanoi Moosekselle: »Minä olen kuullut israelilaisten valituksen. Sano heille näin: 'Tänään iltahämärissä te saatte lihaa syödäkseen ja aamulla leipää yllin kyllin. Silloin te ymmärrätte, että minä olen Herra, teidän Jumalanne.'»

Illalla lensi leiriin viiriäisiä niin paljon, että ne peittivät sen kokonaan. Aamulla oli maassa leirin ympärillä runsaasti kastetta, ja kun kaste oli haihtunut, oli autiomaassa jotakin hienoa ja rapeaa, ohutta kuin kuura maan pinnalla. Tämän nähdessään israelilaiset kyselivät toisiltaan: »Mitä tämä on?» He eivät näet tienneet, mitä se oli. Mooses sanoi heille: »Se on leipää, jonka Herra on antanut teille ruoaksi. Ja näin on Herra siitä määrännyt: Kerätkää sitä niin paljon kuin tarvitsette: omer-mitallinen jokaiselle. Kukin kerätköön niin monelle kuin hänen teltassaan on ihmisiä.» Israelilaiset tekivät niin ja keräsivät sitä, kuka enemmän, kuka vähemmän. Mutta kun he mittasivat sen omer-mitalla, ei enemmän keränneellä ollut liikaa eikä vähemmän keränneellä liian vähän, vaan jokainen oli saanut kerätyksi sen verran kuin tarvitsi. Mooses sanoi heille: »Kukaan ei saa jättää siitä mitään huomiseksi.»

Israelilaiset antoivat sille ruoalle nimeksi manna. Se muistutti korianterin siemeniä mutta oli valkoista ja maistui hunajaleivältä. Israelilaiset söivät mannaa neljäkymmentä vuotta, siihen saakka, kun he tulivat asuville seuduille. He söivät sitä, kunnes tulivat Kanaaninmaan rajoille.

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 2:1–3

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 2

Jättäkää kaikki pahuus ja vilppi, kaikki teeskentely ja kateus ja kaikki pannettelu. Niin kuin vastasyntyneet lapset tavoitelkaa puhdasta sanan maistaa, jotta sen ravitsemina kasvaisitte pelastukseen. Olettehan te »maistaneet Herran hyvyttä».

EVANKELIUMI

JOH. 6:24–35

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 6

Ihmiset nousivat veneisiin ja lähtivät Kapernaumiin etsimään Jeesusta.

He löysivät Jeesuksen järven toiselta puolelta ja kysyivät häneltä: »Rabbi, milloin sinä olet tullut tänne?» Jeesus vastasi: »Totisesti, totisesti: ette te minua sen tähden etsi, että olette nähneet tunnustekoja, vaan siksi, että saitte leipää ja söitte itsenne kylläisiksi. Älkää tavoitelko katoavaa ruokaa, vaan katoamatonta, sitä, joka antaa ikuisen elämän. Sitä teille antaa Ihmisen Poika, sillä Isä, Jumala itse, on merkinnyt hänet sineillä.» He kysyivät: »Mitä meidän tulee tehdä, että tekomme olisivat Jumalan tekoja?» Jeesus vastasi: »Uskokaa häneen, jonka Jumala on lähettänyt. Se on Jumalan teko.»

He sanoivat Jeesukselle: »Minkä tunnusteon teet, että me sen nähtyämme uskomme sinuun? Mitä sinä teet? Meidän isämme söivät autiomaassa mannaa, niin kuin kirjoituksissa sanotaan: 'Hän antoi taivaasta leipää heille syötäväksi.'» Tähän Jeesus vastasi: »Totisesti, totisesti: ei Mooses teille antanut taivaasta leipää, vaan todellista taivaan leipää teille antaa minun Isäni. Jumalan leipä on se, joka tulee taivaasta ja antaa maailmalle elämän.»

He sanoivat: »Anna meille aina sitä leipää.» Jeesus sanoi: »Minä olen elämän leipä. Joka tulee minun luokseni, ei koskaan ole nälissään, ja joka uskoo minuun, ei enää koskaan ole janoissaan.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 55:1–3

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 55

Kuulkaa, kaikki janoiset! Tulkaa veden ääreen!
 Te, joilla ei ole rahaa, tulkaa,
 ostakaa viljaa ilmaiseksi, syökää,
 ottakaa maksutta viiniä ja maitoa!
 Miksi punnitsette hopeaa maksuksi siitä, mikä ei ole leipää,
 vaihdatte työstä saamanne palkan
 siihen, mikä ei tee kylläiseksi?
 Kuulkaa minua, niin saatte syödä hyvin,
 te saatte nauttia parhaista herkuista.
 Kuulkaa minua, tulkaa minun luokseni,
 kuulkaa, niin te saatte elää!
 Minä teen ikuisen liiton teidän kanssanne
 ja lupaan olla liitossani uskollinen,
 niin kuin olin uskollinen Daavidille.

2. LUKUKAPPALE

ILM. 21:6–7

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 21

Valtaistuimella istuva lausui: »Minä olen A ja O, alku ja loppu. Sille, jolla on jano, minä annan lahjaksi vettä elämän veden lähteestä. Tämä on voit-tajan palkinto. Minä olen hänen Jumalansa, ja hän on minun poikani.»

EVANKELIUMI

JOH. 6:48–58

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 6

Jeesus sanoi:

»Minä olen elämän leipä. Teidän isänne söivät autiomaassa mannaa, ja silti he ovat kuolleet. Mutta tämä leipä tulee taivaasta, ja se, joka tätä syö, ei kuole. Minä olen tämä elävä leipä, joka on tullut taivaasta, ja se, joka syö tätä leipää, elää ikuisesti. Leipä, jonka minä annan, on minun ruumiini. Minä annan sen, että maailma saisi elää.»

Tästä sukeutui kiivas väittely juutalaisten kesken. He kysyivät toisil-

taan: »Kuinka tuo mies voisi antaa ruumiinsa meidän syötäväksemme?» Jeesus sanoi heille: »Totisesti, totisesti: ellette te syö Ihmisen Pojan lihaa ja juo hänen vertaan, teillä ei ole elämää. Mutta sillä, joka syö minun lihani ja juo minun vereni, on ikuinen elämä, ja viimeisenä päivänä minä herätän hänet. Minun lihani on todellinen ruoka, minun vereni on todellinen juoma. Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, pysyy minusssa, ja minä pysyn hänessä. Isä, joka elää, on minut lähettänyt, ja niin kuin minä saan elämäni Isältä, niin saa minulta elämän se, joka minua syö. Tämä on se leipä, joka on tullut alas taivaasta. Se on toisenlaista kuin se ruoka, jota teidän isänne söivät: he ovat kuolleet, mutta se, joka syö tätä leipää, elää ikuisesti.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Taivaallinen Isä, elämän antaja.
Sinä ruokit kansasi autiomaassa taivaan leivällä,
sinä lähetit ainoan Poikasi maailmaan elämän leiväksi.
Auta meitä hylkäämään kaikki,
mikä ei ravitse meitä,
ja elämään sinun sanastasi,
ikuisen elämän sanasta.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kuoleman ja ylösnousemuksen tähden.

2.

Herra, meidän Jumalamme,
opeta meitä etsimään sanastasi tyydytystä
sisimpämme nälkään ja janoon,
niin kuin puu etsii juurillaan maasta vettä ja ravintoa.
Auta meitä juurtumaan Kristukseen
ja rakentamaan elämämme hänen varaansa.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Herramme Jeesus Kristus.
Sinä kutsuit tuhansia ihmisiä aterialle
ja ravitsit heidät
muutamalla leivällä ja kalalla.
Me rukoilemme sinua:
Varjele meitä epätoivolta,
kun vertaamme maailman hätää
vähäisiin antimiiimme
ja voimattomuuteemme.
Anna meille uskoa nähdä ihmeesi,
ottaa vastaan lahjasi
ja jakaa runsaudestasi tarvitseville.
Ota meidät pöytävieraiksi valtakuntaasi,
sinä, joka elät ja hallitset ikuisesti.

4.

Jeesus, sinä näit edessäsi nälkäisen kansanjoukon,
jolla ei ollut mitään syötävää.
Mutta sinä siunasit
pienen pojan viisi ohraleipää ja kaksi kalaa,
ja niin ruokaa riitti tuhansille ihmisille.
Jeesus, tänäkin päivänä me tarvitsemme sinun leipäsi.
Leipä, jota syömme, täyttää vatsamme,
mutta silti jäämme nälkäisiksi ilman sinua.
Sinä olet sanonut olevasi elämän leipä.
Kiitos, että sinä itse ruokit meitä
Raamatun sanassa ja ehtoollispöydässä.
Me ylistämme sinua.

5. PAASTONAJAN SUNNUNTAI

JUDICA

Kärsimyksen sunnuntai

Nimitys *judica* (= hanki minulle oikeutta) on päivän antifonin alusta (Ps. 43:1).

Tästä sunnuntaista alkaa hiljaisen viikon loppuun ulottuva ns. syvä paastonaika. Siksi päivää on sanottu kärsimyksen sunnuntaiksi (*dominica passionis*). Jeesuksen aikalaiset eivät ymmärtäneet hänen olemustaan ja tehtäväänsä, mutta »kivistä, jonka rakentajat hylkäsivät», oli tuleva kivi, jolle Jumalan seurakunta rakentuu. Jeesus on uuden liiton välittäjä. Hän on kuollut kootakseen yhteen kaikki hajallaan olevat Jumalan lapset.

LITURGINEN VÄRI: violetti tai sininen.

VIRSISUOSITUKSET

A	80	Rakkauden, armon lähde
	275	Mä elän laupeudesta
Pv	79	Oi Jeesus, lähde autuuden
	73	Sinulle, oi Vapahtaja
	74	Jeesus, sinun vaivas kovat
	274	Kristuksen tähden menköön vain
Lisäksi	757	Pyhä risti kärsimyksen
	925	Maa järkkyy, murtuu
	936:4–6, 13–15	Miksi kääntyisi hän tieltään
	938:1–3, 9	Jeesus Kristus, suuri ihme
	962	Jeesus, metsän heleydessä
	968	Nyt, nouse, kiitä Luojaa
	976	Kyyneliin kastuu köyhien maa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Hanki minulle oikeutta, Jumala,
aja asiaani jumalatonta kansaa vastaan.

Ps. 43:1

Psalmi:

Sinä, Jumala, olet ainoa turvani.

Miksi olet hylännyt minut?

Miksi minun täytyy kulkea surusta synkkänä,
kärsiä vihollisen sortoa?

Lähetä valosi ja totuutesi! Ne johdattakoot minua,
ne viekööt minut pyhälle vuorellesi,
sinun asuntoihisi.

Minä tahdon tulla sinun alttarisi eteen,
sinun eteesi, Jumala, minun iloni!

Siellä saan ylistää sinua lyyraa soittaen,
Jumala, minun Jumalani!

Miksi olet masentunut, sieluni,
miksi olet niin levoton?

Odoti Jumalaa! Vielä saan kiittää häntä,
Jumalaani, auttajaani.

Ps. 43:2–5

Antifoni toistetaan.

PSALMILAUSE

Herra, pelasta minut vihollisteni käsistä!
Sinun luonasi olen turvassa.

Ps. 143:9

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 22:1–13

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 22

Jumala tahtoi koetella Abrahamia ja sanoi hänelle: »Abraham!» Abraham vastasi: »Tässä olen.» Ja Jumala sanoi: »Ota mukaasi ainoa poikasi Iisak, jota rakastat, lähde Morian maahan ja uhraa hänet siellä polttouhriksi vuorella, jonka minä sinulle osoitan.»

Aamulla heti noustuaan Abraham satuloi aasin ja otti mukaansa kaksi palvelijaa sekä poikansa Iisakin. Pilkottuaan puita polttouhria varten hän lähti matkaan kohti paikkaa, jonne Jumala oli käskenyt hänen mennä. Kolmantena päivänä Abraham näki paikan etäältä. Silloin hän sanoi palvelijoilleen: »Jääkää tänne ja pitäkää huolta aasista, minä ja poika me-

nemme tuonne rukoilemaan ja palaamme sitten luoksesse.» Abraham otti polttouhripuut ja antoi ne Iisakin kannettavaksi; hän itse otti tulen ja veitsen, ja sitten he jatkoivat yhdessä matkaa. Iisak sanoi isälleen Abrahamille: »Isä!» Ja Abraham sanoi: »Niin, poikani?» Iisak sanoi: »Tässä on tuli ja puut, mutta missä on karitsa polttouhriksi?» Abraham vastasi: »Jumala katsoo kyllä itselleen karitsan polttouhriksi, poikani.» Sitten he jatkoivat yhdessä matkaa.

Kun he tulivat paikkaan, jonka Jumala oli Abrahamille osoittanut, Abraham rakensi sinne alttarin ja latoi puut paikoilleen. Sitten hän sitoi poikansa Iisakin ja pani hänet alttarille puiden päälle. Mutta kun Abraham tarttui veitseen uhratakseen poikansa, Herran enkeli huusi hänelle taivaasta: »Abraham, Abraham!» Abraham vastasi: »Tässä olen.» Herran enkeli sanoi: »Älä koske poikaan äläkä tee hänelle mitään. Nyt minä tiedän, että sinä pelkääät ja rakastat Jumalaa, kun et kieltäytynyt uhraamasta edes ainoaa poikaasi.» Ja kun Abraham katsoi ympärilleen, hän huomasi oinaan, joka oli sarvistaan takertunut pensaikkoon. Abraham kävi hakemassa oinaan ja uhrasi sen polttouhriksi poikansa sijasta.

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 9:11–15

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 9

Kristus, meitä odottavan hyvän ylipappi, on jo tullut. Hän on kulkenut suuremman ja täydellisemmän teltan kautta, jota ei ole tehty ihmiskäsin ja joka siis ei kuulu tähän luomakuntaan. Hän ei ole tuonut uhrina pukkien eikä sonnien verta, hän on uhrannut oman verensä. Näin hän on kertakaikkisesti täyttänyt tehtävänsä, astunut sisään kaikkeinpyhimpään ja hankkinut meille ikiajoiksi lunastuksen. Jos jo pukkien ja härkien veri ja saastuneiden päälle vihmottava hiehon tuhka puhdistaa ihmisen ulkonaisiin menoihin kelvolliseksi, kuinka paljon paremmin puhdistakaan Kristuksen veri! Ikuisen henkensä voimalla hän on antanut itsensä virheettömänä uhrina Jumalalle, ja hänen verensä puhdistaa meidän oman tuntuamme kuoleman teoista, niin että voimme palvella elävää Jumalaa.

Sitä varten Kristus on tullut uuden liiton välittäjäksi, että hänen kuolemansa vapauttaisi kaikki ensimmäisen liiton aikana tapahtuneista rikkomuksista ja että kutsutut niin saisivat heille luvatus iankaikkisen perinnön.

EVANKELIUMI

JOH. 11:47–53

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 11

Ylipapit ja fariseukset kutsuivat neuvoston koolle ja kysyivät siltä: »Mitä meidän pitäisi tehdä? Se mies tekee paljon tunnustekoja. Jos annamme hänen jatkaa näin, häneen uskovat kohta kaikki, ja silloin roomalaiset tulevat ja ottavat meiltä sekä tämän pyhän paikan että koko kansamme.» Silloin yksi heistä, Kaifas, joka oli sinä vuonna ylipappina, sanoi: »Te ette ymmärrä yhtään mitään. Ettekö te käsitä, että jos yksi mies kuolee kansan puolesta, se on teille parempi kuin että koko kansa joutuu tuhoon?» Tämä ei ollut hänen oma ajatuksensa, vaan sen vuoden ylipappina hän lausui ennustuksen: Jeesus oli kuoleva kansan puolesta, eikä vain sen kansan puolesta, vaan kootakseen yhteen kaikki hajallaan olevat Jumalan lapset.

Siitä päivästä lähtien neuvoston tavoitteena oli surmata Jeesus.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 65:1–3

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 65

Minä olen kyllä ollut lähellä,
 mutta he eivät ole minua etsineet,
 olen ollut läsnä,
 mutta he eivät ole minua kyselleet,
 olen sanonut: »Tässä olen, tässä olen!»
 tälle pakanakansalle, joka ei kutsunut avuksi
 minun nimeäni.
 Päivästä päivään minä ojensin käteni
 tätä vastahakoista kansaa kohden,
 kansaa, joka kulkee väärää tietä
 oman mielensä mukaan,
 kansaa, joka yhä uudelleen minut vihoittaa.

2. LUKUKAPPALE

EF. 2:12–16

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 2

Ennen te elite ilman Kristusta, Israelin kansan ulkopuolella ja osattomina liitoista ja niiden lupauksista, olitte maailmassa vailla toivoa ja vailla Jumalaa. Mutta nyt Jumala on Kristuksessa Jeesuksessa, hänen veressään, tuonut lähelleen teidät, jotka ennen olitte kaukana hänestä.

Kristus on meidän rauhamme. Hän on tehnyt nämä kaksi ihmisryhmää yhdeksi ja kuolemallaan hajottanut niitä erottaneen vihollisuuden muurin. Hän on kumonnut lain käskyineen ja säädöksineen, jotta hän omassa itsessään loisi nuo kaksi yhdeksi uudeksi ihmiseksi, ja näin hän on tehnyt rauhan. Ristillä kuollessaan hän omassa ruumiissaan sai aikaan sovinnon Jumalan ja näiden molempien välille ja teki näin lopun vihollisuudesta.

EVANKELIUMI

LUUK. 13:31–35

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 13

Juuri silloin tuli muutamia fariseuksia sanomaan Jeesukselle: »Lähde pois täältä, Herodes aikoo tappaa sinut.»

Mutta hän vastasi:

»Menkää ja sanokaa sille ketulle: 'Tänään ja huomenna minä ajan ihmisistä pahoja henkiä ja parannan sairaita, ja kolmantena päivänä saan työni päätökseen.' Mutta tänään ja huomenna ja seuraavanakin päivänä minun on jatkettava kulkuaani – eihän ole mahdollista, että profeetta surmataa muualla kuin Jerusalemissa.

Jerusalem, Jerusalem! Sinä tapat profeetat ja kivität ne, jotka on lähetetty sinun luoksesi. Miten monesti olenkaan tahtonut koota lapsesi, niin kuin kanaemo kokoaa poikaset siipiensä suojaan! Mutta te ette tahtoneet tulla. Kuulkaa siis: teidän temppelinne on jäävä asujaansa vaille. Ja minä sanon teille, että te ette minua näe ennen kuin sinä päivänä, jona sanotte: 'Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!'»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 29:13–16

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 29

Herra sanoi:

– Koska tämä kansa lähestyy minua vain suullaan
ja kunnioittaa minua vain huulillaan,
koska sen sydän on vetäytynyt minusta kauas
ja koska sen kuuliaisuus minua kohtaan
on vain opittujen ihmiskäskyjen noudattamista,
niin minä teen uudelleen tälle kansalle
ihmeellisiä, hämmästyttäviä ihmetekoja,
ja sen viisaiden viisaus häviää
ja sen ymmärtäväisten ymmärrys katoaa.

Voi niitä, jotka kätkeytyvät Herralta
salatakseen suunnitelmansa,
niitä, joiden teot piilevät pimeydessä
ja jotka sanovat:

»Kukapa meidät näkisi,
kukapa meidät tuntisi!»

Voi teidän kieroutuneita ajatuksianne!

Eikö savevalaja muka ole saveaan kummempi?

Sanooko teos tekijästään: »Ei hän ole minua tehnyt»?

Sanooko luomus luojastaan: »Ei hän mitään ymmärrä»?

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 2:4–10

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 2

Tulkaa hänen luokseen, elävän kiven luo, jonka ihmiset ovat hylänneet
mutta joka on Jumalan valitsema ja hänen silmissään kallisarvoinen. Ja
rakentukaa itsekin elävinä kivinä hengelliseksi rakennukseksi, pyhäksi
papistoksi, toimittaaksenne hengellisiä uhreja, jotka ovat Jumalalle otol-
lisiä Jeesuksen Kristuksen tähden. Sanotaanhan Raamatussa:

– Katso, minä lasken Siioniin kulmakiven,
valitun kiven, jonka arvo on suuri.

Joka häneen uskoo,
ei joudu häpeään.

Te, jotka uskotte, saatte siis osaksenne tämän arvon ja kunnian, mutta niille, jotka eivät usko, »kivistä, jonka rakentajat hylkäsivät, on tullut kulmakivi, kompastuskivi ja kallio johon langetaan». Koska he eivät tottele sanaa, he kompastuvat, ja se heidän osakseen on määrättykin.

Mutta te olette valittu suku, kuninkaallinen papisto, pyhä heimo, Jumalan oma kansa, määrätty julistamaan hänen suuria tekojaan, joka teidät on pimeydestä kutsunut ihmeelliseen valoonsa. Ennen te ette olleet kansa, mutta nyt te olette Jumalan kansa. Ennen te olitte armoa vailla, mutta nyt on Jumala teidät armahtanut.

EVANKELIUMI

MARK. 12:1–12

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 12

Jeesus alkoi puhua vertauksin:

»Mies istutti viinitarhan, ympäröi sen aidalla, louhi kallioon viinikuurnan ja rakensi vartiotornin. Sitten hän vuokrasi tarhan viininviljelijöille ja muutti itse pois maasta.

Sovittuun aikaan hän lähetti palvelijansa viinitarhan viljelijöiden luo, jotta saisi heiltä osansa tarhan sadosta. Mutta nämä ottivat miehen kiinni, pieksivät hänet ja lähettivät takaisin tyhjin käsin. Omistaja lähetti heidän luokseen toisen palvelijan, mutta tätäkin he pahoinpitelivät ja häpäisivät. Hän lähetti taas uuden palvelijan, ja tämän he tappoivat. Samoin kävi seuraavienkin: toiset he pieksivät, toiset tappoivat. Nyt oli jäljellä enää yksi, hänen rakas poikansa. Tämän hän lähetti vuokraajien luo viimeiseksi ajatellen: 'Minun omaan poikaani he eivät sentään uskalla koskea.' Mutta nämä sanoivat toisilleen: 'Hän on perillinen. Tapetaan hänet, niin perintö on meidän.' He ottivat hänet kiinni, tappoivat hänet ja heittivät ulos viinitarhasta.

Mitä viinitarhan omistaja nyt tekee? Hän tulee ja ottaa nuo viljelijät hengiltä ja antaa viinitarhansa toisille. Olette kai lukeneet kirjoituksista tämän kohdan:

– Kivi, jonka rakentajat hylkäsivät,
on nyt kulmakivi.
Herralta se on tullut,
ja se on ihmeellinen meidän silmissämme.»

Neuvoston jäsenet olisivat halunneet ottaa Jeesuksen kiinni, sillä he ymmärsivät, että Jeesus oli vertauksessaan puhunut heistä. Mutta koska he pelkäsivät kansaa, he antoivat hänen olla ja lähtivät pois.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Jumala,
sinä annoit Poikasi uhriksi maailman synnin tähden.
Auta meitä muistamaan hänen kärsimystään
ja elämään hänen sovitustyönsä varassa.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Jumala, taivaallinen Isämme.
Opetuslasten tavoin me olemme hitaat käsittämään,
miksi Jeesuksen piti kärsiä ja kuolla.
Auta meitä ymmärtämään,
että hän kärsi meidän syntiemme tähden
ja että meillä on nyt avoin tie sinun yhteyteesi.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Armollinen Jumala,
Poikasi Jeesus Kristus kärsi ja kuoli puolestamme.
Auta meitä muistamaan hänen kärsimystään,
kun olemme masentuneita
ja menettämässä elämänuskomme.
Vahvista meitä Hengelläsi,
niin että säilyttäisimme uskon ja hyvän omantunnon.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

PALMUSUNNUNTAI

Kunnian kuninkaan alennustie

Palmusunnuntain ja 1. adventtisunnuntain evankeliumitekstit kertovat samasta tapahtumasta. Kristuksen julkinen toiminta tähtäsi alusta lähtien hänen elämänsä viimeisiin päiviin.

Palmusunnuntain nimi (*dominica palmarum*) viittaa Jeesuksen ratsastukseen Jerusalemiin, jolloin ihmiset heittivät palmunoksia hänen kulkutielleen. Tämän muistelemiseen on liittynyt tapa tuoda kirkkoihin palmunoksia ja niistä tehtyjä koristeita. Niitä on myös kannettu palmusunnuntain kulkueissa. Pohjoisemmissa maissa on palmunoksien sijasta käytetty pajunoksia.

Palmusunnuntaina alkaa kunnian kuninkaan alennustie. Betaniassa voideltu Jeesus ratsasti Jerusalemiin kohti kärsimystä ja kuolemaa, mutta juuri niistä tuli toivon ja voiton merkki, jonka vertauksuvia ovat palmunoksat. Palmusunnuntaina Kristuksen kirkko lähtee seuraamaan hänen elämänsä viimeisiä vaiheita.

LITURGINEN VÄRI: violetti tai sininen.

VIRSIUSITUKSET

A	60	Soi kunnia ja kiitos
	3	Hoosianna! huudetaan
	54	Käykäämme nyt Jerusalemiin
	15	Tiellä ken vaeltaa
Pv	58	Kas Karitsata Jumalan
	299:1–6	Ei mikään niin voi virvoittaa
	61	Ken tahtoo käydä
Lisäksi	729	Isä, Kaikkivaltias
	742	Pyhä ja puhdas Vapahtaja
	907	Onko suurempaa ihmettä
	960	Maksettu on velkani mun
	964	Jeesus, ristinpolkuasi

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herra, älä ole niin kaukana!

Anna minulle voimaa, riennä avuksi!

Ps. 22:20

Psalmi:

Jumalani, Jumalani,
miksi hylkäsit minut?

Minä huudan sinua avuksi,
mutta sinä olet kaukana.

Jumalani, minä kutsun sinua päivisin,
mutta sinä et vastaa.

Yöt kaikki huudan saamatta rauhaa.

Sinä olet pyhä, sinä olet kuningas,
sinulle soivat Israelin ylistysvirret.

Sinuun ovat turvanneet isämme ennen.

Sinuun he turvasivat ja pääsivät suojaan,
sinua he huusivat ja saivat avun,
sinuun he luottivat eivätkä pettyneet.

Ps. 22:2–6

Antifoni toistetaan.

TAI

Antifoni:

Hoosianna! Herra, anna meille apusi!
Oi Herra, anna menestys!

Ps. 118:25

Psalmi:

Siunattu olkoon se, joka tulee Herran nimessä.
Herran huoneesta teidät siunataan.

Herra on Jumala!

Hän antoi valonsa meille.

Käykää kulkueena lehvät käsissä,
ulottakaa piirinne alttarin sarviin.

Sinä olet Jumalani, sinua minä kiitän,
Jumala, sinua minä suuresti ylistän.

Kiittäkää Herraa! Hän on hyvä,
iäti kestää hänen armonsa!

Ps. 118:26–29

Antifoni toistetaan.

PSALMILAUSE

Sinua minä ylistän seurakunnan keskellä.
Sinun palvelijoittesi edessä lunastan lupaukseni.

Ps. 22:26

TAI

Sinä johdatat minua tahtosi mukaan,
ja viimein sinä nostat minut kunniaan.

Ps. 73:24

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 50:4–10

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 50

Herra, minun Jumalani,
on antanut minulle taitavan kielen,
niin että voin sanalla rohkaista uupunutta.
Aamu aamulta hän herättää minut,
herättää korvani kuulemaan oppilaan tavoin.
Herra avasi minun korvani,
ja minä tottelin,
en väistänyt tehtävääni.
Minä tarjosin selkäni lyötäväksi
ja poskieni parran revittäväksi,
en kätkenyt kasvojeni häväistyksiltä, en sylkäisyiltä.
Herra, minun Jumalani, auttaa minua,
siksi en pelkää häväistystä.
Olen kovettanut kasvoni piikiven kaltaisiksi.
Minä tiedän, etten jää häpeääni,
sillä hän on lähellä, hän osoittaa syyttömyyteni
– kuka voisi minua syyttää!
Asettukaamme siis käymään oikeutta.
Tahtooko joku ajaa kannetta minua vastaan?
Astukoon hän esiin!
Herra, minun Jumalani, on minun auttajani.
Kuka voisi osoittaa minut syylliseksi?
Nuo kaikki häviävät

kuin vaate, jonka koi syö.

Se teistä, joka pelkää Jumalaa,
kuulkoon Herran palvelijan sanaa.
Joka kulkee syvällä pimeydessä
ilman valoa,
luottakoon Herran nimeen
ja turvautukoon Jumalaan.

TAI

SAK. 9:9–10

SAKARJAN KIRJASTA, LUVUSTA 9

Iloitse, tytär Siion!
Riemuitse, tytär Jerusalem!
Katso, kuninkaasi tulee.
Vanhurskas ja voittoisa hän on,
hän on nöyrä, hän ratsastaa aasilla,
aasi on hänen kuninkaallinen ratsunsa.
Hän tuhoaa sotavaunut Efraimista
ja hevoset Jerusalemissa,
sotajouset hän lyö rikki.
Hän julistaa kansoille rauhaa,
hänen valtansa ulottuu merestä mereen,
Eufratista maan ääriin asti.

2. LUKUKAPPALE

FIL. 2:5–11

KIRJEESTÄ FILIPPILÄISILLE, LUVUSTA 2

Olkoon teilläkin sellainen mieli, joka Kristuksella Jeesuksella oli.

Hänellä oli Jumalan muoto,
mutta hän ei pitänyt kiinni oikeudestaan
olla Jumalan vertainen
vaan luopui omastaan.
Hän otti orjan muodon
ja tuli ihmisten kaltaiseksi.
Hän eli ihmisenä ihmisten joukossa,
hän alensi itsensä
ja oli kuuliainen kuolemaan asti,
ristinkuolemaan asti.

Sen tähden Jumala on korottanut hänet yli kaiken
 ja antanut hänelle nimen,
 kaikkia muita nimiä korkeamman.
 Jeesuksen nimeä kunnioittaen
 on kaikkien polvistuttava,
 kaikkien niin taivaassa kuin maan päällä ja maan alla,
 ja jokaisen kielen on tunnustettava
 Isän Jumalan kunniaksi:
 »Jeesus Kristus on Herra.»

EVANKELIUMI

JOH. 12:12–24

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 12

Seuraavana päivänä levisi tieto, että Jeesus oli tulossa Jerusalemiin. Ihmiset, joita oli saapunut juhlille suurin joukoin, ottivat palmunoksia ja menivät häntä vastaan huutaen:

– Hoosianna!

Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä,
 Israelin kuningas!

Jeesukselle tuotiin aasi, ja hän nousi sen selkään, niin kuin on kirjoitettu:

– Älä pelkää, tytär Siion,
 sinun kuninkaasi tulee!

Hän ratsastaa nuorella aasilla.

Opetuslapset eivät vielä tuolloin ymmärtäneet tätä, mutta kun Jeesus oli kirkastettu, he muistivat, että hänestä oli näin kirjoitettu ja että hänelle myös oli tapahtunut niin.

Ne, jotka olivat olleet Jeesuksen mukana, kertoivat, miten hän kutsui Lasaruksen haudasta ja herätti hänet kuolleista. Tämän vuoksi, kuultuaan millaisen tunnusteen Jeesus oli tehnyt, ihmiset lähtivät joukolla häntä vastaan. Fariseukset puhuivat keskenään: »Näettekö? Mikään ei auta. Koko maailma juoksee hänen perässään.»

Niiden joukossa, jotka olivat tulleet juhlille rukoilemaan Jumalaa, oli myös muutamia kreikkalaisia. Nämä tulivat Filippuksen luo – sen, joka oli Galilean Betsaidasta – ja sanoivat: »Me haluaisimme tavata Jeesuksen.» Filippus meni puhumaan asiasta Andreakselle, ja sitten he molemmat menivät Jeesuksen puheille.

Jeesus sanoi heille:

»Hetki on tullut: Ihmisen Poika kirkastetaan. Totisesti, totisesti: jos

vehnänyvä ei putoa maahan ja kuole, se jää vain yhdeksi jyväksi, mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan sadon.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 50:4–10 TAI SAK. 9:9–10 (KS. 1. VUOSIKERTA)

2. LUKUKAPPALE

FIL. 2:5–11 (KS. 1. VUOSIKERTA)

TAI

2. KOR. 2:14–17

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 2

Kiitos olkoon Jumalalle, joka aina kuljettaa meitä Kristuksen voittosaatossa ja antaa meidän kaikkialla levittää Kristuksen tuntemisen tuoksua! Me olemme Kristuksen tuoksu, joka nousee Jumalan eteen; tämän tuoksun tuntevat sekä ne, jotka pelastuvat, että ne, jotka joutuvat kadotukseen. Se on toisille kuoleman haju, joka tuo kuoleman, toisille elämän tuoksu, joka tuo elämän. Mutta kuka on tähän kelvollinen? Me emme ainakaan ole sellaisia kuin ne monet, jotka kaupittelevat Jumalan sanaa. Me julistamme sitä Jumalan edessä ja Kristusta palvellen, väärentämättömänä ja sellaisena kuin se tulee Jumalalta.

EVANKELIUMI

JOH. 12:1–8

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 12

Kuusi päivää ennen pääsiäistä Jeesus tuli Betaniaan, missä hänen kuoleista herättämänsä Lasarus asui. Jeesukselle tarjottiin siellä ateria. Marta palveli vieraita, ja Lasarus oli yksi Jeesuksen pöytäkumppaneista.

Maria otti täyden pullon aitoa, hyvin kallista nardusöljyä, voiteli Jeesuksen jalat ja kuivasi ne hiuksillaan. Koko huone tuli täyteen voiteen tuoksua.

Juudas Iskariot, joka oli Jeesuksen opetuslapsi ja josta sitten tuli hänen kavaltajansa, sanoi silloin: »Miksei tuota voidetta myyty kolmestasadasta denaarista? Rahat olisi voitu antaa köyhille.» Tätä hän ei kuitenkaan sanonut siksi, että olisi välittänyt köyhistä, vaan siksi, että oli varas.

Yhteinen kukkaro oli hänen hallussaan, ja hän piti siihen pantuja rahoja ominaan. Jeesus sanoi Juudakselle: »Anna hänen olla, hän tekee tämän hautaamistani varten. Köyhät teillä on luonanne aina, mutta minua teillä ei aina ole.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 50:4–10 TAI SAK. 9:9–10 (KS. 1. VUOSIKERTA)

2. LUKUKAPPALE

FIL. 2:5–11 (KS. 1. VUOSIKERTA)

TAI

HEPR. 7:24–27

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 7

Jeesus pysyy ikuisesti, hänen pappeutensa on muuttumaton. Siksi hän pystyy nyt ja aina pelastamaan ne, jotka hänen välityksellään lähestyvät Jumalaa. Hän elää iäti rukoillakseen heidän puolestaan.

Juuri tällaisen ylipapin me tarvitsimme. Hän on pyhä, viaton ja tahraton, hänet on erotettu syntisistä ja korotettu taivaita korkeammalle. Toisin kuin muiden ylipappien, hänen ei tarvitse päivittäin uhrata ensin omien syntiensä ja sitten kansan syntien sovittamiseksi. Hän on antanut kertakaikkisen uhrin uhratessaan itsensä.

EVANKELIUMI

MATT. 21:12–17 (18–22)

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 21

Jeesus meni temppeliin ja ajoi kaikki myyjät ja ostajat sieltä ulos. Hän kaatoi rahanvaihtajien pöydät ja kyyhkysenmyyjien jakkarat ja sanoi heille: »On kirjoitettu: 'Minun huoneeni on oleva rukouksen huone.' Mutta te teette siitä rosvojen luolan.»

Jeesuksen luo temppeliin tuli sokeita ja rampoja, ja hän paransi heidät. Mutta kun ylipapit ja lainopettajat näkivät, mitä kaikkea hämmästyttävää hän teki, ja kuulivat lasten huutavan temppelissä: »Hoosianna, Daavidin Poika!», he suuttuivat ja sanoivat hänelle: »Kuuletko, mitä nuo huutavat?» »Kuulen», vastasi Jeesus. »Ettekö ole koskaan lukeneet tätä sanaa:

'Lasten ja imeväisten suusta sinä olet hankkinut kiitoksesi?'» Hän jätti heidät siihen, meni kaupungin ulkopuolelle Betaniaan ja oli siellä yötä.

(Kun Jeesus varhain aamulla oli palaamassa kaupunkiin, hänen tuli nälkä. Hän näki tien vierellä viikunapuun ja meni tutkimaan sitä, mutta ei löytänyt siitä muuta kuin lehtiä. Silloin hän sanoi puulle: »Ikinä et enää tee hedelmää.» Siinä samassa viikunapuu kuivettui.

Kun opetuslapset sen näkivät, he hämmästyivät ja sanoivat: »Kuinka tuo puu noin äkkiä kuivettui?» Jeesus vastasi: »Totisesti: jos teillä olisi uskoa ettekä epäilisi, te ette ainoastaan tekisi tätä viikunapuulle, vaan te voisitte sanoa tälle vuorellekin: 'Nouse paikaltasi ja paiskaudu mereen', ja niin tapahtuisi. Mitä tahansa te uskossa rukoillen pyydätte, sen te saatte.»)

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Vapahtajamme Jeesus Kristus.

Tänään tahdomme muistella ihmeellisiä tekojasi.

Haluamme liittyä mielessämme niihin,
jotka tervehtivät sinua palmunlehvät käsissään.

Vaikka emme aina osaa ilmaista iloamme
yhtä riemullisesti kuin he,

sinä näet sydämemme hiljaisen ilon.

Avaa kaikki mikä meissä on lukossa,
jotta voisimme ottaa sinut vastaan.

Ylistys sinulle ikuisesti.

2.

Kaikkivaltias, iankaikkinen Jumala.

Sinä lähetit Poikasi elämään ihmisenä
ja kärsimään kuoleman ihmisten puolesta.

Anna meille armosi,
että näkisimme hänessä nöyryyden esikuvan

ja muistaisimme hänen pelastavaa kärsimystään
ja ristinkuolemaansa.

Auta meitä pysymään hänessä.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Jeesus Kristus, Vapahtajamme.
Ihmiset juhlivat tuloasi Jerusalemiin,
mutta jättivät sinut sitten yksin kärsimään.
Anna meille rohkeutta ja lujuuutta,
niin että pysymme sinussa
myös vaikeuksien
ja vastoinkäymisten hetkinä.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

4.

Jumala,
sinä saavut riemusaatossa kansasi keskelle.
Mutta miten outo onkaan kunniasi:
painua kuin vehnänjyvä kuoleman tomuun.
Ylistämme sinua, kunniassasi käsittämätöntä.

ERITYISESTI PALMUSUNNUNTAIN ILTANA

1.

Pyhä Jumala,
siunaa alkava hiljainen viikko.
Pysäytä meidät ajattelemaan Poikasi kärsimystä ja kuolemaa.
Auta meitä tunnistamaan ihmiskunnan kärsimyksessä
hänen kasvonsa
ja varjele, ettemme koskaan unohtaisi niitä.
Anna meidän kokea ristin sanomassa rakkautesi
ja ylistää sitä elämällämme.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Jeesus Kristus, Herramme.
Riemuhuudot ympäröivät sinut,
kun ratsastit Jerusalemiin.
Mutta nyt alkaa jo hämärtää,
tiedämme, että pian olet yksin.
Sinä olet matkalla kohti pilkkaa ja häpeää.
Olet matkalla kohti pimeyden ja rakkauden ristiä,
jolla annoit elämäsi toisten puolesta.

Herra, vahvista meitä kantamaan omaa kärsimystämme,
auta huomaamaan toisten tuska, kun kohtaamme sen.
Anna meille herkät korvat,
jotta osaisimme kuunnella kivun ja tuskan kieltä.
Opetä meitä luottamaan siihen,
että kärsimyksessäkin sinä olet lähellä.
Anna meille ylösnousemuksen valoisa toivo,
kun joudumme ahdinkoon ja umpikujaan.
Jeesus Kristus, armahda,
sinä joka Isän ja Pyhän Hengen kanssa elät ikuisesti.

HILJAINEN VIIKKO

Palmusunnuntaina alkavan hiljaisen viikon jumalanpalveluksissa Kristuksen kärsimyshistoriaa voidaan seurata eri tavoin. Yksi tapa on lukea kärsimyshistoria kokonaisuudessaan, maanantaina Matteuksen, tiistaina Markuksen, keskiviikkona Luukkaan ja perjantaina Johanneksen evankeliumin mukaan.

Toinen mahdollisuus on käyttää hiljaisen viikon arkipäivien tekstiaineistoa.

Voidaan myös lukea perinteisiä *ahтитеkstejä*. Maanantaihin kuuluvat Jeesuksen rukous Getsemanessa, hänen vangitsemisensä ja Pietarin kieltäminen (toinen ahti), tiistaihin Jeesuksen tutkiminen neuvoston, Pilatuksen ja Herodeksen edessä (kolmas ahti), keskiviikkoon hänen tuomitsemisensä ja viemisensä Golgatalle (neljäs ahti). Jeesuksen ristinkuolema (viides ahti) ja hautaaminen (kuudes ahti) kuuluvat pitkäperjantaihin. Ehtoollisen asettaminen, joka sisältyy ensimmäiseen ahtiin, kuuluu kiirastorstaihin.

Kristuksen kärsimyshistoriaa voidaan seurata myös perinteisen *Ristin tien* rukoushetkien avulla. Ristin tie koostuu useista pysähdyspaikoista (asemista), jotka ulottuvat Jeesuksen tuomitsemisesta hänen hautaamiseensa. Eri pysähdyspaikkoja voidaan myös yhdistellä.

LITURGINEN VÄRI maanantaista keskiviikkoon: violetti tai sininen.

HILJAISEN VIIKON MAANANTAI

Jeesus Getsemanessa

VIRSIUSITUKSET

56	Tutkimaan, oi Jeesus, auta
77	Käy yrttitarhasta polku
121	Mua, Pyhä Henki, pyhitä
315	Valvoa mun, Jeesus, anna
920	Nyt tapahtukoon tahtosi
924	Edessä reitti tuntematon aukeaa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Hän alensi itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti,
ristinkuolemaan asti.

FIL. 2:8

Psalmi:

Kuule rukoukseni, Herra,
nouskoon huutoni sinun luoksesi!
Älä kätke minulta kasvojasi,
kun olen ahdingossa.
Kallista korvasi minun puoleeni!
Kun huudan sinua avuksi,
älä viivytä vastaustasi.
Päiväni haihtuvat kuin savu,
tuska polttaa luitani kuin tuli.
Sisimpäni on kuin kulottunut ruoho.
Enää en muista syödäkään,
huokailen vain,
olen pelkkää luuta ja nahkaa.
Minä olen kuin huuhkaja autiomaassa,
kun pöllö, joka asustaa raunioissa.
Minä valvon yöni, olen yksin
kun katolla kyyhöttävä lintu.

Viholliseni pilkkaavat minua päivät pitkät,
kirotessaan vihামীhiään he käyttävät minun nimeäni.
Minä syön leipänäni tuhkaa,
kyyneleet maustavat juomani.

Ps. 102:2–10

Antifoni toistetaan.

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JER. 18:19–20

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 18

Herra, kuule sinä minua!
Kuuntele, mitä vastustajani puhuvat!
Miksi hyvä palkitaan pahalla?
He ovat kaivaneet kuopan,
jotta minä lankeaisin siihen.
Muista, kuinka minä sinun edessäsi
olen puhunut heistä hyvää
kääntääkseni vihasi heistä pois.

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 2:21–24

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 2

Kristus kärsi teidän puolestanne ja jätti teille esikuvan, jotta seuraisitte hänen jälkiään.

– Hän ei syntiä tehnyt,
hänen suustaan ei valhetta kuultu.

Häntä herjattiin, mutta hän ei vastannut herjauksella, hän kärsi, mutta ei uhkaillut, vaan uskoi itsensä oikeamielisen tuomarin haltuun. Itse, omassa ruumiissaan, hän »kantoi meidän syntimme» ristinpuulle, jotta me kuolisimme pois synneistä ja eläisimme vanhurskaudelle. »Hänen haavansa ovat teidät parantaneet.»

EVANKELIUMI

LUUK. 22:39–62

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 22

Jeesus lähti kaupungista ja meni tapansa mukaan Öljymäelle. Opetuslapset seurasivat häntä. Tultuaan sinne Jeesus sanoi heille: »Rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen.» Itse hän meni vähän edemmäs, kivenheiton päähän, polvistui ja rukoili: »Isä, jos tahdot, niin ota tämä malja minulta pois. Mutta älköön toteutuko minun tahtoni, vaan sinun.» Silloin taivaasta ilmestyi hänelle enkeli, joka vahvasti häntä. Suuressa tuskassaan Jeesus rukoili yhä kiihkeämmin, niin että hänen hikensä vuoti maahan veripisaroiden tavoin. Kun hän sitten nousi rukoilemasta ja tuli opetuslasten luo, hän tapasi heidät nukkumasta murheen uuvuttamina. »Mitä? Nukutteko te?» hän sanoi. »Nouskaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen.»

Jeesuksen vielä puhuessa sinne tuli joukko miehiä, ja heidän oppaanaan oli Juudas, yksi kahdestatoista opetuslapsesta. Juudas tuli Jeesusta kohti antaakseen hänelle suudelman, mutta Jeesus sanoi hänelle: »Juudas, suudelmallako sinä kavallat Ihmisen Pojan?» Kun Jeesuksen seuraalaiset näkivät, mitä oli tulossa, he sanoivat: »Herra, iskemmekö miekalla?» Yksi heistä iskikin ylipapin palvelijaa niin että tämän oikea korva irtosi. Mutta Jeesus sanoi: »Ei! Antakaa tämän tapahtua.» Hän kosketti miehen korvaa ja paransi hänet. Sitten hän sanoi ylipapeille, temppelivartioston päälliköille ja kansan vanhimmille, jotka olivat tulleet häntä vangitsemaan: »Te olette lähteneet kuin rosvon kimppuun, miekat ja seipäät käsissä. Minä olen joka päivä ollut teidän keskellänne temppelissä, ettekä te ole kättänne kohottaneet minua vastaan. Mutta nyt on teidän hetkenne, nyt on pimeydellä valta.»

He vangitsivat Jeesuksen ja veivät hänet mukanaan ylipapin taloon. Pietari seurasi häntä jonkin matkan päässä. Keskelle pihaa sytytettiin nuotio, ja kun väki asettui sen ympärille, Pietari istuutui muiden joukkoon. Muuan palvelustyttö näki hänet istumassa tulen ääressä, katsoi häntä pitkään ja sanoi: »Tuokin oli sen miehen seurassa.» Pietari kielsi: »Minäkö? Enhän edes tunne häntä.» Vähän ajan kuluttua sanoi eräs mies hänet nähdessään: »Sinäkin olet sitä joukkoa.» Mutta Pietari vastasi: »Erehdyt, en ole.» Tunnin kuluttua vielä toinen mies väitti: »Kyllä tuokin varmasti oli sen miehen kanssa, onhan hän galilealainenkin.» Mutta Pietari sanoi: »En käsitä, mistä puhut.» Siinä samassa, hänen vielä puhuessaan, kukko lauloi. Herra kääntyi ja katsoi Pietariin, ja Pietari muisti, mitä Herra oli hänelle sanonut: »Ennen kuin kukko tänään laulaa, sinä kolmesti kiellät minut.» Hän meni ulos ja itki katkerasti.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JER. 18:19–20 (KS. 1. VUOSIKERTA)

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 2:21–24 (KS. 1. VUOSIKERTA)

EVANKELIUMI

JOH. 18:1–27

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 18

Jeesus lähti opetuslapsineen Kidroninpuron toiselle puolen. Siellä oli puutarha, ja Jeesus ja opetuslapset menivät sinne. Myös Juudas, hänen kavaltajansa, tunsipaikan, koska Jeesus oli monesti ollut siellä opetuslastensa kanssa. Niinpä Juudas otti mukaansa sotilasosaston sekä ylipapeilta ja fariseuksilta saamiaan miehiä, ja he menivät puutarhaan lyhdyt, soihdut ja aseet käsissään.

Jeesus tiesi kaiken, mikä häntä odotti. Hän meni miehiä vastaan ja kysyi: »Ketä te etsitte?» »Jeesusta, sitä nasaretilaista», vastasivat miehet. Jeesus sanoi: »Minä se olen.»

Miesten joukossa oli myös Juudas, Jeesuksen kavaltaja. Kun Jeesus sanoi: »Minä se olen», he kaikki perääntyivät ja kaatuivat maahan. Jeesus kysyi uudelleen: »Ketä te etsitte?» He vastasivat: »Jeesus Nasaretilaista.» Jeesus sanoi heille: »Johan minä sanoin, että se olen minä. Jos te minua etsitte, antakaa näiden toisten mennä.» Näin kävivät toteen hänen omat sanansa: »Niistä, jotka olet haltuuni uskonut, en ole antanut yhdenkään joutua hukkaan.»

Simon Pietarilla oli miekka. Hän veti sen esiin ja sivalsi ylipapin palvelijalta oikean korvan irti; palvelija oli nimeltään Malkos. Mutta Jeesus sanoi Pietarille: »Pane miekkasi tuppeen! Kun Isä on tämän maljan minulle antanut, enkö minä joisi sitä?»

Sotilaat, joita komensi korkea upseeri, ja juutalaisten lähettämät miehet vangitsivat nyt Jeesuksen, panivat hänet köysiin ja veivät hänet ensiksi Hannaksen luo. Hannas oli senvuotisen ylipapin Kaifaksen appi. Juuri Kaifas oli antanut juutalaisille neuvon, että olisi parasta, jos yksi mies kuolisi koko kansan puolesta.

Simon Pietari ja eräs toinen opetuslapsi menivät Jeesuksen perässä. Tuo toinen oli ylipapin tuttu ja pääsi siksi Jeesuksen mukana ylipapin pa-

latsin pihaan. Pietari jäi seisomaan portin ulkopuolelle, mutta opetuslapsi, joka tunsi ylipapin, meni puhumaan porttia vartioivalle palvelustyölle ja toi Pietarin sisälle pihaan.

Palvelustyttö sanoi Pietarille: »Et kai sinäkin ole tuon miehen opetuslapsia?» »En ole», vastasi Pietari. Oli kylmä, ja siksi palvelijat ja vartijat olivat sytyttäneet hiilivalkean ja lämmittelivät sen ääressä. Myös Pietari seiso i heidän joukossaan lämmittelemässä.

Ylipappi kysyi Jeesukselta hänen opetuslapsistaan ja opetuksestaan. Jeesus vastasi: »Minä olen puhunut julkisesti, koko maailman kuullen. Olen aina opettanut synagogissa ja temppelissä, kaikkien juutalaisten kokoontumispaikoissa. Salassa en ole puhunut mitään. Miksi sinä minulta kysyt? Kysy kuulijoiltani, mitä olen heille puhunut. He kyllä tietävät, mitä olen sanonut.»

Jeesuksen vastattua näin yksi lähellä seisovista vartijoista löi häntä kasvoihin ja sanoi: »Noinko sinä vastaat ylipapille?» Jeesus sanoi miehelle: »Jos puhuin väärin, osoita, mikä puheessani oli sopimatonta. Jos taas puhuin oikein, miksi lyöt minua?»

Hannas lähetti Jeesuksen köysissä ylipappi Kaifaksen luo.

Simon Pietari seiso i lämmittelemässä. Miehet sanoivat hänelle: »Et kai sinäkin ole hänen opetuslapsiaan?» »En ole», Pietari kielsi. Mutta muuan ylipapin palvelija, sen miehen sukulainen, jolta Pietari oli lyönyt korvan irti, sanoi hänelle: »Kyllä minä näin sinut siellä puutarhassa hänen seurassaan.» Pietari kielsi taas, ja samassa laulo i kukko.

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JER. 18:19–20 (KS. 1. VUOSIKERTA)

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 2:21–24 (KS. 1. VUOSIKERTA)

EVANKELIUMI

MATT. 26:30–56

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 26

Laulettuaan kiitosvirren he lähtivät Öljymäelle. Silloin Jeesus sanoi heille: »Tänä yönä te kaikki luovutte minusta, sillä on kirjoitettu: 'Minä lyön paimenen maahan, ja lauman lampaat joutuvat hajalle.' Mutta kuolleista

noustuani menen teidän edellänne Galileaan.» Pietari keskeytti hänet ja sanoi: »Vaikka kaikki muut luopuisivat sinusta, minä en koskaan luovu.» Jeesus vastasi: »Totisesti: tänä yönä, ennen kuin kukko laulaa, sinä kolmesti kiellät minut.» Pietari sanoi: »Vaikka minun pitäisi kuolla kanssasi, minä en ikinä sinua kiellä.» Samaa vakuuttivat muutkin opetuslapset.

Sitten Jeesus tuli opetuslasten kanssa Getsemane-nimiseen paikkaan ja sanoi heille: »Jääkää te tähän siksi aikaa kun minä käyn tuolla rukouksessa.» Pietarin ja molemmat Sebedeuksen pojat hän otti mukaansa. Murhe alkoi nyt ahdistaa häntä, ja hän joutui tuskan valtaan. Hän sanoi heille: »Olen tuskan vallassa, kuoleman tuskan. Odottakaa tässä ja valvokaa minun kanssani.» Hän meni vähän kauemmaksi, heittäytyi kasvoilleen maahan ja rukoili: »Isä, jos se on mahdollista, niin menköön tämä malja minun ohitseni. Mutta ei niin kuin minä tahdon, vaan niin kuin sinä.»

Hän palasi opetuslasten luo ja tapasi heidät nukkumasta. Silloin hän sanoi Pietarille: »Ettekö te edes hetken vertaa jaksaneet valvoa kanssani? Valvokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen. Tahtoa ihmisellä on, mutta luonto on heikko.»

Hän meni taas etäämmäksi ja rukoili toistamiseen: »Isä, ellei tämä malja voi mennä ohitseni minun sitä juomatta, niin toteutukoon sinun tahtosi.» Palatessaan hän tapasi taas opetuslapset nukkumasta, sillä uni oli alkanut painaa heidän silmiään. Hän jätti heidät siihen, meni taas kauemmaksi ja rukoili kolmannen kerran samoin sanoin. Sitten hän tuli opetuslasten luo ja sanoi heille: »Yhäkö te nukutte ja lepäätte? Hetki on tullut. Ihmisen Poika annetaan syntisten käsiin. Nouskaa, nyt me lähdemme! Minun kavaltajani on jo lähellä.»

Jeesuksen vielä puhuessa tuli Juudas, yksi kahdestatoista opetuslapsesta, ja hänen kanssaan miekoin ja seipäin aseistautunut suuri miesjoukko, jonka ylipapit ja kansan vanhimmat olivat lähettäneet. Jeesuksen kavaltaja oli sopinut miesten kanssa merkistä: »Se on se mies, jota minä suutelen. Ottakaa hänet kiinni.» Hän meni suoraa päätä Jeesuksen luo, sanoi: »Terve, rabbi!», ja suuteli häntä. Jeesus sanoi hänelle: »Ystävä, tätä varten sinä olet tullut.» Silloin miehet astuivat lähemmäs, kävivät käsiksi Jeesukseen ja vangitsivat hänet.

Yksi Jeesuksen seuralaisista ryhtyi vastarintaan, veti miekkansa esiin ja iski ylipapin palvelijaa niin että tältä irtosi korva. Silloin Jeesus sanoi hänelle: »Pane miekkasi tuppeen. Joka miekkaan tarttuu, se miekkaan kaatuu. Luuletko, etten voisi pyytää apua Isältääni? Hän lähettäisi tänne heti kaksitoista legioonaa enkeleitä ja enemmänkin. Mutta kuinka silloin kävisivät toteen kirjoitukset, joiden mukaan näin täytyy tapahtua?»

Jeesus sanoi sitten miesjoukolle: »Tehän olette lähteneet kuin rosvoon kimppuun! Miekat ja seipäät käsissä te tulette minua vangitsemaan. Minä olen joka päivä istunut temppelessä opettamassa, ettekä te ole ottaneet minua kiinni. Mutta kaikki tämä on tapahtunut, jotta profeettojen kirjoitukset kävisivät toteen.»

Silloin kaikki opetuslapset jättivät hänet ja pakenivat.

RUKOUKSIA

1.

Rakas Vapahtajamme Jeesus Kristus.
 Sinä luovuit taivaallisesta kirkkaudestasi,
 otit orjan muodon ja tulit yhdeksi meistä.
 Sinä kuljit puolestamme tuskien tien.
 Anna meidän olla oppilaitasi,
 pyhitä meidät palvelukseesi
 ja tee meidät eläväksi,
 Jumalalle mieluiseksi uhriksi.
 Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

2.

Herrani Jeesus Kristus,
 sinä menit oppilaittesi kanssa Getsemanen puutarhaan,
 missä sinut täytti epätoivo ja murhe.
 Pyydän kärsimisesi ja kilvoituksesi tähden:
 Auta minuakin valvomaan ja rukoilemaan,
 etten lankeaisi kiusaukseen.
 Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

3.

Jumala,
 sinä tulit Pojassasi jakamaan
 meidän elinehtomme ja elämämme kriisitilanteet.
 Me kiitämme sinua tästä ja pyydämme:
 Anna meille anteeksi,
 kun väistämme vastuumme ja petämme luottamuksesi.
 Kuule rukoushuutomme ja salli meidän kokea
 kaikessa pimeydessä ja taistelussa läsnäolosi.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

HILJAISEN VIIKON TIISTAI

Jeesus tutkittavana

VIRSIUSITUKSET

57	Jeesus, olet elämäni, puolestani taistelit
74	Jeesus, sinun vaivas kovat
76	Puoleesi, Vapahtaja, katsahdan rukoillen
964	Jeesus, ristinpolkuasi

RAAMATUN TEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Jumala, pelasta minut pahojen käsistä,
riistäjien ja sortajien vallasta.

Ps. 71:4

Psalmi:

Pelasta minut, Jumala!

Vesi on noussut kaulaani saakka.

Olen vajonnut pohjattomaan liejuun,
jalkani ei tavoita lujaa maata.

Olen joutunut vetten syvyyksiin,
pyörre tempaa minut mukaansa.

Minä olen väsynyt huutamaan,
kurkkuni on käheä.

Silmäni hämärtyivät,
kun odotin sinua, Jumala.

Enemmän kuin hiuksia päässäni on niitä,
jotka minua syyttä vihaavat.

Vahvoja he ovat,
nuo, jotka tahtovat tuhota minut.

Syyttä he ovat minun vihamiehiäni.

(Herrani, Herra Sebaot!

Älköön minun takiani joutuko häpeään kukaan,
joka odottaa sinua.

Israelin Jumala!

Älköön minun takiani joutuko pilkattavaksi kukaan,

joka etsii sinua.

Sinun takiasi olen joutunut häväistyksi,
häpeän puna peittää kasvoni.

Minusta on tullut vieras veljilleni,
äitini pojat eivät minua tunne.

Kiivaus sinun temppelisi puolesta on kuluttanut minut,
ja minuun sattuu niiden pilkka,
jotka pilkkaavat sinua.)

Ps. 69:2–5 (7–10)

Antifoni toistetaan.

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 52:13–15

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 52

Katso, minun palvelijani menestyy:
hänestä tulee korkea, ylhäinen ja suuri.
Ja kuitenkin monet järkyttyivät hänet nähdessään
– tuskin häntä enää ihmiseksi tunsii,
niin kammottavasti hänet oli runneltu.
Mutta hän saattaa vielä ihmetyksiin kansat,
hänet nähdessään kuninkaat mykistyvät,
sillä sen, mitä heille ei koskaan kerrottu,
sen he saavat nähdä,
mistä he eivät ikinä ole kuulleet,
sen he saavat nyt kokea.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 1:18–19

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 1

Puhe rististä on hulluutta niiden mielestä, jotka joutuvat kadotukseen,
mutta meille, jotka pelastumme, se on Jumalan voima. Onhan kirjoitettu:
– Minä hävitän viisaitten viisauden
ja teen tyhjäksi ymmärtäväisten ymmärryksen.

EVANKELIUMI

LUUK. 22:63–23:12

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUISTA 22 JA 23

Miehet, joiden käsissä Jeesus oli, pilkkasivat ja löivät häntä. He peittivät hänen silmänsä ja sanoivat: »Profetoi nyt! Kuka sinua löi?» Monella muullakin tavalla he herjasivat häntä.

Kun päivä koitti, kokoontuivat kansan vanhimmat, ylipapit ja lainopettajat neuvoston istuntoon. Jeesus tuotiin heidän eteensä, ja he sanoivat hänelle: »Jos olet Messias, niin sano se meille.» Hän vastasi: »Jos sen teille sanon, te ette usko. Ja jos jotakin kysyn, te ette vastaa. Mutta tästedes Ihmisen Poika on istuva Kaikkivaltiaan oikealla puolella.» Silloin he kaikki kysyivät: »Oletko sinä siis Jumalan Poika?» Jeesus vastasi heille: »Itsepä te niin sanotte.» Silloin he sanoivat: »Mitä me enää todisteita tarvitsemme! Mehän olemme kuulleet sen hänen omasta suustaan.»

He lähtivät sieltä kaikki yhdessä, veivät Jeesuksen Pilatuksen eteen ja rupesivat esittämään syytöksiä häntä vastaan. He sanoivat: »Me olemme todenneet, että tämä mies johtaa kansaamme harhaan. Hän kieltää maksamasta veroa keisarille ja väittää olevansa Messias, kuningas.» Pilatus kysyi Jeesukselta: »Oletko sinä juutalaisten kuningas?» »Sinä sen sanoit», Jeesus vastasi. Pilatus sanoi ylipapeille ja väkijoukolle: »En voi havaita tämän miehen syyllistyneen mihinkään rikokseen.» Mutta he pysyivät itsepintaisesti syytöksissään ja sanoivat: »Hän villitsee kansaa, kulkee opettamassa joka puolella Juudeaa, Galileasta tänne asti.»

Tämän kuultuaan Pilatus kysyi, oliko mies galilealainen. Saatuaan tietää, että Jeesus oli Herodeksen hallintoalueelta, hän lähetti Jeesuksen Herodeksen luo, sillä tämäkin oli niinä päivinä Jerusalemissa.

Herodes ilahtui kovin nähdessään Jeesuksen, sillä hän oli jo pitkään halunnut tavata hänet. Hän oli kuullut Jeesuksesta ja toivoi, että tämä tekisi hänen nähtensä jonkin ihmeteon. Hän kyseli Jeesukselta kaikenlaista, mutta Jeesus ei vastannut hänelle mitään. Ylipapit ja lainopettajat, jotka olivat paikalla, syyttivät Jeesusta kiivaasti. Herodes ja hänen sotilaansa alkoivat nyt kohdella Jeesusta halveksuvasti. Herodes teki Jeesuksesta pilkkaa puettamalla hänet komeaan pukuun, ja sitten hän lähetti Jeesuksen takaisin Pilatuksen luo. Tuona päivänä Herodeksesta ja Pilatuksesta tuli ystävä; siihen saakka he olivat olleet vihoissa keskenään.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 52:13–15 (KS. 1. VUOSIKERTA)

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 1:18–19 (KS. 1. VUOSIKERTA)

EVANKELIUMI

JOH. 18:28–40

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 18

Kaifaksen luota Jeesus vietiin maaherran palatsiin. Oli varhainen aamu. Juutalaiset eivät itse menneet palatsiin sisälle, etteivät saastuisi vaan voisivat syödä pääsiäisaterian. Niinpä Pilatus tuli ulos heidän luokseen ja kysyi: »Mistä te syytätte tätä miestä?» He vastasivat: »Jos hän ei olisi rikkoinen, emme luovuttaisi häntä sinulle.» »Pitäkää itse hänet», Pilatus sanoi, »ja tuomitkaa hänet oman lakinne mukaan.» Mutta juutalaiset sanoivat: »Meidän ei ole lupa tuomita ketään kuolemaan.» Näin tapahtui, jotta Jeesuksen sanat kävisivät toteen. Hän oli aiemmin ilmaissut, millainen tulisi olemaan hänen kuolemansa.

Pilatus meni takaisin palatsiin, käski tuoda Jeesuksen eteensä ja kysyi häneltä: »Oletko sinä juutalaisten kuningas?» Jeesus vastasi: »Itsekö sinä niin ajattelet, vai ovatko muut sanoneet minusta niin?» Pilatus sanoi: »Olenko minä mikään juutalainen? Oma kansasi ja ylipapit sinut ovat minulle luovuttaneet. Mitä sinä olet tehnyt?» Jeesus vastasi: »Minun kuninkuuteni ei ole tästä maailmasta. Jos se kuuluisi tähän maailmaan, minun mieheni olisivat taistelleet, etten joutuisi juutalaisten käsiin. Mutta minun kuninkuuteni ei ole peräisin täältä.» »Sinä siis kuitenkin olet kuningas?» Pilatus sanoi. Jeesus vastasi: »Itse sinä sanot, että olen kuningas. Sitä varten minä olen syntynyt ja sitä varten tullut tähän maailmaan, että todistaisin totuuden puolesta. Jokainen, joka on totuudesta, kuulee minua.» »Mitä on totuus?» kysyi Pilatus.

Tämän sanottuaan Pilatus meni taas ulos juutalaisten luo ja sanoi heille: »En voi havaita hänen syyllistyneen mihinkään rikokseen. Tapana on, että minä pääsiäisjuhlan aikana teidän mieliksenne päästän vapaaksi yhden vangin. Tahdotteko, että vapautan juutalaisten kuninkaan?» Silloin he alkoivat huutaa: »Ei häntä! Päästä Barabbas!» – Barabbas oli rosvo.

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 52:13–15 (KS. 1. VUOSIKERTA)

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 1:18–19 (KS. 1. VUOSIKERTA)

EVANKELIUMI

MATT. 26:57–27:10

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUISTA 26 JA 27

Vangitsijat veivät Jeesuksen ylipappi Kaifaksen luo, minne lainopettajat ja kansan vanhimmat olivat kokoontuneet. Pietari seurasi häntä jonkin matkan päässä ylipapin pihaan saakka. Siellä hän istuutui palvelusväen joukkoon nähdäkseen, kuinka kaikki päättyisi.

Ylipapit ja koko neuvosto etsivät Jeesusta vastaan väärää todistusta, jonka perusteella saisivat hänet surmatuksi. Sellaista ei kuitenkaan löytynyt, vaikka monta väärää todistajaa esiintyi. Viimein astui esiin kaksi miestä, jotka väittivät Jeesuksen sanoneen: »Minä voin hajottaa Jumalan tempelin ja rakentaa sen uudelleen kolmessa päivässä.»

Silloin ylipappi nousi paikaltaan ja kysyi: »Etkö lainkaan vastaa heidän syytöksiinsä?» Mutta Jeesus pysyi vaiti. Silloin ylipappi sanoi hänelle: »Minä vannotan sinua elävän Jumalan nimessä: sano meille, oletko sinä Messias, Jumalan Poika.» »Itsepä sen sanoit», vastasi Jeesus. »Ja minä sanon teille: vastedes te saatte nähdä Ihmisen Pojan istuvan Voiman oikealla puolella ja tulevan taivaan pilvien päällä.» Silloin ylipappi repäisi vaatteensa ja sanoi: »Hän herjaa Jumalaa. Mitä me enää todistajia tarvitsemme! Kuulittehan, miten hän herjasi. Mitä mieltä olette?» He vastasivat: »Hän on ansainnut kuoleman.»

He sylkivät nyt Jeesusta kasvoihin ja löivät häntä. Muutamat läimäyttivät häntä poskelle ja ilkkuivat: »Profetoi, Messias, sano kuka sinua löi!»

Pietari istui ulkona pihalla. Hänen luokseen tuli palvelustyttö ja sanoi: »Sinäkin olit tuon galilealaisen Jeesuksen seurassa.» Mutta hän kielsi sen kaikkien kuullen ja sanoi: »En ymmärrä mistä puhut.» Hän siirtyi sieltä portille päin, mutta muuan toinen tyttö näki hänet ja sanoi paikalla oleville: »Tämä mies oli nasaretilaisen Jeesuksen seurassa.» Taas hän kielsi sen valalla vannoen ja vakuutti: »Minä en tunne sitä miestä.» Mutta hetken kuluttua hänen luokseen tuli muita, jotka siellä seisoskelivat,

ja he sanoivat: »Sinä olet varmasti samaa joukkoa, senhän kuulee jo puheestasi.» Silloin Pietari alkoi sadatella ja vannoi: »Minä en tunne sitä miestä.» Samassa kukko lauloi. Pietari muisti, mitä Jeesus oli sanonut: »Ennen kuin kukko laulaa, sinä kolmesti kiellät minut.» Hän meni ulos ja puhkesi katkeraan itkuun.

Varhain aamulla kaikki ylipapit ja kansan vanhimmat kokoontuivat ja sopivat keskenään Jeesuksen surmaamisesta. Jeesus pantiin köysiin, vietiin pois ja luovutettiin Pilatukselle, maaherralle.

Kun Juudas, Jeesuksen kavaltaja, näki että Jeesus oli tuomittu kuolemaan, hän katui tekoaan. Hän vei saamansa kolmekymmentä hopearahaa takaisin ylipapeille ja vanhimmille ja sanoi: »Tein väärin, kun kavalsin viattoman veren.» Mutta he vastasivat: »Mitä se meitä liikuttaa? Omapa on asiiasi.» Silloin Juudas paiskasi rahat temppeliin, meni pois ja hirttäytyi.

Ylipapit ottivat rahat ja sanoivat: »Nämä ovat verirahoja, näitä ei ole lupa panna temppelirahastoon.» Neuvoteltuaan he päättivät ostaa niillä savenvalajan pellon muukalaisten hautapaikaksi. Vielä tänäkin päivänä sitä peltoa kutsutaan Veripelloksi. Näin kävi toteen tämä profeetta Jeremian sana:

– He ottivat ne kolmekymmentä hopearahaa, hinnan, jonka arvoiseksi he tämän miehen israelilaisten puolesta olivat arvioineet. Ja he ostivat niillä savenvalajan pellon, niin kuin Herra oli minua käsenyt.

RUKOUKSIA

1.

Kaikkivaltias Jumala, taivaallinen Isä.
Sinä annat Poikasi kärsiä meidän tähtemme
kukistaaksesi vihollisen vallan.
Hiljennä meidät tutkimaan rakkautesi ääretöntä lahjaa.
Kiitos siitä, että saamme ottaa vastaan
syntien anteeksiantamuksen
ja pelastuksen ikuisesta kuolemasta.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Rakas Vapahtaja,
sinä seisot häväistynä ja kansan pilkattavana.
Kuin teuraaksi joutuva karitsa
sinä vaikenet tuomitsijoittesi edessä.
Anna meille rohkeutta tunnustaa sinut
elävän Jumalan Pojaksi,
anna kestävyyttä seurata sinua
epäilyn, pettymysten ja pelon pimeydessä.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

3.

Rakas Vapahtaja,
varjele meitä,
ettemme Pilatuksen tavoin väistäisi vastuutamme.
Estä meitä tekemästä vääriä ratkaisuja,
jotka johtavat luopumaan sinusta.
Vahvista kaikkia, joita vainotaan uskon tähden
ja tuomitaan epäoikeudenmukaisesti.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

HILJAISEN VIIKON KESKIVIIKKO

Jeesus tuomitaan

VIRSISUOSITUKSET

62	Sinua, Jeesus, piinattiin
71	Laupias Jeesus, minkä rikkomuksen
80	Rakkauden, armon lähde
940	Ristin alla laulamalla

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Minä olen kurja ja kipua täynnä,
mutta sinä, Jumala, autat minut turvaan.

Ps. 69:30

Psalmi:

Vastaa minulle, Herra! Sinä olet uskollinen,
katso puoleeni, sinä armollinen.

Älä kätke kasvojasi palvelijaltasi.

Minä olen ahdingossa, vastaa jo minulle!

Tule luokseni, lunasta minut,
osta minut vapaaksi vihollisteni nähden.

Sinä näet kaikki ahdistajani,

sinä tiedät, että olen kärsinyt

häväistystä, herjaa ja pilkkaa.

Häpeä on murtanut sydämeni,
haavani ei parane.

Turhaan minä odotin sääliä,

kukaan ei minua lohduttanut.

Viholliseni ovat panneet ruokaani karvasta koiruohoa,
janooni he juottivat etikkaa.

Tulkoon heidän pitopöytänsä heille ansaksi

ja uhrijuhlansa onnettomuudeksi!

(Minä olen kurja ja kipua täynnä,
mutta sinä, Jumala, autat minut turvaan.)

Minä ylistän lauluin Jumalan nimeä,
kunnioitan sitä kiitoksin.
Miellyttäköön kiitokseni Herraa enemmän kuin uhrihärkä,
enemmän kuin sarvipää ja halkisorkkainen sonni.
Nöyrät näkevät tämän ja iloitsevat,
niiden mieli virvoittuu, jotka etsivät Jumalaa,
sillä Herra kuulee köyhien rukouksen
eikä hylkää omiaan, jotka ovat vankeudessa.)

Ps. 69:17–23 (30–34)

Antifoni toistetaan.

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 49:1–6

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 49

Kuulkaa minua, kaukaiset rannat,
kuunnelkaa, kansakunnat, jotka asutte etäällä!
Jo ennen syntymääni Herra kutsui minut.
Kun vielä olin äitini kohdussa,
hän antoi minulle nimen.
Hän antoi minulle suun kuin terävän miekan,
kätensä varjoon hän minut kätki,
hän teroitti minut kuin nuolen,
viineensä hän minut talletti.
Hän sanoi minulle: »Sinä olet minun palvelijani,
Israel, sinussa minä osoitan kirkkauteni.»
Minä sanoin:
»Turhan takia olen itseni uuvuttanut,
tyhjään olen haaskannut voimani.
Mutta onhan oikeuteni Herran kädessä,
palkkani Jumalan huomassa.»
Ja nyt sanoo Herra,
hän, joka teki minut palvelijakseen kohdusta alkaen
palauttaakseen Jaakobin luokseen
ja kootakseen Israelin suojaansa
– olen siis ollut Herralle arvokas
ja minun Jumalani on minun voimani –

näin hän sanoo:

– Ei riitä, että olet minun palvelijani
ja saatat ennalleen Jaakobin heimot,
tuot takaisin Israelin eloonjääneet.

Minä teen sinusta valon kaikille kansoille,
niin että pelastus ulottuu maan ääriin saakka.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 5:6–11

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 5

Meistä ei ollut itseämme auttamaan, mutta Kristus kuoli jumalattomien puolesta, kun aika koitti. Tuskin kukaan haluaa kuolla edes nuhteettoman ihmisen puolesta; hyvän ihmisen puolesta joku ehkä on valmis antamaan henkensä. Mutta Jumala osoittaa rakkautensa meitä kohtaan siinä, että Kristus kuoli meidän puolestamme, kun vielä olimme syntisiä. Kun hän nyt on vuodattamalla verensä tehnyt meidät vanhurskaiksi, hän vielä paljon varmemmin pelastaa meidät tulevalta vihalta. Jos kerran Jumalan Pojan kuolema sovitti meidät Jumalan kanssa, kun olimme hänen vihollisiaan, paljon varmemmin on Jumalan Pojan elämä pelastava meidät nyt, kun sovinto on tehty. Eikä siinä vielä kaikki. Me saamme myös riemuita Jumalastamme, kun nyt olemme vastaanottaneet Herramme Jeesuksen Kristuksen valmistaman sovituksen.

EVANKELIUMI

LUUK. 23:13–31

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 23

Pilatus kutsui koolle ylipapit, hallitusmiehet ja kansan ja sanoi heille: »Te toitte tämän miehen minun eteeni väittäen häntä kansan villitsijäksi. Olen nyt teidän läsnä ollessanne kuulustellut häntä, mutta en ole havainnut hänen syyllistyneen mihinkään, mistä te häntä syytätte. Ei liioin Herodes, sillä hän lähetti miehen takaisin meidän eteemme. Ei hän ole tehnyt mitään, mistä seuraisi kuolemantuomio. Minä päästän hänet vapaaksi, kunhan ensin olen antanut kurittaa häntä.» Hänen näet täytyi aina juhlan aikana päästää heille joku vanki vapaaksi.

Silloin kaikki huusivat yhteen ääneen: »Kuolema sille miehelle! Päästä meille Barabbas!» Barabbas oli kaupungissa puhjenneen mellakan ja murhan tähden vangittu mies. Pilatus vetosi uudestaan heihin, sillä hän halusi vapauttaa Jeesuksen. Mutta he huusivat vastaan: »Ristiinnaulitse,

ristiinnaulitse!» Pilatus sanoi heille kolmannen kerran: »Mitä pahaa hän sitten on tehnyt? En ole havainnut mitään, minkä vuoksi hänet pitäisi tuomita kuolemaan. Minä päästän hänet vapaaksi, kunhan olen antanut kurittaa häntä.» Mutta he eivät antaneet periksi vaan huusivat yhä kovemmin ja vaativat, että Jeesus oli ristiinnaulittava.

Huutonsa voimalla he saivat tahtonsa läpi. Pilatus päätti lopulta suosua heidän vaatimukseensa. Hän vapautti sen miehen, jonka he halusivat – miehen, joka oli vangittu mellakan ja murhan tähden – mutta Jeesuksen hän luovutti heidän valtaansa.

Jeesusta lähdettiin viemään. Matkalla sotilaat pysäyttivät Simon-nimisen kyreneläisen miehen, joka oli tulossa kaupunkiin, ja panivat hänet kantamaan ristiä Jeesuksen jäljessä. Mukana seurasi suuri väkijoukko, myös monia naisia, jotka valittivat ääneen ja itkivät Jeesusta. Mutta Jeesus kääntyi heihin päin ja sanoi: »Älkää minua itkekö, Jerusalemin tyttäret, itkekää itseänne ja lapsianne. Tulee aika, jolloin sanotaan: 'Autuaita ovat hedelmättömät, autuaita ne kohdut, jotka eivät ole synnyttäneet, ja rinnat, jotka eivät ole lasta ruokkineet.' Silloin ihmiset sanovat vuorille: 'Kaatukaa meidän päällemme', ja kukkuloille: 'Peittäkää meidät.' Jos näin tehdään vihannalle puulle, mitä tapahtuukaan kuivalle!»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 49:1–6 (KS. 1. VUOSIKERTA)

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 5:6–11 (KS. 1. VUOSIKERTA)

EVANKELIUMI

JOH. 19:1–16

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 19

Pilatus käski ruoskia Jeesuksen. Sotilaat väänsivät orjantappuroista kruunun hänen päähänsä ja pukivat hänet purppuranpunaiseen viittaan. Toinen toisensa jälkeen he tulivat hänen eteensä ja sanoivat: »Ole tervehditty, juutalaisten kuningas», ja läimäyttivät häntä kasvoihin.

Pilatus meni taas ulos ja sanoi juutalaisille: »Minä tuon hänet tänne osoittaakseni, etten pidä häntä syyllisenä mihinkään rikokseen.» Niin Jeesus tuli ulos, orjantappurakruunu päässään ja purppuranpunainen

viitta yllään, ja Pilatus sanoi: »Katso: ihminen!» Kun ylipapit ja heidän miehensä näkivät Jeesuksen, he rupesivat huutamaan: »Ristiinnaulitse! Ristiinnaulitse!» Pilatus sanoi heille: »Ottakaa te hänet ja ristiinnaulitkaa. Minä en ole havainnut hänen syyllistyneen mihinkään.» Juutalaiset vastasivat: »Meillä on lakimme, ja lain mukaan hän on ansainnut kuoleman, koska hän väittää olevansa Jumalan Poika.»

Tämän kuullessaan Pilatus kävi yhä levottomammaksi. Hän meni takaisin palatsiin ja kysyi Jeesukselta: »Mistä sinä olet lähtöisin?» Mutta Jeesus ei vastannut hänelle. »Etkö puhu, vaikka minä kysyn?» Pilatus sanoi. »Etkö tiedä, että minulla on valta päästää sinut vapaaksi ja valta ristiinnaulita sinut?» Jeesus vastasi: »Sinulla ei olisi minuun mitään valtaa, ellei sitä olisi annettu sinulle ylhäältä. Siksi on suurempi syyllinen se ihminen, joka on minut sinulle luovuttanut.»

Pilatus yritti nyt saada Jeesuksen vapautetuksi. Mutta juutalaiset huusivat: »Jos päästät hänet vapaaksi, et ole keisarin ystävä! Joka korottaa itsensä kuninkaaksi, nousee keisaria vastaan.»

Nämä sanat kuultuaan Pilatus toi Jeesuksen ulos ja asettui tuomarinistuimelleen niin sanotulle Kivipihalle, jonka hepreankielinen nimi on Gabbata. Tämä tapahtui pääsiäisen valmistuspäivänä puolenpäivän aikaan. Pilatus sanoi juutalaisille: »Tässä on teidän kuninkaanne.» Juutalaiset huusivat: »Pois! Pois! Ristiinnaulitse hänet!» Pilatus sanoi heille: »Pitääkö minun ristiinnaulita teidän kuninkaanne?» Mutta ylipapit vastasivat: »Ei meillä ole muuta kuningasta kuin keisari.» Silloin Pilatus heidän vaatimuksestaan luovutti Jeesuksen ristiinnaulittavaksi.

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 49:1–6 (KS. 1. VUOSIKERTA)

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 5:6–11 (KS. 1. VUOSIKERTA)

EVANKELIUMI

MATT. 27:11–32

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 27

Jeesus vietiin maaherran eteen. Tämä kysyi: »Oletko sinä juutalaisten kuningas?» »Sinä sen sanoit», Jeesus vastasi. Ja kun ylipapit ja vanhim-

mat syyttivät häntä, hän ei vastannut mitään. Silloin Pilatus sanoi hänelle: »Etkö kuule, kuinka raskaita todisteita he esittävät sinua vastaan?» Mutta Jeesus ei vastannut yhteenkään hänen kysymykseensä. Tämä ihmetytti maaherraa suuresti.

Tapana oli, että maaherra aina juhlien aikana päästi vapaaksi yhden vangin, jonka väkijoukko sai valita. Vankien joukossa oli nyt Barabbas-niminen kuuluisa mies. Kun väkijoukko oli koolla, Pilatus kysyi: »Kumman haluatte? Vapautanko Barabbaksen vai Jeesuksen, jota sanotaan Kristukseksi?» Hän näet tiesi, että Jeesus oli pelkästä kateudesta jätetty hänen käsiinsä.

Kun Pilatus istui tuomaristuimellaan, hän sai vaimoltaan sanan: »Älä tee mitään sille pyhälle miehelle. Näin hänestä viime yönä pahaa unta.» Mutta ylipapit ja vanhimmat yllyttivät väkijoukon pyytämään Barabbakselle armahdusta ja Jeesukselle kuolemantuomiota. Maaherra kysyi nyt: »Kumman näistä kahdesta haluatte? Kumman päästän vapaaksi?» Väki vastasi: »Barabbaksen.» Pilatus kysyi: »Mitä minä sitten teen Jeesukselle, jota sanotaan Kristukseksi?» Kaikki vastasivat: »Ristiinnaulittakoon!» »Mitä pahaa hän on tehnyt?» kysyi Pilatus. Mutta he vain huusivat entistä kovemmin: »Ristiinnaulittakoon!»

Kun Pilatus näki, ettei mitään ollut tehtävissä, ja kun meteli yhä paheeni, hän otti vettä, pesi kätensä väkijoukon nähden ja sanoi: »Minä olen syytön tämän miehen vereen. Tämä on teidän asianne.» Kaikki huusivat yhteen ääneen: »Hänen verensä saa tulla meidän ja meidän lastemme päälle!» Silloin Pilatus antoi heille myöten ja vapautti Barabbaksen, mutta Jeesuksen hän ruoskitti ja luovutti ristiinnaulittavaksi.

Maaherran sotilaat veivät Jeesuksen sisälle palatsiin ja keräsivät koko sotaväenosaston hänen ympärilleen. He riisuiivat Jeesuksen ja pukivat hänet punaiseen viittaan, väänsivät orjantappuroista kruunun hänen päähänsä ja panivat ruokokepin hänen oikeaan käteensä. He polvistuivat hänen eteensä ja sanoivat hänelle pilkaten: »Ole tervehditty, juutalaisien kuningas!» He sylkivät hänen päälleen, ottivat häneltä kepin ja löivät häntä sillä päähän. Aikansa pilkattuaan he riisuiivat häneltä viitan, pukivat hänet hänen omiin vaatteisiinsa ja lähtivät viemään häntä ristiinnaulittavaksi.

Matkalla he kohtasivat Simon-nimisen kyreneläisen miehen ja pakottivat hänet kantamaan Jeesuksen ristiä.

RUKOUKSIA

1.

Herra Jeesus,
 me kiitämme sinua raskaasta kärsimystiestäsi,
 jonka kuljit ristiä kantaen.
 Kiitos siitä, että olet kutsunut meidät seuraamaan sinua.
 Anna meille voimaa kantaa oma ristimme
 ja tunnustaa rohkeasti nimeäsi.
 Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
 Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

2.

Rakas Vapahtaja.
 Sinä sanot:
 »Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni,
 hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä
 ja seuratkoon minua.»
 Auta meitä Jumalan valtakunnan tähden
 kulkemaan oma ristintiemme.
 Herra, anna meille voimaa suostua siihen.
 Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
 Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

3.

Rakas Vapahtaja,
 kaikki syyt kelpasivat, kun sinut tuomittiin.
 Kansa halusi huutaa sinut ristiinnaulittavaksi.
 Sinun oli kuljettava ristintiesi yksin.
 Herra, emme ymmärrä kärsimyksesi syvyyttä.
 Kuitenkin rukoilemme:
 Auta meitä joka päivä kuolemaan pois
 vääristä mielihaluista
 ja elämään sinulle,
 sinä ristinkantaja ja lunastaja,
 joka elät ja hallitset ikuisesti.

KIIRASTORSTAI

Pyhä ehtoollinen

Kiirastorstai muodostaa pääsiäisjakson käännekohdan. Tuhkakeskiviikona alkanut katumusaika päättyy kiirastorstain ehtoollisjumalanpalvelukseen.

Kuten leipäsunnuntai oli keidas paastonajan sunnuntaiden joukossa, samoin poikkeaa kiirastorstai luonteeltaan hiljaisen viikon muista päivistä. Raamatullisena pääaiheena on ehtoollisen asettaminen. Lisäksi kiirastorstaina on vanhastaan muisteltu Jeesusta, joka pesee opetuslasten jalat.

Katolisessa maailmassa kiirastorstai on ollut ripittäytymispäivä. Tähän viittaa sen suomalainen nimikin (ruotsin sanasta *skära* = puhdistaa; kansanuskuksissa kiira on myös ollut paha, joka on karkotettu pihapiiristä). Myös latinan nimitys *dies viridium* (= vihreiden oksien päivä) liittyy ripittäytymisaiheeseen: ehtoollisyhteydestä erotetut otettiin takaisin seurakunnan yhteyteen ja heistä tuli jälleen Kristus-viinipuun tuoreita oksia. Saksan *Gründonnerstag* (= vihreä torstai) on käännö latinasta. Jotkut ovat selittäneet sen tulevan itkemistä tarkoittavasta sanasta *grünen* (*greinen*) ja viittaavan katumuksentekijöiden kyyneliin.

Englannin *Maundy Thursday* viittaa kiirastorstain jalkojenpesuun, joka on päivän viettoon kuuluva kirkollinen seremonia mm. ortodoksisessa ja katolisessa kirkossa sekä eräissä protestanttisissa yhteisöissä. Se palauttaa mieliin Jeesuksen käskyn, että kristittyjen tulee rakastaa ja palvella toisiaan.

Kiirastorstain aihe on kertomus Jeesuksen ja hänen opetuslastensa viimeisestä yhteisestä aterialta ja pyhän ehtoollisen asettamisesta. Raamatuntekstit avaavat erilaisia näkökulmia alttarin sakramentin sisältöön: uuden liiton ateria, Jeesuksen uhrikuoleman muisto, syntien anteeksiantaminen, kiitos ja ilo, taivaallisen juhlan odotus ja murretun leivän luoma yhteys.

Kiirastorstain jumalanpalveluksen päätteeksi alttari voidaan riisua liturgisista esineistä ja vaatteista (ks. kiirastorstain messu Jumalanpalvelusten kirjassa). Alttarin riisuminen aloittaa ristin ja ylösnousemuksen pääsiäisen, pääsiäispäivän iltaan jatkuvan kolmen päivän juhla-ajan (*triduum sacrum*, *triduum paschale*), joka ilmaisee Kristuksen ristinkuoleman ja ylösnousemuksen yhteenkuuluvuuden.

LITURGINEN VÄRI: violetti tai sininen.

VIRSIUSITUKSET

A	300	Jeesuksen muisto ihana
	227	Ylistys olkoon aina Isällemme
Pv	220	Oi Jeesus, viimeisenä yönä
	221	Kiittäen nyt ylistämme
	222	Jeesus Kristus, elämämme
Lisäksi	742	Pyhä ja puhdas Vapahtaja
	743	Jeesus, kutsut minutkin
	907	Onko suurempaa ihmettä
	956	"Tämä on...", meille luvataan
	957	Pyhään salaisuuteen Jeesus meidät sulkee
	958 a	Leipä syö, viini juo
	959	Saapua yhteiseen pöytään
	960	Maksettu on velkani mun

 RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Jumalan leipä on se, joka tulee taivaasta
ja antaa maailmalle elämän.

JOH. 6:33

TAI

Ihmiset söivät enkelten leipää,
saivat ruokaa runsain määrin.

Ps. 78:25

Psalmi:

Suuret ovat Herran teot!

Joka niitä rakastaa, tutkii niitä.

Mahtavat ja ihmeelliset ovat hänen työnsä,
iäti pysyy hänen vanhurskas valtansa,
iäti muistettavia ovat ihmeet, jotka hän on tehnyt.
Anteeksiantava ja laupias on Herra!

Hän ravitsee ne, jotka häntä pelkäävät,
hän muistaa liittonsa ikuisesti.

Ps. 111:2–5

Antifoni toistetaan.

PSALMILAUSE

Herra vapautti kansansa, hän sääti liittonsa ikuiseksi.
Kaikukoon Herran ylistys ajasta aikaan!

PS. 111:9–10

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 25:6–10

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 25

Tällä vuorella Herra Sebaot
valmistaa pidot kaikille kansoille,
herkkuruokien aterian, valioviinien juhlan:
ydinrasvalla maustettuja herkkuja,
kypsiä, kirkkaaksi seestettyjä viinejä.
Tällä vuorella hän repäisee pois verhon,
verhon kaikkien kansojen yltä,
vaatteen joka on levitetty niiden ylle.
Kuolema on nielty ainiaaksi.
Herra Jumala pyyhkii kaikkien kasvoilta kyyneleet
ja vapauttaa kansansa alennuksesta ja häpeästä
kaikkialla maan päällä.
Näin on Herra puhunut.

Sinä päivänä sanotaan:

»Tämä on meidän Jumalamme!
Häneen me panimme toivomme,
ja hän pelasti meidät.
Tämä on Herra, häneen me kiinnitämme toivomme,
iloitkaamme ja riemuitkaamme! Hän pelastaa meidät.
Herran käsi suojaa tätä vuotta.»

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 2:42–47

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 2

Seurakunta kuunteli ja noudatti uskollisesti apostolien opetusta. Uskovat elivät keskinäisessä yhteydessä, mursivat yhdessä leipää ja rukoilivat. Pelko levisi ihmisten keskuuteen, ja apostolien käten kautta tapahtui monia

ihmeitä ja tunnustekoja. Uskovat pysyttelivät yhdessä, ja kaikki oli heille yhteistä. He myivät talonsa ja tavaransa, ja rahoista jaettiin kaikille sen mukaan kuin kukin tarvitsi. Joka päivä he uskollisesti kokoontuivat tempeliin, ja kodeissaan he yhdessä mursivat leipää ja aterioivat riemullisin ja vilpittömin mielin. He ylistivät Jumalaa ja olivat koko kansan suosiossa, ja päivä päivältä Herra liitti heidän joukkoonsa niitä jotka pelastuivat.

EVANKELIUMI

LUUK. 22:14–22

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 22

Kun hetki koitti, Jeesus kävi aterialle yhdessä apostolien kanssa. Hän sanoi heille: »Hartaasti olen halunnut syödä tämän pääsiäisaterian teidän kanssanne ennen kärsimystäni. Sillä minä sanon teille: enää en syö pääsiäisateriaa, ennen kuin se saa täyttymyksensä Jumalan valtakunnassa.» Hän otti käsiinsä maljan, kiitti Jumalaa ja sanoi: »Ottakaa tämä ja jakakaa keskenänne. Minä sanon teille: tästedes en maista viiniköynnöksen antia, ennen kuin Jumalan valtakunta on tullut.»

Sitten hän otti leivän, siunasi, mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen: »Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää tämä minun muistokseni.» Aterian jälkeen hän samalla tavoin otti maljan ja sanoi: »Tämä malja on uusi liitto minun veressäni, joka vuodatetaan teidän puolestanne. Mutta tälle samalle pöydälle ojentaa yhdessä minun kanssani kätensä myös minun kavaltajani. Ihmisen Poika lähtee täältä juuri niin kuin hänen on määrä lähteä, mutta voi sitä, josta tulee hänen kavaltajansa!»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 24:4–11

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 24

Mooses rakensi vuoren juurelle alttarin ja pystytti sen luo kaksitoista kivipatsasta Israelin kahdentoista heimon mukaan. Hän lähetti israelilaisia nuorukaisia uhraamaan polttouhreja ja teurastamaan sonneja yhteysuhriksi Herralle. Puolet niiden verestä Mooses pani uhrimaljoihin, ja puolet hän vihmoi alttarille. Sitten hän otti liiton kirjan ja luki sen kansan kuullen, ja kansa sanoi: »Me teemme kuuliaisesti kaiken, mitä Herra on

käskenyt.» Mooses otti veren, vihmoi sillä kansaa ja sanoi: »Tämä on sen liiton veri, jonka Herra nyt tekee teidän kanssanne näillä ehdoilla.»

Mooses ja Aaron, Nadab ja Abihu sekä seitsemänkymmentä Israelin vanhinta lähtivät vuorelle. He näkivät Israelin Jumalan, ja se millä hän seisoi oli kuin safirikiveä, kirkas kuin taivas itse. Näitä Israelin valittuja vastaan hän ei nostanut kättään. He saivat katsella Jumalaa, ja he söivät uhriaterian.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 11:23–29

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 11

Olen saanut Herralta tiedoksi tämän, minkä olen myös opettanut teille: Herra Jeesus sinä yönä, jona hänet kavallettiin, otti leivän, kiitti Jumalaa, mursi leivän ja sanoi: »Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää tämä minun muistokseni.» Samoin hän otti aterian jälkeen maljan ja sanoi: »Tämä malja on uusi liitto minun veressäni. Niin usein kuin siitä juotte, tehkää se minun muistokseni.»

Niin usein kuin te syötte tätä leipää ja juotte tästä maljasta, te siis julistatte Herran kuolemaa, siihen asti kun hän tulee. Niinpä se, joka arvottomalla tavalla syö tätä leipää ja juo Herran maljasta, tekee syntiä Herran ruumista ja verta vastaan. Jokaisen on tutkittava itseään, ennen kuin syö tätä leipää ja juo tästä maljasta. Se, joka syö ja juo ajattelematta, että kysymys on Kristuksen ruumiista, syö ja juo itselleen tuomion.

EVANKELIUMI

JOH. 13:1–15

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 13

Pääsiäisjuhla oli jo tulossa, ja Jeesus tiesi, että oli tullut se hetki, jolloin hänen oli määrä siirtyä tästä maailmasta Isän luo. Hän oli rakastanut omiaan, jotka olivat tässä maailmassa, ja hän osoitti heille täydellistä rakautta loppuun asti.

He olivat kokoontuneet aterialle, ja Paholainen oli jo pannut Juudaksen, Simon Iskariotin pojan, sydämeen ajatuksen, että tämä kavaltaisi Jeesuksen. Jeesus tiesi, että Isä oli antanut kaiken hänen valtaansa ja että hän oli tullut Jumalan luota ja oli nyt palaamassa hänen luokseen. Niinpä hän nousi aterialta, riisui viittansa ja kietoi vyötäisilleen pellavaliinan. Sitten hän kaatoi vettä pesuastiaan, rupesi pesemään opetuslasten jalkoja ja kuivasi ne vyötäisillään olevalla liinalla.

Kun Jeesus tuli Simon Pietarin kohdalle, tämä sanoi: »Herra, sinäkö peset minun jalkani?» Jeesus vastasi: »Tätä, minkä nyt teen, sinä et vielä käsitä, mutta myöhemmin sinä sen ymmärrät.» Pietari sanoi hänelle: »Sinä et ikinä saa pestä minun jalkojani!» Jeesus vastasi: »Jos minä en pese sinua, ei sinulla ole sijaa minun luonani.» Silloin Simon Pietari sanoi: »Herra, älä pese vain jalkojani, pese myös kädet ja pää.» Tähän Jeesus vastasi: »Se, joka on kylpenyt, ei tarvitse pesua, hän on jo puhdas. Ja te olette puhtaita, ette kuitenkaan kaikki.» Jeesus tiesi, kuka hänet kalvataisi, ja siksi hän sanoi, etteivät he kaikki olleet puhtaita.

Pestyään heidän jalkansa Jeesus puki viitan ylleen ja asettui taas aterialle. Hän sanoi heille:

»Ymmärrättekö te, mitä teille tein? Te puhuttelette minua opettajaksi ja herraksi, ja oikein teette: sehän minä olen. Jos nyt minä, teidän herranne ja opettajanne, olen pessyt teidän jalkanne, tulee myös teidän pestä toistenne jalat. Minä annoin teille esimerkin, jotta tekisitte saman minkä minä tein teille.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 12:1–8, 11–14

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 12

Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille Egyptissä:

»Tämä kuukausi olkoon teille kuukausista ensimmäinen, aloittakaa siitä vuoden kuukaudet. Sanokaa Israelille: Tämän kuun kymmenentenä päivänä ottakoon kukin perheenpää karitsan, yhden karitsan perhekuntaa ja taloa kohti. Jos jonkun perhe on liian pieni syömään karitsaa kokonaan, hän ottakoon lähimmän naapurinsa kanssa yhteisen karitsan sen mukaan, montako tarvitaan karitsan syömiseen ja paljonko he jaksavat syödä. Eläimen tulee olla virheetön, vuoden vanha uros, ja se voi olla lammas tai vuohi. Kukin pitääköön sitä kuukauden neljänteentoista päivään saakka, ja jokainen Israelin yhteisöön kuuluva teurastakoon karitsansa iltahämärissä. Ottakaa sen verta ja sivelkää sitä ovenpieliin ja ovenkamanaan niissä taloissa, joissa karitsaa syödään. Syökää liha sinä yönä, syökää se avotulella paahdettuna, happamattoman leivän ja karvaiden yrttien kanssa.

Syödessänne teillä tulee olla viitta vyötettynä, kengät jalassa ja sauva kädessä, ja teidän on syötävä nopeasti. Näin vietetään pääsiäistä Her-

ran kunniaksi. Sinä yönä minä kuljen läpi Egyptin ja surmaan Egyptin jokaisen esikoisen, niin ihmisten kuin eläintenkin. Minä, Herra, annan tuomioni kohdata kaikkia Egyptin jumalia. Ja veri olkoon niiden talojen merkinä, joissa te olette, sillä kun minä näen veren, menen ohitsenne. Minä kuritan vain egyptiläisiä, eikä tämä vitsaus satu teihin. Tästä päivästä tulkoon teille muistopäivä. Viettäköö sitä Herran juhlanä. Pitäköö tämä ikuisena säädöksenä sukupolvesta toiseen.»

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 10:16–17

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 10

Eikö malja, jonka me siunaamme, ole yhteys Kristuksen vereen? Ja eikö leipä, jonka me murramme, ole yhteys Kristuksen ruumiiseen? Leipä on yksi, ja niin mekin olemme yksi ruumis, vaikka meitä on monta, sillä tulemme kaikki osallisiksi tuosta yhdestä leivästä.

EVANKELIUMI

MATT. 26:17–30

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 26

Happamattoman leivän juhlan ensimmäisenä päivänä opetuslapset tulivat Jeesuksen luo ja kysyivät: »Minne tahdot meidän valmistavan sinulle pääsiäisaterian?» Jeesus sanoi: »Menkää kaupunkiin.» Hän neuvoi, kenen luo heidän oli siellä mentävä, ja käsä sanoa tälle: »Opettaja sanoo: 'Hetkeni on lähellä. Sinun luonasi minä syön pääsiäisaterian opetuslasteni kanssa.'» Opetuslapset tekivät niin kuin Jeesus oli käskenyt ja valmistivat pääsiäisaterian.

Illan tultua Jeesus kävi aterialle kahdentoista opetuslapsensa kanssa. Heidän syödessään hän sanoi: »Totisesti: yksi teistä on kavaltava minut.» Murheen vallassa he alkoivat toinen toisensa jälkeen kysellä: »Herra, en kai se ole minä?» Jeesus vastasi heille: »Minut kavaltaa mies, joka syö samasta vadista kuin minä. Ihmisen Poika lähtee pois juuri niin kuin kirjoituksissa hänestä sanotaan, mutta voi sitä, josta tulee Ihmisen Pojan kavaltaja! Sille ihmiselle olisi parempi, ettei hän olisi syntynytäkään.» Silloin Juudas, hänen kavaltajansa, kysyi: »Rabbi, en kai se ole minä?» »Itsepä sen sanoit», vastasi Jeesus.

Aterian aikana Jeesus otti leivän, siunasi, mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen: »Ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini.» Sitten hän otti maljan, kiitti Jumalaa, antoi heille ja sanoi: »Juokaa tästä, te kaikki.

Tämä on minun vereni, liiton veri, joka kaikkien puolesta vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi. Ja minä sanon teille: tästedes en maista viiniköynnöksen antia ennen kuin sinä päivänä, jona juon uutta viiniä teidän kanssanne Isäni valtakunnassa.»

Lalettuaan kiitosvirren he lähtivät Öljymäelle.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra Jeesus, elämän leipä,
sinä annat itsesi meille pyhässä ehtoollisessa.
Me kiitämme sinua tästä lahjasta.
Hiljennä meidät edessäsi ottamaan vastaan
ruumiisi ja veresi sakramentti
ja muistamaan kärsimystäsi ja voittoasi.
Suo lunastustyösi kantaa joka päivä
hedelmää elämässämme.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

2.

Herra Jeesus Kristus,
sinä ehtoollisessa läsnä oleva Vapahtajamme.
Saamme julistaa sinun kuolemaasi siihen asti,
kun tulet takaisin kunniassa.
Anna meidän ehtoollisen salaisuudessa löytää elämä.
Suo, että tuntisimme pelastustyösi voiman
ja kokisimme yhteyttä sinuun ja toisiimme.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

3.

Herra Jeesus Kristus,
sinä olet oikea pääsiäislammas,
joka uhrattiin meidän edestämme.
Viimeisellä ateriallasi sinä asetit pyhän ehtoollisen.
Uuden liiton leivässä ja viinissä
saamme ruumiisi ja veresi.
Sinä pesit oppilaittesi jalat
ja käskit meitä rakastamaan toisiamme.
Anna meille Pyhä Henkesi,
että muistaisimme rakkauttasi
ja eläisimme esikuvasi mukaan.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

PITKÄPERJANTAI

Jumalan Karitsa

Pitkäperjantain sanoma julistaa: Kristus on kuollut meidän edestämme. Hänen sovitustyönsä on täytetty. Siksi tämä on suuri päivä kristikunnassa. Monissa kielissä se näkyy jo päivän nimessä. Useissa slaavilaiskielissä ja jopa sukukielissämme unkarissa ja virossa käytetään nimityksiä, jotka merkitsevät 'suuri perjantai' (esim. vir. *suur reede*). Kristityn saamaa sovituksen lahjaa kuvastaa myös englannin nimitys *Good Friday*, 'hyvä perjantai'. Monissa romaanisissa kielissä päivää kutsutaan 'pyhäksi perjantaiksi' (esim. ransk. *Vendredi saint*). Saksan kielen nimityksessä *Karfreitag* taas korostuu Kristuksen ristinkuoleman murheellisuus (*kar*-osa on vanhaa saksaa ja merkitsee 'surua').

Suomessa käytettävä nimitys *pitkäperjantai* on käännöslaina ruotsista: *långfredag*. 'Pitkää' ilmaisevaa sanaa käytetään perjantain yhteydessä yleisesti vain Pohjoismaissa. Vanhoista lähteistä käy ilmi, että 'pitkää' on käytetty aiemmin myös anglosaksien keskuudessa (*Long Friday*).

Pitkäperjantain raamatunteksteissä seurataan Golgatan tapahtumia ristiinnaulitsemisesta Jeesuksen kuolemaan. Kello 15 voidaan viettää Jeesuksen kuolinhetken muistoa (ks. Jeesuksen kuolinhetken rukoushetki Jumalanpalvelusten kirjassa). Pitkäperjantain iltajumalanpalvelus taas on perinteisesti omistettu Jeesuksen hautaamiselle, jolla Jumala on pyhittänyt meidänkin hautamme lepokammioiksi.

LITURGINEN VÄRI: musta.

VIRSIUSITUKSET

A	67	Tulkaa kaikki, katsokaatte
	75	Jeesus, turva ainoa
	78	Vieraalla maalla kaukana
Pv	63	Oi rakkain Jeesukseni
	66	Jeesusta nyt Golgatalle
	68	Ristinpuussa Golgatalla
	70	Kun katson ristin ihmettä
	72	Nyt liehuu viiri Kuninkaan
Lisäksi	757	Pyhä risti kärsimyksen
	907	Onko suurempaa ihmettä
	925	Maa järkkyy, murtuu
	940	Ristin alla laulamalla
	960	Maksettu on velkani mun
	976	Kyyneliin kastuu köyhien maa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut?

MATT. 27:46

Psalmi:

Minä olen maan mato, en enää ihminen,
olen kansani hylkäämä, ihmisten pilkka.

Kaikki ilkkuvat, kun minut näkevät,
pudistavat päätään ja ivaavat minua:

»Hän on turvannut Herraan,
auttakoon Herra häntä.

Herra on häneen mieltynyt,
pelastakoon siis hänet!»

Herra, sinä minut päästit äitini kohdusta
ja annoit minulle turvan äitini rinnoilla.

Syntymästäni saakka olen ollut sinun varassasi,
sinä olet ollut Jumalani ensi hetkestä alkaen.

Älä ole kaukana nyt, kun hätä on lähellä
eikä kukaan minua auta.

Sonnien laumat piirittävät minua,
villit Basanin härät minut saartavat,
kuin raatelevat pedot ne uhkaavat minua,
kuin karjuvat leijonat, kita ammollaan.

Voimani valuu maahan kuin vesi,
luuni irtoavat toisistaan.

Sydämeni on kuin pehmeää vahaa,
se sulaa rinnassani.

Kurkkuni on kuiva kuin ruukunsiru,
kieleni on tarttunut kitalakeen.

Maan tomuun sinä suistat minut kuolemaan!

Koirien lauma saartaa minut,
minut ympäröi vihamiesten piiri.

Kätteni ja jalkani ovat runnellut,
ruumiini luut näkyvät kaikki.

Ilkkuen he katsovat minuun,
jakavat vaatteeni keskenään
ja heittävät puvustani arpaa.

Herra, älä ole niin kaukana!
Anna minulle voimaa, riennä avuksi!

Ps. 22:7–20

Antifoni toistetaan.

PSALMILAUSE

Karitsa, joka on teurastettu,
on arvollinen saamaan vallan,
rikkauden, viisauden ja voiman,
kunnian, kirkkauden ja ylistyksen.

ILM. 5:12

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 53

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 53

Kuka uskoo meidän sanomamme?
Kuka ymmärtää Herran käsivarren voiman?
Hän kasvoi Herran edessä kuin vähäinen verso,
kuin vesa kuivasta maasta.
Ei hänellä ollut vartta, ei kauneutta,
jota olisimme ihailleen katselleet,
ei hahmoa, johon olisimme mieltyneet.
Hyljeksitty hän oli, ihmisten torjuma,
kipujen mies, sairauden tuttava,
josta kaikki käänisivät katseensa pois.
Halveksittu hän oli, me emme häntä minään pitäneet.
Ja kuitenkin: hän kantoi meidän kipumme,
otti taakakseen meidän sairautemme.
Omista teoistaan me uskoimme hänen kärsivän rangaistusta,
luulimme Jumalan häntä niistä lyövän ja kurittavan,
vaikka meidän rikkomuksemme olivat hänet lävistäneet
ja meidän pahat tekomme hänet ruhjoneet.
Hän kärsi rangaistuksen,
jotta meillä olisi rauha,
hänen haavojensa hinnalla
me olemme parantuneet.

Me harhailimme eksyneinä kuin lampaat,
 jokainen meistä kääntyi omalle tielleen.
 Mutta Herra pani meidän kaikkien syntivelan
 hänen kannettavakseen.
 Häntä piinattiin, ja hän alistui siihen,
 ei hän suutansa avannut.
 Kuin karitsa, jota teuraaksi viedään,
 niin kuin lammas, joka on ääneti keritsijäinsä edessä,
 ei hänkään suutansa avannut.
 Hänet vangittiin, tuomittiin ja vietiin pois
 – kuka hänen kansastaan siitä välitti?
 Hänet syöstiin pois elävien maasta,
 hänet lyötiin hengiltä kansansa rikkomusten tähden.
 Hänet oli määrä haudata jumalattomien joukkoon.
 Rikkaan haudassa hän sai leposijansa.
 Koskaan hän ei ollut harjoittanut vääryyttä,
 eikä petos ollut noussut hänen huulilleen.
     Herra näki hyväksi,
 että hänet ruhjottiin,
 että hänet lävistettiin.
 Mutta kun hän antoi itsensä sovitushriksi,
 hän saa nähdä sukunsa jatkuvan, hän elää kauan,
 ja Herran tahto täyttyy hänen kauttaan.
 Ahdistuksensa jälkeen hän näkee valon,
 ja Jumalan tunteminen ravitsee hänet.
 Minun vanhurskas palvelijani tekee vanhurskaiksi monet,
 heidän pahat tekonsa hän kantaa.
 Minä annan hänelle paikan suurten joukossa,
 hän saa jakaa saalista mahtavien kanssa,
 koska hän antoi itsensä kuolemalle alttiiksi
 ja hänet luettiin rikollisten joukkoon.
 Hän otti kantaakseen monien synnit,
 hän pyysi pahantekijöilleen armoa.

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 5:7–10

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 5

Ihmiselämänsä päivinä Jeesus ääneen itkien rukoili ja huusi avukseen häntä, jolla oli valta pelastaa hänet kuolemasta, ja hänen uhrirukouksen-

sa kuultiin, koska hän taipui Jumalan tahtoon. Vaikka hän oli Poika, hän joutui kärsimyksistä oppimaan, mitä on kuuliaisuus. Kun hän oli saavuttanut täydellisyyden, hänestä tuli iankaikkisen pelastuksen tuoja, kaikkien niiden pelastaja, jotka ovat hänelle kuuliaisia. Hänestä tuli Jumalan asettama ylipappi, jonka pappeus on Melkisedekin pappeutta.

EVANKELIUMI

LUUK. 23:32–46

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 23

Jeesuksen kanssa teloitettavaksi vietiin kaksi muuta miestä, kaksi rikollista. Kun tultiin paikkaan, jota kutsutaan Pääkalloksi, he ristiinnaulitsivat Jeesuksen ja rikolliset, toisen hänen oikealle puolelleen, toisen vasemmalle. Mutta Jeesus sanoi: »Isä, anna heille anteeksi. He eivät tiedä, mitä tekevät.» Sotilaat jakoivat keskenään Jeesuksen vaatteet heittämällä niistä arpaa.

Kansa seisoj katsellessa. Hallitusmiehiäkin oli siellä ivailemassa Jeesusta. He sanoivat: »Muita hän kyllä on auttanut – auttakoon nyt itseään, jos hän kerran on Messias, Jumalan valittu.» Myös sotilaat pilkkasivat häntä. He tulivat hänen luokseen, tarjosivat hänelle hapanviiniä ja sanoivat: »Jos olet juutalaisten kuningas, niin pelasta itsesi.» Jeesuksen pään yläpuolella oli myös kirjoitus: »Tämä on juutalaisten kuningas.»

Toinen ristillä riippuvista pahantekijöistä herjasi hänkin Jeesusta. Hän sanoi: »Etkö sinä ole Messias? Pelasta nyt itsesi ja meidät!» Mutta toinen moitti häntä: »Etkö edes sinä pelkää Jumalaa, vaikka kärsit samaa rangaistusta? Mehän olemme ansainneet tuomiomme, meitä rangaistaan tekojemme mukaan, mutta tämä mies ei ole tehnyt mitään pahaa.» Ja hän sanoi: »Jeesus, muista minua, kun tulet valtakuntaasi.» Jeesus vastasi: »Totisesti: jo tänään olet minun kanssani paratiisissa.»

Oli jo kuudes tunti. Silloin, keskipäivällä, aurinko pimeni. Pimeys tuli koko maan ylle, ja sitä kesti yhdeksänteen tuntiin saakka. Temppelin väliverho repesi keskeltä kahtia. Ja Jeesus huusi kovalla äänellä: »Isä, sinun käsiisi minä uskon henkeni.» Tämän sanottuaan hän henkäisi viimeisen kerran.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 53 (KS. 1. VUOSIKERTA)

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 5:7–10 (KS. 1. VUOSIKERTA)

TAI

GAL. 6:14

KIRJEESTÄ GALATALAISILLE, LUVUSTA 6

Minä en ikinä tahdo kerskailla mistään muusta kuin meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen rististä. Siinä on maailma minulle ristiinnaulittu ja minä maailmalle.

EVANKELIUMI

JOH. 19:16–30

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 19

Jeesusta lähdettiin viemään. Kantaen itse ristiään hän kulki kaupungin ulkopuolelle paikkaan, jota kutsutaan Pääkallonpaikaksi, heprean kielellä Golgata. Siellä sotilaat ristiinnaulitsivat Jeesuksen ja kaksi muuta hänen kanssaan, yhden kummallekin puolelle ja Jeesuksen heidän keskelleen. Pilatus oli kirjoittanut taulun, joka kiinnitettiin ristiin. Siinä oli sanat: »Jeesus Nasaretilainen, juutalaisten kuningas.» Monet juutalaiset lukivat kirjoituksen, sillä paikka, missä Jeesus ristiinnaulittiin, oli lähellä kaupunkia. Teksti oli kirjoitettu hepreaksi, latinaksi ja kreikaksi. Juutalaisten ylipapit sanoivat Pilatukselle: »Älä kirjoita: 'Juutalaisten kuningas.' Kirjoita, että hän on sanonut: 'Minä olen juutalaisten kuningas.'» Pilatus vastasi: »Minkä kirjoitin, sen kirjoitin.»

Ristiinnaulittuaan Jeesuksen sotilaat ottivat hänen vaatteensa ja jakoivat ne neljään osaan, kullekin sotilaille osansa. He ottivat myös paidan, mutta kun se oli saumaton, ylhäältä alas samaa kudosta, he sanoivat toisilleen: »Ei revitä sitä. Heitetään arpaa, kuka sen saa.» Näin kävi toteen tämä kirjoituksen sana:

- He jakavat keskenään vaatteeni
ja heittävät puvustani arpaa.
- Juuri näin sotilaat tekivät.

Jeesuksen ristin luona seisoivat hänen äitinsä ja tämän sisar sekä Maria, Klopaksen vaimo, ja Magdalan Maria. Kun Jeesus näki, että hänen äitinsä ja rakkain opetuslapsensa seisoivat siinä, hän sanoi äidilleen: »Nainen, tämä on poikasi!» Sitten hän sanoi opetuslapselle: »Tämä on äitisi!» Siitä hetkestä lähtien opetuslapsi piti huolta Jeesuksen äidistä.

Jeesus tiesi, että kaikki oli nyt saatettu päätökseen. Jotta kirjoitus kävisi kaikessa toteen, hän sanoi: »Minun on jano.» Siellä oli astia täynnä hapanniiniä. Sotilaat kastoivat siihen sienen ja nostivat sen iisoppiruo'on päässä Jeesuksen huulille. Jeesus joi viinin ja sanoi: »Se on täytetty.» Hän kallisti päänsä ja antoi henkensä.

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 53 (KS. 1. VUOSIKERTA)

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 5:7–10 (KS. 1. VUOSIKERTA)

TAI

HEPR. 10:12–20

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 10

Kristus on uhrannut yhden ainoan syntiuhrin ja asettunut pysyvästi istuimelleen Jumalan oikealle puolelle. Hän odottaa siellä, kunnes hänen vihollisensa pannaan korokkeeksi hänen jalkojensa alle, sillä hän on jo yhdellä ainoalla uhrilla tehnyt pysyvästi täydellisiksi ne, jotka pyhitetään.

Tästä todistaa meille myös Pyhä Henki. Ensin näin:

- Tämän liiton minä teen heidän kanssaan tulevina aikoina, sanoo Herra:
minä asetan lakini heidän sydämeensä,
kirjoitan sen heidän sisimpäänsä.

Ja sitten:

- Heidän syntejään ja vääriä tekojaan
minä en enää koskaan muista.

Missä synnit on annettu anteeksi, siellä ei enää tarvita syntiuhria.

Veljet, meillä on siis täysi oikeus astua sisälle kaikkeinpyhimpään, koska Jeesus on uhrannut verensä ja näin avannut meille uuden, elämään vievän tien, joka kulkee väliverhon – hänen ruumiinsa – kautta.

EVANKELIUMI

MATT. 27:33–54

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 27

Kun he tulivat paikkaan, jota kutsutaan Golgataksi, Pääkallonpaikaksi, he tarjosivat Jeesukselle juotavaksi viiniä, johon oli sekoitettu sappea. Hän maistoi sitä, mutta ei halunnut juoda.

Kun he olivat ristiinnaulinneet Jeesuksen, he jakoivat keskenään hänen vaatteensa heittämällä niistä arpaa. Sitten he jäivät sinne istumaan ja vartioivat häntä. Hänen päänsä yläpuolelle he kiinnittivät kirjoituksen, josta kävi ilmi hänen tuomionsa syy: »Tämä on Jeesus, juutalaisten kuningas.» Yhdessä Jeesuksen kanssa ristiinnaulittiin kaksi rosvoa, toinen hänen oikealle, toinen hänen vasemmalle puolelleen.

Ohikulkijat pilkkasivat häntä. Päättään nyökyttäen he sanoivat: »Sinähän pystyt hajottamaan temppelin ja rakentamaan sen uudelleen kolmessa päivässä. Pelasta nyt itsesi, jos kerran olet Jumalan Poika. Tule alas ristiltä!» Ylipapit yhtyivät hekin pilkkaan yhdessä lainopettajien ja vanhimpien kanssa. He sanoivat: »Muita hän kyllä on auttanut, mutta itseään hän ei pysty auttamaan. Onhan hän Israelin kuningas, tulkoon nyt ristiltä alas! Silloin me uskomme häneen. Hän on pannut luottamuksensa Jumalaan – pelastakoon Jumala nyt hänet, jos on häneen mieltynyt! Onhan hän sanonut olevansa Jumalan Poika.» Samalla tavoin häntä pilkkasivat myös rosvot, jotka oli ristiinnaulittu yhdessä hänen kanssaan.

Mutta keskipäivällä, kuudennen tunnin aikaan, tuli pimeys koko maan ylle, ja sitä kesti yhdeksänteen tuntiin saakka. Yhdeksännen tunnin vaiheilla Jeesus huusi kovalla äänellä: »Eeli, Eeli, lama sabaktani?» Se merkitsee: Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut? Tämän kuullessaan muutamat siellä olevista sanoivat: »Hän huutaa Eliaa.» Heti yksi heistä kiiruhti hakemaan sienen, katoi sen hapanviiniin, pani kepin päähän ja tarjosi siitä hänelle juotavaa. Toiset sanoivat: »Katsotaanpa nyt, tuleeko Elia hänen avukseen.» Mutta Jeesus huusi taas kovalla äänellä ja antoi henkensä.

Sillä hetkellä temppelin väliverho repesi kahtia, ylhäältä alas asti. Maa vavahteli, kalliot halkeilivat, haudat aukenivat, ja monien poisnukkuneiden pyhien ruumiit nousivat ylös. He lähtivät haudoistaan, ja Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen he tulivat pyhään kaupunkiin ja näyttäytyivät siellä monille.

Kun sadanpäällikkö ja miehet, jotka hänen kanssaan vartioivat Jeesusta, näkivät maan vavahtelun ja kaiken, mitä tapahtui, he pelästyivät suunniltaan ja sanoivat: »Tämä oli todella Jumalan Poika!»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra Jumala, taivaallinen Isä.
 Sinä rakastit maailmaa niin paljon,
 ettet säästänyt ainoaa Poikaasi,
 vaan annoit hänen kärsiä ristinkuoleman
 meidän edestämme.
 Suo meidän ottaa uskossa vastaan
 hänen kärsimyksensä hedelmä.
 Auta meitä turvautumaan
 anteeksiantavaan rakkauteesi
 ja etsimään lohdutusta Poikasi rististä.
 Anna siitä voimaa kilvoitukseemme,
 kunnes saamme ikuisesti olla
 hänen kanssaan paratiisissa.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta.

2.

Rakas Vapahtaja,
 sinä voitit ristillä pahan vallan
 ja avasit meille taivaan.
 Sinä olet hyvä paimen,
 sinä annoit henkesi meidän edestämme.
 Me kiitämme sinua rakkaudestasi.
 Lahjoita meille armo,
 jonka olet ansainnut kärsimiselläsi ja kuolemallasi.
 Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
 Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

3.

Herra,
 me kiitämme sinua siitä,
 että ristisi on pystytetty
 keskelle tätä maailmaa.
 Hiljennä meidät sen edessä,
 niin että voimme kuulla
 ja ottaa vastaan sen sanoman.
 Anna ristini todistaa läsnäolostasi
 ja rakkaudesta, joka voittaa kärsimällä.
 Paina pyhä kuvasi syvälle sydämeemme.
 Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

4.

Sinä olet kulkenut tiesi, Jumala,
ihmisen tien:
pienestä, ihanasta lapsesta ristin hylkiöksi.
Sinä kärsijä asetut hiljaa meidän rinnallemme,
sinä et hylkää.
Toistemme torjumina,
itsemme hylkääminä ja vihaamina
janoamme sinua, Jumala,
kuin lapsi rakkautta.
Sinä et hylkää.
Tästä lahjasta ja armosta
me kiitämme ja ylistämme sinun nimeäsi.

JEESUKSEN KUOLINHETKI

Jeesus kuolee

VIRSISUOSITUKSET

64	Nyt pääsi verta vuotaa
65	Oi Jumalan Karitsa
69	Voi, tuskassaan nyt nähdä saan
Lisäksi 925	Maa järkkyy, murtuu
940	Ristin alla laulamalla
960	Maksettu on velkani mun

RAAMATUNTEKSTIT

EVANKELIUMI

LUUK. 23:44–49

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 23

Oli jo kuudes tunti. Silloin, keskipäivällä, aurinko pimeni. Pimeys tuli koko maan ylle, ja sitä kesti yhdeksänteen tuntiin saakka. Temppelin väliverho repesi keskeltä kahtia. Ja Jeesus huusi kovalla äänellä: »Isä, sinun käsiisi minä uskon henkeni.» Tämän sanottuaan hän henkäisi viimeisen kerran.

Kun sadanpäällikkö näki, mitä tapahtui, hän antoi Jumalalle kunnian ja sanoi: »Tämä mies oli todella viaton.» Ja kaikki ne ihmiset, jotka suurin joukoin olivat kerääntyneet katselamaan tätä näytelmää, palasivat tämän nähtyään kaupunkiin rintaansa lyöden. Jeesuksen tuttavat seisoivat kaikki etäämpänä ja seurasivat sieltä tapahtumia. Siellä olivat myös naiset, jotka olivat tulleet Galileasta hänen mukanaan.

TAI

MATT. 27:45–56

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 27

Mutta keskipäivällä, kuudennen tunnin aikaan, tuli pimeys koko maan ylle, ja sitä kesti yhdeksänteen tuntiin saakka. Yhdeksännen tunnin vaiheilla Jeesus huusi kovalla äänellä: »Eeli, Eeli, lama sabaktani?» Se merkitsee: Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut? Tämän kuullessaan muutamat siellä olevista sanoivat: »Hän huutaa Eliaa.» Heti yksi heistä kiiruhti hakemaan sienen, kastoi sen hapanviiniin, pani kepin päähän ja

tarjosi siitä hänelle juotavaa. Toiset sanoivat: »Katsotaanpa nyt, tuleeko Elia hänen avukseen.» Mutta Jeesus huusi taas kovalla äänellä ja antoi henkensä.

Sillä hetkellä temppelin väliverho repesi kahtia, ylhäältä alas asti. Maa vavahteli, kalliit halkeilivat, haudat aukenivat, ja monien poisnukkuneiden pyhien ruumiit nousivat ylös. He lähtivät haudoistaan, ja Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen he tulivat pyhään kaupunkiin ja näyttäytyivät siellä monille.

Kun sadanpäällikkö ja miehet, jotka hänen kanssaan vartioivat Jeesusta, näkivät maan vavahtelun ja kaiken, mitä tapahtui, he pelästyivät suunniltaan ja sanoivat: »Tämä oli todella Jumalan Poika!»

Siellä oli myös useita naisia jonkin matkan päässä tätä katselemassa. Galileasta lähtien he olivat kulkeneet Jeesuksen mukana ja palvelleet häntä. Heidän joukossaan olivat Magdalan Maria, Jaakobin ja Joosefin äiti Maria ja Sebedeuksen poikien äiti.

TAI

MARK. 15:33–41

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 15

Keskipäivällä, kuudennen tunnin aikaan, tuli pimeys koko maan ylle, ja sitä kesti yhdeksänteen tuntiin saakka. Yhdeksännellä tunnilla Jeesus huusi kovalla äänellä: »Elohi, Elohi, lema sabaktani?» Se on käännettyinä: Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut? Tämän kuullessaan muutammat paikalla olevista sanoivat: »Kuulkaa, hän huutaa Eliaa.» Joku kävi kiireesti kastamassa sienen hapanviiniin, pani sen kepin päähän ja tarjosi siitä juotavaa sanoen: »Katsotaanpa nyt, tuleeko Elia ottamaan hänet alas.» Mutta Jeesus huusi kovalla äänellä ja antoi henkensä.

Silloin temppelin väliverho repesi kahtia, ylhäältä alas asti. Kun vastapäätä seisova sadanpäällikkö näki Jeesuksen tällä tavoin kuolevan, hän sanoi: »Tämä mies oli todella Jumalan Poika!»

Paikalla oli myös naisia jonkin matkan päässä tätä katselemassa. Heidän joukossaan olivat Magdalan Maria, toinen Maria, joka oli nuoremmen Jaakobin ja Joosefin äiti, sekä Salome. Jo Galileassa he olivat kulkeneet Jeesuksen mukana ja palvelleet häntä. Siellä oli monia muitakin naisia, jotka olivat tulleet Jerusalemiin Jeesuksen mukana.

RUKOUKSIA

1.

Herra Jeesus, Jumalan Karitsa.
Sinä alensit itsesi
ja olit kuuliainen kuolemaan asti.
Kiitos siitä, että kannoit sairautemme ja kipumme
ja kärsit rangaistuksen,
jotta meillä olisi rauha.
Herätä meidät tuntemaan syntimme ja katumaan niitä.
Puhdista meidät verelläsi.
Herra, armahda meitä.

2.

Rakas Vapahtajani,
sinua polttivat ristillä Jumalan viha,
helvetin tuska ja koko maailman synti.
Mutta sinussa paloi myös rakkaus,
halu lunastaa ihmiset.
Kaiken täytettyäsi annoit henkesi Isäsi käsiin.
Kiitän sinua, Jeesus,
että kuolit syntieni tähden.
Auta minua valmistautumaan kuolemaani niin,
että saan antaa henkeni sinun käsiisi.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

3.

Herra Jeesus Kristus, Jumalan Poika.
Sinä kuolit koko maailman syntien tähden.
Sinä kärsit senkin pilkan ja häpeän,
jota me osoitamme toisillemme.
Sinä kannoit sen vääryyden,
jota me levitämme ympärillemme.
Sinä annoit naulita itsesi ristille
ja kuolit meidän kuolemamme.
Me kiitämme sinua tästä rakkaudesta
ja rukoilemme:
Älä anna meidän tehdä turhaksi kuolemaasi,
joka on meidän elämämme.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

PITKÄPERJANTAIN ILTA

Jeesus haudataan

VIRSISUOSITUKSET

81	On taisto tauonnut Golgatalla
82	On ehtoo jo
83	On työsi, Jeesus, päätetty
924	Edessä reitti tuntematon aukeaa
925	Maa järkkyy, murtuu

RAAMATUNTEKSTIT

PSALMI

Minä korotan ääneni
ja huudan avuksi Herra.
Minä korotan ääneni
ja etsin apua Herralta.
Hänelle minä kannan huoleni,
hänelle kerron, mikä minua painaa.
Voimani ovat lopussa,
mutta sinä näet jokaisen askeleeni.
Tielle, jota kuljen,
on viritetty ansa minua varten.
Katso minua, niin näet,
että olen vailla puoltajaa.
Minulla ei ole turvapaikkaa,
kukaan ei välitä siitä miten minun käy.
Herra, sinua minä huudan avukseni.
Minä sanon: sinä olet turvani,
minun perintöosani elävien maassa.
Kuule, kuinka vaikeroin,
en jaksa enää!
Vapauta minut vainoojieni käsistä!
He ovat minua vahvempia.
Olen satimessa – pelasta minut,
niin saan kiittää sinun nimeäsi.
Ystävät kokoontuvat ympärilleni,
kun pidät minusta huolen.

LUKUKAPPALE

JES. 53:9–11

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 53

Hänet oli määrä haudata jumalattomien joukkoon.

Rikkaan haudassa hän sai leposijansa.

Koskaan hän ei ollut harjoittanut vääryyttä,
eikä petos ollut noussut hänen huulilleen.

Herra näki hyväksi,
että hänet ruhjottiin,
että hänet lävistettiin.

Mutta kun hän antoi itsensä sovitushriksi,
hän saa nähdä sukunsa jatkuvan, hän elää kauan,
ja Herran tahto täyttyy hänen kauttaan.

Ahdistuksensa jälkeen hän näkee valon,
ja Jumalan tunteminen ravitsee hänet.

Minun vanhurskas palvelijani tekee vanhurskaiksi monet,
heidän pahat tekonsa hän kantaa.

1. VUOSIKERTA

EVANKELIUMI

LUUK. 23:47–56

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 23

Kun sadanpäällikkö näki, mitä tapahtui, hän antoi Jumalalle kunnian ja sanoi: »Tämä mies oli todella viaton.» Ja kaikki ne ihmiset, jotka suurin joukoin olivat kerääntyneet katsелеmaan tätä näytelmää, palasivat tämän nähtyään kaupunkiin rintaansa lyöden. Jeesuksen tuttavat seisoivat kaikki etäämpänä ja seurasivat sieltä tapahtumia. Siellä olivat myös naiset, jotka olivat tulleet Galileasta hänen mukanaan.

Muuan neuvoston jäsen, Joosef, joka oli kotoisin juutalaisesta Arimatian kaupungista, ei ollut yhtynyt neuvoston päätökseen eikä osallistunut sen toimiin. Hän oli hyvä ja hurskas mies ja odotti Jumalan valtakuntaa. Joosef meni Pilatuksen puheille ja pyysi Jeesuksen ruumista. Hän otti sen ristiltä, kääri pellavavaatteeseen ja pani kallioon hakattuun hautaan, johon ei vielä ollut haudattu ketään. Oli valmistuspäivä, sapatti oli juuri alkamassa.

Naiset, jotka olivat Jeesuksen kanssa tulleet Galileasta, lähtivät Joosefin mukaan. He näkivät, kuinka Jeesuksen ruumis pantiin hautaan. Palat-

tuaan kaupunkiin he hankkivat tuoksuvia öljyjä ja voiteita, mutta sapatin he viettivät levossa lain käskyn mukaan.

2. VUOSIKERTA

EVANKELIUMI

JOH. 19:31–42

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 19

Silloin oli valmistuspäivä, ja alkava sapatiti oli erityisen suuri juhla. Jotta ruumiit eivät jäisi sapatiksi ristille, juutalaiset pyysivät Pilatukselta, että ristiinnaulituilta lyötäisiin sääriluut poikki ja heidät otettaisiin alas. Niinpä sotilaat katkaisivat sääriluut niiltä miehiltä, jotka oli ristiinnaulittu Jeesuksen kanssa, ensin toiselta ja sitten toiselta. Jeesuksen luo tultuaan he huomasivat hänen jo kuolleen eivätkä siksi katkaisseet hänen sääriluitaan. Yksi sotilaista kuitenkin työnsi keihään hänen kylkeensä, ja haavasta vuoti heti verta ja vettä. Se, joka tämän näki, on todistanut siitä, jotta tekni uskoisitte. Hänen todistuksensa on luotettava, ja hän tietää puhuvansa totta. Näin tapahtui, jotta toteutuisi kirjoituksen sana: »Häneltä ei saa rikkoa ainoatakaan luuta.» Toisessa kirjoituksessa taas sanotaan: »He katsovat häneen, jonka ovat lävistäneet.»

Tämän jälkeen muuan Joosef, joka oli kotoisin Arimatiasta, pyysi Pilatukselta, että saisi ottaa Jeesuksen ruumiin ristiltä. Hän oli Jeesuksen opetuslapsi, joskin salaa, sillä hän pelkäsi juutalaisia. Pilatus suostui pyyntöön, ja Joosef tuli ja otti ruumiin alas. Paikalle tuli myös Nikodemos, se mies, joka ensi kerran oli käynyt Jeesuksen luona yöllä, ja hänellä oli mukanaan sata mittaa mirhan ja aaloen seosta. Miehet ottivat Jeesuksen ruumiin ja kietoivat sen käärinliinoihin pannen mukaan tuoksuaineita, niin kuin juutalaisten on tapana tehdä haudatessaan vainajansa. Siellä, missä Jeesus ristiinnaulittiin, oli puutarha, ja puutarhassa oli uusi hauta, johon ei vielä ollut haudattu ketään. He panivat Jeesuksen siihen, koska oli juutalaisten juhlan valmistuspäivä ja se hauta oli lähellä.

3. VUOSIKERTA

EVANKELIUMI

MATT. 27:55–61

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 27

Siellä oli myös useita naisia jonkin matkan päässä tätä katselemassa. Galileasta lähtien he olivat kulkeneet Jeesuksen mukana ja palvelleet häntä. Heidän joukossaan olivat Magdalan Maria, Jaakobin ja Joosefin äiti Maria ja Sebedeuksen poikien äiti.

Illalla tuli paikalle Joosef, rikas arimatialainen, joka hänkin oli Jeesuksen opetuslapsi. Hän meni Pilatuksen puheille ja pyysi Jeesuksen ruumista. Pilatus käski antaa sen hänelle. Joosef otti ruumiin, kääri sen puhtaaseen pellavavaatteeseen ja pani hautaan, jonka hän äskettäin oli itseään varten hakkauttanut kallioon. Hän vieritti hautakammion ovelle suuren kiven ja lähti pois. Magdalan Maria ja se toinen Maria olivat hekin siellä; he istuivat hautaa vastapäätä.

RUKOUKSIA

1.

Herra Jumala, taivaallinen Isä.
 Sinä et säästänyt ainoaa Poikaasi,
 vaan annoit hänet kuolemaan,
 jotta meillä olisi elämä.
 Hänen hautaamisellaan sinä pyhitit
 meidän hautamme lepokammioksi.
 Valmista sydämemme Pyhällä Hengelläsi
 hänen asuinsijakseen,
 niin että hän pysyy meissä
 ja me pysymme hänessä.
 Anna meidän päästä ristin ja vaivan jälkeen rauhaan
 ja nousta iankaikkiseen elämään.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme kautta.

2.

Taivaallinen Isä,
 me ylistämme sinua siitä,
 että Jeesus kuoli puolestamme ja kaikki on täytetty.

Kiitämme siitä, että hänen kamppailunsa on ohi.
Kiitämme rauhasta ja hiljaisuudesta.
Kiitämme rakastavista käsistä,
jotka laskivat hänen ruumiinsa haudan lepoon.
Ylistämme sinua siitä,
että Poikasi kuolemalla
sinä mursit kuoleman kahleet.
Kiitos toivosta,
joka valaisee meidänkin hautamme.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Vapahtajani,
omassa kärsimyksessäni
ei ole vähäisintäkään osaa,
jota sinä et olisi jo elänyt.
Jos tieni onkin kova ja vie haudan pimeyteen,
tiedän, että haudan tuolla puolen
sinä odotat minua kunniassasi.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

HILJAINEN LAUANTAI

Jeesus haudassa

Päivän aihe on Kristus haudassa ja tuonelassa. Kuolemallaan ja ylösnousemisellaan Kristus voitti kuoleman ja kadotuksen vallan ja vapautti ne, jotka olivat panneet toivonsa häneen.

LITURGINEN VÄRI: musta.

VIRSIUOSITUKSET

Voidaan käyttää samoja virsiä kuin Jeesuksen kuolinhetken jumalanpalveluksessa ja pitkäperjantain iltana. Muita sopivia virsiä:

244	Te murheelliset
604	Oi Herrani, kun matkani
607	Oi Herrani, nyt haltuusi
941:1–2	Vehnänjyvä nukkuu

RAAMATUNTEKSTIT

---

1. LUKUKAPPALE

JOB 19:25–27

JOBIN KIRJASTA, LUVUSTA 19

Minä tiedän, että lunastajani elää.
Hän sanoo viimeisen sanan maan päällä.
Ja sitten, kun minun nahkani on riekaleina
ja lihani on riistetty irti,
minä saan nähdä Jumalan,
saan katsella häntä omin silmin,
ja silmäni näkevät: hän ei ole minulle outo!
Tätä minun sydämeni kaipaa.

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 3:18–22

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 3

Kristus kärsi ainutkertaisen kuoleman syntien tähden, syytön syyllisten puolesta, johdattaakseen teidät Jumalan luo. Hänen ruumiinsa surmattiin, mutta hengessä hänet tehtiin eläväksi. Ja niin hän myös meni ja saarnasi vankeudessa oleville hengille, jotka muinoin eivät totelleet Jumalaa,

kun hän Nooan päivinä kärsivällisesti odotti sen ajan, kun arkkia rakennettiin. Vain muutama ihminen, kaikkiaan kahdeksan, pelastui arkissa veden kantamana. Tuon esikuvan mukaisesti teidät pelastaa nyt kaste, ei siksi että te siinä luovuitte saastaisesta elämästä, vaan koska Jumala teki kanssanne hyvän omantunnon liiton. Sen perustuksena on Jeesuksen Kristuksen ylösnousemus, hänen, joka on mennyt taivaaseen ja istuu Jumalan oikealla puolella ja jolle on alistettu enkelit, vallat ja voimat.

EVANKELIUMI

MATT. 27:62–66

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 27

Seuraavana päivänä, sapatin valmistuspäivän mentyä, ylipapit ja fariseukset lähtivät yhdessä Pilatuksen luo. He sanoivat: »Kunnioitettu maaherra, meille tuli mieleen, että eläessään tuo villitsijä sanoi: 'Kolmen päivän kuluttua nousen kuolleista.' Käske siis vartioida hautaa tarkoin kolmanteen päivään asti, etteivät hänen opetuslapsensa pääse varastamaan häntä ja sanomaan ihmisille: 'Hän on noussut kuolleista.' Viimeinen villitys olisi silloin ensimmäistä pahempi.» Pilatus vastasi heille: »Saatte vartioväkeä. Menkää ja järjestäkää haudan vartiointi niin hyvin kuin taidatte.» He lähtivät ja varmistivat haudan sinetöimällä kiven ja asettamalla vartion.

RUKOUKSIA

1.

Taivaallinen Isä,
auta meitä muistamaan,
että Poikasi lepäsi haudassa.
Anna meidänkin kuoltuamme
levätä turvallisesti ja odottaa uutta elämää.
Ota meiltä pois pelko
ja opeta luottamaan siihen,
että Jeesuksen tähden
saamme kuoleman ja haudan kautta
käydä taivaalliseen valtakuntaasi.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Taivaallinen Isämme.
Poikasi risti julistaa, että hän otti syntimme päällensä
ja kantoi tappiomme pohjaan saakka.
Vapauta meidät väärästä varmuudesta ja itsekeskeisyydestä.
Anna meille sellainen mieli, joka Jeesuksella oli.
Tätä rukoilemme hänen nimessään.

| PÄÄSIÄISAIKA |

Pääsiäinen on kirkkovuoden keskus, josta lasketaan aikaa sekä taakse-että eteenpäin. Sitä onkin sanottu juhlien juhlaiksi siksi, että sen aihe, Kristuksen ylösnousemus, on kristillisen uskon keskeisin asia. Alkuaan pitkäperjantai ja pääsiäinen muodostivat yhden juhlan, mutta 300-luvulla pitkäperjantai erkani erilliseksi juhlapäiväksi.

Juhlan suomalainen nimi viittaa paastosta pääsemiseen. Useissa kielissä nimi juontuu juutalaisten pesah-juhlasta, jota vietetään Egyptistä vapautumisen muistoksi. Kristikunnassa Egyptin orjuudesta pääseminen alettiin nähdä ennusmerkiksi siitä, että Kristus vapautti ihmiskunnan synnin, kuoleman ja turmiovaltojen orjuudesta.

PÄÄSIÄISYÖ

Kristus on voittanut kuoleman

Pääsiäisyön messu on pääsiäisjuhlan keskeinen jumalanpalvelus pääsiäisaamun messun rinnalla. Pääsiäisyö ja -aamu muodostivatkin aluksi yhden jumalanpalveluskokonaisuuden. Pääsiäisyön jumalanpalveluksen tarkoitus oli alun perin Herran odottaminen. Ehtoollista vietettiin auringonnousun aikaan. Aurinko on ylösnousseen Herran vertauskuva, ja auringonnousu symboloi hänen kuolleista nousemistaan. Kynttilät, jotka sytytetään pääsiäisyön messussa, kuvaavat nousevaa aurinkoa ja kuoleman pimeyden väistymistä.

Pääsiäisyön jumalanpalveluksen aiheina ovat Vanhan testamentin pääsiäiskertomukset, kasteen muistaminen ja tapahtumat pääsiäisaamuna puutarhahaudalla. Jeesuksen hauta on tyhjä. Jumala on herättänyt Jeesuksen kuolleista ja murtanut näin haudan ja kuoleman kahleet. Me muistamme myös, että kasteessa olemme kuolleet ja nousseet ylös yhdessä Kristuksen kanssa.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRRSUOSITUKSET

A	97	Herralte Jeesukselle kiitosta veisatkaa
	94	Nyt kansat kaikki laulakaamme
	89	Nyt herää yöstä, henkeni
Pv	86	Maailman ääriin kaikukoon
	87	Kiitosta nyt uhratkaamme
	88	Lensi maahan enkeli
	90	Kristus nousi kuolleista
Lisäksi	745	Pääsiäiseen herätä saan
	925	Maa järkkyy, murtuu
	941	Vehnänjyvä nukkuu
	942	Aurinko tanssii, halleluja!
	943	Sylin täydeltä kukkia kannat

RAAMATUNTEKSTIT

PSALMI

Antifoni:

Minä olin kuollut, mutta nyt minä elän,
elän aina ja ikuisesti.

ILM. 1:18

Psalmi:

Minä ylistän sinua, Herra.
Sinä nostit minut syvyyksistä,
et jättänyt minua vihollisteni pilkattavaksi.
Herra, minun Jumalani,
sinua minä huusin avuksi,
ja sinä teit minut terveeksi.
Herra, sinä pelastit minut tuonelasta.
Hautaan vaipuvien joukosta
sinä toit minut takaisin elämään.
Laulakaa Herralle, te Herran palvelijat,
ylistäkää hänen pyhää nimeään!
Hänen vihansa kestää vain hetken,
hänen hyvyytensä läpi elämän.
Illalla on vieraana itku
mutta aamulla ilo.

Ps. 30:2–6

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herra on minun väkeni ja voimani,
hän pelasti minut.
Hän on minun Jumalani, häntä minä ylistän,
minun isieni Jumala, hänen kunniaansa minä laulan.

2. Moos. 15:2

VANHAN TESTAMENTIN LUKUKAPPALEET*

1. Moos. 1:1–5, 26–28 (29–30) 31 – 2:1

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUISTA 1 JA 2

Alussa Jumala loi taivaan ja maan. Maa oli autio ja tyhjä, pimeys peitti syvyydet, ja Jumalan henki liikkui vetten yllä.

Jumala sanoi: »Tulkoon valo!» Ja valo tuli. Jumala näki, että valo oli hyvä. Jumala erotti valon pimeydestä, ja hän nimitti valon päiväksi, ja pi-

* Luetaan ainakin 2. Moos. 14:8, 10–16, 21–22.

meiden hän nimitti yöksi. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni ensimmäinen päivä.

Jumala sanoi: »Tehkäämme ihminen, tehkäämme hänet kuvaksemme, kaltaiseksemme, ja hallitkoon hän meren kaloja, taivaan lintuja, karjaeläimiä, maata ja kaikkia pikkueläimiä, joita maan päällä liikkuu.» Ja Jumala loi ihmisen kuvakseen, Jumalan kuvaksi hän hänet loi, mieheksi ja naiseksi hän loi heidät. Jumala siunasi heidät ja sanoi heille: »Olkaa hedelmälliset, lisääntykää ja täyttäkää maa ja ottakaa se valtaanne. Vallitkaa meren kaloja, taivaan lintuja ja kaikkea, mikä maan päällä elää ja liikkuu.» (Jumala sanoi vielä: »Minä annan teille kaikki siementä tekevät kasvit, joita maan päällä on, ja kaikki puut, joissa on siementä kantavat hedelmät. Olkoot ne teidän ravintonanne. Ja villieläimille ja taivaan linnuille ja kaikelle, mikä maan päällä elää ja liikkuu, minä annan ravinnoksi vihreät kasvit.» Niin tapahtui.) Ja Jumala katsoi kaikkea tekemäänsä, ja kaikki oli hyvää. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni kuudes päivä.

Näin tulivat valmiiksi taivas ja maa ja kaikki mitä niissä on.

1. MOOS. 8:1–12 (18–22)

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Jumala ei unohtanut Nooaa eikä villieläimiä ja karjaeläimiä, jotka olivat arkissa hänen mukanaan, vaan pani tuulen puhaltamaan maan yli, ja vedet lakkasivat nousemasta. Syvyyden lähteet ja taivaan ikkunat sulkeutuivat, ja sade taukosi. Vedet väistyivät väistymistään maan päältä, ja sadanviidenkymmenen päivän kuluttua vedet olivat alentuneet niin paljon, että arkki pysähtyi seitsemännen kuun seitsemäntenätoista päivänä Araratin vuoristoon. Vedet vähenivät vähenemistään kymmenenteen kuuhun saakka, ja kymmenennen kuun ensimmäisenä päivänä tulivat vuorten huiput näkyviin.

Kun vielä neljäkymmentä päivää oli kulunut, Nooa avasi arkin ikkunaluukun, jonka hän oli tehnyt, ja päästi lentoon korpin. Se lähti ja lenteli edestakaisin, kunnes vedet olivat kuivuneet maan päältä. Sitten hän lähetti luotaan kyyhkysen saadakseen tietää, joko maa oli tullut esiin veden alta, mutta se ei löytänyt jalansijaa, mihin jäädä levähtämään, vaan palasi hänen luokseen arkkiin, sillä vesi peitti yhä koko maan pinnan. Ja hän ojensi kätensä ja otti kyyhkysen luokseen arkkiin. Hän odotti vielä seitsemän päivää ja lähetti kyyhkysen uudelleen arkista. Kun kyyhkynen illansuussa palasi hänen luokseen, sillä oli nokassaan tuore oliivipuun lehti. Siitä Nooa ymmärsi, että vedet olivat käyneet vähiin maan päällä. Hän odotti silti seitsemän päivää lisää ja päästi kyyhkysen jälleen lentoon, eikä se enää palannut hänen luokseen.

(Niin Nooa lähti poikiensa, vaimonsa ja poikiensa vaimojen kanssa ulos, ja kaikki eläimet, kaikki pikkueläimet, linnut ja kaikki maan päällä liikkuvat, lähtivät suvuittain arkista.

Sitten Nooa rakensi alttarin Herralle, otti kaikkia uhrikelpoisia karja-eläimiä ja uhrikelpoisia lintuja ja uhrasi ne polttouhrina alttarilla. Ja kun Herra tunsu uhrisavun tuoksun, hän sanoi mielessään: »Minä en enää koskaan kiroa maata ihmisen tähden, vaikka ihmisen ajatukset ja teot ovat pahat nuoruudesta saakka, enää en hävitä kaikkea elävää, niin kuin tein.

– Niin kauan kuin maa pysyy,
ei lakkaa kylvö eikä korjuu,
ei vilu eikä helle,
ei kesä eikä talvi,
ei päivä eikä yö.»)

2. MOOS. 14:8, 10–16, 21–22

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 14

Herra paadutti faraon, Egyptin kuninkaan, sydämen, niin että hän lähti ajamaan israelilaisia takaa juuri kun he olivat Herran johdolla kulkemassa pois Egyptistä. Faraon lähestyessä israelilaiset huomasivat yhtäkkiä, että egyptiläiset olivat aivan heidän kintereillään. Israelilaiset pelästyivät kovin, huusivat apua Herralta ja sanoivat Moosekselle: »Oliko Egyptissä niin vähän hautatilaa, että sinun piti tuoda meidät tänne autiomaahan kuolemaan? Näetkö nyt, mitä olet meille tehnyt, kun veit meidät pois Egyptistä? Mehän sanoimme sinulle jo siellä: 'Anna meidän olla rauhasa ja palvella egyptiläisiä'. Parempi meidän olisi toki palvella egyptiläisiä kuin kuolla autiomaassa!» Mutta Mooses sanoi kansalle: »Älkää pelätkö, vaan pysykää aloillanne, niin saatte nähdä, kuinka Herra pelastaa teidät. Sellaista, mitä te tänään näette tapahtuvan egyptiläisille, ette enää milloinkaan saa nähdä. Herra sotii teidän puolestanne, olkaa te hiljaa!»

Herra sanoi Moosekselle: »Miksi sinä huudat minua avuksi? Käske israelilaisten lähteä liikkeelle. Kohota sauvasi, ojenna kätesi merta kohti ja halkaise sen vedet, niin israelilaiset voivat kulkea meren poikki kuivaa maata pitkin.»

Sitten Mooses kohotti kätensä merta kohti, ja Herra pani meren väistymään syrjään nostamalla ankan itätuulen, joka puhalsi koko yön. Näin hän muutti meren kuivaksi maaksi. Vedet jakautuivat kahtia, ja kun israelilaiset kulkivat meren poikki kuivaa maata pitkin, vedet olivat muurina kummallakin puolen.

JES. 55:1–7

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 55

Kuulkaa, kaikki janoiset! Tulkaa veden ääreen!
 Te, joilla ei ole rahaa, tulkaa,
 ostakaa viljaa ilmaiseksi, syökää,
 ottakaa maksutta viiniä ja maitoa!
 Miksi punnitsette hopeaa maksuksi siitä, mikä ei ole leipää,
 vaihdatte työstä saamanne palkan
 siihen, mikä ei tee kylläiseksi?
 Kuulkaa minua, niin saatte syödä hyvin,
 te saatte nauttia parhaista herkuista.
 Kuulkaa minua, tulkaa minun luokseni,
 kuulkaa, niin te saatte elää!
 Minä teen ikuisen liiton teidän kanssanne
 ja lupaan olla liitossani uskollinen,
 niin kuin olin uskollinen Daavidille.
 Hänet minä otin todistajaksi kansoille,
 tein hänestä kansakuntien käskijän ja hallitsijan.
 Sinä olet kutsuva tänne kansan, jota et tunne,
 ja kansa, joka ei sinusta tiennyt, rientää luoksesi
 Herran, sinun Jumalasi, takia
 ja Israelin Pyhän tähden.
 Hän korottaa sinut kunniaan.
 Etsikää Herraa, kun hänet vielä voi löytää,
 huutakaa häntä avuksi, kun hän on lähellä!
 Hylätköön jumalaton tiensä
 ja väärintekijä juonensa,
 kääntyköön takaisin Herran luo,
 sillä hän armahtaa,
 turvautukoon Jumalaan,
 sillä hänen anteeksiantonsa on runsas.

HES. 36:24–28

HESEKIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 36

Näin sanoo Herra Jumala:

»Minä otan teidät vieraiden kansojen keskeltä, minä kokoan teidät kaikista maista ja tuon teidät omaan maahanne. Minä vihmon teidän pääl-
 lenne puhdasta vettä, niin että te puhdistutte, minä puhdistan teidät kai-

kesta saastastanne ja epäjumalienne kaikesta iljettävyydestä. Minä annan teille uuden sydämen ja teidän sisimpäänne uuden hengen. Minä otan teidän rinnastanne kivisydämen pois ja annan tilalle elävän sydämen. Minä annan henkeni teidän sisimpäänne ja ohjaan teidät seuraamaan säädöksiäni, ottamaan varteen minun käskyni ja elämään niiden mukaan. Te saatte asua maassa, jonka minä olen isillenne antanut, te olette minun kansani ja minä olen teidän Jumalanne.»

UUDEN TESTAMENTIN LUKUKAPPALE

ROOM. 6:3–11

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 6

Tiedättehän, että meidät kaikki Kristukseen Jeesukseen kastetut on kastettu hänen kuolemaansa. Näin meidät kasteessa annettiin kuolemaan ja haudattiin yhdessä hänen kanssaan, jotta mekin alkaisimme elää uutta elämää, niin kuin Kristus Isän kirkkauden voimalla herätettiin kuolleista. Jos kerran yhtäläinen kuolema on liittänyt meidät yhteen hänen kanssaan, me myös nousemme kuolleista niin kuin hän.

Tiedämme, että vanha minämme on yhdessä hänen kanssaan ristiinnaulittu, jotta tämä syntinen ruumis menettäisi valtansa emmekä enää olisi synnin orjia. Se, joka on kuollut, on näet päässyt vapaaksi synnin vallasta. Mutta jos kerran olemme kuolleet Kristuksen kanssa, uskomme saavamme myös elää hänen kanssaan. Tiedämme, että koska Kristus on herätetty kuolleista, hän ei enää kuole eikä kuolemalla ole enää valtaa häneen. Kun Kristus kuoli, hän kertakaikkisesti kuoli eroon synnistä. Kun hän nyt elää, hän elää Jumalalle. Ajatelkaa tekin samoin itsestänne: te olette kuolleet pois synnistä ja elätte Jumalalle Kristuksessa Jeesuksessa.

TAI

KOL. 3:1–4

KIRJEESTÄ KOLOSSALAISILLE, LUVUSTA 3

Jos siis teidät on yhdessä Kristuksen kanssa herätetty kuolleista, niin tavoitelkaa sitä mikä on ylhäällä, missä Kristus istuu Jumalan oikealla puolella. Ajatelkaa sitä mikä on ylhäällä, älkää sitä mikä on maan päällä. Tehän olette kuolleet, ja teidän elämänne on Kristuksen kanssa kätkeyty Jumalaan. Kun Kristus, teidän elämänne, ilmestyy, silloin tekin ilmestytte hänen kanssaan kirkkaudessa.

EVANKELIUMI

MARK. 16:1–8

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 16

Kun sapatiti oli ohi, Magdalan Maria, Jaakobin äiti Maria ja Salome ostivat tuoksuöljyä mennäkseen voitelemaan Jeesuksen. Sapatiti jälkeisenä päivänä ani varhain, kohta auringon noustua he lähtivät haudalle. Matkalla he puhuivat keskenään: »Kuka auttaisi meitä ja vierittäisi kiven hautakammion ovelta?» Mutta tultuaan paikalle he huomasiivat, että kivi oli vieritetty pois; se oli hyvin suuri kivi.

Sisälle hautaan mentyään he näkivät oikealla puolella istumassa nuorukaisen, jolla oli yllään valkoiset vaatteet. He säikähtivät. Mutta nuorukainen sanoi: »Älkää pelästykö. Te etsitte Jeesus Nasaretilaista, joka oli ristiinnaulittu. Hän on noussut kuolleista, ei hän ole täällä. Tuossa on paikka, johon hänet pantiin. Menkää nyt sanomaan hänen opetuslapsilleen, myös Pietarille: 'Hän menee teidän edellänne Galileaan. Siellä te näette hänet, niin kuin hän itse teille sanoi.'»

Ulos tultuaan naiset pakenivat haudalta järkytyksestä vapisten. He eivät kertoneet kenellekään mitään, sillä he pelkäsiivat.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala.
Sinä johdatit kansasi pois Egyptin orjuudesta
ja annoit sille pääsiäisjuhlan.
Auta meitä kulkemaan
Poikasi Jeesuksen Kristuksen avaamaa tietä
vapaina synnin ja kuoleman orjuudesta.
Vie meidät perille taivaan suureen pääsiäisjuhlaan.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

2.

Kaikkivaltias Jumala ja Isä.
Sinä olet valaissut tämän yön
ylösnousseen Kristuksen kirkkaudella.
Kasteessa sinä olet tehnyt meidät
osallisiksi ylösnousemuksen voimasta.
Täytä meidät pääsiäisen ilolla.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee nyt ja ikuisesti.

3.

Kaikkivaltias Jumala ja Isä.
Me ylistämme sinua siitä,
että herättämällä Poikasi Jeesuksen Kristuksen kuolleista
teit hänestä kuoleman voittajan.
Kiitämme sinua siitä, että olemme
kasteessa päässeet osallisiksi
hänen ylösnousemuksensa voimasta.
Vahvista meitä, että koko sydämestämme
uskomme häneen elävänä Vapahtajanamme
ja pysymme hänessä.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

4.

Kaikkivaltias Jumala,
sinä johdatit kansasi Egyptin orjuudesta luvattuun maahan.
Vapauta meidät kaikesta, mikä kahlehtii meitä,
ja anna meille uuden elämän ilo.
Sinä, Jumala,
toit Poikasi valoon kuoleman pimeydestä.
Sinä lahjoitit hänen ylösnousemuksessaan
meille elämän ja katoamattomuuden.
Kiitämme sinua tästä pyhästä pääsiäisyöstä,
jolloin annat taas meidän pimeytemme ihmeellisen valon.
Poista meistä epäusko,
anna elävä toivo, sisäinen rauha ja uusi voima.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

5.

Pyhä Jumala, rakas taivaallinen Isä.
Kiitämme sinua pääsiäisen suuresta salaisuudesta.
Poikasi Jeesus on noussut haudasta.
Hän elää!
Hän kantoi ristillä kaikki meidän syntimme.
Hän voitti pimeyden ja kuoleman vallat.
Ylistämme ja kiitämme sinua
voimastasi ja rakkaudestasi.
Anna meidän joka päivä elää
pääsiäisen ilossa ja ylösnousemuksen toivossa.
Kiitos, että kuulet meitä Jeesuksen tähden.

PÄÄSIÄISPÄIVÄ

Kristus on ylösnoussut!

Pääsiäispäivänä riemu kaikuu seurakunnassa: Kristus on ylösnoussut! Pääsiäisen sanoma on kristillisen uskon ydin ja perusta. Enkelin viesti saavuttaa tyhjän haudan edessä seisovat opetuslapset. Kristus on herätetty kuolleista, esikoisena niiden joukosta, jotka ovat kuolleet. Hän on voittanut kuoleman, synnin ja kadotuksen vallan. Ylösnousemus vahvistaa, että Jeesus on Jumalan Poika.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSIUSITUKSET

A	84	Nyt se suuri päivä koitti
	91	Pääsiäisen kirkas aamu koittaa
	101	Oi nouse, aurinkomme
	105	Aurinkomme ylösnousi
Pv	85	Nyt ylistämme Jumalaa
	92	On Kristus noussut kuolleista
	96	Kuoleman kahleet murtautunut
Lisäksi	745	Pääsiäiseen herätä saan
	917:9	Rukouksen liekki
	942	Aurinko tanssii, halleluja!
	943	Sylin täydeltä kukkia kannat
	967	Nousta sain aamuun

RAAMATUNTEKSTIT*

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Tämän päivän on Herra tehnyt,
iloitkaa ja riemuitkaa siitä!

Ps. 118:24

Psalmi:

Kuulkaa, miten voitonhuuto kajahtaa,
riemu raikuu pelastettujen majoilta:
Herran käsi on voimallinen!
Herran käsi on meidän yllämme.
Herran käsi on voimallinen!

Minä en kuole, vaan elän
ja kerron Herran teoista.

* Jos seurakunnassa vietetään pääsiäisaamun varhaisjumalanpalvelusta, siinä voidaan käyttää pääsiäisyön tai pääsiäispäivän tekstejä.

Hän kyllä kuritti minua
 mutta ei antanut kuoleman valtaan.
 Avatkaa minulle vanhurskauden portit!
 Niistä käyn sisään kiittämään Herraa.

Tämä on Herran portti,
 josta vanhurskaat saavat käydä.
 Minä kiitän sinua siitä, että kuulit minua
 ja pelastit minut.

Kivi, jonka rakentajat hylkäsivät,
 on nyt kulmakivi.
 Herra tämän teki,
 Herra teki ihmeen silmiemme edessä.
 (Tämän päivän on Herra tehnyt,
 iloitkaa ja riemuitkaa siitä!)

Ps. 118:15–23 (24)

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Kuolema on nielty ja voitto saatu.
 (Kiitos Jumalalle, joka antaa meille voiton
 meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta!)

1. KOR. 15:54 (57)

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

HOOS. 6:1–3

HOOSEAN KIRJASTA, LUVUSTA 6

Tulkaa, palatkaamme Herran luo!
 Hän on raadellut, mutta hän myös parantaa,
 hän on lyönyt, mutta hän myös sitoo haavat.
 Vain päivä tai kaksi, ja hän virvoittaa meidät,
 kolmantena päivänä hän nostaa meidät ylös,

ja niin me saamme elää ja palvella häntä.
 Ottakaamme opiksemme,
 pyrkikäämme tuntemaan Herra!
 Hän tulee, se on varmaa
 kuin aamun koitto.
 Hän tulee kuin sade,
 kuin kevätsade, joka kastelee maan.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 15:1–8 (9–10) 11

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 15

Veljet, minä palautan mieleenne sen evankeliumin, jonka olen julistanut teille. Te olette ottaneet sen vastaan ja pidätte siitä kiinni, ja sen avulla te myös pelastutte, jos säilytätte sen sellaisena kuin minä sen julistin; muuten olette turhaan tulleet uskoviksi. Ennen muuta annoin teille tiedoksi tämän, minkä itse olin saanut vastaanottaa:

– Kristus kuoli meidän syntiemme vuoksi,
 niin kuin oli kirjoitettu,
 hänet haudattiin,
 hänet herätettiin kuolleista kolmantena päivänä,
 niin kuin oli kirjoitettu,
 ja hän ilmestyi Keefakselle
 ja sitten niille kahdelletoista.

Sen jälkeen hän ilmestyi samalla kertaa yli viidellesadalle veljelle, joista useimmat ovat yhä elossa, vaikka jotkut ovatkin jo nukkuneet pois. Tämän jälkeen hän ilmestyi Jaakobille ja sitten kaikille apostoleille. Viimeiseksi kaikista hän ilmestyi minullekin, joka olen kuin keskosena syntynyt.

(Olenhan apostoleista vähäisin enkä edes ansaitse apostolin nimeä, koska olen vainonnut Jumalan seurakuntaa. Mutta Jumalan armosta minä olen se mikä olen, eikä hänen armonsa minua kohtaan ole mennyt hukkaan. Olen tehnyt enemmän työtä kuin kukaan heistä, en tosin minä itse, vaan Jumalan armo, joka on ollut voimani.)

Näin me siis julistamme, minä niin kuin hekin, ja näin te myös olette uskoneet.

EVANKELIUMI*

LUUK. 24:1–12

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 24

Ensimmäisenä päivänä sapatin jälkeen naiset jo aamuvarhaisella menivät haudalle ja ottivat hankkimansa tuoksuöljyt mukaan. He havaitsivat, että kivi oli vieritetty haudan suulta, ja kun he menivät sisälle hautaan, he eivät löytäneet Herran Jeesuksen ruumista. Kun he olivat ymmällä tästä, heidän edessään seisoivat yhtäkkiä kaksi miestä sädehtivän kirkkaissa vaatteissa. Naiset pelästyivät ja painoivat katseensa maahan. Mutta miehet sanoivat heille: »Miksi etsitte elävää kuolleiden joukosta? Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista. Muistakaa, mitä hän sanoi teille ollessaan vielä Galileassa: 'Näin täytyy käydä: Ihmisen Poika annetaan syntisten ihmisten käsiin ja ristiinnaulitaan, mutta kolmantena päivänä hän nousee kuolleista.'» Silloin he muistivat, mitä Jeesus oli puhunut.

Haudalta palattuaan naiset veivät tästä sanan yhdelletoista opetuslapselle ja kaikille muille. Nämä naiset olivat Magdalan Maria, Johanna ja Jaakobin äiti Maria, ja vielä muitakin oli heidän kanssaan. He kertoivat kaiken apostoleille, mutta nämä arvelivat naisten puhuvan omiaan eivätkä uskoneet heitä. Pietari lähti kuitenkin juoksujalkaa haudalle. Kurkistaessaan sisään hän näki ainoastaan käärinliinat, ja hän lähti pois ihmetellen mielessään sitä, mikä oli tapahtunut.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

HOOS. 6:1–3 (KS. 1. VUOSIKERTA)

TAI

HES. 37:1–14

HESEKIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 37

Herran käsi tarttui minuun, ja Herran henki vei minut kauas pois ja lasi minut keskelle laaksoa, joka oli täynnä kuolleitten luita. Hän kuljetti minua yltympäri niiden ylitse, ja minä näin, että luita oli laaksossa hyvin paljon ja että ne olivat rutikuivia.

Herra sanoi minulle: »Ihminen, voivatko nämä luut herätä eloon?» Minä vastasin: »Herra, sinä sen tiedät.» Hän sanoi: »Sano profeetan sana näille luille, sano niille: Te kuivat luut, kuulkaa Herran sana! Näin sanoo Herra Jumala näille luille: Minä annan teihin hengen, niin että te

* Mikäli pääsiäisyönä ei ole vietetty jumalanpalvelusta, voi evankeliumitekstinä vaihtoehtoisesti olla Mark. 16:1–8.

heräätte eloon. Minä panen teihin jänteet, kasvatan ympärillenne lihan ja peitän teidät nahalla, ja minä annan teihin hengen, niin että te heräätte eloon. Silloin te tiedätte, että minä olen Herra.»

Minä puhuin saamani käskyn mukaan, ja minun vielä puhuessani alkoi kuulua kovaa kalinaa, kun luut lähenivät toisiaan ja liittyivät yhteen nivel niveleltä. Minä näin, että niiden päälle kasvoi jänteet ja liha ja että nämä saivat nahan ympärilleen, mutta elämää niissä ei ollut.

Herra sanoi minulle: »Ihminen, kutsu sanallasi henkeä ja sano sille: Näin sanoo Herra Jumala: Tule, henki, tule taivaan neljältä tuulelta ja mene näihin surmattuihin, niin että ne heräävät eloon.» Minä puhuin niin kuin Herra minua käski, ja luihin tuli henki. Ne heräsivät eloon ja nousivat maasta, ja siinä oli luvuton ihmisjoukko.

Herra sanoi minulle: »Ihminen, nämä luut ovat Israelin kansa. Kaikki israelilaiset sanovat: 'Luumme ovat kuivettuneet, toivomme on mennyt, me olemme hukassa.' Sen tähden julista heille: Näin sanoo Herra Jumala: Minä aukaisen teidän hautanne, päästän teidät, oman kansani, haudoistanne ja vien teidät Israelin maahan. Te tiedätte silloin, että minä olen Herra, kun minä aukaisen hautanne ja päästän teidät, kansani, haudoistanne. Minä panen teihin henkeni, niin että te heräätte eloon, ja vien teidät maahan. Silloin te tiedätte, että minä, Herra, teen sen minkä olen luvannut tehdä. Näin sanoo Herra.»

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 15:12–22

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 15

Jos kerran julistetaan, että Kristus on herätetty kuolleista, kuinka jotkut teistä voivat sanoa, ettei kuolleiden ylösnousemusta ole? Jos ei ole kuolleiden ylösnousemusta, ei Kristustakaan ole herätetty kuolleista. Mutta ellei Kristusta ole herätetty, silloin meidän julistuksemme on turhaa puhetta, turhaa myös teidän uskonne. Silloin nähdään, että olemme antaneet Jumalasta väärän todistuksen, kun olemme väittäneet hänen herättäneen Kristuksen – mitä hän siis ei ole tehnyt, jos kerran kuolleita ei herätetä. Ellei kuolleita herätetä, ei Kristustakaan ole herätetty. Mutta ellei Kristusta ole herätetty, teidän uskonne on pohjaa vailla ja te olette yhä syntienne vallassa. Ja silloin nekin, jotka ovat nukkuneet pois Kristukseen uskoen, ovat joutuneet perikatoon. Jos olemme panneet toivomme Kristukseen vain tämän elämän ajaksi, olemme säälittävimpiä kaikista ihmisistä.

Mutta nyt Kristus on herätetty kuolleista, esikoisena niiden joukosta jotka ovat kuolleet. Kun kerran kuolema sai alkunsa ihmisestä, samoin

kuolleiden ylösnousemus on alkanut ihmisestä. Sillä niin kuin kaikki ihmiset Aadamista osallisina kuolevat, niin myös kaikki Kristuksesta osallisina tehdään eläviksi.

EVANKELIUMI*

JOH. 20:1–10

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 20

Sapatin mentyä, viikon ensimmäisenä päivänä Magdalan Maria tuli jo aamuhämärissä haudalle ja näki, että haudan suulta oli kivi siirretty pois. Hän lähti juoksujalkaa kertomaan siitä Simon Pietarille ja sille opetuslapselle, joka oli Jeesukselle rakkain, ja sanoi heidät tavattuaan: »Ovat vieneet Herran pois haudasta, emmekä me tiedä, minne hänet on pantu.» Pietari ja se toinen opetuslapsi lähtivät heti juoksemaan haudalle.

Miehet menivät yhtä matkaa, mutta se toinen opetuslapsi juoksi Pietaria nopeammin ja ehti haudalle ensimmäisenä. Hän kurkisti sisään ja näki käärinliinojen olevan siellä, mutta hän ei mennyt sisälle. Simon Pietari tuli hänen perässään, meni hautaan ja katseli siellä olevia käärinliinoja. Hän huomasi, että Jeesuksen kasvoja peittänyt hikiliina ei ollut käärinliinojen vieressä vaan erillään, omana käärönään. Nyt tuli sisään myös se toinen opetuslapsi, joka oli ensimmäisenä saapunut haudalle, ja hän näki ja uskoi. Vielä he näet eivät olleet ymmärtäneet, että kirjoitusten mukaan Jeesus oli nouseva kuolleista.

Opetuslapset lähtivät haudalta majapaikkaansa.

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

HOOS. 6:1–3 (KS. 1. VUOSIKERTA)

TAI

JES. 25:8–9

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 25

Kuolema on nielty ainiaaksi.

Herra Jumala pyyhkii kaikkien kasvoilta kyyneleet
ja vapauttaa kansansa alennuksesta ja häpeästä
kaikkialla maan päällä.

Näin on Herra puhunut.

* Mikäli pääsiäisyönä ei ole vietetty jumalanpalvelusta, voi evankeliumitekstinä vaihtoehtoisesti olla Mark. 16:1–8.

Sinä päivänä sanotaan:
 »Tämä on meidän Jumalamme!
 Häneen me panimme toivomme,
 ja hän pelasti meidät.
 Tämä on Herra, häneen me kiinnitämme toivomme,
 iloitkaamme ja riemuitkaamme! Hän pelastaa meidät.»

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 5:6–8

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 5

Ettekö tiedä, että pieni määrä hapatetta hapattaa koko taikinän? Puhdistakaa siis talonne hapantaikinasta, niin että teistä tulee uusi taikina. Happamattomiahan te olettekin, sillä meidän pääsiäislampaamme, Kristus, on jo teurastettu. Meidän on siis aika viettää juhlaa, ei vanhan pahuuden ja kelvottomuuden hapattamina, vaan happamattomina, vilpittömyydessä ja totuudessa.

EVANKELIUMI*

MATT. 28:1–8

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 28

Sapatin päätyttyä, viikon ensimmäisen päivän koittaessa, tulivat Magdalan Maria ja se toinen Maria katsomaan hautaa. Äkkiä maa alkoi vavahdella ja järjestä, sillä Herran enkeli laskeutui taivaasta. Hän tuli haudalle, vieritti kiven pois ja istuutui sille. Hän oli hohtava kuin salama ja hänen vaatteensa olivat valkeat kuin lumi. Vartijat pelästyivät häntä niin, että alkoivat vapista ja kaatuivat maahan kuin kuolleet.

Enkeli kääntyi naisten puoleen ja sanoi: »Älkää te pelätkö. Minä tiedän, että te etsitte ristiinnaulittua Jeesusta. Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista, niin kuin itse sanoi. Tulkaa katsomaan, tuossa on paikka, jossa hän makasi. Menkää kiireesti sanomaan hänen opetuslapsilleen: 'Hän on noussut kuolleista. Hän menee teidän edellänne Galileaan, siellä te näette hänet.' Tämä oli minun sanomani teille.»

Naiset lähtivät heti haudalta, yhtäikaa peloissaan ja riemuissaan, ja riensivät viemään sanaa Jeesuksen opetuslapsille.

* Mikäli pääsiäisyönä ei ole vietetty jumalanpalvelusta, voi evankeliumitekstinä vaihtoehtoisesti olla Mark. 16:1–8.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala.
Sinä olet Poikasi riemullisella ylösousemisella
kukistanut kuoleman
ja avannut meille tien ikuiseen elämään.
Auta meitä turvautumaan
hänen kärsimisensä, kuolemansa ja ylösousemuksensa
tuomaan pelastukseen.
Kunnia ja kirkkaus, voima ja valta sinulle,
joka yhdessä Pojan ja Pyhän Hengen kanssa
elät ja hallitset iankaikkisesta iankaikkiseen.

2.

Suuri Jumalamme ja Isämme,
sinä annoit Poikasi Jeesuksen Kristuksen ylösousemuksessa
koittaa uuden luomisen aamun.
Herran päivä on tullut,
pelastuksen lähde auennut.
Pyhässä kasteessa olet liittännyt meidätkin
Kristuksen voittosaattoon.
Ylistämme sinua tänä pääsiäisaamuna
ja iloitsemme pelastuksen lahjasta.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

3.

Ylösnoussut Kristus,
alussa sinä olit kirkkaana Sanana Jumalan luona
ja kaikki luotiin sinun kauttasi.
Maailma sai valon ja elämän.
Lankeemus toi tänne kuoleman varjon,
mutta sinä voitit kuoleman.
Pääsiäisaamu säteilee kirkkauttasi.
Kukista synti ja kuolema sydämistämme,
sytytä meihin pääsiäisen valo.
Anna meissä puhjeta esiin uskon, toivon ja rakkauden ihmeen.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

4.

Herramme Jeesuksen Kristuksen Isä.
 Me kiitämme sinua siitä,
 että muutit mustan yön autuaaksi aamuruskoksi.
 Sinä herätit ennen auringonnousua kuolleista
 hautaanlasketun Jeesuksen, veljemme.
 Sinä teit ihmisen kuoleman hetkestä
 hänen taivaallisen syntymäpäivänsä.
 Se minkä itkien kätkemme hautaan,
 on nouseva maasta ja laulava ikuisesti kiitostasi.
 Ylistämme sinua, joka yhdessä Pojan ja Pyhän Hengen kanssa
 elät ja hallitset iankaikkisesta iankaikkiseen.

5.

Elävä Jumala,
 sinä veit profeettasi keskelle laaksoa,
 joka oli täynnä kuolleitten luita.
 Sinä teit uuden luomisen ihmeen: herätit eloon kuivuneet luut.
 Näin annoit
 toivottomuuden hautaan vaipuneelle kansallesi lupauksen,
 että viet sen maanpakolaisuudesta takaisin omaan maahan.
 Kiitos siitä, että tänäänkin saamme luottaa
 sinun mahdollisuuksiisi ja ihmeisiisi
 toivottomuuden ja kuoleman keskellä.
 Luo Hengelläsi elämää ja toivoa kaikissa,
 jotka tuntevat olevansa hukassa, hengettämiä ja riisuttuja.
 Anna valosi loistaa kaikille kuoleman kentille.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

6.

Jeesus Kristus,
 meidän Herramme ja Vapahtajamme.
 Seurasimme tietäsi Getsemanen puutarhasta Golgatan ristille.
 Sinä jäit yksin.
 Kaikkein lähimmätkin ystäväsi väsyivät tukemaan sinua.
 Kiitos, että olit uskollinen.
 Kiitos, että annoit henkesi meidän vuoksemme.
 Tänä ihmeellisenä aamuna mekin iloitsimme
 yhdessä opetuslasten ja kaikkien ystäväiesi kanssa.
 Hauta on tyhjä!
 Kuolema ei voinut pitää sinua vallassaan.
 Ylistämme sinua, joka elät nyt ja aina.

7.

Rakas taivaallinen Isämme.
Kiitämme sinua pääsiäisaamun salaisuudesta.
Ihme on tapahtunut.
Jeesuksen hauta on tyhjä.
Se mitä on tapahtunut, on niin suurta,
että meidän on vaikea sitä ymmärtää.
Ylistämme voimaasi ja rakkauttasi,
joka on kuolemaakin suurempi.
Täytä meidät kaikki
pääsiäisaamun toivolla ja ilolla.
Ole ylistetty ikuisesti.

8.

Vapahtajamme Jeesus.
Pitkäperjantai on ohi.
Kiitos, että johdatit meidät surusta pääsiäisaamun iloon.
Me emme ymmärrä kuolemaa.
Se tuntuu vieraalta ja pelottavalta.
Kiitos, että sinä nousit kuolleista.
Kiitos, että sinä elät
ja olet luvannut olla kanssamme joka päivä.
Kiitos, että eläessämme ja kuollessamme
saamme olla sinun sylissäsi.
Me ylistämme sinua nyt ja ikuisesti.

2. PÄÄSIÄISPÄIVÄ

Ylösnouseen kohtaaminen

Toisena pääsiäispäivänä muistetaan ylösnouseen Jeesuksen ilmestymistä opetuslapsille ja muutamille naisille. Ilmestykset vakuuttivat heidät hänen kuolleista nousemisestaan ja jatkuvasta läsnäolostaan. Seurakunta elää Ylösnouseen seurassa.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	95	Te kristityt, nyt juhlikaa
	98	Jo nousit haudastasi
	99	Jeesus elää, Herrani
Pv	102	Murhemielin, kyynelöiden
	103	Ah saavu, Jeesus, keskellemme
	93	Nouse mieli, käänny kieli
	476	Kun päivä laskee Emmauksessa
Lisäksi	943	Sylin täydeltä kukkia kannat
	944	Kuoleman paasi liikahaa
	945	Kutsut minut maailmaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herra on todella noussut kuolleista!

LUUK. 24:34

Psalmi:

Minä pysyn aina lähellä Herraa.

Kun hän on oikealla puolellani,

minä en horju.

Minun sydämeni iloitsee, mieleni riemuitsee,

minun ruumiini ei pelkoa tunne.

Sinä et hylkää minun sieluani tuonelaan,
et anna palvelijasi joutua kuoleman valtaan.

Sinä osoitat minulle elämän tien,

sinun lähelläsi on ehtymätön ilo,

sinun oikealla puolellasi ikuinen onni.

PS. 16:8–11

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Eikö sydämemme hehkunut innosta,
 kun hän puhui meille
 ja opetti meitä ymmärtämään kirjoitukset?

LUUK. 24:32

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JOONA 2

JOONAN KIRJASTA, LUVUSTA 2

Mutta Herra pani suuren kalan nielaisemaan Joonan. Joonan oli kalan vatsassa kolme päivää ja kolme yötä. Hän rukoili Herraa, Jumalaansa, kalan sisuksissa ja sanoi:

– Ahdingossani minä kutsun Herraa avuksi,
 ja hän vastaa minulle.
 Tuonelan kohdusta minä huudan apua,
 ja sinä, Herra, kuulet ääneni.
 Sinä heitit minut syvyyteen,
 merten sydämeen,
 ja virta ympäröi minut.
 Sinun tyrskysi ja aaltosi
 vyöryivät ylitseni.
 Minä ajattelin: »Minut on sysätty pois
 sinun silmiesi edestä.
 Kuitenkin minä yhä tähyilen
 pyhää temppeliäsi kohti.»
 Vedet nousivat kaulaani asti,
 syvyydet saartoivat minut,
 kaislat kietoutuivat päähäni.
 Vuorten pohjiin minä painuin,

vajosin syvyyksien maahan,
 sen salvat sulkeutuivat takanani ainiaaksi.
 Mutta sinä, Herra, minun Jumalani,
 nostit minut elävänä ylös haudasta.
 Kun voimani jo raukenivat,
 minä yhä kutsuin Herraa,
 ja rukoukseni tuli sinun luoksesi
 pyhään temppeliisi.
 Ne, jotka luottavat turhiin jumaliin,
 hylkäävät ja pettävät sinut.
 Mutta minä saan uhrata
 ja laulaa kiitosta sinulle.
 Minkä olen luvannut, sen minä täytän.
 Vain Herra voi pelastaa.
 Sitten Herra käski kalan oksentaa Joonan kuivalle maalle.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 10:34–43

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 10

Pietari rupesi puhumaan. Hän sanoi:

»Nyt minä todella käsitan, ettei Jumala erottele ihmisiä. Hän hyväksyy jokaisen, joka pelkää häntä ja noudattaa hänen tahtoaan, kuului tämä minin kansaan tahansa. Hän lähetti Israelin kansalle sanansa, ilmoitti hyvän sanoman rauhasta, jonka Jeesus Kristus on tuonut – hän, joka on kaikkien Herra.

Te tiedätte, mitä on tapahtunut ensin Galileassa ja sitten kaikkialla Juudeassa sen jälkeen kun Johannes saarnasi ja kastoi. Te olette kuulleet Jeesuksesta, nasaretilaisesta, jonka Jumala voiteli Pyhällä Hengellä ja voimalla. Hän kulki ympäri maata, teki hyvää ja paransi kaikki, jotka olivat joutuneet Paholaisen valtaan, sillä Jumala oli hänen kanssaan. Tämän me voimme vahvistaa todeksi, kaiken tämän, minkä hän teki Juudean maassa ja Jerusalemissa. Hänet he ripustivat ristinpuulle ja surmasivat, mutta Jumala herätti hänet kolmantena päivänä ja antoi hänen ilmestyä – ei kaikelle kansalle, vaan todistajille, jotka Jumala oli ennalta valinnut, meille, jotka söimme ja joimme hänen kanssaan sen jälkeen, kun hän oli noussut kuolleista. Hän käski meidän saarnata kansalle ja todistaa, että juuri hänet Jumala on asettanut elävien ja kuolleiden tuomariksi. Hänestä kaikki profheetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa hänen nimensä voimasta syntinsä anteeksi.»

EVANKELIUMI

LUUK. 24:13–35

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 24

Samana päivänä oli kaksi opetuslasta menossa Emmaus-nimiseen kylään, jonne on Jerusalemissa noin kahden tunnin kävelymatka. He keskustelivat kaikesta siitä, mitä oli tapahtunut. Heidän siinä puhellessaan ja pohdiskellessaan Jeesus itse liittyi heidän seuraansa ja kulki heidän kanssaan. He eivät kuitenkaan tunteneet häntä, sillä heidän silmänsä olivat kuin sokaistut.

Jeesus kysyi heiltä: »Mistä te oikein keskustellette, matkamiehet?» He pysähtyivät murheellisina, ja toinen heistä, Kleopas nimeltään, vastasi: »Taidat olla Jerusalemissa ainoa muukalainen, joka ei tiedä, mitä siellä on näinä päivinä tapahtunut.»

»Mitä te tarkoittatte?» Jeesus kysyi. He vastasivat: »Sitä, mitä tapahtui Jeesus Nasaretilaiselle. Se mies oli tosi profeetta, voimallinen sanoissa ja teoissa, sekä Jumalan että kaiken kansan edessä. Meidän ylipappimme ja hallitusmiehemme luovuttivat hänet tuomittavaksi kuolemaan ja ristiinnaulitsivat hänet. Me kuitenkin olimme eläneet siinä toivossa, että hän olisi se, joka lunastaa Israelin. Eikä siinä kaikki. Tänään on jo kolmas päivä siitä kun se tapahtui, ja nyt ovat muutamat naiset meidän joukostamme saattaneet meidät kerta kaikkiaan hämmennyksiin. He kävivät varhain aamulla haudalla mutta eivät löytäneet hänen ruumistaan. Sieltä tultuaan he lisäksi kertoivat nähneensä näyn: enkeleitä, jotka sanoivat, että Jeesus elää. Muutamat meistä menivät silloin haudalle ja totesivat, että asia oli niin kuin naiset olivat sanoneet. Jeesusta he eivät nähneet.»

Silloin Jeesus sanoi heille: »Voi teitä ymmärtämättömiä! Noinko hitaita te olette uskomaan kaikkea sitä, mitä profeetat ovat puhuneet? Juuri niinhän Messiaan piti kärsiä ja sitten mennä kirkkauteensa.» Ja hän selitti heille Mooseksesta ja kaikista profetoista alkaen, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu.

He olivat jo saapumassa kylään, jonne olivat menossa. Jeesus oli jatkavinaan matkaansa, mutta he estivät häntä lähtemästä ja sanoivat: »Jää meidän luoksemme. Päivä on jo käännyttävä iltaan.» Niin hän meni sisään ja jäi heidän luokseen. Kun hän sitten aterioi heidän kanssaan, hän otti leivän, kiitti Jumalaa, mursi leivän ja antoi sen heille. Silloin heidän silmänsä aukenivat ja he tunsivat hänet. Mutta samassa hän jo oli poissa heidän näkyvistään. He sanoivat toisilleen: »Eikö sydämemme hehkunut innosta, kun hän kulkiessamme puhui meille ja opetti meitä ymmärtämään kirjoitukset?»

Heti paikalla he lähtivät matkaan ja palasivat Jerusalemiin. Siellä olivat koolla yksitoista opetuslasta ja muut heidän joukkoonsa kuuluvat. Nämä sanoivat: »Herra on todella noussut kuolleista! Hän on ilmestynyt Simonille.» Nuo kaksi puolestaan kertoivat, mitä matkalla oli tapahtunut ja miten he olivat tunteneet Jeesuksen, kun hän mursi leivän.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

PS. 31:20–23

PSALMISTA 31

Kuinka suuri onkaan sinun hyvyytesi!
Se on ehtymätön aarre
niille, jotka sinua pelkäävät.
Kaikkien nähden sinä annat apusi
niille, jotka turvautuvat sinuun.
Sinä suljet heidät armosi suojiin,
otat heidät turvaan majaasi.
Sinne eivät ulotu ihmisten juonet,
eivät syyttävät puheet.
Kiitetty olkoon Herra!
Hän osoitti minulle ihmeellistä hyvyyttään,
kun olin saarrettuna.
Hädissäni minä sanoin:
»Minut on repäisty pois sinun luotasi!«
Ja sinä kuulit rukoukseni,
kun huusin sinua avuksi.

2. LUKUKAPPALE

2. KOR. 5:15–21

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 5

Hän on kuollut kaikkien puolesta, jotta ne, jotka elävät, eivät enää eläisi itselleen vaan hänelle, joka on kuollut ja noussut kuolleista heidän tähtensä.

Niinpä emme enää arvioi ketään pelkästään inhimilliseltä kannalta. Vaikka olisimmekin ennen tunteneet Kristuksen pelkästään inhimilliseltä kannalta, emme enää tunne. Jokainen, joka on Kristuksessa, on siis

uusi luomus. Vanha on kadonnut, uusi on tullut tilalle! Kaiken on saanut aikaan Jumala, joka Kristuksen välityksellä on tehnyt meidän kanssamme sovinnon ja uskonut meille tämän sovituksen viran. Jumala itse teki Kristuksessa sovinnon maailman kanssa eikä lukenut ihmisille viaksi heidän rikkomuksiaan; meille hän uskoi sovituksen sanan. Me olemme siis Kristuksen lähettäviä, ja Jumala puhuu teille meidän kauttamme. Pyydämme Kristuksen puolesta: suostukaa sovintoon Jumalan kanssa. Kristukseen, joka oli puhdas synnistä, Jumala siirsi kaikki meidän syntimme, jotta me hänessä saisimme Jumalan vanhurskauden.

EVANKELIUMI

JOH. 20:11–18

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 20

Maria seiso i haudan ovella ja itki. Siinä itkiessään hän kurkisti hautaan ja näki, että siinä, missä Jeesuksen ruumis oli ollut, istui kaksi valkopukuista enkeliä, toinen pääpuolessa ja toinen jalkopäässä. Enkelit sanoivat hänelle: »Mitä itket, nainen?» Hän vastasi: »Minun Herrani on viety pois, enkä tiedä, minne hänet on pantu.» Tämän sanottuaan hän kääntyi ja näki Jeesuksen seisovan takanaan, mutta ei tajunnut, että se oli Jeesus. Jeesus sanoi hänelle: »Mitä itket, nainen? Ketä sinä etsit?» Maria luuli Jeesusta puutarhuriksi ja sanoi: »Herra, jos sinä olet vienyt hänet täältä, niin sano, minne olet hänet pannut. Minä haen hänet pois.» Silloin Jeesus sanoi hänelle: »Maria.» Maria kääntyi ja sanoi: »Rabbuuni!» – se on hepreaa ja merkitsee: opettajani. Jeesus sanoi: »Älä koske minuun. Minä en vielä ole noussut Isän luo. Mene sinä viemään sanaa veljilleni ja sano heille, että minä nousen oman Isäni ja teidän Isänne luo, oman Jumalani ja teidän Jumalanne luo.»

Magdalan Maria riensi opetuslasten luo ja ilmoitti: »Minä olen nähnyt Herran!» Sitten hän kertoi, mitä Herra oli hänelle sanonut.

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

PS. 73:23–28

PSALMISTA 73

Minä saan aina olla luonasi,
sinä pidät kädestäni kiinni.
Sinä johdatat minua tahtosi mukaan,

ja viimein sinä nostat minut kunniaan.
Taivaassa minulla on sinut,
sinä olet ainoa turvani maan päällä.
Vaikka ruumiini ja sieluni nääntyy,
Jumala on kallioni, minun osani iankaikkisesti.
Ne, jotka luopuvat sinusta, menehtyvät.
Sinä tuhoat kaikki, jotka pettävät sinut.
Mutta minun onneni on olla lähellä Jumalaa,
minä turvaan Herraan, Jumalaani,
ja kerron kaikista hänen teoistaan.

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 1:18–23

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Tiedättehän, ettei teitä ole lunastettu isiltä perimästänne tyhjänpäiväisestä elämästä millään katoavalla tavaralla, hopealla tai kullalla, vaan Kristuksen, tuon virheettömän ja tahrattoman karitsan, kalliilla verellä. Hänet oli valittu jo ennen maailman perustamista, ja nyt aikojen lopulla hänet on tuotu julki teitä varten. Hänen kauttaan te uskotte Jumalaan, joka herätti hänet kuolleista ja antoi hänelle kirkkauden, niin että te uskoessanne myös panette toivonne Jumalaan.

Kun te totuudelle kuuliaisina olette puhdistautuneet elääksenne vilpittömässä, veljellisessä rakkaudessa, niin rakastakaa toisianne uskollisesti ja kaikesta sydämestänne. Olettehan te syntyneet uudesti, ette katoavasta siemenestä, vaan katoamattomasta, Jumalan elävästä ja pysyvästä sanasta.

EVANKELIUMI

MATT. 28:8–15

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 28

Naiset lähtivät haudalta, yhtäkaa peloissaan ja riemuissaan, ja riensivät viemään sanaa Jeesuksen opetuslapsille. Mutta yhtäkkiä Jeesus tuli heitä vastaan ja tervehti heitä. He menivät hänen luokseen, syleilivät hänen jalkojaan ja kumarsivat häntä. Silloin Jeesus sanoi heille: »Älkää pelätkö! Menkää sanomaan veljilleni, että heidän pitää lähteä Galileaan. Siellä he näkevät minut.»

Naisten ollessa matkalla muutamat vartiomiehistä menivät kaupunkiin ja kertoivat ylipapeille kaiken, mitä oli tapahtunut. Silloin nämä kokoontuivat neuvottelemaan yhdessä vanhimpien kanssa ja päättivät antaa soti-

laille suuren summan rahaa. He sanoivat sotilaille: »Sanokaa, että hänen opetuslapsensa tulivat yöllä, kun te nukuitte, ja varastivat hänet. Ja jos tämä tulee maaherran korviin, me kyllä lepytämme hänet ja järjestämme niin, ettei teille koidu ikävyyksiä.» Sotilaat ottivat rahat ja tekivät niin kuin heille oli sanottu. Heidän kertomustaan on juutalaisten keskuudessa levitetty tähän päivään asti.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra, meidän Jumalamme,
me kiitämme sinua
Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen
kuolemasta ja ylösnousemisesta.
Kiitos, että murhe on kääntynyt riemuksi, tappio voitoksi.
Vakuuta meille Henkesi kautta,
että ylösnoussut Vapahtaja kulkee kanssamme joka päivä,
myös murheen ja epäilyn hetkinä.
Liitä sydämemme ja ajatuksemme
yhteiseen uskoon, toivoon ja ylistykseen.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Taivaallinen Isä.
Sinä annoit kuolleista nousseen Poikasi
ilmestyä oppilailleen.
Avaa sydämemme tuntemaan hänet,
jotta ilomme todistaisi hänen ylösnousemuksestaan.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

3.

Ylösnoussut Jeesus Kristus.
Opetuslapsesi luulivat menettäneensä sinut
kuoleman kalliohautaan.
Heidän toivonsa valtakuntasi voitosta oli sammunut.
Mutta sinä ilmestyit heille
ja viritit heidän sydämiinsä ilon ja toivon liekin.
Kirkasta itsesi meillekin sanassasi,
kun uskomme tuli hiipuu
ja toivon näköalat himmenevät.
Kulje kanssamme ja jää luoksemme,
jottei elämän tie katoaisi meiltä.
Kuule meitä pyhän nimesi tähden.

PÄÄSIÄISEN JÄLKEINEN VIIKKO ELI PÄÄSIÄISVIIKKO

Pääsiäispäivää seuraavana kahdeksan päivän jaksona on jo 200–300-luvulta lähtien pidetty päivittäin jumalanpalvelus, jossa on luettu kertomuksia ylösnouseen Vapahtajan ilmestymisestä oppilailleen. Keskeisenä aiheena on vaeltaminen uudessa elämässä, valossa.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

PÄÄSIÄISEN JÄLKEINEN TIISTAI

VIRSISUOSITUKSET

Pääsiäisvirsiensä lisäksi sopivat

343	Voisinpa Jeesuksestani
918	Rauhan Herra, suo rauha
945	Kutsut minut maailmaan
955	Rauhaa, ystäväni

RAAMATUNTEKSTIT

PSALMI

Kiittäkää Herraa, huutakaa avuksi hänen nimeään,
kertokaa kansoille hänen suurista teoistaan!

Laulakaa hänelle, ylistäkää häntä,
kertokaa hänen ihmetöistään.

Ylistäkää hänen pyhää nimeään.

Iloitkoot kaikki, jotka etsivät Herraa!

Turvautukaa Herraan ja hänen voimaansa,
etsikää aina hänen kasvojaan.

Muistakaa aina hänen ihmetyönsä,

hänen tunnustekonsa ja hänen tuomionsa,
te Abrahamin, hänen palvelijansa, jälkeläiset,
te Jaakobin pojat, jotka hän on valinnut.

(Hän on Herra, meidän Jumalamme,
hänen valtansa ulottuu yli koko maanpiirin.

Hän muistaa aina liittonsa,
tuhansille sukupolville antamansa lupauksen,

liiton, jonka hän teki Abrahamin kanssa,
valan, jonka hän vannoi Iisakille.

Hän vahvisti sen ohjeeksi Jaakobille,
teki Israelin kanssa ikuisen liiton.)

Ps. 105:1–6 (7–10)

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,

niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

LUKUKAPPALE

AP. T. 13:23–33

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 13

Paavali sanoi puheessaan:

»Daavidin jälkeläisistä Jumala on lupauksensa mukaan antanut Israelille Pelastajan, Jeesuksen. Hänen edellään kulki Johannes, joka julisti Israelin kansalle, että kaikkien tuli kääntyä ja ottaa kaste. Kun Johannes oli matkansa päässä, hän sanoi: 'En minä ole se, joksi te minua luulette. Minun jälkeeni tulee toinen, jonka kenkiäkään minä en kelpaa riisumaan.'

Veljet, Abrahamin jälkeläiset, ja te muut, jotka pelkäätte Jumalaa! Juuri meille on lähetetty sanoma tästä Pelastajasta. Jerusalemlaiset ja heidän hallitusmiehensä eivät tajunneet, kuka Jeesus oli. He tuomitsivat hänet, mutta näin he panivat täytäntöön profeettojen sanat, joita joka sapattina luetaan. Mitään syytä kuolemantuomioon he eivät voineet esittää, mutta silti he vaativat Pilatusta teloittamaan hänet. Kun he olivat toteuttaneet kaiken, mitä hänestä oli kirjoitettu, he ottivat hänet ristinpuulta ja panivat hautaan. Mutta Jumala herätti hänet kuolleista. Hän ilmestyi sitten usean päivän aikana niille, jotka yhdessä hänen kanssaan olivat tulleet Galileasta Jerusalemiin. Nämä ovat nyt hänen todistajiaan, he todistavat hänestä Israelin kansalle.

Me julistamme teille ilosanoman: Minkä Jumala lupasi meidän isillemme, sen hän on täyttänyt meille, heidän lapsilleen. Hän on herättänyt Jeesuksen kuolleista.»

EVANKELIUMI

LUUK. 24:36–49

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 24

Yhtäkkiä Jeesus itse seisoj opetuslastensa keskellä ja sanoi: »Rauha teille.» He pelästyivät suunnattomasti, sillä he luulivat näkevänsä aaveen. Mutta Jeesus sanoi heille: »Miksi te olette noin kauhuissanne? Miksi teidän mieleenne nousee epäilyksiä? Katsokaa minun käsiäni ja jalkojani: minä tässä olen, ei kukaan muu. Koskettakaa minua, nähkää itse. Ei aaveella ole lihaa eikä luita, niin kuin te näette minussa olevan.» Näin puhuessaan hän näytti heille kätensä ja jalkansa. Kuitenkaan he eivät vielä tienneet, mitä uskoa, niin iloissaan ja ihmeissään he nyt olivat. Silloin Jeesus kysyi: »Onko teillä täällä mitään syötävää?» He antoivat hänelle palan paistettua kalaa ja näkivät, kuinka hän otti sen käteensä ja söi.

Jeesus sanoi heille: »Tätä minä tarkoitin, kun ollessani vielä teidän

kanssanne puhuin teille. Kaiken sen tuli käydä toteen, mitä Mooseksen laissa, profeettojen kirjoissa ja psalmeissa on minusta kirjoitettu.» Nyt hän avasi heidän mielensä ymmärtämään kirjoitukset. Hän sanoi heille: »Näin on kirjoitettu. Kristuksen tuli kärsiä kuolema ja kolmantena päivänä nousta kuolleista, ja kaikille kansoille, Jerusalemissa alkaen, on hänen nimessään saarnattava parannusta ja syntien anteeksiantamista. Te olette tämän todistajat. Minä lähetän teille sen, minkä Isäni on luvannut. Pysykää tässä kaupungissa, kunnes saatte varustukseksenne voiman korkeudesta.»

RUKOUS

Herramme Jeesus Kristus,
sinun ylönousemisesi ihme
on tuonut maailmalle pelastuksen.
Vapauta meidät synnin ja kuoleman vallasta
ja johdata ikuisen elämään.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

PÄÄSIÄISEN JÄLKEINEN KESKIVIIKKO

VIRSISUOSITUKSET

Pääsiäisvirsiensä lisäksi sopivat

304	Oi Jeesus Kristus, autuuden
945	Kutsut minut maailmaan
958 b	Nälkäinen syödä saa

RAAMATUNTEKSTIT

PSALMI

Laulakaa Herralle uusi laulu!
Laula Herralle, maa,
laulakaa Herralle, maan asukkaat!
Laulakaa Herralle, ylistäkää hänen nimeään!
Kertokaa päivästä päivään
ilosanomaa hänen avustaan.
Julistakaa hänen kunniaansa,
ilmoittakaa hänen ihmetekojaan kaikille kansoille.
Suuri on Herra, ylistäkää häntä!
Pelätkää häntä, hän on jumalista korkein.
Eivät ole jumalia toisten kansojen jumalat,
mutta Herra on taivaitten luoja.
Hänen on loisto ja hänen on kunnia,
hänen pyhäkössään on voima ja kirkkaus.

Ps. 96:1–6

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

LUKUKAPPALE

AP. T. 2:22–32

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 2

Pietari puhui kuuluvalla äänellä:

»Israelilaiset, kuulkaa mitä teille sanon! Jeesus Nasaretilainen oli Jumalan teitä varten valitsema mies. Sen Jumala osoitti niillä voimateoilla, merkeillä ja ihmeillä, joita Jeesus hänen lähettämänään teki teidän keskuudessanne, niin kuin tiedätte. Tämän Jeesuksen te surmasitte. Te panitte lakia tuntemattomat pakanat nautitsemaan hänet ristiin, kun hänet oli annettu teidän käsiinne niin kuin Jumala oli suunnitellut ja ennalta nähnyt. Mutta Jumala herätti hänet, päästi hänet kuoleman kidasta. Eihän edes ollut mahdollista, että kuolema olisi voinut pitää häntä vallassaan, sillä Daavid sanoo hänestä:

– Minä näen alati edessäni Herran,
hän pysyy oikealla puolellani, etten horjahtaisi.
Siksi minun sydämeni iloitsee ja kieleni riemuitsee,
vieläpä ruumiini on lepäävä toivossa,
sillä sinä et hylkää sieluani tuonelaan
etkä salli pyhän palvelijasi ruumiin maatua.
Sinä osoitat minulle elämän tien.
Minä saan nähdä sinun kasvosi,
sinä täytät minut ilolla.

Veljeni, kantaisästämme Daavidista voi varmasti sanoa, että hän kuoli ja hänet haudattiin. Onhan hänen hautansa tänäkin päivänä meidän nähtävissämme. Mutta Daavid oli profeetta, ja Jumala oli valalla vanhojen luvannut asettaa Daavidin valtaistuimelle hänen oman jälkeläisensä. Daavid tiesi tämän ja näki ennalta Kristuksen ylösnousemuksen. Sitä hän tarkoitti sanoessaan, ettei Herra hylkää häntä tuonelaan eikä hänen ruumiinsa maadu. Tämän Jeesuksen on Jumala herättänyt kuolleista; me kaikki olemme sen todistajia.»

EVANKELIUMI

JOH. 21:1–14

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 21

Jeesus ilmestyi taas opetuslapsilleen, nyt Tiberiaanjärvellä. Se tapahtui näin:

Siellä olivat yhdessä Simon Pietari, Tuomas eli Didymos, Natanael Galilean Kaanasta, Sebedeuksen pojat ja kaksi muuta Jeesuksen opetuslasta.

Simon Pietari sanoi: »Minä lähden kalaan.» »Me tulemme mukaan», sanoivat toiset. He nousivat veneeseen ja lähtivät järvelle, mutta eivät saaneet sinä yönä mitään.

Aamun koittaessa Jeesus seiso rannalla, mutta opetuslapset eivät tunneneet häntä. Jeesus huusi heille: »Kuulkaa, miehet! Onko teillä mitään syötävää?» »Ei ole», he vastasivat. Jeesus sanoi: »Heittäkää verkko veneen oikealle puolelle, niin saatte.» He heittivät verkon, ja kalaa tuli niin paljon, etteivät he jaksaneet vetää verkkoa ylös. Silloin se opetuslapsi, joka oli Jeesukselle rakkain, sanoi Pietarille: »Se on Herra!» Kun Simon Pietari kuuli, että se oli Herra, hän kietaisi ylleen viittansa, jonka oli riisunut, ja hyppäsi veteen. Muut opetuslapset tulivat veneellä ja vetivät kalojen täyttämää verkkoa perässään, sillä rantaan ei ollut paljonkaan matkaa, vain parisataa kyynärää.

Rannalle noustessaan opetuslapset näkivät, että siellä oli hiilloksella paistumassa kalaa sekä leipää. Jeesus sanoi heille: »Tuokaa tänne niitä kaloja, joita äsken saitte.» Simon Pietari meni veneeseen ja veti verkon maihin. Se oli täynnä isoja kaloja, mutta vaikka kaloja oli paljon – kaikkiaan sataviisikymmentäkolme – verkko ei revennyt.

Jeesus sanoi: »Tulkaa syömään.» Kukaan opetuslapsista ei rohjennut kysyä: »Kuka sinä olet?», sillä he tiesivät, että se oli Herra. Jeesus tuli, otti leivän ja antoi heille, samoin hän antoi kalaa. Tämä oli jo kolmas kerta, kun Jeesus kuolleista noustuaan ilmestyi opetuslapsilleen.

RUKOUKSIA

1.

Herramme ja Jumalamme,
sinun elämää antava voimasi
vaikuttaa keskellämme silloinkin,
kun emme sitä tunne.
Herätä meidät epäilyksestä iloon ja elämään.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Herra Jeesus Kristus.
Kiitos, että sinun rakkautesi meitä kohtaan ei muutu,
vaikka emme aina osaa kulkea sinun valossasi.
Me petämme lupauksemme ja uskomme horjuu.
Kuitenkaan sinä et hylkää meitä,
vaan tulet luoksemme
yhä uudelleen ja uudelleen.
Avaa silmämme,
niin kuin kerran avasit opetuslastesi silmät,
jotta mekin näkisimme, kuka sinä olet.
Kuule rukouksemme rakkautesi tähden.

PÄÄSIÄISEN JÄLKEINEN TORSTAI

VIRSIOSITUKSET

Pääsiäisvirsiensä lisäksi sopivat

419	Soi, riemuviesti Jumalan
945	Kutsut minut maailmaan

RAAMATUNTEKSTIT

PSALMI

Ylistetty olkoon Herra päivästä päivään.
Meitä kantaa Jumala, meidän apumme.
Jumala on meille pelastuksen Jumala.
Herra, Herra pelastaa kuolemasta.

Ps. 68:20–21

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

LUKUKAPPALE

AP. T. 8:26–40

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 8

Herran enkeli puhui Filippokselle: »Lähde etelään päin ja mene tielle, joka vie Jerusalemissa Gazaan ja on autio.» Filippos lähti sinne. Juuri silloin sitä tietä tuli mahtava etiopialainen hoviherra, eunukki, joka hoiti Etiopian kuningattaren eli kandaken koko omaisuutta. Hän oli käynyt Jerusalemissa pyhiinvaellusmatkalla ja oli nyt palaamassa kotiin, istui vauvuissaan ja luki profeetta Jesajan kirjaa.

Henki sanoi Filippokselle: »Mene lähemmäs ja pysyttele vauvujen vieressä.» Filippos juoksi vauvujen luo, ja kuullessaan miehen lukevan profeetta Jesajaa hän sanoi: »Sinä kyllä luet, mutta mahdatko ymmärtää?» Mies vastasi: »Kuinka ymmärtäisin, kun kukaan ei minua neuvo.» Hän pyysi Filipposta nousemaan vauvuihin ja istumaan vierellään. Koh-ta, jota hän kirjasta luki, oli tämä:

– Niin kuin lammas hänet vietiin teuraaksi,
niin kuin karitsa, joka on ääneti keritsijänsä edessä,
ei hänkään suutansa avannut.
Kun hänet alennettiin, hänen tuomionsa otettiin pois.
Kuka voi laskea hänen jälkeläistensä määrän?
Hänen elämänsä otetaan pois maan päältä.

Hoviherra sanoi Filippokselle: »Voisitko sanoa, kenestä profeetta puhuu, itsestäänkö vai jostakin toisesta?» Filippos rupesi puhumaan, aloitti tuosta kirjoitusten kohdasta ja julisti miehelle evankeliumia Jeesuksesta.

Matkan jatkuessa he tulivat paikkaan, jossa oli vettä. Silloin hoviherra sanoi: »Tässä on vettä. Estääkö mikään kastamasta minua?» Filippos sanoi hänelle: »Jos koko sydämestäsi uskot, se on mahdollista.» Hoviherra vastasi: »Minä uskon, että Jeesus Kristus on Jumalan Poika.» Hän käski pysäyttää vaunut, ja he molemmat, Filippos ja hoviherra, astuivat veteen, ja Filippos kastoi hänet.

Kun he olivat nousseet vedestä, Herran Henki tempasi Filippoksen pois. Hoviherra ei enää nähnyt häntä mutta jatkoi iloisena matkaansa. Filippos ilmaantui sitten Asdodiin. Evankeliumia julistaen hän kulki kaupungista kaupunkiin, kunnes tuli Kesareaan.

EVANKELIUMI

MARK. 16:9–16

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 16

Kun Jeesus oli varhain sapatin jälkeisenä päivänä noussut kuolleista, hän ilmestyi ensiksi Magdalan Marialle, josta hän oli ajanut ulos seitsemän pahaa henkeä. Maria lähti sieltä ja vei sanan Jeesuksen seuralaisille, jotka itkivät murheissaan. He eivät kuitenkaan uskoneet, kun kuulivat, että Jeesus eli ja että Maria oli nähnyt hänet.

Tämän jälkeen Jeesus ilmestyi hahmoltaan vieraana kahdelle heistä, kun he olivat kulkemassa pois kaupungista. Myös nämä menivät viemään toisille sanaa, mutta heitäkään ei uskottu.

Viimein Jeesus ilmestyi myös yhdelletoista opetuslapselleen heidän ollessaan aterialla. Hän moitti heidän epäuskoaan ja heidän sydämensä kovuutta, kun he eivät olleet uskoneet niitä, jotka olivat nähneet hänet kuolleista nousseena. Hän sanoi heille: »Menkää kaikkialle maailmaan ja julistakaa evankeliumi kaikille luoduille. Joka sen uskoo ja saa kasteen, on pelastuva. Joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen.»

RUKOUS

Herra, meidän Jumalamme,
sinä olet Poikasi ylösnousemuksella
avannut portin ikuiseen elämään.
Anna meille se armo, että pysymme hänen seurassaan
ja saamme yhdessä kaikkien pyhien kanssa
periä valtakunnan, jonka olet omillesi valmistanut.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

PÄÄSIÄISEN JÄLKEINEN PERJANTAI

VIRSISUOSITUKSET

Pääsiäisvirsiensä lisäksi sopivat

334	Armon lapset, riemuitkaa
945	Kutsut minut maailmaan

RAAMATUNTEKSTIT

PSALMI

Herra, minun Jumalani,
kukaan ei ole sinun vertaisesi!
Sinä olet tehnyt suuria tekoja,
sinä ajattelet meidän parastamme.
Minä haluan kertoa teoistasi –
niitä on enemmän kuin voin luetella
Teurasuhria ja ruokauhria sinä et halua,
polttouhria ja syntiuhria sinä et pyydä,
mutta sinä teit minulle kuulevat korvat.
Siksi minä sanoin: »Nyt olen tullut, Herra.
Kirjaan on kirjoitettu, mitä minun pitää tehdä.
Jumalani, minä täytän mielelläni tahtosi,
sinun lakisi on minun sydämässäni.»

Ps. 40:6–9

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

LUKUKAPPALE

AP. T. 23:1, 6–11

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 23

Paavali loi katseensa neuvostoon ja sanoi: »Veljet! Koko elämäni, tähän päivään asti, minä olen elänyt Jumalan edessä vilpittömästi, omaatuntoani loukkaamatta.»

Osa neuvostosta oli saddukeuksia, osa fariseuksia, ja tämän tietäen Paavali sanoi kuuluvalla äänellä: »Veljet! Minä olen fariseus, ja fariseuksia ovat isänikin olleet. Nyt olen täällä tuomittavana siksi, että panen toivoni kuolleiden ylösousemukseen.» Tuskin hän oli tämän sanonut, kun fariseusten ja saddukeusten kesken puhkesi ankara kiista ja koko joukko jakautui kahtia. Saddukeukset näet väittivät, ettei mitään ylösousemusta ole, ei myöskään enkeleitä eikä henkiä, kun taas fariseukset uskovat näihin kaikkiin. Meteli kävi yhä kovemmaksi, ja fariseusten joukosta muutamat lainopettajat alkoivat jo väittää: »Me emme voi havaita tässä miehessä mitään pahaa. Jospa henki tai enkeli on puhunut hänelle.» Mellakka kiihtyi kiihtymistään, ja komentaja alkoi pelätä, että Paavali revittäisiin kappaleiksi. Hän komensi sotaväenosaston hakemaan Paavalin pois neuvoston käsistä ja viemään hänet kasarmiin.

Seuraavana yönä Herra seiso i Paavalin edessä ja sanoi: »Pysy rohkeana. Sinä olet todistanut minusta täällä Jerusalemissa, ja samalla tavoin sinun on todistettava myös Roomassa.»

EVANKELIUMI

MATT. 28:8–15

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 28

Naiset lähtivät haudalta, yhtäikaa peloissaan ja riemuissaan, ja riensivät viemään sanaa Jeesuksen opetuslapsille. Mutta yhtäkkiä Jeesus tuli heitä vastaan ja tervehti heitä. He menivät hänen luokseen, syleilivät hänen jalkojaan ja kumarsivat häntä. Silloin Jeesus sanoi heille: »Älkää pelätkö! Menkää sanomaan veljilleni, että heidän pitää lähteä Galileaan. Siellä he näkevät minut.»

Naisten ollessa matkalla muutamat vartiomiehistä menivät kaupunkiin ja kertoivat ylipapeille kaiken, mitä oli tapahtunut. Silloin nämä kokoontuivat neuvottelemaan yhdessä vanhimpien kanssa ja päättivät antaa sotilaille suuren summan rahaa. He sanoivat sotilaille: »Sanokaa, että hänen opetuslapsensa tulivat yöllä, kun te nukuitte, ja varastivat hänet. Ja jos tämä tulee maaherran korviin, me kyllä lepytämme hänet ja järjestämme niin, ettei teille koidu ikävyyksiä.» Sotilaat ottivat rahat ja tekivät niin kuin heille oli sanottu. Heidän kertomustaan on juutalaisten keskuudessa levitetty tähän päivään asti.

RUKOUS

Herra, kaikkivaltias Jumala,
sinä et jättänyt Poikaasi kuoleman valtaan.
Me kiitämme sinua siitä,
että kuolema on voitettu.
Tee meille eläväksi tämä pääsiäisen ilosanoma
ja auta meitä julistamaan sitä elämällämme.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

PÄÄSIÄISEN JÄLKEINEN LAUANTAI

Päivän keskiaikainen latinalainen nimi *sabbatum in albis deponendis* (= poisriisuttavien valkoisten vaatteiden lauantai) viittaa siihen, että pääsiäisyönä kastetut kantoivat kastetoimituksessa puettua valkoista pukua koko viikon. Kristityn kutsumukseen kuuluu valon lapsena eläminen uudessa elämässä.

VIRSISUOSITUKSET

Pääsiäisvirsien lisäksi sopivat

294	Ihminen, synnissänsä kauan maannut
327	Kaikki maat, te riemuitkaatte
945	Kutsut minut maailmaan

RAAMATUNTEKSTIT

PSALMI

Iloitse, maa! Kohottakaa riemuhuuto Herralle!

Palvelkaa häntä iloiten,
tulkaa hänen eteensä riemuiten.

Tietäkää, että Herra on Jumala.

Hän on meidät luonut, ja hänen me olemme,
hänen kansansa, hänen laitumensa lampaat.

Tulkaa hänen porteilleen kiittäen,
hänen esipihoilleen ylistystä laulaen.

Kiittäkää häntä, ylistäkää hänen nimeään.

Hyvä on Herra!

Iäti kestää hänen armonsa,
hänen uskollisuutensa polvesta polveen.

Ps. 100

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

LUKUKAPPALE

EF. 5:8–14

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 5

Ennen tekin olitte pimeyttä, mutta nyt te loistatte Herran valoa. Eläkää valon lapsina! Valo kasvattaa hyvyyden, oikeuden ja totuuden hedelmiä. Pyrkikää saamaan selville, mikä on Herran mielen mukaista. Älkää osallistuko pimeyden töihin: ne eivät kannata hedelmää. Tuokaa ne päivänvaloon. Mitä sellaiset ihmiset salassa tekevät, on häpeällistä sanoakin, mutta kaikki tulee ilmi, kun valo sen paljastaa. Kaikki, mikä on paljastettu, on valossa. Sen vuoksi sanotaankin:

– Herää, sinä joka nukut,
ja nouse kuolleista,
niin Kristus on sinua valaiseva!

EVANKELIUMI

MATT. 28:16–20

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 28

Kaikki yksitoista opetuslasta lähtivät Galileaan ja nousivat vuorelle, minne Jeesus oli käsenyt heidän mennä. Kun he näkivät hänet, he kumarsivat häntä, joskin muutamat epäilivät. Jeesus tuli heidän luokseen ja puhui heille näin: »Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käsenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kansanne kaikki päivät maailman loppuun asti.»

RUKOUS

Kaikkivaltias, laupias Jumala.
Sinä olet ilahduttanut tätä katoavaa maailmaa
Poikasi Jeesuksen ylösnousemuksella.
Anna meille halu seurata
ylösnoussutta Vapahtajaamme
ja johdata meitä niin,
että pääsemme ikuiseen valtakuntaasi.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

1. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ

QUASIMODOGENITI

Ylönousseen todistajia

Päivän latinalainen nimi *quasi modo geniti* (= niin kuin vastasyntyneet) on päivän antifonin (1. Piet. 2:2) alkusanoista ja viittaa pääsiäisenä kastettuihin. Kun pääsiäisen jälkeisen viikon vietto ajan mittaan rajoittui pääsiäisen jälkeiseen sunnuntaihin, myös kasteeseen liittyvä velvoitus elää »uutena ihmisenä» tuli jumalanpalveluksessa esille erityisesti silloin.

Kasteen ja tämän sunnuntain yhteys ilmenee myös päivän toisessa latinalaisessa nimessä *dominica in albis* (= valkoisten vaatteiden sunnuntai, alkuaan pitempi muoto *dominica in albis depositis* = pois riisuttujen valkoisten vaatteiden sunnuntai). Kannettuaan koko »valkoisen viikon» kasteessa saamaansa valkoista vaatetta kastetut pukeutuivat nyt jälleen tavalliseen arkiasuun. Heidän tehtävänsä oli tästä lähtien todistaa jokapäiväisessä elämässään ylönousseesta Vapahtajasta ja hänessä täyttyneestä Jumalan lupauksesta. Tämä lupaus pysyy lujana silloinkin, kun ihminen heikkoudessaan epäilee sitä.

Päivän raamatuntekstit kertovat siitä, että ylönoussut Jeesus ilmestyi epäileville opetuslapsilleen ja vakuutti heidät ylönousemuksestaan. Ilo valtasi opetuslapset, kun he kohtasivat Jeesuksen elävänä.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSIUSITUKSET

A	89	Nyt herää yöstä, henkeni
	265	Jeesus armon soi
	449	Monin kielin keskeltämme
Pv	513	Jeesus, sinä huomaat
	104	Pilvimuurista valo välähtää
	419	Soi, riemuviesti Jumalan
Lisäksi	921	Leipä elämän
	930	Sinun edessäsi painamme päämme
	945	Kutsut minut maailmaan
	955	Rauhaa, ystäväni
	958 b	Nälkäinen syödä saa
	961	Laulan, koska herätit minut kuolemasta

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Niin kuin vastasyntyneet lapset
tavoitelkaa puhdasta sanan maitoa,
jotta sen ravitsemina kasvaisitte pelastukseen.

1. PIET. 2:2

Psalmi:

Minä rakastan Herraa. Hän kuulee minua,
hän kuulee hartaan pyyntöni.

Kun huudan häntä avuksi,
hän kuuntelee.

Kuoleman köydet kiertyivät ympärilleni,
tuonelan kauhut ahdistivat minua,
minut valtasi tuska ja murhe.

Silloin minä huusin Herran nimeä:
»Herra! Pelasta minut!«

Herra on oikeamielinen ja laupias,
meidän Jumalamme on armollinen.

Herra on avuttomien suojelija.

Kun voimani uupuivat, hän tuli avukseni.

Nyt olen saanut rauhan,
Herra piti minusta huolen.

Hän pelasti minut kuolemasta,
hän säästi silmäni kyyneliltä,
ei antanut jalkani astua harhaan.

Minä saan vaeltaa Herran edessä
elävien maassa.

PS. 116:1–9

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Jeesus seisoi heidän keskellään ja sanoi: »Rauha teille!«

JOH. 20:26

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 43:10–12

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 43

Minun todistajani, sanoo Herra, olette te
 – Israel, sinä jonka olen valinnut palvelijakseni –
 ja teidän tulee tuntea minut ja uskoa minuun,
 ymmärtää, kuka minä olen.
 Ennen minua ei ole jumalaa syntynyt eikä ollut
 eikä minun jälkeeni tullut eikä tule.
 Minä, minä yksin olen Herra,
 ei ole muuta pelastajaa kuin minä.
 Minä olen puhunut,
 minä olen pelastanut,
 olen ilmaissut teille tahtoni,
 minä itse, ei kukaan muu.
 Te olette minun todistajani, sanoo Herra.

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 5:4–12

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 5

Kaikki, mikä on syntyisin Jumalasta, voittaa maailman. Ja tämä on se voitto, tämä on maailman voittanut: meidän uskomme.

Kuka sitten voittaa maailman, ellei se, joka uskoo, että Jeesus on Jumalan Poika?

Hän, Jeesus Kristus, on tullut veden ja veren kautta – ei ainoastaan veden, vaan veden ja veren. Ja Henki on todistaja, sillä Henki on totuus. Todistajia on näin kolme: Henki, vesi ja veri, ja nämä kolme todistavat yhtäpitävästi.

Hyväksymme me ihmistenkin todistuksen, ja Jumalan todistus on paljon painavampi. Tämä on Jumalan todistus: hän on todistanut Pojastaan. Jokaisella, joka uskoo Jumalan Poikaan, on tämä todistus sisimmäs-

sään. Mutta jokainen, joka ei Jumalan todistusta usko, tekee hänestä valehtelijan, hän kun ei usko itse Jumalaa. Ja tämä on se todistus: Jumala on antanut meille iankaikkisen elämän, ja tämä elämä on hänen Pojassaan. Jolla on Poika, sillä on elämä. Jolla ei Jumalan Poikaa ole, sillä ei ole elämää.

EVANKELIUMI

JOH. 20:19–31

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 20

Samana päivänä, viikon ensimmäisenä, opetuslapset olivat illalla koolla lukittujen ovien takana, sillä he pelkäsivät juutalaisia. Yhtäkkiä Jeesus seisoi heidän keskellään ja sanoi: »Rauha teille!» Tämän sanottuaan hän näytti heille kätensä ja kylkensä. Ilo valtasi opetuslapset, kun he näkivät Herran. Jeesus sanoi uudelleen: »Rauha teille! Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin lähetän minä teidät.» Sanottuaan tämän hän puhalsi heitä kohti ja sanoi: »Ottakaa Pyhä Henki. Jolle te annatte synnit anteeksi, hänelle ne ovat anteeksi annetut. Jolta te kiellätte anteeksiannon, hän ei saa syntejään anteeksi.»

Yksi kahdestatoista opetuslapsesta, Tuomas, josta käytettiin myös nimeä Didymos, ei ollut muiden joukossa, kun Jeesus tuli. Toiset opetuslapset kertoivat hänelle: »Me näimme Herran.» Mutta Tuomas sanoi: »En usko. Jos en itse näe naulanjalkia hänen käsissään ja pistä sormeani niihin ja jos en pistä kättäni hänen kylkeensä, minä en usko.»

Viikon kuluttua Jeesuksen opetuslapset olivat taas koolla, ja Tuomas oli toisten joukossa. Ovet olivat lukossa, mutta yhtäkkiä Jeesus seisoi heidän keskellään ja sanoi: »Rauha teille!» Sitten hän sanoi Tuomalle: »Ojenna sormesi: tässä ovat käteni. Ojenna kätesi ja pistä se kylkeeni. Älä ole epäuskoinen, vaan usko!» Silloin Tuomas sanoi: »Minun Herrani ja Jumalani!» Jeesus sanoi hänelle: »Sinä uskot, koska sait nähdä minut. Autuaita ne, jotka uskovat, vaikka eivät näe.»

Monia muitakin tunnustekoja Jeesus teki opetuslastensa nähden, mutta niistä ei ole kerrottu tässä kirjassa. Tämä on kirjoitettu siksi, että te uskoisitte Jeesuksen olevan Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä, kun uskotte, olisi elämä hänen nimensä tähden.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

SAK. 8:6–8

SAKARJAN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Näin sanoo Herra Sebaot:

– Jos tämä kaikki onkin uskomatonta niiden silmissä, jotka noina päivinä ovat jäljellä tästä kansasta, tarvitseeko sen olla uskomatonta minun silmissäni? kysyy Herra Sebaot.

Näin sanoo Herra Sebaot:

– Vielä minä pelastan oman kansani auringonnousun ja auringonlaskun maista. Jerusalemiin minä tuon heidät asumaan. He ovat minun kansani, ja minä olen heidän Jumalansa, uskollinen ja vanhurskas.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 3:12–20

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 3

Pietari alkoi puhua kansalle:

»Israelilaiset, miksi te tätä ihmettelette? Miksi te tuijotatte meitä, aivan kuin me omalla voimallamme tai hurskaudellamme olisimme saaneet tämän miehen kävelemään? Ei – Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumala, meidän isiemme Jumala, on korottanut kirkkauteen palvelijansa Jeesuksen, hänet, jonka te luovutitte tuomittavaksi ja kielsitte Pilatuksen edessä, vaikka Pilatus oli päättänyt vapauttaa hänet. Hänet te kielsitte, pyhän ja vanhurskaan, ja pyysitte vapaaksi murhamiehen. Te surmasitte elämän ruhtinaan! Mutta Jumala herätti hänet kuolleista; me olemme sen todistajia. Jeesuksen nimi ja usko siihen antoi voimaa tälle miehelle, jonka te näette ja tunnette. Usko, jonka Jeesus antaa, on tehnyt tästä miehestä terveen, niin kuin te kaikki näette.

Minä kyllä tiedän, veljet, että te niin kuin hallitusmiehennekin teitte tietämättömyyttänne sen, minkä teitte. Mutta sillä tavoin Jumala pani täytäntöön sen, minkä hän ennalta oli ilmoittanut kaikkien profeettojen suulla: hänen Voideltunsa tuli kärsiä ja kuolla. Katukaa siis syntejänne, jotta ne pyyhittäisiin pois, kääntykää, jotta Herra antaisi tulla virvoituksen ajan ja lähettäisi Jeesuksen, teille ennalta valitsemansa Voidellun.»

EVANKELIUMI

JOH. 21:1–14

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 21

Jeesus ilmestyi taas opetuslapsilleen, nyt Tiberiaanjärvellä. Se tapahtui näin:

Siellä olivat yhdessä Simon Pietari, Tuomas eli Didymos, Natanael Galilean Kaanasta, Sebedeuksen pojat ja kaksi muuta Jeesuksen opetuslasta. Simon Pietari sanoi: »Minä lähden kalaan.» »Me tulemme mukaan», sanoivat toiset. He nousivat veneeseen ja lähtivät järvelle, mutta eivät saaneet sinä yönä mitään.

Aamun koittaessa Jeesus seiso i rannalla, mutta opetuslapset eivät tunneneet häntä. Jeesus huusi heille: »Kuulkaa, miehet! Onko teillä mitään syötävää?» »Ei ole», he vastasivat. Jeesus sanoi: »Heittäkää verkko veneen oikealle puolelle, niin saatte.» He heittivät verkon, ja kalaa tuli niin paljon, etteivät he jaksaneet vetää verkkoa ylös. Silloin se opetuslapsi, joka oli Jeesukselle rakkain, sanoi Pietarille: »Se on Herra!» Kun Simon Pietari kuuli, että se oli Herra, hän kietaisi ylleen viittansa, jonka oli riisunut, ja hyppäsi veteen. Muut opetuslapset tulivat veneellä ja vetivät kalojen täyttämää verkkoa perässään, sillä rantaan ei ollut paljonkaan matkaa, vain parisataa kyynärää.

Rannalle noustessaan opetuslapset näkivät, että siellä oli hiilloksella paistumassa kalaa sekä leipää. Jeesus sanoi heille: »Tuokaa tänne niitä kaloja, joita äsken saitte.» Simon Pietari meni veneeseen ja veti verkon maihin. Se oli täynnä isoja kaloja, mutta vaikka kaloja oli paljon – kaikkiaan sataviisikymmentäkolme – verkko ei revennyt.

Jeesus sanoi: »Tulkaa syömään.» Kukaan opetuslapsista ei rohjennut kysyä: »Kuka sinä olet?», sillä he tiesivät, että se oli Herra. Jeesus tuli, otti leivän ja antoi heille, samoin hän antoi kalaa. Tämä oli jo kolmas kerta, kun Jeesus kuolleista noustuaan ilmestyi opetuslapsilleen.

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

SAK. 8:12–13

SAKARJAN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Näin sanoo Herra Sebaot:

– Minä kylvän rauhaa ja menestystä.

Viiniköynnös antaa hedelmänsä,

maa tuottaa satonsa,
 ja taivas antaa sateensa.
 Kaiken tämän minä lahjoitan
 kansastani jäljelle jääneille.
 Niin kuin te, Juudan ja Israelin heimot,
 olette olleet kansojen keskuudessa
 merkkinä minun kirouksestani,
 niin te tulette olemaan
 merkkinä minun siunauksestani,
 kun minä olen pelastanut teidät.
 Älkää pelätkö!
 Rohkaiskaa mielenne!

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 13:23–33

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 13

Paavali sanoi puheessaan:

»Daavidin jälkeläisistä Jumala on lupauksensa mukaan antanut Israelille Pelastajan, Jeesuksen. Hänen edellään kulki Johannes, joka julisti Israelin kansalle, että kaikkien tuli kääntyä ja ottaa kaste. Kun Johannes oli matkansa päässä, hän sanoi: 'En minä ole se, joksi te minua luulette. Minun jälkeeni tulee toinen, jonka kenkiäkään minä en kelpaa riisumaan.'

Veljet, Abrahamin jälkeläiset, ja te muut, jotka pelkäätte Jumalaa! Juuri meille on lähetetty sanoma tästä Pelastajasta. Jerusalemilaiset ja heidän hallitusmiehensä eivät tajunneet, kuka Jeesus oli. He tuomitsivat hänet, mutta näin he panivat täytäntöön profeettojen sanat, joita joka sapattina luetaan. Mitään syytä kuolemantuomioon he eivät voineet esittää, mutta silti he vaativat Pilatusta teloittamaan hänet. Kun he olivat toteuttaneet kaiken, mitä hänestä oli kirjoitettu, he ottivat hänet ristinpuulta ja panivat hautaan. Mutta Jumala herätti hänet kuolleista. Hän ilmestyi sitten usean päivän aikana niille, jotka yhdessä hänen kanssaan olivat tulleet Galileasta Jerusalemiin. Nämä ovat nyt hänen todistajiaan, he todistavat hänestä Israelin kansalle.

Me julistamme teille ilosanoman: Minkä Jumala lupasi meidän isillemme, sen hän on täyttänyt meille, heidän lapsilleen. Hän on herättänyt Jeesuksen kuolleista.»

EVANKELIUMI

LUUK. 24:36–49

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 24

Yhtäkkiä Jeesus itse seiso i opetuslastensa keskellä ja sanoi: »Rauha teille.» He pelästyivät suunnattomasti, sillä he luulivat näkevänsä aaveen. Mutta Jeesus sanoi heille: »Miksi te olette noin kauhuissanne? Miksi teidän mieleenne nousee epäilyksiä? Katsokaa minun käsiäni ja jalkojani: minä tässä olen, ei kukaan muu. Koskettakaa minua, nähkää itse. Ei aaveella ole lihaa eikä luita, niin kuin te näette minussa olevan.» Näin puhuessaan hän näytti heille kätensä ja jalkansa. Kuitenkaan he eivät vielä tieneet, mitä uskoa, niin iloissaan ja ihmeissään he nyt olivat. Silloin Jeesus kysyi: »Onko teillä täällä mitään syötävää?» He antoivat hänelle palan paistettua kalaa ja näkivät, kuinka hän otti sen käteensä ja söi.

Jeesus sanoi heille: »Tätä minä tarkoitin, kun ollessani vielä teidän kanssanne puhuin teille. Kaiken sen tuli käydä toteen, mitä Mooseksen laissa, profeettojen kirjoissa ja psalmeissa on minusta kirjoitettu.» Nyt hän avasi heidän mielensä ymmärtämään kirjoitukset. Hän sanoi heille: »Näin on kirjoitettu. Kristuksen tuli kärsiä kuolema ja kolmantena päivänä nousta kuolleista, ja kaikille kansoille, Jerusalemissa alkaen, on hänen nimessään saarnattava parannusta ja syntien anteeksiantamista. Te olette tämän todistajat. Minä lähetän teille sen, minkä Isäni on luvannut. Pysykää tässä kaupungissa, kunnes saatte varustukseksenne voiman korkeudesta.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala,
 me kiitämme sinua,
 että olemme saaneet viettää pääsiäistä
 ja tulla osallisiksi ylösnousemuksen lahjasta.
 Säilytä tämä ilosanoma sydämässämme.
 Lahjoita meille voimasi,
 että kuolisimme joka päivä pois synnistä
 ja saisimme nousta uuteen elämään.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

2.

Herra, meidän Jumalamme.
 Sinä herätit Poikasi kuolleista
 ja annoit monen todistajan julistaa
 hänen ylösnousemistaan.
 Auta meitä ottamaan uskossa vastaan
 heidän todistuksensa.
 Avaa silmämme näkemään,
 kuinka Vapahtaja vieläkin tulee luoksemme
 sanassa ja sakramenteissa
 ja julistaa rauhansa.
 Karkota epäilyksemme ja vahvista uskomme,
 niin että tunnustamme hänet Herraksemme
 ja Jumalaksemme.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

3.

Ihmisten iskemistä haavoista,
 kärsimyksesi lähtemättömistä merkeistä
 Tuomas ja muut oppilaasi
 tunnistivat sinut, Ylösnoussut.
 Auta meitäkin yhä uudestaan tunnistamaan sinut,
 sinä vammaisen, haavoille lyöty, hylätty ja tosi.
 Sinä lähetät meidät sanomaan puolestasi lyöjille ja lyödyille:
 »Saat anteeksi.»
 Hämmästyneinä ylistämme ja kumarramme sinua,
 Herramme ja Jumalamme.

2. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ

MISERICORDIA DOMINI

Hyvä paimen

Tätä pyhäpäivää sanotaan Hyvän paimenen sunnuntaiksi. Päivän latinalainen nimi *miseriordia Domini* (= Herran laupeus, uskollisuus) tulee päivän antifonin alusta (Ps. 33:5).

Jeesus on hyvä paimen, joka pitää huolen lampaistaan. Ylimpänä paimenena hän lähettää opetuslapsensa huolehtimaan Jumalan laumasta.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	375	Kun Herra hoitaa, paimentaa
	374	Mitä silloin multa puuttuu
	100	Sait, Jeesus, täyden voiton
Pv	169	Muista, Herra Kristus pyhä
	251	Jumalan valtaistuin on
	378	Kaitse, Jeesus, paimen hyvä
	177	Jeesus on paimen
Lisäksi	914	Etsi, kutsu minutkin
	949	Kirkko olkoon niin kuin puu (2. vsk)

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herran uskollisuus täyttää maan.
Herra on sanallaan luonut taivaat.

Ps. 33:5–6

Psalmi:

Herra on minun paimeneni,
ei minulta mitään puutu.
Hän vie minut vihreille niityille,
hän johtaa minut vetten ääreen,
siellä saan levätä.
Hän virvoittaa minun sieluni,

hän ohjaa minua oikeaa tietä
nimensä kunnian tähden.

Vaikka minä kulkisin pimeässä laaksossa,
en pelkäisi mitään paha,
sillä sinä olet minun kanssani.

Sinä suojelet minua kädelläsi,
johdatat paimensauvallasi.

Sinä katat minulle pöydän
vihollisteni silmien eteen.

Sinä voitelet pääni tuoksuvalla öljyllä,
ja minun maljani on ylitsevuotavainen.

Sinun hyvyytesi ja rakkautesi ympäröi minut
kaikkina elämäni päivinä,
ja minä saan asua Herran huoneessa
päivieni loppuun asti.

Ps. 23

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,

niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Minä olen hyvä paimen.

Minä tunnen lampaani ja ne tuntevat minut.

JOH. 10:14

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

HES. 34:11–16

HESEKIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 34

Näin sanoo Herra Jumala: Minä etsin itse lampaani ja pidän niistä huolen. Niin kuin paimen pitää huolta lampaistaan, kun ne ovat hajaantuneet hänen ympäriltään, niin minä huolehdin lampaistani ja haen ne turvaan kaikkialta, minne ne sumuisena ja synkkänä päivänä ovat kaikonneet. Minä tuon lampaani vieraasta maasta, minä kokoan ne kansojen kes-

kuudesta, tuon ne omaan maahansa ja kaitsen niitä Israelin vuorilla, purolaaksoissa ja kaikilla ruohoisilla mailla. Vehmailla niityillä minä niitä kaitsen, niiden laidun on Israelin korkeilla vuorilla. Siellä, vehreillä ke-doilla, ne saavat levätä, ne saavat käyskennellä Israelin vuorten rehevillä laidunmailla. Minä kaitsen itse lampaitani ja vien itse ne lepäämään – näin sanoo Herra Jumala. Minä etsin eksyneen ja tuon takaisin laumasta harhautuneen, minä sidon murtuneen jalan, minä hoivaan uupunutta, ja vahvat ja lihavat minä pidän kurissa. Minä kaitsen laumaani niin kuin sitä tulee kaita.

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 2:21–25

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 2

Kristus kärsi teidän puolestanne ja jätti teille esikuvan, jotta seuraisitte hänen jälkiään.

– Hän ei syntiä tehnyt,
hänen suustaan ei valhetta kuultu.

Häntä herjattiin, mutta hän ei vastannut herjauksella, hän kärsi, mutta ei uhkaillut, vaan uskoi itsensä oikeamielisen tuomarin haltuun. Itse, omassa ruumiissaan, hän »kantoi meidän syntimme» ristinpuulle, jotta me kuolisimme pois synneistä ja eläisimme vanhurskaudelle. »Hänen haavansa ovat teidät parantaneet.» Te olitte »eksyksissä niin kuin lampaat», mutta nyt te olette palanneet sielujenne paimenen ja kaitsijan luo.

EVANKELIUMI

JOH. 10:11–16

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 10

Jeesus sanoo:

»Minä olen hyvä paimen, oikea paimen, joka panee henkensä alttiiksi lampaiden puolesta. Palkkarenki ei ole oikea paimen eivätkä lampaat hänen omiaan, ja niinpä hän nähdessään suden tulevan jättää lauman ja pakenee. Susi saa lampaat saaliikseen ja hajottaa lauman, koska palkkapaimen ei välitä lampaista.

Minä olen hyvä paimen. Minä tunnen lampaani ja ne tuntevat minut, niin kuin Isä tuntee minut ja minä Isän. Minä panen henkeni alttiiksi lampaiden puolesta. Minulla on myös muita lampaita, sellaisia, jotka eivät ole tästä tarhasta, ja niitäkin minun tulee paimentaa. Ne kuulevat minun ääneni, ja niin on oleva yksi lauma ja yksi paimen.»

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JER. 23:1–4

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 23

»Voi paimenia, jotka hävittävät ja hajottavat minun laitumeni lampaat!« sanoo Herra. Sen tähden Herra, Israelin Jumala, sanoo minun kansani paimenille:

»Te olette hajottaneet laumani, päästäneet lampaani omille teilleen ettekä ole pitäneet niistä huolta! Mutta minä kyllä pidän huolen teistä: minä vaadin teidät tilille pahoista teoistanne.

Sitten minä itse kokoan laumani rippeet kaikista maista, joihin olen lampaani karkottanut. Minä tuon lampaani takaisin laitumelle, siellä ne ovat hedelmälliset ja lisääntyvät. Minä annan niille paimenia, jotka huolehtivat niistä. Enää ne eivät pelkää eivätkä säiky eikä yksikään niistä joudu hukkaan, sanoo Herra.»

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 5:1–4

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 5

Seuraavan kehotuksen minä osoitan niille, jotka teidän joukossanne ovat vanhimman asemassa – minä, joka itsekin olen vanhin ja Kristuksen kärsimysten todistaja sekä myös osallinen siitä kirkkaudesta, joka on ilmestynyt: Kaitkaa sitä laumaa, jonka Jumala on teille uskonut, älkää pakosta, vaan vapaaehtoisesti, Jumalan tahdon mukaan, älkää myöskään alhaisesta voitonhimosta, vaan sydämenne halusta. Älkää herroina vallitko niitä, jotka teidän osallenne ovat tulleet, vaan olkaa laumanne esikuvana. Silloin te ylimmän paimenen ilmestyessä saatte kirkkauden seppeleen, joka ei kuihdu.

EVANKELIUMI

JOH. 21:15–19

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 21

Kun he olivat syöneet, Jeesus sanoi Simon Pietarille: »Simon, Johanneksen poika, rakastatko sinä minua enemmän kuin nämä toiset?« »Rakastan, Herra«, Pietari vastasi, »sinä tiedät, että olet minulle rakas.« Jeesus sanoi: »Ruoki minun karitsoitani.« Sitten hän kysyi toistamiseen: »Si-

mon, Johanneksen poika, rakastatko minua?» »Rakastan, Herra», Pietari vastasi, »sinä tiedät, että olet minulle rakas.» Jeesus sanoi: »Kaitse minun lampaitani.» Vielä kolmannen kerran Jeesus kysyi: »Simon, Johanneksen poika, olenko minä sinulle rakas?» Pietari tuli surulliseksi siitä, että Jeesus kolmannen kerran kysyi häneltä: »Olenko minä sinulle rakas?», ja hän vastasi: »Herra, sinä tiedät kaiken. Sinä tiedät, että olet minulle rakas.» Jeesus sanoi: »Ruoki minun lampaitani. Totisesti, totisesti: Kun olit nuori, sinä sidoit itse vyösi ja menit minne tahdoit. Mutta kun tulet vanhaksi, sinä ojennat kätesi ja sinut vyöttää toinen, joka vie sinut minne et tahdo.»

Näin Jeesus ilmaisi, millaisella kuolemalla Pietari oli kirkastava Jumalaa. Sitten hän sanoi: »Seuraa minua.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

MIIKA 7:14–20

MIIKAN KIRJASTA, LUVUSTA 7

Paimenna, Herra, sauvallasi kansaasi,
kaitse omaa laumaasi,
joka asuu yksin keskellä metsää,
kaukana hedelmätarhoistaan.

Johda se Basanin ja Gileadin laitumille
niin kuin entisinä aikoina.

Niin kuin silloin, kun lähditte Egyptistä,
niin te saatte vieläkin nähdä ihmeitä.
Kaikki kansat näkevät nuo ihmeelliset teot,
katselevat niitä voimattomina mahtavuudestaan huolimatta.

Kaikki mykistyvät,
ja heidän korvansa menevät tukkoon.
He nuolevat tomua kuin käärmeet, kuin maan matelijat.
Vavisten he tulevat varustuksistaan,
lähestyvät kauhusta kalpeina Herraa, meidän Jumalaamme.
Sinua, Herra, he pelkäävät!

Jumala, onko sinun vertaistasi!
Sinä annat synnit anteeksi
ja jätät rankaisematta
jäljelle jääneen kansasi rikkomukset.
Sinä et pidä vihaa iäti,

sinä olet laupias.
 Sinä armahdat meitä yhä,
 poljet syntimme jalkojesi alle.
 Kaikki syntimme sinä heität
 meren syvyyteen.
 Sinä osoitat uskollisuutta Jaakobille,
 hyvyyttä Abrahamille.
 Tämän olet vannoen luvannut isillemme
 jo muinaisina aikoina.

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 13:20–21

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 13

Rauhan Jumala,
 joka ikuisen liiton uhriveren tähden
 on nostanut kuolleista lampaiden suuren paimenen,
 meidän Herramme Jeesuksen,
 varustakoon teidät hyvillä lahjoillaan,
 niin että voitte täyttää hänen tahtonsa.
 Sen, mikä on hänelle mieleen,
 hän itse tehköön meissä,
 hän ja Jeesus Kristus.
 Hänen on kunnia
 aina ja ikuisesti. Aamen.

EVANKELIUMI

JOH. 10:1–10

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 10

Jeesus sanoi:

»Totisesti, totisesti: se, joka ei mene lammastarhaan portista vaan kii-
 peää sinne muualta, on varas ja rosvo. Se, joka menee portista, on lam-
 paiden paimen. Hänelle vartija avaa portin, ja lampaat kuuntelevat hänen
 ääntään. Hän kutsuu lampaitaan nimeltä ja vie ne laitumelle. Laskettuaan
 ulos kaikki lampaansa hän kulkee niiden edellä, ja lampaat seuraavat hän-
 tä, koska ne tuntevat hänen äänensä. Vierasta ne eivät lähde seuraamaan
 vaan karkaavat hänen luotaan, sillä ne eivät tunne vieraan ääntä.»

Jeesus esitti heille tämän vertauksen, mutta he eivät ymmärtäneet, mitä
 hän puheellaan tarkoitti. Siksi Jeesus jatkoi:

»Totisesti, totisesti: minä olen lampaiden portti. Ne, jotka ovat tulleet ennen minua, ovat kaikki olleet varkaita ja rosvoja, eivätkä lampaat ole kuunnelleet heitä. Minä olen portti. Se, joka tulee sisään minun kauttani, pelastuu. Hän voi vapaasti tulla ja mennä, ja hän löytää laitumen. Varas tulee vain varastamaan, tappamaan ja tuhoamaan. Minä olen tullut antamaan elämän, yltäkylläisen elämän.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Jumalamme,
sinä olet herättänyt kuolleista
Herran Jeesuksen, hyvän paimenemme.
Lahjoita meille Pyhä Henkesi,
että seuraamme hänen kutsuvaa ääntään.
Opetä meitä hänen esikuvansa mukaan
pitämään huolta toinen toisestamme.
Anna kaikkien kuulla hänen äänensä,
jotta olisi yksi lauma ja yksi paimen.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Herramme ja Vapahtajamme Jeesus Kristus.
Me koetamme ottaa elämämme omiin käsiimme.
Luotamme vääriin herroihin ja vääriin paimeniin
ja petymme yhä uudelleen.
Sinä olet oikea Herra ja oikea Paimen.
Johdata meitä tietäsi
ja pidä meidät aina yhteydessäsi.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

3.

Jumala, me emme hallitse elämäämme,
 vaikka niin kuvittelemme.
 Emme kestä omassa varassamme.
 Väärät mielikuvat, itsekkyyys ja pahan henkivallat
 pyrkivät pitämään meitä otteessaan.
 Auta meitä seuraamaan hyvää paimentamme,
 noudattamaan sanaasi
 ja rukoilemaan joka hetki Hengen antamin voimin.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

4.

Me kiitämme sinua, rakas taivaallinen Isä,
 Jeesuksesta Kristuksesta, hyvästä paimenesta,
 joka aina näkee koko laumansa
 eikä koskaan kadota silmistään
 yhtään ainoaa lammasta.
 Me rukoilemme sinua:
 Suo meidänkin kuulua hänelle,
 kun hän kutsuu meitä missä olemmekin,
 etsii meitä kun olemme eksyneet
 ja pelastaa meidät.
 Tätä pyydämme Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme nimessä.

5.

Jeesus, hyvä paimenemme.
 Tänään tahdomme kiittää sinua hyvydestäsi
 ja huolenpidostasi.
 Sinä olet pienten ja suurten paimen.
 Sinä johdatat meitä koko elämämme ajan.
 Me emme itse tunne tietä emmekä vaaroja,
 jotka meitä uhkaavat.
 Älä anna meidän joutua kauas luotasi.
 Opetä meitä erottamaan sinun äänesi
 kaikkien muiden äänten joukosta
 ja sinun kutsusi niistä kutsuista,
 jotka ovat viemässä meitä harhaan.
 Jos lähdemme omille teillemme,
 vedä meidät takaisin luoksesi.
 Kiitos rakkaudestasi ja huolenpidostasi.

3. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ

JUBILATE

Jumalan kansan koti-ikävä

Päivän antifonin alusta (Ps. 66:1) saatu nimitys *jubilate* (= riemuitkaa) muistuttaa pääsiäisajan luonteesta. Seurakunta juhlii iloiten Herran ylösnousemusta ja voittoa kuolemasta ja suuntaa katseensa uuteen elämään taivaassa, minne Jeesus on mennyt valmistamaan omilleen sijaa. Kristityt odottavat »ikäväiden sitä kaupunkia, joka tulee» (Hepr. 13:14). Jeesuksen ylösnousemus on jo nyt tehnyt heidät uusiksi luomuksiksi. Kun Kristus palaa takaisin, heistä tulee hänen kirkastetun ruumiinsa kaltaisia.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	105	Aurinkomme ylösnousi
	355	Jeesus, ilo elämäni
Pv	162	Kristus-kuningas, kaikkivaltias
	365	Käy kohti isänmaatansa
	623	Taivaaseen käy matkamme
	619	Eijaa! Jo laulaa sielu kiitostansa
	622	Minä vaivainen, vain mato, matkamies maan
Lisäksi	814	Kuljemme yhdessä tällä tiellä
	912	Minun sydämeni on levollinen (3. vsk.)
	924	Edessä reitti tuntematon aukeaa
	977	Pyhän kaupungin porteista saavat
	979	Tulkoon tie sinua vastaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Kohota Jumalalle riemuhuuto, maa,
riemuitkaa, maan asukkaat!
(Laulakaa hänen nimensä kunniaa,
kiittäkää ja ylistäkää häntä.)

Ps. 66:1 (2)

Psalmi:

Sanokaa Jumalalle:

Kuinka pelottavia ovatkaan sinun tekosi!
 Viholliset nöyrytyvät sinun edessäsi suuren voimasi tähden.
 Koko maa kumartuu eteesi,
 koko maa laulaa kiitostasi
 ja ylistää nimeäsi.
 Tulkaa ja katsokaa Jumalan töitä.
 Hän on tehnyt meille suuria tekoja.
 Hän muutti meren kuivaksi maaksi,
 kuivin jaloin kansa kulki virran poikki.
 Siksi me saamme iloita hänestä.
 Hän hallitsee voimallaan iäti,
 hän pitää silmällä kansoja.
 Älköön kukaan nousko kapinaan häntä vastaan.
 Ylistäkää meidän Jumalaamme, kaikki kansat,
 antakaa ylistyksen kaikua!
 Hän antaa meille elämän,
 hän ei salli jalkamme horjua.

Ps. 66:3–9

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

TAI

Kun Herra käänsi Siionin kohtalon,
 se oli meille kuin unta.
 Silloin suumme hersyi naurua
 ja riemu kajahti huuliltamme.
 Silloin sanoivat vieraat kansat:
 »Suuret ovat Israelin Herran teot!»
 Totta! Suuret ovat meidän Herramme teot,
 niistä me saamme iloita.
 Herra, käännä jälleen meidän kohtalomme,
 niin kuin aina tuot vedet Negevin kuiviin uomiin.
 Jotka kyynelin kylvävät,
 ne riemuiten korjaavat.
 Jotka itkien menevät kylvämään vakkaansa kantaen,
 ne riemuiten palaavat kotiin lyhteet sylissään.

Ps. 126

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Teidän sydämenne täyttää ilo,
jota ei kukaan voi teiltä riistää.

JOH. 16:22

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 40:26–31

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 40

Kohottakaa katseenne korkeuteen:
kuka on tämän kaiken luonut?
Hän, joka kutsuu esiin taivaan joukot
täydessä vahvuudessaan,
hän, joka tuntee ne nimeltä, joka ainoan.
Suuri on hänen väkevyytensä, valtaisa hänen voimansa:
yksikään joukosta ei jää pois.

Miksi valitat, Jaakob,
Israel, miksi puhut näin:
– Ei ole Herra nähnyt elämäni taivalta,
minun asiastani ei Jumala välitä.

Etkö jo ole oppinut,
etkö ole kuullut,
että Herra on ikuinen Jumala,
koko maanpiirin luoja?
Ei hän väsy, ei uuvu,
tutkimaton on hänen viisautensa.
Hän virvoittaa väsyneen
ja antaa heikolle voimaa.
Nuoretkin väsyvät ja nääntyvät,
nuorukaiset kompastelevat ja kaatuvat,

mutta kaikki, jotka Herraa odottavat, saavat uuden voiman,
 he kohoavat siivilleen kuin kotkat.
 He juoksevat eivätkä uuvu,
 he vaeltavat eivätkä väsy.

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 13:12–16

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 13

Jeesus kärsi ja kuoli kaupunginportin ulkopuolella pyhittääkseen kansan omalla verellään. Lähtekäämme siis hänen luokseen leirin ulkopuolelle, hänen häväistystään kantaen. Eihän meillä täällä ole pysyvää kaupunkia, vaan me odotamme ikävöiden sitä kaupunkia, joka tulee.

Olkaamme sen tähden hänen välityksellään alati uhraamassa Jumalalle kiitosuhria, niiden huulten hedelmää, jotka tunnustavat hänen nimeään. Älkää myöskään unohtako tehdä hyvää ja antaa omastanne, sillä sellaiset uhrin ovat Jumalalle mieleen.

EVANKELIUMI

JOH. 16:16–23

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 16

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

»Vielä vähän aikaa, ettekä te näe minua, taas vähän aikaa, ja te näette minut jälleen.»

Jotkut opetuslapsista kyselivät toisiltaan: »Mitä hän oikein tarkoittaa sanoessaan: 'Vielä vähän aikaa, ettekä te näe minua, taas vähän aikaa, ja te näette minut jälleen'? Ja mitä hän tarkoittaa, kun sanoo menevänsä Isän luo?»

»Miksi hän puhuu vähästä ajasta?» he ihmettelivät. »Ei hänen puhettaan ymmärrä.»

Jeesus huomasi, että heidän teki mieli kysyä häneltä. Hän sanoi heille:

»Sekö teitä askarruttaa, että sanoin: 'Vielä vähän aikaa, ettekä te näe minua, taas vähän aikaa, ja te näette minut jälleen'? Totisesti, totisesti: te saatte itkeä ja valittaa, mutta maailma iloitsee. Te joudutte murehtimaan, mutta tuskanne muuttuu iloksi. Nainen, joka synnyttää, tuntee tuskaa, kun hänen hetkensä koittaa. Mutta kun lapsi on syntynyt, äiti ei enää muista kipujaan vaan iloitsee siitä, että ihminen on syntynyt maailmaan. Tekin tunnette nyt tuskaa, mutta minä näen teidät vielä uudelleen, ja silloin teidän sydämenne täyttää ilo, jota ei kukaan voi teiltä riistää. Sinä päivänä te ette kysy minulta mitään.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 54:7–10

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 54

– Hetkeksi minä sinut jätin,
mutta suuressa rakkaudessa minä nyt haen sinut takaisin.
Vain tuokioksi, vihani vimmassa,
minä käänsin kasvoni sinusta pois,
mutta minä armahdan sinua,
minun uskollisuuteni on ikuinen,
sanoo Herra, sinun lunastajasi.
– Minä vannon niin kuin Nooan päivinä.
Silloin minä vannoin,
etteivät Nooan ajan vedet enää koskaan tulvisi maan yli,
ja nyt minä vannon,
etten enää sinuun vihastu enkä sinua soimaa.
Vaikka vuoret järkkäisivät
ja kukkulat horjuisivat,
minun rakkauteni sinuun ei järky
eikä minun rauhanliittoni horju,
sanoo Herra, sinun armahtajasi.

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 1:3–9

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä! Suuressa laupeudessaan hän on synnyttänyt meidät uuteen elämään ja antanut meille elävän toivon herättämällä Jeesuksen Kristuksen kuolleista. Häneltä me saamme perinnön, joka ei turmellu, ei tahraannu eikä kuihdu. Se on varattuna teille taivaissa, ja voimallaan Jumala varjelee teidät uskossa, niin että te saavutatte pelastuksen, joka on valmiina saatettavaksi ilmi lopunaikana.

Siksi te riemuitsette, vaikka nyt jouduttekin jonkin aikaa kärsimään monenlaisissa koettelemuksissa. Kultakin koetellaan tuleessa, ja onhan teidän uskonne paljon arvokkaampaa kuin katoava kulta. Koettelemuksissa teidän uskonne todetaan aidoksi, ja siitä koituu Jeesuksen Kristuksen ilmestyessä ylistystä, kirkkautta ja kunniaa. Häntä te rakastatte, vaik-

ka ette ole häntä nähneet, häneen te uskotte, vaikka ette häntä nyt näe, ja te riemuitsette sanoin kuvaamattoman, kirkastuneen ilon vallassa, sillä te saavutatte uskon päämäärän, sielujen pelastuksen.

TAI

2. KOR. 4:16–18

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 4

Sen tähden me emme lannistu. Vaikka ulkonainen ihmistemme murtuu-kin, niin sisäinen ihmistemme uudistuu päivä päivältä. Tämä hetkellinen ja vähäinen ahdinkomme tuottaa meille määrättömän suuren, ikuisen kirkkauden. Emmekä me kiinnitä katsettamme näkyvään vaan näkymättömään, sillä näkyvä kestää vain aikansa mutta näkymätön ikuisesti.

EVANKELIUMI

JOH. 17:11–17

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 17

Jeesus rukoili ja sanoi:

»Minä en enää ole maailmassa, mutta he jäävät maailmaan, kun tulen luoksesi. Pyhä Isä, suojele heitä nimesi voimalla, sen nimen, jonka olet minulle antanut, jotta he olisivat yhtä, niin kuin me olemme yhtä. Kun olin heidän kanssaan, suojelin heitä nimesi voimalla, sen nimen, jonka olet minulle antanut. Minä varjelin heidät, eikä yksikään heistä joutunut hukkaan, paitsi se, jonka täytyi joutua kadotukseen, jotta kirjoitus kävisi toteen.

Nyt minä tulen sinun luoksesi. Puhun tämän, kun vielä olen maailmassa, jotta minun iloni täyttäisi heidät. Minä olen ilmoittanut heille sanasi, ja he ovat saaneet osakseen maailman vihan, koska eivät kuulu maailmaan, niin kuin en minäkään kuulu. En kuitenkaan pyydä, että ottaisit heidät pois maailmasta, vaan että varjelisit heidät pahalta. He eivät kuulu maailmaan, niin kuin en minäkään kuulu. Pyhitä heidät totuudellasi. Sinun sanasi on totuus.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

5. MOOS. 30:19–20

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 30

Mooses kutsui koolle kaikki israelilaiset ja sanoi heille:

»Taivas ja maa ovat todistajinani, kun nyt sanon: Minä olen pannut teidän valittavaksenne elämän ja kuoleman, siunauksen ja kirouksen. Valitkaa siis elämä, että te ja teidän jälkeläisenne saisitte elää. Rakastakaa Herraa, Jumalaanne, totelkaa häntä ja pysykää hänelle uskollisina. Silloin te saatte elää, ja Herra antaa teidän aina asua siinä maassa, josta hän valalla vannonen antoi lupauksen teidän esi-isillenne Abrahamille, Iisakille ja Jaakobille.»

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 11:2, 13–19

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 11

Uskoon perustuu se todistus, jonka Jumala on isistä antanut.

Uskovina nämä kaikki kuolivat. Sitä, mikä heille oli luvattu, he eivät saaneet; he olivat vain etäältä nähneet sen ja tervehtineet sitä iloiten, tunnustaen olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä. Ne, jotka puhuvat näin, osoittavat kaipaavansa isänmaata. Mutta jos heidän mielessään olisi ollut se maa, josta he olivat lähteneet, he olisivat toki voineet palata sinne. Ei, he odottivat parempaa, taivaallista isänmaata. Sen tähden ei Jumalakaan häpeä heitä, vaan sallii itseään kutsuttavan heidän Jumalakseen, sillä hän on heitä varten jo rakentanut valmiin kaupungin.

Usko sai Abrahamin tuomaan Iisakin uhriksi, kun hänet pantiin kotteelle. Hän oli valmis uhraamaan ainoan poikansa, vaikka oli saanut lupaukset, vaikka hänelle oli sanottu: »Iisakin jälkeläisiä sanotaan sinun lapsiksesi.» Hän päätteli, että Jumala kykenee jopa herättämään kuolleen, ja niin hän sai poikansa takaisin, ylösnousemuksen ennusmerkkinä.

EVANKELIUMI

JOH. 14:1–7

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 14

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

»Älköön sydämenne olko levoton. Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minun. Minun Isäni kodissa on monta huonetta – enhän minä muuten sanoisi, että menen valmistamaan teille asuinsijan. Minä menen valmistamaan teille sijaa mutta tulen sitten takaisin ja noudan teidät luokseni, jotta saisitte olla siellä missä minä olen. Te tiedätte kyllä tien sinne minne minä menen.»

Tuomas sanoi hänelle: »Herra, emme me tiedä, minne sinä menet. Kuinka voisimme tuntea tien?» Jeesus vastasi: »Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani. Jos te tunnute minut, opitte tuntemaan myös minun Isäni. Te tunnute hänet jo nyt, olettehan nähneet hänet.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Jumala, taivaallinen Isämme,
valaise meitä totuutesi valolla,
kun harhailemme pimeässä.
Kuljeta meidät tietäsi perille ikuiseen elämään,
jonka olet luvannut omillesi.
Täytä meidät ilolla,
jota maailma ei voi antaa.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Taivaallinen Isä,
sinä annoit oman Poikasi kulkea
tuskan ja kuoleman kautta
ja valmistit hänelle
kolmantena päivänä suuren voiton.
Me kiitämme ja ylistämme sinua siitä,
ettei mikään pimeys voi voittaa hänen valoaan
eikä mikään tappio voi riistää meiltä hänen voittoaan.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Herra, kaiken Luoja,
sinä herätät joka kevät luonnon uuteen kasvuun.
Sinä tahdot uudistaa myös meidät ihmiset,
jotka olemme joutuneet kuoleman valtaan.
Iloitsemme uudistavasta työstäsi ja rukoilemme:
Anna meidän löytää Pojassasi todellinen elämän lähde.
Tee meidät hänessä osallisiksi uuden luomisen voimasta.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

4.

Kristus, Herramme.
Usko sinuun on matka ja tie,
jota kulkiessa eteen avautuu yhä uusia näköaloja.
Kiitos, että tämän matkan aikana
opimme tuntemaan yhä paremmin sinua.
Kiitos salaisuudesta, joka säilyy,
kunnes kerran näemme sinut taivaan kodissa.
Me emme vielä voi aavistaa,
mitä kaikkea sinä olet meitä varten valmistanut.
Pidä meidät tällä tiellä
ja vie meidät kaikki perille taivaaseen.
Ylistys sinulle ikuisesti.

4. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ

CANTATE

Taivaan kansalaisena maailmassa

Kehotus *cantate* (= laulakaa) sekä sen pohjana oleva psalmi 98 kytkevät tämän pyhän vahvasti pääsiäisajan »iloisten» sunnuntain ketjuun. Seurakunta kulkee Voittajan jäljissä totuudessa ja rakkaudessa kohti täydellistä iloa taivaassa. Pyhän Hengen johtamina kristityt saavat jo nyt elää taivaan kansalaisina maailmassa.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	444	On yksi Isä meillä
	470	Kirkkaat riemun äänet soivat
	498	Nyt kulkee halki korpimaan
Pv	569	Herää, sydän, nukkumasta
	409	Suo, Jeesus, paras opettaja
	484	Totuuden Henki, johda sinä meitä
Lisäksi	901	Luoja, Isä, sinulle
	903:1–2, 6	Soi, virteni, kiitosta Herran
	904	Kohotkoon ilohuuto
	906	Riemuita saamme
	912	Minun sydämeni on levollinen
	961	Laulan, koska herätit minut kuolemasta

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Laulakaa Herralle uusi laulu!

Hän on tehnyt ihmeellisiä tekoja.

Hänen oikea kätensä, hänen pyhä voimansa
on tuonut voiton.

Ps. 98:1

Psalmi:

Herra näytti, että hän on meidän pelastajamme,
hän osoitti vanhurskautensa kansojen nähden.

Hän muisti Israelin kansaa,
osoitti jälleen laupeutensa ja uskollisuutensa.
Maan ääretkin saivat tietää,
että Jumalamme pelasti meidät.
Maa, kohota Herralle riemuhuuto!
Iloitkaa ja riemuitkaa, laulakaa ja soittakaa!
Ylistäkää Herraa harpun sävelin,
soittakaa ja laulakaa!
Vaskitorvin ja oinaansarvin
kohottakaa ylistyksenne Herralle, kuninkaalle!
Pauhatkoon meri kaikkineen,
juhlikoon maa, juhlikoot sen asukkaat!
Taputtakoot virrat käsiään,
yhtykööt vuoret niiden iloon Herran edessä,
sillä hän tulee ja tuo maailmaan oikeuden.
Hän hallitsee maanpiiriä vanhurskaasti,
tuomitsee kansoja oikeuden mukaan.

Ps. 98:2–9

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Minä annan teille uuden käskyn:
rakastakaa toisianne!

JOH. 13:34

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 63:7–9

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 63

Herran armotöitä minä julistan,
Herran ylistettäviä tekoja,
muistaen kaikkea sitä, minkä Herra on meille tehnyt,

hänen suurta hyvyyttään Israelia kohtaan,
 kaikkea, minkä hän on sille tehnyt,
 hän, joka on uskollinen ja täynnä armoa.
 Hän sanoi: »Hehän ovat minun kansaani,
 omia lapsiani, jotka eivät minusta luovu.»
 Niin hän tuli heidän pelastajakseen,
 vapautti heidät ahdingosta.
 Ei sanansaattaja, ei enkeli,
 vaan hänen kasvojensa kirkkaus pelasti heidät.
 Rakkaudessaan säälivänä
 hän lunasti heidät vapaiksi,
 hän nosti ja kantoi heitä
 kaikkina menneinä päivinä.

2. LUKUKAPPALE

JAAK. 1:17–21

JAAKOBIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Jokainen hyvä anti ja jokainen täydellinen lahja tulee ylhäältä, taivaan tähtien Isältä, jonka luona ei mikään muutu, ei valo vaihdu varjoksi. Päätöksensä mukaan hän synnytti meidät totuuden sanalla, että olisimme hänen luomistekojensa ensi hedelmä.

Tietäkää, rakkaat veljeni, että itse kunkin tulee olla herkkä kuulemaan mutta hidas puhumaan ja hidas vihaan, sillä miehen viha ei johda oikeudenmukaisuuteen, jota Jumala tahtoo. Olkaa siis sävyisiä ja pankaa pois kaikki saasta ja pahuus. Ottakaa vastaan sana, joka on teihin istutettu ja joka voi pelastaa teidän sielunne.

EVANKELIUMI

JOH. 16:5–15

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 16

Jeesus sanoi:

»Nyt minä menen hänen luokseen, joka on minut lähettänyt. Kukaan teistä ei kysy minulta, minne minä menen, vaan sydämenne on täynnä murhetta sen johdosta, mitä teille sanoin. Mutta minä sanon teille totuuden: teille on hyödyksi, että minä menen pois. Ellen mene, ei Puolustaja voi tulla luoksenne. Mutta mentyäni pois minä lähetän hänet luoksenne, ja hän tulee ja paljastaa, että maailma on väärässä, hän paljastaa, mitä on synty, mitä vanhurskaus ja mitä tuomio. Synti on siinä, että ihmiset eivät

usko minuun, vanhurskaus tulee julki siinä, että minä menen Isän luo ette te enää näe minua, ja tuomio on siinä, että tämän maailman ruhtinas on tuomittu.

Paljon enemmänkin minulla olisi teille puhuttavaa, mutta te ette vielä kykene ottamaan sitä vastaan. Kun Totuuden Henki tulee, hän johtaa teidät tuntemaan koko totuuden. Hän ei näet puhu omissa nimissään, vaan puhuu sen, minkä kuulee, ja ilmoittaa teille, mitä on tuleva. Hän kirkastaa minut, sillä sen, minkä hän teille ilmoittaa, hän saa minulta. Kaikki, mikä on Isän, on myös minun. Siksi sanoin, että hän saa minulta sen, minkä hän teille ilmoittaa.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 32:15–20

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 32

Näin on oleva, kunnes meihin tulee korkeudesta henki.
Silloin autiomaan muuttuu hedelmätarhaksi
ja tarhat ovat laajoja kuin metsät.
Silloin autiomaassa asuu oikeus
ja vanhurskaudella on majansa hedelmätarhojen keskellä.
Ja vanhurskauden hedelmänä on oleva rauha.
Siitä kasvaa levollinen luottamus,
turvallisuus, joka kestää iäti.
Minun kansani saa asua rauhan niityillä,
turvallisissa asuinpaikoissa, huolettomilla leposijoilla.
Metsää kaatuu lakoon, kaupunkeja sortuu maahan,
mutta te onnelliset, te saatte kylvää
kaikkialle, missä vesi kostuttaa maan,
saatte päästää härkänne ja aasinne
vapaasti kulkemaan laitumilla.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 8:9–11

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 8

Te ette elä oman luontonne vaan Hengen alaisina, jos kerran Jumalan Henki asuu teissä. Mutta se, jolla ei ole Kristuksen Henkeä, ei ole hänen

omansa. Jos Kristus on teissä, teidän ruumiinne tosin on kuollut synnin vuoksi, mutta Henki luo elämää, koska teidät on tehty vanhurskaiksi. Jos siis teissä asuu Jumalan Henki, hänen, joka herätti Jeesuksen kuolleista, niin hän, joka herätti Kristuksen kuolleista, on tekevä eläväksi myös teidän kuolevaiset ruumiinne teissä asuvan Henkensä voimalla.

EVANKELIUMI

JOH. 17:6–10

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 17

Jeesus rukoili ja sanoi:

»Minä olen ilmoittanut sinun nimesi niille ihmisille, jotka valitsit maailmasta ja annoit minulle. He olivat sinun, ja sinä uskoit heidät minulle. He ovat ottaneet omakseen sinun sanasi ja tietävät nyt, että kaikki, minkä olet minulle antanut, on tullut sinulta. Kaiken sen, minkä olet puhuttavakseni antanut, minä olen puhunut heille, ja he ovat ottaneet puheeni vastaan. Nyt he tietävät, että minä olen tullut sinun luotasi, ja uskovat, että sinä olet minut lähettänyt.

Minä rukoilen heidän puolestaan. Maailman puolesta minä en rukoile, vaan niiden, jotka sinä olet minulle antanut, koska he kuuluvat sinulle. Kaikki, mikä on minun, on sinun, ja mikä on sinun, on minun, ja minun kirkkauteni on tullut julki heissä.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 4:2–6

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 4

Sinä päivänä Herra antaa versonsa nousta maasta kauniina ja ylväänä. Rehevänä ja kukoistavana nousee maan hedelmä henkiin jääneille israelilaisille. Ja Siionin jäljelle jääneitä ja Jerusalemissa jäljellä olevia kutsutaan pyhiksi – kaikkia, jotka on kirjoitettu elävien kirjaan Jerusalemissa. Kun Herra on huuhtonut pois Siionin tyttärien lian ja poistanut Jerusalemista sen verivelat oikeuden hengellä, puhdistavalla hengellä, hän nostaa Siionin vuoren ylle ja sinne kokoontuneiden ylle päiväksi pilven ja yöksi savupatsaan ja tulen loimun. Ja Herran kirkkaus on oleva kattona kaiken yllä. Se on oleva kuin maja, joka varjelee päivän helteeltä ja suojaa sateen ryöppyjä vastaan.

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 3:18–24

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 3

Lapseni, älkäämme rakastako sanoin ja puheessa, vaan teoin ja totuudessa. Siitä me ymmärrämme, että totuus on meissä, ja me voimme hänen edessään rauhoittaa sydämemme, jos se meitä jostakin syyttää. Jumala on meidän sydäntämme suurempi ja tietää kaiken.

Rakkaat ystävät, jos sydämemme ei meitä syytä, me voimme rohkeasti lähestyä Jumalaa. Ja mitä pyydämmekin, sen me häneltä saamme, koska noudatamme hänen käskyjään ja teemme sitä, mikä on hänen mielensä mukaista.

Tämä on hänen käskynsä: meidän tulee uskoa hänen Poikaansa Jeesukseen Kristukseen ja rakastaa toinen toistamme, niin kuin hän on meitä käsenyt. Joka pitää hänen käskynsä, pysyy Jumalassa, ja Jumala pysyy hänessä. Ja sen, että hän pysyy meissä, me tiedämme Hengestä, jonka hän on meille antanut.

EVANKELIUMI

JOH. 15:10–17

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 15

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

»Jos noudatatte käskyjäni, te pysytte minun rakkaudessaani, niin kuin minä olen noudattanut Isäni käskyjä ja pysyn hänen rakkaudessaan.

Olen puhunut teille tämän, jotta teillä olisi minun iloni sydämessänne ja teidän ilonne tulisi täydelliseksi. Minun käskyni on tämä: rakastakaa toisianne, niin kuin minä olen rakastanut teitä. Suurempaa rakkautta ei kukaan voi osoittaa kuin että antaa henkensä ystäviensä puolesta. Te olette ystäviäni, kun teette sen, minkä käsken teidän tehdä. En sano teitä enää palvelijoiksi, sillä palvelija ei tunne isäntänsä aikeita. Minä sanon teitä ystävikseni, olenhan saattanut teidän tietoonne kaiken, minkä olen Isältäni kuullut. Ette te valinneet minua, vaan minä valitsin teidät, ja minun tahtoni on, että te lähdette liikkeelle ja tuotatte hedelmää, sitä hedelmää joka pysyy. Kun niin teette, Isä antaa teille kaiken, mitä minun nimessäni häneltä pyydätte. Tämän käskyn minä teille annan: rakastakaa toisianne.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra, meidän Jumalamme.
 Sinä herätit Poikasi kuolleista
 ja annoit suuhumme uuden virren,
 ylistyksen ja kiitoksen laulun.
 Rohkaise meitä
 sanoin ja sävelin julistamaan sanomaasi
 ja kutsumaan ihmisiä iloon ja ylistykseen.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

2.

Kaikkivaltias Jumala.
 Sinä olet lähettänyt Totuuden Hengen
 valoksi pimeytemme,
 niin että pysyisimme
 oikeuden ja vanhurskauden tiellä.
 Anna omillesi voima hylätä kaikki,
 mikä murentaa uskoa sinuun.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

3.

Taivaan ja maan Luoja.
 Me kiitämme sinua kaikista teoistasi.
 Avaa meille sanasi
 ja opeta meidät tuntemaan Kristuksen rakkaus,
 niin että ylistämme kiitosvirsin kunniaasi ja armoasi.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

4.

Jumala,
 silloin kun vaarat uhkaavat meitä,
 ajattelemme helposti vain itseämme.
 Mietimme, miten itse selviytyisimme vaikeasta tilanteesta
 ajattelematta, miten muiden käy.
 Anna meille avara sydän,
 niin että otamme huomioon myös toiset.
 Opetä meitä luopumaan omista eduistamme,

jos niiden mukaan toimiminen
on vahingoksi toisille ihmisille.
Auta meitä luottamaan sinun huolenpitoosi.
Sinä voit muuttaa uhkaavankin tilanteen hyväksi.
Kuule meitä Jeesuksen, auttajamme tähden.

5. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ

RUKOUSSUNNUNTAI, ROGATE

Sydämen puhetta Jumalan kanssa

Rogate (= anokaa, rukoilkaa) poikkeaa muiden pääsiäisen jälkeisten sunnuntain latinalaisista nimityksistä sikäli, ettei sitä ole saatu päivän antifonista vaan rukoussulkueista, joita Roomassa järjestettiin 300-luvulta alkaen. Ne korvasivat keväisin pelloille suuntautuneet pakanalliset kulkueet. 400-luvun lopulta lähtien kirkolliset rukoussulkueet sijoittuivat rukoussunnuntain ja helatorstain välisiin arkipäiviin, mistä johtuu niiden myöhempi nimi käyntipäivät (ruotsin *gångdagar*).

Rukoussunnuntain tekstit puhuvat siitä, mitä rukoileminen on ja mitä lupauksia siihen sisältyy. Teksteissä kerrotaan myös Kristuksesta suurena esirukoilijana ja rukoilemisen opettajana.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	271	Nyt kiitän riemuiten
	362	Oi Herra, ilo suuri
	373	Jeesus, kuule rukoukset
Pv	313	Eteesi, armon Jumala
	353	Puolees, Jeesus, rukouksin
	350	Oi Herra, korvas kallista
	514	Anna meille rauhasi
Lisäksi	915	En tiedä, miksi kirkonpenkkiin näin
	916	Maailman kaikki rukoukset poimit
	917:1–2	Rukouksen liekki
	919	Jeesus, Jeesus, kuule rukoukseni
	920	Nyt tapahtukoon tahtosi
	922	Kuuntelen
	931	Joskus sisimpäämme kasvaa ilon kukkamaa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Kertokaa tästä riemuiten,

kuuluttakaa, viekää viesti maan ääriin asti.

Sanokaa: »Herra on lunastanut palvelijansa Jaakobin vapaaksi!»

Psalmi:

Hartaasti minä odotin Herraa,
ja hän kumartui minun puoleeni ja kuuli huutoni.
Hän veti minut ylös syvästä kuopasta,
upottavasta liejusta.
Hän nosti minut kalliolle,
antoi lujan pohjan askelteni alle.
Herra antoi suuhuni uuden virren,
kiitoslaulun Jumalamme ylistykseksi.
Tämän kuulevat monet,
tuntevat pyhää pelkoa ja turvaavat Herraan.
Hyvä on sen osa,
joka luottaa Herraan,
ei etsi apua pahan voimilta
eikä käänny niiden puoleen, jotka valhetta palvelevat.
Herra, minun Jumalani,
kukaan ei ole sinun vertaisesi!
Sinä olet tehnyt suuria tekoja,
sinä ajattelet meidän parastamme.
Minä haluan kertoa teoistasi –
niitä on enemmän kuin voin luetella.

Ps. 40:2–6

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Maailmassa te olette ahtaalla, mutta pysykää rohkeina:
minä olen voittanut maailman.

JOH. 16:33

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JER. 29:11–14

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 29

»Minulla on omat suunnitelmani teitä varten, sanoo Herra. Minun ajatukseni ovat rauhan eivätkä tuhon ajatuksia: minä annan teille tulevaisuuden ja toivon. Silloin te huudatte minua avuksenne, te käännytte rukoillen minun puoleeni, ja minä kuulen teitä. Te etsitte minua, ja te löydätte minut! Koko sydämestänne te minua etsitte, ja minä annan teidän löytää itseni, sanoo Herra. Minä käännän teidän kohtalonne ja kokoan teidät kaikkien kansojen seasta, kaikkialta, minne olen teidät karkottanut. Minä tuon teidät takaisin siihen paikkaan, mistä minä vein teidät pakkosiirtolaisuuteen.»

2. LUKUKAPPALE

EF. 3:14–21

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 3

Minä polvistun Isän eteen, hänen, jonka asemaa jokainen isän ja lapsen suhde taivaassa ja maan päällä kuvastaa. Rukoilen, että hän sanomattomassa kirkkaudessaan hengellään vahvistaisi ja voimistaisi teidän sisäistä olemustanne. Näin Kristus asuu teidän sydämässänne, kun te uskotte, ja rakkaus on elämänne perustus ja kasvupohja. Silloin te kykenette yhdessä kaikkien pyhien kanssa käsittämään kaiken leveyden, pituuden, korkeuden ja syvyyden, ja voitte tajuta Kristuksen rakkauden, joka ylittää kaiken tiedon. Niin Jumalan koko täyteys valtaa teidät.

Jumalalle, joka meissä vaikuttavalla voimallaan kykenee tekemään monin verroin enemmän kuin osaamme pyytää tai edes ajatella, olkoon ylitys seurakunnassa ja Kristuksessa Jeesuksessa kautta kaikkien sukupolvien, aina ja ikuisesti. Aamen.

EVANKELIUMI

JOH. 16:23–33

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 16

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

»Totisesti, totisesti: mitä ikinä te pyydätte Isältä minun nimessäni, sen hän antaa teille. Tähän asti te ette ole pyytäneet mitään minun nimessäni. Pyytäkää, niin te saatte, ja teidän ilonne on täydellinen.

Olen puhunut tästä teille vertauksin. Tulee aika, jolloin en enää käytä vertauksia vaan kerron teille avoimesti kaiken Isästä. Sinä päivänä te esitätte pyyntönne minun nimessäni, enkä minä enää sano, että käännyin Isän puoleen teitä auttaakseni. Rakastaahan Isä itse teitä, koska te olette rakastaneet minua ja uskoneet, että olen tullut Jumalan luota. Isän luota minä olen lähtenyt ja tullut tähän maailmaan, ja nyt minä jätän maailman ja menen takaisin Isän luo.»

Opetuslapset sanoivat: »Nyt sinä puhut selvin sanoin, et enää vertauksin. Me ymmärrämme nyt, että sinä tiedät kaiken eikä sinun tarvitse odottaa, että joku kysyy. Siksi me uskomme, että olet tullut Jumalan luota.»

»Nyt te kyllä uskotte», sanoi Jeesus. »Tulee aika – ja se on jo nyt – jolloin te joudutte hajalle, kuka minnekin, ja jätätte minut yksin. Yksin en silti jää, sillä Isä on minun kanssani. Olen puhunut teille tämän, jotta teillä olisi minussa rauha. Maailmassa te olette ahtaalla, mutta pysykää rohkeina: minä olen voittanut maailman.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

DAN. 9:17–20

DANIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 9

Daniel rukoili ja sanoi:

»Kuule nyt palvelijasi rukous ja nöyrä pyyntö, Jumalamme, ja anna armoni loistaa hävitetyille temppelillesi, Herra, kunniaksi itsellesi. Kallista korvasi, Jumalani, ja kuule. Avaa silmäsi ja katso autioita raunioitamme ja kaupunkia, joka on omistettu nimellesi! Me tuomme sinulle nöyrät pyyntömme, emme omaan vanhurskauteemme, vaan sinun suureen armoosi luottaen. Herra, kuule! Herra, anna anteeksi! Herra, kuuntele ja täytä pyyntömme! Auta pian, kunniasi tähden, Jumalani! Se kaupunki on sinun nimellesi omistettu, ja sinun kansaasi kutsutaan sinun nimelläsi.»

Näin minä puhuin ja rukoilin ja tunnustin syntini ja kansani Israelin synnit ja toin Herran, Jumalani, eteen nöyrän pyyntöni hänen pyhän vuorensa Siionin puolesta.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 8:24–28

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 8

Meidät on pelastettu, se on varma toivomme. Mutta toivo, jonka jo näkee täyttyneen, ei enää ole toivo. Kukapa toivoo sellaista, minkä jo näkee! Jos taas toivomme jotakin mitä emme näe, me myös odotamme sitä kärsivällisesti.

Myös Henki auttaa meitä, jotka olemme heikkoja. Emmehän tiedä, miten meidän tulisi rukoilla, että rukoilisimme oikein. Henki itse kuitenkin puhuu meidän puolestamme sanattomin huokauksin. Ja hän, joka tutkii sydämet, tietää mitä Henki tarkoittaa, sillä Henki puhuu Jumalan tahdon mukaisesti pyhien puolesta.

Me tiedämme, että kaikki koituu niiden parhaaksi, jotka rakastavat Jumalaa ja jotka hän on suunnitelmansa mukaisesti kutsunut omikseen.

EVANKELIUMI

MATT. 6:5–13

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 6

Jeesus opetti ja sanoi:

»Kun rukoulette, älkää tehkö sitä tekopyhien tavoin. He asettuvat mielellään synagogiin ja kadunkulmiin rukoilemaan, jotta olisivat ihmisten näkyvissä. Totisesti: he ovat jo palkkansa saaneet. Kun sinä rukoilet, mene sisälle huoneeseesi, sulje ovi ja rukoile sitten Isääsi, joka on salassa. Isäsi, joka näkee myös sen, mikä on salassa, palkitsee sinut.

Rukoillessanne älkää hokeko tyhjää niin kuin pakanat, jotka kuvittelevat tulevansa kuulluiksi, kun vain latelevat sanoja. Älkää ruvetko heidän kaltaisikseen. Teidän Isänne kyllä tietää mitä te tarvitsette, jo ennen kuin olette häneltä pyytäneetkään. Rukoilkaa te siis näin:

– Isä meidän, joka olet taivaissa!

Pyhitetty olkoon sinun nimesi.

Tulkoon sinun valtakuntasi.

Tapahtukoon sinun tahtosi,

myös maan päällä niin kuin taivaassa.

Anna meille tänä päivänä jokapäiväinen leipämme.

Ja anna meille velkamme anteeksi,

niin kuin mekin annamme anteeksi niille,

jotka ovat meille velassa.

Äläkä anna meidän joutua kiusaukseen,

vaan päästä meidät pahasta.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 17:8–13

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 17

Refidimissä kävivät amalekilaiset israelilaisten kimppuun. Mooses sanoi Joosualle: »Valitse miehiä mukaasi ja lähde taistelemaan amalekilaisia vastaan. Huomenna minä asetun kukkulan laelle Herran sauva kädessäni.» Joosua teki niin kuin Mooses oli käskenyt ja ryhtyi taisteluun amalekilaisia vastaan, kun taas Mooses, Aaron ja Hur nousivat kukkulan laelle. Niin kauan kuin Mooseksen kädet olivat koholla, olivat israelilaiset voitolla, mutta kun hän päästi kätensä vaipumaan, olivat amalekilaiset voitolla. Kun Mooseksen kädet väsyivät, Aaron ja Hur ottivat kiven hänen istuimekseen. Sitten he kannattelivat hänen käsiään kummaltakin puolen, niin että hän jaksoi pitää niitä ylhäällä auringonlaskuun saakka. Näin Joosua voitti amalekilaiset ja heidän sotajoukkonsa.

2. LUKUKAPPALE

JAAK. 5:13–16

JAAKOBIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 5

Jos joku teistä kärsii, hän rukoilkoon; jos joku on hyvillä mielin, hän laulakoon kiitosvirsiä. Jos joku teistä on sairaana, kutsukoon hän luokseen seurakunnan vanhimmat. Nämä voidelkoot hänet öljyllä Herran nimessä ja rukoilkoot hänen puolestaan, ja rukous, joka uskossa lausutaan, parantaa sairaan. Herra nostaa hänet jalkeille, ja jos hän on tehnyt syntiä, hän saa sen anteeksi. Tunnustakaa siis syntinne toisillenne ja rukoilkaa toisenne puolesta, jotta parantuisitte. Vanhurskaan rukous on voimallinen ja saa paljon aikaan.

EVANKELIUMI

LUUK. 11:5–13

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 11

Jeesus sanoo:

»Kuvitelkaa, että joku teistä menee keskellä yötä ystävänsä luo ja sanoo: 'Veli hyvä, lainaa minulle kolme leipää. Eräs ystäväni poikkesi matkallaan luokseni, eikä minulla ole tarjota hänelle mitään.' Toinen vastaa sisältä: 'Älä häiritse minua. Ovi on jo lukossa, ja minä olen nukkumassa

lasten kanssa. En minä voi nousta antamaan mitään.' Mutta minä sanon teille: vaikka hän ei nousisikaan antamaan toiselle leipää pelkkää ystävyttään, hän kuitenkin tekee sen, kun tämä hellittämättä pyytää, ja hän antaa niin paljon kuin toinen tarvitsee.

Niinpä sanon teille: Pyytäkää, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte. Kolkuttakaa, niin teille avataan. Sillä pyytävä saa, etsijä löytää, ja jokaiselle, joka kolkuttaa, avataan. Ei kai kukaan teistä ole sellainen isä, että antaa pojalleen käärmeen, kun poika pyytää kalaa? Tai skorpionin, kun hän pyytää munaa? Jos kerran te pahat ihmiset osaatte antaa lapsillenne kaikenlaista hyvää, niin totta kai teidän Isänne paljon enemmän antaa taivaasta Pyhän Hengen niille, jotka sitä häneltä pyytävät.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herramme Jeesus Kristus.
Sinä opetit meitä rukoilemaan.
Kuule kirkkosi rukoukset.
Auta meitä luottamaan siihen,
että taivaallinen Isämme
antaa meille tahtonsa mukaan,
mitä me sinun nimessäsi pyydämme.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

2.

Taivaallinen Isämme.
Sinä olet kehottanut meitä rukoilemaan
ja luvannut kuulla sitä,
joka pyytää apuasi Jeesuksen nimessä.
Uudista meidät rakkaudellasi
ja anna meille voima elää.
Varjele meitä lankeamasta epätoivoon,
joka estää turvautumasta sinuun.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Taivaallinen Isämme,
sinä olet luvannut kuulla rukouksemme.
Anna meille rukouksen Henki,

niin ettemme vain puhuisi
vaan myös kuuntelisimme,
mitä sinä tahdot meille sanoa.
Tyhjennä meidät kaikesta omastamme,
jotta voisimme ottaa vastaan anteeksiantamuksen
ja uskaltaisimme elää rakkautesi varassa.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

4.

Rakas Isä.
Sinä tiedät, mitä me tarvitsemme,
ennen kuin itse sen ymmärrämme.
Sinä luet ajatuksemme,
ennen kuin sydämemme on alkanut rukoilla.
Kuitenkin sinä, taivaallinen Isä,
haluat, että raivaamme tilan,
missä saamme kaikessa rauhassa kohdata sinut.
Siellä voimme aidosti ja teeskentelemättä
puhua kanssasi omasta elämästämme
ja niiden elämästä,
jotka olet laskenut sydämellellemme.
Herra, opeta meitä rukoilemaan
hengessä ja totuudessa
Poikasi Jeesuksen Kristuksen nimessä.

5.

Hyvä Jumalamme, rakas Isämme.
Kiitämme sinua rukouksen lahjasta.
Kiitos, että rukouksen tie
on aina avoinna meille jokaiselle.
Opetä meitä turvautumaan sinuun kaikessa
ja jättämään rukouksessa
elämämme pienet ja suuret asiat sinun hoitoosi.
Kiitos, että sinä kuulet ja autat.
Auta meitä lepäämään lähelläsi
kuin lapsi äitinsä sylissä.
Kuule meitä Jeesuksen, veljemme ja auttajamme tähden.

HELATORSTAI

Korotettu Herra

Helatorstain eli Kristuksen taivaaseenastumisen päivän aihe ja ajan-kohta, 40 päivää pääsiäisestä, on saatu Apostolien teoista (Ap. t. 1:6–14).

Kristus korotettiin taivasiin. Hän on astunut taivaalliselle valtais-
tuimelle ja istuu nyt Jumalan oikealla puolella. Hänelle on annettu
kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Mikään ei voi erottaa meitä Ju-
malan rakkaudesta. Me emme voi saada yhteyttä Kristukseen inhimil-
listen aistiemme välityksellä, mutta silti hän on Pyhän Henkensä kautta
sanassa ja sakramenteissa läsnä seurakuntansa keskellä. Hänen seuraajensa tehtävä on viedä sanoma korotetusta Herrasta koko maailmaan.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	106	Terve, juhla Kristuksen
	110	Polvistu eteen Herrasi
Pv	107	Oi Jeesus, yksin laupeus
	108	Oi suuri Voitonruhtinas
	109	Kun nousit Isän kunniaan
	339	Halleluja, kiitos Herran
	420	Nyt soikoon taivas kiitostaan
Lisäksi	835	Kun Hengen tuuli tuulee
	901	Luoja, Isä, sinulle
	908	On yksi nimi ylitse muiden
	965	Vien suuren viestin
	966	Isä nyt vie rakastamaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Galilean miehet, mitä te siinä seisotte katselemassa taivaalle?
Tämä Jeesus, joka otettiin teidän luotanne taivaaseen,
tulee kerran takaisin,
samalla tavoin kuin näitte hänen taivaaseen menevän.

AP. T. 1:11

Psalmi:

Jumala nousee valtaistuimelleen,
riemuhuudot kaikuvat, pasuunat soivat.

Ylistäkää Jumalaa, kuningastamme,
ylistäkää ja laulakaa!

Hän on koko maailman kuningas.

Laulakaa hänelle psalmi.

Jumala on kansojen kuningas,
hän istuu pyhällä istuimellaan.

Ps. 47:6–9

Kunnia Isälle ja Pojalle

ja Pyhälle Hengelle,

niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,

iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Hän, joka laskeutui alas,
nousi myös kaikkia taivaita ylemmäs
täyttääkseen kaikkeuden läsnäolollaan.

Ef. 4:10

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

Ps. 110:1–4

PSALMISTA 110

Herra sanoo minun herralleni:

»Istu oikealle puolelleni.

Minä kukistan vihollisesi,
panen heidät jalkojesi alle,
korokkeeksi valtaistuimesi eteen.

Herra, Siionin valtias,
ojentaa sinulle hallitsijan sauvan.

Ulottukoon sinun mahtisi

myös vihollistesi yli!

Nyt sinulla on valta,

kansasi seuraa sinua yhtenä miehenä.
 Pyhillä vuorilla minä sinut synnytin,
 sinä synnyit kuin kaste aamuruskon helmasta.»
 Näin on Herra vannonut, eikä hän valaansa peruuta:
 »Sinä olet pappi ikuisesti,
 sinun papputesi on Melkisedekin pappetta.»

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 1:1–11

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 1

Edellisessä kirjassani, hyvä Teofilos, kerroin kaikesta siitä, mitä Jeesus teki ja mitä hän opetti, alusta alkaen aina siihen päivään saakka, jona hän Pyhän Hengen voimalla antoi valitsemilleen apostoleille käskynsä, ennen kuin hänet otettiin taivaaseen. Heille hän myös monin kiistatton todistein osoitti kuolemansa jälkeen olevansa elossa. Hän näyttäytyi heille neljänkymmenen päivän aikana useasti ja puhui Jumalan valtakunnasta. Ollessaan heidän kanssaan aterialla Jeesus sanoi: »Älkää lähtekö Jerusalemissa, vaan jääkää odottamaan sitä, minkä Isä on teille luvannut ja mistä olette minulta kuulleet. Johannes kastoi vedellä, mutta teidät kastetaan Pyhällä Hengellä. Siihen ei ole enää montakaan päivää.»

Silloin ne, jotka olivat koolla, kysyivät häneltä: »Herra, onko nyt tullut se aika, jolloin sinä rakennat Israelin valtakunnan uudelleen?» Hän vastasi: »Ei teidän kuulu tietää aikoja eikä hetkiä, jotka Isä oman valtansa nojalla on asettanut. Mutta te saatte voiman, kun Pyhä Henki tulee teihin, ja te olette minun todistajani Jerusalemissa, koko Juudeassa ja Samariassa ja maan ääriin saakka.»

Kun hän oli sanonut tämän, he näkivät, kuinka hänet otettiin ylös, ja pilvi vei hänet heidän näkyvistään. Ja kun he Jeesuksen etääntyessä vielä tähysivät taivaalle, heidän vieressään seisoivat yhtäkkiä kaksi valkopukuista miestä. Nämä sanoivat: »Galilean miehet, mitä te siinä seisotte katselemassa taivaalle? Tämä Jeesus, joka otettiin teidän luotanne taivaaseen, tulee kerran takaisin, samalla tavoin kuin näitte hänen taivaaseen menevän.»

EVANKELIUMI

MARK. 16:14–20

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 16

Viimein Jeesus ilmestyi myös yhdelletoista opetuslapselleen heidän ollessaan aterialla. Hän moitti heidän epäuskoaan ja heidän sydämensä

kovuutta, kun he eivät olleet uskoneet niitä, jotka olivat nähneet hänet kuolleista nousseena. Hän sanoi heille: »Menkää kaikkialle maailmaan ja julistakaa evankeliumi kaikille luoduille. Joka sen uskoo ja saa kasteen, on pelastuva. Joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen. Ja niitä, jotka uskovat, seuraavat nämä tunnusmerkit: Minun nimissäni he ajavat pois pahoja henkiä. He puhuvat vierailta kielillä. He tarttuvat käsin käärmeisiin, ja vaikka he juovat tappavaa myrkkyä, se ei vahingoita heitä. He panevat kätensä sairaiden päälle, ja nämä paranevat.»

Kun Herra Jeesus oli puhunut heille tämän, hänet otettiin ylös taivaaseen ja hän istuutui Jumalan oikealle puolelle. Opetuslapset lähtivät matkaan ja saarnasivat kaikkialla. Herra toimi heidän kanssaan ja vahvisti sanan tunnusmerkeillä.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

DAN. 7:13–14

DANIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 7

Yhä minä katselin yöllisiä näkyjä
ja näin, miten taivaan pilvien keskellä
tuli eräs, näöltään kuin ihminen.
Hän saapui Ikaikaisen luo.
Hänet saatettiin Ikaikaisen eteen,
ja hänelle annettiin valta, kunnia ja kuninkuus,
kaikkien kansojen, kansakuntien ja kielten
tuli palvella häntä.
Hänen valtansa on ikuinen valta, joka ei katoa,
eikä hänen kuninkuutensa koskaan häviä.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 1:1–11 (KS. 1. VUOSIKERTA)

TAI

EF. 4:7–15

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 4

Kukin meistä on saanut oman armolahjansa, sen jonka Kristus on nähnyt hyväksi antaa. Kirjoituksissa sanotaankin:

– Hän nousi korkeuteen
vangit voittosaaliinaan,
hän antoi lahjoja ihmisille.

Eikö se, että hän nousi korkeuteen, merkitse, että hän oli laskeutunut alas, aina maan alimpiin paikkoihin? Hän, joka laskeutui alas, nousi myös kaikkia taivaita ylemmäs täyttääkseen kaikkeuden läsnäolollaan. Hän antoi seurakunnalle sekä apostolit että profeetat ja evankeliumin julistajat, sekä paimenet että opettajat, varustaakseen kaikki seurakunnan jäsenet palvelutyöhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen. Kun me kaikki sitten pääsemme yhteen ja samaan uskoon ja Jumalan Pojan tuntemiseen ja niin saavutamme aikuisuuden, Kristuksen täyteyttä vastaavan kypsyyden, silloin emme enää ole alaikäisiä, jotka ajelehtivat kaikenlaisten opin tuulten heiteltävinä ja ovat kavalien ja petollisten ihmisten pelinappulointa. Silloin me noudatamme totuutta ja rakkautta ja kasvamme kaikin tavoin kiinni Kristukseen, häneen, joka on pää.

EVANKELIUMI

JOH. 17:24–26

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 17

Jeesus rukoili ja sanoi:

»Isä, minä tahdon, että ne, jotka olet minulle antanut, olisivat kansani siellä missä minä olen. Siellä he näkevät minun kirkkauteni, jonka sinä olet antanut minulle, koska olet rakastanut minua jo ennen maailman luomista. Vanhurskas Isä, maailma ei ole sinua tuntenut, mutta minä tunnen, ja nämä, jotka ovat tässä, ovat tulleet tietämään, että sinä olet lähettänyt minut. Minä olen opettanut heidät tuntemaan sinun nimesi ja opetan yhä, jotta heissä pysyisi sama rakkaus, jota sinä olet minulle osoittanut, ja jotta minä näin pysyisin heissä.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 33:5–6

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 33

Ylhäinen on Herra! Hän asuu korkeudessa.
Oikeudella ja vanhurskaudella hän täyttää Siionin.
Sinun tulevat päiväsi hän turvaa, hetkestä hetkeen,

hänellä on varattuna apua yllin kyllin, viisautta ja tietoa.
Siionin aarre on Herran pelko.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 1:1–11 (KS. 1. VUOSIKERTA)

TAI

ROOM. 8:31–39

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 8

Jos Jumala on meidän puolellamme, kuka voi olla meitä vastaan? Kun hän ei säästänyt omaa Poikaansaakaan vaan antoi hänet kuolemaan kaikkien meidän puolestamme, kuinka hän ei lahjoittaisi Poikansa mukana meille kaikkea muutakin? Kuka voi syyttää Jumalan valittuja? Jumala – mutta hän julistaa vanhurskaaksi! Kuka voi tuomita kadotukseen? Kristus – mutta hän on kuollut meidän tähtemme, ja enemmänkin: hänet on herätetty kuolleista, hän istuu Jumalan oikealla puolella ja rukoi-lee meidän puolestamme! Mikä voi erottaa meidät Kristuksen rakkaudesta? Tuska tai ahdistus, vaino tai nälkä, alastomuus, vaara tai miekka? On kirjoitettu:

– Sinun tähtesi meitä surmataa kaiken aikaa,
meitä kohdellaan teuraslampaina.

Mutta kaikissa näissä ahdingoissa meille antaa riemuvoiton hän, joka on meitä rakastanut. Olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, eivät enkelit, eivät henkivallat, ei mikään nykyinen eikä mikään tuleva eivätkä mitkään voimat, ei korkeus eikä syvyys, ei mikään luotu voi erottaa meitä Jumalan rakkaudesta, joka on tullut ilmi Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.

EVANKELIUMI

LUUK. 24:46–53

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 24

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

»Näin on kirjoitettu. Kristuksen tuli kärsiä kuolema ja kolmantena päivänä nousta kuolleista, ja kaikille kansoille, Jerusalemissa alkaen, on hänen nimessään saarnattava parannusta ja syntien anteeksiantamista. Te olette tämän todistajat. Minä lähetän teille sen, minkä Isäni on luvannut. Pysykää tässä kaupungissa, kunnes saatte varustukseksenne voiman korkeudesta.»

Jeesus vei opetuslapset ulos kaupungista, lähelle Betaniaa, ja siellä hän kohotti kätensä ja siunasi heidät. Siunatessaan hän erkani heistä, ja hänet otettiin ylös taivaaseen. He kumartuivat maahan asti ja osoittivat hänelle kunnioitustaan, ja sitten he riemua täynnä palasivat Jerusalemiin. He olivat alati temppelessä ja ylistivät Jumalaa.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Taivaallinen Isämme,
 Me muistamme tänään
 Poikasi Jeesuksen Kristuksen taivaaseenastumista.
 Iloitsemme ja rukoilemme:
 Säilytä meissä elävä yhteys häneen,
 kunnes saamme tulla luoksesi
 ja kohdata hänet kasvoista kasvoihin.
 Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

2.

Herramme Jeesus Kristus,
 sinä astuit ylös taivaaseen,
 mutta olet myös luvannut olla kanssamme joka päivä.
 Auta meitä jättäytymään rakkautesi varaan
 ja luottamaan siihen,
 että sinä saatat päätökseen työsi meissä.
 Tätä pyydämme sinun nimessäsi.

3.

Korotettu Herra,
 sinä nousit takaisin kirkkauteesi.
 Sinua me kumarramme ja ylistämme
 Herranamme ja Kuninkaanamme,
 sinuun turvaudumme.
 Ikävöimme nähdä kasvojesi kirkkautta.
 Kiitos siitä, että valosi loistaa pyhästä sanastasi
 ja olet joka päivä meitä lähellä.
 Kiitos, että olet luvannut noutaa kansasi kerran
 kirkkauden asuinsijoihin.
 Auta meitä pysymään uskollisina,
 ettei mikään sammuttaisi meissä taivaallisen kodin ikävää.

Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

4.

Herra Jeesus Kristus, sinä ikuinen Jumalan Poika,
et vaella enää maan päällä köyhänä ja syrjittynä,
vaan istut Isäsi oikealla puolella ja hallitset kaikkea.
Me rukoilemme sinua:
Lähetä meille Pyhä Henkesi
ja suo evankeliumisi levitä kaikkien kansojen keskuuteen.
Säilytä valtakuntasi maan päällä,
kunnes olet pannut kaikki vihollisesi jalkojesi alle
ja antanut meille voiton synnistä, kuolemasta ja Saatanasta.
Ja kun sinä päivien lopulla
tulet takaisin taivaan pilvissä,
anna luonasi ikuinen autuus.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

5.

Jeesus, ylösnoussut Herramme ja Vapahtajamme.
Kiitos, että sinä et jättänyt meitä orvoiksi.
Kun nousit taivaaseen, Isäsi luo,
lähetit lupauksesi mukaan meille Pyhän Henkesi.
Kiitos, että olet koko ajan kanssamme,
vaikka emme näe sinua.
Tee meistäkin sinun todistajiasi.
Ylistys sinulle ikuisesti.

6. SUNNUNTAI PÄÄSIÄISESTÄ

EXAUDI

Pyhän Hengen odotus

Sunnuntain latinalainen nimi *exaudi* (= kuule, Herra) on päivän antifonin alusta (Ps. 27:7). Seurakunta odottaa rukoillen Pyhän Hengen lahjaa.

Ennen taivaaseenastumistaan Kristus lupasi omilleen Pyhän Hengen ja kehotti heitä odottamaan tämän lupauksen täyttymistä. Kristuksen lupaama Pyhä Henki luo yhteyden taivaaseen astuneen Herran ja opetuslasten (seurakunnan) välille, karkottaa pelon ja tekee kristityt osallisiksi Kristuksesta ja hänen lahjoittamastaan pelastuksesta. Pyhä Henki vakuuttaa kristityille, että he ovat Jumalan lapsia ja saavat Jeesuksen tavoin kutsua Jumalaa nimellä *Abba*, Isä.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	124	Käy köyhään sydämeeni
	123	Oi Jeesus Kristus, Herramme
	381	Herrassa on valo, autuus
Pv	120	Käy, Pyhä Henki, luokseni
	446	Oi Pyhä Henki, pyydämme
	568	Oi, kuinka kevät säteilee
	454	Liekkejä on monta
Lisäksi	921	Leipä elämän (2. vsk)
	922	Kuuntelen
	948	Vuodata nyt meihin, Herra

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herra, kuule, kun huudan sinua!

Ole minulle armollinen, vastaa pyyntööni.

Ps. 27:7

Psalmi:

Herra on minun valoni ja apuni,
ketä minä pelkäisin?

Herra on minun elämäni turva,
ketä siis säikkyisin?
Kun vainoojat käyvät minua kohti iskeäkseen hampaansa minuun,
he itse kaatuvat, vihamieheni ja vastustajani suistuvat maahan.
Vaikka sotajoukko saartaisi minut,
sydämeni ei pelkäisi,
vaikka minua vastaan nousisi sota,
ei minulla olisi mitään hätää.
Herra, kuule, kun huudan sinua!
Ole minulle armollinen, vastaa pyyntööni.
Sydämeni muistaa sinun sanasi:
»Etsikää minun kasvojani.»
Herra, minä tahdon etsiä sinua,
älä kätke minulta kasvojasi!
Älä vihastu, älä torju palvelijaasi,
sinä olet aina ollut minun apuni.
Älä nytkään jätä minua, älä hylkää,
sinä Jumalani, sinä auttajani!

Ps. 27:1–3, 7–9

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Kun Totuuden Henki tulee,
hän johtaa teidät tuntemaan koko totuuden.

JOH. 16:13

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 44:1–5

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 44

Ja nyt Jaakob, minun palvelijani, kuule,
kuule, Israel, sinä jonka olen valinnut!

Näin sanoo Herra, joka sinut loi
 ja jo kohdussa sinut muovasi,
 hän, joka auttaa sinua:
 – Älä pelkää, palvelijani Jaakob,
 sinä Jesurun, jonka olen valinnut.
 Minä annan vesien virrata janoavalle,
 purojen kuivaan maahan.
 Minä vuodatan henkeni lapsiisi
 ja siunaukseni vesoillesi,
 ja he versovat kuin kaislikko,
 kuin pajut purojen varsilla.
 Niin yksi sanoo: »Minä kuulun Herralle»,
 toinen taas kutsuu itseään Jaakobin nimellä,
 kolmas kirjoittaa käteensä: »Herran oma»,
 ja ottaa kunnianimekseen Israelin nimen.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 8:12–17

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 8

Meillä on siis velvollisuuksia, veljet, mutta ei itsekästä luontoamme kohta-
 taan; ei meidän pidä elää sen mukaan. Jos elätte luontonne mukaan, te
 kuolette, mutta jos Hengen avulla kuoletatte syntiset tekonne, te saatte
 elää. Kaikki, joita Jumalan Henki johtaa, ovat Jumalan lapsia. Te ette ole
 saaneet orjuuden henkeä, joka saattaisi teidät jälleen pelon valtaan. Olet-
 te saaneet Hengen, joka antaa meille lapsen oikeuden, ja niin me huu-
 damme: »Abba! Isä!» Henki itse todistaa yhdessä meidän henkemme
 kanssa, että olemme Jumalan lapsia. Mutta jos olemme lapsia, olemme
 myös perillisiä, Jumalan perillisiä yhdessä Kristuksen kanssa; jos kerran
 kärsimme yhdessä Kristuksen kanssa, pääsemme myös osallisiksi samas-
 ta kirkkaudesta kuin hän.

EVANKELIUMI

JOH. 15:26–16:4

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUISTA 15 JA 16

Jeesus sanoi:

»Te saatte puolustajan; minä lähetän hänet Isän luota. Hän, Totuuden
 Henki, lähtee Isän luota ja todistaa minusta. Myös te olette minun todis-
 tajiani, olettehan olleet kanssani alusta asti.

Olen puhunut teille tämän, ettei uskonne koetuksissa sortuisi. Teidät erotetaan synagogasta, ja tulee sekin aika, jolloin jokainen, joka surmaa jonkun teistä, luulee toimittavansa pyhän palveluksen Jumalalle. Näin he tekevät, koska he eivät tunne Isää eivätkä minua. Olen puhunut tämän teille siksi, että kun se aika tulee, te muistaisitte minun sanoneen tämän teille.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. KUN. 19:8–13

ENSIMMÄISESTÄ KUNINKAIDEN KIRJASTA, LUVUSTA 19

Elia nousi jalkeille ja söi ja joi. Ruoka antoi hänelle voimaa kulkea neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä, kunnes hän tuli Horebille, Jumalan vuorelle. Siellä hän asettui yöksi luolaan. Yöllä Elia kuuli Herran äänen: »Miksi olet täällä, Elia?» Hän vastasi: »Hellittämättä olen taistellut puolestasi, Herra, kaikkivaltias Jumala, kun israelilaiset ovat hylänneet sinun liittosi. He ovat hajottaneet alttarisi ja tappaneet profeettasi, niin että vain minä olen jäänyt jäljelle. Nyt he etsivät minua riistääkseen minultakin hengen.» Herran ääni sanoi: »Mene ulos ja seiso vuorella Herran edessä. Herra kulkee siellä ohitsesi.» Nousi raju ja mahtava myrsky, se repi vuoria rikki ja murskasi kallioita. Mutta se kävi Herran edellä, myrskyssä Herra ei ollut. Myrskyn jälkeen tuli maanjäristys, mutta Herra ei ollut maanjäristyksessä. Maanjäristystä seurasi tulenlieska, mutta Herra ei ollut tulessakaan. Tulen jälkeen kuului hiljaista huminaa. Kun Elia kuuli sen, hän peitti kasvonsa viitallaan, meni ulos ja jäi seisomaan luolan suulle.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 1:12–14

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 1

Silloin opetuslapset lähtivät tuolta vuorelta, jota kutsutaan Öllymäeksi ja joka on lähellä Jerusalemiä, sapatinmatkan päässä. He palasivat Jerusalemiin ja menivät siellä siihen taloon, jonka yläkerrasta oli tullut heidän kokoontumispaikkansa: Pietari, Johannes ja Jaakob, Andreas, Filippus, Tuomas, Bartolomeus, Matteus ja Jaakob Alfeuksen poika, Simon Kii-vailija ja Juudas Jaakobin poika. He pitivät kaikki yhtä ja rukoilivat lakkaamatta yhdessä joukkoonsa kuuluvien naisten sekä Jeesuksen äidin Marian ja Jeesuksen veljien kanssa.

EVANKELIUMI

JOH. 7:37–39

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 7

Juhlan suurena päätöspäivänä Jeesus nousi puhumaan ja huusi kovalla äänellä: »Jos jonkun on jano, tulkoon minun luokseni ja juokoon! Joka uskoo minuun, hänen sisimmästään kumpuavat elävän veden virrat, niin kuin kirjoituksissa sanotaan.» Tällä Jeesus tarkoitti Henkeä, jonka häneen uskovat tulisivat saamaan. Vielä ei Henki ollut tullut, koska Jeesusta ei vielä ollut kirkastettu.

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

SAK. 14:7–9

SAKARJAN KIRJASTA, LUVUSTA 14

Kerran tulee aika
 – milloin, sen Herra tietää –
 jolloin yö on kirkas kuin päivä
 eikä ilta enää pimene.
 Silloin virtaavat Jerusalemista
 elämää antavat vedet.
 Puolet niistä juoksee itäiseen mereen,
 puolet läntiseen mereen kesät ja talvet, ehtymättä.
 Sinä päivänä Herra on oleva
 koko maanpiirin kuningas.
 Hän on oleva yksi ja ainoa Jumala
 ja hänen nimensä ainoa,
 jota avuksi huudetaan.

2. LUKUKAPPALE

EF. 1:16–23

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 1

Olen lakkaamatta kiittänyt Jumalaa teistä muistaessani teitä rukouksissani. Minä rukouilen, että Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala, kirkkauden Isä, antaisi teille viisauden ja näkemisen hengen, niin että oppisitte tuntemaan hänet ja että hän valaisisi teidän sisäiset silmänne näkemään, millaiseen toivoon hän on meidät kutsunut, miten äärettömän rikkaan

perintöosan hän antaa meille pyhien joukossa ja miten mittaamaton on hänen voimansa, joka vaikuttaa meissä uskovissa. Se on sama väkevä voima, jota hän osoitti herättäessään Kristuksen kuolleista ja asettaessaan hänet istumaan oikealle puolelleen taivaassa, ylemmäksi kaikkia valtoja, voimia ja mahteja, ylemmäksi kaikkia herruuksia, jotka mainitaan tässä ja tulevassakin maailmassa. Jumala on alistanut kaiken hänen valtaansa ja asettanut hänet kaiken yläpuolelle seurakuntansa pääksi. Seurakunta on Kristuksen ruumis ja hänen täyteytensä, hänen, joka kaiken kaikessa täyttää.

EVANKELIUMI

JOH. 17:18–23

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 17

Jeesus rukoili ja sanoi:

»Isä, niin kuin sinä lähetit minut maailmaan, niin olen minäkin lähettänyt heidät. Minä pyhitän itseni uhriksi heidän tähtensä, että heistäkin tulisi totuuden pyhittämiä.

Minä en rukoile vain heidän puolestaan, vaan myös niiden puolesta, jotka heidän todistuksensa tähden uskovat minuun. Minä rukoilen, että he kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa. Niin tulee heidänkin olla yhtä meidän kanssamme, jotta maailma uskoisi sinun lähettäneen minut.

Sen kirkkauden, jonka sinä olet antanut minulle, olen minä antanut heille, jotta he olisivat yhtä, niin kuin me olemme yhtä. Kun minä olen heissä ja sinä olet minussa, he ovat täydellisesti yhtä, ja silloin maailma ymmärtää, että sinä olet lähettänyt minut ja että olet rakastanut heitä niin kuin olet rakastanut minua.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Pyhä, kaikkivaltias Jumala.

Sinä olet heikoissa väkevä.

Tyhjennä meidät omasta voimastamme
ja täytä meidät Hengelläsi.

Toteuta tahtosi elämässämme,
anna valtakuntasi tavoittaa kaikki kansat.

Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Voiman ja lohdutuksen Jumala.
 Tulemme luoksesi väsyneinä ja uutta elämää janoavina.
 Täytä meidät Henkesi voimalla,
 niin että meistä tulee pieniä
 ja sinä yksin olet suuri.
 Tulkoon sinun valtakuntasi,
 tapahtukoon sinun tahtosi.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Kaikkivaltias Herra Jeesus Kristus,
 joka istut Isän oikealla puolella ja olet kaiken Herra.
 Me rukoilemme sinua:
 Lähetä meille Pyhä Henkesi.
 Anna kirkollesi uskollisia palvelijoita,
 valvo itse sanasi kylvöä.
 Varjele valtakuntaasi maan päällä.
 Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

4.

Pyhä Jumala,
 sinä annat raikkaan veden virrata
 ja ylläpitää kaikkea elämää,
 sinä lähetät tuulet uudistamaan maata.
 Virvoita myös meidän sisäistä ihmistämme.
 Suo Pyhän Henkesi,
 Jeesuksen lupaaman auttajan,
 olla joka päivä luonamme,
 niin että näemme huolenpitosi meistä
 ja opimme ymmärtämään sinun tahtosi.
 Abba, Isä.
 Tapahtukoon näin
 Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden.

HELLUNTAIJAKSO

Helluntai on pääsiäisajan viimeinen juhla. Siitä lähtien nimetään kirkkovuoden loppujakson sunnuntait helluntain mukaan. Tämä nimeämistapa korostaa Kristuksen ylösnousemusta kristillisen uskon ytimenä ja pääsiäistä kirkkovuoden keskuksena. Lisäksi näin ilmaistaan, että aika ensimmäisestä helluntaista viimeiseen tuomioon on Pyhän Hengen aikaa.

Helluntain jälkeisten sunnuntaiden keskeisiä aiheita ovat Jeesuksen opetukset, elämä kristittynä Pyhän Hengen johdatuksessa ja kirkon todistus uskostaan. Tätä ilmentää myös liturgisena värinä käytettävä vihreä, elämän, kasvun ja toivon väri.

HELLUNTAIAIKA

Helluntain ajankohta määräytyy Apostolien teoissa (Ap. t. 2) kuvatusta Pyhän Hengen vuodattamisesta, joka tapahtui Kristuksen ylösnousemuksen jälkeisenä juutalaisten helluntaina. Juutalaiset viettävät helluntaijuhlaansa 50. päivänä pääsiäisestä. Juhlan suomenkielinen nimi on saatu ruotsin kielen ilmauksesta *helig dag* (= pyhä päivä). Monissa kielissä juhlan nimi pohjautuu kreikan sanaan *pentekoste* (= viideskymmenes).

Juutalaisten helluntai oli sadonkorjuun ja 100-luvulta jKr. myös lainsaamisen juhla. Kristillisessä helluntaissa tulivat keskeisiksi aiheiksi Pyhän Hengen saaminen ja Hengen toiminta sekä alkuseurakunnan ja koko Kristuksen kirkon synty. Helluntaina toimitettiin ensimmäiset kristilliset kasteet. Varhaisessa kirkossa helluntai oli pääsiäisen ohella toinen vuoden kastepäivistä.

Helluntaiattoon huipentuu helatorstaista alkava Pyhän Hengen odottaminen. Sen iltaan sopii juhlaan valmistava iltajumalanpalvelus tai iltarukous (vesper).

Helluntain raamatuntekstit puhuvat Pyhästä Hengestä lupauksena ja lahjana. Hänet on lähetetty meille puolustajaksi, auttajaksi ja lohduttajaksi. Tässä Hengessä Kristus on kirkossaan jatkuvasti läsnä. Pyhä Henki liittää maailman kaikki kristityt Kristuksen kirkkoon, yhteen Herraan ja yhteen uskoon. Näin helluntain sanoma merkitsee vastakohtaa sille haajukselle, mikä on kuvattu kertomuksessa Babylonin tornista.

HELLUNTAIAATTO

Tule, Pyhä Henki

LITURGINEN VÄRI: punainen.

VIRSISUOSITUKSET

112	Tule, Pyhä Henki, luoksemme
118	Jumala, anna Henkesi
122	Luojansa sanasta sai valon maailma
947	Niin vähän pieni siemen kaipaa
948	Vuodata nyt meihin, Herra

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Minä annan teille uuden sydämen
ja teidän sisimpäanne uuden hengen.

HES. 36:26

Psalmi:

Minä tahdon aina ylistää Herraa,
lakkaamatta laulaa hänelle kiitosta!
Herran hyvyyden tähden minä ylistän itseäni onnelliseksi.
Maan hiljaiset kuulevat sen ja iloitsevat.
Tulkaa, kiittäkää minun kanssani Herraa,
kunnioittakaamme yhdessä hänen nimeään!
Katsokaa, nähkää omin silmin!
Maistakaa, katsokaa Herran hyvyyttä!
Onnellinen se, joka turvaa häneen.
Pelätkää Herraa, te hänen pyhänsä!
Mitään ei puutu niiltä, jotka häntä pelkäävät.
Nuoret leijonatkin uupuvat ja näkevät nälkää,
mutta sillä, joka turvaa Herraan, on kaikkea kyllin.

Ps. 34:2–4, 9–11

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

TAI

Kiittäkää Herraa! Hän on hyvä,
iäti kestää hänen armonsä.

Näin sanokoot ne, jotka Herra on pelastanut,
jotka hän on tuonut ahdingosta vapauteen.

Kiittäkööt he Herraa hänen hyvydestään,
ylistäkööt ihmeellisiä tekoja,
jotka hän on ihmisille tehnyt!

Uhratkoot kiitosuhreja,
kertokoot riemuiten hänen teoistaan!

Ps. 107:1–2, 21–22

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Kiittäkää Herraa, kaikki kansat!
Ylistäkää häntä, kansakunnat! Halleluja!

Ps. 117:1

1. LUKUKAPPALE

JES. 59:20–21

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 59

Siioniin Herra tulee vapauttajana,
Jaakobin jälkeläisten luo lunastajana,
kun he luopuvat rikkomuksistaan,
sanoo Herra.

Herra sanoo heille: »Tämä on minun lupaukseni: ei väisty minun henkeni sinun yltäsi eikä katoa minun sanani, jonka olen suuhusi antanut, ei sinun suustasi, ei jälkeläistesi eikä sinun jälkeläistesi jälkeläisten suusta», sanoo Herra, »ei nyt eikä milloinkaan.»

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 19:1–6

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 19

Paavali vaelsi ylänköseutujen halki ja tuli Efesokseen. Hän tapasi siellä muutamia opetuslapsia ja kysyi heiltä. »Saitteko Pyhän Hengen, kun tulitte uskoon?» »Emme me ole kuulleetkaan mistään Pyhästä Hengestä», nämä vastasivat. »Millä kasteella teidät sitten on kastettu?» kysyi Paavali. He vastasivat: »Johanneksen kasteella.» Silloin Paavali sanoi: »Johannes tosin kastoi vedellä parannukseen, mutta hän kehotti ihmisiä uskomaan toiseen, joka oli tuleva hänen jälkeensä, Jeesukseen.» Tämän kuultuaan he ottivat kasteen Herran Jeesuksen nimeen, ja kun Paavali pani kätensä heidän päälleen, Pyhä Henki tuli heihin ja he puhuivat kielillä ja profetoivat.

EVANKELIUMI

JOH. 14:8–17

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 14

Filippus sanoi Jeesukselle: »Herra, anna meidän nähdä Isä, muuta emme pyydä.»

Jeesus vastasi:

»Etkö sinä, Filippus, tunne minua, vaikka olen jo näin kauan ollut teidän seurassanne? Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän. Kuinka voit sanoa: 'Anna meidän nähdä Isä'? Etkö usko, että minä olen Isässä ja Isä on minussa? Kun puhun teille, en puhu omissa nimissäni: Isä on minussa, ja minun tekoni ovat hänen tekojaan. Uskokaa, kun sanon, että minä olen Isässä ja Isä on minussa. Ellette muuten usko, uskokaa minun tekojeni tähden.

Totisesti, totisesti: joka uskoo minuun, on tekevä sellaisia tekoja kuin minä teen, ja vielä suurempiakin. Minä menen Isän luo, ja mitä ikinä te pyydätte minun nimessäni, sen minä teen, jotta Isän kirkkaus tulisi julki Pojassa. Mitä te minun nimeeni vedoten pyydätte minulta, sen minä teen.

Jos te rakastatte minua, te noudatatte minun käskyjäni. Minä käännyn Isän puoleen, ja hän antaa teille toisen puolustajan, joka on kanssanne ikuisesti. Tämä puolustaja on Totuuden Henki. Maailma ei voi Henkeä saada, sillä maailma ei näe eikä tunne häntä. Mutta te tunnette hänet, sillä hän pysyy luonanne ja on teissä.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra Jumala,
joka helluntaina annoit opetuslapsillesi Pyhän Hengen,
anna meidänkin päästä osallisiksi tästä lahjasta.
Me ikävöimme Hengen vuodattamista kansallesi.
Lähetä Pyhä Henkesi, lahjoita meille usko ja rakkaus.
Tätä pyydämme Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kautta.

2.

Tule, Pyhä Henki.
Muuta pelko toivoksi,
epäusko ja epäluulo luottamukseksi,
heikkous voimaksi.
Tule sinnekin, missä pahuuden vallat vaikuttavat.
Tule ja siunaa helluntaimme,
tee siitä ilon ja rakkauden juhla.

3.

Taivaallinen Isä,
sinä tiedät, mitä kansasi tarvitsee.
Lähetä Pyhä Henkesi keskelle
epävarmuuttamme ja ahdistustamme.
Vahvista Hengelläsi heikot,
paranna sairaat, lohduta murheelliset.
Anna toivonsa menettäneille uusi toivo.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

4.

Rakas Vapahtaja.
Sinä et jättänyt omiasi orvoiksi,
vaan elät seurakuntasi keskellä.
Me kiitämme sinua Totuuden Hengestä,
joka on puolustajamme,
kun koettelemukset ja ahdistukset kohtaavat meitä.
Vahvista meitä Hengelläsi todistamaan sinusta silloinkin,
kun maailma yrittää tehdä turhaksi sanasi ja armosi.
Kiitos siitä, että sinä voit rakkaudellasi
kukistaa kaiken vastarinnan ja avata tien yhteyteesi.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

5.

Armon ja lohdutuksen Jumala.
Sydämemme janoaa sinun Henkeäsi
kuin kuivuuteen nääntyvä maa vettä.
Lähetä virvoittava sateesi,
tee meidät eläviksi,
auta uuteen alkuun.
Odotamme ja ikävöimme ihmettäsi,
kosketustasi,
joka muuttaa tyhjyytemme ja uupumuksemme
yltäkylläiseksi elämäksi.
Vastaa kaipaukseemme
ja anna taivaallisen ilosi vallata meidät.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen tähden.

HELLUNTAIPÄIVÄ

Pyhän Hengen vuodattaminen

LITURGINEN VÄRI: punainen.

VIRSISUOSITUKSET

A	111	Oi Pyhä Henki, Herramme
	125	Kosketa minua, Henki
	567	Ah, kuinka kevät hohtaa
Pv	114	Oi Pyhä Henki, Jumala
	117	Pyhä Henki, lohduttaja
	113	Oi Pyhä Henki, vahvista
	119	Henki, armon tuoja
Lisäksi	746	Keskellämme ihmeellinen
	835	Kun Hengen tuuli tuulee
	917:1-2, 10	Rukouksen liekki
	946	En voi nähdä tuulta
	947	Niin vähän pieni siemen kaippaa
	948	Vuodata nyt meihin, Herra
	949	Kirkko olkoon niin kuin puu
	963	Herra, kutsut työhösi
	966	Isä nyt vie rakastamaan
	976	Kyyneliin kastuu köyhien maa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herran henki täyttää kaiken maan. Halleluja!

VIIS. 1:7

TAI

Kun sinä lähetät henkesi,
se luo uutta elämää.

PS. 104:30

Psalmi:

Laulakaa Jumalalle, soittakaa hänen nimensä kunniaksi,
ylistäkää häntä, joka kiittää pilvivaunuillaan.

Herra on hänen nimensä,
iloitkaa hänen edessään!
Hän on orpojen isä ja leskien puoltaja,
Jumala pyhässä asunnossaan.
Hän antaa yksinäiselle kodin,
hän päästää vangitut vapauteen,
mutta hänen vastustajansa saavat asua
paljaaksi paahtuneessa maassa.
Jumala, kun sinä johdit kansaasi,
kun kuljit autiomaassa,
niin maa järisi ja taivas vihmoi vettä
Jumalan, Siinain Herran,
Jumalan, Israelin Jumalan edessä.
Sinä, Jumala, annat runsaat sateet,
nääntyneen maasi sinä saat jälleen kukoistamaan.
Sinun väkesi elää siellä,
hyvydessäsi sinä huolehdit köyhistä, Jumala.

Ps. 68:5–11

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Tule, Pyhä Henki, täytä uskoviesi sydämet
ja sytytä heihin rakkautesi liekki.

VIRREN 112 MUKAAN

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

HES. 36:24–28

HESEKIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 36

Näin sanoo Herra Jumala:

»Minä otan teidät vieraiden kansojen keskeltä, minä kokoan teidät kaikista maista ja tuon teidät omaan maahanne. Minä vihmon teidän pääl-

lenne puhdasta vettä, niin että te puhdistutte, minä puhdistan teidät kaikesta saastastanne ja epäjumalienne kaikesta iljettävyydestä. Minä annan teille uuden sydämen ja teidän sisimpäänne uuden hengen. Minä otan teidän rinnastanne kivisydämen pois ja annan tilalle elävän sydämen. Minä annan henkeni teidän sisimpäänne ja ohjaan teidät seuraamaan säädöksiäni, ottamaan varteen minun käskyni ja elämään niiden mukaan. Te saatte asua maassa, jonka minä olen isillenne antanut, te olette minun kansani ja minä olen teidän Jumalanne.»

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 2:1–13

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 2

Kun sitten koitti helluntaipäivä, he olivat kaikki yhdessä koolla. Yhtäkkiä kuului taivaalta kohahdus, kuin olisi käynyt raju tuulenpuuska, ja se täytti koko sen talon, jossa he olivat. He näkivät tulenlieskoja, kuin kieliä, jotka jakautuivat ja laskeutuivat itse kunkin päälle. He tulivat täyteen Pyhää Henkeä ja alkoivat puhua eri kielillä sitä, mitä Henki antoi heille puhuttavaksi.

Jerusalemossa asui hurskaita juutalaisia, joita oli tullut sinne kaikkien kansojen keskuudesta, mitä taivaan alla on. Kun tämä ääni kuului, paikalle kerääntyi paljon väkeä, ja hämmästys valtasi kaikki, sillä jokainen kuuli puhuttavan omaa kieltään. He kysyivät ihmeissään: »Eivätkö nuo, jotka puhuvat, ole kaikki galilealaisia? Kuinka me sitten kuulemme kukin oman synnyinmaamme kieltä? Meitä on täällä partilaisia, meedialaisia ja elamilaisia, meitä on Mesopotamiasta, Juudeasta ja Kappadokiasta, Pontoksesta ja Aasian maakunnasta, Frygiasta, Pamfyliasta, Egyptistä ja Libyasta Kyrenen seudulta, meitä on tullut Roomasta, toiset meistä ovat syntyperäisiä juutalaisia, toiset uskoomme kääntyneitä, meitä on kreetalaisia ja arabialaisia – ja me kaikki kuulemme heidän julistavan omalla kielellämme Jumalan suuria tekoja.»

He eivät tienneet, mitä ajatella. Ihmeissään he kyselivät toinen toiseltaan: »Mitä tämä oikein on?» Mutta jotkut pilkkasivat: »He ovat juovuksissa, makeaa viiniä täynnä.»

EVANKELIUMI

JOH. 14:23–29

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 14

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

»Jos joku rakastaa minua, hän noudattaa minun sanaani. Minun Isäni rakastaa häntä, ja me tulemme hänen luokseen ja jäämme asumaan hänen luokseen. Se, joka ei minua rakasta, ei noudata minun sanaani – mutta sana, jonka te kuulette, ei ole minun omani, vaan Isän, joka on minut lähettänyt.

Tämän minä olen puhunut teille nyt, kun vielä olen teidän luonanne. Puolustaja, Pyhä Henki, jonka Isä minun nimessäni lähettää, opettaa teille kaiken ja palauttaa mieleenne kaiken, mitä olen teille puhunut.

Minä jätän teille rauhan. Oman rauhani minä annan teille, en sellaista jonka maailma antaa. Olkaa rohkeat, älkää vaipuko epätoivoon. Kuulittehan, mitä sanoin: minä menen pois, mutta tulen taas teidän luoksenne. Jos rakastaisitte minua, te iloitsisitte siitä, että minä menen Isän luo, sillä Isä on minua suurempi. Olen puhunut tästä jo nyt, jotta te uskoisitte, kun se tapahtuu.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JER. 31:31–34

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 31

»Tulee aika», sanoo Herra, »jolloin minä teen uuden liiton Israelin kansan ja Juudan kansan kanssa. Tämä liitto ei ole samanlainen kuin se, jonka tein heidän isiensä kanssa silloin, kun tartuin heidän käteensä ja vein heidät pois Egyptin maasta. Sen liiton he rikkoivat, vaikka minä olin ottanut heidät omakseni, sanoo Herra.

Tämän liiton minä teen Israelin kansan kanssa tulevina päivinä, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän sisimpäänsä, kirjoitan sen heidän sydämeensä. Minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani. Silloin ei kukaan enää opeta toista, veli ei opeta veljeään sanoen: 'Oppikaa tuntemaan Herra!' Sillä kaikki, pienimmästä suurimpaan, tuntevat minut, sanoo Herra. Minä annan anteeksi heidän rikoksensa enkä enää muista heidän syntejään.»

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 2:1–13 (KS. 1. VUOSIKERTA)

EVANKELIUMI

JOH. 14:15–21

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 14

Jeesus sanoi:

»Jos te rakastatte minua, te noudatatte minun käskyjäni. Minä käännyin Isän puoleen, ja hän antaa teille toisen puolustajan, joka on kanssanne ikuisesti. Tämä puolustaja on Totuuden Henki. Maailma ei voi Henkeä saada, sillä maailma ei näe eikä tunne häntä. Mutta te tunnette hänet, sillä hän pysyy luonanne ja on teissä.

En minä jätä teitä orvoiksi, vaan tulen luoksenne. Vielä vähän aikaa, eikä maailma enää näe minua, mutta te näette, sillä minä elän ja tekin tullette elämään. Sinä päivänä te ymmärrätte, että minä olen Isässäni ja että te olette minussa ja minä teissä. Joka on ottanut vastaan minun käskyni ja noudattaa niitä, se rakastaa minua. Ja minun Isäni rakastaa sitä, joka rakastaa minua, ja häntä minäkin rakastan ja ilmaisen hänelle itseni.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JOEL 3:1–5

JOELIN KIRJASTA, LUVUSTA 3

– Tämän jälkeen on tapahtuva,
että minä vuodatan henkeni
kaikkiin ihmisiin.

Ja niin teidän poikanne ja tyttärenne profetoivat,
nuorukaisenne näkevät näkyjä,
vanhuksenne ennusunia.

Myös orjiin ja orjattariin
minä vuodatan henkeni noina päivinä.

Minä annan teidän nähdä merkkejä
taivaalla ja maan päällä:

verta, tulta ja savupatsaita.

Aurinko pimenee,

kuu värjäytyy vereen,

ennen kuin koittaa Herran päivä,
suuri ja pelottava.
Mutta jokainen, joka huutaa avukseen Herran nimeä, pelastuu.
Siionin vuori ja Jerusaleml
on turvapaikka,
niin Herra on luvannut.
Ne, jotka Herra kutsuu,
ne pelastuvat.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 2:1–13 (KS. 1. VUOSIKERTA)

EVANKELIUMI

JOH. 3:16–21

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 3

Jeesus sanoi Nikodemokselle:

»Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikaansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän.

Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen. Sitä, joka uskoo häneen, ei tuomita, mutta se, joka ei usko, on jo tuomittu, koska hän ei uskonut Jumalan ainoaan Poikaan. Ja tuomio on tämä: valo on tullut maailmaan, mutta pahojen tekojensa tähden ihmiset ovat valinneet sen asemesta pimeyden. Se, joka tekee pahaa, kaihtaa valoa; hän ei tule valoon, etteivät hänen tekonsa paljastuisi. Mutta se, joka noudattaa totuutta, tulee valoon, jotta kävisi ilmi, että hänen tekonsa ovat lähtöisin Jumalasta.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra, meidän Jumalamme.
Sinä olet lähettänyt Pyhän Hengen,
Herran ja eläväsitekijän,
joka avaa kaikille kansoille tien luoksesi
ja johdattaa meidät pyhien yhteyteen.
Uudista meidät Pyhän Hengen runsailla lahjoilla.
Yhdistä koko ihmiskunta ylistämään sinua

ja sinun suuria tekojasi.
 Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme kautta,
 joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
 elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

2.

Kaikkivaltias Jumala, taivaallinen Isä.
 Sinä annoit Pyhän Henkesi valaisemaan,
 lohduttamaan ja neuvomaan kansaasi.
 Lähetä eläväksi tekevä Henki keskellemme
 sanassa ja pyhissä sakramenteissa.
 Anna evankeliumin sanoman
 levitä kaikkialle maailmaan,
 kunnes kaikki kansat ylistävät
 omalla kielellään sinua pelastuksen lahjasta.
 Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme kautta,
 joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
 elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

3.

Herra, meidän Jumalamme.
 Ensimmäisenä helluntaina sinä täytit
 uskovien sydämet Pyhällä Hengellä.
 Sinä annoit heidän puhua eri kielillä
 ja kuuluttaa sanomaa Kristuksen
 kuolemasta ja ylösnousemuksesta.
 Anna seurakunnallesi Henkesi voimaa
 julistaa ihmeellisiä tekojasi.
 Murra esteet evankeliumin tieltä,
 tee mahdoton mahdolliseksi.
 Kutsu kaikkia lunastettuja seurakuntasi yhteyteen
 ylistämään sinua kaikilla kielillä.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

4.

Kaikkivaltias Jumala.
Sanallasi sinä loit maailman
ja herätit elämän tyhjään ja autioon maahan.
Yhä vieläkin luomakunta julistaa sinun kunniaasi.
Me ylistämme sinua siitä,
että luot Pyhän Henkesi valolla
meihin elämää ja hoidat sitä.
Kiitos uskon lahjasta ja elävästä toivosta.
Kiitos rakkauden tulesta,
jonka olet meissä sytyttänyt.
Anna Pyhän Henkesi kirkastaa Jeesusta Kristusta
ainoana pelastajanamme ja koko maailman toivona.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

5.

Tule, Pyhä Henki,
ja lähetä taivaallisen valosi säteily.
Tule, köyhien Isä.
Tule, lahjojen antaja.
Tule, sydänten valo,
sinä paras lohduttaja,
sielun suloinen vieras ja lämpö.
Työssä sinä olet lepo,
helteessä vilvoitus,
murheessa lohdutus.
Oi ihmeellinen valo,
täytä uskollistesi sydämen syvyydet.
Ilman sinua, Henki,
ei mikään ole ihmisessä puhdasta.
Pese se mikä on likaista,
kastele se mikä on kuivaa,
paranna se mikä on haavoittunut.
Murra se mikä on kovaa,
lämmitä se mikä on kylmää.
Etsi kaikki eksyneet.
Anna uskovillesi, sinuun luottaville, pyhät lahjasi.
Anna uskon vahvistus,
anna autuas loppu,
anna ikuinen ilo.

6.

Rakas taivaallinen Isämme.
Kiitos Pyhän Hengen lahjasta.
Kiitos, että Henkesi tekee tänäkin päivänä
työtään maailmassa:
eksyneet kääntyvät omilta teiltään sinun puoleesi,
syntiset löytävät Jeesuksen,
särkyneet tulevat ehjiksi ja sairaita paranee.
Anna Pyhän Hengen tuoda koteihin
rakkauden ja anteeksiannon mieltä.
Anna meidän olla sinun käytössäsi.
Kuule meitä Jeesuksen tähden.

HELLUNTAIN JÄLKEINEN VIIKKO ELI HELLUNTAIVIIKKO

Helluntaista alkava viikko puhuu Hengen synnyttämästä elämästä. Pyhän Hengen työ ei rajoittunut Jerusalemiin, vaan levisi koko maailmaan. Sanan ja Hengen vaikutus synnytti uskon Kristukseen ja loi uskovissa keskinäisen yhteyden. Seurakunta oppi käsittämään itsensä yhdeksi Jumalan kansaksi, Kristuksen ruumiiksi.

LITURGINEN VÄRI: punainen.

VIRSISUOSITUKSET

115	Oi Luoja, lohduttajamme
116	Oi Pyhä Henki, majasi
119	Henki, armon tuoja
445	Oi Pyhä Henki, riennä
949	Kirkko olkoon niin kuin puu
963	Herra, kutsut työhösi
966	Isä nyt vie rakastamaan

RAAMATUNTEKSTIT

VANHAN TESTAMENTIN LUKUKAPPALEET

1. MOOS. 11:1–9

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 11

Koko maailma käytti samoja sanoja ja puhui yhtä kieltä. Kun ihmiset siirtyivät itään, he löysivät Sinearin maasta tasangon ja jäivät sinne asumaan. Ja he sanoivat toisilleen: »Tehkäämme tiiliä ja polttakaamme ne koviksi.» He käyttivät savitiiltä rakennuskivenä ja asfalttipikeä muuraamiseen. He sanoivat: »Rakentakaamme itsellemme kaupunki ja torni, joka ulottuu taivaaseen asti. Sillä tavoin saamme mainetta emmekä myöskään hajaannu yli koko maan.»

Herra tuli katsomaan kaupunkia ja tornia, jota ihmiset rakensivat, ja sanoi: »Siinä he nyt ovat, yksi kansa, jolla on yksi ja sama kieli. Tämä, mitä he ovat saaneet aikaan, on vasta alkua. Nyt he pystyvät tekemään mitä tahansa. Menkäämme sekoittamaan heidän kielensä, niin etteivät he ymmärrä toistensa puhetta.» Ja niin Herra hajotti heidät sieltä kaikkialle maailmaan, ja he lakkasivat rakentamasta kaupunkia. Kaupunki sai nimen Babylon, sillä siellä Herra sekoitti ihmisten kielen ja sieltä hän hajotti heidät kaikkialle maailmaan.

4. MOOS. 11:11–12, 14–17, 24–25

NELJÄNNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 11

Mooses sanoi Herralle: »Miksi kohtelet niin tylysti minua, palvelijaasi? Miksi olet minua kohtaan niin säälimätön, että olet pannut taakakseni tämän kansan? Minäkö muka olen tämän kansan äiti, minäkö olen sen synnyttänyt, kun käsket minua nostamaan sen syliini kuin hoitaja sylilapsen! Pitäisikö minun käsilläni kantaa tämä kansa siihen maahan, josta valalla vannoen annoit lupauksen jo meidän esi-isillemme? Minä en jaksakaan yksinäni johtaa tätä kansaa; taakka on minulle liian raskas. Jos aiot kohdella minua näin, anna minun mieluummin kuolla heti. Ole minulle armollinen ja päästä minut kokemasta enempiä tätä kurjuutta.»

Herra sanoi Moosekselle:

»Kokoa Israelin vanhimmista seitsemänkymmentä miestä, joiden tiedät olevan arvossa pidettyjä kansan johtajia, ja tuo heidät minun luokseni pyhäkköteltan luo. He jääkööt sinne odottamaan sinun kanssasi. Minä laskeudun sinne puhumaan kanssasi ja siirrän sinusta heihin sitä henkeä, jonka olet saanut. Näin he voivat auttaa sinua huolehtimaan kansasta, eikä sinun enää tarvitse yksin kantaa koko taakkaa.»

Mooses meni ulos ja kertoi kansalle, mitä Herra oli sanonut. Sitten hän kokosi seitsemänkymmentä miestä kansan vanhimpien joukosta ja vei heidät pyhäkköteltan luo. Herra laskeutui pilveen verhoutuneena ja puhui Moosekselle. Sitten hän siirsi Mooseksen saamaa henkeä näihin seitsemänkymmeneen vanhimpaan, ja kun henki laskeutui heihin, he joutuivat profeetalliseen hurmukseen. Myöhemmin tätä ei heille enää tapahtunut.

UUDEN TESTAMENTIN LUKUKAPPALEET

AP. T. 2:36–41

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 2

Pietari puhui:

»Tästä siis saa koko Israelin kansa olla varma: Jumala on tehnyt Jeesuksen Herraksi ja Messiaaksi – tämän Jeesuksen, jonka te ristiinnaulitsitte.»

Kuullessaan tämän kaikki tunsivat piston sydämessään, ja he sanoivat Pietarille ja muille apostoleille: »Veljet, mitä meidän pitää tehdä?» Pietari vastasi: »Kääntykää ja ottakaa itse kukin kaste Jeesuksen Kristuksen nimeen, jotta syntinne annettaisiin anteeksi. Silloin te saatte lahjaksi Pyhän Hengen. Teitä tämä lupaus tarkoittaa, teitä ja teidän lapsianne, ja

myös kaikkia niitä, jotka ovat etäällä – keitä ikinä Herra, meidän Jumalamme, kutsuu.»

Pietari jatkoi vielä puhettaan. Hän vetosi heihin ja kehotti: »Antakaa pelastaa itsenne, ettette hukkuisi tämän kieroutuneen sukupolven mukana.» Ne, jotka ottivat hänen sanomansa vastaan, kastettiin, ja uskovien joukkoon tuli sinä päivänä lisää noin kolmetuhatta henkeä.

AP. T. 10:44–48

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 10

Pietarin puhuessa Corneliuksen kodissa laskeutui Pyhä Henki kaikkiin, jotka olivat hänen sanojaan kuulemassa. Kaikki Pietarin mukana tulleet juutalaiset uskonveljet ihmettelivät sitä, että Pyhän Hengen lahja vuodatettiin myös pakanoihin; he kuulivat, kuinka nämä puhuivat kielillä ja ylistivät Jumalan suuruutta. Silloin Pietari sanoi: »Kuka voi estää kastamasta vedellä näitä, jotka ovat saaneet Pyhän Hengen niin kuin mekin?» Hän käski kastaa heidät Jeesuksen Kristuksen nimeen. He pyysivät sitten häntä jäämään sinne vielä muutamaksi päiväksi.

1. KOR. 12:1–11

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 12

Veljet, haluan teidän olevan selvillä Pyhän Hengen lahjoista. Muistatethan, kuinka ollessanne vielä pakanoita vastustamaton voima ajoi teitä mykkien epäjumalien luo. Siksi sanon teille selvästi, että kukaan, joka puhuu Jumalan Hengen valtaamana, ei voi sanoa: »Jeesus on kirottu.» Kukaan ei myöskään voi sanoa: »Jeesus on Herra», muuten kuin Pyhän Hengen vaikutuksesta.

Armolahjoja on monenlaisia, mutta Henki on sama. Myös palvelutehtäviä on monenlaisia, mutta Herra on sama. Jumalan voiman vaikutuksia on monenlaisia, mutta hän, joka meissä kaikissa kaiken vaikuttaa, on sama. Hän antaa Hengen ilmetä itse kussakin erityisellä tavalla, yhteiseksi hyödyksi. Yhden ja saman Hengen voimasta toinen saa kyvyn jakaa viisautta, toinen kyvyn jakaa tietoa, toiselle sama Henki suo uskon voiman, toiselle parantamisen lahjan, joku saa voiman tehdä ihmeitä, joku profetoimisen lahjan, joku kyvyn erottaa eri henget toisistaan, joku kielillä puhumisen lahjan, joku taas kyvyn tulkita tällaista puhetta. Kaiken tämän saa aikaan yksi ja sama Henki, joka jakaa kullekin omat lahjansa niin kuin tahtoo.

1. KOR. 12:12–13, 20–31

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 12

Kristus on niin kuin ihmisruumis, joka on yksi kokonaisuus mutta jossa on monta jäsentä; vaikka jäseniä on monta, ne kaikki yhdessä muodostavat yhden ruumiin. Meidät kaikki, olimmepa juutalaisia tai kreikkalaisia, orjia tai vapaita, on kastettu yhdeksi ruumiiksi. Yksi ja sama Henki on yhdistänyt meidät, kaikki me olemme saaneet juoda samaa Henkeä.

Jäseniä on kuitenkin monta, kun taas ruumis on yksi.

Ei silmä voi sanoa kädelle: »Minä en tarvitse sinua», eikä liioin pää jaloille: »Minä en tarvitse teitä.» Päinvastoin, juuri ne ruumiinjäsenet, jotka meidän mielestämme ovat muita heikompia, ovat välttämättömiä. Me verhoamme erityisen arvokkaasti ne ruumiinosat, joita emme pidä kovinkaan arvokkaina, ja peitämme erityisen säädyllisesti ne, joita häpeämme. Säädylliset ruumiinosat eivät tällaista verhoa tarvitse. Kun Jumala yhdisti jäsenet ruumiiksi, hän antoi vähempiarvoisille jäsenille suuremman kunnian, jotta ruumiissa ei syntyisi eripuraisuutta vaan jäsenet yhteen kuuluen huolehtisivat toinen toisestaan. Jos yksi jäsen kärsii, kärsivät kaikki muutkin jäsenet, ja jos yksi jäsen saa osakseen kunniaa, iloitsevat kaikki muutkin sen kanssa.

Te olette Kristuksen ruumis, ja jokainen teistä on tämän ruumiin jäsen. Jumala on seurakunnassaan asettanut ensinnäkin jotkut apostoleiksi, toiseksi jotkut profeetoiksi ja vielä jotkut opettajiksi. Muutamilla on voima tehdä ihmeitä, toisilla parantamisen lahja, toisilla kyky auttaa muita, toimia johtajana tai puhua kielillä. Eivät kai kaikki ole apostoleja? Tai profeettoja? Tai opettajia? Tai ihmeiden tekijöitä? Eihän kaikilla ole parantamisen lahjaa? Eiväthän kaikki puhu kielillä tai tulkitse tällaista puhetta?

Mutta tavoitelkaa kaikkein arvokkaimpia armolahjoja!

EVANKELIUMIT

JOH. 6:44–47

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 6

Jeesus sanoi:

»Ei kukaan voi tulla minun luokseni, ellei Isä, joka minut on lähettänyt, vedä häntä. Sen, joka tulee, minä herätän viimeisenä päivänä. Profeettojen kirjoituksissa sanotaan: 'Heistä kaikista tulee Jumalan opetuslapsia.' Jokainen, joka on kuunnellut Isää ja ottanut vastaan hänen opetuksensa, tulee minun luokseni. Isää tosin ei kukaan ole nähnyt; ainoastaan hän, joka on tullut Jumalan luota, on nähnyt Isän. Totisesti, totisesti: sillä, joka uskoo, on ikuinen elämä.»

JOH. 16:12–15

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 16

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

»Paljon enemmänkin minulla olisi teille puhuttavaa, mutta te ette vielä kykene ottamaan sitä vastaan. Kun Totuuden Henki tulee, hän johtaa teidät tuntemaan koko totuuden. Hän ei näet puhu omissa nimissään, vaan puhuu sen, minkä kuulee, ja ilmoittaa teille, mitä on tuleva. Hän kirkastaa minut, sillä sen, minkä hän teille ilmoittaa, hän saa minulta. Kaikki, mikä on Isän, on myös minun. Siksi sanoin, että hän saa minulta sen, minkä hän teille ilmoittaa.»

RUKOUKSIA

1.

Taivaallinen Isämme,
 jolta jokainen hyvä anti
 ja täydellinen lahja tulevat.
 Auta meitä elämään niin,
 että sinun työsi näkyisi meissä
 ja todistaisi rakkaudestasi koko maailmaa kohtaan.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Tule, Pyhä Henki, tänne,
 laskeudu taivaasta alas
 meidän sydämissämme Kristusta kirkastamaan.
 Tule, köyhäin apu,
 tule, lahjain antaja,
 tule, sielun kirkkaus,
 sinä paras lohduttaja,
 sielun hyvä vieras ja suloinen lämpö.
 Töissä sinä olet lepo,
 helteessä virvoitus,
 murheessa lohdutus.
 Sinä kaikkein pyhin kirkkaus ja valo,
 täytä uskollistesi sydämet.
 Ilman sinun voimaasi ei ole mitään viatonta.
 Pese se, mikä saastainen on,
 kastele se, mikä kuiva on,
 paranna, mikä haavoitettu on,
 pehmitä, mikä kova on,
 lämmitä, mikä kylmä on,
 etsi kaikkia eksyneitä.
 Anna uskollisillesi, jotka sinuun turvautuvat,
 pyhät lahjasi.
 Anna uskon vahvistusta,
 anna autuas loppu,
 anna iäinen ilo.

3.

Pyhä Jumala.

Kiitos siitä, että olet avannut tien vapauteen

synnin ja pelon orjuudesta

ja siunannut meitä Henkesi lahjoilla.

Varjele meitä ylpeydeltä,

etemme kääntyisi koskaan sanasi totuutta vastaan.

Anna meille nöyryyttä ja kestävyyttä

vaeltaessamme kohti lopullista päämäärää,

jossa kaikki lupauksesi ovat täyttyneet.

Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

4.

Jumala, Isämme.

Me kiitämme sinua Pyhän Henkesi uutta luovasta voimasta

ja rukoilemme:

Puhdista sydämemme ja raivaa sieltä kaikki,

mikä tukahduttaa sinun elämäsi meissä.

Herätä eloon se, minkä synti on tuhonnut,

ja anna meille uusi, vahva henki.

Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

5.

Taivaallinen Isämme.

Sinun rakkaudellasi ei ollut mitään rajoja,

kun valmistit pelastuksen

koko langenneelle ihmiskunnalle.

Me sinun lapsesi olemme monin tavoin vajavaisia,

ja meitä kahlehtivat monet puutteet ja esteet.

Siksi pyydämme:

Vapauta ja varusta meidät

viemään ilosanomaasi eteenpäin

ja auta meitä tekemään se yksin sinun varassasi

Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

| HELLUNTAIN JÄLKEINEN AIKA |

PYHÄN KOLMINAISUUDEN PÄIVÄ

Salattu Jumala

Läntisessä kirkossa määrättiin vuonna 1334, että helluntain jälkeistä sunnuntaita vietetään Pyhän Kolminaisuuden juhlanä. Pyhäpäivän sanomassa kiteytyy kirkon opetus Jumalan kolmiyhteisyydestä. Pyhän Kolminaisuuden päivä on uskontunnustuksen päivä.

Raamatuntekstit puhuvat Jumalan salatusta olemuksesta, joka ylittää kaiken ihmisymmärryksen. Jumala on yksi, mutta hän on ilmoittanut meille itsensä Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä. Hän vaikuttaa Luojana, Lunastajana ja Pyhittäjänä. Usko ei käsittele Jumalan olemusta tiedollisesti eritellen vaan ihmetellen, ylistäen ja hänen armotekojaan julistaen.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	131	Oi Isä kaikkivaltias
	134	Pyhä, pyhä, pyhä
Pv	129	Jumala kolmiyhteinen
	180	Jeesus sanoi omillensa
	130	Jumala, Isä taivaassa
	132	Oi rakas Isä, luojamme
	386	Salattu Herra, valtakunnassasi
Lisäksi	727	Me ylistämme Jumalaa
	728	Sinulle kiitos, kunnia
	729	Isä, Kaikkivaltias, Herra, taivaan Kuningas!
	902	Jumalamme, suuruuttasi
	916	Maailman kaikki rukoukset poimit
	953	Herramme luo käykäämme kaikki
	966	Isä nyt vie rakastamaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Ylistetty olkoon Pyhä Kolminaisuus,
yksi ja jakamaton Jumala.
Hän on meille hyvä ja armollinen.

MISSALE ABOENSE

TAI

Ylistetty olkoon
meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä!
Hän on siunannut meitä kaikella Hengen siunauksella,
taivaallisilla aarteilla Kristuksessa.

EF. 1:3

Psalmi:

Nyt iloiten laulakaa Herralle,
kohottakaa hänelle riemuhuuto,
hän on meidän turvakalliomme.

Tulkaa hänen kasvojensa eteen ja kiittäkää,
virittäkää hänelle riemuvirsi!

Tulkaa, kumartukaa maahan,
polvistukaamme Herran, Luojamme, eteen.

Hän on meidän Jumalamme
ja me hänen laitumensa lampaat,
joita hänen kätensä kaitsee.

Ps. 95:1–2, 6–7

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Kiitetty olet sinä, Herra, meidän isiemme Jumala,
ylistetty ja korkealle korotettu ikuisesti.

DAN. LIS. C:52

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 6:1–8 (9–10)

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 6

Kuningas Ussian kuolinvuonna minä näin Herran: hän istui korkealla ja ylhäisellä istuimella, ja hänen vaatteensa liepeet täyttivät tempppelin. Hä-

nen yläpuolellaan seisoivat serafit, joilla oli kuusi siipeä kullakin: kahdella he peittivät kasvonsa, kahdella verhosivat ruumiinsa ja kahdella lensivät. He huusivat toinen toiselleen:

– Pyhä, pyhä, pyhä on Herra Sebaot!

Hänen kirkkautensa täyttää kaiken maan.

Ovenpielet vapisivat äänten voimasta, ja huone tuli täyteen savua. Ja minä sanoin:

– Voi minua, minä hukun!

Minulla on saastaiset huulet,

ja saastaiset huulet on kansalla,

jonka keskellä elän,

ja nyt minun silmäni ovat nähneet Kuninkaan,

Herran Sebaotin.

Silloin yksi serafeista lensi luokseni kädessään hehkuva hiili, jonka hän oli ottanut pihdeillä uhrialttarilta. Hän kosketti sillä minun huuliani ja sanoi:

– Katso, tämä on koskenut huuliasi,

sinun syyllisyytesi on poissa

ja syntisi sovitettu.

Minä kuulin Herran äänen sanovan:

– Kenet minä lähetän?

Kuka lähtee sananviejäksi?

Niin minä vastasin:

– Tässä olen, lähetä minut!

(Hän sanoi:

– Mene ja sano tälle kansalle:

Kuulemalla kuulkaa älkääkä käsittäkö.

Katsomalla katsokaa älkääkä ymmärtäkö.

Paaduta tämän kansan sydän,

sulje sen korvat,

sokaise sen silmät,

ettei se silmillään näkisi,

ei korvillaan kuulisi

eikä sydämellään ymmärtäisi –

ettei se kääntyisi ja tulisi terveeksi.)

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 11:33–36

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 11

Kuinka ääretön onkaan Jumalan rikkaus,
 kuinka syvä hänen viisautensa ja tietonsa!
 Kuinka tutkimattomat ovat hänen tuomionsa
 ja jäljittämättömät hänen tiensä!
 Kuka voi tuntea Herran ajatukset,
 kuka pystyy neuvomaan häntä?
 Kuka on antanut hänelle jotakin,
 mikä hänen olisi maksettava takaisin?
 Hänestä, hänen kauttaan ja häneen on kaikki.
 Hänen on kunnia ikuisesti. Aamen.

EVANKELIUMI

JOH. 3:1–15

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 3

Fariseusten joukossa oli Nikodemos-niminen mies, juutalaisten neuvoston jäsen. Hän tuli yöllä Jeesuksen luo ja sanoi: »Rabbi, me tiedämme, että sinä olet Jumalan lähettämä opettaja. Ei kukaan pysty tekemään sellaisia tunnustekoja kuin sinä, ellei Jumala ole hänen kanssaan.» Jeesus vastasi hänelle: »Totisesti, totisesti: jos ihminen ei synny uudesti, ylhäältä, hän ei pääse näkemään Jumalan valtakuntaa.» Nikodemos kysyi: »Miten joku voisi vanhana syntyä? Miten joku voisi mennä takaisin äitinsä kohtuun ja syntyä toisen kerran?»

Jeesus vastasi: »Totisesti, totisesti: jos ihminen ei synny vedestä ja Hengestä, hän ei pääse Jumalan valtakuntaan. Mikä on syntynyt lihasta, on lihaa, mikä on syntynyt Hengestä, on henkeä. Älä kummeksu sitä, että sanoin sinulle: 'Teidän täytyy syntyä uudesti.' Tuuli puhaltaa missä tahdot. Sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee. Samoin on jokaisen Hengestä syntyneen laita.»

»Miten tämä kaikki on mahdollista?» Nikodemos kysyi.

Jeesus vastasi:

»Etkö sinä, Israelin opettaja, ymmärrä sitä?

Totisesti, totisesti: me puhumme mitä tiedämme ja todistamme siitä mitä olemme nähneet, mutta te ette ota vastaan meidän todistustamme. Jos te ette usko, kun puhun teille tämän maailman asioista, kuinka voisitte uskoa, kun puhun taivaallisista! Kukaan ei ole noussut taivaaseen, paitsi hän, joka on taivaasta tänne tullut: Ihmisen Poika.

Niin kuin Mooses autiomaassa nosti käärmeen korkealle, niin on myös Ihmisen Poika korotettava, jotta jokainen, joka uskoo häneen, saisi iankaikkisen elämän.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JOB 37:21–24

JOBIN KIRJASTA, LUVUSTA 37

Nyt ei valoa näy,
pilvet sen peittävät.
Sitten tulee tuuli
ja lakaisee puhtaaksi taivaan.
Pohjoisesta tulee kultainen hohde,
pelottava loiste ympäröi Jumalaa.
Kaikkivaltiasta me emme voi tavoittaa.
Hän on voimallinen,
hänen on oikeus, hänen on vanhurskaus.
Koskaan hän ei tuomitse väärin.
Sen tähden ihmiset pelkäävät ja rakastavat häntä.
Mutta Jumala ei katso niihin,
jotka itse pitävät itseään viisaana.

TAI

SAARN. 8:16–17

SAARNAAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Kun koetin perehtyä viisauteen ja tutkistella sitä työtä, jota ihminen maan päällä yötä päivää tekee saamatta untakaan silmiinsä, niin havaitsin, ettei ihminen voi käsittää Jumalan tekoja, sitä mitä auringon alla tapahtuu; vaikka ihminen kuinka ponnistelee yrittäessään ymmärtää, ei hän käsitä. Ja vaikka viisas väittäisikin ymmärtävänsä, ei hän kuitenkaan ymmärrä.

2. LUKUKAPPALE

EF. 4:1–6

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 4

Minä, joka olen Herran vuoksi vankina, kehotan teitä siis elämään saamanne kutsun arvoisesti, aina nöyrinä, lempeinä ja kärsivällisinä. Autta-

koon rakkaus teitä tulemaan toimeen keskenänne. Pyrkikää rauhan sitein säilyttämään Hengen luoma ykseys. On vain yksi ruumis ja yksi Henki, niin kuin myös se toivo, johon teidät on kutsuttu, on yksi.

Yksi on Herra, yksi usko, yksi kaste!

Yksi on Jumala, kaikkien Isä!

Hän hallitsee kaikkea, vaikuttaa kaikessa ja on kaikessa.

EVANKELIUMI

JOH. 15:1–10

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 15

Jeesus sanoo:

»Minä olen tosi viinipuu, ja Isäni on viinitarhuri. Hän leikkaa minusta pois jokaisen oksan, joka ei tuota hedelmää, mutta jokaisen hedelmää tuottavan oksan hän puhdistaa liioista versoista, jotta se tuottaisi hedelmää entistä enemmän. Te olette jo puhtaat, sillä se sana, jonka olen teille puhunut, on puhdistanut teidät. Pysykää minussa, niin minä pysyn teissä. Eihän oksa pysty tuottamaan hedelmää, ellei se pysy puussa, ja samoin ette pysty tekään, ellette pysy minussa.

Minä olen viinipuu, te olette oksat. Se, joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, tuottaa paljon hedelmää. Ilman minua te ette saa aikaan mitään. Joka ei pysy minussa, on kuin irronnut oksa: se heitetään pois, ja se kuivuu. Kuivat oksat kerätään ja viskataan tuleen, ja ne palavat poroksi.

Jos te pysytte minussa ja minun sanani pysyvät teissä, voitte pyytää mitä ikinä haluatte, ja te saatte sen. Siinä minun Isäni kirkkaus tulee julki, että te tuotatte runsaasti hedelmää ja niin osoitate olevanne opetuslapsiani. Niin kuin Isä on rakastanut minua, niin olen minä rakastanut teitä. Pysykää minun rakkaudessani. Jos noudatatte käskyjäni, te pysytte minun rakkaudessani, niin kuin minä olen noudattanut Isäni käskyjä ja pysyn hänen rakkaudessaan.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

4. MOOS. 6:22–27

NELJÄNNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 6

Herra sanoi Moosekselle:

»Sano Aaronille ja hänen pojilleen: Kun siunaatte Israelin, lausukaa sille näin:

– Herra siunatkoon sinua ja varjelkoon sinua,
Herra kirkastakoon sinulle kasvonsa
ja olkoon sinulle armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa sinun puoleesi
ja antakoon sinulle rauhan.

Kun he näin siunaavat Israelin minun nimeeni, minä annan sille siunaukseni.»

TAI

JES. 66:1–2

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 66

Näin sanoo Herra:

– Taivas on minun valtaistuimeni,
maa on koroke minun jalkojeni alla.
Millaisen talon te minulle rakentaisitte,
millaisen asuinsijan?
Kaiken tämän on minun käteni tehnyt,
niin nämä ovat syntyneet,
sanoo Herra.
Köyhää minä katson, köyhää,
hengeltään särkynyttä, sanani alla arkaa.

2. LUKUKAPPALE

EF. 1:3–6 (7–10) 11–14

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 1

Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä! Hän on siunannut meitä kaikella Hengen siunauksella, taivaallisilla aarteilla Kristuksessa. Jo ennen maailman luomista hän on valinnut meidät Kristuksessa olemaan edessään pyhiä ja nuhteettomia Kristuksesta osallisina. Rakkaudessaan hän näki hyväksi jo edeltä määrätä meidät yhteyteensä, omiksi lapsikseen, Jeesuksen Kristuksen tähden. Ylistetty olkoon hänen armonsa kirkkaus, kun hän antoi meille rakkaan Poikansa!

(Kristuksen veressä meillä on lunastus, rikkomustemme anteeksianto. Näin Jumala on antanut armonsa rikkauden tulla runsaana osaksemme ja suonut meille kaikkea viisautta ja ymmärrystä. Hän on ilmaissut meille tahtonsa salaisuuden, sen Kristusta koskevan suunnitelman, jonka hän oli nähnyt hyväksi tehdä ja joka oli määräajan tullessa toteutuva: hän oli yhdistävä Kristuksessa yhdeksi kaiken, mitä on taivaassa ja maan päällä.)

Jumala on myös antanut Kristuksessa meille perintöosan, niin kuin hän oli suunnitellut ja ennalta määrännyt – hän, joka saattaa kaiken tapahtumaan tahtonsa ja päätöksensä mukaisesti. Siksi meidän, jotka olemme jo ennalta saaneet panna toivomme Kristukseen, tulee elää Jumalan kirkkauden ylistykseksi.

Kristukseen tekin nyt uskotte kuultuanne totuuden sanan, pelastuksenne evankeliumin. Häneen uskoessanne te myös olette saaneet luvattun Pyhän Hengen sinetiksenne. Se on meidän perintöosamme vakuutena, joka takaa meille lunastuksen, Jumalan kirkkauden ylistykseksi.

EVANKELIUMI

MATT. 28:16–20

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 28

Kaikki yksitoista opetuslasta lähtivät Galileaan ja nousivat vuorelle, minne Jeesus oli käskenyt heidän mennä. Kun he näkivät hänet, he kumarsivat häntä, joskin muutamat epäilivät. Jeesus tuli heidän luokseen ja puhui heille näin: »Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Pyhä, kolmiyhteinen Jumala.
Sinä olet lahjoittanut meille uskon,
niin että voimme tunnustaa sinut,
Isä, Poika ja Pyhä Henki,
ainoaksi todelliseksi Jumalaksi.
Pidä meidät tässä uskossa
ja varjele kaikesta, mikä estää sinun työtäsi meissä.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

2.

Pyhä, salattu Jumala.
Sinä olet kaiken alku, ylläpitäjä ja päämäärä.
Me kiitämme ja ylistämme sinua
luomisesta, lunastuksesta ja pyhityksestä.
Inhimillinen ymmärryksemme ei pysty
koskaan tutkimaan viisauttasi,
eivätkä mitkään sanamme riitä kuvaamaan olemustasi.
Kuitenkin sinä olet itse tullut yhdeksi meistä ja asut meissä.
Älä anna tämän ihmeen sammua sydämistämme.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Pyhä Jumala,
tänään kumarrumme palvomaan sinua,
olemassaolomme syvin salaisuus.
Mutta arkipäivän huolet ja pelot ahdistavat meitä,
meitä painaa koko elämään kohdistuva uhka.
Auta meitä arkeen lähtiessämme
luottamaan sinuun, Isä,
kulkemaan sinun askelissasi, Poika,
ja elämällämme ylistämään sinua,
puolustajamme Pyhä Henki.

2. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Katoavat ja katoamattomat aarteet

Tämän sunnuntain sisältönä ovat katoamattomat taivaalliset aarteet ja toisaalta katoavat ja petolliset maalliset rikkaudet. Rikkauksien tavoittelu johtaa itsekkyydestä kasvaviin tekoihin, Jumalan rakkaus johtaa hänen tahtonsa mukaiseen palvelemaan elämään. Siinä Kristus on esimerkkinämme. Hän oli rikas mutta tuli köyhäksi tehdäkseen meidät rikkaiksi.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	183	On meillä aarre verraton
	306	Jeesus, kruunun kirkkaan kannat
	376	Sinua, Jeesus, rakastan
Pv	303	Jeesus, aarteheni
	403	Oi Herra, vakavasti
	354	Kristityn ilman ristiä
	521	Oi ihminen, mieleesi paina
Lisäksi	906	Riemuita saamme
	923	Silmäni aukaise, Jumalani
	954	Lahjoillasi meitä siunaat
	975	Tutulla tiellä ei eksyä saata

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Jumala lunastaa minut,
hän tempaa minut tuonelan otteesta.

Ps. 49:16

Psalmi:

Miksi pelkäisin pahana päivänä,
kun petturien kavaluus saartaa minut?
He luottavat rikkauteensa,
kerskailevat suurella omaisuudellaan.
Mutta henkeään ihminen ei voi lunastaa,

ei hän voi käydä kauppaa Jumalan kanssa.
Elämän lunnaat ovat liian kalliit,
ne jäävät iäksi maksamatta.
Ei ihminen elä ikuisesti,
ei hän vältä hautaa.
Mutta Jumala lunastaa minut,
hän tempaa minut tuonelan otteesta.
Älä kadehdi, kun joku rikastuu,
kun hän kartuttaa talonsa omaisuutta.
Kuollessaan hän ei ota mukaansa mitään,
hänen omaisuutensa ei seuraa häntä hautaan.
Vaikka hän eläessään ihastelee osaansa
ja toiset kiittävät hänen menestystään,
hänen täytyy mennä isiensä luo,
paikkaan, jossa ei valoa nähdä.
Rikkainkaan ihminen ei ole ikuinen,
eläinten tavoin hän lakkaa olemasta.

Ps. 49:6–10, 16–21

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Kun herään unesta,
sinun läsnäolosi ravitsee minut.

Ps. 17:15

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

SAARN. 5:9–14

SAARNAAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 5

Joka rakastaa rahaa, ei saa sitä kyllin,
eikä se, joka rakastaa rikkautta, saa voittoa tarpeekseen.
Tämäkin on turhuutta.

Kun omaisuus karttuu, karttavat sen syöjätkin.
 Mitä iloa siitä on omistajalleen,
 paitsi että saa nähdä sen kuluvan?
 Uurastavan uni on makea,
 söipä hän vähän tai paljon,
 mutta rikkaalta kylläisyys vie unen.

Olen nähnyt kipeään kärsimyksen auringon alla: rikkaus oli annettu omistajalleen onnettomuudeksi. Kohtalon iskusta hän menetti rikkautensa, ja vaikka hänellä oli poika, ei tämän käsiin jäänyt mitään. Rikkaan oli täältä lähdettävä yhtä alastomana kuin hän oli äitinsä kohdusta tullut, eikä hän voinut viedä mukanaan mitään siitä, minkä oli vaivaa nähden koonnut.

TAI

DAN. 5:1–9, 13–17, 25–30

DANIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 5

Kuningas Belsassar järjesti suuret pidot tuhannelle ylimykselleen ja joi viiniä heidän kanssaan. Humalluttuaan Belsassar käski hakea esiin ne kultaiset ja hopeiset astiat, jotka hänen isänsä Nebukadnessar oli ottanut Jerusalemin temppelistä; hän näet halusi juoda niistä ylimystensä, vaimojensa ja hovinsa naisten kanssa. Silloin tuotiin kultaiset ja hopeiset astiat, jotka oli otettu Jumalan temppelistä Jerusalemistä, ja kuningas sekä hänen ylimyksensä ja vaimonsa ja hänen hovinsa naiset joivat niistä. He joivat viiniä ja ylistivät kultaisia ja hopeisia, pronssisia, rautaisia, puisia ja kivisiä jumaliaan.

Silloin tuli äkkiä esiin ihmiskäsi, ja se alkoi kirjoittaa lampun viereen, kuninkaan palatsin kalkittuun seinään. Kuningas näki käden, joka kirjoitti. Silloin hän kalpeni, ja pelko täytti hänen mielensä. Hänen jäsenensä lamaantuivat ja hänen polvensa tutisivat. Kovalla äänellä huutaen kuningas käski tuoda eteensä loitsupapit, kaldealaiset viisaat ja manaajat. Hän julisti Babylonian viisaille: »Joka pystyy lukemaan tämän kirjoituksen ja esittämään sen tulkinnan minulle, hänet puetaan purppuraan, hän saa kultakäädyt kaulaansa ja pääsee arvossa kolmanneksi tässä valtakunnassa.» Kaikki kuninkaan viisaat tulivat sisään, mutta kukaan heistä ei pystynyt lukemaan kirjoitusta eikä esittämään sen selitystä kuninkaalle. Silloin kuningas Belsassar joutui kauhun valtaan ja hänen kasvonsa valahtivat valkeiksi. Myös hänen ylimyksensä järkyttyivät.

Daniel tuotiin kuninkaan eteen. Kuningas sanoi hänelle: »Sinä siis olet Daniel, Juudan pakkosiirtolaisia, jotka isäni, kuningas, toi tänne. Minä

olen kuullut, että sinussa asuu jumalien henki ja että sinulla on havaittu olevan ymmärrystä, älyä ja harvinaista viisautta. Nyt on viisaat ja loitsupapit tuotu minun eteeni, jotta he lukisivat tämän kirjoituksen ja esittäisivät minulle sen selityksen, mutta heistä ei ole siihen. Minä olen kuullut, että sinä pystyt selittämään unia ja ratkaisemaan vaikeita ongelmia. Jos nyt pystyt lukemaan kirjoituksen ja selittämään sen minulle, sinut pue-taan purppuraan, saat kultakäädyt kaulaasi ja pääset arvossa kolmanneksi tässä valtakunnassa.»

Silloin Daniel vastasi kuninkaalle: »Pidä lahjasi itse tai anna palkintosi muille, kuningas, mutta kirjoituksen minä voin lukea sinulle ja voin myös ilmoittaa sen selityksen.

Näin kuuluu seinään piirretty kirjoitus: 'Mene, mene, tekel u-farsin.' Ja tämä on sen selitys: 'Mene' merkitsee, että Jumala on laskenut sinun kuninkuutesi päivät ja tekee niistä lopun. 'Tekel' merkitsee, että sinut on vaa'alla punnittu ja kevyeksi havaittu. 'U-farsin' merkitsee, että sinun valtakuntasi jaetaan ja annetaan meedialaisille ja persialaisille.»

Silloin Belsassar käski pukea Danielin purppuraan ja panna kultakäädyt hänen kaulaansa ja kuuluttaa, että hän saisi arvossa kolmantena hal-lita valtakuntaa.

Samana yönä Belsassar, kaldealaisten kuningas, surmattiin.

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 4:16–21

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 4

Jumala on rakkaus. Se, joka pysyy rakkaudessa, pysyy Jumalassa, ja Jumala pysyy hänessä. Jumalan rakkaus on saavuttanut meissä täyttymyksensä, kun me tuomion päivänä astumme rohkeasti esiin. Sellainen kuin Jeesus on, sellaisia olemme mekin tässä maailmassa. Pelkoa ei rakkaudessa ole, vaan täydellinen rakkaus karkottaa pelon. Pelossahan on jo rangaistusta; se, joka pelkää, ei ole tullut täydelliseksi rakkaudessa.

Me rakastamme, koska Jumala on ensin rakastanut meitä. Jos joku sa-noo rakastavansa Jumalaa mutta vihaa veljeään, hän valehtelee. Sillä se, joka ei rakasta veljeään, jonka on nähnyt, ei voi rakastaa Jumalaa, jota ei ole nähnyt. Tämän käskyn me olemmekin häneltä saaneet: joka rakastaa Jumalaa, rakastakoon myös veljeään.

EVANKELIUMI

LUUK. 16:19–31

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 16

Jeesus puhui tämän vertauksen:

»Oli rikas mies. Hänen vaatteensa olivat purppuraa ja hienointa pel-lavaa, ja päivästä päivään hänen elämänsä oli pelkkää ylellisyyttä ja juh-laa. Mutta hänen porttinsa pielessä virui köyhä Lasarus, täynnä paiseita. Köyhä olisi nälkäänsä halunnut syödä niitä ruokapaloja, joita rikkaan pöydältä putoili. Koiratkin tulivat siihen ja nuolivat hänen paiseitaan.

Sitten köyhä kuoli, ja enkelit veivät hänet Abrahamin huomaan. Ri-kaskin kuoli, ja hänet haudattiin. Kun hän tuonelan tuskissa kohotti katseensa, hän näki kaukana Abrahamin ja Lasaruksen hänen rintaansa vasten. Silloin hän huusi: 'Isä Abraham, armahda minua! Lähetä Lasa-rus tänne, että hän kastaisi sormenpäätänsä veteen ja vilvoittaisi kieltäni. Näissä liekeissä on kauhea olla.' Mutta Abraham sanoi: 'Muista, poikani, että sinä sait eläessäsi hyvän osan, Lasarus huonon. Nyt hän saa täällä vaivoihinsa lohdun, mutta sinä saat kärsiä tuskaa. Sitä paitsi meidän vä-lillämme on syvä, ylipääsemätön kuilu, niin ettei täältä kukaan voi tulla teidän luokseen, vaikka tahtoisikin, eikä sieltä pääse kukaan kuilun yli meidän puolellemme.' Rikas mies sanoi: 'Isä, minä pyydän, lähetä hänet sitten vanhempieni taloon. Minulla on viisi veljeä – hänen pitäisi varoit-taa heitä, etteivät hekin joutuisi tähän kärsimyksen paikkaan.' Abraham vastasi: 'Heillä on Mooses ja profeetat. Kuulkoot heitä.' 'Ei, isä Abraham,' mies sanoi, 'mutta jos joku kuolleiden joukosta menisi heidän luokseen, he kääntyisivät.' Mutta Abraham sanoi: 'Jos he eivät kuuntele Moosesta ja profeettoja, ei heitä saada uskomaan, vaikka joku nousisi kuolleista.'»

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

AAM. 8:4–8

AAMOKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Kuulkaa tätä, te jotka poljette vähävaraisia
ja ajatte maaseudun köyhät perikatoon!

Te sanotte:

»Milloin päättyy uudenkuun juhla,
että saamme myydä viljaa,
milloin sapatti, että saamme avata varastot?

Silloin voimme taas
pienentää mittaa,
suurentaa hintaa
ja pettää väärällä vaa'alla.
Näin saamme varattomat valtaamme rahalla
ja köyhät kenkäparin hinnalla.
Ja akanatkin myymme jyvänä! »

Herra on vannonut Jaakobin kunnian kautta:
– Minä en unohda yhtäkään heidän tekoansa!
Eikö maa tämän takia järise,
eivätkö kaikki sen asukkaat valita?
Eikö se kaikkineen nouse kuin Niilin vesi,
kohoa ja laske kuin Egyptin virta?

2. LUKUKAPPALE

2. KOR. 8:1–9

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 8

Veljet, tahdomme teidän tietävän, millaisen armon Jumala on suonut Makedonian seurakunnille. Vaikka vaikeudet ovat raskaasti koetelleet niitä, uskovien ilo oli niin ylitsevuotava, että he äärimmäisessä köyhyydessäänkin osoittivat runsasta anteliaisuutta. Voin vakuuttaa, että he antoivat voimiensa mukaan, jopa yli voimiensa. Omasta aloitteestaan he pyytämällä pyysivät, että antaisimme heidän osallistua yhteiseen rakkaudentyöhön, pyhien avustamiseen. Eivätkä he tehneet vain sitä mitä olimme toivoneet, vaan ennen kaikkea antoivat Jumalan tahdon mukaisesti itsensä Herralle ja myös meille. Niinpä me kehotimme Titusta jatkamaan tätä rakkaudentyötä ja saattamaan sen teidän keskuudessanne päätökseen. Niin kuin teillä on runsain mitoin kaikkea, uskoa, puhetaitoa, tietoa, kaikkinaista intoa ja sitä rakkautta, joka meistä on tarttunut teihin, niin teidän tulee myös olla runsaskätisiä tätä lahjaa antaessanne.

En sano tätä käskeäkseni vaan koetellakseni teidän rakkautenne aitoutta kertomalla toisten innosta. Tehän tunnette Herramme Jeesuksen Kristuksen armon: hän oli rikas mutta tuli köyhäksi teidän vuoksenne, jotta te rikastuisitte hänen köyhyydestään.

EVANKELIUMI

LUUK. 12:13–21

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 12

Muuan mies väkijoukosta sanoi Jeesukselle: »Opettaja, sano veljelleni, että hän suostuisi perinnönjakoon.» »Mitä?» kysyi Jeesus. »Onko minut pantu teidän tuomariksenne tai jakomieheksenne?» Hän sanoi heille kaikille: »Karttakaa tarkoin kaikenlaista ahneutta. Ei kukaan voi rakentaa elämäänsä omaisuuden varaan, vaikka sitä olisi kuinka paljon tahansa.»

Ja hän esitti heille vertauksen:

»Oli rikas mies, joka sai maastaan hyvän sadon. Hän mielti itsekseen: 'Mitä tekisin? Minun satoni ei mahdu enää mihinkään.' Hän päätti: 'Minäpä teen näin: puran aittani ja rakennan isommat niiden sijaan. Niihin minä kerään koko satoni ja kaiken muun, mitä omistan. Sitten sanon itselleni: Kelpaa sinun elää! Sinulla on kaikkea hyvää varastossa moneksi vuodeksi. Lepää nyt, syö, juo ja nauti elämästä!' Mutta Jumala sanoi hänelle: 'Sinä hullu! Tänä yönä sinun sielusi vaaditaan sinulta takaisin. Ja kaikki, minkä olet itsellesi varannut – kenelle se joutuu?'

Näin käy sen, joka kerää rikkautta itselleen mutta jolla ei ole aarretta Jumalan luona.»

TAI

MATT. 13:44–46

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 13

Jeesus sanoi:

»Taivasten valtakunta on kuin peltoon kätkeyty aarre. Kun mies löysi sen, hän peitti sen uudelleen maahan, ja sitten hän iloissaan myi kaiken minkä omisti ja osti sen pellon.

Taivasten valtakunta on myös tällainen. Kauppias etsi kauniita helmiä. Kun hän löysi yhden kallisarvoisen helmen, hän myi kaiken minkä omisti ja osti sen.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

SANANL. 30:7–9

SANANLASKUJEN KIRJASTA, LUVUSTA 30

Kahta minä sinulta pyydän –
niin kauan kuin elän, älä niitä kiellä:
pidä minusta kaukana vilppi ja valhe,
älä anna köyhyyttä, älä rikkautakaan.
Anna ruokaa sen verran kuin tarvitsen.
Jos saan kovin paljon, saatan kieltää Jumalan
ja kysyä mielessäni: »Mikä on Herra?»
Jos ylen määrin köyhdyn, saatan varastaa
ja vanna vääriin, rikkoa Jumalani nimeä vastaan.

2. LUKUKAPPALE

1. TIM. 6:6–12

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ TIMOTEUKSELLE, LUVUSTA 6

Usko on suuri rikkauden lähde, kun tyydymme siihen mitä meillä on. Emme me ole tuoneet mitään mukaan maailmaan emmekä voi viedä mitään täältä pois. Kun meillä on ruoka ja vaatteet, saamme olla tyytyväisiä. Ne, jotka tahtovat rikastua, joutuvat kiusaukseen ja lankeavat ansaan, monenlaisten järjettömien ja vahingollisten halujen valtaan, jotka syöksevät ihmiset tuhoon ja perikatoon. Rahanhimo on kaiken pahan alkijuuri. Rahaa havitellessaan monet ovat eksyneet pois uskosta ja tuottaneet itselleen monenlaista kärsimystä.

Mutta sinä, Jumalan ihminen, karta kaikkea tätä! Pyri nuhteettomaan elämään, hurskauteen ja uskoon, pyri rakkauteen, kestävyYTEEN ja lempeyteen. Käy uskon jalo kilpailu ja voita omaksesi ikuinen elämä, johon sinut on kutsuttu ja jonka olet tunnustanut päämääräksesi, kun monien todistajien läsnä ollessa lausuit hyvän tunnustuksen.

EVANKELIUMI

MATT. 16:24–27

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 16

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

»Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni, hän kieltäköön itsensä, otta-

koon ristinsä ja seuratkoon minua. Sillä se, joka tahtoo pelastaa elämänsä, kadottaa sen, mutta joka elämänsä minun tähteni kadottaa, on sen löytävä. Mitä hyödyttää ihmistä, jos hän voittaa omakseen koko maailman mutta menettää sielunsa? Millä ihminen voi ostaa sielunsa takaisin? Ihmisen Poika on tuleva Isänsä kirkkaudessa enkeliensä kanssa, ja silloin hän maksaa jokaiselle tämän tekojen mukaan.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala.

Ohjaa meitä etsimään taivaallisia aarteita,
jotka yksin tyydyttävät sielumme kaipauksen.

Kun uskot hoidettavaksemme maallista hyvyyttä,
älä salli meidän kiintyä siihen,
vaan auta meitä käyttämään sitä lähimmäistemme hyväksi.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Herra, meidän Jumalamme.

Sinä et vain osoita rakkautta,
sinä olet rakkaus.

Ole pitkämielinen meitä rakkaudettomia kohtaan.

Lahjoita meille Henkesi, rakkauden Henki,
joka uudistaa meidät

ja sitoo meidät toinen toiseemme.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Armollinen Isä.

Näemme rikkaiden yhä rikastuvan
ja köyhien köyhtyvän,

eivätkä nälkäisten katseet jätä meitä rauhaan.

Herra, me huudamme sinua:

Armahda maailman kaikkia ihmisiä.

Anna meistä jokaiselle armahtava sydän,

niin ettemme kieltäisi sisariamme ja veljiämme,
vaan tunnustaisimme heidät

ja tekisimme kaiken voitavamme heidän hyväkseen.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

4.

Jumala,
sinä janoat olla lapsillesi
kuin hellä äiti,
kuin rakastava isä.
Sanassasi tähdennät meille tänään
rikkauden turhuutta
ja rakkauden välttämättömyyttä.
Epäluulo, yksinäisyys ja viha
ajavat meitä ikävöimään rakkautta,
mutta me ahnehdimme rikkautta.
Näytä meille tie toistemme luo
ja ota meidät rakkautesi lämpöön.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

5.

Pyhä Jumala.
Sinä tiedät, miten helposti
kiinnymme rahaan ja tavaroihin.
Auta meitä elämään erilaisten mainosten
ja houkutusten keskellä niin,
että emme sorru tekemään vääriä valintoja.
Opetä meitä näkemään se, mikä on tarpeellista,
ja se, mitä ilman voimme tulla toimeen.
Kiitos että elämä, jonka sinä annat,
on arvokkaampi kuin mikään maallinen omaisuus.
Auta meitä elämään rehellisesti ja oikein.
Kuule meitä Jeesuksen tähden.

6.

Rakas Jumala.

Kiitos, että sinä pidät huolta
elämämme kaikista asioista.

Tee meistä avokätisiä ihmisiä.

Tee meistä valmiita antamaan omastamme
ja luottamaan siihen,
että annat meille

juuri sen verran kuin tarvitsemme.

Tee meistä niin vapaita,

etteivät raha ja tavara saa meitä valtaansa.

Kuule meitä Jeesuksen,

Vapahtajamme tähden.

7.

Jeesus, Vapahtajamme.

Kiitos, että sinä voit tarjota meille enemmän
kuin kukaan toinen.

Sinä olet enemmän

kuin mitkään tämän maailman aarteet.

Opetä meitä erottamaan aito, todellinen elämä
korvikkeesta ja rihkamasta.

Opetä meitä pitämään sinun valtakuntaasi niin arvokkaana,
että olemme valmiit luopumaan sen tähden kaikesta muusta.

Auta meitä rakentamaan

kotimme ja elämämme

kestävälle perustalle.

Kiitos armostasi ja rakkaudestasi.

3. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Kutsu Jumalan valtakuntaan

Päivän tekstien keskeisenä sisältönä on kutsu Jumalan valtakuntaan ja kutsun kuulemisen tärkeys. Maallisen elämän tehtävät ja houkutukset saattavat estää ihmisiä ottamasta vastaan Jeesuksen kutsua. Joka epäroï ja vitkastelee, menettää tarjotun tilaisuuden.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	151	Nyt yhdessä jo lähtekää
	223	Oi Jeesus, armas ystävä
	452	Jo Herran armopöytä
Pv	413	Ah, miksi taivaan valtakunnan
	408	Joutukaa, sielut, on aikamme kallis
	615	Oi suruton, niin varma menossasi
	627	Elämä murheen laaksossa
Lisäksi	914	Etsi, kutsu minutkin
	915	En tiedä miksi kirkonpenkkiin näin
	964	Jeesus, ristinpolkuasi

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herra avasi minulle tien ja päästi minut vapauteen.

Ps. 18:20

Psalmi:

Korkeudestaan hän ojensi kätensä ja tarttui minuun,
hän veti minut ylös syvistä vesistä.

Hän vapautti minut vihollisteni väkevästä käsistä,
vihamiehistäni, jotka olivat minua vahvemmat.

He kävivät kimppuuni onnettomuuteni hetkellä,
mutta tuekseni tuli Herra.

Hän avasi minulle tien ja päästi minut vapauteen,
sillä hän oli mieltynyt minuun.

Herra, sinä olet uskollinen uskolliselle,

vilpöntä kohtaan sinä olet vilpitön.
 Puhtaat ovat tekosi puhdasta kohtaan,
 mutta kieron sinä johdat harhaan.
 Nöyrät sinä pelastat,
 mutta ylpeiden katseen painat alas.
 Sinä, Herra, sytytät minun lamppuni,
 sinä, Jumala, tuot pimeyteeni valon.

Ps. 18:17–20, 26–29

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Kuulkaa tänä päivänä, mitä Herra sanoo:
 Älkää paaduttako sydäntänne.

Ps. 95:7–8

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

HOOS. 11:1–4, 7

HOOSEAN KIRJASTA, LUVUSTA 11

– Kun Israel oli nuori, minä rakastin sitä,
 Egyptistä minä kutsuin poikani.
 Sitten Israel kuuli muita kutsuja
 ja kääntyi pois.
 Se uhraisi baaleille,
 poltti uhreja kivipatsaille.
 Minä opetin Efraimin kävelemään,
 kannattelin sitä käsivarsista.
 Mutta Efraim ei käsittänyt,
 että minä sitä hoidin.
 Lempeästi, rakkauden köysin
 minä vedin sitä luokseni.
 Niin kuin mies syöttäessään juhtaansa

nostaa ikeen sen niskasta,
niin minä käännyin Efraimin puoleen
ja annoin sen syödä.

Kansani horjuu kahtaalle:
minuun päin ja minusta pois.
Se huutaa avuksi Korkeinta
mutta ei saa apua.

2. LUKUKAPPALE

FIL. 2:12–16

KIRJEESTÄ FILIPPILÄISILLE, LUVUSTA 2

Rakkaat ystävät, niin kuin olette aina totelleet minua, kun olen ollut luonanne, totelkaa vielä enemmän nyt, kun olen poissa: tehkää peläten ja vavisten työtä pelastuaksenne. Jumala saa teissä aikaan sen, että tahdotte tehdä ja myös teette niin kuin on hänen hyvä tarkoituksensa. Tehkää kaikki nurisematta ja empimättä, jotta olisitte moitteettomia ja puhtaita, nuhteettomia Jumalan lapsia tämän kieroutuneen ja turmeltuneen sukukunnan keskellä. Te loistatte siinä kuin tähdet taivaalla, kun pidätte esillä elämän sanaa, ja minä voin Kristuksen tulemisen päivänä ylpeillä siitä, että en ole turhan vuoksi ponnistellut ja nähnyt vaivaa.

EVANKELIUMI

LUUK. 14:16–24

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 14

Jeesus kertoi:

»Eräs mies järjesti suuret pidot ja oli kutsunut paljon vieraita. Kun pitojen oli määrä alkaa, hän lähetti palvelijansa sanomaan kutsutuille: 'Tulkaa, kaikki on jo valmiina.' Mutta yksi toisensa jälkeen nämä alkoivat esittää verukkeita. 'Olen ostanut pellon', sanoi yksi, 'minun täytyy mennä katsomaan sitä. Suothan anteeksi, etten pääse tulemaan.' 'Ostin viisi härkäparia', sanoi toinen, 'ja olen lähdössä kokeilemaan niitä. Suothan anteeksi, etten pääse tulemaan.' Kolmas sanoi: 'Olen juuri mennyt naimisiin enkä siksi voi tulla.'

Palvelija palasi ja kertoi tämän herralleen. Silloin isäntä vihastui ja sanoi palvelijalle: 'Mene kiireesti kaupungin kaduille ja toreille ja tuo tänne köyhät ja raajarikot, sokeat ja rammaat.' Palvelija tuli sanomaan: 'Herra, olen tehnyt niin kuin käskit, mutta vielä on tilaa.' Silloin herra sanoi: 'Mene maanteille ja kylien kujille ja vaadi ihmisiä tulemaan, jotta taloni

täytyisi. Ja siitä voitte olla varmat, että yksikään noista, jotka minä kutsuin, ei pääse minun pitopöytäni!»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

SAK. 1:3–6

SAKARJAN KIRJASTA, LUVUSTA 1

Jumala sanoi profeetta Sakarjalle:

»Julista kansalle nämä Herran Sebaotin sanat:

– Palatkaa minun luokseni,
niin minä palaan teidän luoksenne,
sanoo Herra Sebaot.

Älkää tehkö niin kuin isänne! Aikaisemmat profeetat julistivat heille: 'Näin sanoo Herra Sebaot: Palatkaa vääriltä teiltänne ja lakatkaa tekemästä paha!' Mutta teidän isänne eivät kuunnelleet minua, eivät välittäneet puheistani, sanoo Herra.

– Missä isänne nyt ovat?
Entä profeetat? Elävätkö hekään ikuisesti?
Mutta minun sanani ja käskyni,
jotka minä annoin palvelijoitteni, profeettojen, julistaa,
ovat kaikki käyneet toteen
teidän isienne kohdalla.»

He tutkivat itseään ja myönsivät: »Niin kuin Herra Sebaot oli sanonut tekevänsä meille pahojen töittemme ja syntiemme vuoksi, niin hän on myös tehnyt.»

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 1:26–31

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 1

Ajatelkaa, veljet, mitä te olitte, kun teidät kutsuttiin: teissä ei ollut monta ihmisten mielestä viisasta, ei monta vaikutusvaltaista, ei monta jalo-sukuista. Mikä maailmassa on hulluutta, sen Jumala valitsi saattaakseen viisaat häpeään. Mikä maailmassa on heikkoa, sen Jumala valitsi saattaakseen häpeään sen, mikä on voimakasta. Mikä maailmassa on vähäpätöistä ja halveksittua, mikä ei ole yhtään mitään, sen Jumala valitsi tehdäkseen tyhjäksi sen, mikä on jotakin. Näin ei yksikään ihminen voi ylpeillä Ju-

malan edessä. Jumalan vaikutusta on se, mitä te Kristuksessa Jeesuksessa olette. Hänet Jumala on antanut meille viisaudeksi, vanhurskaudeksi, pyhitykseksi ja lunastukseksi. Näin toteutuu kirjoitus: »Joka ylpeilee, ylpeilköön Herrasta.»

EVANKELIUMI

LUUK. 19:1–10

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 19

Jeesus tuli Jerikoon ja kulki kaupungin halki. Siellä asui mies, jonka nimi oli Sakkeus. Hän oli publikaanien esimies ja hyvin rikas. Hän halusi nähdä, mikä mies Jeesus oli, mutta ei pienikokoisena ylettynyt kurkistamaan väkijoukon takaa. Niinpä hän juoksi jonkin matkaa edemmäs ja kiipesi metsäviikunapuuhun nähdäkseen Jeesuksen, joka oli tulossa sitä tietä. Mutta tultuaan sille kohtaa Jeesus katsoi ylös ja sanoi: »Sakkeus, tule kiireesti alas. Tänään minun on määrä olla vieraana sinun kodissasi.»

Sakkeus tuli kiireesti alas ja otti iloiten Jeesuksen vieraakseen. Kun ihmiset näkivät tämän, he sanoivat paheksuen: »Syntisen miehen talon hän otti majapaikakseen.» Mutta Sakkeus sanoi Herralle kaikkien kuullen: »Herra, näin minä teen: puolet omaisuudestani annan köyhille, ja keneltä olen liikaa kiskonut, sille maksan nelinkertaisesti takaisin.» Sen kuultuaan Jeesus sanoi häneen viitaten: »Tänään on pelastus tullut tämän perheen osaksi. Onhan hänkin Abrahamin poika. Juuri sitä, mikä on kadonnut, Ihmisen Poika on tullut etsimään ja pelastamaan.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

HES. 33:30–33

HESEKIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 33

Minulle tuli tämä Herran sana:

»Ihminen, sinun maanmiehesi puhuvat sinusta seinänvierillä ja talojen ovilla ja sanovat toisilleen: 'Mennään kuulemaan, millainen sanoma Herralta nyt on tullut.' He tulevat miehissä luoksesi, istuvat edessäsi, niin kuin kansani kuuluu tehdä, ja kuuntelevat sinun puhettasi. Sen mukaisesti he eivät kuitenkaan elä. Heidän suunsa on täynnä valhetta, heidän sydämensä on keinottelun ja voiton lumoissa. Sinä olet heille vain kuin lemmenlaulujen laulaja, kaunisääninen ja taitavasti soittava viihdyttäjä.

He kuuntelevat puhettasi mutta eivät elä sen mukaan. Mutta kun minun sanani toteutuvat – ja ne toteutuvat – he ymmärtävät, että heidän keskelään on ollut profeetta.»

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 12:1–6

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 12

Kun siis ympärillämme on todistajia kokonainen pilvi, pankkaamme pois kaikki mikä painaa ja synti, joka niin helposti kietoutuu meihin. Juoskaamme sinnikkäästi loppuun se kilpailu, joka on edessämme, katse suunnattuna Jeesukseen, uskomme perustajaan ja täydelliseksi tekijään. Edessään olleen ilon tähden hän häpeästä välittämättä kesti ristillä kärsimykset, ja nyt hän istuu Jumalan valtaistuimen oikealla puolella. Ajatelkaa häntä, joka kesti syntisten ankaran vastustuksen, jotta ette menettäisi rohkeuttanne ja antaisi periksi. Vielä te ette ole joutuneet vuodattamaan vertanne taistelussa syntiä vastaan. Te olette unohtaneet tämän sanan, joka rohkaisee teitä kuin isä poikiaan:

– Älä väheksy, poikani, Herran kuritusta,
älä masennu, kun hän ojentaa sinua –
jota Herra rakastaa, sitä hän kurittaa,
hän lyö jokaista, jonka pojakseen ottaa.

EVANKELIUMI

LUUK. 9:57–62

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 9

Kun he tekivät taivalta, muuan mies sanoi Jeesukselle: »Minä seuraan sinua, minne ikinä menetkin.» Jeesus sanoi hänelle: »Ketuilla on luolansa ja taivaan linnuilla pesänsä, mutta Ihmisen Pojalla ei ole, mihin päänsä kallistaisi.»

Eräälle toiselle Jeesus sanoi: »Seuraa minua!» Tämä vastasi: »Herra, anna minun ensin käydä hautaamassa isäni.» Mutta Jeesus sanoi hänelle: »Anna kuolleiden haudata kuolleensa. Lähde sinä julistamaan Jumalan valtakuntaa.»

Vielä eräs toinen sanoi: »Herra, minä seuraan sinua, mutta anna minun ensin käydä hyvästelemässä kotiväkeni.» Hänelle Jeesus vastasi: »Joka tarttuu auraan ja katsoo taakse, ei ole sopiva Jumalan valtakuntaan.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra Jumala, taivaallinen Isä.
Sinä tahdot, että kaikki ihmiset pelastuisivat.
Herätä meidät välinpitämättömyyden
ja suruttomuuden unesta.
Tule hallitsemaan elämäämme,
ettemme ajallisten lahjojen vuoksi kadottaisi ikuisia.
Anna armo, että epäröimättä noudatamme kutsuasi,
jonka sanassasi saamme.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Jumala,
nykyisyys täyttää ajatuksemme
kiinnostavilla ja ahdistavilla asioilla.
Tulevaisuuteen, valtakuntasi juhlaan,
emme edes ymmärrä kaivata.
Havahduta meidät tajuamaan,
että tulevaisuus on jo läsnä kaikissa ratkaisuisiamme.
Auta näkemään, että sinä luot uutta.
Auta kuulemaan, kun kutsut meitä.
Auta liikkeelle sinun tulevaisuuttasi kohti.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Herramme ja Kuninkaamme.
Itsekeskeisinä ja peloissamme
hyljeksimme niitä, jotka ovat erilaisia kuin me.
Tahtoisimme olla rauhassa,
tahtoisimme lämmitellä tutulla joukolla armosi paisteessa.
Sinä, Kuningas, kutsut juhlaasi kaikkien kujien kansan.
Auta meitä ymmärtämään,
että tänäänkin lähetät juhlapöydästäsi
kutsun meidän mukanamme.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

4. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Kadonnut ja jälleen löytynyt

Jumala on armollinen Isä. Hän etsii eksyneitä, kutsuu syntisiä ja antaa synnit anteeksi. Taivaassa iloitaan jokaisesta kadonneesta, joka on löytynyt.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	285	Voi, mihin raukka juoksisin
	284	Ah autuas, ken armosta
	502	Jeesus, meitä kosketa nyt
Pv	312	Muistan päivää autuasta
	269	Älä sure, sielu parka
	392	Oi, miksi tiellä Herrani
	270	Enkö Herra Jumalaani
Lisäksi	813	Lapsuudesta lähtien
	914	Etsi, kutsu minutkin
	915	En tiedä, miksi kirkonpenkkiin näin
	927	Erämaassa jyvä hiekan
	930	Sinun edessäsi painamme päämme
	932	Oi ihmeellistä armoa
	961	Laulan, koska herätit minut kuolemasta

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Käänny puoleeni, Herra,
ja ole minulle armollinen,
sillä minä olen yksin ja avuton.

Ps. 25:16

Psalmi:

Autuas se,
jonka pahat teot on annettu anteeksi,
jonka synnit on pyyhitty pois.
Autuas se ihminen,

jolle Herra ei lue viaksi hänen syntiään
ja jonka sydämessä ei ole vilppiä.
Minä tunnustin sinulle syntini,
en salannut pahoja tekojani.
Minä sanoin: »Tunnustan syntini Herralle.»
Sinä annoit anteeksi pahat tekoni,
otit pois syntieni taakan.
Rukoilkoot kaikki palvelijasi sinua hädän hetkellä.
Vaikka suuret vedet tulvisivat,
ne eivät heihin ulotu.
Sinä olet minulle turvapaikka,
sinä varjelet minut vaarasta.
Riemuhuudot kajahtavat ympärilläni,
kun sinä autat ja pelastat.
»Minä opetan sinua», sanoo Herra,
»minä osoitan sinulle oikean tien.
Minä neuvon sinua,
katseeni seuraa askeleitasi.»

Ps. 32:1–2, 5–8

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Minä olen kuin eksynyt lammas. Etsi minut!
Sinun säädöstesä mukaan minä tahdon elää.

Ps. 119:176, 94

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 57:15–19 (20–21)

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 57

Korkea ja Ylhäinen,
hän, joka pysyy ikuisesti, jonka nimi on Pyhä,
sanoo näin:

– Minä asun korkeudessa ja pyhydessä,
 mutta asun myös murtuneiden ja nöyrien luona.
 Minä virvoitan murtuneiden hengen
 ja herätän eloon nöyrien sydämen.
 En minä ikuisesti ole teihin vihastunut
 enkä loputtomiin teitä syytä.
 Jos niin tekisin, teidän voimanne herpoaisi
 eikä yksikään luoduistani kestäisi minun edessäni.
 Hetkeksi minä vihastuin tähän syntiseen kansaan,
 löin sitä ja käänsin vihassa kasvoni siitä pois.
 Harhautuneena se kulki omien halujensa teitä.
 Ne tiet minä olen nähnyt.
 Mutta nyt tahdon parantaa tämän kansan,
 johtaa sen askelia, tahdon antaa sille lohdutuksen.
 Sen surevien huulille minä annan ylistyksen hedelmän.
 Minä annan rauhan, rauhan lähelle ja kauas
 – sanoo Herra –
 ja minä parannan heidät.
 (Mutta jumalattomat ovat kuin kuohuva meri.
 Ei se tyynty,
 vaan kuohuttaa esiin mutaa ja liejua.
 – Jumalattomilla ei ole rauhaa,
 sanoo minun Jumalani.)

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 5:5–11

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 5

Te kaikki: pukeutukaa keskinäiseen nöyryyteen, sillä
 Jumala on ylpeitä vastaan,
 mutta nöyrille hän antaa armon.

Nöyrtykää siis Jumalan väkevän käden alle, niin hän ajan tullen korottaa teidät. Heittäkää kaikki murheenne hänen kannettavakseen, sillä hän pitää teistä huolen.

Pitäkää mielenne valppaana ja valvokaa. Teidän vastustajanne Saatana kulkee ympäriinsä kuin ärjyvä leijona ja etsii, kenet voisi niellä. Vastustakaa häntä, uskossa lujina! Tiedättehän, että veljenne kaikkialla maailmassa joutuvat kokemaan samat kärsimykset.

Kaiken armon Jumala on Kristuksessa Jeesuksessa kutsunut teidät iankaikkiseen kirkkauteensa. Vähän aikaa kärsittyänne hän itse varus-

taa, voimistaa, vahvistaa ja lujittaa teidät. Hänen on valta iankaikkisesti. Aamen.

EVANKELIUMI

LUUK. 15:1–10

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 15

Publikaanit ja muut syntiset tulivat Jeesuksen luo kuullakseen häntä. Fariseukset ja lainopettajat sanoivat paheksuen: »Tuo mies hyväksyy syntiset seuraansa ja syö heidän kanssaan.»

Silloin Jeesus esitti heille vertauksen:

»Jos jollakin teistä on sata lammasta ja yksi niistä katoaa autiomaahan, niin totta kai hän jättää ne yhdeksänkymmentäyhdeksän, lähtee sen kadonneen perään ja etsii, kunnes löytää sen. Kun hän löytää lampaansa, hän nostaa sen iloiten hartioilleen, ja kotiin tultuaan hän kutsuu ystävänsä ja naapurinsa ja sanoo heille: 'Iloitkaa kanssani! Minä löysin lampaan, joka oli kadoksissa.' Minä sanon teille: näin on taivaassakin. Yhdestä syntisestä, joka kääntyy, iloitaan siellä enemmän kuin yhdeksästäkymmenestäyhdeksästä hurskaasta, jotka eivät ole parannuksen tarpeessa.

Tai jos naisella on kymmenen hopearahaa ja hän kadottaa niistä yhden, niin totta kai hän sytyttää lampun, lakaisee huoneen ja etsii tarkoin, kunnes löytää sen. Ja rahan löydettyään hän kutsuu ystävättärensä ja naapurin naiset ja sanoo: 'Iloitkaa kanssani! Minä löysin rahan, jonka olin kadottanut.' Yhtä lailla, sen sanon teille, iloitsevat Jumalan enkelit yhdestäkin syntisestä, joka tekee parannuksen.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

HOOS. 12:6–7

HOOSEAN KIRJASTA, LUVUSTA 12

Herra on kaikkivaltias Jumala,
hänen nimensä on Herra!
Käänny siis Jumalasi puoleen,
ole uskollinen ja noudata oikeutta
ja pane aina toivosi Jumalaan.

TAI

JES. 61:10–11

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 61

Minä riemuitsen Herrasta,
 minä iloitsen Jumalastani!
 Hän pukee minun ylleni pelastuksen vaatteet,
 hän kietoo minut vanhurskauden viittaani,
 niin että olen kuin sulhanen,
 joka laskee hiuksilleen juhlapäähineen,
 tai kuin morsian,
 joka koristautuu kauneimpiinsa.
 Ja niin kuin maa työntää versoa,
 niin kuin puutarha saa kylvetyn siemenen kasvamaan,
 niin Herra, minun Jumalani, saa vanhurskauden versomaan,
 ja ylistys kohoaa kaikkien kansojen kuultavaksi.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 4:1–8

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 4

Mitä meidän on sanottava Abrahamista, kansamme kantaisästä? Mitä hän saikaan osakseen? Jos Abraham katsottiin vanhurskaaksi tekojensa perusteella, hänellä oli aihetta ylpeillä – ei kuitenkaan Jumalan edessä. Mitä sanovat kirjoitukset? »Abraham uskoi Jumalan lupaukseen, ja Jumala katsoi hänet vanhurskaaksi.» Työntekijälle maksettua palkkaa ei katsota armosta saaduksi vaan ansaituksi. Jos taas jollakulla ei ole ansioita mutta hän uskoo Jumalaan, joka tekee jumalattoman vanhurskaaksi, Jumala lukee hänen uskonsa vanhurskaudeksi. Ylistäähän Daavidkin autuaaksi sellaista ihmistä, jonka Jumala katsoo vanhurskaaksi hänen teoistaan riippumatta:

- Autuaita ne, joiden pahat teot on annettu anteeksi
 ja joiden synnit on pyyhitty pois.
- Autuas se mies, jolle Herra ei lue viaksi hänen syntiään.

EVANKELIUMI

LUUK. 15:11–32

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 15

Jeesus sanoi:

»Eräällä miehellä oli kaksi poikaa. Nuorempi heistä sanoi isälleen: 'Isä, anna minulle osuuteni omaisuudestasi.' Isä jakoi omaisuutensa poikien kesken. Jo muutaman päivän päästä nuorempi kokosi kaikki varansa ja lähti kauas vieraille maille. Siellä hän tuhlassi koko omaisuutensa viettäen holtitonta elämää. Kun hän oli pannut kaiken menemään, siihen maahan tuli ankara nälänhätä, ja hän joutui kärsimään puutetta. Silloin hän meni erään sikäläisen miehen palvelukseen, ja tämä lähetti hänet tiluksilleen sikopaimeneksi. Näлкäänsä hän olisi halunnut syödä palkoja, sikojen ruokaa, mutta niitäkään ei hänelle annettu.

Silloin poika meni itseensä ja ajatteli: 'Minun isäni palkkalaisilla on kaikilla yllin kyllin ruokaa, mutta minä näännyn täällä nälkään. Ei, nyt minä lähden isäni luo ja sanon hänelle: Isä, minä olen tehnyt syntiä taivasta vastaan ja sinua vastaan. En ole enää sen arvoinen, että minua kutsutaan pojaksesi. Ota minut palkkalaistesi joukkoon.' Niin hän lähti isänsä luo.

Kun poika vielä oli kaukana, isä näki hänet ja heltyi. Hän juoksi poikaa vastaan, sulki hänet syliinsä ja suuteli häntä. Poika sanoi hänelle: 'Isä, minä olen tehnyt syntiä taivasta vastaan ja sinua vastaan. En ole enää sen arvoinen, että minua kutsutaan pojaksesi.' Mutta isä sanoi palvelijoilleen: 'Hakekaa joutuin parhaat vaatteet ja pukekaa hänet niihin, pankaa hänelle sormus sormeen ja kengät jalkaan. Tuokaa syöttövasikka ja teurastakaa se. Nyt syöddään ja vietetään ilojuhlaa! Minun poikani oli kuollut mutta heräsi eloon, hän oli kadoksissa, mutta nyt hän on löytynyt.' Niin alkoi iloinen juhla.

Vanhempi poika oli pellolla. Kun hän sieltä palatessaan lähestyi kotia, hän kuuli laulun, soiton ja tanssin. Hän huusi luokseen yhden palvelijoista ja kysyi, mitä oli tekeillä. Palvelija vastasi: 'Veljesi tuli kotiin, ja isäsi käski teurastaa syöttövasikan, kun sai hänet terveenä takaisin.' Silloin vanhempi veli suuttui eikä halunnut mennä sisään. Isä tuli ulos ja suostutteli häntä, mutta hän vastasi: 'Kaikki nämä vuodet minä olen raatanut sinun hyväksesi enkä ole kertaakaan jättänyt käskyäsi täyttämättä. Silti et ole koskaan antanut minulle edes vuohipahaista juhliakseni ystäväni kanssa. Mutta kun tämä sinun poikasi tulee, tämä, joka on hävittänyt omaisuutesi porttojen parissa, sinä teurastat hänelle syöttövasikan!' Isä vastasi hänelle: 'Poikani, sinä olet aina minun luonani, ja kaikki, mikä on minun, on sinun. Mutta olihan nyt täysi syy iloita ja riemuja. Sinun veljesi oli kuollut mutta heräsi eloon, hän oli kadoksissa mutta on nyt löytynyt.'»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

HOOS. 14:2–9

HOOSEAN KIRJASTA, LUVUSTA 14

Palaa, Israel, palaa Herran, Jumalasi luo!
 Syntisi ovat syösseet sinut onnettomuuteen.
 Kääntykää Herran puoleen,
 huulillanne vilpittömät sanat,
 sanokaa hänelle:

»Anna kaikki meidän syntimme anteeksi
 ja ota vastaan paras lahjamme:
 me tuomme sinulle uhriksi rukouksemme,
 huultemme hedelmän.

Assyria ei meitä auta,
 ratsuihin emme enää turvaudu.

Emme sano enää omien kättemme töille:
 'Jumalamme!'

Vain sinulta, Herra, saa orpo osakseen rakkautta.»

– Minä parannan heidät heidän uskottomuudestaan.

Minä rakastan heitä omasta tahdostani,
 vihani on väistynyt heistä pois.

Minä virvoitan Israelin kuin aamukaste,
 ja niin se kukoistaa kuin lilja
 ja tunkee juurensa maahan kuin Libanonin setri.

Sen versot leviävät,
 se kasvaa kauniiksi kuin oliivipuu,
 se tuoksuu kuin Libanon.

Sen katveessa ihmiset saavat jälleen asua
 ja viljellä peltojaan.

He kukoistavat kuin viiniköynnös,
 jonka viini on kuin Libanonin viini.

Efraim, mitä hyötyä sinulla on epäjumalistasi!

Minä vastaan sinun pyyntöihisi,
 minä pidän sinusta huolen.

Minä olen kuin ikivihreä sypressi,
 vain minä kannan sinulle hedelmää.

2. LUKUKAPPALE

EF. 2:1–10

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 2

Jumala on tehnyt eläviksi teidät, jotka olitte kuolleita rikkomustenne ja syntienne tähden. Ennen te elitte niiden vallassa tämän maailman menon mukaan, totellen avaruuden henkivaltojen hallitsijaa, sitä henkeä, joka yhä vaikuttaa tottelemattomissa ihmisissä. Heidän joukossaan mekin kaikki ennen elimme noudattaen oman luontomme haluja ja tehden niin kuin ruumiimme ja mielemme tahtoivat, ja näin olimme luonnostamme vihan alaisia niin kuin kaikki muutkin.

Jumalan laupeus on kuitenkin niin runsas ja hän rakasti meitä niin suuresti, että hän teki meidät, rikkomustemme tähden kuolleet, eläviksi Kristuksen kanssa. Armosta teidät on pelastettu. Jumala herätti meidät yhdessä Kristuksen Jeesuksen kanssa ja antoi meillekin paikan taivaassa osoittaakseen kaikille tuleville aikakausille, kuinka äärettömän runsas on hänen armonsa ja kuinka suuri hänen hyvyytensä, kun hän antoi meille Kristuksen Jeesuksen. Armosta Jumala on teidät pelastanut antamalla teille uskon. Pelastus ei ole lähtöisin teistä, vaan se on Jumalan lahja. Se ei perustu ihmisen tekoihin, jottei kukaan voisi ylpeillä. Mekin olemme Jumalan tekoa, luotuja Kristuksen Jeesuksen yhteyteen toteuttamaan niitä hyviä tekoja, joita tekemään Jumala on meidät tarkoittanut.

EVANKELIUMI

MATT. 9:9–13

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 9

Kun Jeesus kaupungista lähtiessään kulki tulliaseman ohi, hän näki Matteus-nimisen miehen istuvan siellä. Jeesus sanoi hänelle: »Seuraa minua», ja hän nousi ja lähti seuraamaan Jeesusta.

Jeesus oli sitten aterialla hänen kodissaan. Sinne tuli myös useita publikaaneja ja muita syntisiä, ja he aterioivat Jeesuksen ja hänen opetuslastensa kanssa. Tämän nähdessään fariseukset sanoivat Jeesuksen opetuslapsille: »Kuinka teidän opettajanne syö yhdessä publikaanien ja muiden syntisten kanssa!» Jeesus kuuli sen ja sanoi: »Eivät terveet tarvitse parantajaa, vaan sairaat. Menkää ja tutkikaa, mitä tämä tarkoittaa: 'Armah-tavaisuutta minä tahdon, en uhrimenoja.' En minä ole tullut kutsumaan hurskaita, vaan syntisiä.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Jumala, taivaallinen Isämme.

Sinä et tahdo, että yksikään luomasi ihminen joutuu hukkaan.

Paljon enemmän kuin me etsimme sinua,
sinä kannat huolta meistä.

Anna meille herkät korvat kuulla kutsuva äänesi.

Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Kaikkivaltias Jumala.

Käsittämättömässä armossasi

sinä tahdot etsiä ihmisistä kurjimmatkin,
eksyneet ja kadonneet.

Siksi mekin hädässämme

rohkenemme painautua armosi turviin
ja pyytää hoitoasi.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Rakas taivaallinen Isämme,

sinä et tahdo yhdenkään omistasi joutuvan kadoksiin.

Armahda meitä

ja vapauta meidät syyllisyydestä ja häpeästä,
joka ei jätä meitä rauhaan.

Vakuuta sanallasi ja Hengelläsi,
että kuulumme sinulle

ja että meistä iloitaan myös taivaassa.

Tätä pyydämme Poikasi Jeesuksen Kristuksen nimessä.

4.

Taivaallinen Isä.
Syntymäämme ei voi peruuttaa
ja kuolemamme kiiruhtaa kohti.
Syyllisyys painaa meitä
ja tuho uhkaa.
Eksyksissä ja rikkinäisinä
etsimme mieltä olemassaoloomme.
Isä, etsi sinä meidät,
koska olet luvannut etsiä kaikki kadonneet.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

5.

Pyhä Jumala,
sinun rakkautesi on suurempi
kuin koskaan voimme käsittää.
Kiitos, että sinä aina jaksat odottaa lapsiasi kotiin.
Eksymme niin helposti tieltäsi
ja lähdemme seuraamaan vääriä polkuja.
Kiitos, että monin tavoin
kutsut meitä takaisin luoksesi.
Älä anna minkään asian
tulla yhteyden esteeksi välillemme.
Auta meitä ymmärtämään,
että sinun kutsusi on tarkoitettu kaikille ihmisille.
Kuule rukouksemme Jeesuksen, pelastajamme tähden.

5. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Armahtakaa!

Ihmisen asia ei ole tuomita lähimmäistään, sillä tuomiovalta kuuluu yksin Jumalalle. Meitä kehoitetaan armahtamaan toisiamme ja edistämään oikeuden ja hyvyyden toteutumista. Kuulumme syntisten seurakuntaan, joka elää Jumalan anteeksiantamuksesta.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	450	Maa kaikki vaikka Herran on
	445	Oi Pyhä Henki, riennä
	536	Kristus, valo valkeuden
Pv	438	Oi armahda, Kristus
	453	Kivi onko kourassani
	589	Rauhan Herra, siunaa meitä
Lisäksi	916	Maailman kaikki rukoukset poimit
	930	Sinun edessäsi painamme päämme
	932	Oi ihmeellistä armoa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Minä luotan sinun armoosi,
saan iloita sinun avustasi.

Ps. 13:6

Psalmi:

Herra, kuinka kauan?
Oletko unohtanut minut iäksi?
Kuinka kauan peität minulta kasvosi?
    Kuinka kauan huolet painavat mieltäni
    ja sydäntäni jäytää tuska?
    Kuinka kauan viholliseni ovat voitolla?
Katso minun puoleeni ja vastaa minulle,
Herra, Jumalani!

Sytytä silmiini valo,
älä anna minun nukkua kuolemaan,
ettei viholliseni sanoisi:
»Minä voitin hänet»,
ettei vastustajani saisi iloita tappiostani.
Minä luotan sinun armoosi,
saan iloita sinun avustasi.
Minä laulan kiitosta Herralle,
hän pitää minusta huolen.

Ps. 13:2–6

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Jokainen polvi on notkistuva Herran edessä
ja jokainen kieli on ylistävä Jumalaa.

ROOM. 14:11

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JOONA 3:1–5, 10–4:11

JOONAN KIRJASTA, LUVUISTA 3 JA 4

Joonalle tuli toisen kerran tämä Herran sana: »Lähde Niniveen, tuohon suureen kaupunkiin, ja julista sille se sanoma, jonka minä sinulle puhun.»

Nyt Joonaa meni Niniveen, niin kuin Herra oli käskennyt. Ninive oli suunnattoman suuri kaupunki, laidasta laitaan kolme päivänmatkaa. Joonaa lähti kulkemaan kaupungissa ensimmäistä päivänmatkaa ja huusi: »Enää neljäkymmentä päivää, sitten Ninive hävitetään!» Sen kuultuaan Niniven asukkaat uskoivat Jumalaa. He julistivat paaston, ja niin ylhäiset kuin alhaisetkin pukeutuivat säkkivaatteeseen.

Jumala näki, että he kääntyivät pahoilta teiltään. Niin hän muutti mielensä eikä sallinutkaan onnettomuuden kohdata niniveläisiä, vaikka oli sanonut tuhoavansa heidät.

Joonan pani tämän kovin pahakseen ja suuttui. Hän rukoili Herraa ja sanoi: »Voi, Herra! Enkö minä tätä sanonut, kun olin vielä omassa maassani? Siksihän minä ensiksi lähdin pakoon Tarsisiin. Minä tiesin, että sinä olet anteeksiantava ja laupias Jumala, sinä olet kärsivällinen ja sinun hyvytesi on suuri. Sinä olet aina valmis luopumaan rangaistuksesta, jolla olet uhannut. Ota nyt, Herra, minun henkeni. Parempi minun on kuolla kuin elää.» Mutta Herra sanoi: »Onko sinulla mitään syytä olla suutuksissa?»

Joonan meni ulos kaupungista ja jäi sen itäpuolelle. Siellä hän kyhäsi itselleen oksista katoksen, asettui sen alle suojaan ja odotteli nähdäkseen, miten kaupungille kävisi. Silloin Herra Jumala pani risiinikasvin kasvamaan Joonan yläpuolelle, varjoksi hänen päänsä päälle ja helpottamaan hänen murheellista oloaan. Ja Joonan iloitsi kovin tästä risiinikasvista. Mutta seuraavana päivänä aamunkoitteessa Jumala antoi madon purra risiinikasvia, niin että se kuivettui. Auringon noustua Herra pani kuuman itätuulen puhaltamaan, ja aurinko paahtoi Joonan päähän, niin että hän oli nääntymäisillään. Silloin Joonan olisi tahtonut kuolla, ja hän sanoi: »Parempi minun on kuolla kuin elää.»

Mutta Jumala kysyi Joonalta: »Onko sinulla mitään syytä olla suutuksissa risiinikasvin tähden?» Joonan vastasi: »Kyllä on, tahtoisin kuolla.» Herra sanoi: »Sinä suret risiinikasvia, vaikka et ole nähnyt vaivaa sen vuoksi etkä ole sitä kasvattanut. Yhden yön se vain eli, yhden yön jälkeen se kuivtui pois. Enkö minä säälisi Niniveä, tuota suurta kaupunkia! Siellä on enemmän kuin satakaksikymmentätuhatta ihmistä, jotka eivät pysty edes tekemään eroa oikean ja vasemman käden välillä, ja lisäksi paljon eläimiä.»

TAI

SAK. 8:16–17

SAKARJAN KIRJASTA, LUVUSTA 8

– Nämä teidän tulee pitää:
 Puhukaa totta toisillenne!
 Jakakaa oikeutta totuuden mukaan,
 niin että rauha vallitsee keskuudessanne.
 Älkää suunnitelko paha
 toinen toisellenne.
 Varokaa tekemästä väärää valaa.
 Minä vihaan kaikkea vääryyttä,
 sanoo Herra.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 14:7–12

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 14

Kukaan meistä ei elä itseään varten eikä kukaan kuole itseään varten. Jos elämme, elämme Herran omina, ja jos kuolemme, kuolemme Herran omina. Elämmepä siis tai kuolemme, me kuulumme Herralle. Juuri sitä vartenhan Kristus kuoli ja heräsi elämään, että hän olisi niin kuolleiden kuin elävienkin Herra. Kuinka sinä voit tuomita veljesi? Tai sinä toinen, kuinka voit halveksia veljeäsi? Kaikki me joudumme Jumalan tuomioistuimen eteen. Onhan kirjoitettu:

– Niin totta kuin elän, sanoo Herra,
jokainen polvi on notkistuva minun edessäni
ja jokainen kieli on ylistävä Jumalaa.

Jokainen meistä joutuu tekemään Jumalalle tilin itsestään.

EVANKELIUMI

LUUK. 6:36–42

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 6

Jeesus sanoi:

»Olkaa valmiit armahtamaan, niin kuin teidän Isännekin armahtaa.

Älkää tuomitko, niin ei teitäkään tuomita. Älkää julistako ketään syylliseksi, niin ei teitäkään julisteta syyllisiksi. Päästäkää vapaaksi, niin teidätkin vapautetaan. Antakaa, niin teille annetaan. Runsas mitta, tiiviiksi paineltu, ravisteltu ja kukkurainen, annetaan teidän syliinne. Niin kuin te mittaatte, niin teille mitataan.»

Hän puhui heille vielä vertauksin:

»Miten sokea voisi taluttaa sokeaa? Molemmathan siinä putoavat kuoppaan. Ei oppilas ole opettajaansa etevämpi, mutta kyllin oppia saatuaan jokainen on opettajansa veroinen.

Kuinka näet roskan veljesi silmässä, mutta et huomaa, että omassa silmässäsi on hirsi? Kuinka voit sanoa veljellesi: 'Annapa, veli, kun otan roskan silmästäsi'? Ethän sinä näe edes hirttä omassa silmässäsi. Sinä tekopyhä! Ota ensin hirsi omasta silmästäsi, vasta sitten näet ottaa roskan veljesi silmästä.»

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

2. SAM. 12:1–10, 13

TOISESTA SAMUELIN KIRJASTA, LUVUSTA 12

Herra lähetti Natanin Daavidin luo. Kuninkaan luo tultuaan Natan sanoi: »Eräessä kaupungissa oli kaksi miestä, rikas ja köyhä. Rikkaalla oli suuret määrät lampaista ja härkiä, mutta köyhällä ei ollut kuin yksi ainoa pieni karitsa, jonka hän oli ostanut. Hän elätti karitsaa, ja se kasvoi hänen luonaan yhdessä hänen lastensa kanssa. Se söi hänen leipäänsä ja joi hänen kupistaan, se makasi hänen sylissään ja oli hänelle kuin tytär. Mutta keran rikkaan miehen luo tuli vieras. Rikas ei raskinut ottaa yhtään omista lampaistaan tai häristään valmistaakseen ruokaa matkamiehelle, joka oli tullut hänen luokseen, vaan otti köyhän miehen karitsan ja teki siitä vieraalleen aterian.»

Daavid suuttui kovasti tuolle miehelle ja sanoi Natanille: »Niin totta kuin Herra elää, se mies, joka noin teki, on kuoleman oma. Ja karitsa hänen on korvattava nelinkertaisesti, koska hän teki tuolla tavalla eikä tuntenut sääliä.»

Silloin Natan sanoi Daavidille: »Se mies olet sinä. Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: 'Minä voitelin sinut Israelin kuninkaaksi ja pelastin sinut Saulin käsistä. Minä korotin sinut herrasi asemaan, annoin herrasi vaimot sinun syliisi ja annoin sinulle Israelin ja Juudan heimot. Jos tämä on vähän, voin antaa vielä mitä tahansa muutakin. Miksi olet halveksinut minun sanaani ja tehnyt sellaista, mikä on minun silmissäni pahaa? Heettiläisen Urian olet lyönyt miekalla, olet tappanut hänet ammonilaisten miekalla, ja hänen vaimonsa olet ottanut vaimoksesi. Niinpä miekka ei tule milloinkaan väistymään suvustasi, koska olet halveksinut minua ja ottanut vaimoksesi heettiläisen Urian vaimon.'»

Silloin Daavid sanoi Natanille: »Olen tehnyt syntiä Herraa vastaan.» Natan vastasi: »Herra vapauttaa nyt sinut tästä synnistä, eikä sinun tarvitse kuolla.»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 2:1–11

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 2

Sen tähden et voi mitenkään puolustautua, ihmisparka, sinä joka tuomitset muita, kuka sitten oletkin. Tuomitessasi toisen julistat tuomion

myös itsellesi, koska sinä, toisen tuomitsija, teet itse samoja tekoja. Me tiedämme, että Jumala on oikeassa tuomitessaan ne, jotka tekevät tällaista. Kuvitteletko sinä välttäväsi Jumalan tuomion, kun teet itse sellaista, mistä tuomitset muita? Halveksitko sinä Jumalan suurta hyvyttä, kärsivällisyyttä ja pitkämielisyyttä? Etkö ymmärrä, että Jumalan hyvyys johtaa sinut kääntymiseen? Mutta sinä olet kova etkä sisimmässäsi tahdo kääntyä. Näin kartutat vihaa, ja se kohtaa sinut vihan päivänä, jolloin Jumalan oikeudenmukainen tuomio tulee julki. Silloin Jumala maksaa jokaiselle hänen tekojensa mukaan.

Niille, jotka uupumatta hyvää tehden etsivät kirkkautta, kunniaa ja katoamattomuutta, hän antaa ikuisen elämän, mutta niitä, jotka ovat itsekkäitä ja tottelevat totuuden sijasta vääryyttä, kohtaa ankara viha. Tuska ja ahdistus tulee jokaisen osaksi, joka tekee pahaa, ensin juutalaisen, sitten myös kreikkalaisen. Kirkkaus, kunnia ja rauha taas tulee jokaisen osaksi, joka tekee hyvää, ensin juutalaisen, sitten myös kreikkalaisen, sillä Jumala ei tee eroa ihmisten välillä.

EVANKELIUMI

JOH. 8:2–11

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 8

Varhain aamulla Jeesus tuli taas temppeliin. Hänen luokseen kerääntyi ihmisiä suurin joukoin, ja hän istuutui ja opetti heitä.

Kesken kaiken toivat lainopettajat ja fariseukset paikalle naisen, joka oli joutunut kiinni aviorikoksesta. He asettivat hänet Jeesuksen eteen ja sanoivat: »Opettaja, tämä nainen on avionrikkoja, hänet tavattiin itse teossa. Mooses on laissa antanut meille määräyksen, että tällaiset on kivitetävä. Mitä sinä sanot?» He puhuivat näin pannakseen Jeesuksen koetukselle ja saadakseen sitten aiheen syyttää häntä.

Mutta Jeesus kumartui ja kirjoitti sormellaan maahan. Kun he tiukka-sivat häneltä vastausta, hän suoristautui ja sanoi: »Se teistä, joka ei ole tehnyt syntiä, heittäköön ensimmäisen kiven.» Hän kumartui taas ja kirjoitti maahan. Jeesuksen sanat kuultuaan he lähtivät pois yksin toisensa jälkeen, vanhimmat ensimmäisinä. Kansan keskelle jäi vain Jeesus ja nainen. Jeesus kohotti päänsä ja kysyi: »Nainen, missä ne kaikki ovat? Eikö kukaan tuominut sinua?» »Ei, herra», nainen vastasi. Jeesus sanoi: »En tuomitse minäkään. Mene, äläkä enää tee syntiä.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JOB 35:1–8

JOBIN KIRJASTA, LUVUSTA 35

Elihu jatkoi puhettaan ja sanoi:

– Onko mielestäsi oikein,

että sanot: »Minä olen oikeassa, Jumala väärässä!»

Tai että kysyt: »Mitä minä siitä hyödyn,

että pysyttelen irti synnistä?»

Minä vastaan sinulle selvin sanoin

ja vastaan vielä ystävillesikin!

Kohota katseesi ylös taivaalle
ja katso pilviä.

Ne ovat korkealla sinun yläpuolellasi.

Jos sinä teet syntiä, mitä se häntä liikuttaa?

Jos teet vielä enemmän syntiä, mitä se hänelle merkitsee?

Tai jos elät oikein, mitä hän siitä hyötyy?

Mitä sinä pystyisit hänelle antamaan!

Ihmistä, itsesi kaltaista, sinun syntisi satuttavat,

ihmisten hyväksi koituu se, että elät oikein.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 14:13–19

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 14

Älkäämme siis enää tuomitko toisiamme. Katsokaa sen sijaan, ettette saata veljeänne kompastumaan ja kaatumaan. Herraan Jeesukseen luottaen tiedän varmasti, ettei mikään ole sinänsä epäpuhdasta. Mutta jos joku pitää jotakin epäpuhtaana, hänelle se on epäpuhdasta. Jos veljesi pahastuu ruoastasi, et enää ole noudattanut rakkauden vaatimuksia. Älä saata ruoallasi perikatoon sitä, jonka vuoksi Kristus on kuollut. Älkää antako aiheita pilkata sitä hyvää, minkä olette saaneet. Jumalan valtakunta ei ole syömistä eikä juomista, vaan vanhurskautta, rauhaa ja iloa, jotka Pyhä Henki antaa. Joka tällä tavoin palvelee Kristusta, on Jumalalle mieleen ja saa ihmistenkin arvonnannon.

Pyrkikäämme siis rakentamaan rauhaa ja vahvistamaan toisiamme.

EVANKELIUMI

LUUK. 13:1–5

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 13

Juuri siihen aikaan Jeesuksen luo tuli ihmisiä, jotka kertoivat Pilatuksen surmauttaneen uhraamaan tulleita galilealaisia, niin että heidän verensä oli sekoittunut uhrieläinten vereen. Jeesus sanoi siihen: »Luuletteko, että he olivat suurempia syntisiä kuin kaikki muut galilealaiset, koska saivat tuollaisen lopun? Eivät suinkaan – samalla tavoin te kaikki olette tuhon omia, ellette käänny. Entä ne kahdeksantoista, jotka saivat surmansa, kun Siloan torni sortui heidän päälleen? Luuletteko, että he olivat syyllistyneet johonkin pahempaan kuin muut jerusalemilaiset? Eivät suinkaan – yhtä lailla te kaikki olette tuhon omia, ellette käänny.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra Jumala, taivaallinen Isä.
Sinä annat synnit anteeksi ja nostat langenneet.
Armahda meitä, jotka tuomitsemme toisen,
mutta emme näe omaa suurta velkaamme.
Varjele meitä omahyväisyydestä ja ylpeydestä.
Anna meille kykyä kohdella lähimmäisiämme
oikein ja armahtavasti.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Laupias, uskollinen Jumala.
Sinä annat joka päivä kaikki syntimme anteeksi
ja tahdot, että mekin
antaisimme anteeksi toisillemme.
Särje sydäntemme kovuus,
jotta kohtelisimme toisiamme ymmärtävästi
ja eläisimme Vapahtajamme opetuksen mukaan,
sovituksen ja anteeksiantamisen hengessä.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Pyhä Jumala,
sinä olet oikeudenmukaisuuden ja rauhan lähde.
Ilman sinua emme osaa elää
rauhassa emmekä rakastavasti toistemme kanssa.
Kutsu siis meitä yhä uudelleen seurakuntasi yhteyteen.
Ohjaa ja vahvista meitä.
Lähetä meidät maailmaan oikeuden ja rauhan tekijöiksi.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

4.

Jumala,
meidän on niin helppo lausua
hätäisiä tuomioita toisistamme.
Sinä näet jokaisen ihmisen
avarammin ja syvemmin kuin kukaan.
Auta meitä kohtaamaan toisemme
ilman ennakkoluuloja ja pinnallisia arviointeja.
Auta meitä käsittämään,
että vain anteeksi antaminen vie meidät
todelliseen yhteyteen toistemme kanssa.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

APOSTOLIEN PÄIVÄ

Herran palveluksessa

Jo varhain keskiajalla on vietetty apostolien Pietarin ja Paavalin päivää heidän marttyyrikuolemansa muistoksi (29.6.). Heidät surmattiin perimätiedon mukaan Roomassa keisari Neron toimeenpanemissa vainoissa 60-luvulla. Kun apostolien päivät Ruotsi-Suomessa poistettiin vuonna 1772, myös Pietarin ja Paavalin päivä erillisenä pyhänä lakkasi. Sittemmin sen tekstit on sijoitettu tähän sunnuntaihin.

Nykyisin tänä sunnuntaina (6. sunnuntai helluntaista) muistellaan kaikkia apostoleja. Sunnuntain tekstit puhuvat apostolien kutsumisesta ja opetuslapsen tehtävästä laajemminkin. Kristus on katsonut myös meidät arvollisiksi osallistumaan työhönsä. Kuuliaisina Jumalan sanalle olemme osallisia uudesta elämästä Kristuksessa.

LITURGINEN VÄRI: punainen, maanantaista lauantaihin vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	168	Suo, Herra, sama Henki meille
	360	Suo, Herra, mun sinuhun uskaltaa
	404	Voittaja, suo voitto meille
Pv	418	Apostolinsa maailmaan
	164	On Kristus kirkon Herra
	420	Nyt soikoon taivas kiitostaan
	178	Myös isämme uskoivat ennen
Lisäksi	814	Kuljemme yhdessä tällä tiellä
	835	Kun Hengen tuuli tuulee
	901	Luoja, Isä, sinulle
	945	Kutsut minut maailmaan
	949	Kirkko olkoon niin kuin puu
	963	Herra, kutsut työhösi
	965	Vien suuren viestin
	966	Isä nyt vie rakastamaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Kuinka ihanat ovat vuorilla
ilosanoman tuojan askelet!
Hän ilmoittaa rauhan tulon,
tuo suuren ilosanoman.

JES. 52:7

Psalmi:

Suuri on Herra, ylistettävä yli kaiken,
tutkimaton hänen suuruutensa!

Sinun tekojasi ylistetään polvesta polveen,
isät kertovat ihmeitäsi lapsilleen,
tuovat julki sinun kirkkautesi,
loistosi ja kunniasi.

Minä mietiskelen sinun ihmetekojasi.

Miten valtavia, miten pelottavia ovatkaan sinun tekosi,
kerrottakoon niistä kaikille.

Minä julistan sinun suuruuttasi.

Levitköön sanoma sinun hyvyytesi runsaudesta,
kiitettäköön sinun vanhurskauttasi riemuiten.

Ps. 145:3–7

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Heidän äänensä on kaikunut kaikkialle,
heidän sanansa maan ääriin asti.

ROOM. 10:18

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 12:1–4

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 12

Herra sanoi Abramille: »Lähde maastasi, asuinsijoiltasi ja isäsi kodista siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan. Minä teen sinusta suuren kansan ja siunaan sinua, ja sinun nimesi on oleva suuri ja siinä on oleva siunaus. Minä siunaan niitä, jotka siunaavat sinua, ja kiroan ne, jotka sinua kiroavat, ja sinun saamasi siunaus tulee siunaukseksi kaikille maailman kansoille.»

Niin Abram lähti Herran käskyn mukaan, ja Loot lähti hänen kanssaan.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 1:1–7

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 1

Paavali, Kristuksen Jeesuksen palvelija, kutsuttu apostoliksi ja valittu julistamaan Jumalan evankeliumia, tervehtii kaikkia Roomassa olevia Jumalalle rakkaita ja hänen kutsumiaan pyhiä.

Julistamani evankeliumi, jonka Jumala on profeettojensa suulla edeltäpäin luvannut pyhissä kirjoituksissa, on sanoma hänen Pojastaan. Ihimillisen syntyperänsä puolelta hän oli Daavidin jälkeläinen; pyhyiden Hengen puolelta hän oli Jumalan Poika, jolla on valta, ylönousemuksessa tähän asemaan asetettu. Hän on Jeesus Kristus, meidän Herramme, ja häneltä minä olen saanut armon ja apostolinviran, jotta hänen nimensä kunniaksi johtaisin ihmisiä kaikista kansoista uskonkuuliaisuuteen. Näitä Jeesuksen Kristuksen kutsumia olette myös te. Jumalan, meidän Isämme, ja Herran Jeesuksen Kristuksen armo ja rauha teille.

TAI

1. TIM. 1:12–17

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ TIMOTEUKSELLE, LUVUSTA 1

Minä kiitän Herraamme Kristusta Jeesusta, joka on antanut minulle voimaa. Kiitän häntä siitä, että hän katsoi minut luotettavaksi ja otti minut palvelukseensa, vaikka olin ollut herjaaja, vainooja ja väkivallantekijä. Hän armahti minut, koska epäuskoni tähden en tiennyt, mitä tein. Meidän Herramme armo on ollut yltäkylläinen, samoin se usko ja rakkaus, jonka Kristus Jeesus saa aikaan. Tämä sana on varma ja vastaanottamisen arvoinen: Kristus Jeesus on tullut maailmaan pelastamaan syntisiä, joista minä olen suurin. Mutta minut armahdettiin, jotta Kristus Jeesus juuri minussa osoittaisi, kuinka suuri hänen kärsivällisyytensä on. Näin olisin myös vastedes esimerkkinä niille, jotka uskovat häneen ja saavat ikuisen elämän. Ikuiselle kuninkaalle, kuolemattomalle, näkymättömälle ja ainoalle Jumalalle kunnia ja kirkkaus aina ja ikuisesti! Aamen.

EVANKELIUMI

LUUK. 5:1–11

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 5

Kun Jeesus eräänä päivänä seisoj Gennesaretinjärven rannalla ja väkijoukko tungeksi hänen ympärillään kuulemassa Jumalan sanaa, hän näki

rannassa kaksi venettä. Kalastajat olivat nousseet niistä ja huuhtoivat verkkojaan. Jeesus astui toiseen veneistä ja pyysi Simonia, jonka vene se oli, soutamaan rannasta vähän ulommaksi. Sitten hän opetti kansaa veneessä istuen.

Lopetettuaan puheensa Jeesus sanoi Simonille: »Souda vene syvään veteen, laskekaa sinne verkkonne.» Tähän Simon vastasi: »Opettaja, me olemme jo tehneet työtä koko yön emmekä ole saaneet mitään. Mutta lasken vielä verkot, kun sinä niin käsket.» Näin he tekivät ja saivat saarettuiksi niin suuren kalaparven, että heidän verkkonsa repeilivät. He viittoivat toisessa veneessä olevia tovereitaan apuun. Nämä tulivat, ja he saivat molemmat veneet niin täyteen kalaa, että ne olivat upota. Tämän nähdessään Simon Pietari lankesi Jeesuksen jalkoihin ja sanoi: »Mene pois minun luotani, Herra! Minä olen syntinen mies.» Hän ja koko hänen venekuntansa olivat pelon ja hämmennyksen vallassa kalansaaliin tähden, samoin Jaakob ja Johannes, Sebedeuksen pojat, jotka olivat Simonin kalastuskumppaneita. Mutta Jeesus sanoi hänelle: »Älä pelkää. Tästä lähtien sinä olet ihmisten kalastaja.» He vetivät veneet maihin ja jättäen kaiken lähtivät seuraamaan Jeesusta.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

HES. 2:1–8

HESEKIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 2

Herra sanoi: »Ihminen, nouse. Minä tahdon puhua sinulle.» Hänen puheessaan minuun tuli henki, se nosti minut seisomaan, ja minä kuulin hänen puhuvan minulle.

Hän sanoi: »Ihminen, minä lähetän sinut israelilaisten luo, noiden kapinallisten pariin, jotka ovat nousseet minua vastaan. Alusta alkaen he ja heidän isänsä ovat olleet minulle uskottomia. Minä lähetän sinut ihmisten luo, joilla on kovat kasvot ja taipumaton sydän. Sinun tulee sanoa heille: 'Näin sanoo Herra Jumala.' Kuulkoot tai olkoot kuulematta – he ovat uppiniskaista kansaa – he tulevat kuitenkin tietämään, että heidän keskellään on ollut profeetta. Älä sinä, ihminen, pelkää heitä, älä kauhistu heidän sanojaan, vaikka olet heidän keskellään kuin piikkipensaikossa ja skorpionien seassa. Älä pelkää heidän puheitaan, älä säiky heitä – he ovat uppiniskaista kansaa. Sinun tulee puhua minun sanani heille, kuulkoot tai olkoot kuulematta – he ovat uppiniskaisia. Mutta sinä, ihminen, kuun-

tele mitä sinulle sanon. Älä niskoittele, niin kuin tämä niskuroiva kansa. Avaa suusi ja syö, mitä sinulle annan.»

2. LUKUKAPPALE

EF. 2:19–22

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 2

Te ette siis enää ole vieraita ja muukalaisia, vaan kuulutte Jumalan perheeseen, samaan kansaan kuin pyhät. Te olette kiviä siinä rakennuksessa, jonka perustuksena ovat apostolit ja profeetat ja jonka kulmakivenä on itse Kristus Jeesus. Hän liittää koko rakennuksen yhteen niin että se kasvaa Herran pyhäksi temppeleksi, ja hän liittää teidätkin Hengellään rakennuskivinä Jumalan asumukseen.

EVANKELIUMI

MATT. 16:13–19

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 16

Kun Jeesus oli tullut Filippoksen Kesarean seudulle, hän kysyi opetuslapsiltaan: »Kuka Ihmisen Poika on? Mitä ihmiset hänestä sanovat?» He vastasivat: »Toisten mielestä hän on Johannes Kastaja, toisten mielestä Elia, joidenkin mielestä Jeremia tai joku muu profeetoista.» »Entä te?» kysyi Jeesus. »Kuka minä teidän mielestänne olen?» Simon Pietari vastasi: »Sinä olet Messias, elävän Jumalan poika.»

Jeesus sanoi hänelle: »Autuas olet sinä, Simon, Joonan poika. Tätä ei sinulle ole ilmoittanut liha eikä veri, vaan minun Isäni, joka on taivaissa. Ja minä sanon sinulle: Sinä olet Pietari, ja tälle kalliolle minä rakennan kirkkoni. Sitä eivät tuonelan portit voita. Minä olen antava sinulle taivasten valtakunnan avaimet. Minkä sinä sidot maan päällä, se on sidottu taivaissa, ja minkä sinä vapautat maan päällä, se on myös taivaissa vapautettu.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 66:18–19

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 66

Minä saavun kokoamaan kaikki kansat ja kielet, ja kaikki tulevat ja näkevät kirkkauteni. Ja heidän keskellään minä teen ihmeen ja heidän jou-

kostaan lähetän eloon jääneitä vieraiden kansojen luo Tarsisiin, Putiin, Ludiin, Mesekiin, Tubaliin ja Javaniin, kaukaisille saarille ja rannikoille, jotka eivät ole kuulleet minusta puhuttavan eivätkä nähneet minun kirkkauttani. Nuo, jotka lähtevät, kertovat vieraiden kansojen keskuudessa minun kirkkaudestani.

2. LUKUKAPPALE

2. TIM. 3:14–17

TOISESTA KIRJEESTÄ TIMOTEUKSELLE, LUVUSTA 3

Pidä sinä kiinni siitä, minkä olet oppinut. Sinähän olet siitä varma, koska tiedät, keiltä olet sen oppinut. Olet myös jo lapsesta asti tuntenut pyhät kirjoitukset, jotka voivat antaa sinulle viisautta, niin että pelastut uskolla Kristukseen Jeesukseen. Jokainen pyhä, Jumalan Hengestä syntynyt kirjoitus on hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi ja kasvatukseksi Jumalan tahdon mukaiseen elämään. Näin Jumalan ihmisestä tulee täydellinen ja kaikkeen hyvään kykenevä.

TAI

AP. T. 26:12–23

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 26

Paavali puhui:

»Näissä asioissa minä lähdin matkalle Damaskokseen. Olin saanut siihen ylipapeilta suostumuksen ja valtuudet. Mutta silloin, kuningas, minä matkaa tehdessäni puolenpäivän aikaan näin, miten taivaasta leimahti aurinkoakin kirkkaampi valo minun ja matkatovereideni ympärille. Me kaikki kaaduin maahan, ja minä kuulin äänen sanovan heprean kielellä: 'Saul, Saul, miksi vainoat minua? Paha sinun on potkia pistintä vastaan.' Minä kysyin: 'Herra, kuka sinä olet?' Herra sanoi: 'Minä olen Jeesus, jota sinä vainoat. Nouse jaloillesi. Minä olen ilmestynyt sinulle, koska olen valinnut sinut palvelijakseni ja todistajakseni, kertomaan siitä, mitä nyt olet nähnyt ja mitä vielä olet näkevä, kun sinulle ilmestyn. Minä pelastan sinut oman kansasi käsistä ja varjelen sinua, kun lähetän sinut pakanoiden pariin avaamaan heidän silmänsä ja saattamaan heidät pimeydestä valoon ja Saatanan vallasta Jumalan luo. He saavat syntinsä anteeksi, kun uskovat minuun, ja heillä on oleva paikkansa niiden joukossa, jotka Jumala on pyhittänyt.'

Tämän vuoksi, kuningas Agrippa, en voinut olla tottelematta taivaallista näkyä. Ensiksi Damaskoksessa ja Jerusalemissa, sitten joka puolella Juu-

deaa ja muiden kansojen parissa minä olen julistanut, että kaikkien tulee katua syntejään, kääntyä Jumalan puoleen ja tehdä tekoja, joissa heidän parannuksensa näkyy. Tästä syystä juutalaiset ottivat minut temppelissä kiinni ja yrittivät hakata minut hengiltä. Jumalan avulla olen kuitenkin selvinnyt tähän päivään asti ja voin nytkin täyttää todistajan tehtävääni, puhua sekä ylhäisille että alhaisille. Minä puhun vain siitä, minkä profeetat ja Mooses ovat ennustaneet tapahtuvan, en mistään muusta, puhun siitä, että Messiaan tuli kärsiä kuolema ja ensimmäisenä nousta kuolleista sekä julistaa valon sanomaa niin meidän kansallemme kuin muillekin kansoille.»

EVANKELIUMI

MARK. 3:13–19

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 3

Jeesus nousi vuorelle. Hän käski luokseen ne, jotka hän oli valinnut, ja he lähtivät hänen mukaansa. Nämä kaksitoista Jeesus kutsui olemaan kanssaan lähettääkseen heidät saarnaamaan ja valtuuttaakseen heidät karkottamaan saastaisia henkiä: Simon, jolle hän antoi nimen Pietari, Jaakob Sebedeuksen poika ja tämän veli Johannes, jolle hän antoi nimen Boanerges – se merkitsee: ukkosenjylinän pojat – sekä Andreas, Filippus ja Bartolomeus, Matteus, Tuomas ja Jaakob Alfeuksen poika, Taddeus, Simon Kananeus ja Juudas Iskariot, sama joka kavalsi hänet.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala, taivaallinen Isä.
Meidät on kastettu
Poikasi Jeesuksen Kristuksen
kuolemaan ja ylösnousemukseen.
Muistuta meitä tästä,
kun toivottomuus tai tarkoituksettomuus yrittää ottaa vallan.
Auta luottamaan johdatukseesi.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Vapahtajamme Jeesus Kristus.
Kiitämme sinua apostoleista,
joiden todistukselle olet perustanut seurakuntasi.
Me rukoilemme sinua:
Tee heidän sanomansa meille eläväksi.
Varjele meidät totuudessa
ja auta meitä päivä päivältä kasvamaan sen tuntemisessa.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

3.

Rakas Vapahtaja,
sinä toteutit taivaallisen Isän tahdon,
kun tulit auttamaan meitä ikuisen elämän tielle.
Tee meistä seuraajiasi ja kutsu tehtäviin,
jotka olet meille tarkoittanut.
Varusta meidät voimallasi ja lisää uskoa,
niin ettei pelko eikä oma heikkoutemme
olisi esteenä kuuliaisuudelle.
Auta meitä pysymään sinussa
ja luottamaan siihen,
että kaikessa, mitä teemme sinua kuunnellen,
on mukana siunauksesi.
Ylistys sinulle, Kristus,
joka Pyhän Hengen kanssa elät ja hallitset
Isäsi kunniaa aina ja ikuisesti.

7. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Rakkauden laki

Kristus tuli täyttämään Jumalan tahdon ja käskyt, ei kumoamaan niitä. Siksi myös kristityn on noudatettava rakkauden lakia, vieläpä paremmin kuin lainopettajien ja fariseusten. Pyrkinessään tähän kristitty on valmis luopumaan jopa omista oikeuksistaan lähimmäistensä hyväksi ja osoittamaan rakkautta myös vihamiehilleen.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	520	Oi hyvä Jumala
	544	Herra Jeesus, anna minun
	352	Herra, koska tuskissani
Pv	262	On hyvydessään Jumala
	323	Nyt kiitä, sielu, Herraa
	414	Oi, kuinka onkaan autuas
Lisäksi	913	Minä olen Herra, Jumalasi
	916:3–4	Teet kaikessa, oi Täydellinen, työtä
	951	Oi Jeesus, muuta minua
	966	Isä nyt vie rakastamaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herra on kansansa voima,
voideltunsa apu ja turva.

Ps. 28:8

Psalmi:

Herra, sinua minä huudan,
sinä olet minun kallioni.

Älä ole vaiti, kun puhun sinulle!

Jos sinä et vastaa, olen kuoleman oma.

Kuule minun rukoukseni,

kun huudan sinua avuksi

ja kohotan käteni temppeleisi pyhintä kohti.

Kiitetty olkoon Herra!
 Hän on kuullut avunpyyntöni.
 Herra on minun voimani ja kilpeni,
 häneen minä luotan.
 Minä sain avun, ja minun sydämeni riemuitsee,
 minä laulan ja ylistän Herraa.
 Herra on kansansa voima,
 voideltunsa apu ja turva.
 Pelasta kansasi ja siunaa omiasi,
 kaitse ja kanno heitä nyt ja aina.

Ps. 28:1–2, 6–9

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Anna Jumalalle uhriksi kiitos,
 täytä lupauksesi Korkeimmalle.

Ps. 50:14

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

3. MOOS. 19:1–4, 11–18

KOLMANNESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 19

Herra sanoi Moosekselle:

»Sano Israelin kansalle: Olkaa pyhät, sillä minä, Herra, teidän Jumalanne, olen pyhä.

Jokainen teistä kunnioittakoon äitiään ja isäänsä. Pitäkää kunniassa sapatti ja määräykset, jotka olen siitä antanut. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. Älkää kääntykö seuraamaan epäjumalia älkääkä valako itsellenne jumalankuvia. Minä olen Herra, teidän Jumalanne.

Älkää varastako, älkää valehdelko älkääkä pettäkö toisianne. Älkää vanoko väärin minun nimeeni, sillä jos niin teette, häpäisette Jumalanne nimen. Minä olen Herra.

Älä tee toiselle vääryyttä äläkä ota mitään väkisin. Älä pidä päivätyöläisen palkkaa itselläsi yli yön. Älä pilaile kuuron kustannuksella äläkä pane estettä sokean tielle, vaan pelkää ja kunnioita Jumalaasi. Minä olen Herra.

Älkää oikeutta jakaessanne tehkö vääryyttä. Älä ole puolueellinen köyhän hyväksi, mutta älä myöskään suosi mahtavaa, vaan ole lähimmäisesi tuomarina oikeudenmukainen. Älä kulje panettelemassa heimolaisiasi, älä saata lähimmäistäsi syytöksilläsi hengenvaaraan. Minä olen Herra.

Älä paheksu lähimmäistäsi vain ajatuksissasi, vaan nuhtele häntä avoimesti; muuten joudut osalliseksi hänen syyllisyydestään. Älä kosta omaan kansaasi kuuluvalla äläkä pidä yllä riitaa hänen kanssaan, vaan rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Minä olen Herra.»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 12:16–21

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 12

Olkaa keskenänne yksimielisiä. Älkää pitäkö itseänne muita parempina, vaan asettukaa vähäosaisten rinnalle. Älkää olko omasta mielestänne viisaita. Älkää maksako kenellekään paha pahalla, vaan pyrkikää siihen, mikä on hyvää kaikkien silmissä. Jos on mahdollista ja jos teistä riippuu, eläkää rauhassa kaikkien kanssa. Älkää ottako oikeutta omiin käsiinne, rakkaat ystävät, vaan antakaa Jumalan osoittaa vihansa. Onhan kirjoitettu: »Minun on tuomio, minä maksan tekojen mukaan» – näin sanoo Herra. Edelleen sanotaan: »Jos vihamiehelläsi on nälkä, anna hänelle ruokaa, jos hänellä on jano, anna juotavaa. Näin keräät tulisia hiiliä hänen päänsä päälle.» Älä anna pahan voittaa itseäsi, vaan voita sinä paha hyvällä.

EVANKELIUMI

MATT. 5:20–30

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 5

Jeesus sanoi:

»Minä sanon teille: ellette te noudata Jumalan tahtoa paljon paremmin kuin lainopettajat ja fariseukset, te ette pääse taivasten valtakuntaan.

Teille on opetettu tämä isille annettu käsky: 'Älä tapa.' Se, joka tappaa, on ansainnut oikeuden tuomion. Mutta minä sanon teille: jokainen, joka on vihoissaan veljelleen, on ansainnut oikeuden tuomion. Samoin jokainen, joka sanoo veljelleen: 'Senkin hölmö', on ansainnut Suuren neuvoston tuomion, ja se, joka sanoo: 'Sinä hullu', on ansainnut helvetin tulen.

Jos siis olet viemässä uhrilahjaasi alttarille ja siinä muistat, että veljelläsi on jotakin sinua vastaan, niin jätä lahjasi alttarin eteen ja käy ensin sopimassa veljesi kanssa. Mene sitten vasta antamaan lahjasi.

Tarjoa vastapuolellesi sovintoa jo silloin, kun vielä olet hänen kanssaan matkalla oikeuteen. Muuten hän saattaa luovuttaa sinut tuomarille ja tuomari vartijalle, ja niin sinut teljetään vankilaan. Usko minua: sieltä sinä et pääse, ennen kuin olet maksanut kaiken viimeistä kolikkoa myöten.

Teille on opetettu tämä käsky: 'Älä tee aviorikosta.' Mutta minä sanon teille: jokainen, joka katsoo naista niin, että alkaa himoita häntä, on sydämessään jo tehnyt aviorikoksen hänen kanssaan. Jos oikea silmäsi viettelee sinua, repäise se irti ja heitä pois. Onhan sinulle parempi, että menetät vain yhden osan ruumiistasi, kuin että koko ruumiisi joutuu helvettiin. Ja jos oikea kätesi viettelee sinua, hakkaa se poikki ja heitä pois. Onhan sinulle parempi, että menetät vain yhden jäsenen, kuin että koko ruumiisi joutuu helvettiin.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. SAM. 15:22–26

ENSIMMÄISESTÄ SAMUELIN KIRJASTA, LUVUSTA 15

Samuel sanoi kuningas Saulille:

– Kumpi on Herralle mieleen, uhrin vai kuuliaisuus?

Kuuliaisuus on parempi kuin uhri,
totteleminen parempi kuin oinasten rasva.

Kapinointi on noituuden vertainen synti,
röyhkeys on kuin pettävät jumalankuvat.

Sinä olet hylännyt Herran sanan.

Siksi hän hylkää sinun kuninkuutesi.

Saul vastasi Samuelille: »Olen tehnyt syntiä. Olen rikkonut Herran käskyä ja sinun määräyksiäsi vastaan, sillä pelkäsin miehiäni ja taivuoin heidän tahtoonsa. Anna nyt minulle syntini anteeksi ja lähde paluumatkalle yhdessä minun kanssani, jotta voin heittäytyä maahan Herran eteen.»
Mutta Samuel sanoi Saulille: »Minä en lähde takaisin sinun kanssasi. Sinä olet hylännyt Herran sanan, ja siksi Herra hylkää sinut: et saa olla Israelin kuningas.»

2. LUKUKAPPALE

JAAK. 2:8–13

JAAKOBIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 2

Jos te noudatatte lain kuningaskäskyä niin kuin se Raamatussa on: »Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi», te teette oikein. Mutta jos te erottelette ihmisiä, te teette syntiä, ja laki osoittaa teidät rikkojiksi. Sillä se, joka muuten kaikessa noudattaa lakia mutta rikkoo sitä yhdessä kohdassa, on syyppää kaikilta kohdin. Hän, joka sanoi: »Älä tee aviorikosta», sanoi myös: »Älä tapa.» Vaikka siis et teekään aviorikosta, olet lainrikkoja, jos tapat. Vapauden lain mukaan teidät tuomitaan; pitääkää se mielessänne, mitä puhutte tai teettekin. Joka ei toista armahda, saa itse armottoman tuomion, mutta joka armahtaa, saa tuomiosta riemuvoiton.

EVANKELIUMI

MARK. 10:17–27

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 10

Kun Jeesus lähti jatkamaan matkaansa, muuan mies tuli juoksujalkaa, polvistui hänen eteensä ja kysyi: »Hyvä opettaja, mitä minun pitää tehdä, jotta perisin iankaikkisen elämän?» Jeesus vastasi hänelle: »Miksi sanot minua hyväksi? Ainoastaan Jumala on hyvä, ei kukaan muu. Käskyt sinä tiedät: älä tapa, älä tee aviorikosta, älä varasta, älä todista valheellisesti, älä riistä toiselta, kunnioita isääsi ja äitiäsi.»

»Opettaja, kaikkea tätä olen noudattanut nuoresta pitäen», vastasi mies. Jeesus katsahti häneen, rakasti häntä ja sanoi: »Yksi sinulta puuttuu. Mene ja myy kaikki, mitä sinulla on, ja anna rahat köyhille, niin sinulla on aarre taivaassa. Tule sitten ja seuraa minua.» Mies synkistyi näistä sanoista. Hän lähti surullisena pois, sillä hänellä oli paljon omaisuutta.

Jeesus kääntyi, katsoi opetuslapsiinsa ja sanoi: »Kuinka vaikea onkaan niiden, jotka paljon omistavat, päästä Jumalan valtakuntaan!» Opetuslapset hämmästelivät hänen sanojaan, mutta Jeesus jatkoi: »Lapseni, Jumalan valtakuntaan on todella vaikea päästä. Helpompi on kamelin mennä neulansilmästä kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan.» Opetuslapset olivat yhä enemmän ihmeissään ja kyselivät toisiltaan: »Kuka sitten voi pelastua?» Jeesus katsoi heihin ja sanoi: »Ihmiselle se on mahdotonta, mutta ei Jumalalle. Jumalalle on kaikki mahdollista.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JOOS. 24:21–27

JOOSUAN KIRJASTA, LUVUSTA 24

Kansa sanoi Joosualle: »Me tahdomme palvella Herraa!» Silloin Joosua sanoi kansalle: »Te olette nyt valinneet Herran ja tahdotte palvella häntä. Te olette itse tämän todistajia.» Israelilaiset vastasivat: »Niin olemme.» Joosua sanoi: »Hylätkää ja hävittäkää siis vieraat jumalanne ja antakaa sydämenne kääntyä Herran, Israelin Jumalan puoleen.» Kansa sanoi Joosualle: »Me tahdomme palvella Herraa, Jumalaamme. Häntä me tahdomme totella.»

Joosua vahvisti Sikemissä kansan päätöksen palvella Herraa ja julisti kansalle tämän liiton lait ja säädökset. Joosua kirjoitti ne kaikki Jumalan lain kirjaan ja pystytti suuren kiven Herran pyhässä paikassa kasvavan suuren puun juurelle. Sitten Joosua sanoi kansalle: »Katsokaa, tämä kivi on oleva todistajana, sillä se on kuullut ne sanat, jotka Herra on puhunut teidän kanssanne. Se on todistava teitä vastaan, jos kiellätte Jumalanne.»

TAI

2. KUN. 6:8–23

TOISESTA KUNINKAIDEN KIRJASTA, LUVUSTA 6

Kun Syyrian kuningas oli sodassa Israelia vastaan, hän neuvotteli miehensä kanssa ja päätti, minne hyökkäys oli suunnattava. Jumalan mies lähetti silloin Israelin kuninkaalle viestin ja varoitti häntä kulkemasta sen paikan kautta, jonne syyrialaiset olivat tulossa. Israelin kuningas lähetti miehiään paikkaan, josta Jumalan mies oli häntä varoittanut, ja sitä pidettiin silmällä. Tämä ei jäänyt yhteen eikä kahteen kertaan.

Syyrian kuningas alkoi näiden tapausten vuoksi epäillä pahaa. Hän kutsui lähimmät miehensä koolle ja sanoi heille: »Sanokaa, kuka joukostaanne on Israelin kuninkaan kätyri!» Silloin yksi hänen miehistään sanoi: »Ei kukaan, herrani ja kuninkaani. Israelissa on profeetta Elisa, joka kertoo Israelin kuninkaalle kaiken senkin, mitä sinä puhut makuuhuoneessasi.» Kuningas sanoi: »Menkää ottamaan selvää, missä hän on, että voin lähettää miehiäni vangitsemaan hänet.» Kun hän sai tiedon, että Elisa oli Dotanissa, hän lähetti sinne suuren joukon sotilaita hevosineen ja vaunuineen. He tulivat yöllä ja saartoivat kaupungin.

Kun Jumalan miehen palvelija aamulla nousi ja meni ulos, kaupungin

ympärillä oli kaikkialla sotilaita, hevosia ja vaunuja. Palvelija sanoi Elisalle: »Voi, herrani! Mitä me nyt teemme?» »Älä pelkää», Elisa vastasi, »meillä on puolellamme enemmän väkeä kuin heillä.» Hän rukoili Herraa ja sanoi: »Herra, avaa hänen silmänsä, jotta hän näkisi.» Herra avasi palvelijan silmät, ja hän näki, että vuori Elisan ympärillä oli tulisia hevosia ja vaunuja täynnään.

Kun syyrialaiset tulivat Elisaa kohti, hän rukoili Herraa sanoen: »Sumenna heidän silmänsä.» Herra teki Elisan pyynnön mukaisesti ja sumensi heidän silmänsä. Elisa sanoi heille: »Ei tämä ole oikea tie eikä oikea kaupunki. Tulkaa minun perässäni, minä vien teidät sen miehen luo, jota te etsitte.» Hän johdatti sotilaat Samarian kaupunkiin. Kun he tulivat sinne, Elisa sanoi: »Herra, avaa heidän silmänsä, niin että he näkevät.» Herra avasi heidän silmänsä, ja kun he taas näkivät, he huomasivat olevansa keskellä Samarian kaupunkia.

Kun Israelin kuningas näki heidät, hän kysyi Elisalta: »Tuleeko minun tappaa heidät, isäni?» »Sitä älä tee», Elisa vastasi. »Et kai sinä surmaa niitäkään, jotka otat vangiksi taistelussa? Pane heidän eteensä ruokaa ja juomaa ja anna heidän syötyään palata herransa luo.» Niin kuningas järjesti syyrialaisille suuret pidot, ja he söivät ja joivat. Hän antoi heidän lähteä rauhassa, ja he palasivat herransa luo. Sen jälkeen syyrialaiset eivät enää hyökkäilleet Israeliin.

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 12:25–29

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 12

Varokaa torjumasta häntä, joka puhuu! Kun isät Siinailta torjuivat hänet, joka ilmoitti tahtonsa maan päällä, he eivät päässeet rangaistuksetta. Vielä huonommin käy meidän, jos käännämme selkämme hänelle, jonka sanat tulevat taivaasta. Hänen äänensä pani silloin maan järisemään, ja nyt hän on luvannut:

- Vielä viimeisen kerran
minä panen maan järkkymään,
enkä vain sitä, vaan myös taivaan.

Sanat »vielä viimeisen kerran» tarkoittavat sitä, että kaikki luotu järkkyy ja siirtyy sijoiltaan, jotta se, mikä ei järky, pysyisi paikallaan.

Me saamme valtakunnan, joka ei järky. Olkaamme sen vuoksi kiitollisia, kiittäkäämme Jumalaa ja palvelkaamme häntä hänen tahtonsa mukaisesti, kunnioituksen ja pyhän pelon tuntein, sillä meidän Jumalamme on tuhkakasi polttava tuli.

EVANKELIUMI

LUUK. 6:27–31

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 6

Jeesus sanoi:

»Teille, jotka minua kuulette, minä sanon: Rakastakaa vihamiehiänne, tehkää hyvää niille, jotka teitä vihaavat. Siunatkaa niitä, jotka teitä kiroavat, rukoilkaa niiden puolesta, jotka parjaavat teitä. Jos joku lyö sinua poskelle, tarjoa toinenkin poski. Jos joku vie sinulta viitan, anna hänen ottaa paitasikin. Anna jokaiselle, joka sinulta pyytää, äläkä vaadi takaisin siltä, joka sinulta jotakin vie.

Niin kuin te tahdotte ihmisten tekevän teille, niin tehkää te heille.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Pyhä, kaikkivaltias Jumala.
Sinä olet antanut meille täydellisen lakisi.
Käskysi ovat selkeät ja neuvosi luotettavat,
mutta meistä ei ole niiden noudattajiksi.
Opeta meille, mitä merkitsee rakastaa sinua yli kaiken
ja lähimmäistä niin kuin itseä.
Tee armosi elämässämme niin todelliseksi,
että uskallamme jättäytyä sen varaan
ja palvella sinua ilman omia ehtoja.
Tätä rukoilemme Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
pelastajamme ja vapauttajamme nimessä.

2.

Jeesus, Pelastajamme.
Me tulemme luoksesi
käskyjen, kieltojen ja syytösten ahdistamina.
Anna meidän kokea todeksi,
että sinä olet täyttänyt lain puolestamme.
Vapauta meidät rakastamaan toinen toistamme
ilman ehtoja ja vaatimuksia.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

3.

Jumala, taivaallinen Isämme,
sinulta saamme kaiken hyvän.
Anna sen vaikuttaa tahtoomme ja tekoihimme.
Opeta meitä ajattelemaan vähemmän sitä,
miten muut kohtelevat meitä,
ja enemmän sitä, miten itse toimimme.
Auta meitä unohtamaan loukkaukset
ja opeta sovittelemaan.
Muistuta siitä, että kuulumme yhteen
kaikkien ihmisten kanssa,
koska olemme kaikki sinun luomiasi.
Herra, tätä rukoilemme Jeesuksen Kristuksen tähden.

KIRKASTUSSUNNUNTAI

KRISTUKSEN KIRKASTUMISEN PÄIVÄ

Kirkastettu Kristus

Kirkastussunnuntaita on vietetty Ruotsissa ja Suomessa jo 1500-luvulta lähtien 7. kolminaisuudenpäivän jälkeisenä sunnuntaina (nykyisin 8. sunnuntai helluntaista). Kristuksen kirkastuminen oli hänen elämänsä taitekohta. Apostolit saivat omin silmin nähdä hänen jumalallisen suuruutensa ja kuulla Jumalan äänen: »Tämä on minun rakas Poikani, kuuluu häntä.» Jumalan kirkkaus tulee ilmi kaikkensa uhraavassa rakaudessa.

Vuorella apostoleille ilmestyivät kirkastetun Kristuksen lisäksi Mooses ja Elia, Vanhan testamentin lain ja profeettojen edustajat. Kristillinen kirkko näki alusta lähtien Kristuksen elämänvaiheet, kuoleman ja ylösnousemuksen Vanhan testamentin lupauksen täyttymisenä.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen, maanantaista lauantaihin vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	301	Kirkasta, oi Kristus, meille
	532	Taas siunattu päivä nyt luo valoaan
Pv	263	Vuorella Kristus kirkastui
	151:8–11	Me Golgatalla lepäämme
	335	Kaikkivoipa Jumalamme
Lisäksi	923	Silmäni aukaise, Jumalani
	928	Nyt pelko pois

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Hän loistaa valona,
hän säteilee kirkkautta,
hohde verhoaa hänen suuren voimansa.

HAB. 3:4

Psalmi:

Herra on kuningas! Riemuitkoon maa,
iloitkoot meren saaret ja rannat!

Pilvi ja pimeys ympäröi häntä,
hänen istuintaan kannattavat vanhurskaus ja oikeus.

Vuoret sulavat kuin vaha Herran edessä,
maailman hallitsijan edessä.

Taivaat julistavat hänen vanhurskauttaan,
kaikki kansat näkevät hänen kunniansa.

Te, jotka rakastatte Herraa, vihatkaa pahaa!

Herra on omiensa turva, hän pelastaa heidät pahojen käsistä.

Päivä koittaa vanhurskaille,
ilo niille, joiden sydän on puhdas.

Ps. 97:1–2, 5–6, 10–11

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,

niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Iloitkaa, hurskaat! Iloitkaa Herrasta,
ylistäkää hänen pyhää nimeään!

Ps. 97:12

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 3:1–6

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Mooses paimensi appensa Jetron, midianilaisen papin, lampaita. Kerran hän vei lauman autiomaan toiselle puolen ja tuli Jumalan vuoren Horebin juurelle. Siellä hänelle ilmestyi Herran enkeli tulenliekissä, joka nousi orjantappurapensaasta. Mooses huomasi, ettei tuli kuluttanut pensasta, vaikka se oli liekeissä. Silloin hän ajatteli: »Menenpä katsomaan tuota ihmettä. Minkä vuoksi pensas ei pala poroksi?»

Kun Herra näki hänen tulevan katsomaan, hän huusi pensaasta: »Mooses, Mooses!» Mooses vastasi: »Tässä olen.» Herra sanoi: »Älä tule lähemmäksi! Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä.» Herra sanoi vielä: »Minä olen sinun isäsi Jumala, Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumala.» Silloin Mooses peitti kasvonsa, sillä hän pelkäsi katsoa Jumalaa.

2. LUKUKAPPALE

2. PIET. 1:16–18

TOISESTA PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Emmehan me, silloin kun saatoimme teidän tietoonne Herramme Jeesuksen Kristuksen voiman ja tulemisen, olleet lähteneet seuraamaan mitään ovelasti seipitettyjä taruja, vaan olimme omin silmin saaneet nähdä hänen jumalallisen suuruutensa. Hän sai Jumalalta, Isältä, kunnian ja kirkkauden, kun hänelle kantautui Ylhäisimmän Kirkkauden ääni: »Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt.» Tämän äänen me itse kuulimme tulevan taivaasta, kun olimme hänen kanssaan pyhällä vuorella.

EVANKELIUMI

MATT. 17:1–8

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 17

Kuuden päivän kuluttua Jeesus otti mukaansa Pietarin sekä Jaakobin ja tämän veljen Johanneksen ja vei heidät korkealle vuorelle yksinäisyyteen. Siellä hänen ulkomuotonsa muuttui heidän nähtensä: hänen kasvonsa loistivat kuin aurinko ja hänen vaatteensa tulivat valkeiksi kuin valo.

Samassa heille ilmestyivät Mooses ja Elia, jotka keskustelivat Jeesuksen kanssa. Pietari puuttui puheeseen ja sanoi Jeesukselle: »Herra, on hyvä, että me olemme täällä. Jos tahdot, teen tänne kolme majaa: sinulle ja Moosekselle ja Elialle.»

Pietarin vielä puhuessa loistava pilvi verhosi heidät ja pilvestä kuului ääni: »Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mieltynyt. Kuulkaa häntä!» Kun opetuslapset kuulsivat äänen, he heittäytyivät maahan kasvoilleen suuren pelon vallassa. Mutta Jeesus tuli heidän luokseen, kosketti heitä ja sanoi: »Nouskaa, älkää pelätkö.» Ja kun he nostivat katseensa, he eivät nähneet ketään muuta kuin Jeesuksen yksin.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 3:9–15

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Herra sanoi Moosekselle:

»Israelilaisten hätähuuto on nyt kantautunut minun korviini, ja olen

nähnyt, kuinka kovasti egyptiläiset heitä sortavat. Mene siis, minä lähettän sinut faraon luo. Sinun on vietävä minun kansani, israelilaiset, pois Egyptistä.» Mutta Mooses sanoi Jumalalle: »Mikä minä olen menemään faraon luo ja viemään israelilaiset pois Egyptistä?» Jumala sanoi: »Minä olen sinun kanssasi ja annan sinulle merkin siitä, että minä olen sinut lähettänyt: kun olet vienyt kansani pois Egyptistä, te saatte palvella Jumalaa tämän vuoren juurella.»

Mooses sanoi Jumalalle: »Kun minä menen israelilaisten luo ja sanon heille, että heidän isiensä Jumala on lähettänyt minut heidän luokseen, he kysyvät minulta: 'Mikä on hänen nimensä?' Mitä minä heille silloin sanon?» Jumala sanoi Moosekselle: »Minä olen se joka olen.» Hän sanoi vielä: »Näin sinun tulee sanoa israelilaisille: 'Minä-olen on lähettänyt minut teidän luoksenne.'»

Jumala sanoi vielä Moosekselle:

»Sinun tulee sanoa israelilaisille: 'Jahve, Herra, teidän isienne Jumala, Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin Jumala, on lähettänyt minut teidän luoksenne.' Se on oleva minun nimeni ikuisesti, ja sillä nimellä minua kutsutakoon sukupolvesta sukupolveen.»

2. LUKUKAPPALE

ILM. 1:9–18

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 1

Minä, veljenne Johannes, jolla on sama ahdinko, valtakunta ja Jeesukselta tuleva kestävyys kuin teillä, olin joutunut Patmos-nimiselle saarelle, koska olin julistanut Jumalan sanaa ja todistanut Jeesuksesta. Herran päivänä Henki valtasi minut, ja minä kuulin takaani kovan äänen, kuin olisi torveen puhallettu. Ääni sanoi: »Kirjoita, mitä näet, ja lähetä kirja seitsemälle seurakunnalle: Efesokseen, Smyrnaan, Pergamoniin, Tyatiraan, Sardekseen, Filadelfiaan ja Laodikeaan.»

Käännyin nähdäkseni, mikä ääni minulle puhui, ja kun käännyin, näin seitsemän kultajalkaista lamppua ja lamppujen keskellä hahmon, joka oli ihmisen kaltainen. Hänellä oli yllään pitkä viitta ja rinnan ympärillä kultainen vyö. Hänen päänsä ja hiuksensa hohtivat valkoisina kuin valkoinen villa, kuin lumi, ja hänen silmänsä olivat kuin tulen liekit. Hänen jalkansa välkehtivät kuin sulatusuunissa hehkuva pronssi, ja hänen äänensä oli kuin suurten vesien pauhu. Hänellä oli oikeassa kädessään seitsemän tähteä, hänen suustaan pisti esiin kaksiteräinen, terävä miekka, ja hänen kasvonsa olivat kuin loistava keskipäivän aurinko. Hänet nähdessäni minä vaivuin hänen jalkoihinsa kuin kuollut.

Mutta hän laski oikean kätensä päälleni ja sanoi:

»Älä pelkää. Minä olen ensimmäinen ja viimeinen, iäti elävä. Minä olin kuollut, mutta nyt minä elän, elän aina ja ikuisesti. Minulla on kuoleman ja tuonelan avaimet.»

EVANKELIUMI

MARK. 9:2–8

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 9

Kuuden päivän kuluttua Jeesus otti mukaansa Pietarin, Jaakobin ja Johanneksen ja vei heidät korkealle vuorelle yksinäisyyteen, pois toisten luota. Siellä hänen ulkomuotonsa muuttui heidän nähtensä ja hänen vaatteensa alkoivat hohtaa niin kirkkaan valkoisina, ettei kukaan vaateenvalkaisijamaan päällä voi sellaista saada aikaan.

Sitten heille ilmestyi Elia ja hänen kanssaan Mooses, ja nämä keskustelivat Jeesuksen kanssa. Pietari puuttui puheeseen ja sanoi Jeesukselle: »Rabbi, on hyvä, että me olemme täällä. Me teemme kolme majaa: sinulle ja Moosekselle ja Elialle.» Hän ei näet tiennyt mitä sanoa, sillä he olivat kovin peloissaan.

Samassa tuli pilvi, joka peitti heidät varjoonsa, ja pilvestä kuului ääni: »Tämä on minun rakas Poikani, kuulkaa häntä!» Ja yhtäkkiä, kun he katsahivat ympärilleen, he eivät enää nähneet siellä ketään muuta kuin Jeesuksen yksin.

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 34:29–35

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 34

Kun Mooses laskeutui Siinainvuorelta molemmat liitontaulut käsissään, hänen kasvonsa säteilivät, koska hän oli puhunut Herran kanssa. Itse hän ei sitä tiennyt, mutta kun Aaron ja israelilaiset näkivät Mooseksen kasvojen säteilevän, he pelkäsivät mennä häntä vastaan. Silloin Mooses kutsui heitä, ja Aaron ja kaikki kansan päämiehet tulivat hänen luokseen, ja hän puhui heille. Kun israelilaiset olivat tulleet lähemmäs, Mooses ilmoitti heille käskyt, jotka Herra oli antanut hänelle Siinainvuorella. Sanottuaan kaiken tämän Mooses verhosi kasvonsa. Aina kun Mooses astui Herran eteen puhuakseen hänen kanssaan, hän riisui kasvoiltaan verhon ja oli

ilman sitä, kunnes lähti pois. Tultuaan israelilaisten luo hän kertoi, mitä Herra oli käskenyt, ja silloin israelilaiset huomasivat, että hänen kasvonsa säteilivät. Sitten Mooses jälleen peitti kasvonsa ja poisti verhon vasta menessään puhumaan Herran kanssa.

2. LUKUKAPPALE

2. KOR. 3:7–18

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 3

Jo kuolemaa palveleva virka, jonka säädökset oli kaiverrettu kivitaluihin, säteili sellaista kirkkautta, että israelilaiset eivät voineet katsoa Moosesta kasvoihin. Ja kuitenkin hänen kasvojensa kirkkaus oli katoavaa. Kuinka paljon suurempaa kirkkautta säteileekään Hengen palveluvirka! Jos keran tuomion julistamisen virkaa ympäröi kirkkaus, paljon kirkkaampi loiste ympäröi silloin vanhurskauden julistamisen virkaa. Sen kirkkaus on niin ylivoimainen, että sen rinnalla himmenee se, mikä ennen säteili kirkkaana. Sillä jos sekin, mikä on katoavaa, säteilee kirkkautta, vielä paljon kirkkaampaa on se, mikä on pysyvää.

Koska meillä on tällainen toivo, esiinnyimme aivan avoimesti, toisin kuin Mooses, joka pani kasvoilleen peitteen, jotteivät israelilaiset näkisi katoavaisen loisteen häviämistä. Heidän mielensä paatuivat. Sama peite pysyy edelleenkin paikoillaan, kun he lukevat vanhan liiton kirjoituksia, sillä vasta Kristus sen poistaa. Yhä vieläkin heidän sydämensä päällä on peite Mooseksen lakia luettaessa. Mutta kun heidän sydämensä kääntyy Herran puoleen, peite otetaan pois. Herra on Henki, ja missä Herran Henki on, siellä on vapaus. Me kaikki, jotka kasvot peittämättöminä katselemme Herran kirkkautta kuin kuvastimesta, muutumme saman kirkkauden kaltaisiksi, kirkkaudesta kirkkauteen. Tämän saa aikaan Herra, joka on Henki.

EVANKELIUMI

LUUK. 9:28–36

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 9

Noin viikon kuluttua siitä, kun Jeesus oli tämän puhunut, hän otti mukaansa Pietarin, Johanneksen ja Jaakobin ja nousi vuorelle rukoilemaan. Hänen rukoillessaan hänen kasvonsa muuttuivat ja hänen vaatteensa sädehtivät kirkkaan valkoisina. Samassa siinä oli kaksi miestä, Mooses ja Elia, keskustelemassa hänen kanssaan. He ilmestyivät taivaallisessa kirkkaudessa ja puhuivat Jeesuksen poislähdöstä, joka oli toteutuva Jerusalemissa.

Pietari ja hänen kanssaan olevat opetuslapset olivat vaipuneet syvään uneen. Havahtuessaan he näkivät Jeesuksen kirkkaudessaan ja ne kaksi miestä, jotka olivat hänen kanssaan. Kun nämä olivat lähtemässä Jeesuksen luota, Pietari sanoi: »Opettaja, on hyvä, että me olemme täällä. Me teemme kolme majaa: sinulle ja Moosekselle ja Elialle.» Mutta hän ei tiennyt mitä sanoi.

Pietarin puhuessa tuli pilvi ja peitti paikan varjoonsa. Opetuslapset pelästyivät, kun näkivät miesten peittyneen pilveen. Pilvestä kuului ääni: »Tämä on minun Poikani, minun valittuni, kuulkaa häntä!» Äänen vaiettua opetuslapset näkivät Jeesuksen olevan yksin. He pysyivät vaiti kaikesta kokemastaan eivätkä vielä silloin kertoneet siitä kenellekään.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala,
 sinä annoit opetuslasten katsella
 pyhällä vuorella Vapahtajan kirkkautta
 ja kehotit heitä kuulemaan häntä.
 Auta meitäkin tuntemaan hänen valtansa
 ja löytämään hänessä uusi elämä,
 jotta kerran saisimme perintöosan luonasi kirkkaudessa.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

2.

Kaikkivaltias Jumala,
 sinä annoit Poikasi ilmestyä herruudessaan,
 ennen kuin hän lähti kärsimään ristinkuoleman.
 Anna meille usko, joka näkee hänen kunniansa,
 niin että olisimme vahvat kärsimään hänen kanssaan
 ja tulisimme kerran kirkkaudessa hänen kaltaisikseen.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

3.

Herra Jumala, taivaallinen Isä.
Sinä ilmaisit vuorella
rakkaan Poikasi Jeesuksen Kristuksen taivaallisen valkeuden
ja käskit meidän kuulla häntä.
Me rukoilemme sinua:
Valaise sydämemme sanallasi ja Hengelläsi,
niin että luotamme yksin Vapahtajamme
kuoleman ja ylösnousemuksen tuomaan pelastukseen.
Johdata meidätkin siihen kirkkauteen,
jonka annoit loistaa hänessä,
ja anna meidän olla hänen kanssaan
taivaallisessa valtakunnassasi.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

4.

Vapahtajamme Jeesus Kristus.
Kiitos, että annat meille juhlahetkiä,
aikoja, jolloin voimme kokea
sinun läsnäolosi erityisen voimakkaasti.
Auta, ettemme kuitenkaan perustaisi
uskoamme tunteiden varaan.
Kiitos Raamatun sanasta, joka ei muutu.
Kiitos, että olet luvannut olla kanssamme kaikki päivät
maailman loppuun asti.

9. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Totuus ja harha

Kristitty joutuu elämässään kamppailemaan erottaakseen totuuden valheesta ja oikean väärästä. Jumalan tunteminen ja hänen tahtonsa kysyminen ohjaavat häntä totuuteen.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	484	Totuuden Henki, johda sinä meitä
	533	Sua kiitän, Jumalani
	590	Rauha ei saavu, jos emme me taivu
	402	En tehdä hyvää voisi
Pv	115	Oi Luoja, lohduttajamme
	364	Tie taivaan kaita, ahdas on
	264	On turmeltunut ihminen
	211	Oi Herra, kiitos sanastasi
Lisäksi	814	Kuljemme yhdessä tällä tiellä
	906	Riemuita saamme (3. vsk)
	923	Silmäni aukaise, Jumalani
	930	Sinun edessäsi painamme päämme
	971	Maan korvessa kulkevi lapsosen tie
	975	Tutulla tiellä ei eksyä saata

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Sinä tahdot sisimpääni totuuden –
ilmoita siis minulle viisautesi!

Ps. 51:8

Psalmi:

Herra, sinä ilahdutat minua teoillasi,
minä riemuitsen sinun kättesi töistä.

Kuinka suuret ovatkaan sinun tekosi, Herra,
kuinka syvät sinun ajatuksesi!

Tyhmä ei sitä käsitä,

mieletön ei sitä ymmärrä.

Vaikka jumalattomat rehottavat kuin ruoho,
vaikka väärintekijät nyt kukoistavat,
he tuhoutuvat, katoavat ikiajoiksi.

Sinä, Herra, olet iäti Korkein.

Sinun vihollisesi sortuvat,
sinun vihollisesi sortuvat, Herra,
kaikki väärintekijät joutuvat hajalle.

Hurskaat kukoistavat kuin palmupuu,
kasvavat korkealle kuin Libanonin setrit.

Heidät on istutettu Herran temppeliin,
he kukoistavat Jumalamme esipihoilla.

Vielä vanhoinakin he ovat voimissaan,
versovat ja vihannoivat,
kertovat Herran oikeamielisyydestä.

Herra on minun turvakallioni,
hän ei tee vääryyttä.

Ps. 92:5–10, 13–16

Kunnia Isälle ja Pojalle

ja Pyhälle Hengelle,

niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herra, minun Jumalani,
minä kerron sinun voimateoistasi
ja julistan vanhurskauttasi, sinun, ainoan.

Ps. 71:16

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

5. MOOS. 13:1–5

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 13

Mooses sanoi:

»Noudattakaa tarkoin kaikkia niitä käskyjä, jotka minä annan teille. Älkää lisätkö niihin mitään älkääkä poistako niistä mitään.

Teidän keskuuteenne saattaa ilmestyä profeetta tai unennäkijä, joka lupaa tehdä ihmeen tai tunnusteon ja joka näin koettaa taivuttaa teidät palvelemaan vieraita ja teille outoja jumalia. Älkää kuunnelko sellaisen profeetan tai unennäkijän sanoja, vaikka hänen lupaamansa ihme tapahtuisikin. Herra, teidän Jumalanne, koettelee teitä näin saadakseen tietää, rakastatteko häntä koko sydämeštänne ja koko sielustanne. Teidän tulee seurata vain Herraa, Jumalanne, pelätä häntä, noudattaa hänen käskyjään, totella häntä ja pysyä hänen uskollisina palvelijoinaan.»

TAI

JOB 28:7–15, 23–28

JOBIN KIRJASTA, LUVUSTA 28

On tie, jota ei korppikotka näe
 eikä haarahaukan silmä erota.
 Sitä eivät astele vuorten pedot
 eivätkä leijonat kulje sitä pitkin.
 Ihminen käy käsiksi kovaan kallioon
 ja kääntää nurin vuoret, perustuksia myöten,
 hän louhii tunneleita kallioon,
 ja niin tulevat maan aarteet ihmissilmien iloksi.
 Virtojen lähteetkin ihminen patoaa,
 tuo päivänvaloon sen, mitä ei silmä ole nähnyt.
 Mutta viisaus – missä se on?
 Missä asuu ymmärrys?
 Ihminen ei löydä tietä sen luokse,
 tästä maailmasta sitä ei voi löytää.
 Syvyydet sanovat: »Ei viisaus ole täällä»,
 ja meri sanoo: »Ei liioin täällä minun luonani.»
 Puhtaalla kullallakaan sitä ei voi ostaa,
 hopeaa ei punnita sen hinnaksi.

Jumala yksin tuntee tien viisauden luo.
 Hän yksin tietää, missä se asuu.
 Hän näkee maan ääriin saakka,
 hän näkee kaiken, mikä on taivaan alla.
 Kun hän antoi tuulelle voiman,
 kun hän osoitti vesille rajat,
 kun hän sääti määrääjat sateelle
 ja avasi ukkosen jylinälle tien,
 silloin hän näki viisauden, punnitsi sen,
 otti sen palvelukseensa, piti sen kanssa neuvoa.
 Ihmiselle hän sanoi:
 »Viisautta on Herran pelko,
 ymmärrystä se, että karttaa pahaa.»

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 4:1–6

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 4

Rakkaat ystävät, älkää uskoko kaikkia henkiä. Koetelkaa ne, tutkikaa, ovatko ne Jumalasta, sillä maailmassa on liikkeellä monia vääriä profeettoja. Tästä te tunnette Jumalan Hengen: jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen Kristuksen ihmiseksi, lihaan tulleeeksi, on Jumalasta. Yksikään henki, joka kieltää Jeesuksen, ei ole Jumalasta. Sellainen henki on Antikristuksen henki, jonka te olette kuulleet olevan tulossa ja joka jo on maailmassa.

Te, lapseni, olette Jumalasta, ja te olette voittaneet nuo väärät profetat, sillä se, joka on teissä, on suurempi kuin se, joka on maailmassa. He ovat maailmasta. Maailmasta on se, mitä he puhuvat, ja maailma kuuntelee heitä. Me olemme Jumalasta. Joka tuntee Jumalan, kuuntelee meitä, mutta joka ei ole Jumalasta, se ei meitä kuuntele. Tästä me tunnemme totuuden hengen ja eksytyksen hengen.

EVANKELIUMI

MATT. 7:15–23

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 7

Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

»Varokaa vääriä profeettoja. He tulevat luoksenne lampaiden vaatteissa, mutta sisältä he ovat raatelevia susia. Hedelmistä te heidät tunnette. Eihän orjantappuroista koota rypäleitä eikä ohdakkeista viikunoita.

Hyvä puu tekee hyviä hedelmiä, huono puu kelvottomia hedelmiä. Ei hyvä puu voi tehdä kelvottomia eikä huono puu hyviä hedelmiä. Jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, kaadetaan ja heitetään tuleen. Hedelmistä te siis tunnette heidät.

Ei jokainen, joka sanoo minulle: 'Herra, Herra', pääse taivasten valtakuntaan. Sinne pääsee se, joka tekee taivaallisen Isäni tahdon.

Monet sanovat minulle sinä päivänä: 'Herra, Herra! Sinun nimessäsi hän me profetoimme, sinun nimessäsi me karkotimme pahoja henkiä ja sinun nimessäsi teimme monia voimatekoja.'

Mutta silloin he saavat minulta vastauksen: 'En tunne teitä. Menkää pois minun luotani, vääryudentekijät!'

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. KUN. 18:21–26, 36–39

ENSIMMÄISESTÄ KUNINKAIDEN KIRJASTA, LUVUSTA 18

Karmelinvuorella Elia kääntyi kansan puoleen ja sanoi: »Kuinka kauan te horjutte puolelta toiselle? Jos Herra on Jumala, seuratkaa häntä, jos taas Baal, seuratkaa sitten häntä!» Kansa ei vastannut hänelle mitään. Elia sanoi silloin kansalle: »Minä yksin olen jäänyt jäljelle Herran profeetoista, kun taas Baalin profeettoja on neljäsataaviisikymmentä. Tuokaa meille kaksi nuorta sonnia. He saavat valita itselleen niistä toisen. Paloitelkoot sitten sen ja pankoot palat polttopuiden päälle, mutta tulta älkööt sytyttäkö. Minä teen samoin toiselle sonnille, panen sen puiden päälle mutta en sytytä tulta. Huutakoot he sitten avuksi omaa jumalaansa, minä huudan Herraa. Se jumala, joka vastaa tulella, on tosi Jumala.» Väki huusi yhteen ääneen: »Hyvä!»

Elia sanoi Baalin profeetoille: »Valitkaa itsellenne sonneista toinen. Valmistakaa te ensin uhrinne, koska teitä on enemmän. Huutakaa jumalanne nimeä, mutta älkää sytyttäkö tulta.» He ottivat sonnin ja valmisivat uhrin. Aamusta keskipäivään saakka he sitten kutsuivat Baalia huutaen: »Baal, Baal, vastaa meille!» Ei kuulunut ääntä, ei tullut vastausta, vaikka he hypivät paikalle rakennetun alttarin ympärillä.

Ruokauhrin aikaan profeetta Elia astui kansan eteen ja sanoi: »Herra, Abrahamin, Iisakin ja Israelin Jumala! Tulkoon tänä päivänä tietäväksi, että sinä olet Jumala Israelissa ja että minä olen palvelijasi ja olen tehnyt kaiken tämän sinun käskystäsi. Vastaa minulle, Herra, vastaa minulle, jot-

ta tämä kansa oppisi, että sinä, Herra, olet Jumala! Vastaa ja käännä heidän sydämensä taas puoleesi!»

Silloin Herran tuli iski alas. Se söi polttouhrin ja puut sekä alttarin kivet ja mullan ja nuoli ojasta veden. Kun kansa näki tämän, kaikki heittäytyivät kasvoilleen ja huusivat: »Herra on Jumala! Herra on Jumala!»

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 4:1–2, 9–13

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 4

Olkaamme siis varuillamme. Jumalan lupaus, että pääsemme hänen lepopaikkaansa, on vielä täyttymättä, eikä yksikään teistä saa jäädä taipaleelle. Mehän olemme kuulleet hyvän sanoman aivan niin kuin nuo entisajan ihmiset. Heille ei kuitenkaan ollut mitään hyötyä sanasta, jonka he kuuliivat, koska he eivät sitä uskoneet eikä se näin sulautunut heihin.

Jumalan kansalla on siis yhä sapattijuhla edessään. Se, joka pääsee levon maahan, saa levätä kaikkien töidensä jälkeen niin kuin Jumalakin työnsä tehtyään. Pyrkikäämme siis kaikin voimin tuohon lepoon, ettei yksikään lankeaisi seuraamaan noiden niskoittelijoiden esimerkkiä ja sen vuoksi jäisi taipaleelle.

Jumalan sana on elävä ja väkevä. Se on terävämpi kuin mikään kaksiteräinen miekka, se iskee syvään ja viiltää halki sielun ja hengen, nivelet ja luiden ytimet, se paljastaa sisimmät aikeemme ja ajatuksemme. Jumalalta ei voi salata mitään. Kaikki, mikä on luotu, on avointa ja alastonta hänelle, jolle meidän on tehtävä tili.

EVANKELIUMI

MATT. 7:13–14

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 7

Jeesus sanoo:

»Menkää sisään ahtaasta portista. Monet menevät avarasta portista ja laveaa tietä, mutta se vie kadotukseen. Miten ahdas onkaan se portti ja kapea se tie, joka vie elämään, ja vain harvat löytävät sen!»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JER. 7:1–7

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 7

Jeremia sai Herralta tämän sanan:

»Mene Herran temppelin portille ja julista näin: Kuulkaa Herran sana, kaikki te Juudan asukkaat, jotka käytte näistä porteista sisälle rukoilemaan Herraa!»

Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: »Hylätkää väärät tienne ja tehkää hyvää! Silloin minä annan teidän asua tässä paikassa. Älkää luotako valheen puhujiin, jotka hokemalla hokevat: 'Tämä on Herran temppeli, Herran temppeli, Herran temppeli!' Kääntykää vihdoin oikealle tielle ja tehkää hyvää, kohdelkaa aina oikeudenmukaisesti toisianne. Älkää sortako vierasheimoisia, älkää orpoja älkääkä leskiä. Älkää surmatko syyttömiä tässä maassa. Älkää seuratko muita jumalia, sillä se on teille turmioksi. Jos tottelette minua, niin saatte asua tässä maassa, jonka annoin teidän isillenne ikuisiksi ajoiksi.»

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 12:14–17

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 12

Tavoitelkaa rauhaa kaikkien kanssa ja pyrkikää pyhitykseen, sillä ilman sitä ei kukaan ole näkevä Herraa. Pitäkää huoli siitä, ettei yksikään hukkaa Jumalan armoa eikä mikään katkeruuden verso pääse kasvamaan ja tuottamaan turmiota, sillä yksikin sellainen saastuttaa monet. Katsokaa, ettei joukossanne ole ketään siveettömästi elävää tai maailmallista, sellaista kuin Esau, joka yhdestä keitosta myi esikoisuutensa. Tehän tiedätte, että kun hän myöhemmin halusi siunauksen itselleen, hänet hylättiin. Hän ei saanut tilaisuutta parannukseen, vaikka hän sitä itkien anoi.

EVANKELIUMI

MATT. 7:24–29

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 7

Jeesus sanoo:

»Jokainen, joka kuulee nämä sanani ja tekee niiden mukaan, on kuin järkevä mies, joka rakensi talonsa kalliolle. Alkoi sataa, tulvavesi virtasi

ja myrskytuuli pieksi taloa, mutta se ei sortunut, sillä se oli rakennettu kallioperustalle.

Jokainen, joka kuulee nämä sanani mutta ei tee niiden mukaan, on kuin tyhmä mies, joka rakensi talonsa hiekalle. Alkoi sataa, tulvavesi virtasi ja myrskytuuli pieksi taloa, ja se sortui, maan tasalle saakka.»

Kun Jeesus oli lopettanut puheensa, kansanjoukot olivat hämmästyksissään hänen opetuksestaan. Hän opetti niin kuin se, jolle on annettu valta, ei niin kuin lainopettajat.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra, meidän Jumalamme,
joka Hengelläsi valaiset pimeytemme.
Sinä näet, kuinka helposti kuljemme harhaan.
Anna meille taito erottaa oikea ja väärä, totuus ja valhe,
niin että eläisimme sinun tahtosi mukaan.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Herramme ja Jumalamme.
Me olemme usein yleisen mielipiteen vankeja.
Se, mitä ihmiset sanovat,
merkitsee meille enemmän kuin se,
mikä sinun sanasi mukaan on totta ja oikeaa.
Avaa silmämme näkemään,
mikä elämässämme on vastoin sinun tahtoasi.
Anna voima mielesi mukaiseen elämäntapaan.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Pyhä Jumala.

Niin kuin hyvä puu erottuu huonosta
ja niiden hedelmät toisistaan,
niin totuutesi valo erottuu valheen pimeydestä.

Juurruta meidät sanaasi,
niin että uskomme ja elämämme kantaisi hyvää hedelmää
eikä mikään veisi meitä harhaan.

Kiitos siitä, että sanasi totuus
kestää valheen kaikki hyökkäykset.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

4.

Elävä, iankaikkinen Jumala.

Me kiitämme sinua sanastasi,
joka on muuttumaton ja ikuinen.
Tässä maailmassa totuus ja valhe,
sinun sanasi ja ihmisten omat kuvitelmat
törmäävät toisiinsa.

Auta meitä erottamaan
totuuden henki ja eksytyksen henki
ja tunnustamaan Poikasi Jeesus Kristus
ainoaksi Herraksemme.

Anna seurakunnallesi oikeita opettajia,
jotka Henkesi valaisemina
kysyvät ja opettavat meitä kysymään
kaikessa sinun tahtoasi.

Tätä pyydämme Jeesuksen nimessä.

10. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Uskollisuus Jumalan lahjojen hoitamisessa

Tämän sunnuntain tekstit kehottavat hoitamaan Jumalalta saatuja lahjoja uskollisesti ja vastuullisesti. Kristityn velvollisuus on käyttää annettuja mahdollisuuksia älykkäästi ja viisaasti, totuudesta tinkimättä. Hänen toimintaansa ohjaa kaikissa elämänvaiheissa uskollisuus myös vähässä.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	434	Kunnian Herraa palvelkaa
	435	Sä käskit, Herra, valona
Pv	433	Oi etkö, ihminen, muistakaan
	460	Oi Herra kaikkivaltias
	443	Annoit, Herra, tehtävän
	519	On työni, Herra, lahjaasi
Lisäksi	850	Herra, olet auttajamme
	954	Lahjoillasi meitä siunaat
	963	Herra, kutsut työhösi
	968	Nyt nouse, kiitä Luojaa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herra, anna minulle ymmärrystä,
tee sanasi mukaan!

Ps. 119:169

Psalmi:

Sinun liittosi on ihmeellinen,
siksi minä tahdon uskollisesti pysyä siinä.

Kun sinun sanasi avautuu, se valaisee,
tyhmäkin saa siitä ymmärrystä.

Minä huohotan suu auki,
minä janoan sinun käskyjäsi.

Katso puoleeni, anna armoni –
se on niiden oikeus, joille nimesi on rakas.

Tee kulkuni vakaaksi ohjeillasi,
älä anna minkään vääryyden vallita minua.

Vapauta minut sortajistani,
että voisin noudattaa säädöksiäsi.

Kirkasta kasvosi palvelijallesi.

Opeta minut tuntemaan käskysi!

Minun silmäni ovat tulvillaan kyyneliä,
koska lakiasi ei noudateta.

Ps. 119:129–136

Kunnia Isälle ja Pojalle

ja Pyhälle Hengelle,

niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,

iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herra, sinä olet oikeamielinen,
oikeat ovat sinun päätöksesi.

Ps. 119:137

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

SANANL. 3:3–8

SANANLASKUJEN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Älä unohda laupeutta, älä uskollisuutta –
kiedo ne kaulaasi, kirjoita sydämesi tauluun,
niin saat rakkautta ja kiitosta
sekä Jumalalta että ihmisiltä.

Älä jätä elämäsi oman ymmärryksesi varaan,
vaan turvaa koko sydäimestäsi Herraan.

Missä kuljetkin, pidä hänet mielessäsi,
hän viitoittaa sinulle oikean tien.

Älä luulottele olevasi viisas;
pelkää Herraa ja karta pahaa.

Siinä on sinulle lääke,
joka pitää koko ruumiisi terveenä.

TAI

2. Aik. 1:7–12

TOISESTA AIKAKIRJASTA, LUVUSTA 1

Yöllä Jumala ilmestyi Salomolle ja sanoi hänelle: »Pyydä, mitä haluat, niin annan sen sinulle.»

Salomo vastasi Jumalalle: »Sinä osoitit runsain mitoin suosiotasi isälleni Daavidille, ja sinä olet tehnyt minut kuninkaaksi hänen jälkeensä. Herra Jumala, pidä voimassa lupauksesi, jonka annoit isälleni Daavidille! Olet pannut minut hallitsemaan kansaa, joka on monilukuinen kuin maan tomuhiukkaset. Anna siis minulle viisautta ja taitoa, että osaisin oikealla tavalla johtaa tätä kansaa! Kuinka sinun suurta kansaasi muuten voisi hallita?»

Jumala sanoi hänelle: »Koska et pyydä rikkautta, omaisuutta ja kunniaa, et vihollistesi kuolemaa etkä itsellesi pitkää ikää, vaan toivot viisautta ja taitoa osataksesi hallita kansaani, jonka kuninkaaksi olen sinut asettanut, niin minä annan sinulle viisautta ja taitoa, ja lisäksi annan sinulle rikkautta, omaisuutta ja kunniaa enemmän kuin kenelläkään kuninkaalla on ollut ennen sinua tai tulee olemaan sinun jälkeesi.»

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 4:7–11

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 4

Kaiken loppu on lähellä. Olkaa siis ymmärtäväiset ja raittiit voidaksenne rukoilla. Ennen kaikkea pysykää kestävinä keskinäisessä rakkaudessaanne, sillä »rakkaus peittää paljotkin synnit». Olkaa nurkumatta vieraanvaraisia toinen toisellenne. Palvelkaa kukin toistanne sillä armolahjalla, jonka olette saaneet, Jumalan moninaisen armon hyvinä haltijoina. Joka puhuu, puhukoon Jumalan antamin sanoin, ja joka palvelee, palvelkoon voimalla, jonka Jumala antaa, jotta Jumala tulisi kaikessa kirkastetuksi Jeesuksen Kristuksen kautta. Hänen on kirkkaus ja valta aina ja iankaikisesti. Aamen.

EVANKELIUMI

LUUK. 16:1–9

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 16

Jeesus puhui sitten opetuslapsilleen: »Oli rikas mies, jolla oli taloudenhoitaja. Hänelle kanneltiin, että taloudenhoitaja tuhlassi hänen omaisuut-

taan. Hän kutsui tämän luokseen ja sanoi: 'Mitä minä sinusta kuulen! Tee tili toimistasi, minun talouttani sinä et enää hoida.' Mies mielti: 'Mitä minä nyt teen? Isäntä panee minut pois taloudenhoitajan toimesta. Kai-vaa en jaksa, kerjätä en kehtaa. – Nytpä tiedän! Järjestän niin, että toiset ottavat minut taloonsa, kun joudun lähtemään työpaikastani.' Hän kutsui isäntänsä velalliset vuoron perään luokseen. 'Paljonko olet velkaa isännälleni?' hän kysyi ensimmäiseltä. 'Sata astiaa öljyä', tämä vastasi. Taloudenhoitaja sanoi: 'Tässä on velkakirjasi, istu ja merkitse äkkiä viisikymmentä.' Sitten hän kysyi toiselta: 'Entä sinä, paljonko sinä olet velkaa?' Tämä vastasi: 'Sata tynnyriä vehnää.' Taloudenhoitaja sanoi: 'Tässä on velkakirjasi, merkitse kahdeksankymmentä.'»

Ja Herra kehui epärehellisen taloudenhoitajan viisautta. Hän sanoi:

»Tämän maailman lapset menettelevät toisiaan kohtaan viisaammin kuin valon lapset. Minä sanonkin teille: hankkikaa väärällä rikkaudella ystäviä, jotka ottavat teidät iäisiin asuntoihin, kun tuota rikkautta ei enää ole.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

SANANL. 14:21–22, 25, 31

SANANLASKUJEN KIRJASTA, LUVUSTA 14

Syntiä tekee, joka lähimmäistään halveksii,
autuas se, joka köyhää säälii.

Joka pahaan pyrkii, kulkee harhaan,
joka pyrkii hyvään, saa rakkautta.

Luotettava todistaja pelastaa ihmishenkiä,
valehtelija johtaa oikeuden harhaan.

Joka heikkoa sortaa, herjaa hänen Luojaansa,
joka Luojaa kunnioittaa, armahtaa köyhää.

2. LUKUKAPPALE

2. KOR. 8:9–15

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 8

Tehän tunnette Herramme Jeesuksen Kristuksen armon: hän oli rikas mutta tuli köyhäksi teidän vuoksenne, jotta te rikastuisitte hänen köyhydestään. Annan vain neuvon tässä asiassa. Siitä on hyötyä teille, jotka

viime vuonna olitte alkamassa tätä työtä ja myös olitte siihen halukkaita. Saattakaa työnne nyt loppuun! Halusitte sitä innokkaasti, viekää se siis päätökseen mahdollisuuksienne mukaan! Jos antajalla on hyvää tahtoa, hänen lahjaansa pidetään arvossa sen mukaan, mitä hänellä on, eikä vaadita sellaista, mitä hänellä ei ole. Tarkoitus ei toki ole, että muiden tilanteen helpottuessa te joutuisitte tiukalle. Kysymys on vastavuoroisesta jakamisesta. Nyt on teillä yllin kyllin ja voitte lievittää heidän puutettaan, sitten voivat taas he yltäkyläisyydestään lievittää teidän puutettanne, ja näin toteutuu oikeus ja kohtuus. Onhan kirjoitettu:

– Sillä, joka oli koonnut paljon,
ei ollut liikaa,
eikä siltä, joka oli koonnut vähän,
puuttunut mitään.

EVANKELIUMI

MATT. 25:14–30

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 25

Jeesus sanoi:

»Silloin on käyvä näin: Mies oli muuttamassa pois maasta. Hän kutsui puheilleen palvelijat ja uskoi koko omaisuutensa heidän hoitoonsa. Yhdelle hän antoi viisi talenttia hopeaa, toiselle kaksi ja kolmannelle yhden, kullekin hänen kykyjensä mukaan. Sitten hän muutti maasta.

Se, joka oli saanut viisi talenttia, ryhtyi heti toimeen: hän kävi niillä kauppaa ja hankki voittoa toiset viisi talenttia. Samoin se, joka oli saanut kaksi talenttia, voitti toiset kaksi. Mutta se, joka oli saanut vain yhden talentin, kaivoi maahan kuopan ja kätki sinne isäntänsä rahan.

Pitkän ajan kuluttua isäntä palasi ja vaati palvelijoiltaan tilitykset. Se, joka oli saanut viisi talenttia, toi toiset viisi niiden lisäksi ja sanoi: 'Herra, sinä annoit minulle viisi talenttia. Kuten näet, olen hankkinut voittoa toiset viisi.' Isäntä sanoi hänelle: 'Hyvin tehty! Olet hyvä ja luotettava palvelija. Vähässä olet ollut uskollinen, minä panen sinut paljon haltijaksi. Tule herrasi ilojuhlaan!'

Myös se, joka oli saanut kaksi talenttia, tuli ja sanoi: 'Herra, sinä annoit minulle kaksi talenttia. Kuten näet, olen hankkinut voittoa toiset kaksi.' Isäntä sanoi hänelle: 'Hyvin tehty! Olet hyvä ja luotettava palvelija. Vähässä olet ollut uskollinen, minä panen sinut paljon haltijaksi. Tule herrasi ilojuhlaan!'

Viimeksi tuli se palvelija, joka oli saanut vain yhden talentin, ja sanoi: 'Herra, minä tiesin, että sinä olet ankara mies. Sinä leikkaat sieltä, minne

et ole kylvänyt, ja kokoat sieltä, minne et ole siementä viskannut. Minä pelkäsin ja kaivoin talenttisi maahan. Tässä on omasi.’ Isäntä vastasi hänelle: ’Sinä kelvoton ja laiska palvelija! Sinä tiesit, että minä leikkaan sieltä, minne en ole kylvänyt, ja kokoan sieltä, minne en ole siementä viskannut. Silloinhan sinun olisi pitänyt viedä minun rahani pankkiin, niin että olisin palatessani saanut omani takaisin korkoineen. – Ottakaa pois hänen talenttinsa ja antakaa se sille, jolla on kymmenen talenttia. Jokaiselle, jolla on, annetaan, ja hän on saava yltäkyllin, mutta jolla ei ole, siltä otetaan pois sekin mitä hänellä on. Heittäkää tuo kelvoton palvelija ulos pimeyteen. Siellä itketään ja kiristellään hampaita.’»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

SANANL. 3:27–32

SANANLASKUJEN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Älä kiellä apuasi, jos toinen on avun tarpeessa
ja sinä pystyt tekemään hänelle hyvää.

Älä sano lähimmäisesellesi:

»Mene nyt ja tule toiste, huomenna minä annan!»

– kun sinulla kuitenkin on mitä antaa.

Älä puno juonia naapuriasi vastaan,
joka pitää sinua ystävänään.

Älä ryhdy kärkeäjähtämään,
jos toinen ei ole tehnyt sinulle pahaa.

Älä kadehdi väkivallantekijää,
älä mieli niille teille, joita hän kulkee.

Väärämielistä Herra kammoksuu,
mutta oikeamielisen hän ottaa suojaansa.

TAI

1. MOOS. 41:46–49, 53–57

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 41

Joosef oli kolmikymmenvuotias tullessaan faraon, Egyptin kuninkaan, palvelukseen. Niin Joosef lähti faraon luota ja kiersi kaikkialla Egyptissä. Ja maa tuotti seitsemänä yltäkylläisyyden vuotena viljaa ylen määrin. Näiden Egyptin seitsemän hyvän vuoden aikana Joosef keräsi kaikkea syötävää ja talletti sen kaupunkeihin. Hän varastoi kaupunkeihin kaiken

viljan, jonka ympäristön pellot tuottivat. Hän varastoi viljaa niin suunnattomat määrät, että lopulta sitä oli kuin hiekkaa meren rannalla eikä sen määrää enää voitu mitata.

Kun Egyptin seitsemän yltäkylläisyyden vuotta olivat kuluneet, alkoi seitsemän nälkävuoden aika, kuten Joosef oli ennalta sanonut. Kato tuli kaikkiin muihinkin maihin, mutta Egyptin maassa oli tallella syötävää. Kun nälkä alkoi vaivata koko Egyptiä ja kansa huusi faraolta leipää, tämä sanoi egyptiläisille: »Menkää Joosefin luo ja tehkää niin kuin hän käskyy.» Kun nälkä jo vallitsi koko maassa, Joosef avasi viljavarastot ja myi viljaa egyptiläisille. Nälänhätä oli Egyptissä ankara. Myös muista maista tultiin Egyptiin Joosefin luo viljaa ostamaan, sillä kaikkialla vallitsi kova nälkä.

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 10:19–25

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 10

Veljet, meillä on siis täysi oikeus astua sisälle kaikkeinpyhimpään, koska Jeesus on uhrannut verensä ja näin avannut meille uuden, elämään vievän tien, joka kulkee väliverhon – hänen ruumiinsa – kautta. Meillä on suuri ylipappi, jonka haltuun on uskottu Jumalan koko huone. Astukaamme sen tähden Jumalan eteen vilpittömin sydämin ja varmoina uskossamme, sydän vihmottuna puhtaaksi pahasta omastatunnosta ja ruumis puhtaalla vedellä pestynä. Pysykäämme horjumatta tunnustuksessa ja toivossa, sillä hän, joka on antanut meille lupauksensa, on luotettava. Pitäkäämme huolta toinen toisestamme ja kannustakaamme toisiamme rakkauteen ja hyviin tekoihin.

Me emme saa lyödä laimin seurakuntamme yhteisiä kokouksia, niin kuin muutamilla on tapana, vaan meidän tulee rohkaista toisiamme, sitä enemmän mitä lähempänä näette Herran päivän olevan.

TAI

AP. T. 20:17–24

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 20

Miletoksesta Paavali lähetti sanan Efesokseen ja kutsui seurakunnan vanhimmat luokseen. Kun nämä olivat tulleet, Paavali puhui heille:

»Te tiedätte, millä tavoin minä kaiken aikaa, siitä päivästä alkaen jona tänne Aasiaan tulin, olen toiminut teidän keskuudessanne. Olen palvelut Herraa nöyryin mielin, kyöneleet silmissä, kaikissa koettelemuksissa,

joita juutalaiset juonillaan ovat minulle aiheuttaneet. En ole vaiennut mistään sellaisesta, mikä on teille hyödyksi, vaan olen julistanut sanaa ja opettanut teitä sekä julkisesti että kodeissanne. Sekä juutalaisia että kreikkalaisia olen todistuksellani taivuttanut kääntymään Jumalan puoleen ja uskomaan meidän Herraamme Jeesukseen.

Nyt on Pyhä Henki sitonut minut ja vie minua Jerusalemiin, enkä tiedä, mitä siellä on osakseni tuleva. Tämän vain tiedän: joka kaupungissa Pyhä Henki vakuuttaa, että minua odottavat kahleet ja ahdinko. Eloon jäämiseni ei minulle kuitenkaan merkitse mitään sen rinnalla, että pääsen matkani päähän ja saatan loppuun Herralta Jeesukselta saamani palvelutehtävän: julistaa evankeliumia Jumalan armosta.»

EVANKELIUMI

LUUK. 12:42–48

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 12

Jeesus sanoi:

»Kuka on uskollinen ja viisas taloudenhoitaja, sellainen jonka isäntä asettaa huolehtimaan palvelusväestään ja jakamaan vilja-annokset ajallaan? Autuas se palvelija, jonka hänen isäntänsä palatessaan tapaa näin tekemästä! Totisesti: hänen hoitoonsa isäntä uskoo koko omaisuutensa.

Palvelija saattaa kuitenkin ajatella: 'Isäntä ei tule vielä pitkään aikaan!' Niin hän alkaa piestä palvelijoita ja palvelustyttöjä, syödä ja juoda ja juopotella. Mutta päivänä, jota tuo palvelija ei arvaa, hetkenä, jota hän ei tiedä, hänen isäntänsä tulee ja hakkaa hänet kuoliaaksi, ja niin palvelija saa saman kohtalon kuin epäuskoiset.

Jos palvelija tietää, mitä hänen isäntänsä tahtoo, mutta ei varaudu siihen eikä toimi hänen tahtonsa mukaan, hän saa monta raipaniskua. Jos taas palvelija tietämättään tekee sellaista, mistä rangaistaan raipoin, hän pääsee vähillä iskuilla. Jolle on paljon annettu, siltä paljon vaaditaan, ja jolle on paljon uskottu, se pannaan paljosta vastaamaan.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Jumala, taivaallinen Isämme.
Sinä olet varustanut meidät hyvillä lahjoillasi.
Tee meidät taitaviksi ja uskollisiksi
tehtävissä, joihin kutsut meidät.
Lahjoita meille kestävyyttä
palvella sinua ja toisiamme
valppaina uskossa ja pitkämielisinä rakkaudessa.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Herra Jumala, taivaallinen Isä,
sinä olet ottanut meidät palvelukseesi.
Vahvista meitä, ettemme väistä kutsuasi,
kun sinä tahdot käyttää meitä valtakuntasi työssä.
Auta meitä unohtamaan se, mikä on takana,
ja lähtemään tielle, jonka sinä avaat eteemme.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Laupias Jumala, taivaallinen Isä.
Sinä olet kutsunut meidät valtakuntasi työhön
ja antanut meille oman tehtävämme.
Kiitos siitä, että luotat meihin
ja pidät meitä työtovereinasi.
Anna meille vastuun mieltä ja rohkeutta
kaikessa mitä teemme,
anna viisautta toteuttaa tahtoasi.
Varjele, ettemme laiminlöisi kutsumustamme
pelon tai itsekkyyden tähden.
Tätä pyydämme Jeesuksen nimessä.

4.

Pyhä Jumala.

Kaikki, mitä meillä on, on sinun antamaasi:
elämämme, omaisuutemme ja tehtävämme.

Sinulle meidän on tehtävä tili kaikesta,
mitä olemme saaneet.

Auta meitä olemaan luotettavia palvelijoita,
vähässä uskollisia.

Varjele, ettemme tuhlaisi
emmekä käyttäisi väärin antamiasi lahjoja.

Kiitos siitä, että sinä osoitat,
mikä on paikkamme ja vastuumme.

Anna meille toivo,
että kutsut meidät kerran taivaan ilojuhlaan.

Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

11. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Etsikkoajoja

Tämä sunnuntai on lähellä juutalaisen perimätiedon mukaista Jerusalemin temppelin hävityspäivää (av-kuun 9. päivä). Tähän tapahtumaan viittaa päivän perinteinen evankeliumi.

Jumalan oman kansan historia osoittaa, että elämässä on aikoja, jolloin ihminen ja ihmisyyhteisöt erityisesti joutuvat ratkaisujen ja valintojen eteen. Omiin kykyihin, ihmisviisauteen ja omaan erikoisasemaan luottaminen estävät usein näissä tilanteissa kuulemasta Jumalan ääntä ja noudattamasta hänen kutsuaan. Etsikkoajkaan pätee sana: »Jos te tänä päivänä kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydäntänne» (Hepr. 3:15).

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSIUSUOSITUKSET

A	311	Jo joudu, mun sieluni, heräämähän
	325:1–3	Tulkaa ja riemuitkaa
	407	Nyt nukutko vaan
Pv	412	Miksi itkit, Vapahtaja
	314	Suo, Jeesus rakkaani
	285	Voi, mihin raukka juoksisin
	615	Oi suruton, niin varma menossasi
	406	Jo herää, sielu, synnin unestasi
Lisäksi	914	Etsi, kutsu minutkin
	915	En tiedä, miksi kirkonpenkkiin näin
	928	Nyt pelko pois
	930	Sinun edessäsi painamme päämme
	932	Oi ihmeellistä armoa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Onnellinen se kansa,
jonka jumala on Herra,
kansa, jonka Herra on omakseen valinnut.

Ps. 33:12

Psalmi:

Kuule, kansani, minä varoitan sinua.
 Kunpa kuulisit minua, Israel!
 Muuta jumalaa sinulla ei saa olla,
 vierasta jumalaa älä kumarra.
 Minä olen Herra, sinun Jumalasi.
 Minä johdatin sinut pois Egyptin maasta.
 Avaa suusi, niin minä annan mitä tarvitset.
 Mutta kansani ei kuullut minun ääntäni,
 Israel ei halunnut totella.
 Siksi minä hylkäsin sen,
 jätin sen paatuneen sydämensä valtaan,
 kulkemaan oman ymmärryksensä varassa.
 Kunpa kansani vihdoin kuulisi minua,
 kunpa Israel kulkisi minun teitäni!
 Minä nujertaisin heti sen viholliset,
 kohottaisin käteni sen ahdistajia vastaan.
 Ne, jotka vihaavat Herraa,
 joutuvat matelemaan hänen edessään,
 ja heidän alennuksensa kestää ikuisesti.
 Mutta Israelia hän ruokkii parhaalla vehnällä,
 hän vuodattaa sille kalliosta hunajaa.

Ps. 81:9–17

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Etsikää Herraa, kun hänet vielä voi löytää,
 huutakaa häntä avuksi, kun hän on lähellä!

JES. 55:6

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JER. 18:1–10

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 18

Jeremialle tuli tämä Herran sana: »Mene savenvalajan työpajaan! Siellä saat kuulla, mitä minä haluan sanoa sinulle.»

Minä menin savenvalajan työpajaan, jossa hän parhaillaan työskenteli pyöränsä ääressä. Jos valmistumassa oleva astia meni pilalle hänen käsisään, hän muotoili samasta savesta uuden, sellaisen kuin halusi.

Silloin minulle tuli tämä Herran sana:

»Enkö minä, Herra, voi tehdä sinulle, Israelin kansa, samalla tavalla kuin tämä savenvalaja savelleen? Katso, niin kuin savi on valajan kädessä, niin sinä, Israelin kansa, olet minun kädessäni. Minä voin päättää, että revin, tuhoan ja hävitän kansan tai valtakunnan. Mutta jos se kansa luopuu pahuudestaan, minä muutan mieleni enkä anna rangaistukseni kohdata sitä. Minä voin myös päättää, että rakennan ja istutan kansan tai valtakunnan. Mutta jos se kansa tekee pahaa eikä tottele minua, minä muutan mieleni enkä anna sille sitä hyvää, minkä olin luvannut.»

2. LUKUKAPPALE

ILM. 3:1–6

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 3

»Sardeksen seurakunnan enkelille kirjoita:

Näin sanoo hän, jolla on Jumalan seitsemän henkeä ja seitsemän tähteä:

Minä tiedän sinun tekosi. Sinä olet elävien kirjoissa, mutta sinä olet kuollut. Herää ja vahvista sitä, mikä vielä on jäljellä, sitä, mikä jo oli kuolemائisillaan. Olen havainnut, että tekosi eivät täytä minun Jumalani vaatimusta. Muista, kuinka kuulit sanan ja otit sen vastaan, tarkkaa sitä ja tee parannus. Ellet ole hereillä, minä tulen kuin varas, yllätän sinut hetkellä, jota et aavista.

Muutamia sinulla sentään on Sardeksessa, jotka eivät ole tahranneet vaatteitaan. He saavat käyskennellä minun seurassani valkeissa vaatteissa; he ovat sen arvoisia. Se, joka voittaa, saa ylleen valkeat vaatteet, enkä minä pyyhi hänen nimeään elämän kirjasta, vaan tunnustan hänet omakseni Isäni ja hänen enkeliansa edessä.

Jolla on korvat, se kuulkoon, mitä Henki sanoo seurakunnille.»

EVANKELIUMI

LUUK. 19:41–48

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 19

Kun Jeesus tuli lähemmäksi ja näki kaupungin, hän puhkesi itkuun sen tähden ja sanoi: »Kunpa sinäkin tänä päivänä ymmärtäisit, missä turvasi on! Mutta nyt se on sinun silmiltäsi kätkeyty. Vielä tulet näkemään ajan, jolloin viholliset rakentavat ympärillesi vallin, saartavat sinut ja käyvät kimppuusi joka puolelta. He murskaavat maan tasalle sinut ja sinun asukkaasi. Sinuun ei jätetä kiveä kiven päälle, koska et tajunnut etsikkoaikaasi.»

Jeesus meni temppeliin ja alkoi ajaa ulos niitä, jotka siellä kävivät kauppaa. Hän sanoi heille: »On kirjoitettu: 'Minun huoneeni on oleva rukouksen huone.' Mutta te olette tehneet siitä rosvojen luolan.»

Hän opetti sitten joka päivä temppelissä. Ylipapit, lainopettajat ja muut kansan johtomiehet miettivät, miten raivaisivat hänet pois tieltä. He eivät kuitenkaan keksineet, mitä tehdä, sillä koko kansa oli jatkuvasti Jeesuksen ympärillä kuuntelemassa häntä.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JER. 6:16–19

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 6

Näin sanoo Herra:

– Pysähtykää ja katsokaa, minne olette menossa,
ottakaa oppia menneistä ajoista!

Valitkaa oikea tie ja kulkekaa sitä,
niin löydätte rauhan.

Näin sanoin,

mutta te vastasitte: »Emme kulje!»

Minä asetin teidän turvaksenne myös vartiomiehiä
ja sanoin teille:

Kuunnelkaa torven ääntä!

Mutta te vastasitte: »Emme kuuntele!»

»Kuulkaa nyt, kansat! Te kaikki, jotka olette koolla, pankaa merkille, mitä nyt tapahtuu. Kuule, maa! Minä tuon onnettomuuden tälle kansalle – se on seuraus sen omista pahoista ajatuksista. Se ei ole totellut minun sanojani, ja lakini se on hylännyt.»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 11:17–24

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 11

Jos jalosta oliivipuusta on katkaistu oksia ja jos sinut, joka olet peräisin villistä oliivipuusta, on oksastettu oikeiden oksien joukkoon, niin että olet päässyt osalliseksi puun juurinesteestä, älä ylvästele alkuperäisten oksien rinnalla! Mutta jos ylvästelet, muista, ettet sinä kannata juurta vaan juuri kannattaa sinua. Sanot ehkä, että nuo oksat katkaistiin, jotta sinut voitaisiin oksastaa. Se on totta. Ne katkaistiin pois epäuskonsa tähden, mutta sinä pysyt, kun uskot. Älä silti ole ylimielinen, vaan pelkää! Jos Jumala ei säästänyt luonnollisia oksia, ei hän säästä sinuakaan. Katso, kuinka Jumala on sekä lempeä että ankara. Langenneita kohtaan hän on ankara, sinua kohtaan lempeä, jos pysyt kiinni hänen hyvytyksensä; muuten sinutkin leikataan pois. Mutta myös nuo toiset oksastetaan uudelleen, elleivät he jää epäuskonsa valtaan, sillä Jumala kykenee liittämään heidät takaisin runkoon. Jos kerran sinut on leikattu irti villistä oliivipuusta, johon luonnonmukaisesti kuuluit, ja vastoin luontoa oksastettu jaloon oliivipuuhun, niin totta kai nämä alkuperäiset oksat voidaan liittää takaisin omaan puuhunsa.

EVANKELIUMI

LUUK. 4:23–30

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 4

Jeesus sanoi:

»Kohta te kaiketi tarjoatte minulle sananlaskua 'Lääkäri, paranna itsesi!' ja sanotte: 'Tee täälläkin, omassa kaupungissasi, kaikkea sitä, mitä sinun kerrotaan tehneen Kapernaumissa.'» Ja hän jatkoi: »Totisesti: kukaan ei ole profeetta omalla maallaan. Uskokaa minua: Israelissa oli monta leskeä Eliaan aikana, silloin kun taivas ei antanut vettä kolmeen ja puoleen vuoteen ja koko maahan tuli kova nälänhätä. Silti Eliaa ei lähetetty heidän luokseen, vaan Sidonin maahan, Sarpatissa asuvan leskivaimon luo. Samoin Israelissa oli monta spitaalista profeetta Elisan aikana, mutta yhtäkään heistä ei puhdistettu, ainoastaan Naaman, joka oli syyrialainen.»

Tämän kuullessaan kaikki, jotka olivat synagogassa, joutuivat raivon valtaan. He ryntäsivät paikaltaan, ajoivat Jeesuksen ulos kaupungista ja veivät hänet jyrkanteelle syöstäkseen hänet sieltä alas; kaupunki näet oli rakennettu vuorelle. Mutta Jeesus kulki väkijoukon halki ja jatkoi matkaansa.

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 18:20–32

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 18

Herra sanoi Abrahamille:

»Valitushuuto Sodomian ja Gomorran asukkaiden takia on suuri ja heidän syntinsä on hyvin raskas. Siksi minä aion mennä sinne katsomaan, ovatko he todella tehneet kaiken sen pahan, mistä valitetaan. Minä haluan saada siitä selvän.»

Miehet lähtivät kulkemaan Sodomaan päin, mutta Herra jäi vielä puhumaan Abrahamin kanssa. Abraham astui lähemmäksi ja kysyi: »Aiotko sinä tuhota vanhurskaan yhdessä jumalattoman kanssa? Ehkä kaupungissa on viisikymmentä hurskasta. Tuhoaisitko sen silloinkin? Etkö armahtaisi tuota paikkaa niiden viidenkymmenen oikeamielisen vuoksi, jotka siellä asuvat? On mahdotonta, että surmaisit syyttömät yhdessä syyllisten kanssa ja että syyttömien kävisi samoin kuin syyllisten. Ethän voi tehdä niin! Eikö koko maailman tuomari tuomitsisi oikein?» Herra sanoi: »Jos löydän Sodomasta viisikymmentä hurskasta, niin heidän tähtensä minä säästän koko kaupungin.»

Abraham vastasi: »Minä olen rohjennut puhua sinulle, Herra, vaikka olenkin vain tomua ja tuhkaa. Entä jos niistä viidestäkymmenestä puuttuu viisi? Hävittäisitkö viiden vuoksi koko kaupungin?» Herra vastasi: »En hävitä, jos löydän sieltä neljäkymmentäviisi.» Abraham kysyi vielä: »Entä jos siellä on neljäkymmentä?» Herra sanoi: »Niiden neljäkymmenen takia minä säästän sen.» Abraham sanoi: »Älä suutu, Herra, vaikka puhunkin vielä. Entä jos siellä on kolmekymmentä?» Herra vastasi: »En hävitä sitä, jos löydän sieltä kolmekymmentä.» Mutta Abraham sanoi: »Saanko vielä puhua sinulle, Herra? Entä jos sieltä löytyy vain kaksikymmentä?» Herra sanoi: »Niiden kahdenkymmenen takia jätän sen hävittämättä.» Mutta Abraham sanoi: »Älä suutu, Herra, vaikka puhun vielä tämän kerran. Entä jos sieltä löytyy kymmenen?» Herra sanoi: »Niiden kymmenen takia jätän sen hävittämättä.»

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 3:15–19

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 3

Kirjoituksissa sanotaan:

– Jos te tänä päivänä kuulette hänen äänensä,
älkää paaduttako sydäntänne
niin kuin silloin, kun nousitte kapinaan.

Ketkä tekivät näin: kuulivat mutta nousivat kapinaan? Kaikki ne, jotka Mooseksen johtamina olivat lähteneet pois Egyptistä. Keille Jumala oli vihoissaan neljäkymmentä vuotta? Niille, jotka lankesivat syntiin ja joiden ruumiit sitten jäivät autiomaahan. Keille hän vannoi, etteivät he pääse hänen lepopaikkaansa? Niille, jotka eivät totelleet. Huomaamme näin, että perillepääsyn esti epäusko.

EVANKELIUMI

MATT. 11:20–24

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 11

Jeesus alkoi soimata niitä kaupunkeja, joissa hän oli useimmat voimatekonsa tehnyt, siitä etteivät ne olleet tehneet parannusta:

»Voi sinua, Korasin! Voi sinua, Betsaida! Jos teidän kaduillanne tehdyt voimateot olisi tehty Tyroksessa tai Sidonissa, niiden asukkaat olisivat jo aikoja sitten verhoutuneet säkkiin ja tuhkaan ja kääntyneet. Minä sanon teille: Tyros ja Sidon pääsevät tuomiopäivänä vähemmällä kuin te.

Entä sinä, Kapernaum, korotetaanko sinut muka taivaaseen? Alas sinut syöstään, alas tuonelaan saakka! Jos sinun kaduillasi tehdyt voimateot olisi tehty Sodomassa, se olisi pystyssä vielä tänäkin päivänä. Minä sanon: Sodomaa pääsee tuomiopäivänä vähemmällä kuin sinä.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Iankaikkinen Jumala ja Herra,
 sinä olet evankeliumin sanalla
 kutsunut meidät kansaksesi
 ja luvannut meille elämän.
 Me rukoilemme sinua:
 Johdata meitä Hengelläsi niin,
 että ymmärrämme, missä on turvamme,
 emmekä hukkaa sinun antamiasi etsikkoaikoja.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

2.

Kaikkivaltias, iankaikkinen Jumala.
 Sinä rakastit maailmaa
 ja avasit Pojassasi oven valtakuntaasi.
 Kiitos siitä, että etsit meitä armollasi.
 Herätä meidät Hengelläsi ymmärtämään
 vastuu itsestämme ja teoistamme.
 Auta meitä tajuamaan etsikkoaikamme,
 anna tahtoa ja voimaa parannukseen.
 Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden,
 joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
 elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

3.

Jeesus, Jumalan Poika.
 Sinä itkit Jerusalemin tähden kipein ja rakastavin sydämin,
 koska näit sen kulkevan tuhoa ja tuomiota kohti.
 Varjele, ettemme torjuisi kutsuasi
 ja menettäisi mahdollisuuttamme päästä valtakuntaasi.
 Auta meitä näkemään väkevissä teoissasi
 Jumalan kunnia ja pyhyys.
 Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

12. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Itsensä tutkiminen

Jumalan sana neuvoo meitä arvioimaan itseämme ja elämäntapaamme. Oikea itsensä tunteminen näkyy nöyryytenä ottaa vastaan armo yksin Jumalan lahjana. Itseriittoisuus vääristää ihmisen todellisuudentajun. Hän kuvittelee pystyvänsä täyttämään Jumalan tahdon omin neuvoin.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	124	Käy köyhään sydämeeni
	206	Taas kasvojesi eteen
	207	Arkana nyt olen tullut
	288	Silmäisi eteen, Jeesus
Pv	304	Oi Jeesus Kristus, autuuden
	188:4–7	Näin meille sana opettaa
	506	Jeesus, tänne tulit meitä
	409	Suo, Jeesus, paras opettaja
Lisäksi	903	Soi, virteni, kiitosta Herran
	915	En tiedä, miksi kirkonpenkkiin näin
	929	Kuka oon Sinun suunnitelmassas?
	930	Sinun edessäsi painamme päämme
	940	Ristin alla laulamalla

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Murtunut mieli on minun uhrini,
särkynyttä sydäntä et hylkää, Jumala.

Ps. 51:19

Psalmi:

Sinua, sinua vastaan olen rikkonut,
olen tehnyt vastoin sinun tahtoasi.
Oikein teet, kun minua nuhtelet,
ja syystä sinä minut tuomitset.

Syntinen olin jo syntyessäni,
 synnin alaiseksi olen siinnyt äitini kohtuun.
 Mutta sinä tahdot sisimpääni totuuden –
 ilmoita siis minulle viisautesi!
 Vihmo minut puhtaaksi iisopilla
 ja pese minut lunta valkeammaksi.
 Suo minun kuulla ilon ja riemun sana,
 elvytä mieli, jonka olet murtanut.
 Käännä katseesi pois synneistäni
 ja pyyhi minusta kaikki pahat tekoni.
 Jumala, luo minuun puhdas sydän
 ja uudista minut, anna vahva henki.
 Älä karkota minua kasvojesi edestä,
 älä ota minulta pois pyhää henkeäsi.
 Anna minulle jälleen pelastuksen riemu
 ja suo minun iloiten sinua seurata.

Ps. 51:6–14

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herra, avaa minun huuleni,
 niin suuni julistaa sinun kunniaasi.

Ps. 51:17

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

SANANL. 28:13–14

SANANLASKUJEN KIRJASTA, LUVUSTA 28

Joka rikkomuksensa salaa, ei menesty,
 joka ne tunnustaa ja hylkää, saa armon.
 Hyvin käy sen, joka tuntee pyhää pelkoa,
 tuhoon kulkee se, joka kovettaa sydämensä.

TAI

5. MOOS. 9:1–6

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 9

»Kuulkaa, israelilaiset! Te olette nyt lähdössä Jordanin yli kukistamaan kansoja, jotka ovat teitä suurempia ja mahtavampia ja joiden suurten kaupunkien muurit hipovat taivasta. Siellä asuu, niin kuin tiedätte, anakilaisten monilukuinen ja kookas kansa, josta olette kuulleet sanottavan: 'Kuka voisikaan vastustaa anakilaisia!' Mutta nyt te saatte nähdä, että Herra, teidän Jumalanne, itse kulkee teidän edellänne polttavana tulena. Hän lannistaa ja kukistaa heidät, niin että voitte lyhyessä ajassa hävittää heidät tieltänne ja tuhota heidät, kuten Herra on teille luvannut. Kun Herra, teidän Jumalanne, karkottaa heidät teidän tieltänne, älkää ajattele, että Herra on teidän omien ansioittenne tähden tuonut teidät tänne ja antanut teille tämän maan. Ei, vaan Herra hävittää nämä kansat teidän tieltänne niiden pahuuden tähden. Ette te oman kuuliaisuutenne ja rehellisyytenne ansiosta pääse ottamaan haltuunne niiden maita, vaan Herra, teidän Jumalanne, hävittää nämä kansat teidän tieltänne niiden pahuuden tähden ja täyttääkseen lupauksensa, jonka hän valalla vannoen on antanut teidän esi-isillenne Abrahamille, Iisakille ja Jaakobille. Painakaa siis mieleenne, ettei Herra, teidän Jumalanne, anna tätä hyvää maata teille teidän kuuliaisuutenne takia, sillä te olette uppiniskainen kansa.»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 3:21–28 (29–31)

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 3

Jumala on laista riippumatta tuonut ilmi vanhurskautensa, josta laki ja profeetat todistavat. Tämä Jumalan vanhurskaus tulee uskosta Jeesukseen Kristukseen, ja sen saavat omakseen kaikki, jotka uskovat. Kaikki ovat samassa asemassa, sillä kaikki ovat tehneet syntiä ja ovat vailla Jumalan kirkkautta mutta saavat hänen armostaan lahjaksi vanhurskauden, koska Kristus Jeesus on lunastanut heidät vapaiksi. Hänet Jumala on asettanut sovitusuhriksi, hänen verensä tuo sovituksen uskossa vastaanotettavaksi. Näin Jumala on osoittanut vanhurskautensa. Pitkämielisyydessään hän jätti menneen ajan synnit rankaisematta, mutta nyt meidän aikanamme hän osoittaa vanhurskautensa: hän on itse vanhurskas ja tekee vanhurskaaksi sen, joka uskoo Jeesukseen.

Onko siis syytä kerskailuun? Siltä on pohja pudonnut pois. Mikä laki on saanut tämän aikaan? Sekö, joka vaatii tekoja? Ei, vaan uskon laki. Kat-

somme siis, että ihminen tulee vanhurskaaksi, kun hän uskoo, ilman lain vaatimia tekoja. (Vai onko Jumala pelkästään juutalaisten Jumala? Eikö hän ole myös muiden kansojen Jumala? On toki, kun kerran Jumala on yksi ja ainoa. Hän tekee ympärileikatut vanhurskaiksi, jos he uskovat, ja ympärileikkaamattomat, kun he uskovat. Kumoammeko me siis lain vetoamalla uskoon? Emme suinkaan, me päinvastoin vahvistamme sen mitä laki sanoo.)

EVANKELIUMI

LUUK. 18:9–14

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 18

Muutamille, jotka olivat varmoja omasta vanhurskaudestaan ja väheksyivät muita, Jeesus esitti tämän kertomuksen:

»Kaksi miestä meni temppeeliin rukoilemaan. Toinen oli fariseus, toinen publikaani. Fariseus asettui paikalleen seisomaan ja rukoili itseksensä: 'Jumala, minä kiitän sinua, etten ole sellainen kuin muut ihmiset, rosvot, huijarit, huorintekijät tai vaikkapa tuo publikaani. Minä paastoan kahdesti viikossa ja maksan kymmenykset kaikesta, siitähän mitä ostan.' Publikaani seiso i taempana. Hän ei tohtinut edes kohottaa katsettaan taivasta kohti vaan löi rintaansa ja sanoi: 'Jumala, ole minulle syntiselle armollinen!'

Minä sanon teille: hän lähti kotiinsa vanhurskaana, tuo toinen ei. Jokainen, joka itsensä korottaa, alennetaan, mutta joka itsensä alentaa, se korotetaan.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JOB 42:1–6

JOBIN KIRJASTA, LUVUSTA 42

Job sanoi Herralle:

– Nyt minä ymmärrän, että kaikki on sinun vallassasi eikä mikään suunnitelmasi ole mahdoton sinun toteuttaa.

Sinä kysyit: »Kuka on tämä, joka näin peittää minun tarkoitukseni mielettömillä puheillaan?»»

Minä se olen. Olen puhunut mitään ymmärtämättä
asioista, joita en käsitä –
ne ovat minulle liian ihmeellisiä.
Sinä sanoit: »Kuuntele nyt, kun minä puhun.
Nyt minä kysyn sinulta, ja sinä vastaat.»
Vain korvakuulolta sinut tunsin.
Nyt ovat silmäni nähneet sinut.
Sen tähden minä häpeän puheitani
ja kadun niitä
tomussa ja tuhkassa.

TAI

1. SAM. 17:37–45, 48–50

ENSIMMÄISESTÄ SAMUELIN KIRJASTA, LUVUSTA 17

Daavid sanoi: »Herra, joka pelasti minut leijonan ja karhun kynsistä, pelastaa minut myös tuon filistealaisen käsistä.» Silloin Saul sanoi Daavidille: »Mene, Herra olkoon sinun kanssasi!»

Saul puki Daavidin ylle oman sotapaitansa, pani pronssikypärän hänen päähänsä ja puki hänen päälleen haarniskan. Daavid satoi vielä miekan vyölleen. Mutta näissä varusteissa hän ei pystynyt kävelemään, sillä hän ei ollut koskaan ennen käyttänyt sellaisia. Daavid sanoi Saulille: »Minä en voi näissä edes kävellä. En ole koskaan käyttänyt tällaisia.» Ja Daavid riisui ne yltään.

Daavid otti sauvansa, valitsi joenuomasta viisi sileää kiveä ja pani ne paimenlaukkuunsa, jossa hän piti tavaroitaan. Sitten hän lähti linko kädessä astumaan kohti filistealaista. Tämä lähestyi Daavidia edellään kilvenkantaja. Filistealainen katseli Daavidia ja näki, että hän oli sokea, parraton nuorukainen, mitätön vastustajaksi. Hän huusi Daavidille: »Koirako minä olen, kun tulet minua vastaan keppi kädessä?» Ja filistealainen kirosi Daavidia kaikkien jumaliensa nimeen ja sanoi: »Tule tänne, niin minä syötän sinun lihasi taivaan linnuille ja villipedoille!» Mutta Daavid vastasi: »Sinä tulet minua vastaan mukanas miekka, tappara ja keihäs, mutta minä tulen sinua vastaan Herran Sebaotin nimessä. Hän on sen sotajoukon Jumala, jota sinä olet pilkannut.»

Kun filistealainen lähti tulemaan Daavidia kohti, Daavid ryntäsi juosten häntä vastaan, pisti kätensä laukkuun ja otti sieltä kiven. Hän linkosi sen ja osui filistealaista otsaan. Kivi puhkaisi otsan, ja filistealainen kaatui suulleen maahan. Näin Daavid voitti filistealaisen ilman miekkaa pelkällä lingolla ja kivellä, kaatoi hänet maahan ja otti hänet hengiltä.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 7:14–25

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 7

Me tiedämme, että laki on hengellinen. Minä sitä vastoin olen turmeltunut ihminen, synnin orjaksi myyty. En edes ymmärrä, mitä teen: en tee sitä, mitä tahdon, vaan sitä, mitä vihaan. Ja jos kerran teen sitä, mitä en tahdo, silloin myönnän, että laki on hyvä. Niinpä en enää teekään itse sitä, mitä teen, vaan sen tekee minussa asuva synti. Tiedänhän, ettei minussa, nimittäin minun turmeltuneessa luonnossani, ole mitään hyvää. Tahtoisin kyllä tehdä oikein, mutta en pysty siihen. En tee sitä hyvää, mitä tahdon, vaan sitä pahaa, mitä en tahdo. Mutta jos teen sitä, mitä en tahdo, en tee sitä enää itse, vaan sen tekee minussa asuva synti.

Huomaan siis, että minua hallitsee tällainen laki: haluan tehdä hyvää, mutta en pääse irti pahasta. Sisimmässäni minä iloiten hyväksyn Jumalan lain, mutta siinä, mitä teen, näen toteutuvan toisen lain, joka sotii sisimpäni lakia vastaan. Näin olen ruumiissani vaikuttavan synnin lain vanki. Minä kurja ihminen! Kuka pelastaa minut tästä kuoleman ruumiista? Kiitos Jumalalle Herramme Jeesuksen Kristuksen tähden! Niin minun sisimpäni noudattaa Jumalan lakia, mutta turmeltunut luontoni synnin lakia.

EVANKELIUMI

MATT. 21:28–32

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 21

Jeesus sanoi ylipapeille ja kansan vanhimmille:

»Mitä te tästä sanotte? Eräällä miehellä oli kaksi poikaa. Hän meni toisen luo ja sanoi: 'Poikani, mene tänään viinitarhaan työhön.' 'En minä halua', poika vastasi. Sitten hän kuitenkin tuli toisiin ajatuksiin ja meni.

Isä meni toisen pojan luo ja sanoi tälle saman. Poika vastasi: 'Menen kyllä, isä', mutta ei mennytkään. Kumpi näistä kahdesta teki, mitä hänen isänsä tahtoi?»

»Edellinen», he vastasivat.

Jeesus sanoi:

»Totisesti: portot ja publikaanit menevät Jumalan valtakuntaan enemmän kuin te. Johannes avasi teille vanhurskauden tien, mutta te ette uskoneet häntä. Portot ja publikaanit sen sijaan uskoivat, ja vaikka te sen näitte, te ette jälkeensä tulleet katsumukseen ettekä uskoneet häntä.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 2:12–18

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 2

Herran Sebaotin päivä
iskee kaikkeen ylpeään ja korkeaan,
kaikkeen mahtavaan ja ylhäiseen,
niin että se vaipuu maahan.
Se iskee kaikkiin Libanonin setreihin,
korkeihin ja ylpeihin, ja kaikkiin Basanin tammiin,
se iskee kaikkiin korkeihin vuoriin
ja kaikkiin ylhäisiin kukkuloihin,
jokaiseen ylpeään torniin se iskee
ja jokaiseen murtumattomaan muuriin,
se iskee rantojen huvipursiin
ja kauas merelle purjehtiviin laivoihin.

Ylpeä ihminen nöyrttyy, hänen täytyy taipua,
korskeat miehet vaipuvat maahan.
Sinä päivänä Herra yksin on ylhäinen
ja epäjumalat väistyvät, joka ikinen.

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 1:8–2:2

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUISTA 1 JA 2

Jos väitämme, ettemme ole syntisiä, me petämme itseämme eikä totuus ole meissä. Jos me tunnustamme syntimme, niin Jumala, joka on uskollinen ja vanhurskas, antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä. Jos väitämme, ettemme ole syntiä tehneet, teemme hänestä valehtelijan eikä hänen sanansa ole meissä.

Rakkaat lapset! Kirjoitan tämän teille, jotta ette tekisi syntiä. Jos joku kuitenkin syntiä tekee, meillä on Isän luona puolustaja, joka on vanhurskas: Jeesus Kristus. Hän on meidän syntiemme sovittaja, eikä vain meidän vaan koko maailman.

EVANKELIUMI

MATT. 23:1–12

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 23

Jeesus puhui väkijoukolle ja opetuslapsilleen:

»Mooseksen istuin on nyt lainopettajien ja fariseusten hallussa. Tehkää siis niin kuin he sanovat ja noudattakaa heidän opetustaan. Älkää kuitenkaan ottako oppia heidän teoistaan, sillä he puhuvat yhtä ja tekevät toista. He köyttävät kokoon raskaita ja hankalia taakkoja ja säilyttävät ne ihmisten kannettaviksi, mutta itse he eivät halua niitä sormellaankaan liikkauttaa. Kaiken minkä tekevät he tekevät vain siksi, että heidät huomattaisiin. He käyttävät leveitä raamatunlausekoteloita ja panevat viittaansa isot tupsut, he istuvat pidoissa mielellään kunniapaikalla ja synagogassa etumaisilla istuimilla ja ovat hyvillään, kun ihmiset toreilla tervehtivät heitä ja kutsuvat heitä rabbiksi.

Älkää te antako kutsua itseänne rabbiksi, sillä teillä on vain yksi opettaja ja te olette kaikki veljiä. Älkää myöskään kutsuko isäksi ketään, joka on maan päällä, sillä vain yksi on teille isä, hän, joka on taivaissa. Älkää antako kutsua itseänne oppimestariksi, sillä teillä on vain yksi mestari, Kristus. Joka teistä on suurin, se olkoon toisten palvelija. Sillä joka itsensä korottaa, se alennetaan, mutta joka itsensä alentaa, se korotetaan.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Taivaallinen Isämme.
Sinä olet pyhä ja vanhurskas,
me olemme syntisiä.
Ylpeydessämme koetamme parannella itseämme
ja yritämme ansaita sinulta armon ja hyväksynnän.
Poista meistä hyödytön itsemme tarkkailu
ja omatekoinen hengellisyys.
Pehmennä rakkauttasi kovuutemme
ja anna meille nöyryyttä ottaa vastaan armonsi.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Rakas Vapahtajamme.
Sinä olet kieltänyt meitä tuomitsemasta
ja väheksymästä toisiamme.
Olemme kuitenkin korottaneet itseämme painamalla muita,
olemme lyöneet lyötyjä ja turhentaneet toisten uskon.
Herramme, ota meistä pois
ylemmydentunto ja katkeruus.
Katko sisimpämme kahleet,
niin että voisimme elää
avoimessa yhteydessä sinuun ja toisiimme.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Jumala, Isämme.
Anna meille armo katua syntejämme
ja tunnustaa ne sinulle.
Anna meille usko,
joka on vilpitön ja teeskentelemätön.
Lahjoita rakkaus,
joka parantaa sisäiset kipumme
ja on lähimmäisiämme kohtaan
lempeä ja kärsivällinen.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

4.

Herramme Jeesus Kristus.
Joudumme usein kokemaan,
että omat perustuksemme
ja tukirakennelmamme sortuvat.
Kiitämme sinua siitä,
että armosi on luja kuin kallio
ja me saamme levätä siinä turvallisesti.
Vapauta meidät ponnistelusta ja teennäisyydestä
ja johdata siihen lepoon,
jonka vain sinä voit lahjoittaa.
Kasvata meitä aitoon ihmisyyteen
ja tee meistä rakastavia lähimmäisiä.
Kuule meitä, Kristus, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

5.

Pyhä Jumala.
Sinun edessäsi ei kukaan voi kerskailla
omilla ansioillaan tai hyvillä teoillaan.
Olemme kaikki samalla viivalla.
Anna anteeksi ylpeytemme.
Auta meitä tunnustamaan rikkomuksemme
ja ottamaan vastaan anteeksiantava rakkautesi.
Kiitos, että olet luvannut olla lähellä
kaikkia, joilla on paha mieli.
Kuule rukouksemme Jeesuksen, Vapahtajamme tähden.

13. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Jeesus, parantajamme

Ihminen on kutsuttu ylistämään Jumalan nimeä. Synti estää meitä tekemästä näin, mutta Jeesus voi antaa meille näkevät silmät, kuulevat korvat ja Jumalan tekoja ylistävän kielen. Jeesuksen teot todistavat hänen rakkaudestaan ja voimastaan auttaa hädässä olevia ihmisiä.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	201	Tänne, Jeesus, tulimme
	202	Jeesus, sana elämän
	541	Yö synkkä on jo hälvennyt
Pv	204	Herra Jeesus, Hengelläsi
	536:2–5	Saakoon Henki rakastava
	331	Ylistän Herran nimeä
	333	Kiitä Herraa, sieluni
Lisäksi	815	Herra, en ole sen arvoinen
	908	On yksi nimi ylitse muiden
	912	Minun sydämeni on levollinen
	948	Vuodata nyt meihin, Herra
	961	Laulan, koska herätit minut kuolemasta

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Kuka voi sanoiksi pukea Herran voimateot,
kuka voi häntä kyllin ylistää?

Ps. 106:2

Psalmi:

Herra, minun Jumalani,
sinua minä huusin avuksi,
ja sinä teit minut terveeksi.

Herra, sinä pelastit minut tuonelasta.

Hautaan vaipuvien joukosta
sinä toit minut takaisin elämään.

Laulakaa Herralle, te Herran palvelijat,
ylistäkää hänen pyhää nimeään!

Hänen vihansa kestää vain hetken,
hänen hyvyytensä läpi elämän.

Illalla on vieraana itku
mutta aamulla ilo.

Sinä muutit itkuvirteni karkeloksi,
riisuit yltäni suruvaatteen
ja puit minut ilon pukuun.

Siksi minä laulan sinulle kiitoslaulun,
laulan koko sydämestäni enkä vaikene.

Herra, minun Jumalani,
sinua minä ylistän nyt ja aina.

Ps. 30:3–6, 12–13

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

TAI

Onnellinen se, jonka auttaja on Jaakobin Jumala,
onnellinen se, joka turvaa Herraan, Jumalaansa.

Herra on tehnyt taivaan ja maan ja meren
ja kaiken mitä niissä on.

Herra on iäti uskollinen.

Herra hankkii oikeutta sorretuille,
nälkäisille hän antaa leipää.

Herra päästää vangitut kahleista,
hän antaa sokeille näön
ja nostaa maahan painetut jaloilleen.

Herra rakastaa oikeamielisiä
ja suojelee muukalaisia.

Hän tukee leskiä ja orpoja,
mutta jumalattomien tien hän tekee mutkaiseksi.

Herra hallitsee ikuisesti.

Hän on sinun Jumalasi, Siion,
polvesta polveen. Halleluja!

Ps. 146:5–10

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Hyvin hän on kaiken tehnyt.
Kuurot hän saa kuulemaan ja mykät puhumaan.

MARK. 7:37

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 4:10–12

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 4

Mooses sanoi Herralle: »Mutta, Herra, minä en ole koskaan ollut hyvä puhuja enkä ole nytkään, vaikka sinä olet puhunut minulle. Minulla on hidas puhe ja kankea kieli.» Herra sanoi hänelle: »Kuka on antanut ihmiselle suun? Kuka tekee ihmisestä mykän tai kuuron, näkevän tai sokean? Enkö juuri minä, Herra? Mene nyt, minä olen sinun kanssasi, kun puhut, ja neuvon sinulle, mitä sinun tulee sanoa.»

2. LUKUKAPPALE

2. KOR. 3:4–6

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 3

Tällaisen luottamuksen Jumalaan on Kristus saanut meissä aikaan. En tarkoita, että kykenisimme ajattelemaan mitään omin päin, mitään mikä olisi peräisin meistä itsestämme. Meidän kykymme on saatu Jumalalta, ja hän on myös tehnyt meidät kykeneviksi palvelemaan uutta liittoa, jota ei hallitse kirjain vaan Henki. Kirjain näet tuo kuoleman, mutta Henki tekee eläväksi.

EVANKELIUMI

MARK. 7:31–37

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 7

Jeesus lähti sitten taas Tyroksen seudulta ja tuli Sidonin ja Dekapoliin alueen kautta Galileanjärvelle. Siellä hänen luokseen tuotiin kuuro mies, joka ei pystynyt kunnolla puhumaan, ja häntä pyydettiin panemaan käntensä miehen päälle. Jeesus otti hänet erilleen väkijoukosta, pani sormensa hänen korviinsa, sylkäisi ja kosketti hänen kieltään. Sitten hän katsahti taivaalle, huokasi ja sanoi kuurolle: »Effata.» Se merkitsee: aukene. Silloin miehen korvat aukenivat ja hänen kielensä vapautui, niin että hän puhui selkeästi.

Jeesus kielsi ihmisiä kertomasta tästä kenellekään, mutta mitä enemmän hän heitä kielsi, sitä enemmän he levittivät siitä tietoa. Kaikki olivat ylen määrin hämmästyksissään ja sanoivat: »Hyvin hän on kaiken tehnyt. Kuurot hän saa kuulemaan ja mykät puhumaan.»

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

SANANL. 18:4–8, 21

SANANLASKUJEN KIRJASTA, LUVUSTA 18

Syvä kuin meri on harkittu puhe,
virraksi paisuu viisauden lähde.
Ei ole oikein pitää syyllisen puolta
ja sortaa syytöntä oikeudessa.
Riita on lähellä, kun tyhmä puhuu,
hän kärttää itselleen selkäsaunaa.
Oma suu on tyhmän tuho,
omat sanat punovat hänelle ansan.
Makealta maistuvat panettelijan puheet,
ne painuvat syvälle sisimpään.
Kielen varassa on elämä ja kuolema –
niin kuin kieltä vaalit, niin korjaat hedelmää.

2. LUKUKAPPALE

JAAK. 3:2–12

JAAKOBIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 3

Kaikkihan me hairahdumme monin tavoin. Täydellinen on se, joka ei hairahdu puheissaan: hän kykenee hallitsemaan koko ruumiinsa. Jos panemme suitset hevosen suuhun, me saamme sen tottelemaan itseämme ja voimme ohjata koko hevosta. Entä laivat: vaikka ne ovat isoja ja rajut tuulet heittelevät niitä, pienen pieni peräsin ohjaa laivan minne peränpitäjä haluaa. Samoin kieli on pieni jäsen, mutta se voi kerskua suurilla asioilla. Pieni tuli sytyttää palamaan suuren metsän! Ja kielikin on tuli; meidän jäsentemme joukossa se on vääryyden maailma. Se saastuttaa koko ruumiin ja sytyttää tuleen elämän pyörän, itse liekehtien helvetin tulta.

Kaikki eläimet voi ihminen kesyttää ja onkin kesyttänyt, nelijalkaiset, linnut, matelijat ja meren eläimet, mutta kieltä ei yksikään ihminen pysty kesyttämään. Se on hillitön ja paha, täynnä tappavaa myrkyä. Kielellä me ylistämme Herraa ja Isää, ja sillä me myös kiroamme ihmisiä, Jumalan kuvaksi luotuja. Kiitos ja kirous lähtevät samasta suusta. Tämä ei käy, veljeni! Eihän samasta lähteensilmästä pulppua makeaa ja karvasta vettä. Ei viikunapuussa kasva oliiveja eikä viiniköynnöksessä viikunoita, vai mitä, veljeni? Samoin ei suolaisesta lähteestä juokse makeaa vettä.

EVANKELIUMI

MATT. 12:33–37

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 12

Jeesus sanoi:

»Jos puu on hyvä, sen hedelmäkin on hyvä, mutta jos puu on huono, sen hedelmäkin on huono. Hedelmästään puu tunnetaan. Te käärmeen sikiöt, kuinka teidän puheenne voisi olla hyvää, kun itse olette pahoja! Mitä sydän on täynnä, sitä suu puhuu. Hyvä ihminen tuo hyvyytensä varastosta esiin hyvää, paha ihminen pahuutensa varastosta pahaa. Minä sanon teille: jokaisesta turhasta sanasta, jonka ihmiset lausuvat, heidän on tuomiopäivänä tehtävä tili. Sanojesi perusteella sinut julistetaan syyttömäksi, ja sanojesi perusteella sinut tuomitaan syylliseksi.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

2. KUN. 5:1–15

TOISESTA KUNINKAIDEN KIRJASTA, LUVUSTA 5

Syyrian kuninkaan sotapäällikkö Naaman oli arvossa pidetty mies ja kuninkaansa suosiossa, sillä Herra oli käyttänyt häntä aseenaan pelastaessaan Syyrian sen vihollisilta. Naaman oli mahtava soturi mutta sairasti spitaalia. Kun syyrialaiset kerran olivat Israelissa ryöstöretkellä, he toivat sieltä mukanaan pienen tytön, joka sitten joutui Naamanin vaimon palvelijaksi. Tyttö sanoi emännälleen: »Kunpa herrani pääsisi käymään sen profeetan luona, joka on Samariassa! Se mies parantaisi hänet spitaalista.» Naaman meni kuninkaansa puheille ja kertoi, mitä israelilaistyttö oli sanonut. Syyrian kuningas sanoi: »Mene vain sinne, minä lähetän kirjeen Israelin kuninkaalle.» Niin Naaman lähti ja otti mukaansa kymmenen talenttia hopeaa ja kuusituhatta sekeliä kultaa sekä kymmenen juhlapukua.

Naaman vei Israelin kuninkaalle kirjeen, jossa sanottiin: »Tämän kirjeen tuo sinulle palvelijani Naaman. Olen lähettänyt hänet luoksesi, jotta parantaisit hänet spitaalista.» Luettuuan kirjeen Israelin kuningas repäisi vaatteensa ja sanoi: »Olenko minä muka Jumala, jolla on elämä ja kuolema vallassaan, kun hän lähettää spitaalisen minun parannettavakseni! Hän selvästikin vain hankkii riitaa kanssani!»

Kun Jumalan mies Elisa kuuli, että Israelin kuningas oli repäissyt vaatteensa, hän lähetti sanomaan kuninkaalle: »Miksi repäisit vaatteesi? Lähetä tuo mies minun luokseni, niin hän tulee tietämään, että Israelissa on profeetta.» Naaman tuli hevosineen ja vaunuineen ja pysähtyi Elisan talon oven eteen. Elisa lähetti hänen luokseen sananviejän ja käski sanoa: »Mene Jordanille ja peseydy siellä seitsemästi. Silloin ihosi palaa entiselleen, ja olet taas puhdas ja terve.» Mutta Naaman vihastui ja lähti pois. Hän sanoi: »Minä luulin hänen sentään tulevan ulos luokseni ja rukoi-levan Herraa, omaa jumalaansa. Minä luulin, että hän liikuttaa kättään sairaan paikan päällä ja sillä tavoin ottaa pois spitaalini. Eivätkö Damaskoksen joet Abana ja Parpar ole kaikkia Israelin vesiä paremmat! Yhtä hyvin minä voin peseytyä ja puhdistua niissä!» Hän kääntyi vihoissaan takaisin ja lähti pois.

Mutta hänen palvelijansa alkoivat taivutella häntä ja sanoivat: »Herramme! Jos profeetta olisi määrännyt sinulle jonkin vaikean tehtävän, etkö olisi täyttänyt sitä? Saati sitten, kun hän sanoo, että sinun on puhdistuaksesi vain peseydyttävä!» Niin hän meni Jordanille ja kastautui joessa

seitsemän kertaa, niin kuin Jumalan mies oli määrännyt. Silloin hänen ihonsa tuli lapsen ihon kaltaiseksi, ja hän oli taas puhdas.

Naaman palasi saattueineen Jumalan miehen luo. Hän astui Elisan eteen ja sanoi: »Nyt minä tiedän, ettei Jumalaa ole missään muualla kuin Israelissa. Otathan siis kiitoslahjan palvelijaltasi.»

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 3:1–10

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 3

Pietari ja Johannes menivät temppeliin. Oli rukoushetken aika, yhdeksäs tunti. Silloin sinne kannettiin miestä, joka oli ollut rampa syntymästään saakka. Hänet pantiin joka päivä temppelin niin sanotulle Kauniilleportille, jotta hän voisi kerjätä temppeliin meneviltä. Kun mies näki Pietarin ja Johanneksen menossa temppeliin, hän pyysi heiltä almua. Pietari loi katseensa häneen, samoin Johannes, ja Pietari sanoi: »Katso meihin.» Mies katsoi tarkkaavasti odottaen saavansa heiltä jotakin. Mutta Pietari sanoi: »Hopeaa ja kultaa minulla ei ole, mutta mitä minulla on, sitä minä sinulle annan. Jeesuksen Kristuksen, Nasaretilaisen, nimessä: nou-se ja kävele.» Hän tarttui miestä oikeasta kädestä ja auttoi hänet ylös, ja siinä samassa mies sai voimaa jalkoihinsa ja nilkkoihinsa. Hän hypähti pystyyn, seiso jalkojensa varassa ja käveli, ja hän tuli heidän kanssaan temppeliin, hyppeli kulkiessaan ja ylisti Jumalaa. Kaikki näkivät, kuinka hän käveli ja ylisti Jumalaa. He tunsivat hänet samaksi mieheksi, joka oli istunut Kauniillaportilla kerjäämässä, ja olivat hämmästyksestä suunniltaan sen johdosta, mitä hänelle oli tapahtunut.

EVANKELIUMI

JOH. 9:1–7, 39–41

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 9

Jeesus näki tien sivussa miehen, joka oli syntymästään saakka ollut sokea. Opetuslapset kysyivät häneltä: »Rabbi, kuka on tehnyt sen synnin, jonka vuoksi hän on syntynyt sokeana? Hän itsekö vai hänen vanhempansa?» Jeesus vastasi: »Ei hän eivätkä hänen vanhempansa. Niin on tapahtunut, jotta Jumalan teot tulisivat hänessä julki. Nyt, kun vielä on päivä, meidän on tehtävä niitä tekoja, joita lähettäjäni meiltä odottaa. Tulee yö, eikä silloin kukaan kykene tekemään työtä. Niin kauan kuin olen maailmassa, minä olen maailman valo.» Näin sanottuaan Jeesus sylkäisi maahan, teki syljestä tahnaa, siveli sitä miehen silmiin ja sanoi: »Mene Siloan altaalle

ja peseydy.» – Altaan nimi merkitsee: lähetetty. – Mies meni, peseytyi ja palasi näkevänä.

Jeesus sanoi: »Minä olen tullut tähän maailmaan pannakseni toimeen tuomion: sokeat saavat näkönsä ja näkevästä tulee sokeita.» Muutamat fariseukset, jotka olivat siinä lähellä, kysyivät tämän kuullessaan: »Et kai tarkoita, että mekin olemme sokeita?» Jeesus vastasi: »Jos olisitte sokeita, teitä ei syytettäisi synnistä, mutta te väitätte näkevänne, ja sen tähden synty pysyy teissä.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Armollinen Jumala,
sinun hyvytesi ravitsee meitä joka hetki.
Avaa silmämme näkemään lähimmäistemme hätä
ja korvamme kuulemaan heidän pyyntönsä.
Rohkaise meitä sanoin ja teoin välittämään rakkauttasi
ja kantamaan vastuuta koko luomakunnastasi.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Herra, meidän Jumalamme.
Me kiitämme sinua uutta luovasta Sanastasi,
Pojustasi Jeesuksesta Kristuksesta.
Herättäköön hän meidät kuolleista,
niin että koko elämämme ylistää sinua.
Opetä meitä puhumaan toisillemme sanoja,
jotka ovat aitoja ja rakkautta täynnä.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Jumala, rakas Isämme.
Tajuntaamme tunkeutuu joka puolelta erilaisia sanomia.
Harvat kuitenkin uskaltavat puhua tuskastaan,
moni uskoo, ettei kukaan jaksa kuunnella.
Isä, lähekkäin ahtautuneinakin etäännyimme toisistamme.
Yhä enemmän on meitä, jotka emme jaksa.
Lähetä Pyhä Henkesi ja parantava sanasi,
luo avoimuutta ja uskallusta, avaa suut, herkistä korvat.

14. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Lähimmäinen

Jeesus oli elämällään ja opetuksellaan esimerkkinä Jumalan rakkaudesta, joka ylittää kaikki rajat. Tämä esikuva velvoittaa meitä näkemään jokaisessa ihmisessä lähimmäisen. Kristukselta saamme myös voiman hyviin tekoihin lähimmäistemme hyväksi. Ihminen itse ei ole aina tietoinen siitä, että hän hyvää tehdessään toimii Jumalan rakkauden välikappaleena.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	175	Seurakunta koolla on
	346	Mä huudan, Kristus, sinua
	432	Herra Jeesus, kunniasta
Pv	431	Ken on mun lähimmäiseni
	441	Tänään tässä maailmassa
	509	Herra, elämäni valvo
	430	Rakkaus, kun kuvaksesi
Lisäksi	849	Herra, olet auttajamme
	954	Lahjoillasi meitä siunaat
	961	Laulan, koska herätit minut kuolemasta
	964	Jeesus, ristinpolkuasi
	966	Isä nyt vie rakastamaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herra, älä salli sorretun kääntyä pois apua saamatta,
kurja ja köyhä ylistäkööt sinun nimeäsi.

Ps. 74:21

Psalmi:

Hyvin käy sen, joka on armelias
ja lainaa omastaan muille,
sen, joka aina toimii oikeuden mukaan.
Oikeamielinen ei koskaan horju,

hänet muistetaan ikuisesti.
 Ei hän pelkää pahoja viestejä
 vaan luottaa vakain mielin Herraan.
 Hän on vahva ja rohkea, ei hän pelkää,
 ja pian hän katsoo voittajana ahdistajiinsa.
 Hän antaa avokätisesti köyhille,
 hän toimii aina vanhurskaasti
 ja kulkee pystyssä päin.

Ps. 112:5–9

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

»Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille,
 tehkää te heille.»

MATT. 7:12

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

MIIKA 6:6–8

MIIKAN KIRJASTA, LUVUSTA 6

– Mitä minun pitäisi tuoda,
 kun astun Herran eteen,
 kumarrun korkeimman Jumalan edessä?
 Toisinko hänelle uhreja,
 vuoden vanhoja vasikoita?
 Miellyttävätkö Herraa tuhannet pässit
 ja virtanaan tulviva uhriöljy?
 Pitäisikö minun antaa esikoiseni rikkomuksestani,
 oma lapseni synninteostani?
 – Sinulle, ihminen, on ilmoitettu, mikä on hyvää.
 Vain tätä Herra sinulta odottaa:
 tee sitä mikä on oikein,

osoita rakkautta ja hyvyyttä
ja vaella valvoen, Jumalaasi kuunnellen.

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 4:7–12

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 4

Rakkaat ystävät, rakastakaamme toisiamme, sillä rakkaus on Jumalasta. Jokainen, joka rakastaa, on syntynyt Jumalasta ja tuntee Jumalan. Joka ei rakasta, ei ole oppinut tuntemaan Jumalaa, sillä Jumala on rakkaus. Juuri siinä Jumalan rakkaus ilmestyi meidän keskuuteemme, että hän lähetti ainoan Poikansa maailmaan, antamaan meille elämän. Siinä on rakkaus – ei siinä, että me olemme rakastaneet Jumalaa, vaan siinä, että hän on rakastanut meitä ja lähettänyt Poikansa meidän syntiemme sovituksiksi.

Rakkaat ystävät! Kun Jumala on meitä näin rakastanut, tulee meidänkin rakastaa toisiamme. Jumalaa ei kukaan ole koskaan nähnyt. Mutta jos me rakastamme toisiamme, Jumala pysyy meissä ja hänen rakkautensa on saavuttanut meissä päämääränsä.

EVANKELIUMI

LUUK. 10:25–37

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 10

Muuan lainopettaja halusi panna Jeesuksen koetukselle. Hän kysyi: »Opettaja, mitä minun pitää tehdä, jotta saisin omakseni iankaikkisen elämän?» Jeesus sanoi hänelle: »Mitä laissa sanotaan? Mitä sinä itse sieltä luet?» Mies vastasi: »Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi ja koko sielustasi, koko voimallasi ja koko ymmärrykselläsi, ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.» Jeesus sanoi: »Oikein vastasit. Tee näin, niin saat elää.»

Mies tahtoi osoittaa, että hän noudatti lakia, ja jatkoi: »Kuka sitten on minun lähimmäiseni?»

Jeesus vastasi hänelle näin:

»Eräs mies oli matkalla Jerusalemissa Jerikoon, kun rosvojoukko yllätti hänet. Rosvot veivät häneltä vaatteetkin päältä ja pieksivät hänet verille. Sitten he lähtivät tiheensä ja jättivät hänet henkivieveriin. Samaa tietä sattui tulemaan pappi, mutta miehen nähdessään hän väisti ja meni ohi. Samoin teki paikalle osunut leeviläinen: kun hän näki miehen, hänkin väisti ja meni ohi.

Mutta sitten tuli samaa tietä muuan samarialainen. Kun hän saapui pai-

kalle ja näki miehen, hänen tuli tätä sääli. Hän meni miehen luo, valeli tämän haavoihin öljyä ja viiniä ja sitoi ne. Sitten hän nosti miehen juhtansa selkään, vei hänet majataloon ja piti hänestä huolta. Seuraavana aamuna hän otti kukkarostaan kaksi denaaria, antoi ne majatalon isännälle ja sanoi: 'Hoida häntä. Jos sinulle koituu enemmän kuluja, minä korvaan ne, kun tulen takaisin.' Kuka näistä kolmesta sinun mielestäsi oli ryöstetyn miehen lähimmäinen?»

Lainopettaja vastasi: »Se, joka osoitti hänelle laupeutta.» Jeesus sanoi: »Mene ja tee sinä samoin.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. SAM. 24:9–12, 17–21

ENSIMMÄISESTÄ SAMUELIN KIRJASTA, LUVUSTA 24

Daavid tuli ulos luolasta ja huusi Saulin perään: »Herrani, kuningas!» Kun Saul kääntyi katsomaan taakseen, Daavid kumartui kunnioittavasti maahan saakka ja sanoi Saulille: »Miksi kuuntelet ihmisten puheita, kun he sanovat: 'Daavid tahtoo sinulle paha?' Nyt voit omin silmin nähdä, että Herra jätti sinut tänään luolassa minun käsiini. Mieheni neuvoivat minua tappamaan sinut, mutta minä säästin sinut ja sanoin: 'En voi kohottaa kättäni kuningastani vastaan, sillä hän on Herran voideltu.' Katso nyt, isäni, katso viittasi lievetä, joka on kädessäni! Koska leikkasin liepeen viitastasi mutta en tappanut sinua, täytyy sinunkin ymmärtää, etten tahdo sinulle pahaa enkä kapinoida sinua vastaan. Minä en ole rikkonut sinua vastaan, mutta sinä väijyt minua ja tahdot viedä minulta hengen.

Kun Daavid lopetti puheensa, Saul sanoi: »Poikani Daavid, sehän on sinun äänesi!» Ja Saul puhkesi itkuun ja sanoi Daavidille: »Sinä olet oikeassa, minä väärässä! Olet tehnyt minulle pelkkää hyvää, mutta minä olen maksanut sen sinulle pahalla. Sinä olet tänään osoittanut, että tahdot minulle vain hyvää. Kun Herra luovutti minut sinun käsiisi, et tappanut minua. Kun joku kohtaa vihollisensa, hän ei päästä tätä suosiolla pois. Palkitkoon Herra sinulle hyvän työn, jonka tänään olet tehnyt minulle! Nyt tiedän, että sinusta tulee kuningas ja että Israelin valtakunta pysyy lujasti käsissäsi.»

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 3:11–18

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 3

Tämä on se sanoma, jonka te alusta alkaen olette kuulleet: meidän tulee rakastaa toisiamme. Me emme saa olla sellaisia kuin Kain, Pahan lapsi, joka tappoi veljensä. Ja miksi hän tappoi tämän? Siksi, että hänen omat tekonsa olivat pahoja mutta hänen veljensä teot oikeita.

Älkää ihmetelkö, veljet, jos maailma teitä vihaa. Me rakastamme veljiämme, ja siitä me tiedämme siirtyneemme kuolemasta elämään. Joka ei rakasta, pysyy kuoleman vallassa. Jokainen, joka vihaa veljeään, on murhaaja, ja te tiedätte, ettei iankaikkinen elämä voi pysyä yhdessäkään murhaajassa. Siitä me olemme oppineet tuntemaan rakkauden, että Jeesus antoi henkensä meidän puolestamme. Samoin olemme me velvolliset panemaan henkemme alttiiksi veljiemme puolesta. Jos joku, jonka toimeentulo on turvattu, näkee veljensä kärsivän puutetta mutta sulkee häneltä sydämensä, kuinka Jumalan rakkaus voisi pysyä hänessä?

Lapseni, älkäämme rakastako sanoin ja puheessa, vaan teoin ja totuudessa.

EVANKELIUMI

MATT. 5:43–48

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 5

Jeesus sanoi:

»Teille on opetettu: 'Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihamiestäsi.' Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihamiehiänne ja rukoilkaa vainoojienne puolesta, jotta olisitte taivaallisen Isänne lapsia. Hän antaa aurinkonsa nousta niin hyvälle kuin pahoille ja lähettää sateen niin hurskaille kuin jumalattomille. Jos te rakastatte niitä, jotka rakastavat teitä, minkä palkan te siitä ansaitsette? Eivätkö publikaanitkin tee niin? Jos te tervehditte vain ystäviänne, mitä erinomaista siinä on? Eivätkö pakanatkin tee niin? Olkaa siis täydellisiä, niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

RUUT 1:8–11, 14–18

RUUTIN KIRJASTA, LUVUSTA 1

Noomi sanoi miniöilleen: »Palatkaa kumpikin äitinne luo. Olkoon Herra teille hyvä, niin kuin te olette olleet hyviä vainajiamme ja minua kohtaan. Kunpa te Jumalan avulla saisitte molemmat uuden miehen ja löytäisitte turvan ja onnen hänen kattonsa alla.» Hän suuteli heitä, mutta he puhkesivat itkuun ja sanoivat: »Ei, me tahdomme, että sinä viet meidät kansasi luo.» Silloin Noomi sanoi: »Menkää takaisin, tyttäreni! Mitä syytä teillä on tulla minun mukaani? Enhän minä enää voi synnyttää poikia teille miehiksi.»

Miniät itkivät nyt vielä katkerammin. Viimein Orpa suuteli anoppiaan hyvästiksi, mutta Ruut ei suostunut eroamaan Noomista. Silloin Noomi sanoi: »Katso nyt, kälysi lähti takaisin kansansa ja jumalansa luo. Lähde sinäkin kälysi mukana.» Mutta Ruut sanoi: »Älä pakota minua eroamaan sinusta ja lähtemään luotasi. Minne sinä menet, sinne minäkin menen, ja minne sinä jäät, sinne minäkin jään. Sinun kansasi on minun kansani ja sinun Jumalasi on minun Jumalani. Missä sinä kuolet, siellä minäkin tahdon kuolla ja sinne minut haudattakoon. Rangaiskoon minua Jumala nyt ja aina, jos muu kuin kuolema erottaa minut sinusta!» Kun Noomi käsitti, että Ruut oli lujasti päättänyt seurata häntä, hän ei puhunut siitä sen enempää.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 13:8–10

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 13

Älkää olko kenellekään mitään velkaa, paitsi että rakastatte toisianne. Joka rakastaa toista, on täyttänyt lain vaatimukset. Käskyt »Älä tee aviorikosta», »Älä tapa», »Älä varasta», »Älä himoitse», samoin kaikki muutkin, voidaan koota tähän sanaan: »Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.» Rakkaus ei tee lähimmäiselle mitään pahaa. Näin rakkaus toteuttaa koko lain.

EVANKELIUMI

MARK. 12:41–44

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 12

Jeesus istuutui vastapäätä uhriarkkua ja katseli, kuinka ihmiset panivat siihen rahaa. Monet rikkaat antoivat paljon. Sitten tuli köyhä leskivaimo ja pani arkkuun kaksi pientä lanttia, yhteensä kuparikolikon verran. Jeesus kutsui opetuslapset luokseen ja sanoi heille: »Totisesti: tämä köyhä leski pani uhriarkkuun enemmän kuin yksikään toinen. Kaikki muut antoivat liiastaan, mutta hän antoi vähästään, kaiken mitä hänellä oli, kaiken mitä hän elääkseen tarvitsi.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Armahtava Jumala.

Kiitos siitä, että olet asettunut meidän puolellemme ja antanut meille Poikasi rakkautesi suurena lahjana.

Anna meille rohkeutta ja viisautta

osoittaa hänen esikuvansa mukaan

rakkautta ja lempeyttä kaikille lähimmäisillemme.

Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Jeesus Kristus, Vapahtajamme,

sinä elät kaikissa halveksituissa ja muserretuissa.

Pysäytä meidät rakkautesi katseella,

kun pelko estää meitä kohtaamasta lähimmäistemme hätää.

Anna meille halu ja taito rakastaa kaikkia luotujasi.

Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset

Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

3.

Herramme ja Jumalamme.

Me tarvitsemme rakkautesi voimaa

enemmän kuin mitään muuta,

kun lähetät meidät lähimmäistemme luo.

Ilman sitä emme kykene auttamaan heitä.

Anna meille armahtava mieli,

ettemme kulkisi kenenkään apua tarvitsevan ohi.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,

meidän Herramme tähden.

4.

Taivaallinen Isämme.

Meidän ei ole aina helppo ymmärtää,

mitä on olla ulkomaalainen vieraassa maassa.

Auta meitä hyväksymään myös ne lähimmäisemme,

jotka ovat erilaisia kuin me ja puhuvat eri kieltä kuin me.

Jumala, sinä rakastat niitäkin, joita muut vieroksuvat.

Sytytä sydämissämme rakkaus niitä ihmisiä kohtaan,

jotka tulevat asumaan keskellemme.

Kuule pyyntömme Jeesuksen tähden.

5.

Herramme Jeesus Kristus.

Sinä olet meille esimerkki

täydellisestä rakkaudesta.

Sinä hoidit ihmisen kaikkia tarpeita:

ruokit nälkäisiä, paransit sairaita,

annoit synnit anteeksi.

Opetä meitäkin osoittamaan toisillemme

käytännön rakkautta.

Auta, ettei meillä koskaan olisi niin kiire,

että kulkisimme apua tarvitsevan ihmisen ohi.

Kiitos armostasi ja rakkaudestasi.

15. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Kiitollisuus

Tämä pyhä puhuu kiitollisuudesta ja kiittämättömyydestä. Jeesus teki hyvää erityisesti muiden hylkäämille ihmisille. Niistä ihmisistä, joita hän auttoi, vain harvat palasivat kiittämään häntä ja tunnustamaan uskonsa häneen. Toisia kiusasi se, ettei Jeesus toiminut heidän tahottomallaan tavalla, mutta hän halusi tehdä hyvää erotuksetta kaikille.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	327	Kaikki maat, te riemuitkaatte
	330	Nyt Herran hyvyydestä
	326	Sinulle kiitos, Isä maan ja taivaan
Pv	324	Hyvä on Herra
	329	Kiitos nyt Herran
	398	Oi tulkaa, työtätekevät
Lisäksi	903	Soi, virteni, kiitosta Herran
	904	Kohotkoon ilohuuto
	910	Kiitän Herran antamista teistä
	912	Minun sydämeni on levollinen
	917:1–2	Rukouksen liekki
	953	Herramme luo käykäämme kaikki
	975	Tutulla tiellä ei eksyä saata

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Hyvä on kiittää Herraa,
laulaa ylistystä nimellesi, Korkein.

Ps. 92:2

Psalmi:

Sinua, Jumala, me ylistämme Siionissa!
Me täytämme lupaukset,
jotka annoimme sinulle,

sillä sinä kuulet rukouksen.
 Sinun luoksesi kaikki ihmiset tulevat.
 Syntimme ovat meille liian raskaat,
 mutta sinä annat ne anteeksi.
 Autuas se, jonka sinä valitset!
 Hän saa tulla luoksesi ja asua pyhäkössäsi.
 Ravitse meidät huoneesi antimilla,
 temppelisi pyhyydellä!
 Mahtavilla teoilla sinä, Jumalamme, vastaat meille,
 sinä siunaat ja autat meitä.
 Sinuun luottavat kaikki maan ääret
 ja kaukaiset meren rannat.
 Maan äärissä ihmiset pelästyvät
 nähdessään sinun tunnustekosi.
 Sinä saat idän ja lännen maat
 kohottamaan riemuhuudon!

Ps. 65:2–6, 9

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

TAI

Kiittäkää Herraa! Hän on hyvä.
 Iäti kestää hänen armonsa.
 Kiittäkää jumalien Jumalaa!
 Iäti kestää hänen armonsa.
 Kiittäkää valtiaitten valtiasta!
 Iäti kestää hänen armonsa.
 Hän yksin tekee suuria ihmetekoja.
 Iäti kestää hänen armonsa!
 Hän on taitavalla kädellään tehnyt taivaan.
 Iäti kestää hänen armonsa!
 Hän on levittänyt maan vetten päälle.
 Iäti kestää hänen armonsa!
 Hän on tehnyt suuret valot.
 Iäti kestää hänen armonsa!

Hän teki auringon hallitsemaan päivää.
Iäti kestää hänen armonsa!
Hän teki kuun ja tähdet hallitsemaan yötä.
Iäti kestää hänen armonsa!
Hän antaa ravinnon kaikille luoduille.
Iäti kestää hänen armonsa!
Kiittäkää taivaan Jumalaa!
Iäti kestää hänen armonsa!

Ps. 136:1–9, 25–26

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Halleluja! Hyvä on Jumalaamme sävelin kiittää,
ihanaa on virittää ylistyslaulu!

Ps. 147:1

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 38:16–20

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 38

Juudan kuningas Hiskia rukoili, kun oli toipunut sairaudestaan:

»Herra, minun sydämeni elää sinulle,
anna rauha hengelleni,
vahvista minua, tee minut terveeksi!
Silloin kaikki se, mikä oli katkeraa,
kääntyy parhaakseni.
Sinä pelastat minut
kuoleman kuilusta.
Selkäsi taakse sinä heität
kaikki minun syntini.
Ei tuonela sinua kiitä
eikä kuolema sinua ylistä!

Ne, jotka syvyyteen joutuvat,
 eivät voi turvautua uskollisuuteesi.
 Elävät, elävät sinua ylistävät,
 niin kuin minä tänään ylistän!
 Isä kertoo lapsilleen
 sinun uskollisuudestasi.
 Herra on minut pelastanut,
 hänen ylistystään soi meidän soittomme
 hänen pyhäkössään
 kaikkina elämämme päivinä.»

2. LUKUKAPPALE

EF. 5:15–20

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 5

Katsokaa tarkoin, miten elätte: älkää eläkö tyhmien tavoin, vaan niin kuin viisaat. Käyttäkää oikein jokainen hetki, sillä tämä aika on paha. Älkää olko järjettömiä, vaan ymmärtäkää, mikä on Herran tahto. Älkää juopuko viinistä, sillä siitä seuraa rietas meno, vaan antakaa Hengen täyttää itsenne. Veisatkaa yhdessä psalmeja, ylistysvirsiä ja hengellisiä lauluja, soittakaa ja laulakaa täydestä sydäimestä Herralle ja kiittäkää aina ja kaikesta Jumalaa, Isää, meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

EVANKELIUMI

LUUK. 17:11–19

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 17

Matkallaan kohti Jerusalemiä Jeesus kulki Samarian ja Galilean rajaseudulla. Kun hän oli tulossa erääseen kylään, häntä vastaan tuli kymmenen spitaalista miestä. Nämä pysähtyivät matkan päähän ja huusivat: »Jeesus, opettaja, armahda meitä!» Nähdessään miehet Jeesus sanoi heille: »Menkää näyttämään itsenne papeille.» Mennessään he puhdistuivat. Huomattuaan parantuneensa yksi heistä kääntyi takaisin. Hän ylisti Jumalaa suureen ääneen, lankesi maahan Jeesuksen jalkojen juureen ja kiitti häntä. Tämä mies oli samarialainen. Jeesus kysyi: »Eivätkö kaikki kymmenen puhdistuneet? Missä ne yhdeksän muuta ovat? Tämä muukalainenko on heistä ainoa, joka palasi ylistämään Jumalaa?» Ja hän sanoi miehelle: »Nouse ja mene. Uskosi on pelastanut sinut.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 24:14–16

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 24

Jäljelle jääneet aloittavat ylistyksen,
he iloitsevat ääneen Herran suuruudesta.
Huutakaa siis lännessä
ja vastatkaa huutoon aamunkoiton suunnalta,
kunnioittakaa Herraa.
Meren saarilla ja rannoilla
kunnioittakaa Herran nimeä,
hänen, joka on Israelin Jumala.
Maan ääriltä saakka
me kuulemme laulujen kaikuvan
ylistykseksi Vanhurskaalle.

2. LUKUKAPPALE

2. KOR. 9:6–15

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 9

Muistakaa tämä: joka niukasti kylvää, se niukasti niittää, ja joka runsaasti kylvää, se runsaasti niittää. Kukin antakoon sen mukaan kuin on mielessään päättänyt, ei vastahakoisesti eikä pakosta, sillä iloista antajaa Jumala rakastaa. Hänellä on teille annettavana runsaasti kaikkia lahjoja, niin että teillä on aina kaikki mitä tarvitsette ja voitte tehdä runsaasti kaikkea hyvää. Onhan kirjoitettu:

– Hän jakelee, hän antaa köyhille,
hänen hyvytensä kestää ikuisesti.

Hän, joka antaa kylväjälle siemenen ja suo ravinnoksi leivän, antaa teillekin siemenen ja moninkertaistaa sen, ja hän sallii teidän hyvyttenne sadon karttua. Te saatte kaikkinaista rikkautta ja voitte osoittaa runsaasti anteliaisuutta. Näin meidän työmme synnyttää kiitollisuutta Jumalaa kohtaan. Tämän palveluksen toimittaminen ei vain täytä pyhien tarpeita, vaan lisäksi se saa yhä useammat kiittämään Jumalaa. Kun te tällä työllänne annatte todistuksen uskostanne, lahjanne saajat ylistävät Jumalaa siitä, että te näin tunnustatte kuuliaisuutenne Kristuksen evankeliumille ja jaatte omastanne anteliaasti heille ja kaikille muillekin. Näin he myös rukoilevat teidän puolestanne ja ikävöivät teitä sen ylenpalttisen armon

vuoksi, jota Jumala on osoittanut teille. Kiitos Jumalalle hänen sanomatoman suuresta lahjastaan!

EVANKELIUMI

JOH. 5:1–15

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 5

Oli eräs juutalaisten juhla, ja Jeesus lähti Jerusalemiin. Jerusalemissa on Lammasportin lähellä allas, jonka hepreankielinen nimi on Betesda. Sitä reunustaa viisi pylväshallia, ja niissä makasi suuri joukko sairaita: sokeita, rampoja ja halvaantuneita. Nämä odottivat, että vesi alkaisi liikkua. Aika ajoin näet Herran enkeli laskeutui lammikkoon ja pani veden kuohumaan, ja se, joka ensimmäisenä astui kuohuvaan veteen, tuli terveeksi, sairastipa hän mitä tautia tahansa.

Siellä oli mies, joka oli sairastanut kolmekymmentäkahdeksan vuotta. Jeesus näki hänet siellä makaamassa vuodematolla ja tiesi, että hän oli jo pitkään ollut sairas. Jeesus kysyi: »Tahdotko tulla terveeksi?» Sairas vastasi: »Herra, minulla ei ole ketään, joka auttaisi minut altaaseen, kun vesi kuohahtaa. Aina kun yritän sinne, joku toinen ehtii ennen minua.» Jeesus sanoi hänelle: »Nouse, ota vuoteesi ja kävele.» Mies tuli heti terveeksi, otti vuoteensa ja käveli.

Mutta se päivä oli sapatti. Niinpä juutalaiset sanoivat parannelulle: »Nyt on sapatti, ei sinun ole lupa kantaa vuodettasi.» Mies vastasi heille: »Se, joka teki minut terveeksi, sanoi minulle: 'Ota vuoteesi ja kävele.'» Silloin juutalaiset kysyivät: »Kuka se mies oli, joka käski sinun ottaa vuoteesi ja kävellä?» Parannettu ei kuitenkaan tiennyt, kuka hän oli, sillä Jeesus oli jo hävinnyt väkijoukkoon. Myöhemmin Jeesus tapasi miehen tempelissä ja sanoi hänelle: »Sinä olet nyt terve. Älä enää tee syntiä, ettei sinulle kävisi entistä pahemmin.» Mies lähti sieltä ja kertoi juutalaisille, että Jeesus oli hänet parantanut.

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

NEH. 8:5–10

NEHEMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Esra, joka oli väkijoukkoa korkeammalla, avasi kirjan kaikkien nähden, ja silloin kansa nousi seisomaan. Esra ylisti Herraa, suurta Jumalaa, ja kaikki kohottivat kätensä ja vastasivat: »Aamen, aamen!» Sitten he heittäytyi-

vät polvilleen ja rukoilivat Herraa kasvot maahan painettuina. Kun kansa oli jälleen noussut seisomaan, alkoivat leeviläiset Jesua, Bani, Serebja, Jamin, Akkub, Sabbetai, Hodia, Maaseja, Kelita, Asarja, Josabad, Hanan ja Pelaja selittää sille lakia. He lukivat kirjasta Jumalan lakia kappale kappaleelta, ja samalla he selittivät ja opettivat sitä.

Käskynhaltija Nehemia, pappi ja lainopettaja Esra sekä leeviläiset, jotka opettivat kansaa, sanoivat väkijoukolle: »Tämä päivä on pyhitetty Herralle, teidän Jumalallenne. Älkää siis olko murheellisia älkääkään itkekö.» Kansa näet itki kuullessaan, mitä laissa sanottiin. Ja Esra jatkoi: »Menkää koteihinne, nauttikaa hyviä ruokia ja juomia ja lähettäkää maistiaisia niille, joilla ei itsellään ole mitään. Tämä päivä on pyhitetty meidän Herrallemme! Älkää siis olko murheellisia, vaan iloitkaa, sillä Herra on teidän voimanne.»

2. LUKUKAPPALE

1. TESS. 5:16–24

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ TESSALONIKALAISILLE, LUVUSTA 5

Iloitkaa aina. Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää kaikesta. Tätä Jumala tahtoo teiltä, Kristuksen Jeesuksen omilta. Älkää sammuttako Henkeä, älkää väheksykö profetoimisen lahjaa. Koetelkaa kaikkea ja pitäkää se mikä on hyvää. Pysykää erossa kaikesta pahasta.

Itse rauhan Jumala pyhittäköön teidät kokonaan ja varjelkoon koko olemuksenne, teidän henkenne, sielunne ja ruumiinne, niin että olette nuhteettomat Herramme Jeesuksen Kristuksen tullessa. Hän, joka teitä kutsuu, on uskollinen ja pitää lupauksensa.

EVANKELIUMI

MATT. 11:25–30

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 11

Tuohon aikaan Jeesus kerran puhkesi puhumaan ja sanoi:

»Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra, siitä että olet salannut tämän viisailta ja oppineilta mutta ilmoittanut sen lapsenmielisille. Näin sinä, Isä, olet hyväksi nähnyt.

Kaiken on Isäni antanut minun haltuuni. Poikaa ei tunne kukaan muu kuin Isä eikä Isää kukaan muu kuin Poika ja se, jolle Poika tahtoo hänet ilmoittaa.

Tulkaa minun luokseni, kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon. Ottakaa minun ikeeni harteillenne ja katsokaa minua: minä olen sydämeltäni lempeä ja nöyrä. Näin teidän sielunne löytää levon. Minun ikeeni on hyvä kantaa ja minun kuormani on kevyt.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Jumala, kaiken luoja ja antaja.
 Elämämme on täynnä ihmeitäsi,
 mutta me olemme usein liian turtuneita näkemään niitä.
 Puhdista meidät katkeruudesta,
 joka on sammuttanut kiitollisuuden.
 Täytä sydämemme ilolla
 ja viritä meissä uusi ylistyslaulu.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

2.

Kaikkivaltias Jumala.
 Isällisessä hyvydessäsi
 sinä annat meille runsaasti elämän lahjoja.
 Ja kun vaikeudet kohtaavat, sinä autat meitä kestämaan.
 Suo hyvyttesi herättää meissä rakkautta
 sinua ja toisiamme kohtaan,
 ettemme eläisi vain itseämme varten.
 Auta meitä uskollamme ja elämällämme
 ylistämään sinua.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

3.

Herramme ja Vapahtajamme.
 Monet sairaat, kärsivät
 ja ahdinkoon joutuneet
 huusivat sinulle hädässään:
 »Jeesus, armahda meitä!»
 Sinä annoit avun avuttomalle,
 toivon toivottomalle,
 elämän kuolleelle.
 Herra, sinä olet sama
 eilen ja tänään ja ikuisesti.
 Ota vastaan meidänkin avuttomuutemme,
 hätämme ja pelkomme
 tänä päivänä tässä maailmassa.
 Armahda meitä!

Kiitos siitä, että annat meidän levätä armossasi,
kiitos, että parantavan sanasi voima
yltää heikkojen toivoksi ja väkevyydeksi.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

4.

Taivaallinen Isä,
kiitos elämästä, kiitos uskosta.
Kiitos siitä, että Jeesus on tehnyt
kuolemastakin uuden elämän alun.
Jumala, kiitos, että sinä olet –
ilman sinua ei meitäkään olisi.
Kiitos kiitollisuudesta,
joka karkottaa mielemme pimeyden
ja kääntää meidät sinun kirkkauttasi kohti.

16. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Jumalan huolenpito

Jeesus opettaa, että Jumalaan uskovan ihmisen ei tarvitse kantaa murhetta kaikesta mahdollisesta. Taivaallinen Isä pitää hänestä huolen ja auttaa häntä etsimään sitä, mikä on tärkeintä: Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttaan. Näin Jumala vapauttaa hänet tekemään hyvää lähimmäisilleen. Kristitty muistaa Jeesuksen sanat »Autuaampi on antaa kuin ottaa».

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	384	Autuas, ken elämänsä
	533	Sua kiitän, Jumalani
	530	Herrani, minut tänne loit
Pv	370	Ah, tiesi usko haltuun Herran
	203:1–3, 8	Käy sydämeni temppeliin
	360:3, 6–7	Oi, Herra on aarteeni ainoa
	437	Ihmiskunnan tuskaa kantaa
	582	Jos maatamme ei rakenna
Lisäksi	905	Seppä taivaallinen
	927	Erämaassa jyvä hiekan
	928	Nyt pelko pois
	929	Kuka oon Sinun suunnitelmassas?
	931	Joskus sisimpäämme kasvaa ilon kukkamaa
	950	Laulu kuuluu kirkkotiellä
	968	Nyt nouse, kiitä Luojaa
	973	Tuo siunaus nyt koteihin

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Jätä taakkasi Herran käteen,
hän pitää sinusta huolen.

Ps. 55:23

Psalmi:

Herra, kuule rukoukseni, vastaa minulle,
minä olen köyhä ja avuton.

Herra, armahda minua!

Kaiken päivää huudan sinua avukseni.

Minä ylennän sydämeni sinun puoleesi.

Täytä palvelijasi ilolla!

Sinä, Herra, olet hyvä, sinä annat anteeksi,

runsain mitoin sinä jaat armoasi kaikille,

jotka sinua avuksi huutavat.

Kuule minun rukoukseni, Herra,

ota vastaan avunpyyntöni.

Sinua minä hädässäni huudan,

ja sinä vastaat minulle.

Ps. 86:1, 3–7

Kunnia Isälle ja Pojalle

ja Pyhälle Hengelle,

niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,

iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Lakatkaa te huolehtimasta!

Tietäkää, että minä olen Jumala.

Ps. 46:11

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

Ps. 127:1–2

PSALMISTA 127

Jos Herra ei taloa rakenna,
turhaan näkevät rakentajat vaivaa.

Jos Herra ei kaupunkia vartioi,
turhaan vartija valvoo.

Turhaan te nousette varhain,
turhaan valvotte myöhään

ja raadatte leipänne tähden.
Yhtä lailla Herra antaa omilleen,
vaikka he nukkuisivat.

2. LUKUKAPPALE

GAL. 6:2–10

KIRJEESTÄ GALATALAISILLE, LUVUSTA 6

Kantakaa toistenne taakkoja, niin te toteutatte Kristuksen lain. Joka luulee olevansa jotakin, vaikka ei ole mitään, pettää itseään. Kukin tutkikoon vain omia tekojaan. Silloin hän voi ylpeillä vain siitä, mitä hän itse on, vertaamatta itseään toiseen. Jokaisen on kannettava oma kuormansa.

Se, jolle Jumalan sanaa opetetaan, antakoon opettajalleen kaikkea hyvää. Älkää pettäkö itseänne! Jumala ei salli itseään pilkattavan. Mitä ihminen kylvää, sitä hän myös niittää. Joka kylvää siemenen itsekkyyden peltoon, korjaa siitä satona tuhon, mutta se, joka kylvää Hengen peltoon, korjaa siitä satona ikuisen elämän. Meidän ei pidä väsyä tekemään hyvää, sillä jos emme hellitä, saamme aikanaan korjata sadon. Kun meillä vielä on aikaa, meidän on siis tehtävä hyvää kaikille, mutta varsinkin niille, joi-
ta usko yhdistää meihin.

EVANKELIUMI

MATT. 6:25–34

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 6

Jeesus sanoo:

»Älkää huolehtiko hengestänne, siitä mitä söisitte tai joisitte, älkää ruumiistanne, siitä millä sen vaatettaisitte. Eikö henki ole enemmän kuin ruoka ja ruumis enemmän kuin vaatteet? Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä, eivät ne leikkaa eivätkä kokoa varastoon, ja silti teidän taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ja olettehan te paljon enemmän arvoisia kuin linnut! Kuka teistä voi murehtimalla lisätä elämänsä pituutta kyynäränkään vertaa?

Mitä te vaatetuksesta huolehditte! Katsokaa kedon kukkia, kuinka ne nousevat maasta: eivät ne näe vaivaa eivätkä kehrää. Minä sanon teille: edes Salomo kaikessa loistossaan ei ollut niin vaatetettu kuin mikä tahansa niistä. Kun Jumala näin pukee kedon ruohon, joka tänään kasvaa ja huomenna joutuu uuniin, niin tottahan hän teistä huolehtii, te vähäuskoiset!

Älkää siis murehtiko: 'Mitä me nyt syömme?' tai 'Mitä me juomme?'

tai 'Mistä me saamme vaatteet?' Tätä kaikkea pakanat tavoittelevat. Teidän taivaallinen Isänne tietää kyllä, että te tarvitsette kaikkea tätä. Etsikää ennen kaikkea Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskasta tahtoaan, niin teille annetaan kaikki tämäkin. Älkää siis huolehtiko huomispäivästä, se pitää kyllä itsestään huolen. Kullekin päivälle riittävät sen omat murheet.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. KUN. 17:1, 8–16

ENSIMMÄISESTÄ KUNINKAIDEN KIRJASTA, LUVUSTA 17

Elia, joka oli kotoisin Gileadin Tisbestä, ennusti Ahabile: »Niin totta kuin Herra, Israelin Jumala, elää, hän, jota minä palvelen: näinä vuosina ei tule kastetta eikä sadetta muutoin kuin minun sanani voimasta.»

Elialle tuli sitten tämä Herran sana: »Lähde Sidonin alueen Sarpattiin ja asetu sinne. Minä olen käskenyt erästä leskivaimoa pitämään sinusta siellä huolta.»

Elia lähti Sarpattiin. Tullessaan kaupungin portille hän näki leskivaimon keräämässä polttopuita. Elia huusi hänelle: »Toisitko minulle vähän vettä, että saisin juoda.» Nainen lähti hakemaan vettä, ja Elia huusi hänelle vielä: »Toisitko minulle myös palan leipää.» Mutta nainen vastasi: »Niin totta kuin Herra, sinun Jumalasi, elää, minulla ei ole jäljellä kuin kourallinen jauhoja ruukussa ja vähän ruokaöljyä pullossa. Kun saan kerätyksi vähän puita, menen kotiin ja teen jauhoista ja öljystä ruokaa itselleni ja pojalleni. Syömme sen ja sitten kuolemme.»

Elia sanoi hänelle: »Älä pelkää! Mene kotiisi ja tee niin kuin sanoit. Tee kuitenkin ensin minulle pieni leipä ja tuo se tänne. Leivo vasta sitten itsellesi ja pojallesi. Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: Ei tyhjene jauhoruukku eikä ehdy öljypullo, ennen kuin Herra antaa sateen maan päälle.»

Leski meni ja teki niin kuin Elia oli sanonut, ja heillä kaikilla riitti syötävää pitkät ajat. Jauhoruukku ei tyhjentynyt eikä öljypullo ehtynyt, sillä näin oli Herra sanonut Elian suulla.

2. LUKUKAPPALE

FIL. 4:10–14

KIRJEESTÄ FILIPPILÄISILLE, LUVUSTA 4

Herra on suonut minulle sen suuren ilon, että te vihdoin olette voineet antaa minulle uuden osoituksen huolenpidostanne. Sitä te tosin olette koko ajan halunneet, mutta ette ole saaneet siihen tilaisuutta. Tällä en tarkoita sitä, että kärsin puutetta, koska olen oppinut tulemaan toimeen sillä, mitä minulla on. Tunnen köyhyyden ja hyvinvoinnin, olen tottunut kaikkeen ja kaikenlaiseen, syömään itseni kylläiseksi ja näkemään nälkää, elämään runsaudessa ja puutteessa. Kestän kaiken hänen avullaan, joka antaa minulle voimaa. Te teitte silti hyvin, kun autoitte minua vaikeuksissani.

EVANKELIUMI

LUUK. 10:38–42

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 10

Jeesus vaelsi eteenpäin opetuslastensa kanssa ja tuli erääseen kylään. Siellä muuan nainen, jonka nimi oli Martta, otti hänet vieraakseen. Martalla oli sisar, Maria. Tämä asettui istumaan Herran jalkojen juureen ja kuunteli hänen puhettaan. Martalla oli kädet täynnä työtä vieraita palvellessaan, ja siksi hän tuli sanomaan: »Herra, etkö lainkaan välitä siitä, että sisareni jättää kaikki työt minun tehtäväkseni? Sano hänelle, että hän auttaisi minua.» Mutta Herra vastasi: »Martta, Martta, sinä huolehdit ja hätäilet niin monista asioista. Vain yksi on tarpeen. Maria on valinnut hyvän osan, eikä sitä oteta häneltä pois.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 16:11–19, 31, 35

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 16

Herra sanoi Moosekselle: »Minä olen kuullut israelilaisten valituksen. Sano heille näin: 'Tänään iltahämärissä te saatte lihaa syödäksenne ja aamulla leipää yllin kyllin. Silloin te ymmärrätte, että minä olen Herra, teidän Jumalanne.'»

Illalla lensi leiriin viiriäisiä niin paljon, että ne peittivät sen kokonaan. Aamulla oli maassa leirin ympärillä runsaasti kastetta, ja kun kaste oli

haihtunut, oli autiomaassa jotakin hienoa ja rapeaa, ohutta kuin kuura maan pinnalla. Tämän nähdessään israelilaiset kyselivät toisiltaan: »Mitä tämä on?» He eivät näet tienneet, mitä se oli. Mooses sanoi heille: »Se on leipää, jonka Herra on antanut teille ruoaksi. Ja näin on Herra siitä määrännyt: Kerätkää sitä niin paljon kuin tarvitsette: omer-mitallinen jokaiselle. Kukin kerätköön niin monelle kuin hänen teltassaan on ihmisiä.» Israelilaiset tekivät niin ja keräsivät sitä, kuka enemmän, kuka vähemmän. Mutta kun he mittasivat sen omer-mitalla, ei enemmän keränneellä ollut liikaa eikä vähemmän keränneellä liian vähän, vaan jokainen oli saanut kerätyksi sen verran kuin tarvitsi. Mooses sanoi heille: »Kukaan ei saa jättää siitä mitään huomiseksi.»

Israelilaiset antoivat sille ruoalle nimeksi manna. Se muistutti korianterin siemeniä mutta oli valkoista ja maistui hunajaleivältä. Israelilaiset söivät mannaa neljäkymmentä vuotta, siihen saakka, kun he tulivat asuville seuduille. He söivät sitä, kunnes tulivat Kanaaninmaan rajoille.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 20:32–35

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 20

Paavali sanoi jäähyväispuheessaan efesolaisille:

»Jätän nyt teidät Jumalan ja hänen armonsa sanan haltuun, sen sanan, jossa on voima rakentaa teitä ja antaa perintöosa kaikkien pyhitettyjen joukossa. Hopeaa tai kultaa tai vaatteita en ole keneltäkään halunnut. Te tiedätte itse, että minä näillä käsilläni olen hankkinut itselleni ja tovereilteni sen, mitä olemme tarvinneet. Kaikin tavoin olen teille osoittanut, että näin, työtä tehden, tulee huolehtia vähäosaisista muistaen Herran Jeesuksen omat sanat: 'Autuaampi on antaa kuin ottaa.'»

TAI

1. TIM. 6:17–19

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ TIMOTEUKSELLE, LUVUSTA 6

Varoita niitä, jotka tässä maailmassa ovat rikkaita, etteivät he ylpeilisi eivätkä panisi toivoaan epävarmaan rikkauteen, vaan Jumalaan, joka antaa kaikkea runsain mitoin nautittavaksemme. Kehota heitä tekemään hyvää, keräämään rikkaudekseen hyviä tekoja ja jakamaan anteliaasti omastaan muille. Näin he kokoavat itselleen aarteen, hyvän perustuksen tulevaisuutta varten, niin että voittavat omakseen todellisen elämän.

EVANKELIUMI

MATT. 6:19–24

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 6

Jeesus sanoo:

»Älkää kootko itsellenne aarteita maan päälle. Täällä tekevät koi ja ruoste tuhojaan ja varkaat murtautuvat sisään ja varastavat. Kootkaa itsellenne aarteita taivaaseen. Siellä ei koi eikä ruoste tee tuhojaan eivätkä varkaat murtaudu sisään ja varasta. Missä on aarteesi, siellä on myös sydämesi.

Silmä on ruumiin lamppu. Jos silmäsi on terve, koko ruumiisi on valaistu. Jos silmäsi ovat huonot, koko ruumiisi on pimeä. Jos siis se valo, joka sinussa on, on pimeyttä, millainen onkaan pimeys!

Kukaan ei voi palvella kahta herraa. Jos hän toista rakastaa, hän vihaa toista; jos hän toista pitää arvossa, hän halveksii toista. Te ette voi palvella sekä Jumalaa että mammonaa.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Jumala, Isämme ja Luojamme.

Sinä pidät huolen kaikista luoduistasi.

Auta meitä jättämään pienet ja suuret murheemme sinulle ja ottamaan jokainen uusi päivä vastaan sinun lahjanasi.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Jeesus Kristus,

sinä olet opettanut,

etemme voi murehtimisella lisätä elämämme päiviä.

Vapauta meidät kantamasta turhia taakkoja

ja auta elämään tätä päivää

Jumalan lapsen huolettomuudessa.

Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

3.

Kaikkivaltias Jumala, taivaallinen Isämme.
Sinä pidät huolta kaikista luoduistasi.
Sinä ruokit taivaan linnut ja puut kedon ruohon,
sinä annat meille, lapsillesi, mitä tarvitsemme.
Hyvyytesi ja rakkautesi
tekee elämästämme elämisen arvoisen.
Herätä meidät Henkesi avulla
etsimään ennen kaikkea sinun valtakuntaasi
ja vanhurskasta tahtoasi.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

4.

Pyhä Jumala.
Me tavoittelemme onnea kuin tuulta,
etsimme ja kokoamme aarteita,
jotka yhtäkkiä saattavat kadottaa arvonsa.
Korostamme omaa viisauttamme,
vaikka tietomme ulkopuolella
on paljon salattua ja tutkimatonta.
Jumala, anna meille nöyryyttä,
kyselevää mieltä ja ymmärrystä,
niin että valitsisimme sen,
mikä on meille hyväksi nyt ja ikuisesti.

5.

Jumalamme ja Isämme.
Mekin tarvitsemme välillä koetuksen aikoja
niin kuin israelilaiset erämaassa.
Sinä annoit heille ruokaa
vain yhtä päivää varten kerrallaan,
jotta he olisivat oppineet luottamaan sinuun.
Sinä tiedät, kuinka vaikeaa meidän on elää
vain päivä kerrallaan.
Tekee mieli rakentaa varastoja pahan päivän varalle.
Kiitos, kun välillä opetat meille,
ettei mikään ole itsestään selvää.
Opeta meitä kääntymään
kaikissa asioissa sinun puoleesi.
Kuule rukouksemme Jeesuksen tähden.

17. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Jeesus antaa elämän

Tätä sunnuntaita on kutsuttu evankeliumitekstien vuoksi pikku pääsiäiseksi tai syksyn pääsiäiseksi. Jeesus on voittanut ihmistä ja koko luomakuntaa uhkaavan kuoleman vallan. Siksi häneen uskovilla on toivo, joka kantaa yli kuoleman rajan. Kerran luomakuntakin vapautetaan katoavaisuuden orjuudesta.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	625	Jeesus elää, turvani
	297	Mun hyvään Herraani
	517	Herra, kädelläsi
Pv	242	Jo vaietkoon vaikerrus, itku
	249	Pois kirkas suvi kulkee
	604	Oi Herrani, kun matkani
	616	Puhtaana niityn kukka
Lisäksi	826	Et, Herra, hylkää silloinkaan
	903	Soi, virteni, kiitosta Herran
	925	Maa järkkyy, murtuu
	942	Aurinko tanssii, halleluja!
	943	Sylin täydeltä kukkia kannat
	945	Kutsut minut maailmaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Sinä pelastit minut kuolemasta,
et antanut jalkani astua harhaan.

Ps. 56:14

Psalmi:

Sinä olet suuri ja teet ihmetekoja,
sinä yksin olet Jumala.

Herra, neuvo minulle tiesi,
että noudattaisin sinun totuuttasi.

Paina sydämeeni syvälle pyhä pelko nimeäsi kohtaan.
Herra, minun Jumalani,
sinua minä kiitän koko sydämestäni,
iäti minä kunnioitan nimeäsi.
Sinun hyvyytesi on suuri,
sinä nostit minut tuonelan syvyyksistä.

Ps. 86:10–13

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Tuonelan kohdusta minä huudan apua,
ja sinä, Herra, kuulet ääneni.

JOONA 2:3

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JOB 14:1–6, 13–15

JOBIN KIRJASTA, LUVUSTA 14

Ihminen, naisesta syntynyt,
elää vähän aikaa ja on täynnä levottomuutta.
Kuin kukka hän avautuu ja kuihtuu,
on kohta poissa, kuin varjo.
Ja tällaista olentoa sinun silmäsi vartioi,
hänet sinä vaadit eteesi tuomiolle!
Voiko saastaisesta tulla puhdas?
Ei koskaan!
Ihmisen elämä on laskettu tarkoin,
lasketut ovat sen kuukaudet ja päivät.
Sinä olet pannut hänelle rajan,
jota hän ei voi ylittää.
Käännä siis katseesi hänestä pois,
jätä hänet rauhaan,

että hän saisi iloita
 kuin palkkalainen työpäivän päätyttyä.

Kunpa kätkisit minut tuonelaan,
 piilottaisit sinne, kunnes vihasi on asettunut,
 panisit määräajan ja muistaisit sitten minut!
 Mutta voiko ihminen herätä eloon, kun hän on kuollut?
 Niin kauan kuin työvuoroni jatkuu,
 minä kuitenkin odotan, että raadanta päättyy.
 Silloin sinä kutsuisit minua, ja minä vastaisin,
 sinä kaipaisit jälleen
 sitä, minkä oma kätesi on luonut.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 8:18–23

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 8

Minä päättelen, etteivät nykyisen ajan kärsimykset ole mitään sen kirkkauden rinnalla, joka vielä on ilmestynvä ja tuleva osaksemme. Koko luomakunta odottaa hartaasti Jumalan lasten ilmestymistä. Kaiken luodun on täytynyt taipua katoavaisuuden alaisuuteen, ei omasta tahdostaan, vaan hänen, joka sen on alistanut. Luomakunnalla on kuitenkin toivo, että myös se pääsee kerran pois katoavaisuuden orjuudesta, Jumalan lasten vapauteen ja kirkkauteen. Me tiedämme, että koko luomakunta yhä huokaa ja vaikeroi synnytystuskissa. Eikä vain luomakunta, vaan myös me, jotka olemme ensi lahjana saaneet omaksemme Hengen, huokaillemme odottaessamme Jumalan lapseksi pääsemistä, ruumiimme lunastamista vapaaksi.

EVANKELIUMI

LUUK. 7:11–16

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 7

Jeesus lähti Nainin kaupunkiin, ja hänen kanssaan kulkivat opetuslapset ja suuri joukko ihmisiä. Kun hän jo oli lähellä kaupungin porttia, sieltä kannettiin kuollutta, leskiäidin ainoaa poikaa, ja äidin mukana oli runsaasti kaupungin väkeä. Naisen nähdessään Herran kävi häntä sääliksi, ja hän sanoi: »Älä itke.» Hän meni parien viereen ja kosketti niitä, ja kantajat pysähtyivät. Hän sanoi: »Nuorukainen, minä sanon sinulle: nou-se!» Silloin kuollut nousi istumaan ja alkoi puhua, ja Jeesus antoi hänet takaisin äidille.

Kaikki joutuivat pelon valtaan ja ylistivät Jumalaa sanoen: »Meidän keskuuteemme on ilmaantunut suuri profeetta. Jumala on tullut kansansa avuksi.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JOB 19:25–27

JOBIN KIRJASTA, LUVUSTA 19

Minä tiedän, että lunastajani elää.
Hän sanoo viimeisen sanan maan päällä.
Ja sitten, kun minun nahkani on riekaleina
ja lihani on riistetty irti,
minä saan nähdä Jumalan,
saan katsella häntä omin silmin,
ja silmäni näkevät: hän ei ole minulle outo!
Tätä minun sydämeni kaipaa.

2. LUKUKAPPALE

2. KOR. 4:7–14

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 4

Tämä aarre on meillä saviastioissa, jotta nähtäisiin tuon valtavan voiman olevan peräisin Jumalasta eikä meistä itsestämme. Me olemme kaikin tavoin ahtaalla mutta emme umpikujassa, neuvottomia mutta emme toivottomia, vainottuja mutta emme hylättyjä, maahan lyötyjä mutta emme tuhottuja.

Me kannamme aina ruumiissamme Jeesuksen kuolemaa, jotta myös Jeesuksen elämä tulisi meidän ruumiissamme näkyviin. Me tosin elämme, mutta meidät annetaan Jeesuksen tähden alituisesti alttiiksi kuolemalle, jotta myös Jeesuksen elämä tulisi näkyviin kuolevaisessa ruumiissamme. Meissä siis tekee työtään kuolema, mutta teissä elämä. Meillä on sama uskon Henki, josta on kirjoitettu: »Minä uskon, ja siksi puhun.» Niin mekin puhumme, koska uskomme. Me tiedämme, että hän, joka herätti kuolleista Herran Jeesuksen, herättää Jeesuksen tullessa meidätkin ja tuo meidät eteensä yhdessä teidän kansanne.

EVANKELIUMI

JOH. 11:21–29 (30–31) 32–45

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 11

Martta sanoi Jeesukselle: »Herra, jos olisit ollut täällä, veljeni ei olisi kuollut. Mutta nytkin tiedän, että Jumala antaa sinulle kaiken mitä häneltä pyydät.» Jeesus sanoi: »Veljesi nousee kuolleista.» Martta vastasi: »Tiedän kyllä, että hän nousee viimeisenä päivänä, ylösnousemuksessa.» Jeesus sanoi: »Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole. Uskotko tämän?» »Uskon, Herra», Martta vastasi, »minä uskon, että sinä olet Messias, Jumalan Poika, jonka oli määrä tulla maailmaan.»

Tämän sanottuaan Martta palasi kotiin, kutsui sisartaan Mariaa ja sanoi hänelle kahden kesken: »Opettaja on täällä ja kutsuu sinua.» Kuullessaan sen Maria heti nousi ja lähti Jeesuksen luo. (Jeesus ei ollut vielä saapunut kylään, vaan oli yhä siellä, missä Martta oli hänet tavannut. Kun juutalaiset, jotka olivat talossa lohduttamassa Mariaa, näkivät tämän äkkiä nousevan ja lähtevän ulos, he menivät perässä, koska arvelivat hänen olevan menossa haudalle itkemään.)

Ehdittyään sinne, missä Jeesus oli, ja nähtyään hänet Maria vaipui hänen jalkoihinsa ja sanoi: »Herra, jos olisit ollut täällä, veljeni ei olisi kuollut.» Kun Jeesus näki itkevän Marian ja hänen kanssaan tulleet juutalaiset, jotka hekin itkivät, syvä liikutus valtasi hänet, ja hän kysyi: »Missä hänen hautansa on?» »Herra, tule katsomaan», he vastasivat. Jeesus itki. Juutalaiset sanoivat: »Katsokaa, kuinka rakas Lasarus hänelle oli.» Mutta jotkut heistä sanoivat: »Kun hän pystyi avaamaan sokean silmät, eikö hän myös olisi voinut estää Lasaruksen kuoleman?»

Järkyttyneenä Jeesus tuli haudalle. Se oli luola, jonka suulla oli kivi. »Ottakaa kivi pois», käski Jeesus, mutta Martta, vainajan sisar, sanoi hänelle: »Herra, hän haisee jo. Hän on siellä nyt neljättä päivää.» Jeesus vastasi: »Enkö sanonut sinulle, että jos uskot, saat nähdä Jumalan kirkkauden?»

Kivi otettiin pois. Jeesus kohotti katseensa ja sanoi: »Isä, minä kiitän sinua siitä, että olet kuullut minua. Minä kyllä tiedän, että sinä kuulet minua aina, mutta minä sanon tämän näiden ympärilläni seisovien ihmisten tähden, jotta he uskoisivat sinun lähettäneen minut.» Tämän sanottuaan Jeesus huusi kovalla äänellä: »Lasarus, tule ulos!» Silloin kuollut tuli haudasta, jalat ja kädet siteissä ja kasvot hikiliinan peittäminä. Jeesus sanoi: »Päästäkää hänet siteistä ja antakaa hänen mennä.»

Monet niistä juutalaisista, jotka olivat tulleet Marian luo ja nähneet, mitä Jeesus teki, uskoivat häneen.

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 26:12–14, 19

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 26

Herra, sinä valmistat meille rauhan.
 Myös se on sinun tekoasi,
 niin kuin kaikki mitä me olemme saaneet aikaan.
 Herra, meidän Jumalamme,
 meitä ovat vallinneet toiset herrat, et sinä.
 Nyt vain sinun nimesi on huulillamme.
 He ovat kuolleet, eivät herää eloon,
 nuo mahtajat eivät nouse manalta,
 sillä sinä olet vaatinut heidät tilille
 ja tuhonnut heidät
 ja pyyhkinyt pois heidän muistonsa.
 Mutta sinun kuolleeesi heräävät eloon,
 heidän ruumiinsa nousevat ylös.
 Tomuun vaipuneet, herätkää ja riemuitkaa!
 Sinun kimaltava aamukasteesi virvoittaa maan,
 ja niin maa palauttaa kuolleet elämään.

TAI

1. KUN. 17:17–24

ENSIMMÄISESTÄ KUNINKAIDEN KIRJASTA, LUVUSTA 17

Jonkin ajan kuluttua kävi niin, että talon emännän poika sairastui. Hänen tautinsa yltyi niin pahaksi, ettei hänessä lopulta ollut elonmerkkiä. Leski sanoi silloin Elialle: »Pitkö sinun sekaantua minun elämäni, Jumalan mies! Pitkö sinun tulla tänne vetämään minun syntini esiin ja tappaamaan poikani!»

Elia sanoi: »Anna poika minulle.» Hän otti pojan lesken sylistä, kantoi hänet huoneeseensa talon katolle ja laski hänet vuoteelleen. Hän rukoili Herraa sanoen: »Herra, minun Jumalani! Tahdotko todella tuottaa onnettomuuden tälle leskelle, jonka luona asun, ja surmata hänen poikansa?» Hän ojentautui kolmesti pojan ylle ja rukoili: »Herra, minun Jumalani! Anna hengen palata tähän poikaan!» Herra kuuli Elian pyynnön. Henki palasi poikaan, ja hän virkosi eloon. Elia nosti pojan vuoteelta ja vei hänet kattohuoneesta alas taloon. Hän antoi pojan tämän äidille ja sa-

noi: »Katso, poikasi elää.» Nainen sanoi Elialle: »Nyt minä tiedän, että sinä olet Jumalan mies. Se, mitä sinä puhut, on todella Herran sana.»

2. LUKUKAPPALE

FIL. 1:20–26

KIRJEESTÄ FILIPPILÄISILLE, LUVUSTA 1

Odotan ja toivon hartaasti, että en joudu millään tavoin häpeään vaan voin nyt niin kuin aina ennenkin olla rohkea ja tuottaa kunniaa Kristukselle, jäänpä sitten eloon tai kuolen. Minulle elämä on Kristus ja kuolema on voitto. Mutta jos jään tähän elämään, siitä hyöttyy tehtäväni. En tiedä, kumman valitsisin, olen kahden vaiheilla. Haluaisin lähteä täältä ja päästä Kristuksen luo, sillä se olisi kaikkein parasta. Teidän vuoksenne on kuitenkin parempi, että jään eloon. Olen siitä varma. Niinpä tiedänkin, että jään tänne ja pysyn kaikkien teidän luonanne, jotta te edistyisitte uskossa ja saisitte siitä iloita. Silloin te Kristuksen Jeesuksen omina saatte yhä enemmän aihetta riemuita minusta, kun jälleen tulen luoksenne.

EVANKELIUMI

JOH. 5:19–21

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 5

Jeesus sanoi juutalaisille:

»Totisesti, totisesti: ei Poika voi tehdä mitään omin neuvoin, hän tekee vain sitä, mitä näkee Isän tekevän. Mitä Isä tekee, sitä tekee myös Poika. Isä rakastaa Poikaa ja näyttää hänelle kaiken, mitä itse tekee. Hän näyttää Pojalle vielä suurempiakin tekoja, sellaisia, että hämmästytte. Niin kuin Isä herättää kuolleet ja antaa heille elämän, niin antaa myös Poika elämän kenelle tahtoo.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra Jumala, taivaallinen Isä.
Sinun valtasi ulottuu elämään ja kuolemaan.
Me ylistämme sinua siitä,
että Poikasi Jeesus Kristus on kukistanut
kuoleman kauhistavan mahdin.
Auta meitä kohtaamaan oma kuolemamme uskossa häneen.
Anna meille se armo,
että elämässä ja kuolemassa saamme olla hänen omiaan.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Jumala,
maailma on täynnä tuhoa ja kuolemaa,
ja luomakuntakin kärsii meidän syntimme tähden.
Kiitos, että Jeesus on voittanut synnin ja kuoleman vallan
ja vapauttanut koko maailman.
Vahvista meitä elämään tämä ajallinen elämä uskossa häneen,
kunnes pääsemme lopullisesti
sinun lastesi vapauteen ja kirkkauteen.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Jeesus Kristus, Lunastajamme.
Kiitos uudesta elämästä,
jota saamme elää
kuolemasi ja ylösnousemuksesi tähden jo tänään.
Varjele meitä toivottomuudelta
kaiken katoavaisuuden keskellä.
Anna kestävyyttä odottaa sitä päivää,
jolloin koko luomakunta on vapaa kuoleman orjuudesta.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

4.

Rakas Vapahtaja.
Kuoleman saattoja kulkee meitä vastaan,
ja itsekkin itkemme kuolleita rakkaitamme.

Surun kieli on yhteinen.
Sinäkin, Jeesus, kohtasit monta itkevää
ja itkit heidän kanssaan.
Sinä tiedät, miten vaikeaa meidän on luopua rakkaistamme.
Mutta sinä olet ylösnousemus ja elämä,
eikä yksikään, joka elää ja uskoo sinuun,
ikinä kuole.
Tätä uskoa pyydämme sinulta.
Ole surun tiellä meitä lähellä
ja auta ottamaan luottavasti vastaan kaikki tulevat päivät.
Kuule meitä, Herra Jeesus,
joka Isän ja Pyhän Hengen kanssa
olet yksi Jumala
ja elät ja hallitset iankaikkisesti.

5.

Jeesus, kuoleman voittaja.
Sinulla on elämän ja kuoleman avaimet.
Me elämme kivun ja kuoleman maailmassa,
mutta sinä olet kulkenut yli rajan.
Sinä nousit haudastasi ja elät ikuisesti.
Kiitämme, että kuolema on voitettu.
Kiitämme, että pimeydellä ei ole valtaa meihin.
Kiitos, että tänäkin päivänä sinä voit sytyttää valosi
kuoleman ja surun keskelle.
Ylistämme sinua armostasi.

18. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Kristityn vapaus

Usko Kristukseen vapauttaa ihmisen perustamasta elämäänsä omien tekojen, perinnäissääntöjen ja toisten ihmisten mielipiteiden varaan. Kristus päästää seuraajansa vapauteen ihmisten asettamista rajoituksista mutta sitoo heidät totuuteen ja rakkauteen. Kristuksen rakkaus näyttää suunnan kristityn elämälle, teoille ja valinnoille.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	186	Nyt kuinka kiittäisimme
	272	Oi Jeesus, auttaja
Pv	185	Herra, annat sanassasi
	315	Valvoa mun, Jeesus, anna
	415	Käskien et hallitse, Kristus
Lisäksi	933:1–4	Oi saavu jo, Immanuel
	938:1–3, 7–8	Jeesus Kristus, suuri ihme
	951	Oi Jeesus, muuta minua
	966	Isä nyt vie rakastamaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Sinun sanasi on lamppu, joka valaisee askeleeni,
se on valo minun matkallani.

Ps. 119:105

Psalmi:

Kuinka rakastankaan sinun lakiasi!

Kaiken päivää minä sitä tutkin.

Sinun käskysi ovat alati ohjeenani,
ne tekevät minut vihollisiani viisaammaksi.

Olen oppineempi kuin kaikki opettajani,
kun tutkin sinun liittosi säädöksiä.

Olen viisaampi kuin kansan vanhimmat,
kun noudatan sinun säädöksiäsi.

Pahan poluille en jalallani astu,
minä tahdon totella sinun sanaasi.

Sinun päätöksistäsi en poikkea syrjään,
sillä sinulta minä olen oppini saanut.

Miten suloiset ovatkaan sinun sanasi!

Ne maistuvat hunajaa makeammilta.

Sinun säädöksesi antavat minulle ymmärrystä.

Sen tähden minä vihaan kaikkia valheen teitä!

Ps. 119:97–104

Kunnia Isälle ja Pojalle

ja Pyhälle Hengelle,

niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,

iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Kiittäkää Herraa! Hän on hyvä.

Iäti kestää hänen armonsa.

Ps. 136:1

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 44:21–23

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 44

Muista, Jaakob, sinä minun palvelijani,

muista, Israel,

että minä olen sinut muovannut,

sinä olet minun palvelijani,

sinä et minulta unohdu, Israel.

Minä pyyhin pois sinun rikkomuksesi kuin pilven,

sinun syntisi kuin pilviverhon.

Palaa minun luokseni,

minä olen lunastanut sinut vapaaksi.

Riemuitkaa, taivaat, sillä Herra on tämän tehnyt,

iloitkaa, maan syvyydet,

puhjetkaa riemuun, te vuoret,

te metsät ja jokainen metsän puu:
 Herra on lunastanut Jaakobin!
 Hän on pelastanut Israelin,
 hän on osoittanut kirkkautensa.

2. LUKUKAPPALE

GAL. 5:1–6

KIRJEESTÄ GALATALAISILLE, LUVUSTA 5

Vapauteen Kristus meidät vapautti. Pysykää siis lujina älkääkä alistuko uudelleen orjuuden ikeeseen. Minä, Paavali, sanon teille: jos annatte ympärileikata itsenne, teille ei ole Kristuksesta mitään hyötyä. Vakuutan vielä kerran jokaiselle, joka antaa ympärileikata itsensä, että hän on velvollinen noudattamaan lain kaikkia määräyksiä. Te, jotka pyritte vanhurskauteen lakia noudattamalla, olette joutuneet eroon Kristuksesta, armon ulkopuolelle. Koska me uskosta olemme saaneet Hengen, odotamme hartaasti, että toivomme toteutuisi ja me saavuttaisimme vanhurskauden. Kristuksessa Jeesuksessa on yhdentekevää, onko ihminen ympärileikattu vai ei. Ainoa tärkeä on rakkautena vaikuttava usko.

EVANKELIUMI

LUUK. 14:1–6

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 14

Jeesus meni sapattina erään fariseusten johtomiehen kotiin aterialle, ja kaikki tarkkailivat, mitä hän tekisi. Kävi niin, että hänen luokseen tuli vesipöhöä sairastava mies. Jeesus kääntyi lainopettajien ja fariseusten puoleen ja kysyi: »Onko sapattina lupa parantaa vai ei?» He eivät sanoneet siihen mitään. Silloin Jeesus kosketti miestä, paransi hänet ja lähetti hänet pois. Sitten hän taas kysyi: »Miten te itse teette? Jos jonkun poika tai härkä putoaa kaivoon, niin kai hän heti nostaa sen sieltä, vaikka olisikin sapatti?» Tähän he eivät kyenneet vastaamaan.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

AAM. 5:21–24

AAMOKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 5

Herra Jumala Sebaot sanoo näin:
 – Minä vihaan teidän juhlianne, minä inhoan niitä,
 minä en voi sietää juhla kokouksianne.
 Kun te tuotte minulle
 polttouhrejanne ja ruokauhrejanne,
 minä en ota niitä vastaan.
 Juottovasikkoihin, joita te tuotte ateriahuriksi,
 minä en katsahdakaan.
 Vie pois minun luotani virsiesi pauhu!
 En halua kuulla sinun harppujesi helinää.
 Mutta oikeus virratkoon kuin vesi
 ja vanhurskaus kuin ehtymätön puro.

2. LUKUKAPPALE

KOL. 2:16–23

KIRJEESTÄ KOLOSSALAISILLE, LUVUSTA 2

Kukaan ei saa tuomita teitä siitä, mitä syötte tai juotte tai miten noudatatte juhla-aikoja ja uudenkuun ja sapatin päiviä. Ne ovat vain sen varjoa, mikä on tulossa; todellista on Kristuksen ruumis. Teidän voittajan palkintoanne ei saa riistää teiltä kukaan, joka nöyryyttää itseään kieltämyksin, vajoaa näkyihinsä ja palvoo enkeleitä. Sellaisen ihmisen tekevät hänen omat tyhjät ajatuksensa ylpeäksi, eikä hänellä ole yhteyttä Kristukseen, päähän, joka huolehtii koko ruumiista ja pitää sitä nivelten ja jänteiden avulla koossa, niin että se kasvaa Jumalan tarkoittamalla tavalla.

Jos kerran olette yhdessä Kristuksen kanssa kuolleet pois maailman alkuvoimien ulottuvilta, miksi yhä käyttäydyste tämän maailman mukaisesti ja alistutte sellaisiin sääntöihin kuin »älä tartu», »älä maista», »älä kosketa»? Tämä kaikkihan koskee sellaista, mikä käytön jälkeen häviää. Kysymys on vain ihmisten käskyistä ja opeista. Nämä omatekoista hurskautta, nöyryyden harjoitusta ja ruumiin kurittamista vaativat käskyt tosin näyttävät viisailta, mutta todellisuudessa ne ovat arvottomia ja tyydyttävät vain ihmisen ylpeyttä.

EVANKELIUMI

MARK. 2:18–22

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 2

Johanneksen opetuslapset ja fariseukset paastosivat. Jeesukselta tultiin kysymään: »Miksi sinun opetuslapsesi eivät paastoa, kun kerran Johanneksen opetuslapset ja fariseusten opetuslapset paastoavat?» Jeesus vastasi: »Eivät kai häävieraat voi paastota silloin, kun sulhanen vielä on heidän kanssaan! Niin kauan kuin sulhanen on heidän joukossaan, he eivät voi paastota. Vielä tulee sekin aika, jolloin sulhanen on poissa, ja silloin, sinä päivänä he paastoavat. Ei kukaan ompele kutistamattomasta kankaasta paikkaa vanhaan viitta. Silloinhan vanha vaate repeää uuden paikan vierestä ja reikä on entistä pahempi. Eikä kukaan laske uutta viiniä vanhoihin leileihin. Silloinhan viini rikkoo ne ja sekä viini että leilit menevät hukkaan. Ei, uusi viini on laskettava uusiin leileihin.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 1:10–17

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 1

Kuulkaa Herran sana,
 te Sodomian johtajat,
 kuuntele Jumalamme puhetta,
 sinä Gomorran kansa.
 – Mitä minä kostun teidän ainaisista uhreistanne,
 sanoo Herra.
 – Olen saanut kyllikseni polttouhreista,
 pässeistä ja syöttiläiden rasvasta,
 ei minua miellytä vuohien, ei mullien eikä karitsojen veri.
 Kuka teitä on käskenyt niitä tuomaan
 ja tungeksimaan minun esipihoillani,
 kun tulette kasvojeni eteen?
 Lakatkaa jo tarjoamasta turhia uhrejanne,
 minä inhoan niiden savua!
 Uusikuu ja sapatti, kokoukset ja juhlat –
 minä en siedä teidän pyhiä juhlianne ja pahoja tekojanne.
 Teidän uudenkuun menonne ja juhlapäivänne –
 minä vihaan niitä.

Niistä on tullut minulle taakka,
 jota olen väsynyt kantamaan.
 Vaikka te levitätte kätenne rukoukseen,
 minä peitän silmäni, en tahdo teitä nähdä.
 Vaikka te rukoilemistanne rukoilisitte,
 minä en teitä kuuntele,
 koska kätenne ovat veren tahrinat.

Peseytykää, puhdistautukaa,
 tehkää loppu pahoista töistänne,
 ne ovat aina silmissäni.
 Lakatkaa tekemästä paha.
 Opetelkaa tekemään hyvää,
 tavoitelkaa oikeudenmukaisuutta,
 puolustakaa sorrettua,
 hankkikaa orvolle oikeus,
 ajakaa lesken asiaa.

2. LUKUKAPPALE

GAL. 5:22–26

KIRJEESTÄ GALATALAISILLE, LUVUSTA 5

Hengen hedelmää ovat rakkaus, ilo, rauha, kärsivällisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, lempeys ja itsehillintä. Näitä vastaan ei ole laki. Ne, jotka ovat Jeesuksen Kristuksen omia, ovat ristiinnaulinneet vanhan luontonsa himoineen ja haluineen. Jos me elämme Hengen varassa, meidän on myös seurattava Hengen johdatusta. Emme saa tavoitella turhaa kunniaa emmekä ärsyttää ja kadehtia toisiamme.

EVANKELIUMI

MARK. 7:5–13

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 7

Fariseukset ja lainopettajat kysyivät Jeesukselta: »Miksi sinun opetuslapsesi eivät elä isien perinnäissääntöjen mukaan, vaan aterioivat epäpuhtain käsin?»

Hän vastasi heille: »Te tekopyhät! Oikein on Jesaja teistä ennustanut. Onhan kirjoitettu:

– Tämä kansa kunnioittaa minua huulillaan,
 mutta sen sydän on kaukana minusta.
 Turhaan he minua palvelevat,

kun opettavat oppejaan,
ihmisten tekemiä käskyjä.

Te olette hylänneet Jumalan käskyn ja noudatatte ihmisten perinnäissääntöjä.»

Ja hän jatkoi: »Taitavasti te teette tyhjäksi Jumalan käskyn, jotta voisitte noudattaa omia sääntöjänne. Mooses on sanonut: 'Kunnioita isääsi ja äitiäsi' ja 'Joka kiroaa isäänsä tai äitiään, häntä rangaistakoon kuolemalla'. Mutta te opettatte toisin. Jos joku sanoo isälleen tai äidilleen: 'Se, mitä sinun piti minulta saada, on nyt korban: olen luvannut sen uhrilahjaksi', te ette salli hänen enää tehdä mitään isänsä tai äitinsä hyväksi. Näin te perinnäissääntöjä seuratessanne ja opettaessanne teette tyhjäksi Jumalan sanan. Ja paljon muutakin te teette, samanlaista.»

TAI

MARK. 2:23–28

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 2

Jeesus kulki kerran sapattina viljapellon laitaa, ja hänen opetuslapsensa alkoivat kulkiessaan katkoa tähkäpäitä. Silloin fariseukset sanoivat hänelle: »Katso nyt! Miksi opetuslapsesi tekevät sellaista, mitä sapattina ei ole lupa tehdä?» Mutta Jeesus vastasi heille: »Ettekö ole koskaan lukeneet, mitä Daavid teki, kun hänen ja hänen miestensä tuli nälkä eikä heillä ollut ruokaa? Hän meni, Abjatarin ollessa ylipappina, Jumalan huoneeseen ja otti uhrileivät, söi ja antoi miehilleenkin, vaikka niiden syöminen on sallittua ainoastaan papeille.» Ja Jeesus sanoi heille: »Sapatti on ihmistä varten eikä ihminen sapattia varten. Niinpä Ihmisen Poika on myös sapatin herra.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Jumala, Isämme,
sinä olet vapauttanut meidät lain orjuudesta.
Auta pysymään tässä vapaudessa.
Varjele meitä sitomasta itseämme tapoihin ja tottumuksiin,
jotka estävät rakastamasta sinua ja lähimmäisiämme.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Laupias Jumala,
Poikasi Jeesus Kristus viitoitti tien elämään,
jota ohjaa rakkaus.
Opeta meille hänen esimerkkinsä avulla
kuuliaisuutta sanallesi.
Vapauta meidät toimimaan rakkauden mielellä
ja torjumaan kaikki, mikä sitoo meidät
tahtosi vastaisiin asenteisiin ja elämäntapaan.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Herramme ja Jumalamme.
Kiitos vapaudesta, johon olet kutsunut meidät,
kiitos totuudesta, joka yksin tekee vapaaksi.
Tee meidät lujiksi,
etemme antautuisi pahalle silloinkaan,
kun se lupaa meille helppoa elämää
tai naamioituu yleiseen mielipiteeseen ja yhteiseen etuun.
Anna totuutesi ja rakkautesi
ohjata sanojamme ja tekojamme.
Tätä pyydämme Poikasi Jeesuksen Kristuksen nimessä.

19. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Rakkauden kaksoiskäsky

Rakkauden kaksoiskäsky kiteyttää lain sisällön. Se, joka rakastaa Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistä niin kuin itseään, täyttää lain vaatimuksen. Jumalan rakkaus synnyttää meissä rakkautta. Rakkaus toteuttaa Jumalan koko lain.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	537	Kun koittaa huomenhetki
	393	Vakaana Herran teitä
Pv	376	Sinua, Jeesus, rakastan
	191	On meille Herra Jumala
	401	Oi Herra, Henkes valo suo
	448	Ei itää eikä länttäkään
Lisäksi	913	Minä olen Herra, Jumalasi
	951	Oi Jeesus, muuta minua
	954	Lahjoillasi meitä siunaat
	966	Isä nyt vie rakastamaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Anna minulle ymmärrystä noudattaa lakiasi,
olla sydämestäni sille kuuliainen.

Ps. 119:34

Psalmi:

Onnellisia ovat ne, joiden vaellus on nuhteetonta,
ne, jotka seuraavat Herran lakia.

Onnellisia ne, jotka pitävät hänen liittonsa
ja koko sydämeästään kysyvät hänen tahtoaan,
ne, jotka eivät tee vääryyttä
vaan kulkevat hänen teitään.

Sinä olet antanut säädöksesi tarkoin noudatettaviksi.
Kunpa kulkuni olisi vakaa,

kunpa aina seuraisin sinun määräyksiäsi!
 Kun pidän käskysi silmiäni edessä,
 en joudu häpeään.
 Vilpittömin sydämin minä kiitän sinua,
 kun opin tuntemaan oikeamieliset päätöksesi.
 Minä noudatan sinun käskyjäsi –
 älä koskaan minua hylkää!

Ps. 119:1–8

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Sinun liittosi on ihmeellinen,
 siksi minä tahdon uskollisesti pysyä siinä.

Ps. 119:129

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

5. MOOS. 6:4–9

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 6

Kuule, Israel! Herra on meidän Jumalamme, Herra yksin. Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi, koko sielustasi ja koko voimastasi. Pidä aina mielessäsi nämä käskyt, jotka minä sinulle tänään annan. Teroita niitä alinomaa lastesi mieleen ja puhu niistä, olitpa kotona tai matkalla, makuulla tai jalkeilla. Sido ne merkiksi käteesi ja pidä niitä tunnuksena otsallasi. Kirjoita ne kotisi ovenpieliin ja kaupunkisi portteihin.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 1:4–9

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 1

Minä kiitän aina teidän tähtenne Jumalaani siitä armosta, joka teille on annettu Kristuksessa Jeesuksessa. Hänen yhteydessään te olette saaneet

kaikkea rikkautta, niin tietoa kuin puhetaitoakin. Sanoma Kristuksesta on juurtunut lujasti teihin, ja teillä on armolahjojen koko rikkaus odottaessanne Herramme Jeesuksen Kristuksen ilmestymistä. Jumala on myös vahvistava teitä loppuun saakka, niin ettei teissä ole moitteen sijaa Herramme Jeesuksen Kristuksen tulemisen päivänä. Jumala on kutsunut teidät Poikansa Kristuksen Jeesuksen, meidän Herramme, yhteyteen, ja hän pysyy sanassaan.

EVANKELIUMI

MATT. 22:34–40

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 22

Kun fariseukset kuuluivat, että Jeesus oli tukkinut saddukeuksilta suun, he kokoontuivat neuvonpitoon. Sitten yksi heistä, joka oli lainopettaja, kysyi Jeesukselta pannakseen hänet koetukselle: »Opettaja, mikä on lain suurin käsky?» Jeesus vastasi: »Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämeistäsi, koko sielustasi ja mielestäsi. Tämä on käskyistä suurin ja tärkein. Toinen yhtä tärkeä on tämä: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Näiden kahden käskyn varassa ovat laki ja profeetat.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

5. MOOS. 10:12–13

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 10

Kuulkaa, israelilaiset! Herra, teidän Jumalanne, ei vaadi teiltä muuta kuin sen, että pelkääte häntä, että aina vaellatte hänen teitään, että rakastatte häntä ja palvelette häntä koko sydämeistänne ja koko sielustanne ja että tarkoin noudatatte hänen käskyjään ja säädöksiään, jotka minä teille annan. Kun tämän teette, te menestytte.

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 2:15–17

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 2

Älkää rakastako maailmaa, älkää sitä, mikä maailmassa on. Jos joku rakastaa maailmaa, Isän rakkaudella ei ole hänessä sijaa. Sillä mitä kaikkea maailmassa onkin, ruumiin halut, silmien pyyteet ja mahtaileva elämä, se

kaikki on maailmasta, ei Isästä. Ja maailma himoineen katoaa, mutta se, joka tekee Jumalan tahdon, pysyy iäti.

EVANKELIUMI

MARK. 12:28–34

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 12

Muuan lainopettaja oli seurannut heidän väittelyään ja huomannut, miten hyvän vastauksen Jeesus saddukeuksille antoi. Hän tuli nyt Jeesuksen luo ja kysyi: »Mikä käsky on kaikkein tärkein?» Jeesus vastasi: »Tärkein on tämä: 'Kuule, Israel: Herra, meidän Jumalamme, on ainoa Herra. Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi ja koko voimallasi.' Toinen on tämä: 'Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.' Näitä suurempaa käskyä ei ole.»

Lainopettaja sanoi hänelle: »Oikein, opettaja! Totta puhuit, kun sanoit, että Herra on ainoa Jumala, ei ole muita kuin hän. Ja kun rakastaa häntä koko sydämeästään, kaikella ymmärryksellään ja kaikella voimallaan ja rakastaa lähimmäistään niin kuin itseään, se on enemmän kuin polttouhrit ja kaikki muut uhrit.» Jeesus näki, että hän vastasi viisaasti, ja sanoi hänelle: »Sinä et ole kaukana Jumalan valtakunnasta.»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 20:1–17

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 20

Niin Jumala puhui kaiken tämän:

»Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka johdatin sinut pois Egyptistä, orjuuden maasta.

Sinulla ei saa olla muita jumalia.

Älä tee itsellesi patsasta äläkä muutakaan jumalankuvaa, älä siitä, mikä on ylhäällä taivaalla, älä siitä, mikä on alhaalla maan päällä, äläkä siitä, mikä on vesissä maan alla. Älä kumarra äläkä palvele niitä, sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala. Aina kolmanteen ja neljänteen polveen minä panen lapset vastaamaan isiensä pahoista teoista, vaadin tilille ne, jotka vihaavat minua. Mutta polvesta polveen minä osoitan armoni niille tuhansille, jotka rakastavat minua ja noudattavat minun käskyjäni.

Älä käytä väärin Herran, Jumalasi, nimeä, sillä Herra ei jätä rankaise-matta sitä, joka käyttää väärin hänen nimeään.

Muista pyhittää lepopäivä. Kuutena päivänä tee työtä ja hoida kaikkia tehtäviäsi, mutta seitsemäs päivä on Herran, sinun Jumalasi, sapatti. Sil-loin et saa tehdä mitään työtä, et sinä eikä sinun poikasi eikä tyttäresi, or-jasi eikä orjattaresi, ei juhtasi eikä yksikään muukalainen, joka asuu kau-pungissasi. Sillä kuutena päivänä Herra teki taivaan ja maan ja meren ja kaiken, mitä niissä on, mutta seitsemännen päivän hän lepäsi. Sen vuoksi Herra siunasi lepopäivän ja pyhitti sen.

Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että saisit elää kauan siinä maassa, jonka Her-ra, sinun Jumalasi, sinulle antaa.

Älä tapa.

Älä tee aviorikosta.

Älä varasta.

Älä todista valheellisesti toista ihmistä vastaan.

Älä tavoittele toisen taloa. Älä tavoittele hänen vaimoan, älä orjaa tai orjatarta, älä hänen härkäänsä, älä hänen aasiaan äläkä mitään, mikä on hänen.»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 10:1–13

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 10

Veljet, minä toivon sydämestäni ja rukoilen Jumalaa, että he, israelilaiset, pelastuisivat. Voin todistaa, että he ovat täynnä intoa Jumalan puolesta, mutta heiltä puuttuu ymmärrys. He eivät tiedä, mitä Jumalan vanhurs-kaus on, ja yrittäessään pystyttää omaa vanhurskauttaan he eivät ole alis-tuneet siihen vanhurskauteen, joka tulee Jumalalta. Kristus on näet lain loppu, ja niin tulee vanhurskaaksi jokainen, joka uskoo.

Siitä vanhurskaudesta, joka perustuu lain noudattamiseen, Mooses kirjoittaa: »Joka tekee, mitä laki vaatii, saa siitä elämän.» Mutta uskon vanhurskaus puhuu näin: »Älä kysy sydämestäsi: Kuka voi nousta tai-vaaseen?» – nimittäin tuomaan Kristusta maan päälle – »tai: Kuka voi laskeutua syvyyksiin?» – nimittäin noutamaan Kristusta ylös kuolleista. Mitä siis on sanottu?

– Sana on lähellä sinua,

sinun suussasi ja sinun sydämestäsi,

nimittäin se uskon sana, jota me julistamme. Jos sinä suullasi tunnustat, että Jeesus on Herra, ja sydämestäsi uskot, että Jumala on herättänyt hä-net kuolleista, olet pelastuva. Sydämen usko tuo vanhurskauden, suun

tunnustus pelastuksen. Kirjoituksissa sanotaan: »Yksikään, joka häneen uskoo, ei joudu häpeään.» Juutalaisen ja kreikkalaisen välillä ei ole eroa. Kaikilla on sama Herra, ja häneltä riittää rikkautta kaikille, jotka huutavat häntä avukseen. Onhan kirjoitettu: »Jokainen, joka huutaa avukseen Herran nimeä, pelastuu.»

EVANKELIUMI

JOH. 13:31–35

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 13

Kun Juudas oli mennyt, Jeesus sanoi: »Nyt Ihmisen Poika on kirkastettu, ja Jumala on kirkastunut hänessä. Ja kun Jumala on hänessä kirkastunut, on Jumala myös itsessään kirkastava hänet, ja Jumala tekee sen aivan pian. Lapseni, enää vähän aikaa minä olen teidän kanssanne. Te tulette etsimään minua, mutta minä sanon nyt teille saman, minkä sanoin juutalaisille: minne minä menen, sinne ette te pääse. Minä annan teille uuden käskyn: rakastakaa toisianne! Niin kuin minä olen rakastanut teitä, rakastakaa tekin toinen toistanne. Kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos te rakastatte toisianne.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Rakas taivaallinen Isä,
 sinä olet antanut meille pyhät käskysi
 elämän omaksi laiksi.
 Ilman apuasi emme kuitenkaan taivu tahtoosi
 eikä meistä ole täyttämään rakkautesi lakia.
 Pyydämme Pyhää Henkeäsi oppaaksi,
 että rakastaisimme sinua yli kaiken
 ja löytäisimme tien lähimmäisen luo.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

2.

Vapahtajamme Jeesus Kristus.
 Sinä sovitit syntimme,
 jotta vapautuisimme syyllisyydestä
 ja saisimme voiman elää.
 Rukoilemme sinua:

Kiinnitä meidät lujasti itseesi.
Täytä meidät läsnäolollasi,
ettei turmeltunut luontomme hallitsisi meitä,
vaan eläisimme Henkesi johtamina.
Kuule meitä, Herra Jeesus, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

3.

Taivaallinen Isämme.
Vaivumme usein epäuskoon ja toivottomuuteen,
kun näemme pyhän lakisi valossa
syntisyytemme ja heikkoutemme.
Anna meille luottamus siihen,
että olemme rakkaita lapsiasi silloinkin,
kun meitä uhkaa kiusaus tuomita itsemme.
Kiitos, että sinä annat meille elävän toivon,
armon ja anteeksiantamuksen.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

20. SUNNUNTAI

HELLUNTAISTA

Usko ja epäusko

Usko näkee Jeesuksessa Jumalan Pojan, jolla on valta tehdä Jumalan tekoja. Jeesuksen eläessä monet epäilivät häntä tai loukkaantuivat häneen, torjuivat hänen jumaluutensa ja pitivät häntä kansanvillitsijänä. Usko ja epäusko taistelevat myös jokaisen kristityn sydämessä. Siksi Jeesuksen seuraaja joutuu arvioimaan oman uskonsa perusteita.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	267	Sua syvyydestä avuksi
	293	En tahdo Herrastani
	539	Ah herää, sydämeni
Pv	289	Vain sinä tunnet minut, Vapahtaja
	314	Suo, Jeesus rakkaani
	478	Jos, Jeesus, Herrani
	368	Jeesus matkakumppani
Lisäksi	814	Kuljemme yhdessä tällä tiellä
	927	Erämaassa jyvä hiekan
	930	Sinun edessäsi painamme päämme
	938:1–4	Jeesus Kristus, suuri ihme
	945	Kutsut minut maailmaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Sinä, Herra, hallitset ikuisesti,
sinun nimesi kaikuu polvesta polveen.

Ps. 102:13

Psalmi:

Kuuntele, kansani, mitä opetan,
tarkatkaa sanojani, te kaikki.

Minä aion esittää viisaiden mietteitä,
tuon julki menneisyyden arvoituksia,
vanhoja asioita, joista olemme kuulleet,

joista isämme ovat meille kertoneet.

Me emme salaa niitä lapsiltamme
vaan kerromme tulevillekin polville Herran voimasta,
Herran teoista, ihmeistä, joita hän on tehnyt.

Hän sääti Jaakobille säädöksensä,
hän antoi Israelille lakinsa
ja käski meidän isiämme
opettamaan ne lapsilleen,
jotta tulevakin polvi ne tuntisi,
jotta vastedes syntyvätkin ne oppisivat
ja kertoisivat omille lapsilleen.

Jumalaan heidän tulee turvautua,
muistaa, mitä hän on tehnyt,
ja noudattaa hänen käskyjään,
jotta eivät olisi kuin isänsä,
nuo tottelemattomat ja uppiniskaiset,
jotka häilyivät sinne tänne
eivätkä pysyneet uskollisina Jumalalle.

Ps. 78:1–8

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herran käsi on meidän yllämme.
Herran käsi on voimallinen!

Ps. 118:16

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 15:1–6

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 15

Abramille tuli näyssä tämä Herran sana: »Älä pelkää, Abram. Minä olen sinun kilpesi, ja sinun palkkasi on oleva hyvin suuri.» Abram sanoi:

»Herra, minun Jumalani, mitä sinä minulle antaisit? Olenhan jäänyt lapsettomaksi, ja minun omaisuuteni perii damaskolainen Elieser.» Abram sanoi vielä: »Ethän ole antanut minulle jälkeläistä, ja siksi palvelijani saa periä minut.» Mutta hänelle tuli tämä Herran sana: »Ei hän sinua peri, vaan sinut perii sinun oma poikasi.» Ja Herra vei hänet ulos ja sanoi: »Katso taivaalle ja laske tähdet, jos kykenet ne laskemaan. Yhtä suuri on oleva sinun jälkeläistesi määrä.» Abram uskoi Herran lupaukseen, ja Herra katsoi hänet vanhurskaaksi.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 4:16–25

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 4

Lupaus ja usko kuuluvat yhteen sitä varten, että kaikki olisi armoa. Näin lupaus on varma ja koskee kaikkia Abrahamin jälkeläisiä, ei vain niitä joilla on laki, vaan myös niitä joilla on Abrahamin usko. Hän on meidän kaikkien isä, niin kuin on kirjoitettu: »Minä olen tehnyt sinut monien kansojen isäksi.» Tähän Jumalaan Abraham uskoi, häneen, joka tekee kuolleet eläviksi ja kutsuu olemattomat olemaan. Abraham toivoi, vaikka toivoa ei ollut, ja niin hän uskoi tulevansa monien kansojen kantaisäksi näiden sanojen mukaisesti: »Näin suuri on oleva sinun jälkeläistesi luku.» Hänen uskonsa ei horjunut, vaikka hän, lähes satavuotiaana, tiesi elinvoimansa sammuneen ja Saaran kohdun kuihtuneen. Abraham ei ollut epäuskoinen eikä epäillyt Jumalan lupausta, vaan sai voimaa uskostaan. Hän antoi Jumalalle kunnian varmana siitä, että Jumala pystyy tekemään sen mitä on luvannut. Sen vuoksi Jumala katsoikin hänet vanhurskaaksi.

Näitä sanoja ei kuitenkaan ole kirjoitettu vain hänen tähtensä, vaan myös meidän vuoksemme. Jumala on katsova vanhurskaiksi meidätkin, kun uskomme häneen, joka on herättänyt kuolleista Herramme Jeesuksen. Jumala antoi Kristuksen kuolla meidän rikkomustemme tähden ja herätti hänet kuolleista meidän vanhurskauttamisemme tähden.

EVANKELIUMI

MARK. 2:1–12

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 2

Jeesus meni taas Kapernaumiin. Kun ihmiset kuulivat hänen olevan kotona, väkeä tuli koolle niin paljon, etteivät kaikki mahtuneet edes oven edustalle. Jeesus julisti heille sanaa. Hänen luokseen oltiin tuomassa halvaantunutta. Sairasta kantamassa oli neljä miestä, jotka eivät tungoksessa

kuitenkaan päässeet tuomaan häntä Jeesuksen eteen. Silloin he purkivat katon siltä kohden, missä Jeesus oli, ja aukon tehtyään laskivat siitä alas vuodematon, jolla halvaantunut makasi. Kun Jeesus näki heidän uskonsa, hän sanoi halvaantuneelle: »Poikani, sinun syntisi annetaan anteeksi.»

Mutta siellä istui myös muutamia lainopettajia, ja he sanoivat itseksensä: »Miten hän tuolla tavalla puhuu? Hän herjaa Jumalaa. Kuka muu kuin Jumala voi antaa syntejä anteeksi?» Jeesus tunsu heti hengessään, mitä he ajattelivat, ja sanoi heille: »Kuinka te tuollaista ajattelette? Kumppi on helpompaa, sanoa halvaantuneelle: 'Sinun syntisi annetaan anteeksi', vai sanoa: 'Nouse, ota vuoteesi ja kävele'? Mutta jotta te tietäisitte, että Ihmisen Pojalla on valta antaa maan päällä syntejä anteeksi» – hän puhui nyt halvaantuneelle – »nouse, ota vuoteesi ja mene kotiisi.» Silloin mies heti nousi, otti vuoteensa ja käveli pois kaikkien nähden. Kaikki olivat tästä hämmästyksissään, ylistivät Jumalaa ja sanoivat: »Tällaista emme ole ikinä nähneet.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 8:11–15

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Lujalla kädellä Herra veti minut pois siltä tieltä, jota tämä kansa kulkee. Hän sanoi:

– Älkää sitä kutsuko salaliitoksi,
mitä tämä kansa salaliitoksi kutsuu.
Älkää vavisko,
älkää sitä pelätkö,
mitä se pelkää.
Pitäkää te Herra Sebaot pyhänä,
pelätkää vain häntä,
vaviskaa hänen edessään.
Hänestä on tuleva solmu ja este,
kompastuskivi, kallionlohkare
Israelin kahden kuningashuoneen tielle,
Jerusalemmin asukkaille loukku ja ansa.
Monet heistä kompastuvat,
syöksyvät nurin niskoin, loukkaantuvat,
tarttuvat ansaan, jäävät kiinni.

2. LUKUKAPPALE

2. KOR. 1:18–22

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 1

Jumala voi todistaa, etten sano teille sekä: »Kyllä» että: »Ei.» Eihän myöskään Jeesus Kristus, Jumalan Poika, jota minä, Silvanus ja Timoteus olemme teille julistaneet, tullut ollakseen sekä »kyllä» että »ei», vaan hänessä toteutui »kyllä». Ovathan Jumalan lupaukset, niin monta kuin niitä on, saaneet hänessä vahvistuksen. Siksi mekin vastaamme hänen kauttaan: »Aamen», Jumalan kunniaksi. Mutta Jumala itse vahvistaa meitä ja teitä uskossamme Kristukseen, Voideltuun, ja on myös antanut meille voitелunsa: hän on painanut meihin sinettinsä ja antanut meidän sydämiimme vakuudeksi Hengen.

EVANKELIUMI

JOH. 9:24–38

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 9

Mies, joka oli ollut sokea, kutsuttiin kuultavaksi. Fariseukset sanoivat hänelle: »Anna kunnia Jumalalle! Me tiedämme, että se mies on syntinen.» Mies vastasi: »Onko hän syntinen, sitä en tiedä. Mutta sen tiedän, että minä, joka olin sokea, nyt näen.» He kyselivät: »Mitä hän sinulle teki? Millä tavoin hän avasi silmäsi?» Mies vastasi: »Johan minä sen teille sain, te vain ette kuunnelleet. Miksi te taas tahdotte sen kuulla? Tekeekö teidänkin mieli hänen opetuslapsikseen?» He vastasivat hänelle pilkallisesti: »Sinä hänen opetuslapsensa olet, me olemme Mooseksen opetuslapsia. Me tiedämme, että Jumala puhui Moosekselle, mutta mistä tuo mies on peräisin, sitä emme tiedä.» »Merkillistä», mies vastasi, »että te ette tiedä, mistä hän on – ja kuitenkin hän on antanut minulle näköni. Kaikkihan me tiedämme, että Jumala ei kuuntele syntisiä, mutta sellaista hän kuulee, joka kunnioittaa häntä ja elää hänen tahtonsa mukaisesti. Ikipäivänä ei ole kuultu, että joku olisi avannut sokeana syntyneen silmät. Jos hän ei olisi Jumalan mies, hän ei olisi pystynyt sellaiseen.» Silloin fariseukset sanoivat: »Sinä olet syntymästäsi syntinen, syntiä täynnä koko mies – ja sinä rupeat opettamaan meitä!» He ajoivat miehen ulos.

Jeesus sai kuulla, että mies oli ajettu ulos, ja tavatessaan tämän hän kysyi: »Uskotko Ihmisen Poikaan?» »Herra, kuka hän on?» mies kysyi. »Sano, jotta voisin uskoa.» Jeesus sanoi: »Sinä olet nähnyt hänet. Hän on tässä ja puhuu kanssasi.» »Minä uskon, Herra», mies sanoi ja lankesi maahan hänen eteensä.

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

4. MOOS. 21:4–9

NELJÄNNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 21

Kiertääkseen Edomin maan israelilaiset lähtivät Horinvuoren luota Kaislamerelle vievää reittiä. Matkalla kansa kävi kärsimättömäksi ja alkoi puhua Jumalaa ja Moosesta vastaan: »Miksi te toitte meidät pois Egyptistä tänne autiomaahan kuolemaan? Täällä ei ole leipää eikä vettä. Aina vain tätä samaa kurjaa ruokaa!»

Silloin Herra lähetti kansan kimppuun myrkkykäärmeitä, ja niiden puremiin kuoli suuri joukko israelilaisia. Kansa tuli Mooseksen luo sanomaan: »Me teimme synnin, kun puhuimme Herraa ja sinua vastaan. Rukoile Herraa, että hän ottaisi nämä käärmeet pois meitä ahdistamasta.» Mooses rukoili kansan puolesta, ja Herra sanoi Moosekselle: »Tee käärmeen kuva ja pane se tangon päähän. Jokainen pureman saanut, joka katsoo siihen, jää eloon.» Mooses teki pronssista käärmeen ja pani sen tangon päähän. Kun ne, joita käärmeet olivat purreet, katsoivat pronssikäärmettä, he jäivät eloon.

2. LUKUKAPPALE

KOL. 1:19–23

KIRJEESTÄ KOLOSSALAISILLE, LUVUSTA 1

Jumala näki hyväksi
antaa kaiken täyteyden asua hänessä
sekä hänen välityksellään tehdä sovinnon
ja hänen ristinsä verellä vahvistaa rauhan
kaiken kanssa, mitä on maan päällä ja taivaissa.

Tekin olitte ennen Jumalasta vieraantuneita ja häntä kohtaan vihamielisiä, kun elitte pahojen tekojenne vallassa. Mutta nyt hän on tehnyt teidän kanssanne sovinnon, kun Kristus omassa ruumiissaan kärsi kuoleman asettaakseen teidät pyhinä, nuhteettomina ja moitteettomina Jumalan eteen. Teidän on vain pysyttävä lujina uskon perustalla, horjattamatta pois siitä toivosta, jonka teidän kuulemanne evankeliumi antaa. Tämä evankeliumi on julistettu kaikille luoduille taivaan alla, ja minusta, Paavalista, on tullut sen palvelija.

EVANKELIUMI

JOH. 7:40–52

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 7

Jeesuksen sanat kuultuaan jotkut väkijoukosta sanoivat: »Tämän täytyy olla se profeetta.» Toiset sanoivat: »Hän on Messias.» Mutta toiset epäilivät: »Ei kai Messias Galileasta tule! Kirjoituksissahan sanotaan, että Messias on Daavidin jälkeläinen ja tulee Betlehemistä, Daavidin kotikau-pungista.» Näin ihmiset alkoivat kiistellä hänestä. Muutamat halusivat ottaa hänet kiinni, mutta kukaan ei kuitenkaan käynyt häneen käsiksi.

Jeesusta pidättämään lähetetyt miehet palasivat ylipappien ja fariseusten luo, ja nämä kysyivät: »Miksi ette tuoneet häntä?» Miehet vastasivat: »Yksikään ihminen ei ikinä ole puhunut sillä tavoin kuin hän.» Silloin fariseukset sanoivat: »Oletteko tekin antaneet eksyttää itsenne? Onko kukaan hallitusmies uskonut häneen? Tai yksikään fariseus? Tuo rahvas ei tiedä laista mitään – kirottuja kaikki!» Silloin Nikodemos, joka itse oli fariseus ja oli aiemmin käynyt tapaamassa Jeesusta, sanoi: »Eihän meidän lakimme mukaan ketään voi tuomita, ennen kuin on kuultu häntä ja otettu selville, mitä hän on tehnyt.» Mutta toiset sanoivat hänelle: »Taidat olla itsekin Galileasta. Tutki kirjoituksia, niin opit, ettei Galileasta tule profeetta.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Pyhä, vanhurskas Jumala.

Sinä veit palvelijasi Abrahamin öisen taivaan alle
ihmettelemään tähtien ääretöntä määrää.

Se oli merkki hänen jälkeläistensä paljoudesta.

Kiitos siitä, että lupauksesi kantaa yli kaikkien aikojen.

Auta meitäkin uskomaan niin kuin Abraham uskoi
ja elämään lapsinasi sanaasi luottaen.

Anna meidän heijastaa valoasi tässä ajassa ja maailmassa.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Herra, kaikkivaltias Jumala.

Sinä olet hallitsija ikuisesti,

sinun lupauksesi pysyvät polvesta polveen.

Opeta meitä ihmettelemään tekojasi ja kiittämään niistä,
etemme unohtaisi hyvyyttäsi

ja lakkaisi luottamasta sinuun.

Rohkaise meitä kertomaan uskollisuudestasi myös lapsillemme,
että hekin saisivat kulkea elämän tietä

Poikasi Jeesuksen Kristuksen vapauttamina.

Tätä rukoilemme hänen nimessään.

3.

Jeesus Kristus, Jumalan Poika.

Sinun valtasi ja voimasi ylittää kaiken,

mitä me ymmärrämme tästä maailmasta.

Auta meitä luottamaan sinuun

enemmän kuin omiin ajatuksiin, kokemuksiin ja selityksiin.

Avaa epäuskon sokaisemat silmämme,

että näkisimme, miten vajavaista tietomme on.

Muistuta meille aina uudestaan,

että tulit voittamaan synnin ja kuoleman,

joihin meillä ei ole ratkaisua.

Anna viisautta, joka tekee nöyräksi

ottamaan vastaan pelastuksen, ihmeistäsi suurimman.

Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

4.

Suuri Vapahtajamme.
Sinulle on annettu kaikki valta
taivaassa ja maan päällä.
Auta meitä uskomaan,
vaikka emme näe,
auta kulkemaan sanasi mukaan,
vaikka emme tiedä, mihin se johtaa.
Herra, niin helposti katsomme
vain itseemme ja puutteisiimme.
Opetä meitä katsomaan yksin sinuun.
Syvennä meissä luottamus siihen,
että sinä viet meidät läpi pimeyden ja vaikeuksien.
Tätä rukoilemme sinun nimessäsi.

5.

Herramme Jeesus Kristus.
Sinä teet ihmeellisiä tekoja.
Sinulla on valta parantaa sairaita
ja antaa synnit anteeksi.
Kiitos, että tänäkin päivänä elät keskellämme.
Anna kaikkien ihmisten ymmärtää,
että sinä voit auttaa kaikissa elämäntilanteissa.
Auta meitä tuomaan apua tarvitsevia ihmisiä sinun luoksesi.
Kiitos sinulle, Jeesus.

21. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Jeesuksen lähettiläät

Jeesus julisti, että Jumalan valtakunta on lahja. Hän lupasi syntien anteeksiantamuksen kaikkein syntisimmillekin. Jeesus lähettää omansa maailmaan todistamaan tästä armosta ja palvelemaan ihmisiä hänen nimessään. Kristitty on Vapahtajan lähettiläs, »Kristus lähimmäiselleen».

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	424	Maan ääriin asti, Herra
	416	Nyt on aika kiitoksen
	172	Nyt kansat kaikki laulakaa
Pv	426	Menkää maitten ääriin asti
	419	Soi, riemuviesti Jumalan
	421	Siion, kutsu kansat maan
	510	Sinä, Jeesus, ymmärrät parhaiten
Lisäksi	759	Tuo lehvää öljypuiden
	945	Kutsut minut maailmaan
	949	Kirkko olkoon niin kuin puu
	963	Herra, kutsut työhösi
	965	Vien suuren viestin
	966	Isä nyt vie rakastamaan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Siunatkoon Jumala meitä,
ja palvelkoot häntä kaikki maan ääret.

Ps. 67:8

Psalmi:

Anteeksiantava ja laupias on Herra,
hän on kärsivällinen,
suuri on hänen hyvyytensä.
Herra on hyvä kaikille,

hän armahtaa kaikkia luotujaan.
 Herra, sinua ylistäkööt kaikki luotusi,
 uskolliset palvelijasi kiittäkööt sinua!
 Julistakoot he valtakuntasi kunniaa,
 kertokoot mahtavista teoistasi.
 Saattakoot he ihmisten tietoon Herran väkevät teot
 ja hänen valtakuntansa mahdin ja loiston.
 Sinun valtakuntasi on ikuinen,
 sinun herruutesi pysyy polvesta polveen.

Ps. 145:8–13

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Koko maa oppii tuntemaan sinun tiesi, Jumala,
 ja kaikki kansat saavat tietää, että sinä autat.

Ps. 67:3

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JER. 1:4–10

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 1

Profeetta Jeremialle tuli tämä Herran sana:

– Jo ennen kuin sinut äidinkohdussa muovasin,
 minä valitsin sinut.

Jo ennen kuin sinä synnyit maailmaan,
 minä pyhitin sinut omakseni
 ja määräsin sinut kansojen profeetaksi.

Mutta minä vastasin: »Voi, Herra, Jumalani, en minä osaa puhua, minä olen niin nuori!» Silloin Herra sanoi:

– Älä sano, että olet nuori,
 vaan mene, minne ikinä sinut lähetän,
 ja puhu, mitä minä käsken sinun puhua.

Älä pelkää ketään,
sillä minä, Herra, olen sinun kanssasi
ja suojelen sinua.

Sitten Herra ojensi kätensä, kosketti suutani ja sanoi minulle:

– Minä annan sanani sinun suuhusi.

Minä asetan sinut tänä päivänä
kansojen ja valtakuntien yläpuolelle.

Sinun tulee repiä ja särkeä,
tuhota ja hävittää,
rakentaa ja istuttaa.

2. LUKUKAPPALE

2. TIM. 4:1–5

TOISESTA KIRJEESTÄ TIMOTEUKSELLE, LUVUSTA 4

Minä vannotan sinua Jumalan ja Kristuksen Jeesuksen nimessä, hänen, joka on tuomitseva elävät ja kuolleet, ja hänen ilmestymisensä ja hänen valtakuntansa kautta: julista sanaa, astu esiin sopivaan ja sopimattomaan aikaan, nuhtele, moiti ja kehot, aina kärsivällisesti opettaen. Tulee näet aika, jolloin ihmiset eivät siedä kuulla tervettä oppia vaan haalivat itselleen halunsa mukaisia opettajia kuullakseen sitä mitä kulloinkin mieli tekee. He tukkivat korvansa totuudelta ja kääntyvät kuuntelemaan taruja. Mutta pysy sinä järkeväenä kaikissa tilanteissa, kestä vaivat, julista evankeliumia ja hoida virkasi tehtävät.

EVANKELIUMI

MATT. 22:1–14

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 22

Jeesus jatkoi vertauspuheitaan ja sanoi:

»Taivasten valtakuntaa voi verrata kuninkaaseen, joka valmisti häät pojalleen. Hän lähetti palvelijoitaan kutsumaan häävieraita, mutta kutsun saaneet eivät tahtoneet tulla. Silloin hän lähetti toisia palvelijoita ja käski heidän sanoa kutsutuille: 'Olen valmistanut ateriani, härät ja syötövasikat on teurastettu, kaikki on valmiina. Tulkaa häihin!' Mutta kutsun saaneista toiset eivät välittäneet siitä, vaan menivät muualle, kuka pellolleen, kuka kaupolleen, toiset taas ottivat kuninkaan palvelijat kiinni, pieksivät heitä ja löivät heidät hengiltä. Silloin kuningas vihastui. Hän lähetti sotajoukkonsa, surmasi murhamiehet ja poltti heidän kaupunkinsa. Sitten kuningas sanoi palvelijoilleen: 'Kaikki on valmiina hääjuhlää

varten, mutta kutsutut eivät olleet juhlan arvoisia. Menkää nyt teille ja toreille ja kutsukaa häihin keitä vain tapaatte.’ Palvelijat menivät ja keräsivät kaikki, jotka he tapasivat, niin pahat kuin hyvät, ja häähuone täyttyi aterialle tulleista.

Kun kuningas tuli sisään katsomaan juhluvieraitaan, hän näki siellä miehen, jolla ei ollut hääpukua. Hän kysyi tältä: ’Ystäväni, kuinka saatoit tulla tänne ilman häävaatteita?’ Mies ei saanut sanaa suustaan. Silloin kuningas sanoi palvelijoilleen: ’Sitokaa hänet käsistä ja jaloista ja heittäkää ulos pimeyteen. Siellä itketään ja kiristellään hampaita. Monet ovat kutsuttuja, mutta harvat valittuja.’»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

5. MOOS. 31:6–8

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 31

Mooses sanoi israelilaisille:

»Olkaa vahvoja ja rohkeita, älkää pelätkö älkääkä säikkykö noita kansoja, sillä Herra, teidän Jumalanne, kulkee teidän kanssanne. Hän ei jätä teitä yksin eikä hylkää teitä.»

Mooses kutsui luokseen Joosuan ja sanoi hänelle kaikkien israelilaisten ollessa läsnä: »Ole vahva ja rohkea. Sinä viet tämän kansan siihen maahan, jonka Herra esi-isillemme vannomallaan valalla sille lupasi, ja sinä jaat sen maan israelilaisille perinnöksi. Herra itse kulkee sinun edelläsi. Hän on sinun kanssasi, hän ei jätä sinua yksin eikä hylkää sinua. Älä lanistu, älä pelkää.»

2. LUKUKAPPALE

KOL. 1:9–11

KIRJEESTÄ KOLOSSALAISILLE, LUVUSTA 1

Me olemme lakkaamatta rukoilleet teidän puolestanne ja pyytäneet, että te saisitte runsaasti hengellistä viisautta ja ymmärrystä ja tulisitte täydelleen tuntemaan Jumalan tahdon. Rukoilemme, että eläisitte Herralle kunniaksi ja kaikessa hänen mielensä mukaan ja että kantaisitte hedelmää tekemällä kaikkea hyvää ja kasvaisitte Jumalan tuntemisessa. Hänen kirkkautensa voima ja väkevyys vahvistakoon teitä olemaan aina kestäviä ja kärsivällisiä.

EVANKELIUMI

LUUK. 10:1–12

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 10

Herra valitsi vielä seitsemänkymmentäkaksi opetuslasta ja lähetti heidät kaksittain edellään jokaiseen kaupunkiin ja kylään, johon hän aikoi itse mennä.

Hän sanoi heille: »Satoa on paljon, mutta sadonkorjaajia vähän. Pyytäkää siis herraa, jolle sato kuuluu, lähettämään väkeä elonkorjuuseen.

Menkää, minä lähetän teidät kuin lampaat susien keskelle. Älkää ottako mukaanne rahakukkaroa, älkää laukkaa älkääkään jalkineita. Älkää matkan varrella pysähtykö tervehtimään ketään. Ja kun tulette johonkin taloon, sanokaa ensiksi: 'Rauha tälle kodille.' Jos siellä on joku, joka on rauhan arvoinen, hän saa teidän toivottamanne rauhan. Ellei ole, toivotuksenne palaa teille. Jääkää siihen taloon ja syökää ja juokaa mitä teille tarjotaan, sillä työmies on palkkansa ansainnut. Älkää siirtykö talosta toiseen.

Kun tulette kaupunkiin ja teidät otetaan siellä vastaan, syökää mitä teille tarjotaan, parantakaa kaupungin sairaat ja kertokaa kaikille: 'Jumalan valtakunta on tullut teitä lähelle.' Mutta jos teitä johonkin kaupunkiin tuluanne ei oteta vastaan, menkää sen kaduille ja julistakaa: 'Me pyyhimme pois pölynkin, joka teidän kaupungistanne on jalkoihimme tarttunut – pitäkää hyvänänne! Mutta tietäkää, että Jumalan valtakunta on tullut lähelle!' Minä sanon teille: Sodomakin pääsee tuomiopäivänä vähemmällä kuin sellainen kaupunki.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

AAM. 7:10–15

AAMOKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 7

Betelin pappi Amasja lähetti Jerobeamille, Israelin kuninkaalle, sanan: »Aamos lietsoo israelilaisten keskuudessa kapinaa sinua vastaan. Maa ei kestä hänen puheitaan. Hän on jopa sanonut, että Jerobeam kuolee miekkaan ja Israelin kansa viedään pakkosiirtolaisuuteen, pois omasta maastaan.»

Aamokselle Amasja sanoi: »Näkijä, mene tiehesi ja palaa Juudaan! Profetoi siellä ja hanki leipäsi siellä! Betelissä et enää profetoi. Tämä on kuninkaan pyhäkkö ja valtakunnan temppeli!»

Aamos vastasi hänelle: »En ole profeetta enkä profeetan oppilas, vaan

karjankasvattaja ja metsäviikunoiden viljelijä. Herra otti minut laumojeni keskeltä ja sanoi minulle: 'Mene ja julista kansaani Israelia vastaan!'

2. LUKUKAPPALE

GAL. 4:12–20

KIRJEESTÄ GALATALAISILLE, LUVUSTA 4

Pyydän teitä, veljet: tulkaa sellaisiksi kuin minä olen, koska minäkin olen tullut samanlaiseksi kuin te. Ette te ole minua millään tavoin loukanneet. Tiedätte, että julistin teille ensimmäisen kerran evankeliumia sairastumiseni vuoksi. Vaikka ruumiillinen tilani pani teidät koetukselle, ette halveksineet ettekä inhonneet minua vaan otitte minut vastaan kuin Jumalan enkelin, kuin Kristuksen Jeesuksen. Missä teidän riemunne ja innostuksenne nyt on? Voin todistaa teistä, että olisitte silloin antaneet minulle vaikka silmät päästänne, jos se olisi ollut mahdollista. Onko minusta siis tullut teidän vihamiehenne, kun sanon teille totuuden? Nuo toiset koettavat innokkaasti vaikuttaa teihin, mutta heidän intonsa ei ole oikeaa. He tahtovat erottaa teidät meistä, jotta te intoutuisitte kannattamaan heitä. Into on hyvä, jos asia on hyvä – näin aina eikä vain silloin kun minä olen luonanne. Rakkaat lapseni, teidän vuoksenne minun on jälleen kärsittävä synnytystuskia, kunnes Kristus saa muodon teissä. Kunpa voisin olla nyt luonanne ja löytää oikean äänensävyyn! En tiedä, mitä teille tekisin.

EVANKELIUMI

JOH. 13:16–20

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 13

Jeesus puhui opetuslapsilleen:

»Totisesti, totisesti: ei palvelija ole herraansa suurempi eikä lähettiläs lähettäjänsä suurempi. Kun te tämän tiedätte ja myös toimitte sen mukaisesti, te olette autuaat.

Minä en sano tätä teistä kaikista. Tiedän kyllä, ketkä olen valinnut. Tämän kirjoitusten sanan on käytävä toteen: 'Ystäväni, joka söi minun pöydässäni, on kääntynyt minua vastaan.' Minä sanon tämän teille jo nyt, ennen kuin ennustus toteutuu, jotta sen toteutuessa uskoisitte, että minä olen se joka olen. Totisesti, totisesti: joka ottaa vastaan sen, jonka minä lähetän, ottaa vastaan minut, ja joka ottaa minut vastaan, ottaa vastaan sen, joka on minut lähettänyt.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra Jumala, taivaallinen Isä.
Sinä olet kutsunut meidät valtakuntaasi.
Pue meidät vanhurskautesi vaatteeseen
taivaan juhlaa varten.
Avaa sydämemme Hengelläsi
ottamaan kiitollisina vastaan lahjasi.
Älä salli meidän häpäistä nimeäsi
kovettamalla mielemme kutsusi edessä.
Tätä pyydämme Poikasi Jeesuksen Kristuksen tähden.

2.

Kaikkivaltias Jumala.
Sinä olet luvannut antaa viisautta niille, jotka sitä pyytävät.
Varusta meidät Henkesi voimalla,
niin että pystyisimme todistamaan sinusta
ja jakamaan lahjojasi maailman puutteeseen ja hätään.
Anna alttiutta mennä kaikkialle, mihin vain lähetät meidät.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Herra, meille opetetaan,
että viisas varmistaa nykyhetken onnen.
Me rakennamme tulevaisuutemmeikin
terveyden, omaisuuden ja turvallisuuden varaan.
Mutta sinun tielläsi, Herra,
tulevaisuus saapuu vähin varustein:
ei leipää, ei laukkua, ei rahaa.
Suuntaa mielemme sitä kohti
ja auta meitä luottamaan yksin sinuun.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen nimessä.

4.

Herra, muukalainen sinä olit maailmassa.
Muukalainen on myös kirkkosi.
Kun sinut torjuttiin, sinä käänsit selkäsi.
Herra, auta nyt meitä.
Kun pelko ahdistaa, anna rohkeutta.
Kun helppo tie kiehtoo, anna lujuuutta.

Kun välinpitämättömyys valtaa mielen, anna rakkautta.
Kuule meitä pyhän ristisi tähden.

5.

Rakas taivaallinen Isämme.
Sinä olet lähellä meitä jokaista.
Kiitos, että olet antanut meille suuren tehtävän
viedä ilosanomaa Pojastasi Jeesuksesta
kaikille kansoille.
Sinä tiedät, millaisia me olemme.
Kiitos, että silti tahdot luottaa meihin.
Omin voimin me emme pysty
täyttämään tehtävääsi.
Rukoilemme,
että annat Pyhän Hengen
vahvistaa ja johdattaa meitä.
Kiitos, kun olet luvannut olla kanssamme
elämämme kaikkina päivinä.

REFORMAATION PÄIVÄ

Uskon perustus

22. sunnuntai helluntaista omistetaan uskonpuhdistukselle. Sunnuntain tekstit liittyvät läheisesti uskonpuhdistuksen keskeiseen sisältöön.

Jumala ei unohda kansaansa, vaan antaa kirkolle uudistumisen aikoja ja niitä ihmisiä, jotka auttavat meitä palaamaan kristillisen uskomme perusteisiin, Raamattuun ja sen julistamaan uskonvanhurskauteen.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	176	Pois pelko, Herran kansa
	181	Jumala täysi turva on
	261	Oi iloitkaa, te kristityt
	187	Armahda, Herra Jumala
Pv	173:3–5	Uskossa heikkoja vahvista, Jeesus
	188:4–7	Näin meille sana opettaa
	422	Jeesus Kristus, nimeäsi
	189	Ah Jeesus, ole kanssamme
	170	Jumala ompi linnamme
Lisäksi	906	Riemuita saamme
	908	On yksi nimi ylitse muiden
	932	Oi ihmeellistä armoa
	951	Oi Jeesus, muuta minua (3. vsk.)

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Kuninkaittenkin edessä kerron arkailematta sinun liitostasi.

Ps. 119:46

Psalmi:

Jumala on turvamme ja linnamme,
auttajamme hädän hetkellä.

Sen tähden emme pelkää, vaikka maa järkkyy,
vaikka vuoret vaipuvat merten syvyyksiin.

Meret pauhaavat ja kuohuvat,
vuoret vapisevat Jumalan suuruuden edessä.

Virta ja kaikki sen haarat ilahduttavat Jumalan kaupunkia,
 Korkeimman pyhiä asuinsijoja.
 Jumala on kaupunkinsa keskellä, kaupunki ei järky.
 Hän auttaa sitä, kun aamu valkenee.
 Kansojen meri kuohuu, valtakunnat horjuvat,
 maa järkkyy hänen äänestään.
 Herra Sebaot on kanssamme,
 Jaakobin Jumala on turvamme.

Ps. 46:2–8

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Perustus on jo laskettu,
 ja se on Jeesus Kristus.
 Muuta perustusta ei kukaan voi laskea.

1. KOR. 3:11

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 33:20–22

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 33

Katso Siionia, meidän juhliemme kaupunkia!
 Sinun silmäsi saavat nähdä Jerusalemin,
 turvallisen leposijan,
 teltan, jota ei pureta, ei siirretä.
 Sen vaarnat eivät koskaan irtoa,
 yksikään sen köysistä ei katkea.
 Meillä on siellä väkevä valtias, Herra,
 meillä on jokien lähde ja leveät virrat.
 Niitä ei kulje soutualus
 eikä ylitä uljainkaan pursi.
 Totisesti, Herra on tuomarimme. Hän johtaa meitä.

Herra on valtiaamme,
Herra on kuninkaamme. Hän pelastaa meidät.

TAI

JER. 3:14–15

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 3

»Palatkaa takaisin, te luopuneet lapset!» sanoo Herra. »Minä otan teidät jälleen omikseni. Minä kokoan teidät kaikki ja tuon Siioniin – vaikka teitä olisi vain yksi joka kaupungissa ja kaksi joka kansan keskellä. Minä annan teille mieleni mukaiset paimenet, ja he johtavat teitä viisaasti ja taitavasti.»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 1:16–17

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 1

Minä en häpeä evankeliumia, sillä se on Jumalan voima ja se tuo pelastuksen kaikille, jotka sen uskovat, ensin juutalaisille, sitten myös kreikkalaisille. Siinä Jumalan vanhurskaus ilmestyy uskosta uskoon. Onhan kirjoitettu: »Uskosta vanhurskas saa elää.»

TAI

EF. 6:10–18

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 6

Vahvistukaa Herrassa, ottakaa voimaksenne hänen väkevyytensä. Pukekaa yllenne Jumalan taisteluväri, jotta voisitte pitää puolianne Paholaisen juonia vastaan. Emmehän me taistelee ihmisiä vastaan vaan henkivaltoja ja voimia vastaan, tämän pimeyden maailman hallitsijoita ja avaruuden pahoja henkiä vastaan. Ottakaa siis yllenne Jumalan taisteluväri, niin että kykenette pahan päivän tullen tekemään vastarintaa ja selviytymään taistelusta pystyssä pysyen. Seiskää lujina! Kiinnittäkää vyöksenne totuus, pukeutukaa vanhurskauden haarniskaan ja sitokaa jalkineiksenne alttius julistaa rauhan evankeliumia. Ottakaa kaikessa suojaksenne uskon kilpi, jolla voitte sammuttaa pahan palavat nuolet. Ottakaa myös pelastuksen kypärä, ottakaa Hengen miekka, Jumalan sana.

Tehkää tämä kaikki rukoillen ja anoen. Rukoilkaa joka hetki Hengen antamin voimin.

EVANKELIUMI

JOH. 4:46–53

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 4

Kapernaumissa oli kuninkaan virkamies, jonka poika oli sairaana. Kuultuaan Jeesuksen tulleen Juudeasta Galileaan hän lähti Jeesuksen luo ja pyysi, että tämä tulisi parantamaan pojan, joka oli kuolemaisillaan. Jeesus sanoi hänelle: »Te ette usko, ellette näe tunnustekoja ja ihmeitä.» Mutta virkamies pyysi: »Herra, tule, ennen kuin poikani kuolee.» Silloin Jeesus sanoi: »Mene kotiisi. Poikasi elää.» Mies uskoi, mitä Jeesus hänelle sanoi, ja lähti. Jo kesken matkan tulivat hänen palvelijansa häntä vastaan ja kertoivat pojan parantuneen. Mies kysyi heiltä, mihin aikaan poika oli alkanut toipua, ja he sanoivat: »Eilen seitsemännellä tunnilla kuume hellitti.» Silloin isä ymmärsi, että se oli tapahtunut juuri silloin, kun Jeesus sanoi hänelle: »Poikasi elää», ja hän ja koko hänen talonsa väki uskoivat Jeesukseen.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JER. 15:19–21

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 15

Herra sanoi Jeremialle:

»Jos muutat mielesi,
minä otan sinut jälleen palvelukseeni.
Jos et puhu joutavia,
vaan puhut niin kuin puhua tulee,
saat jälleen olla minun suunani.
Ihmiset kääntyvät sinun puoleesi,
mutta älä sinä käänny heidän mielensä mukaan.
Minä teen sinusta lujan pronssimuurin.
Vaikka tämä kansa nousee sinua vastaan,
ei se sinua voita,
sillä minä olen sinun kanssasi,
minä autan ja suojelen sinua,
sanoo Herra.
Minä pelastan sinut pahojen käsistä,
vapautan sinut väkivaltaisten kourista!»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 5:1–11

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 5

Kun nyt Jumala on tehnyt meidät, jotka uskomme, vanhurskaiksi, meillä on Herramme Jeesuksen Kristuksen ansiosta rauha Jumalan kanssa. Kristus on avannut meille pääsyn tähän armoon, jossa nyt lujasti pysymme. Me riemuitsemme siitä toivosta, että pääsemme Jumalan kirkkautteen. Me riemuitsemme jopa ahdingosta, sillä tiedämme, että ahdinko saa aikaan kestävyyttä, kestävyys auttaa selviytymään koetuksesta ja koetuksesta selviytyminen antaa toivoa. Eikä toivo ole turha, sillä Jumala on vuodattanut rakkautensa meidän sydämiimme antamalla meille Pyhän Hengen.

Meistä ei ollut itseämme auttamaan, mutta Kristus kuoli jumalattomien puolesta, kun aika koitti. Tuskin kukaan haluaa kuolla edes nuhteettoman ihmisen puolesta; hyvän ihmisen puolesta joku ehkä on valmis antamaan henkensä. Mutta Jumala osoittaa rakkautensa meitä kohtaan siinä, että Kristus kuoli meidän puolestamme, kun vielä olimme syntisiä. Kun hän nyt on vuodattamalla verensä tehnyt meidät vanhurskaiksi, hän vielä paljon varmemmin pelastaa meidät tulevalta vihalta. Jos kerran Jumalan Pojan kuolema sovitti meidät Jumalan kanssa, kun olimme hänen vihollisiaan, paljon varmemmin on Jumalan Pojan elämä pelastava meidät nyt, kun sovinto on tehty. Eikä siinä vielä kaikki. Me saamme myös riemuita Jumalastamme, kun nyt olemme vastaanottaneet Herramme Jeesuksen Kristuksen valmistaman sovituksen.

EVANKELIUMI

MATT. 16:1–4

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 16

Jeesuksen luo tuli fariseuksia ja saddukeuksia, jotka halusivat panna hänet koetukselle ja pyysivät häntä näyttämään merkin taivaasta. Mutta Jeesus vastasi heille: »Illalla te sanotte: 'Tulee kaunis ilma, kun taivas ruskottaa,' ja aamulla: 'Tänään tulee ruma ilma, sillä taivas on synkän ruskottava.' Taivasta te kyllä osaatte lukea, mutta ette aikojen merkkejä. Tämä paha ja uskonon sukupolvi vaatii merkkiä, mutta ainoa merkki, joka sille annetaan, on Joonan merkki.» Hän jätti heidät siihen ja lähti pois.

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JER. 17:5–8

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 17

Näin sanoo Herra:

– Kirottu on se mies, joka turvaa ihmisiin,
katoavaisten ihmisten voimaan,
mies, jonka sydän luopuu Herrasta!
Hän on kuin piikkipensas,
joka yksin kituu aavikolla,
kasvaa kivierämaassa,
suolaisella kamaralla,
missä kukaan ei asu.

Siunattu on se mies,
joka luottaa Herraan
ja panee turvansa häneen!
Hän on kuin puron partaalle istutettu puu,
joka kurottaa juurensa veteen.
Ei se pelkää helteen tuloa,
sen lehvät pysyvät aina vihreinä.
Vaikka tulee kuiva vuosi,
ei sillä ole mitään hätää,
silloinkin se kantaa hedelmää.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 10:12–18

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 10

Kaikilla on sama Herra, ja häneltä riittää rikkautta kaikille, jotka huutavat häntä avukseen. Onhan kirjoitettu: »Jokainen, joka huutaa avukseen Herran nimeä, pelastuu.»

Mutta kuinka he voivat huutaa avukseen sitä, johon eivät usko? Kuinka he voivat uskoa siihen, josta eivät ole kuulleet? Kuinka he voivat kuulla, ellei kukaan julista? Kuinka kukaan voi julistaa, ellei häntä ole lähetetty? Onhan kirjoitettu: »Kuinka ihanat ovat ilosanoman tuojan askelet!» Mutta kaikki eivät ole olleet evankeliumille kuuliaisia. Jesaja sanookin: »Herra, kuka on uskonut meidän sanomamme?» Usko syntyy kuulemisestä, mutta kuulemisen synnyttää Kristuksen sana. Nyt kysyn: eivätkö

he ehkä ole kuulleetkaan sitä? Varmasti ovat:
– Heidän äänensä on kaikunut kaikkialle,
heidän sanansa maan ääriin asti.

EVANKELIUMI

MATT. 5:13–16

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 5

Jeesus sanoo:

»Te olette maan suola. Mutta jos suola menettää makunsa, millä se saadaan suolaiseksi? Ei se kelpaa enää mihinkään: se heitetään menemään, ja ihmiset tallaavat sen jalkoihinsa.

Te olette maailman valo. Ei kaupunki voi pysyä kätkössä, jos se on ylhäällä vuorella. Eikä lamppua, kun se sytytetään, panna vakan alle, vaan lampunjalkaan. Siitä sen valo loistaa kaikille huoneessa oleville. Näin loistakoon teidänkin valonne ihmisille, jotta he näkisivät teidän hyvät tekonne ja ylistäisivät Isääne, joka on taivaissa.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias, laupias Jumala.
Sinä olet antanut kristikunnallesi uudistuksen Hengen.
Anna meidän yhdessä koko kirkkosi kanssa
pitää lujasti kiinni sanastasi
ja tuoda rakkauden teoin ilmi uskomme sinuun.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

2.

Pyhä, kaikkivaltias Jumala.
Sinä olet väkevyytemme ja voimamme.
Anna meidän luottavaisesti jättäytyä
sinun lupaustesi varaan.
Herätä sydämessämme uskoa
ja rohkaise mielemme
taistelussa pahan valtaa vastaan.
Tätä pyydämme Poikasi Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Jumala.

Sanasi lupaa, että Herraa avukseen huutava pelastuu.

Tätä lupausta kohti me käännyimme

ja tahdomme pitää siitä kiinni.

Armahda palvelijoitasi

Poikasi kalliin veren ja ristinkuoleman tähden.

4.

Kaikkivaltias Jumala,

kiitos Poikasi pelastavasta työstä.

Raivaa tietä evankeliumin julistamiselle

kaikkialla maailmassa.

Varjele kansasi uskossa ja rakkaudessa,

niin että se uskaltaisi kaikissa vaiheissa luottaa armoosi.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,

Herramme tähden.

5.

Herra Jumala,

sinä olet antanut meille pyhän sanasi

ja kutsunut meidät viemään sen kaikkialle maailmaan.

Varusta meidät voimallasi.

Tee meistä palvelijoitasi,

jotka noudattavat käskyjäsi

ja tunnustavat nimeäsi ihmisten edessä.

Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,

meidän Herramme kautta,

joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa

elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

23. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Antakaa toisillenne anteeksi

Tämän sunnuntain sisältönä ovat anteeksiantamus ja siitä avautuva keskinäinen rakkaus. Koko elämämme perustuu anteeksiantoon, jonka saamme Kristuksen ristinkuoleman ansiosta. Se velvoittaa meidät kohtaamaan lähimmäisemme ystävällisesti, lempeästi ja anteeksiantavasti. Tällainen asenne tekee mahdolliseksi sen, että Jumalan moninaiset lahjat pääsevät vaikuttamaan kaikessa rikkaudessaan.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	286	Ah armon Herra suloinen
	439	Näytä, Herra Jeesukseni
Pv	442	Herran ristin kantajiksi
	446	Oi Pyhä Henki, pyydämme
	588	Rauhan Herra, maailmaasi
	601	Maailmaa, Herra, armahda
Lisäksi	907	Onko suurempaa ihmettä
	932	Oi ihmeellistä armoa
	955	Rauhaa, ystäväni

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Viha ajaa ihmiset toisiaan vastaan,
rakkaus peittää paljotkin rikkomukset.

SANANL. 10:12

Psalmi:

Minä riemuitsen sinun sanoistasi
niin kuin riemuitaan suuresta saaliista.

Valhetta minä vihaan ja kammoksen,
sinun lakiasi minä rakastan.

Seitsemästi päivässä minä sinua ylistän
vanhurskaista päätöksistäsi.

Ne, jotka rakastavat sinun lakiasi, elävät rauhassa,

mikään ei horjuta heitä.
 Herra, minä luotan siihen, että sinä pelastat minut.
 Minä teen sinun käskyjesi mukaan.
 Minä pysyn uskollisesti sinun liitossasi,
 se on minulle ylen rakas.
 Minä noudatan sinun liittosi säädöksiä –
 missä kuljenkin, olen sinun edessäsi.

Ps. 119:162–168

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Miten hyvä ja kaunis onkaan
 veljesten yhteinen, sopuisa elämä!

Ps. 133:1

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 50:15–21

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 50

Joosefin veljet alkoivat isänsä kuoltua pelätä ja sanoivat toisilleen: »Entäpä jos Joosef nyt kääntyy meitä vastaan ja sittenkin kostaa meille kaiken sen pahan, minkä me hänelle teimme?» Ja he lähettivät Joosefille sanan: »Ennen kuolemaansa isämme käski meitä sanomaan sinulle näin: 'Anna veljillesi anteeksi heidän rikoksensa ja pahat tekonsa. Armahda heitä, vaikka he ovatkin tehneet sinulle pahaa.' Anna siis meille nyt anteeksi meidän rikoksemme. Mehän palvelemme samaa Jumalaa kuin isäsi.» Kuullessaan heidän sanansa Joosef puhkesi itkuun.

Sitten veljet tulivat, lankesivat hänen eteensä ja sanoivat: »Me rupeamme vaikka sinun orjiksesi!» Mutta Joosef sanoi heille: »Älkää olko peloissanne, enhän minä ole Jumala. Te kyllä tarkoittitte minulle pahaa, mutta Jumala käänsi sen hyväksi. Hän antoi tämän kaiken tapahtua, jotta monet ihmiset saisivat jäädä henkiin. Älkää siis enää olko peloissanne.

Minä huolehdin teistä, teidän vaimoistanne ja lapsistanne.» Näin hän rauhoitteli heitä ja puhui heille lempeästi.

2. LUKUKAPPALE

EF. 4:25–32

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 4

Luopukaa siis valheesta ja puhukaa toinen toisellenne totta, sillä me olemme saman ruumiin jäseniä. Vaikka vihastuttekin, älkää tehkö syntiä. Sopikaa riitanne, ennen kuin aurinko laskee. Älkää antako Paholaiselle tilaisuutta. Varas älköön enää varastako, vaan tehkөөn työtä ja ansaitkoon rehellisesti toimeentulonsa, niin että voi myös antaa tarpeessa olevalle. Älkää päästäkö suustanne sopimatonta puhetta, vaan puhukaa sitä, mikä kulloinkin on hyvää ja hyödyllistä ja kuulijoille iloksi. Älkää tuottako surua Jumalan Pyhälle Hengelle, jonka olette saaneet sinetiksi lunastuksen päivää varten. Hylättäkää kaikki katkeruus, kiukku, viha, riitely ja herjaaminen, kaikkinaisen pahuus. Olkaa toisianne kohtaan ystävällisiä ja lempeitä ja antakaa toisillenne anteeksi, niin kuin Jumalakin on antanut teille anteeksi Kristuksen tähden.

EVANKELIUMI

MATT. 18:23–35

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 18

Jeesus sanoi:

»Taivasten valtakunta on kuin kuningas, joka vaati palvelijoiltaan tilitykset. Kun hän alkoi tarkastaa niitä, hänen eteensä tuotiin palvelija, joka oli hänelle velkaa kymmenentuhatta talenttia. Miehellä ei ollut, millä maksaa, ja niin kuningas määräsi, että hänet, hänen vaimonsa ja lapsensa ja koko hänen omaisuutensa oli myytävä ja velka maksettava. Silloin palvelija heittäytyi maahan hänen eteensä ja pyysi: 'Ole kärsivällinen! Minä maksan sinulle kyllä kaiken.' Kuninkaan tuli sääli palvelijaansa, ja hän päästi miehen menemään ja antoi velan anteeksi.

Mutta kun palvelija meni ulos, hän tapasi toisen palvelijan, joka oli hänelle velkaa sata denaaria. Hän kävi mieheen käsiksi, kuristi häntä kurkusta ja sanoi: 'Maksa, mitä olet velkaa!' Mies heittäytyi maahan ja pyysi: 'Ole kärsivällinen! Kyllä minä maksan sinulle.' Mutta toinen ei suostunut siihen. Hän meni ja toimitti työoverinsa vankilaan, kunnes tämä maksaisi velkansa.

Muut palvelijat näkivät, mitä tapahtui, ja panivat sen pahakseen. He menivät kuninkaan luo ja kertoivat hänelle kaiken. Silloin kuningas kutsutti palvelijan luokseen ja sanoi: 'Sinä kelvoton! Minä annoin sinulle anteeksi

koko velan, kun sitä minulta pyysit. Eikö sinunkin olisi pitänyt armahtaa työtoveriasi, niin kuin minä armahdin sinua?’ Vihoissaan kuningas pani palvelijansa ankaraan vankeuteen, kunnes tämä maksaisi koko velan.

Näin tekee minun taivaallinen Isänikin teille, jos te ette kaikesta sydämestä anna kukin veljellenne anteeksi.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 13:5–11, 14–16

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 13

Myös Lootilla, joka kulki Abramin mukana, oli lampaita, vuohia, nautakarjaa ja telttoja. Mutta laidunmaata ei ollut tarpeeksi, että he olisivat voineet pysyä yhdessä, sillä heillä oli runsaasti karjaa. Siksi Abramin ja Lootin karjapaimenten kesken syntyi riitaa. Siihen aikaan maassa asui kanaanilaisia ja perissiläisiä.

Abram sanoi Lootille: »Ei sovi, että meidän tai meidän karjapaimentemme välillä on riitaa, sillä me olemme sukulaisia ja veljiä keskenämme. Onhan koko maa avoinna sinun edessäsi. Eroa siis minusta. Jos sinä menet vasemmalle, niin minä menen oikealle. Jos sinä menet oikealle, niin minä menen vasemmalle.» Loot katsoi ympärilleen ja näki, että Jordanin alanko oli runsasvetistä seutua. Ennen kuin Herra hävitti Sodomian ja Gomorran, se oli Soariin saakka kuin Herran puutarhaa, kuin Egyptin maata. Loot valitsi itselleen koko Jordanin alangon ja lähti kulkemaan itää kohden, ja näin he erosivat toisistaan.

Lootin erottua Abramista Herra sanoi Abramille: »Nosta silmäsi ja katsele tästä paikasta pohjoiseen, etelään, itään ja länteen, sillä koko sen maan, jonka näet, minä annan sinulle ja sinun jälkeläisillesi ikiajoiksi. Minä teen sinun jälkeläisesi lukuisiksi kuin maan tomuhiukkaset: jos osaat ne laskea, osaat laskea jälkeläistesi määrän.»

2. LUKUKAPPALE

1. PIET. 3:8–12

ENSIMMÄISESTÄ PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 3

Olkaa kaikki yksimielisiä, jakakaa toistenne ilot ja surut, rakastakaa toisianne ja olkaa hyväsydämiä ja nöyriä. Älkää vastatko pahaan pahalla älkääkä herjaukseen herjauksella, vaan päinvastoin siunatkaa. Siihen teidät on kutsuttukin, jotta perisitte siunauksen.

Sillä se, joka tahtoo rakastaa elämää
 ja haluaa nähdä hyviä päiviä,
 hillitkään kielensä pahoista sanoista
 ja huulensa valhetta puhumasta.
 Kääntyköön hän pois pahasta ja tehköön hyvää,
 etsiköön rauhaa ja pyrkiköön siihen.
 Sillä Herran silmät katsovat hurskaiden puoleen,
 hänen korvansa kuulevat heidän rukouksensa,
 mutta Herran kasvot kääntyvät pahantekijöitä vastaan.

EVANKELIUMI

MATT. 18:15–22

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 18

Jeesus sanoi opetuslapsille:

»Jos veljesi tekee syntiä, ota asia puheeksi kahden kesken. Jos hän kuulee sinua, olet voittanut hänet takaisin. Mutta ellei hän kuule sinua, ota mukaasi yksi tai kaksi muuta, sillä 'jokainen asia on vahvistettava kahden tai kolmen todistajan sanalla'. Ellei hän kuuntele heitäkään, ilmoita seurakunnalle. Ja jos hän ei tottele seurakuntaakaan, suhtaudu häneen kuin pakanaan tai publikaaniin. Totisesti: kaikki, minkä te sidotte maan päällä, on sidottu taivaassa, ja kaikki, minkä te vapautatte maan päällä, on myös taivaassa vapautettu.

Minä sanon teille: mitä tahansa asiaa kaksi teistä yhdessä sopien maan päällä rukoilee, sen he saavat minun Isältäni, joka on taivaassa. Sillä missä kaksi tai kolme on koolla minun nimessäni, siellä minä olen heidän keskellään.»

Silloin Pietari tuli Jeesuksen luo ja sanoi: »Herra, jos veljeni yhä uudestaan tekee väärin minua kohtaan, niin kuinka monta kertaa minun on annettava hänelle anteeksi? Peräti seitsemän kertaako?»

»Ei seitsemän, vaan seitsemänkymmentäseitsemän kertaa», vastasi Jeesus.

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 64:3–8

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 64

Ikimuistoisista ajoista ei ole tietoon tullut,
 ei korva ole kuullut, ei silmä nähnyt,
 että olisi muuta jumalaa kuin sinä,
 Jumalaa, joka auttaa
 niitä, jotka häntä odottavat.
 Sinä olet etsinyt
 niitä, jotka iloiten täyttäisivät tahtosi,
 jotka sinua muistaen kulkisivat teitäsi.
 Mutta me teimme syntiä, ja sinä vihastuit,
 me rikoimme sinun tahtoasi vastaan, ja sinä kätkit kasvosi meiltä.
 Kuin saastaa me olemme olleet,
 kuin tahrainen riepu on koko meidän vanhurskaudemme.
 Me kaikki olemme kuin kuihtuneita lehtiä,
 ja syyllisyytemme pyyhkäisee meidät pois kuin tuuli.
 Ei ole ketään, joka kutsuisi sinua avuksi,
 joka havahtuisi ja turvaisi sinuun.
 Sinä olet kätkenyt meiltä kasvosi
 ja jättänyt meidät pahojen tekojemme valtaan.
 Mutta olethan sinä, Herra, meidän isämme!
 Me olemme savea, sinä saven valaja,
 kaikki me olemme sinun kättesi tekoa.
 Herra, älä ylen määrin vihastu meihin,
 älä loputtomiin muistele meidän pahoja tekojamme.
 Katso meitä. Kaikki me olemme sinun kansaasi.

2. LUKUKAPPALE

FIL. 1:6–11

KIRJEESTÄ FILIPPILÄISILLE, LUVUSTA 1

Minä luotan siihen, että Jumala, joka on teissä aloittanut hyvän työnsä, myös saattaa sen päätökseen Kristuksen Jeesuksen päivään mennessä. Minulla on täysi syy ajatella teistä kaikista näin, sillä te olette minun sydämessäni, ja olenpa vankilassa tai puolustamassa ja vahvistamassa evankeliumia, te kaikki olette osallisia samasta armosta kuin minä. Jumala on

toDISTAJANI, että minä kaipaAN teitä kaikkia ja rakastAN teitä hellästi, niin kuin Kristus Jeesus teitä rakastAA. Rukoilen myös, että teidän rakkautenne kasvaisi ja ylTÄISI yhä parempaan ymmärrykseen ja harkintaan, niin että osaisitte erottaa, mikä on tärkeää, säilyisitte puhtaina ja moitteettomina odottaessANNE Kristuksen päivää ja tuottaisitte Jumalan kunniaksi ja kiitokseksi runsain mitoin hyvää hedelmää, jonka saa aikaan Jeesus Kristus.

EVANKELIUMI

MATT. 6:14–15

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 6

Jeesus sanoo:

»Jos te annatte toisille ihmisille anteeksi heidän rikkomuksensa, antaa myös taivaallinen Isänne teille anteeksi. Mutta jos te ette anna anteeksi toisille, ei Isännekään anna anteeksi teidän rikkomuksianne.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Taivaallinen Isä,
sinun rakkautesi on suurempi
kaikkea pahaa,
sinun kärsivällisyytesi pitkämielisempi
kaikkea vihaa,
sinun armahtavaisuutesi vahvempi
sydäntemme kovuutta.
Me rukoilemme sinua:
Muuta ja uudista meidät,
että rakastaisimme toisiamme
niin kuin sinä rakastat meitä,
antaisimme toisillemme anteeksi
niin kuin sinä annat anteeksi meille.
Anna sovituksen voiman muuttaa kärsivä maailma.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Laupias Jumala.

Me kiitämme sinua kaikesta sydämestämme siitä,
että olet pyyhkinyt pois syntiemme tuoman syyllisyyden
ja yhä uudelleen lahjoitat meille armonsi.

Täytä meidät rakkaudellasi,
että olisimme valmiit antamaan anteeksi toisille
niin kuin sinä olet antanut meille.

Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

3.

Jumala, taivaallinen Isämme.

Sinä tahdot,
että antaisimme toisillemme anteeksi täydestä sydämestä,
mutta me asetamme ehtoja.

Sanamme antavat anteeksi,
mutta sydämemme muistaa kärsimänsä pahan.
Armahda meitä Jeesuksen Kristuksen tähden.

4.

Rakas taivaallinen Isämme.

Me olemme saaneet paljon anteeksi.

Auta meitä muistamaan,
että rakkautesi on lahjaa,
jota emme ole mitenkään voineet ansaita.

Tiedät, miten helposti näemme virheitä toisissa ihmisissä.

Auta meitä ymmärtämään,
että sinä rakastat jokaista ihmistä
samanlaisella rakkaudella kuin olet rakastanut meitä.

Anna meille ymmärtäväinen ja anteeksiantava mieli.
Kuule rukouksemme Jeesuksen tähden.

24. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Kahden valtakunnan kansalaisena

Kristityn oikea isänmaa on taivaassa. Kuitenkin hän on samalla maallisen yhteiskunnan jäsen ja vastuussa siitä. Kristityt rukoilevat valtiovallan puolesta ja noudattavat sen lakeja ja velvoitteita. Yhteiskunta kuuluu Jumalan asettamaan elämänjärjestykseen, joka suojelee ja palvelee ihmiselämää. Maallinen esivalta saattaa kuitenkin irtaantua Jumalasta. Silloin syntyy tilanteita, jolloin se toimii Jumalan tahtoa vastaan loukkaamalla ihmisarvoa tai estämällä evankeliumin vapautta. Tällöin kristittyjen pitää sekä yksilöinä että yhteisönä seurata Jumalan sanaan sidotun omantunnon ääntä.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	545	Kaikessa, Herra armias
	580	Oi kuningasten kuningas
Pv	460	Oi Herra kaikkivaltias
	581	Kiitos, Jumalamme
	590	Rauha ei saavu
	522	Anna, Herra, kansallemme
Lisäksi	924	Edessä reitti tuntematon aukeaa
	975	Tutulla tiellä ei eksyä saata
	976	Kyyneliin kastuu köyhien maa
	978	Te autuaat, te murheelliset maan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Minun ajatukseni ovat rauhan eivätkä tuhon ajatuksia:
minä annan teille tulevaisuuden ja toivon.

JER. 29:11

Psalmi:

Me kiitämme sinua, Jumala,
me kiitämme sinua ja huudamme avuksi nimeäsi,
me kerromme sinun ihmeellisistä teoistasi.

– Minä, Herra, asetan määräajan

ja tuomitsen oikeudenmukaisesti.
 Maa järkkyy, sen kansat järkkyvät,
 mutta minun pylväni pitävät maan paikoillaan.
 – Mahtailijoille minä sanon: »Älkää mahtailko!»
 ja jumalattomille: »Älkää ylvästelkö!
 Älkää korottako itseänne,
 älkää puhuko röyhkeästi ja uhmaillen.»
 Ei idästä, ei lännestä
 eikä autiomaastakaan tule ketään,
 joka heidät korottaisi.
 Kun Jumala käy tuomitsemaan,
 hän korottaa ja hän alentaa.
 Minä ylistän iäti Herraa,
 laulan kiitosta Jaakobin Jumalalle.
 Hän murtaa jumalattomien mahdin,
 mutta vanhurskas kohoaa kunniaan.

Ps. 75:2–8, 10–11

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herra vahvistaa sinun porttiesi salvat,
 hän siunaa ne, jotka asuvat keskelläsi.

Ps. 147:13

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. Aik. 29:10–12

ENSIMMÄISESTÄ AIKAKIRJASTA, LUVUSTA 29

Daavid ylisti kansan edessä Herraa:

»Ylistetty olet sinä, Herra, isämme Israelin Jumala, aina ja ikuisesti!
 Sinun, Herra, on suuruus ja voima, kunnia, kirkkaus ja valta, sillä sinun
 on kaikki, mitä on taivaassa ja maan päällä. Sinun on kuninkuus, sinä olet

kaikkea muuta korkeammalla. Sinulta tulevat rikkaus ja kunnia, kaikkea sinä hallitset. Kaikki voima ja valta on lähtöisin sinulta, sinun vallassasi on tehdä suureksi ja väkeväksi kenet tahdot.»

TAI

JER. 27:4–7

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 27

Jeremialle tuli tämä Herran sana:

»Näin sanoo Herra Sebaot, Israelin Jumala: Suurella voimallani ja väkevällä kädelläni minä olen luonut sekä maan että ihmiset ja eläimet, jotka maan päällä ovat. Minulla on valta antaa ne kenelle hyväksi näen. Nyt minä annan teidän maanne palvelijalleni Nebukadnessarille, Babylonian kuninkaalle. Vieläpä villieläimet minä panen häntä palvelemaan. Kaikki kansat palvelevat häntä, hänen poikaansa ja pojanpoikaansa, kunnes hänenkin maalleen tulee aika joutua muiden kansojen ja mahtavien kuninkaiden palvelijaksi.»

2. LUKUKAPPALE

FIL. 3:17–4:1

KIRJEESTÄ FILIPPILÄISILLE, LUVUISTA 3 JA 4

Noudattakaa minun antamaani esimerkkiä, veljet, ja ottakaa oppia niistä, jotka elävät meidän tavallamme. Olenhan usein sanonut teille ja nyt sanon aivan itkien, että monet elävät Kristuksen ristin vihollisina. Heidän loppunsa on kadotus. Vatsa on heidän jumalansa ja häpeä heidän kunniansa, ja he ajattelevat vain maallisia asioita. Mutta me olemme taivaan kansalaisia, ja taivaasta me odotamme pelastajaksi Herraa Jeesusta Kristusta. Hän muuttaa meidän ruumiimme tästä alennustilasta oman kirkastuneen ruumiinsa kaltaiseksi voimallaan, jolla hän kykenee alistamaan valtaansa kaiken.

Rakkaat ja kaivatut veljeni, te minun iloni ja kunniaseppeleeni, pysykää siis horjumatta Herran yhteydessä, rakkaat ystävät!

TAI

AP. T. 4:18–21

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 4

Neuvoston jäsenet kutsuivat apostolit sisään ja kielsivät heitä enää puhumasta tai opettamasta yhtään mitään Jeesuksen nimessä. Mutta Pietari ja Johannes vastasivat heille: »Onko Jumalan edessä oikein totella ennem-

min teitä kuin Jumalaa? Ratkaiskaa itse. Me emme voi olla puhumatta siitä, mitä olemme nähneet ja kuulleet.» Silloin neuvoston jäsenet uhkailivat heitä entistä ankarammin, mutta päästivät heidät sitten vapaaksi kansan tähden. He katsoivat mahdottomaksi rangaista miehiä, sillä kaikki ylistivät Jumalaa sen johdosta, mitä oli tapahtunut.

EVANKELIUMI

MATT. 22:15–22

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 22

Fariseukset menivät neuvottelemaan keskenään, miten saisivat Jeesuksen sanoistaan ansaan. He lähettivät hänen luokseen opetuslapsiaan yhdessä Herodeksen kannattajien kanssa. Nämä sanoivat: »Opettaja, me tiedämme, että sinä puhut totta ja opetat Jumalan tietä totuuden mukaisesti. Sinä olet ihmisistä riippumaton etkä tee eroa heidän välillään. Sano siis meille, mitä mieltä olet: onko oikein maksaa keisarille veroa vai ei?» Mutta Jeesus huomasi heidän kieroutensa ja sanoi: »Te teeskentelijät! Miksi te yritätte saada minut ansaan? Näyttäkää sitä rahaa, jolla maksatte veronne.» He ottivat esiin denaarin. Jeesus kysyi heiltä: »Kenen kuva ja nimi siinä on?» »Keisarin», he vastasivat. Silloin Jeesus sanoi heille: »Antakaa siis keisarille mikä keisarille kuuluu ja Jumalalle mikä Jumalalle kuuluu.» Kuullessaan tämän he hämmästyivät. He jättivät Jeesuksen rauhaan ja lähtivät pois.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JER. 29:4–7

JEREMIAN KIRJASTA, LUVUSTA 29

Herra Sebaot, Israelin Jumala, sanoo kaikille pakkosiirtolaisille, jotka hän on siirtänyt Jerusalemissa Babyloniaan: Rakentakaa taloja ja asettukaa niihin asumaan! Istuttakaa puutarhoja ja nauttikaa niiden hedelmistä! Ottakaa itsellenne vaimot, syntyköön teille poikia ja tyttäriä! Ottakaa pojillennekin vaimot ja naittakaa tyttärenne, että he saisivat poikia ja tyttäriä. Lisääntykää, älkää vähentykö! Toimikaa sen kaupungin parhaaksi, johon minä olen teidät siirtänyt. Rukoilkaa sen puolesta Herraa, sillä sen menestys on teidänkin menestyksenne.

2. LUKUKAPPALE

1. TIM. 2:1–4

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ TIMOTEUKSELLE, LUVUSTA 2

Kehotan ennen kaikkea anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ja kiittämään kaikkien ihmisten puolesta, kuninkaiden ja kaikkien valtanpitäjien puolesta, jotta saisimme viettää tyyntä ja rauhallista elämää, kaikin tavoin hurskaasti ja arvokkaasti. Tällainen rukous on oikea ja miehuluisa Jumalalle, meidän pelastajallemme, joka tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan totuuden.

EVANKELIUMI

LUUK. 12:4–7

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 12

Jeesus sanoi opetuslapsille:

»Minä sanon teille, ystäväilleni: Älkää pelätkö niitä, jotka tappavat ruumiin mutta joiden valta ei ulotu sen pitemmälle. Kuulkaa, ketä teidän tulee pelätä. Pelätkää häntä, jolla on valta sekä tappaa ihminen että syöstä hänet helvettiin. Niin, sanon teille: häntä teidän on pelättävä. Varpusia saa kahdella kolikolla viisi, eikö niin? Silti Jumala ei unohda yhtäkään niistä. Teidän jokainen hiuskarvannekin on laskettu. Älkää siis pelätkö. Olettehan te arvokkaampia kuin kaikki varpuset.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

DAN. 2:31–41, 44

DANIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 2

Daniel puhui kuninkaalle:

»Sinä katselit, kuningas, ja edessäsi oli suuri kuvapatsas. Patsas oli korkea, ja sen loisto oli suunnaton. Se oli sinun edessäsi, ja sen muoto oli kauhistava. Se patsas oli tällainen: pää puhdasta kultaa, rinta ja käsi-varret hopeaa, vatsa ja reidet pronssia, sääret rautaa, jalat osaksi rautaa, osaksi savea. Sitä katsellessasi lähti käden koskematta vierimään kivi. Se osui patsaan jalkoihin, jotka olivat rautaa ja savea, ja murskasi ne. Niin murtuivat yhtä lailla rauta, savi, pronssi, hopea ja kulta, ja niistä tuli kuin ruumenia kesäisellä puimatantereella, ja tuuli kantoi ne pois, eikä niitä löytynyt mistään. Ja kivistä, joka oli osunut patsaaseen, tuli suuri vuori,

ja se täytti koko maailman. Tämä oli uni, ja nyt kerromme kuninkaalle sen selityksen.

Sinulle, kuningas, kuninkaiden kuningas, on taivaan Jumala antanut valtakunnan, vallan, voiman ja kunnian. Hän on myös antanut kaikkialla valtaasi ihmiset, maan eläimet ja taivaan linnut ja tehnyt sinut niiden herraksi. Sinä olet kultainen pää. Mutta sinun jälkeesi nousee toinen valtakunta, vähäisempi kuin sinun, ja sitten kolmas valtakunta, pronssinen, joka on hallitseva koko maailmaa. Vielä on tuleva neljäs valtakunta, luja kuin rauta, ja niin kuin rauta murskaa ja särkee kaiken ja niin kuin rauta rikkoo, niin se on murskaava ja rikkova kaikki muut.

Se, että näit jalkojen ja varpaiden olevan osaksi ruukkusavea ja osaksi rautaa, tarkoittaa, että tämä valtakunta on oleva jakautunut mutta siinä on raudan lujuutta, niin kuin näit rautaa olevan ruukkusaven seassa.

Noiden kuninkaiden aikana on taivaan Jumala pystyttävä valtakunnan, joka ei ikinä tuhoudu, eikä sitä valtakuntaa anneta toiselle kansalle. Se murskaa lopullisesti kaikki nuo valtakunnat, ja se pysyy ikuisesti.»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 13:1–7

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 13

Jokaisen on suostuttava esivaltansa alaisuuteen. Eihän ole esivaltaa, joka ei olisi Jumalalta peräisin, häneltä ovat vallankäyttäjät saaneet valtuutensa. Joka vastustaa esivaltaa, nousee siis Jumalan säädöstä vastaan, ja ne, jotka näin tekevät, saavat rangaistuksensa. Ei sen, joka tekee oikein, tarvitse pelätä viranomaisia, vaan sen, joka tekee väärin. Jos siis tahdot elää pelkäämättä esivaltaa, tee oikein! Silloin saat siltä kiitosta. Se on Jumalan palvelija ja toimii sinun parhaaksesi. Mutta jos teet väärin, pelkää! Esivalta ei kannata miekkaa turhaan. Se on Jumalan palvelija ja panee täytäntöön väärintekijälle kuuluvan rangaistuksen. Siksi on suostuttava esivallan alaisuuteen, ei vain rangaistuksen pelosta vaan myös omantunnon vaatimuksesta. Sen vuoksi te verojakin maksatte, sillä viranomaiset ovat Jumalan palveluksessa, kun he hoitavat tehtäviään. Antakaa jokaiselle se, mikä hänelle kuuluu: kenelle vero, sille vero, kenelle tulli, sille tulli, kenelle pelko, sille pelko, kenelle kunnia, sille kunnia.

EVANKELIUMI

MATT. 17:24–27

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 17

Kun he saapuivat Kapernaumiin, tuli Pietarin luo temppeliveron kantajia, jotka sanoivat: »Kai teidän opettajanne maksaa temppeliveroa?» »Maksaa kyllä», hän vastasi. Kun hän meni sisälle taloon, Jeesus ehätti kysymään: »Mitä mieltä olet, Simon? Keiltä tämän maailman kuninkaat perivät tullia ja veroa, omilta lapsiltaan vai vierailta?» »Vierailta», vastasi Pietari. Silloin Jeesus sanoi hänelle: »Lapset ovat siis vapaat. Mutta miksi suotta suututtaisimme heidät? Mene järvelle ja heitä onki veteen. Ota ensimmäinen kala, jonka vedät ylös, ja avaa sen suu. Siellä on hopearaha. Ota se ja maksa heille sekä minun että itsesi puolesta.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala, taivaan ja maan Herra.
 Sinä olet antanut meille maallisen esivallan
 turvaamaan järjestystä ja hoitamaan yhteisiä asioita.
 Muistuta meitä siitä,
 että se on tehtävissään sinun palvelijasi.
 Auta meitä noudattamaan lakia ja oikeutta.
 Sido omatuntomme sanaasi, niin että sinun tahtosi
 olisi kaikissa tilanteissa ylimpänä lakinamme.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

2.

Rakas taivaallinen Isä.
Me kiitämme sinua siitä,
että olet tehnyt meistä taivaan kansalaisia
ja kirjoittanut lakisi sydämiimme.
Anna sen ohjata meitä niin,
ettei mikään elämämme alue jäisi pimentoon,
valheen ja vääryyden sitomaksi.
Varjele meitä käyttämästä asemaamme
toisten alistamiseen tai nöyryyttämiseen.
Ohjaa totuudellasi ja rakkaudellasi
kaikkea vallankäyttöä,
ja auta meitä toimimaan yhteisissä asioissa
lähimmäistemme ja koko yhteiskunnan parhaaksi.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Pyhä Jumala.
Esivalta on sinulta,
ja sinulle vallankäyttäjätkin ovat vastuussa.
Auta heitä toimimaan parhaaksemme,
niin että lain suoja ja oikeudenmukaisuus
tekisivät elämämme turvalliseksi.
Auta meitä olemaan esivallalle kuuliais
kaikessa, mikä ei ole sanaasi vastaan.
Me ylistämme sinua rakkaudestasi,
siitä että olet luonut meidät kuvaksesi
ja tarkoittanut elämään yhteydessäsi.
Opetä meitä noudattamaan tahtoasi
ja toteuttamaan rakkautta ja totuutta
kaikissa tehtävissä, jotka olet meille uskonut.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

25. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA

Kuolemasta elämään

Kristitty saa luottaa siihen, ettei kuolemalla ole viimeistä sanaa hänen elämässään. Vaikka monet kysymykset jäävät täällä vastausta vaille, hän uskoo, että Jeesus on voittanut kuoleman vallan. Niin kuin Jeesus maallisen elämänsä aikana herätti kuolleita, samoin hän on herättävä meidät viimeisenä päivänä. Jumala, joka on antanut Jeesuksen nousta kuolleista, on elämän ja kuoleman Herra.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	369	Nyt päivä laskee
	593	Maan päällä aina, ihminen
	621	Matkamiehen mieli palaa
Pv	242	Jo vaietkoon vaikerrus, itku
	612	Etkö ole, ihmisparka
	613	Ken tuonen valtaa karttaa voi
	624	Haavoihin Herran Jeesuksen
	632	Nyt ylös, sieluni
Lisäksi	826	Et, Herra, hylkää silloinkaan
	924	Edessä reitti tuntematon aukeaa
	941	Vehnänjyvä nukkuu
	944	Kuoleman paasi liikahtaa
	978	Te autuaat, te murheelliset maan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Jumala lunastaa minut,
hän tempaa minut tuonelan otteesta.

Ps. 49:16

Psalmi:

Kun Herra käänsi Siionin kohtalon,
se oli meille kuin unta.

Silloin suumme hersyi naurua

ja riemu kajahti huuliltamme.
 Silloin sanoivat vieraat kansat:
 »Suuret ovat Israelin Herran teot!»
 Totta! Suuret ovat meidän Herramme teot,
 niistä me saamme iloita.
 Herra, käännä jälleen meidän kohtalomme
 niin kuin aina tuot vedet Negevin kuiviin uomiin.
 Jotka kyynelin kylvävät,
 ne riemuiten korjaavat.
 Jotka itkien menevät kylvämään vakkaansa kantaen,
 ne riemuiten palaavat kotiin lyhteet sylissään.

Ps. 126

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Minä tiedän, että lunastajani elää.
 Hän sanoo viimeisen sanan maan päällä.

JOB 19:25

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

SAARN. 3:1–11

SAARNAAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Kaikella on määrähetskensä,
 aikansa joka asialla taivaan alla.
 Aika on syntyä
 ja aika kuolla,
 aika on istuttaa
 ja aika repiä maasta,
 aika surmata
 ja aika parantaa,
 aika on purkaa

ja aika rakentaa,
 aika itkeä
 ja aika nauraa,
 aika on valittaa
 ja aika tanssia,
 aika heitellä kiviä
 ja aika ne kerätä,
 aika on syleillä
 ja aika olla erossa,
 aika etsiä
 ja aika kadottaa,
 aika on säilyttää
 ja aika viskata menemään,
 aika repäistä rikki
 ja aika ommella yhteen,
 aika olla vaiti
 ja aika puhua,
 aika rakastaa
 ja aika vihata,
 aika on sodalla
 ja aikansa rauhalla.
 Mitä hyötyä on vaivannäöstä
 sille, joka työtä tekee?
 Olen katsellut kaikkea aherrusta,
 jonka Jumala on antanut ihmisille
 heidän rasitukseksien.
 Kaiken hän on alun alkaen tehnyt hyväksi
 ja asettanut iäti jatkumaan,
 mutta ihminen ei käsittä Jumalan tekoja,
 ei niiden alkua eikä loppua.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 15:35–44

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 15

Joku ehkä kysyy: »Millä tavoin kuolleet herätetään? Millainen ruumis heillä silloin on?» Mikä järjetön kysymys! Eihän se mitä kylvät tule eläväksi, ellei se ensin kuole. Ja kun kylvät, et kylvä tulevaa kasvia vaan pelkän siemenen, vehnänjyvän tai jonkin muun kasvin siemenen. Mutta Jumala antaa sille sellaisen varren kuin hän on nähnyt hyväksi, jokaiselle

siemenelle sellaisen kuin sille kuuluu. Ei kaikkien elollisten ruumis ole samanlainen, vaan ihmisellä on oma ruumiinsa, nelijalkaisilla omansa, linnuilla omansa ja kaloilla omansa. On taivaallisia ja maallisia ruumiita, mutta taivaallisten loisto on aivan toisenlainen kuin maanpäällisten. Auringolla on oma loistonsa, kuulla omansa ja tähdillä omansa, ja toinen tähti loistaa toista kirkaammin.

Samoin tapahtuu kuolleiden ylösnousemuksessa. Se, mikä kylvetään katoavana, nousee katoamattomana. Mikä kylvetään vähäpätöisenä, nousee kirkaana. Mikä kylvetään heikkona, nousee täynnä voimaa. Kylvetään ajallinen ruumis, nousee hengellinen ruumis. Jos kerran on olemassa ajallinen ruumis, on myös hengellinen.

EVANKELIUMI

MATT. 9:18–26

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 9

Kun Jeesus vielä puhui heille, sinne tuli eräs synagogan esimies. Hän kumartui maahan Jeesuksen edessä ja sanoi: »Tyttäreni on kuollut juuri äsken, mutta tule ja pane kätesi hänen päälleen, niin hän virkoo.» Jeesus nousi ja lähti miehen mukaan, ja opetuslapset seurasivat häntä.

Silloin Jeesusta lähestyi muuan nainen, jota kaksitoista vuotta oli vaivannut verenvuoto. Hän tuli Jeesuksen taakse ja kosketti hänen viittansa tupsua. Hän näet ajatteli: »Jos vain saan koskettaa hänen viittaansa, minä paranen.» Jeesus kääntyi, näki naisen ja sanoi: »Ole rohkealla mielellä, tyttäreni, uskosi on parantanut sinut.» Siitä hetkestä nainen oli terve.

Kun Jeesus tuli esimiehen taloon ja näki huilunsoittajat ja hälisevän ihmisjoukon, hän sanoi: »Menkää pois! Ei tyttö ole kuollut, hän nukkuu.» Hänelle naurettiin. Mutta kun väki oli ajettu ulos, Jeesus meni sisään ja otti tyttöä kädestä, ja tyttö nousi. Tästä levisi tieto koko sille seudulle.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

Ps. 139:7–12

PSALMISTA 139

Minne voisin mennä sinun henkesi ulottuvilta,
minne voisin paeta sinun edestäsi?
Vaikka nousisin taivaaseen,

sinä olet siellä,
 vaikka tekisin vuoteeni tuonelaan,
 sielläkin sinä olet.
 Vaikka nousisin lentoon aamuruskon siivin
 tai muuttaisin merten taa,
 sielläkin sinä minua ohjaat,
 talutat väkevällä kädelläsi.
 Vaikka sanoisin: »Nyt olen pimeyden kätköissä,
 yö peittää päivän valon»,
 sinulle ei pimeys ole pimeää,
 vaan yö on sinulle kuin päivänpaiste,
 pimeys kuin kirkas valo.

2. LUKUKAPPALE

2. KOR. 5:1–10

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 5

Me tiedämme, että vaikka tämä meidän maallinen telttamajamme puretaankin, Jumalalla on taivaassa meitä varten ikuinen asunto, joka ei ole ihmiskätten työtä. Täällä ollessamme me huokailemme ja kaipaamme päästä pukeutumaan taivaalliseen asumme, sillä sitten kun olemme pukeutuneet siihen, emme jää alastomiksi. Me, jotka vielä asumme tässä majassamme, huokailemme ahdistuneina. Emme haluaisi riisuutua vaan pukeutua uuteen asuun, niin että elämä kätkisi sisäänsä sen, mikä on kuolevaista. Juuri tähän Jumala on valmistanut meidät, ja vakuudeksi hän on antanut meille Hengen.

Olemme aina turvallisella mielellä, vaikka tiedämmekin, että niin kauan kuin tämä ruumis on kotimme, olemme poissa Herran luota. Mehän elämme uskon varassa, emme näkemisen. Mutta mielemme on turvallinen, vaikka haluaisimmekin muuttaa pois ruumiistamme, kotiin Herran luo. Siksi myös pyrimme noudattamaan hänen mieltään, olimmepa jo perillä hänen luonaan tai vielä sieltä poissa. Meidän kaikkien on tultava Kristuksen tuomioistuimen eteen, jotta kukin saisi sen mukaan, mitä ajallisessa elämässään on tehnyt, hyvää tai paha.

EVANKELIUMI

JOH. 6:37–40

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 6

Jeesus sanoo:

»Kaikki ne, jotka Isä minulle antaa, tulevat minun luokseni, ja sitä, joka luokseni tulee, minä en aja pois. Enhän minä ole tullut taivaasta tekemään oman tahtoni mukaan, vaan täyttämään lähettäjäni tahdon. Ja lähettäjäni tahto on, etten minä anna yhdenkään niistä, jotka hän on uskonut haltuuni, joutua hukkaan, vaan viimeisenä päivänä herätän heidät kaikki. Minun Isäni tahtoo, että jokaisella, joka näkee Pojan ja uskoo häneen, on ikuinen elämä. Viimeisenä päivänä minä herätän hänet.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

SAARN. 12:(1–5) 6–7

SAARNAAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 12

(Muista Luojaasi nuoruudessasi,
ennen kuin pahat päivät tulevat
ja joutuvat ne vuodet, jotka eivät sinua miellytä,
ennen kuin auringon valo, kuu ja tähdet himmenevät
ja sadetta seuraavat yhä uudet pilvet.
Silloin talon vartijat vapisevat,
soturit painuvat kumaraan
ja jauhajanaiset, vähiin käyneet,
ovat jouten.
Ikkunoista kurkistelijat jäävät pimeään,
kadun kaksoisportit suljetaan,
myllyn ääni heikkenee
ja ohenee linnunlaulun kaltaiseksi
ja laulun kaikki kaiut vaimenevat.
Silloin myös pelätään mäkiä
ja tie on täynnä kauhuja.

Mantelipuu kukkii
ja heinäsiirkka ahmii vatsansa täyteen
ja kapriksen nuput puhkeavat,
mutta ihminen menee iäiseen majaansa
ja valittajat kiertävät kujia.)

Muista Luojaasi nuoruudessasi,
 ennen kuin hopealanka katkeaa
 ja kultamalja särkyy,
 ennen kuin vesiastia rikkoutuu lähteellä
 ja ammennuspyörä putoaa särkyneenä kaivoon.
 Tomu palaa maahan, josta se on tullut.
 Henki palaa Jumalan luo, joka on sen antanut.

2. LUKUKAPPALE

2. TIM. 4:6–8

TOISESTA KIRJEESTÄ TIMOTEUKSELLE, LUVUSTA 4

Minut itseni uhrataan jo pian, lähtöni hetki on tullut. Olen kilpaillut hyvän kilpailun, olen juossut perille ja säilyttänyt uskoni. Minua odottaa nyt vanhurskauden seppelä, jonka Herra, oikeudenmukainen tuomari, on antava minulle tulemisensa päivänä, eikä vain minulle vaan kaikille, jotka hartaasti odottavat hänen ilmestymistään.

EVANKELIUMI

LUUK. 20:27–40

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 20

Jeesuksen luo tuli sitten muutamia saddukeuksia, niitä, jotka kieltävät ylösousemuksen. He esittivät hänelle kysymyksen: »Opettaja, Mooses on säätänyt näin: 'Jos miehen veli kuolee ja tältä jää vaimo mutta ei lasta, miehen tulee ottaa veljensä vaimo ja hankkia jälkeläinen veljelleen.' Oli seitsemän veljestä. Vanhin heistä otti vaimon ja kuoli lapsettomana. Silloin toinen otti hänet, sitten kolmas, ja vuorollaan kaikki seitsemän. Kaikki he kuolivat jättämättä jälkeensä lapsia. Lopuksi nainenkin kuoli. Kenen vaimo tämä nainen on oleva ylösousemuksessa? Hänhän on ollut kaikkien seitsemän vaimona.»

Jeesus vastasi heille: »Tässä maailmassa otetaan vaimo ja mennään vaimoksi. Mutta tulevassa maailmassa ne, jotka on katsottu ylösousemuksen arvoisiksi, eivät enää mene naimisiin. He eivät enää voi kuolla, sillä he ovat enkelien kaltaisia. He ovat Jumalan lapsia, ylösousemuksesta osallisia. Ja sen, että kuolleet nousevat ylös, on Mooseskin osoittanut kertomuksessa palavasta pensaasta. Hänhän sanoo, että Herra on Abrahamin Jumala, Iisakin Jumala ja Jaakobin Jumala. Ei hän ole kuolleiden Jumala, vaan elävien. Hänelle kaikki ovat eläviä.»

Jotkut lainopettajista sanoivat tähän: »Hyvin vastasit, opettaja.» Silloin ei enää kenelläkään ollut rohkeutta kysyä häneltä mitään.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala.

Sinä olet voittanut pahan, kukistanut kuoleman
ja lahjoittanut maailmalle elämän.

Auta meitä kuoleman keskellä muistamaan päivää,
jolloin puet meidät uuteen, taivaalliseen asuun.

Kuule meitä Herramme Jeesuksen Kristuksen tähden.

2.

Jumala, iankaikkinen Isä.

Sinun sanastasi on syntynyt elämä,
sinun voimastasi on kukistunut kuolema.

Sinun Poikasi tyhjä hauta
todistaa ikuisen elämän toivosta.

Auta meitä suostumaan
tämän elämän rajoituksiin, kipuihin ja vaikeuksiin.

Luo meissä joka päivä uutta.

Virvoita Hengelläsi niin,
että ruumiin ja sielun voimien vähetessäkin
sydämemme kiinnittyisi entistä syvemmin sinuun.

Kiitos, että herätät meidät kerran kuolleista,
niin kuin herätit Jeesuksen,

ja puet meidät uuteen, täydelliseen ruumiiseen.

Kuule meitä Herramme Jeesuksen Kristuksen tähden.

3.

Rakas Vapahtaja.

Monet sairaat sinä paransit,
monet kuolleet herätit eloon.

Sanasi ja tekosi olivat väkevämpiä kuin kuolema.

Kiitos siitä, että sinä elät

ja että kuolemakaan ei voi erottaa meitä
sinun rakkaudestasi.

Varjele meidät uskossa niin,

että saamme olla turvallisella mielellä
niin elämässä kuin kuolemankin hetkellä.

Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

4.

Ylösnoussut Jeesus Kristus.

Me ihmiset olemme synnin ja kuoleman alaisia

emmekä voi järjellämme käsittää

kuolleitten ylösnousemusta,

taivasta ja ikuista elämää.

Kuitenkin sinä olet antanut meille siitä apostolisi todistuksen

ja lahjoittanut uskon Jumalan lupauksiin.

Kiitos, että saamme toivoa sitä elämää,

jonka olet valmistanut meille.

Ole kanssamme loppuun asti,

niin että jaksamme valvoa ja odottaa sitä päivää,

jolloin näemme sinut ja ymmärrämme kaiken.

Tätä pyydämme sinun nimessäsi.

5.

Sinä, Herra, kuljet täällä,

kuoleman varjon maassa.

Me hapuilemme lähellesi,

kätämme kurkottuvat sinua kohti

koskettamaan elämää,

anomaa jatkoaikaa sinulta,

kuolemankin käskijältä.

Sinä annat elämän,

tämän ja sen toisen,

ikuisen.

Ylistämme sinua,

sinä valo kuoleman varjon maassa.

26. SUNNUNTAI

HELLUNTAISTA

Uskon kestävyys ahdingoissa

Jeesuksen opetuksen ja apostolien todistuksen mukaan ihmiskuntaa kohtaavat lopunaikoina vaikeat koettelemukset. Niiden ulkoisia tunnusmerkkejä ovat luonnonmullistukset, sodat, levottomuudet ja vainot. Lisäksi kristikuntaa hajottaa voimistuva eksytys.

Kristukseen sitoutuneelle uskovalle ajan synkät merkit ovat kuitenkin kuin synnytystuskia, joita seuraa Jumalan valtakunnan lopullinen voitto. Siksi hän ahdingon aikoinakin säilyttää luottamuksensa Raamatun lupauksiin. Kestävyyttä lopunajan ahdingoissa rukoilemme myös Isä meidän -rukouksen viimeisessä pyynnössä »Äläkä saata meitä kiusaukseen, vaan päästä meidät pahasta».

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	385	Auta, oi Jeesus, kun eksytys suuri
	149	Tulkaa kaikki kotiin, tulkaa
Pv	165	On suuri ihme seurakunta Herran
	179	Siion, apus ainoastaan
Lisäksi	903	Soi, virteni, kiitosta Herran
	924	Edessä reitti tuntematon aukeaa
	925	Maa järkkyy, murtuu
	928	Nyt pelko pois
	969	Päivä maillensa käy

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Silloin kaikki se, mikä oli katkeraa,
käänntyy parhaakseni.
Sinä pelastat minut kuoleman kuilusta.

JES. 38:17

Psalmi:

Herra, sinä olet ollut maatasi kohtaan hyvä.
Sinä käännsit Jaakobin suvun kohtalon,

sinä annoit anteeksi kansasi synnit,
pyyhit pois kaikki sen rikkomukset.
Sinä taltutit suuttumuksesi,
sammutit vihasi hehkun.

Käännä jälleen puoleemme,
Jumala, pelastajamme,
älä enää ole meille vihoissasi!
Kestäkö sinun vihasi iäti,
jatkuuko se polvesta polveen?
Kunpa jälleen kääntyisit puoleemme
ja virvoittaisit meidät,
niin kansasi saisi iloita sinusta.
Herra, osoita, että olet uskollinen,
pelasta meidät!

Ps. 85:2–8

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Joka kestää loppuun asti, pelastuu.

MATT. 24:13

1. LUKUKAPPALE

AAM. 5:16–20

AAMOKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 5

Sen tähden Herra Jumala Sebaot sanoo näin:

– Kaikilta toreilta kuuluu valitus,
kaikilta kujilta vaikerrus.
Talonpoikia kutsutaan surujuhliin
ja valittajaisiin itkuvirren taitajia,
ja viinitarhoistakin kuuluu valitus,
kun minä kuljen teidän keskitsenne,
sanoo Herra.

Voi teitä, jotka hartaasti odotatte Herran päivää!

Mitä iloa teille on Herran päivästä?
 Se tuo pimeyden, ei valoa.
 Käy kuin miehen,
 joka pakeni leijonaa
 mutta kohtasi karhun –
 kun hän pääsi kotiin
 ja nojasi kädellä seinään,
 käteen puri käärme.
 Eikö Herran päivä siis ole pimeä eikä valoisa,
 pilkkopimeä, ilman valon häivää?

2. LUKUKAPPALE

1. TESS. 4:13–18

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ TESSALONIKALAISILLE, LUVUSTA 4

Tahdomme, veljet, teidän olevan selvillä siitä, mitä tapahtuu kuoleman uneen nukkuville, jotta ette surisi niin kuin nuo toiset, joilla ei ole toivoa. Jos kerran Jeesus on kuollut ja noussut kuolleista, niin kuin me uskomme, silloin Jumala myös on Jeesuksen tullessa tuova poisnukkuneet elämään yhdessä hänen kanssaan. Ilmoitamme teille, mitä Herra on sanonut: Me elossa olevat, jotka saamme jäädä tänne siihen asti kun Herra tulee, emme ehdi poisnukkuneiden edelle. Itse Herra laskeutuu taivaasta ylienkelin käskyhuudon kuuluessa ja Jumalan pasuunan kaikuessa, ja ensin nousevat ylös ne, jotka ovat kuolleet Kristukseen uskovina. Meidät, jotka olemme vielä elossa ja täällä jäljellä, temmataan sitten yhdessä heidän kanssaan pilvissä yläilmoihin Herraa vastaan. Näin saamme olla aina Herran kanssa. Rohkaiskaa siis toisianne näillä sanoilla.

TAI

2. TESS. 2:1–12

TOISESTA KIRJEESTÄ TESSALONIKALAISILLE, LUVUSTA 2

Otamme nyt puheeksi Herramme Jeesuksen Kristuksen tulemisen ja sen, että meidät kootaan hänen luokseen. Me pyydämme, veljet, ettette heti menetä malttianne ja säikähdä, jos joku vedoten Hengen ilmoitukseen tai muka meidän puheeseemme tai kirjeeseemme väittää, että Herran päivä on jo käsillä. Älkää antako kenenkään millään tavoin johtaa itseänne harhaan. Ennen tuota päivää näet tapahtuu uskosta luopuminen ja ilmaantuu itse laittomuus ihmishahmossa, kadotuksen ihminen. Hän, Vastustaja, korottaa itsensä kaiken jumalana pidetyn yläpuolelle, asettuu itse istumaan

Jumalan temppeliin ja julistaa olevansa Jumala. Muistattehan, että puhuin teille tästä jo silloin kun olin luonanne. Te tiedätte, mikä häntä vielä pidättää, niin että hän ilmestyy vasta kun hänen hetkensä koittaa.

Vääryyden salainen vaikutus on jo olemassa. Sen, joka sitä on vielä pidättämässä, on vain ensin poistettava tieltä; silloin ilmestyy tuo vääryyden ihminen, jonka Herra Jeesus on surmaava suunsa henkäyksellä ja tuhoava tulemisensa kirkkaudella. Vääryyden ihminen tulee Saatanan vaikutuksesta suurella voimalla, tehden petollisia tunnustekoja ja ihmeitä. Hänen vääryytensä pettää ne, jotka joutuvat kadotukseen, koska he eivät ole rakastaneet totuutta, joka olisi pelastanut heidät. Siksi Jumala lähettää rajun eksytyksen, jotta he uskoisivat valheeseen, ja niin saavat tuomionsa kaikki ne, jotka eivät ole uskoneet totuuteen vaan ovat valinneet vääryyden.

EVANKELIUMI

MATT. 24:1–14

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 24

Kun Jeesus oli tullut ulos temppelistä ja oli lähdössä pois, opetuslapset tulivat hänen luokseen näyttääkseen hänelle temppelialueen rakennuksia. Mutta Jeesus sanoi heille: »Näettekö kaiken tämän? Totisesti: kaikki revitään maahan, tänne ei jää kiveä kiven päälle.»

Kun Jeesus sitten istui Öljymäellä eikä siellä ollut muita, opetuslapset tulivat hänen luokseen ja kyselivät: »Sano meille, milloin se kaikki tapahtuu. Mikä on merkinä sinun tulostasi ja tämän maailman lopusta?»

Jeesus vastasi:

»Varokaa, ettei kukaan johda teitä harhaan. Monet tulevat esiintymään minun nimelläni. He sanovat: 'Minä olen Messias', ja eksyttävät monia. Te kuulette taistelun ääniä ja sanomia sodista, mutta älkää antako sen pelästyttää itseänne. Niin täytyy käydä, mutta vielä ei loppu ole käsillä. Kansa nousee kansaa vastaan ja valtakunta valtakuntaa vastaan, ja joka puolella on nälänhätää ja maanjäristyksiä. Mutta kaikki tämä on vasta synnytytusken alkua.

Silloin teidät pannaan ahtaalle, monia teistä surmataan ja kaikki kansat vihaavat teitä minun nimeni tähden. Monet silloin luopuvat, he kavaltavat toisensa ja vihaavat toinen toistaan. Monta väärää profeettaa ilmaantuu, ja he johtavat useita harhaan. Ja kun laittomuus lisääntyy, monien rakkaus kylmenee. Mutta joka kestää loppuun asti, pelastuu. Tämä valtakunnan evankeliumi julistetaan kaikkialle maailmaan, kaikille kansoille todistukseksi, ja sitten tulee loppu.»

TAI

MATT. 24:15–27

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 24

Jeesus sanoi:

»Kun näette pyhään paikkaan pystytettynä turmion iljetyksen, josta profeetta Daniel on puhunut – huomatkoon lukija tämän! – silloin on kaikkien Juudeassa asuvien paettava vuorille. Sen, joka on katolla, ei pidä mennä hakemaan mitään tavaroita talostaan, eikä sen, joka on pellolla, pidä palata noutamaan viittaansa. Voi niitä, jotka noina päivinä ovat raskeana tai imettävät! Rukoilkaa, ettette joutuisi pakomatkalta talvisaikaan tai sapattina. Ahdinko on oleva niin suuri, ettei sellaista ole ollut maailman alusta tähän päivään asti eikä tule koskaan olemaan. Jos sitä aikaa ei lyhennettäisi, yksikään ihminen ei säästyisi. Mutta valittujen tähden se aika lyhennetään.

Jos joku silloin sanoo teille: 'Täällä on Messias', tai: 'Messias on tuolla', älkää uskoko. Sillä vääriä messiaita ja vääriä profeettoja ilmaantuu, ja he tekevät suuria tunnustekoja ja ihmeitä, niin että he johtavat, jos mahdollista, valitutkin harhaan. Tämän minä olen teille nyt ennalta ilmoittanut.

Jos siis teille sanotaan: 'Hän on tuolla autiomaassa', älkää lähtekö sinne, tai jos sanotaan: 'Hän on sisällä talossa', älkää uskoko sitä. Sillä niin kuin salama leimahtaa idässä ja valaisee taivaan länteen asti, niin on oleva Ihmisen Pojan tulo.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Isä.

Sinun käsissäsi on ajan alku ja päätös.

Emme ymmärrä kaikkea, mitä aikojen lopussa tapahtuu.

Sinä annat sille kuitenkin merkityksen.

Anna meille mullistusten ja muutosten keskellä

luja luottamus johdatukseesi.

Älä anna meidän sulkea silmiämme ajan merkeiltä.

Tätä pyydämme Poikasi Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Pyhä, kaikkivaltias Jumala.

Sinä loit elämän ja viet kaiken päätökseen.

Me näemme ahdingon kasvavan,

ja epävarmuus ahdistaa meitä.

Anna meidän muistaa,

että vaivamme kestää vain hetken.

Anna meille viisautta nähdä oikein lopunaikojen merkit

ja anna kestävyyttä ehdinkojen keskellä.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen tähden.

3.

Herramme Jeesus Kristus.

Monen ihmisen taivas ja maa ovat jo järkkyneet.

Unelmat paremmasta ovat sortuneet.

Me heikot ja sokeat hapuilemme.

Tahtoisimme tuntea sinussa toivomme lähteen.

Tule oppaaksemme.

Osoita voimasi,

sinä heikoissa väkevä Herramme ja Vapahtajamme.

VALVOMISEN SUNNUNTAI

Valvokaa!

Valvomisen sunnuntai on kirkkovuoden viimeistä edellinen sunnuntai. Tämän sunnuntain sanoma korostaa hengellistä valvomista ja Kristuksen paluun odotusta. Väsymisen ja välinpitämättömyyden vaara on suuri. Ihminen kotiutuu helposti tähän maailmaan ja unohtaa, ettei hän elä täällä pysyvästi. Kristityn tulisi olla joka hetki valmis lähtemään tästä elämästä. Valvominen ei kuitenkaan ole voimia kuluttavaa jännitystä vaan turvallista luottamusta siihen, että Jumala vie meissä aloittamansa hyvän työn päätökseen. Jumalan lupauksen mukaisesti kristityt odottavat »uusia taivaita ja uutta maata, joissa vanhurskaus vallitsee» (2. Piet. 3:13).

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSIOSITUKSET

A	148	Herää, Herran seurakunta
	153	Herää, nouse nukkumasta
	614	Nyt edessäsi, Jumala
Pv	150	Oi herätkää, te hitaat sielut
	152	On Kristuksen tulemus arvaamaton
	163	»Herätkää!» niin huuto kaikaa
	610	Ah, kaikki kaataa kuolema
Lisäksi	827	Jo juhlia taivaassa valmistetaan (1. vsk.)
	972	Hiljaisessa siimeksessä

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Me odotamme uusia taivaita ja uutta maata,
joissa vanhurskaus vallitsee.

2. PIET. 3:13

Psalmi:

Herra, sinä olet meidän turvamme
polvesta polveen.

Jo ennen kuin vuoret syntyivät,
ennen kuin maa ja maanpiiri saivat alkunsa, sinä olit.

Jumala, ajasta aikaan sinä olet.

Sinä annat ihmisten tulla maaksi jälleen ja sanot:

»Palatkaa tomuun, Aadamin lapset.»

Tuhat vuotta on sinulle kuin yksi päivä,
kuin eilinen päivä, mailleen mennyt,
kuin öinen vartiohetki.

Me katoamme kuin uni aamun tullen,
kuin ruoho, joka hetken kukoistaa,
joka vielä aamulla viheriöi
mutta illaksi kuivuu ja kuihtuu pois.

Opeta meille, miten lyhyt on aikamme,
että saisimme viisaan sydämen.

Herra, käänny jo puoleemme.

Kuinka kauan vielä viivyt?

Armahda meitä, palvelijoitasi!

Ravitse meitä armollasi joka aamu,
niin voimme iloita elämämme päivistä.

Niin kuin annoit murheen, anna meille ilo
yhtä monena vuotena kuin vaivamme kesti.

Ps. 90:1–6, 12–15

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Minä odotan Herraa kuin vartijat aamua,
hartaammin kuin vartijat aamua.

Ps. 130:6

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

AAM. 4:12–13

AAMOKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 4

Valmistaudu kohtaamaan Jumalasi, Israel!
Katso, hän on muovannut vuoret ja luonut tuulen.
Hän ilmoittaa ihmisille tahtonsa.

Hän tekee aamunkoiton ja yön pimeyden,
hän kulkee maan kukkuloiden yli.
Hänen nimensä on Herra, Jumala, Sebaot.

2. LUKUKAPPALE

2. PIET. 3:8–14, 18

TOISESTA PIETARIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 3

Älkää, rakkaat ystävät, unohtako tätä: Herralle yksi päivä on kuin tuhat vuotta ja tuhat vuotta kuin yksi päivä. Ei Herra vitkastele täyttäessään lupastaan, vaikka hän joidenkin mielestä on myöhässä. Päinvastoin: hän on kärsivällinen teitä kohtaan, koska ei halua kenenkään tuhoutuvan vaan tahtoo, että kaikki kääntyisivät.

Herran päivä tulee kuin varas. Sinä päivänä taivaat katoavat jylisten, taivaankappaleet palavat ja hajoavat. Silloin paljastuu maa ja kaikki, mitä ihminen on maan päällä saanut aikaan. Koska tämä kaikki näin hajoaa, millaisia onkaan pyhässä elämässä ja hurskaissa teoissa oltava niiden, jotka odottavat Jumalan päivää ja jouduttavat sen tuloa – tuon päivän, joka saa taivaat liekehtien hajoamaan ja taivaankappaleet sulamaan kuumuudesta. Mutta meillä on hänen lupauksensa, ja siihen luottaen me odotamme uusia taivaita ja uutta maata, joissa vanhurskaus vallitsee.

Rakkaat ystävät! Kun te tätä kaikkea odotatte, pyrkikää siihen, että Herra aikanaan voisi havaita teidät puhtaiksi ja moitteettomiksi ja teillä olisi rauha. Kasvakaa meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armossa ja tuntemisessa. Hänelle kunnia nyt ja iankaikkisuuden päivään asti. Amen.

EVANKELIUMI

MATT. 25:1–13

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 25

Jeesus puhui tämän vertauksen:

»Silloin taivasten valtakunta on oleva tällainen. Oli kymmenen morsiusneitoa, jotka ottivat lamppunsa ja lähtivät sulhasta vastaan. Viisi heistä oli tyhmää ja viisi viisasta. Tyhmät ottivat lamppunsa mutta eivät varanneet mukaansa öljyä. Viisaat sitä vastoin ottivat lampun lisäksi mukaansa öljyastian. Kun sulhanen viipyi, heitä kaikkia alkoi väsyttää ja he nukahtivat. Mutta keskellä yötä kuului huuto: 'Ylkä tulee! Menkää häntä vastaan!' Silloin kaikki morsiusneidot heräsivät ja panivat lamppunsa kuntoon. Tyhmät sanoivat viisaille: 'Antakaa meille vähän öljyä, meidän

lamppumme sammuvat.’ Mutta viisaat vastasivat: ’Emme me voi, ei se riitä meille kaikille. Menkää ostamaan kauppiailta.’ Mutta kun he olivat ostamassa öljyä, sulhanen tuli. Ne, jotka olivat valmiit, menivät hänen kanssaan häätaloon, ja ovi suljettiin. Jonkin ajan kuluttua toisetkin saapuivat sinne ja huusivat: ’Herra, Herra, avaa meille!’ Mutta hän vastasi: ’Totisesti, minä en tunne teitä.’

Valvokaa siis, sillä te ette tiedä päivää ettekä hetkeä.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

MAL. 3:13–18

MALAKIAN KIRJASTA, LUVUSTA 3

– Te puhutte uskaliaasti minua vastaan,
sanoo Herra.

»Miten me olemme puhuneet sinua vastaan?»
te kysytte.

Olette sanoneet näin:

»Turha on palvella Jumalaa.

Mitä hyötyä on siitä,
että noudatamme hänen käskyjään,
palvelemme Herraa Sebaotia
ja kuljemme murhe kasvoillamme?

Me näemme, kuinka röyhkeät ovat onnellisia,
kuinka he menestyvät
vaikka ovat tehneet paha.

He saavat elää,

vaikka ovat koetelleet Jumalan kärsivällisyyttä.»

Mutta kun ne, jotka Herraa pelkäävät,
puhuvat kaikesta tästä,
Herra kuulee, mitä he sanovat.

Kaikki kirjoitetaan muistiin hänen edessään.

Se koituu iloksi niille,
jotka kunnioittavat häntä
ja pelkäävät hänen nimeään.

– Sinä päivänä, jonka minä määrään,
he jälleen ovat minun oma kansani,
sanoo Herra Sebaot.

– Ja minä olen hyvä heitä kohtaan,
niin kuin isä on hyvä pojalleen,
joka tottelee häntä.
Te näette jälleen eron
vanhurskaan ja jumalattoman välillä.
Te näette, kuka on palvellut Jumalaa
ja kuka ei ole häntä palvellut.

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 3:12–15

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 3

Varokaa siis, veljet, ettei kukaan teistä ole sydämessään paha ja epäuskoinen ja näin luovu elävästä Jumalasta. Rohkaiskaa toinen toistanne joka päivä, niin kauan kuin tuo sana »tänä päivänä» on voimassa, ettei kukaan teistä lankeaisi synnin viettelyksiin ja paatuisi. Mehän olemme osalliset Kristuksesta, kun vain loppuun asti pidämme kiinni siitä todellisuudesta, jonka yhteyteen jo alussa olemme päässeet.

Kirjoituksissa siis sanotaan:

– Jos te tänä päivänä kuulette hänen äänensä,
älkää paaduttako sydäntänne
niin kuin silloin, kun nousitte kapinaan.

TAI

ILM. 22:10–17

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 22

»Älä sulje sinetillä tämän kirjan ennussanoja, sillä hetki on lähellä. Jumalaton eläköön yhä jumalattomasti, saastainen rypeköön saastassaan, vanhurskas harjoittakoon vanhurskautta ja pyhä edetköön pyhyyden tiellä.

Minä tulen pian, ja tullessani minä tuon jokaiselle palkan, maksan kullekin hänen tekojensa mukaan. Minä olen A ja O, ensimmäinen ja viimeinen, alku ja loppu.

Autuaita ne, jotka pesevät vaatteensa: he pääsevät syömään elämän puusta ja saavat mennä porteista sisälle kaupunkiin. Ulkopuolelle jäävät koirat ja noidat, irstailijat, murhaajat ja epäjumalien palvelijat ja kaikki, jotka rakastavat valhetta ja noudattavat sitä.

Minä, Jeesus, olen lähettänyt enkelin luoksenne, jotta seurakunnat saisivat tämän todistuksen. Minä olen Daavidin juuriverso ja suku, kirkas aamutähti.»

Henki ja morsian sanovat: »Tule!» Joka tämän kuulee, sanokoon: »Tule!» Joka on janoissaan, tulkoon. Joka haluaa, saa lahjaksi elämän vettä.

EVANKELIUMI

MARK. 13:33–37

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 13

Jeesus sanoo:

»Pitäkää varanne, olkaa valveilla, sillä te ette tiedä milloin se aika tulee. Kun mies matkustaa vieraille maille ja talosta lähtiessään antaa kullekin palvelijalle oman tehtävän ja vastuun, niin ovenvartijan hän käskee valvoa. Valvokaa siis, sillä te ette tiedä, koska talon herra tulee: illalla vai keskiyöllä, kukonlaulun aikaan vai aamun jo valjetessa. Hän tulee äkki-arvaamatta – varokaa siis, ettei hän tapaa teitä nukkumasta. Minkä minä sanon teille, sen sanon kaikille: valvokaa!»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

PS. 94:8–15

PSALMISTA 94

Milloin te mielettömät tulette järkiinne?
 Te tyhmistä tyhmimmät! Miettikää vähän.
 Hän, joka on luonut korvan –
 hänkö ei kuule?
 Hän, joka on tehnyt silmän –
 hänkö ei näe?
 Hän, joka opettaa kaikkia ihmisiä,
 hän, joka ohjaa maailman kansoja –
 hänkö ei rankaise?
 Herra tuntee ihmisten suunnitelmat:
 ne raukeavat tyhjiin.
 Hyvä on sen osa,
 jota sinä, Herra, kasvatat
 ja jolle sinä opetat lakiasi.
 Pahana päivänä sinä varjelet häntä,
 kun hauta jo aukeaa

sille, joka rikkoo lakiasi.
 Herra ei hylkää omiaan,
 ei hän jätä kansaansa.
 Oikeus tulee jälleen voimaan,
 rehellisyys palaa ihmisten sydämiin.

2. LUKUKAPPALE

1. TESS. 5:2–11

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ TESSALONIKALAISILLE, LUVUSTA 5

Te tiedätte itse aivan hyvin, että Herran päivä tulee kuin varas yöllä. Juuri kun ihmiset sanovat: »Kaikki on hyvin, ei mitään hätää», tuho kohtaa heidät äkkiarvaamatta niin kuin synnytyspoltot raskaana olevan naisen, eivätkä he pääse pakoon. Mutta te, ystävät, ette elä pimeydessä, eikä tuo päivä pääse yllättämään teitä kuin varas. Te kaikki olette valon ja päivän lapsia. Me emme kuulu yölle emmekä pimeydelle. Emme siis saa nukkua niin kuin muut, vaan meidän on valvottava ja pysyttävä raittiina. Ne, jotka nukkuvat, nukkuvat yöllä; ne, jotka juovat, ovat juovuksissa yöllä. Mutta meidän, jotka kuulumme päivälle, on pysyttävä raittiina: meidän on pukeuduttava uskon ja rakkauden haarniskaan ja otettava kypäräksemme pelastuksen toivo. Jumala ei ole tarkoittanut, että saisimme osaksemme vihan vaan että pelastuisimme Herramme Jeesuksen Kristuksen tullessa. Kristus on kuollut puolestamme, jotta saisimme elää yhdessä hänen kanssaan, olimmepa valveilla tai kuoleman unessa. Rohkaiskaa ja vahvistakaa siis toinen toistanne, ja niinhän te teettekin.

EVANKELIUMI

MATT. 24:36–44

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 24

Jeesus sanoi opetuslapsille:

»Sitä päivää ja hetkeä ei tiedä kukaan, eivät taivaan enkelit eikä edes Poika, sen tietää vain Isä. Niin kuin kävi Nooan päivinä, niin on käyvä silloinkin, kun Ihmisen Poika tulee. Vedenpaisumuksen edellä ihmiset söivät ja joivat, menivät naimisiin ja naittivat tyttäriään aina siihen päivään asti, jona Nooa meni arkkiin. Kukaan ei aavistanut mitään, ennen kuin tulva tuli ja vei heidät kaikki mennessään. Samoin käy, kun Ihmisen Poika tulee. Kaksi miestä on pellolla: toinen otetaan, toinen jätetään. Kaksi naista on jauhamassa viljaa: toinen otetaan, toinen jätetään.

Valvokaa siis, sillä te ette tiedä, minä päivänä teidän Herranne tulee.

Ymmärrättehän, että jos talon isäntä tietäisi, mihin aikaan yöstä varas tulee, hän valvoisi eikä antaisi murtautua taloonsa. Olkaa siis tekin valmiit, sillä Ihmisen Poika tulee hetkellä, jota ette aavista.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Pyhä Jumala.
Olet luvannut,
että Kristus saapuu kaikkien pyhiensä kanssa.
Varjele meitä pahasta,
niin että olemme silloin pyhät ja nuhteettomat.
Auta meitä ankkuroitumaan yhä syvemmin sanasi lupauksiin
ja kannustamaan toisiamme uskoon ja hyviin tekoihin.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Herra, meidän Jumalamme.
Sinä olet ilmoittanut meille Raamatussa
myös lopun ajan tapahtumista.
Vahvista meitä Hengelläsi,
niin ettei Kristuksen tulon odotus herätä meissä pelkoa
tai kahlitse toivottomuuteen.
Lahjoita meille luja usko siihen,
ettei mikään voi erottaa meitä rakkaudestasi,
joka on tullut ilmi Kristuksessa Jeesuksessa.
Tätä rukoilemme hänen nimessään.

3.

Kaikkivaltias, pyhä Jumala.
Sinä olet ajan ja ikuisuuden Herra,
sinun tiedossasi ovat elämämme päivät.
Opetä meitä käyttämään oikein tämä lyhyt aika,
jonka olet antanut elettäväksemme.
Auta valvomaan, rohkaise rukoilemaan.
Anna kestävyyttä,
ettemme lakkaisi odottamasta,
vaan olisimme valmiina,
kun Herramme Jeesus Kristus saapuu kirkkaudessaan.
Tätä rukoilemme hänen nimessään.

4.

Sinä tulet, Herra Kristus,
hetkenä, jota emme tiedä.
Sinä olet jo läsnä, kun me vielä odotamme.
Sinä tulet kerran – ja tulet joka päivä, Herra Kristus.
Tulet kohti ja yllätät meidät,
sinä köyhä, nälkäinen, sairas ja koditon.
Anna meidän havahtua, Herra Kristus,
anna havaita, että olet keskellämme
ja että siksi jokainen päivä
on tuomion päivä ja armon päivä.
Tule, Herra Jeesus.

5.

Pyhä Jumala.
Sinä loit kerran tämän maailman.
Sinun käsissäsi on myös maailman tulevaisuus.
Auta meitä valvomaan ja elämään aina sinun lähelläsi.
Kiitos, ettei meidän tarvitse pelätä mitään,
kun sinä olet meidän kanssamme.
Ohjaa meitä ymmärtämään
oma paikkamme maailmassa,
niin että voimme palvella sinua
niin kauan kuin elämme.
Kiitos, että olet valmistanut meille kodin,
jossa saamme tämän elämän jälkeen
elää luonasi ikuisesti.

TUOMIOSUNNUNTAI

KRISTUKSEN KUNINKUUDEN SUNNUNTAI

Kristus, kaikkeuden Herra

Kirkkovuoden viimeisen sunnuntain nimi vaihtelee eri kirkoissa. Joissain kirkoissa puhutaan vain viimeisestä sunnuntaista ilman lisämääreitä. Suomessa otettiin vuoden 1958 evankeliumikirjaan Ruotsin esikuvan mukaisesti nimitys *tuomiosunnuntai*. Tästä päivästä käytetään myös nimitystä *Kristuksen kuninkuuden sunnuntai*. Nämä kaksi erilaista aihetta muodostavat kuitenkin kokonaisuuden: kirkkotaiteessakin Kristus viimeisen tuomion toteuttajana on kuvattu maailmankaikkeuden valtiaaksi (*Khristos Pantokrator*).

Päivän evankeliumitekstin mukaan Kristus tulee aikojen lopulla »kirkkautensa kaikkien enkeliensä kanssa ja istuu kirkkautensa valtaistuimelle» (Matt. 25:31). Näin kirkkovuoden viimeinen sunnuntai liittyy samalla seuraavaan sunnuntaihin, adventtiin. Kirkkovuoden alussa ja lopussa – tai lopussa ja alussa – kuuluu sama viesti: Jumala lähestyy meitä Kristuksessa ja asettaa meidät kasvojensa eteen. Ihminen on vastuussa teoistaan ja tekemättä jättämisistään. Viimeisessä tuomiossa Jumalan vanhurskaus toteutuu lopullisesti.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	159	Ken Jumalan tuomion torjua voi
	156	Hautaan kaikki kaatuu kerran
	160	Kun luova tahto
	283	Ah Jumala, nyt tuskassa
Pv	154	Jo nouskaa, kristityt, valvokaa
	155	Jo Herran päivä läsnä on
	158	Vihan päivä kauhistava
	162	Kristus-kuningas, kaikkivaltias
Lisäksi	827	Jo juhlia taivaassa valmistetaan
	901:4–9	Virtemme soi Isälle
	932	Oi ihmeellistä armoa
	976	Kyyneliin kastuu köyhien maa
	978	Te autuaat, te murheelliset maan

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herra hallitsee ikuisesti,
oikeus on hänen valtaistuimensa perusta.
Hän tuomitsee maanpiirin vanhurskaasti,
langettaa kansoille oikeat tuomiot.

Ps. 9:8–9

Psalmi:

Herra, kuule rukoukseni,
ota vastaan pyyntöni!
    Sinä uskollinen, sinä vanhurskas,
    vastaa minulle!
Älä vaadi palvelijaasi tuomiolle,
sillä sinun edessäsi ei yksikään ole syytön.
    Vihamieheni vainoaa henkeäni,
    hän polkee elämäni jalkoihinsa,
hän suistaa minut pimeyteen,
kauan sitten kuolleitten joukkoon.
    Voimani ovat lopussa,
    sydämeni jähmettyy.
Minä muistelen menneitä aikoja,
mietin kaikkia tekojasi,
ajattelen sinun kättesi töitä.
    Minä kohotan käteni sinun puoleesi,
    sieluni janoaa sinua kuin kuivunut maa.
Vastaa minulle, Herra!
Vastaa pian, kauan en enää jaksaa!
    Älä kätke minulta kasvojasi,
    muutoin olen haudan partaalla.
Sinuun minä turvaan –
osoita laupeutesi jo aamuvarkaisesta!
    Sinun puoleesi minä käännyn –
    opeta minulle tie, jota kulkea!
Herra, pelasta minut vihollisteni käsistä!
Sinun luonasi olen turvassa.

Sinä olet minun Jumalani –
opeta minua täyttämään tahtosi!
Sinun hyvä henkesi johdattakoon minua tasaista tietä.

Ps. 143:1–10

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Sinun tuomiosi, Herra, ovat oikeat.
Herra, sinä olet Korkein, maailman valtias.

Ps. 97:8–9

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

DAN. 7:9–10, 13–14

DANIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 7

Kun minä sitä katselin,
istuimet asetettiin paikoilleen,
ja Ikiaikainen istuutui.
Hänen pukunsa oli valkea kuin lumi
ja hänen hiuksensa ja partansa kuin puhdas villa.
Hänen valtaistuimensa oli tulen liekkejä,
ja sen pyörät olivat palavaa tulta.
Hänen luotaan lähti liikkeelle
tulinen virta.
Tuhannet ja taas tuhannet palvelivat häntä,
miljoonat seisoivat odottaen hänen edessään.
Oikeus asettui istumaan,
ja kirjat avattiin.

Yhä minä katselin yöllisiä näkyjä
ja näin, miten taivaan pilvien keskellä
tuli eräs, näöltään kuin ihminen.
Hän saapui Ikiaikaisen luo.

Hänet saatettiin Ikiaikaisen eteen,
 ja hänelle annettiin valta, kunnia ja kuninkuus,
 kaikkien kansojen, kansakuntien ja kielten
 tuli palvella häntä.
 Hänen valtansa on ikuinen valta, joka ei katoa,
 eikä hänen kuninkuutensa koskaan häviä.

2. LUKUKAPPALE

2. TESS. 1:3–10

TOISESTA KIRJEESTÄ TESSALONIKALAISILLE, LUVUSTA 1

Meidän tulee aina kiittää Jumalaa teidän vuoksenne, veljet. Siihen on täysi syy, koska teidän uskonne kasvaa kasvamistaan ja koska rakkaus toisianne kohtaan yhä lisääntyy teissä kaikissa. Me voimmekin ylpeinä kertoa Jumalan seurakunnissa teistä ja teidän kestävydestänne ja uskostanne kaikissa vainoissa ja ahdingoissa, joiden keskellä elätte. Ne todistavat Jumalan oikeudenmukaisesta tuomiosta, siitä, että hän hyväksyy teidät valtakuntaansa, jonka vuoksi te nyt myös kärsitte.

Jumala on oikeudenmukainen: hän antaa teidän ahdistajienne joutua ahdinkoon, mutta ahdistetut – niin teidät kuin meidätkin – hän päästää siitä, kun Herra Jeesus väkevien enkeleittensä kanssa ilmestyy taivaasta tulenlieskojen keskellä ja rankaisee niitä, jotka eivät tunne Jumalaa eivätkä suostu olemaan kuuliaisina Herramme Jeesuksen evankeliumille. Heidän rangaistuksenaan on ikuinen kadotus, ero Herrasta ja hänen voimansa kirkkaudesta, kun hän tuona päivänä saapuu ottamaan vastaan pyhiensä kunnioituksen ja kaikkien uskovien ylistyksen.

EVANKELIUMI

MATT. 25:31–46

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 25

Jeesus sanoi opetuslapsille:

»Kun Ihmisen Poika tulee kirkkaudessaan kaikkien enkeliensä kanssa, hän istuutuu kirkkautensa valtaistuimelle. Kaikki kansat kootaan hänen eteensä, ja hän erottaa ihmiset toisistaan, niin kuin paimen erottaa lampaat vuohista. Hän asettaa lampaat oikealle ja vuohet vasemmalle puolelleen. Sitten kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: 'Tulkaa tänne, te Isäni siunaamat. Te saatte nyt periä valtakunnan, joka on ollut valmiina teitä varten maailman luomisesta asti. Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin

koditon, ja te otitte minut luoksenne. Minä olin alasti, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni.’

Silloin vanhurskaat vastaavat hänelle: ’Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi ja annoimme sinulle ruokaa, tai janoissasi ja annoimme sinulle juotavaa? Milloin me näimme sinut kodittomana ja otimme sinut luoksemme, tai alasti ja vaatetimme sinut? Milloin me näimme sinut sairaana tai vankilassa ja kävimme sinun luonasi?’ Kuningas vastaa heille: ’Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.’

Sitten hän sanoo vasemmalla puolellaan oleville: ’Menkää pois minun luotani, te kirotut, ikuiseen tuleen, joka on varattu Saatanalle ja hänen enkeleilleen. Minun oli nälkä, mutta te ette antaneet minulle ruokaa. Minun oli jano, mutta te ette antaneet minulle juotavaa. Minä olin koditon, mutta te ette otaneet minua luoksenne. Minä olin alasti, mutta te ette vaatettaneet minua. Minä olin sairas ja vankilassa, mutta te ette käyneet minua katsomassa.’

Silloin nämäkin kysyvät: ’Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi tai janoissasi, kodittomana tai alasti, tai sairaana tai vankilassa, emmekä auttaneet sinua?’ Silloin hän vastaa heille: ’Totisesti: kaiken, minkä te olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä vähäisimmistä, sen te olette jättäneet tekemättä minulle.’

Ja niin he lähtevät, toiset iankaikkiseen rangaistukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

MAL. 3:19–20

MALAKIAN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Katso, se päivä tulee
 liekehtivänä kuin tulinen uuni.
 Kaikki röyhkeät ja pahantekijät
 ovat silloin oljenkorsia.
 Se päivä tulee
 ja sytyttää ne liekkiin
 – sanoo Herra Sebaot –
 eikä niistä jää jäljelle juurta eikä vartta.
 Mutta teille, jotka pelkätte minun nimeäni,
 on nouseva pelastuksen aurinko,
 ja te parannutte sen siipien alla.

Te astutte ulos, hypitte riemusta
kuin vasikat laitumella.

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 15:22–28

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 15

Niin kuin kaikki ihmiset Aadamista osallisina kuolevat, niin myös kaikki Kristuksesta osallisina tehdään eläviksi, jokainen vuorollaan: esikoisena Kristus ja sen jälkeen Kristuksen omat, kun hän tulee. Sitten seuraa kaiken päätös, kun hän luovuttaa kuninkuuden Jumalalle, Isälle, kukistettuaan kaiken vallan, mahdin ja voiman. Kristuksen on näet määrä hallita, kunnes hän on saattanut kaikki vihollisensa jalkojensa alle. Vihollisista viimeisenä kukistetaan kuolema. Sillä »Jumala on alistanut hänen jalkojensa alle kaiken». Kun sanotaan, että kaikki on alistettu hänelle, tämän ulkopuolelle jää tietysti Jumala, joka itse on kaiken alistanut Kristuksen valtaan. Sitten kun kaikki on saatettu hänen valtaansa, silloin hän itse, Poika, alistuu sen valtaan, joka on saattanut kaiken hänen valtaansa, ja niin Jumala hallitsee täydellisesti kaikkea.

TAI

HEPR. 12:18–25

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 12

Ette te ole tulleet käsin kosketettavan, tulta suitsevan vuoren juurelle, sinne, missä oli synkkä pilvi, pimeys ja myrskytuuli, ette sinne, missä kuultiin torventoitotus ja ääni, joka puhui niin, että kaikki pyysivät päästä kuulemasta enempää. He eivät kestäneet määräystä: »Jokainen, vaikkapa eläinkin, joka koskettaa vuorta, on kivitettävä hengiltä.» Se näky oli niin pelottava, että Mooseskin sanoi: »Minä pelkään ja vapisen.»

Ei, te olette tulleet Siionin vuoren juurelle, elävän Jumalan kaupungin, taivaallisen Jerusalemin luo. Teidän edessänne on tuhansittain enkeleitä ja juhlaa viettävä esikoisten seurakunta, ne, joiden nimet ovat taivaan kirjassa. Siellä on Jumala, kaikkien tuomari, siellä ovat perille päässeiden vanhurskaiden henget, ja siellä on uuden liiton välimies Jeesus ja vihmontaveri, joka huutaa, mutta ei kosta niin kuin Abelin veri.

Varokaa torjumasta häntä, joka puhuu!

EVANKELIUMI

MATT. 25:31–46 (KS. 1. VUOSIKERTA)

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

DAN. 12:1–3

DANIELIN KIRJASTA, LUVUSTA 12

Lopun hetkellä astuu esiin Mikael,
suuri enkeliruhtinas,
joka seisoo kansasi suojana.
Ja tulee ahdistuksen aika,
jonka kaltaista ei ole ollut
siitä alkaen, kun kansoja on ollut,
aina tuohon aikaan saakka.
Mutta sinun kansasi pelastuu,
pelastuu jokainen, jonka nimi on kirjoitettu kirjaan.
Monet maan tomussa nukkuvista heräävät,
toiset ikuiseen elämään,
toiset häpeään ja ikuiseen kauhuun.
Oikeat opettajat loistavat
niin kuin säteilevä taivaankansi,
ja ne, jotka ovat opastaneet monia vanhurskauteen,
loistavat kuin tähdet,
aina ja ikuisesti.

2. LUKUKAPPALE

ILM. 20:11–21:1

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUISTA 20 JA 21

Minä näin suuren valkean valtaistuimen ja sen, joka sillä istuu. Hänen kasvojensa edestä pakenivat maa ja taivas, eikä niistä jäänyt jälkeäkään. Näin myös kuolleet, suuret ja pienet, seisomassa valtaistuimen edessä. Kirjat avattiin, avattiin myös elämän kirja, ja kuolleet tuomittiin sen perusteella, mitä kirjoihin oli merkitty, kukin tekojensa mukaan. Meri antoi kuolleensa, Kuolema ja Tuonela antoivat kuolleensa, ja kaikki heidät tuomittiin tekojensa mukaan. Kuolema ja Tuonela heitettiin tuliseen järveen. Tämä on toinen kuolema: tulinen järvi. Jokainen, jonka nimeä ei löytynyt elämän kirjasta, heitettiin tuohon tuliseen järveen.

Minä näin uuden taivaan ja uuden maan. Ensimmäinen taivas ja ensimmäinen maa olivat kadonneet, eikä merta ollut enää.

EVANKELIUMI

MATT. 25:31–46 (KS. 1. VUOSIKERTA)

VAIHTOEHTOISIA SAARNATEKSTEJÄ

JOH. 5:22–29

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 5

Jeesus sanoo:

»Isä itse ei tuomitse ketään, vaan hän on antanut kaiken tuomioval-
lan Pojalle, jotta kaikki kunnioittaisivat Poikaa niin kuin he kunnioittavat
Isää. Se, joka ei kunnioita Poikaa, ei kunnioita myöskään Isää, joka on
hänet lähettänyt.

Totisesti, totisesti: se, joka kuulee minun sanani ja uskoo minun lähet-
täjäni, on saanut ikuisen elämän. Hän ei joudu tuomittavaksi, vaan hän
on jo siirtynyt kuolemasta elämään. Totisesti, totisesti: tulee aika – ja se
on jo nyt – jolloin kuolleet kuulevat Jumalan Pojan äänen. Ne, jotka sen
kuulevat, saavat elää, sillä Isä, elämän lähde, on tehnyt myös Pojasta elä-
män lähteen. Isä on myös antanut hänelle tuomiovallan, koska hän on
Ihmisen Poika. Älkää ihmetelkö tätä! Tulee aika, jolloin kaikki, jotka le-
päävät haudoissaan, kuulevat hänen äänensä. He nousevat haudoistaan –
hyvää tehneet elämän ylösnousemukseen, paha tehneet tuomion ylösnouse-
mukseen.»

MATT. 13:47–50

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 13

Jeesus sanoi:

»Taivasten valtakunta on kuin nuotta, joka laskettiin mereen ja joka
keräsi kaikenlaisia kaloja. Kun se tuli täyteen, kalastajat vetivät sen ran-
taan, istuutuivat ja lajittelivat hyvät kalat koreihin mutta viskasivat huonot
pois. Samoin käy maailman lopussa: enkelit tulevat, erottavat pahat
vanhurskaista ja heittävät heidät tuliseen pätsiin. Siellä itketään ja kiris-
tellään hampaita.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Ikuinen Isä.

Poikasi astui kirkkautensa valtaistuimelle
ja hallitsee kaikkea Herrana ja Kuninkaana.
Säilytä kirkkosi Hengen luomassa ykseydessä
ja saata koko luomakunta palvoen kumartamaan häntä,
joka elää ja hallitsee sinun ja Pyhän Hengen kanssa
yhdessä jumaluudessa nyt ja ikuisesti.

2.

Kaikkivaltias, ikiaikainen Jumala.

Me katsomme tänään sitä päivää kohti,
jolloin Kristus tuomitsee elävät ja kuolleet.
Opeta meitä elämään tahtosi mukaan,
jotta saisimme silloin kuulla vapauttavan sanan.
Anna meidän nähdä kirkkautesi
ja päästä luoksesi ikuisen elämään.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Kristus, maailmankaikkeuden Herra.
Sinulle on meidän kaikkien tehtävä tili
siitä, mitä olemme tehneet ja jättäneet tekemättä.
Sinun tuomiosi yllättää meidät,
sillä sinä näet elämämme toisin kuin me itse.
Varjele meitä sokeudelta,
niin ettemme torjuisi sinua lähimmäisissämme.
Vastaa kaipaukseemme
ja anna meidän olla luonasi kirkkaudessa iankaikkisesti.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

4.

Pyhä ja vanhurskas Jumala.

Niin usein maailmassa poljetaan oikeus maahan
ja vääräys saa vallan.
Kiitos, että sinä olet oikeamielinen kaikissa teoissasi
ja viet totuuden lopulta voittoon.

Auta meitä elämään anteeksiantamuksesi varassa
ja noudattamaan kaikessa sinun tahtoasi.
Tätä pyydämme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

5.

Herramme Jeesus Kristus.
Katsomme tänään kohti täyttymyksen päivää,
jolloin olemme kirkkauden valtaistuimen edessä
ja näemme sinut kasvoista kasvoihin.
Jo nyt saamme opetella uutta laulua,
johon tuona päivänä yhdyimme kaikkien pyhien kanssa.
Auta meitä luottamaan siihen,
että sinun kuolemasi ja ylösnousemisesi
on tie taivaalliseen valtakuntaasi.
Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset
Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti.

6.

Pyhä Jumala.
Tänään, tuomiosunnuntaina, ajattelemme sinun pyhyyttäsi.
Sinussa ei ole mitään pimeyttä, syntiä eikä vääryyttä.
Sinä näet, millaisia me olemme.
Kiitos, että annat meille anteeksi.
Kiitos, että Jeesus kantoi ristillä syntimme ja kärsi tuomiomme.
Auta meitä koko elämämme ajan turvautumaan häneen.
Johdata meidät tämän elämän jälkeen
Jeesuksen luokse taivaaseen.

| ERITYISPYHÄT |

JOULUUN LIITTYVÄT ERITYISPYHÄT

Suomen evankelis-luterilainen kirkko viettää jouluajan ulkopuolella kolme pyhäpäivää, joiden ajankohta määräytyy joulusta. Ne ovat *kynttilänpäivä*, 40 päivää joulusta (2.2. tai sitä seuraavana sunnuntaina; jos se on laskiaissunnuntai, viikkoa aikaisemmin), *Marian ilmestyspäivä*, yhdeksän kuukautta ennen seuraavaa joulua (25.3., vietetään 22. ja 28.3. välisenä sunnuntaina; jos se on palmusunnuntai tai pääsiäinen, viikkoa ennen palmusunnuntaita) sekä *juhannuspäivä*, kuusi kuukautta ennen seuraavaa joulua (vietetään 20. ja 26.6. välisenä lauantaina). Näistä kynttilänpäivä ja Marian ilmestyspäivä ovat Kristus-juhlia, juhannus eli Johannes Kastajan päivä kuuluu Raamatun henkilöiden muistopäiviin.

KYNTTILÄNPÄIVÄ

Kristus, Jumalan kirkkauden säteily

Nimitys kynttilänpäivä juontaa siitä keskiaikaisesta tavasta, että tänä sunnuntaina vihittiin vuoden aikana kirkossa käytettävät kynttilät. Juhlan raamatullisena aiheena on Jeesus-lapsen tuominen temppeliin ja jumalallinen kirkkaus, joka hänessä tuli maailmaan ja ilmestyi meille. Siunatessaan lasta ja hänen vanhempiaan vanha Simeon ylistää Jumalaa pelastuksesta, jonka hän on valmistanut kaikille kansoille, ja valosta, jonka hän on antanut loistaa kansalleen Israelille.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen, maanantaista lauantaihin vihreä.

VIRSIUSITUKSET

A	48	Tänään jälleen Herran kansan
	540	Aurinko armas valollansa
	576	Maa hohtaa lumivaipassansa
Pv	49	Nyt, Herra, rauhaan mennä saan
	447	Kristus, valo maailman
	543	Valkeus iankaikkinen
Lisäksi	755	Oi, ilon lähde ja aurinkomme
	804	Suojele meitä, Herra, valvoessamme
	909	Ole kiitetty, Herra Jeesus Kristus
	912	Minun sydämeni on levollinen
	917:1–2, 8	Rukouksen liekki
	923	Silmäni aukaise, Jumalani

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Jumala, me kerromme temppelissä
sinun armollisista teoistasi.

Ps. 48:10

Psalmi:

Jumala, maan ääriin saakka kiiriköön sinun nimesi,
kaikukoon ylistyksesi!

Sinun kätesi on hyvyyttä täynnä.

Iloitkoon Siionin vuori, riemuitkoot Juudan kaupungit,
sillä sinun tuomiosi ovat oikeat.

Lähtekää, kulkekaa Siionin ympäri,
 laskekaa sen tornit.
 Katsokaa sen muureja,
 tutkikaa sen palatseja,
 niin että voitte kertoa tuleville polville:
 Suuri on Jumala!
 Hän on Jumalamme ajasta aikaan.
 Hän johdattaa meitä ainiaan.

Ps. 48:11–15

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Minä kumarrun pyhään temppeliisi päin
 ja kiitän sinun nimeäsi
 armosi ja uskollisuutesi tähden.
 (Suuri on sinun nimesi,
 luja on antamasi lupaus.)

Ps. 138:2

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 52:8–10

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 52

Kuulkaa! Vartijat kohottavat riemuhuudon,
 ja kaikki yhtyvät iloon,
 sillä omin silmin he näkevät,
 kuinka Herra palaa Siioniin.
 Puhjetkaa riemuun, te Jerusalemin rauniot,
 kaikki yhdessä iloitkaa!
 Herra on antanut kansalleen lohdutuksen,
 hän on lunastanut vapaaksi Jerusalemin!
 Herra on osoittanut pyhän käsivartensa voiman

kaikkien kansojen silmien edessä,
niin että maan kaikki ääret näkevät
pelastuksen, jonka meidän Jumalamme on tuonut.

2. LUKUKAPPALE

2. KOR. 3:18–4:6

TOISESTA KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUISTA 3 JA 4

Me kaikki, jotka kasvot peittämättöminä katselemme Herran kirkkautta kuin kuvastimesta, muutumme saman kirkkauden kaltaisiksi, kirkkaudesta kirkkauteen. Tämän saa aikaan Herra, joka on Henki.

Kun meillä Jumalan armosta on tällainen palveluvirka, me emme lanistu. Olemme hylänneet kaiken salakähmäisen, emme toimi petollisesti emmekä vääritele Jumalan sanaa, vaan tuomme esiin totuuden ja toivomme, että jokainen omassatunnossaan arvioi meidät Jumalan edessä. Jos meidän julistamamme evankeliumi on peitossa, se on peitossa niiltä, jotka joutuvat kadotukseen. Tarkoitin niitä, joiden mielen tämän maailman jumala on sokaissut, niin että he epäuskossaan eivät näe Kristuksen evankeliumin kirkkaudesta säteilevää valoa, Kristuksen, joka on Jumalan kuva. Emmehän me julista sanomaa itsestämme vaan Jeesuksesta Kristuksesta: Jeesus on Herra, ja hän on lähettänyt meidät palvelemaan teitä. Jumala, joka sanoi: »Tulkoon pimeyteen valo», valaisi itse meidän sydämemme. Näin Jumalan kirkkaus, joka säteilee Kristuksen kasvoilta, opitaan tuntemaan, ja se levittää valoaan.

EVANKELIUMI

LUUK. 2:22–33

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 2

Kun tuli päivä, jolloin heidän Mooseksen lain mukaan piti puhdistautua, he menivät Jerusalemiin viedäkseen lapsen Herran eteen, sillä Herran laissa sanotaan näin: »Jokainen poikalapsi, joka esikoisena tulee äitinsä kohdusta, on pyhitettävä Herralle.» Samalla heidän piti tuoda Herran laissa säädetty uhri, »kaksi metsäkyyhkyä tai kyyhkysenpoikaa».

Jerusalemmissä eli hurskas ja jumalaapelkäävä mies, jonka nimi oli Simeon. Hän odotti Israelille luvattua lohdutusta, ja Pyhä Henki oli hänen yllään. Pyhä Henki oli hänelle ilmoittanut, ettei kuolema kohtaa häntä ennen kuin hän on nähnyt Herran Voidellun. Hengen johdatuksesta hän tuli temppeliin, ja kun Jeesuksen vanhemmat toivat lasta sinne tehdäkseen sen, mikä lain mukaan oli tehtävä, hän otti lapsen käsivarsilleen, ylisti Jumalaa ja sanoi:

– Herra, nyt sinä annat palvelijasi rauhassa lähteä,
niin kuin olet luvannut.

Minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuksesi,
jonka olet kaikille kansoille valmistanut:

valon, joka koittaa pakanakansoille,

kirkkauden, joka loistaa kansallesi Israelille.

Jeesuksen isä ja äiti olivat ihmeissään siitä, mitä hänestä sanottiin.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 33:18–23

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 33

Mooses sanoi Herralle: »Anna minun nähdä kunniasi.» Herra sanoi: »Minä annan kirkkauteni kulkea sinun ohitsesi ja lausun sinun edessäsi nimen Jahve. Minä annan anteeksi kenelle tahdon ja armahdan kenet tahdon.» Herra sanoi vielä: »Sinä et voi nähdä minun kasvojani, sillä yksikään ihminen, joka näkee minut, ei jää eloon.» Sitten Herra sanoi: »Näetkö tämän paikan vieressäni? Asetu tämän kallion luo. Kun minun kirkkauteni kulkee ohi, minä asetan sinut kallionkoloon ja suojaan sinua kämmenelläni, kunnes olen kulkenut ohi. Sitten otan käteni pois ja saat nähdä minut takaapäin, mutta minun kasvojani ei kukaan saa nähdä.»

2. LUKUKAPPALE

1. TIM. 6:13–16

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ TIMOTEUKSELLE, LUVUSTA 6

Jumala, kaiken elämän lähde, ja Kristus Jeesus, joka Pontius Pilatuksen edessä antoi todistuksensa ja lausui hyvän tunnustuksen, ovat todistajiani, kun kehotan sinua: hoida sinulle määrättyä tehtävää tahrattomasti ja moitteettomasti siihen saakka, kun Herramme Jeesus Kristus ilmestyy. Sen antaa aikanaan tapahtua

ylistettävä ja yksin hallitseva Jumala,

kuninkaiden Kuningas ja herrojen Herra.

Hän yksin on kuolematon,

hän asuu valossa, jota ei voi lähestyä.

Häntä ei yksikään ihminen ole nähnyt eikä voi nähdä.

Hänen on kunnia ja ikuinen valta. Amen.

EVANKELIUMI

LUUK. 2:22–33 (KS. 1. VUOSIKERTA)

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

MAL. 3:1–2

MALAKIAN KIRJASTA, LUVUSTA 3

– Minä lähetän sanansaattajani
raivaamaan edelläni tietä.
Ja aivan äkkiä tulee temppeliinsä
Valtias, jota te odotatte,
ja Liiton enkeli, jota te kaipaatte.
Hän saapuu,
sanoo Herra Sebaot.
Kuka voi kestää sen päivän,
jolloin hän tulee,
kuka voi seistä horjumatta,
kun hän ilmestyy?
Sillä hän on kuin ahjon hehku,
hän puhdistaa kuin vahvin lipeä.

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 1:5–7

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 1

Tämä on se sanoma, jonka olemme häneltä kuulleet ja jonka julistamme teille: Jumala on valo, hänessä ei ole pimeyden häivää. Jos sanomme elävämme hänen yhteydessään mutta vaellamme pimeässä, me valehtelemme emmekä seuraa totuutta. Mutta jos me vaellamme valossa, niin kuin hän itse on valossa, meillä on yhteys toisiimme ja Jeesuksen, hänen Poikansa, veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä.

EVANKELIUMI

LUUK. 2:22–33 (KS. 1. VUOSIKERTA)

VAIHTOEHTOISIA SAARNATEKSTEJÄ

JOH. 1:14–18

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 1

Sana tuli lihaksi
 ja asui meidän keskellämme.
 Me saimme katsella hänen kirkkauttaan,
 kirkkautta, jonka Isä ainoalle Pojalle antaa.
 Hän oli täynnä armoa ja totuutta.

Johannes todisti hänestä ja huusi: »Hän on se, josta sanoin: Minun jälkeeni tuleva kulkee edelläni, sillä hän on ollut ennen minua.»

Hänen täyteydestään me kaikki olemme saaneet,
 armoa armon lisäksi.

Lain välitti Mooses,
 armon ja totuuden toi Jeesus Kristus.
 Jumalaa ei kukaan ole koskaan nähnyt.
 Ainoa Poika, joka itse on Jumala
 ja joka aina on Isän vierellä,
 on opettanut meidät tuntemaan hänet.

JOH. 12:35–36

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 12

Jeesus sanoi: »Vielä hetken aikaa valo on teidän keskellänne. Kulkekaa niin kauan kuin teillä on valo, ettei pimeys saisi teitä valtaansa. Joka kulkee pimeässä, ei tiedä, minne on menossa. Niin kauan kuin teillä on valo, uskokaa valoon, jotta teistä tulisi valon lapsia.» Tämän sanottuaan Jeesus lähti ja poistui heidän näkyvistään.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias, iankaikkinen Jumala.
Ainoa Poikasi tuotiin pienenä lapsena eteesi temppeliin,
niin kuin laki määräsi.
Me kiitämme sinua siitä, että hän on meidän pelastajamme.
Rohkaise meitä, lapsiasi,
tulemaan pyhien kasvojesi eteen anteeksiantoosi turvaten.
Valaise ja lohduta meitä sanallasi.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Kirkkauden Jumala,
joka lähetit ainoan Poikasi maailman valoksi.
Kiitos siitä, että lupauksesi ovat täyttyneet
ja saamme Simeonin tavoin katsella hänen kirkkauttaan.
Anna seurakuntasi olla valona maailmalle,
niin että sanoma Kristuksesta leviäisi maan ääriin
ja kaikki kansat näkisivät hänessä pelastuksen.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

3.

Jumala, Isämme ja Luojamme.
Sinä sanoit jo aikojen alussa:
»Tulkoon valo.»
Me kiitämme sinua kirkkaudesta,
jonka olemme nähneet
Pojassasi Jeesuksessa Kristuksessa,
ja pyydämme:
Varjele meidät maailman pimeydeltä
ja epäuskon sokeudelta.
Anna Kristuksen evankeliumin säteillä
elämäämme päivä päivältä kirkkaammin,
kunnes näemme Vapahtajamme kasvoista kasvoihin.
Tätä rukoilemme hänen nimessään.

4.

Taivaallinen Isämme,
me kiitämme sinua siitä,
että lähetit Poikasi valoksi maailmaan.
Anna sanasi valaista tiemme.
Täytä jumalanpalveluksemme
ja koko elämämme
taivaallisen kirkkautesi heijastuksella.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

5.

Pyhä Jumala.
Sinä täytit lupauksesi.
Vastasit vuosisatoja kestäneeseen odotukseen.
Lähetit maailmaan Messiaan,
oman Poikasi Jeesuksen.
Kiitos ihmeellisestä lahjastasi.
Kiitos, että maailman Vapahtaja
aloitti elämänsä pienenä vauvana
niin kuin muutkin ihmiset.
Auta meitäkin näkemään Jeesus-lapsessa sinun kirkkautesi.
Kiitos, että olet antanut hänet valoksi koko maailmalle.
Ylistys sinulle ikuisesti.

MARIAN ILMESTYSPÄIVÄ

Herran palvelijatar

Tämän pyhäpäivän aiheena on enkeli Gabrielin ilmestyminen neitsyt Marialle ilmoittamaan Jeesuksen syntymisestä. Tästä tulee myös juhlan nimi eri kielissä. Marian saamassa lupauksessa näkyy Jumalan armon koko rikkaus.

Monien Vanhan testamentin henkilöiden tavoin Maria asettuu kokonaan Jumalan käytettäväksi. Hän tekee sen tietoisesti ja ilmaisee oman suostumuksensa: »Minä olen Herran palvelijatar. Tapahtukoon minulle niin kuin sanoit.»

Vanhastaan kirkko on viettänyt myös Marian käyntipäivää (2.7.). Silloin on muisteltu Marian vierailua Johannes Kastajan äidin Elisabetin luona (Luuk. 1:36–55). Tämä muistopäivä poistui kalenteristamme v. 1772. Mainittu evankeliumi on otettu Marian ilmestyspäivän 2. ja 3. vuosikerran evankeliumiteksteiksi.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen, maanantaista lauantaihin violetti tai sininen.

VIRISUOSITUKSET

A	52	Maria, Herran äiti
	256	Kristus, Jumalan Poika
Pv	50	Jumalaa kiittää sieluni
	51	Kaikki ilon lähteet puhkeavat
	53	Nuori neitsyt Maria
Lisäksi	753	Herrani suuruutta nyt ylistän
	803	Kristusta, Vapahtajaamme
	934:1–3	Profeetat aikanaan
	937	Ole tervehditty täällä

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Sydämeni riemuitsee Herrasta,
Herra nostaa minun pääni pystyyn.

1. SAM. 2:1

Psalmi:

Ylistäkää Herran nimeä,
ylistäkää, te Herran palvelijat!

Siunattu olkoon Herran nimi nyt ja aina!
 Idän ääriltä kaukaiseen länteen saakka
 kaikukoon Herran nimen ylistys!
 Herra on korkea, kaikkien kansojen valtias,
 yli taivaitten kohoaa hänen kirkkautensa.
 Onko ketään Herran, meidän Jumalamme, vertaista?
 Hän istuu valtaistuimellaan korkeuksissa
 mutta näkee alas maan syvyyksiin.
 Ei ole taivaassa, ei maassa ketään hänen vertaistaan!
 Hän nostaa köyhän tomusta, hän kohottaa kurjan loasta
 ja asettaa hänet ylhäisten joukkoon,
 kansansa ylimysten vierelle.

PS. 113:1–8

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Ole tervehditty, Maria, sinä armon saanut!
 Herra kanssasi!
 Siunattu olet sinä, naisista siunatuin,
 ja siunattu sinun kohtusi hedelmä!

LUUK. 1:28, 42

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 7:10–14

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 7

Herra puhui jälleen Ahasille ja sanoi hänelle: »Pyydä Herralta, Jumalaltasi, todisteeksi merkki, pyydä vaikka tuonelan syvyydestä tai taivaan korkeudesta.» Mutta Ahas vastasi: »En pyydä. En pane Herraa koetukselle.»

Niin Jesaja sanoi:

»Kuule siis, sinä Daavidin kuningassuku! Eikö riitä, että te loputtomiin

koettelette ihmisten kärsivällisyyttä, kun haluatte koetella vielä Jumalan, minun Jumalani, kärsivällisyyttä? Sen tähden Herra antaa itse teille merkin: neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan ja antaa hänelle nimen Immanuel.»

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 9:2–8

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 9

Minulla on sydämessäni raskas suru ja lakkaamaton tuska. Toivoisin suorastaan, että itse olisin kirottu ja erotettu Kristuksen yhteydestä, jos se vain auttaisi veljiäni, oman kansani jäseniä. Ovathan he israelilaisia, jotka Jumala on ottanut lapsikseen ja joille hän on antanut kirkkautensa. Heidän kanssaan hän on tehnyt liitot, heille hän on antanut lain, jumalanpalveluksen ja lupaukset. Heidän ovat kantaisät, heistä on Kristus ihmisenä lähtöisin, hän, joka on kaiken yläpuolella, ikuisesti ylistetty Jumala, aamen!

Jumalan sana ei ole voinut raueta tyhjiin. Eivät kaikki israelilaiset kuulu tosi Israeliin, eivätkä kaikki Abrahamin jälkeläiset ole oikeita Abrahamin lapsia. Onhan sanottu: »Vain lisäkin jälkeläisiä sanotaan sinun lapsiksesi.» Tämä tarkoittaa, etteivät Jumalan lapsia ole luonnolliset jälkeläiset vaan että jälkeläisiksi luetaan lupauksen voimasta syntyneet lapset.

EVANKELIUMI

LUUK. 1:26–38

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 1

Kun Elisabet oli kuudennella kuukaudellaan, Jumala lähetti enkeli Gabrielin Nasaretin kaupunkiin Galileaan neitsyen luo, jonka nimi oli Maria. Maria oli kihlattu Daavidin sukuun kuuluvalla Joosefille. Enkeli tuli sisään hänen luokseen ja sanoi: »Ole tervehditty, Maria, sinä armon saanut! Herra kanssasi!» Nämä sanat saivat Marian hämmennyksiin, ja hän ihmetteli, mitä sellainen tervehdys mahtoi merkitä. Mutta enkeli jatkoi: »Älä pelkää, Maria, Jumala on suonut sinulle armonsa. Sinä tulet raskaaksi ja synnytät pojan, ja sinä annat hänelle nimeksi Jeesus. Hän on oleva suuri, häntä kutsutaan Korkeimman Pojaksi, ja Herra Jumala antaa hänelle hänen isänsä Daavidin valtaistuimen. Hän hallitsee Jaakobin sukua ikuisesti, hänen kuninkuudellaan ei ole loppua.» Maria kysyi enkeliltä: »Miten se on mahdollista? Minähän olen koskematon.» Enkeli vastasi: »Pyhä Henki tulee sinun yllesi, Korkeimman voima peittää sinut

varjollaan. Siksi myös lapsi, joka syntyy, on pyhä, ja häntä kutsutaan Jumalan Pojaksi. Ja tiedä tämä: Myös sukulaisesi Elisabet kantaa poikalasta, vaikka on jo vanha. Hän on jo kuudennella kuukaudella – hän, jota on pidetty hedelmättömänä! Jumalalle ei mikään ole mahdotonta.» Silloin Maria sanoi: »Minä olen Herran palvelijatar. Tapahtukoon minulle niin kuin sanoit.» Niin enkeli lähti hänen luotaan.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 3:8–15

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Kun iltapäivä viileni, he kuuluivat Jumalan kävelevän puutarhassa. Silloin mies ja nainen menivät Jumalaa piiloon puutarhan puiden sekaan. Herra Jumala huusi miestä ja kysyi: »Missä sinä olet?» Mies vastasi: »Minä kuulin sinun askeleesi puutarhassa. Minua pelotti, koska olen alasti, ja siksi piilouduin.» Herra Jumala kysyi: »Kuka sinulle kertoi, että olet alasti? Oletko syönyt siitä puusta, josta minä kielsin sinua syömästä?» Mies vastasi: »Nainen, jonka sinä annoit minulle kumppaniksi, antoi minulle sen puun hedelmän, ja minä söin.» Silloin Herra Jumala sanoi naiselle: »Mitä oletkaan tehnyt!» Nainen vastasi: »Käärme minut petti, ja minä söin.»

Herra Jumala sanoi käärmeelle:

– Koska tämän teit, olet kirottu.

Toisin kuin muut eläimet,
karja ja pedot,
sinun on madeltava vatsallasi
ja syötävä maan tomua
niin kauan kuin elät.

Ja minä panen vihan sinun ja naisen välille
ja sinun sukusi ja hänen sukunsa välille:
ihminen on iskevä sinun pääsi murskaksi,
ja sinä olet iskevä häntä kantapäähän.

2. LUKUKAPPALE

GAL. 4:3–7

KIRJEESTÄ GALATALAISILLE, LUVUSTA 4

Niin kauan kuin olimme alaikäisiä, olimme maailman alkuvoimien orjia. Mutta kun aika oli täyttynyt, Jumala lähetti tänne Poikansa. Naisesta hän syntyi ja tuli lain alaiseksi lunastaakseen lain alaisina elävät vapaiksi, että me pääsisimme lapsen asemaan. Ja koska tekin olette Jumalan lapsia, hän on lähettänyt meidän kaikkien sydämiin Poikansa Hengen, joka huutaa: »Abba! Isä!» Sinä et siis enää ole orja vaan lapsi. Ja jos kerran olet lapsi, olet myös perillinen, Jumalan tahdosta.

EVANKELIUMI

LUUK. 1:39–45

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 1

Muutaman päivän kuluttua Maria lähti matkaan ja kiiruhti Juudean vuoriseudulla olevaan kaupunkiin. Hän meni Sakariaan taloon ja tervehti Elisabetia. Kun Elisabet kuuli Marian tervehdyksen, hypähti lapsi hänen kohdussaan ja hän täyttyi Pyhällä Hengellä. Hän huusi kovalla äänellä ja sanoi: »Siunattu olet sinä, naisista siunatuin, ja siunattu sinun kohtusi hedelmä! Kuinka minä saan sen kunnian, että Herrani äiti tulee minun luokseni? Samalla hetkellä kun tervehdyksesi tuli korviini, lapsi hypähti riemusta kohdussani. Autuas sinä, joka uskoit! Herran sinulle antama lupaus on täyttyvä!»

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. SAM. 2:1–2, 6–9

ENSIMMÄISESTÄ SAMUELIN KIRJASTA, LUVUSTA 2

Hanna rukoili sanoen:

– Sydämeni riemuitsee Herrasta,
 Herra nostaa minun pääni pystyyn.
 Minä voin rohkeasti vastata vihollisilleni,
 sinun avustasi minä iloitsen.
 Vain Herra on pyhä, ei ole toista,
 meidän Jumalamme yksin on luja kallio.
 Herra lähettää kuoleman ja antaa elämän,

vie alas tuonelaan ja nostaa sieltä.
 Herra tekee köyhäksi ja antaa rikkauden,
 painaa maahan ja kohottaa.
 Hän ylentää tomusta mitättömän
 ja korottaa tuhkasta köyhän,
 sijoittaa heidät ylhäisten joukkoon
 ja antaa heille kunniasijan.
 Maan perustukset ovat Herran,
 niiden varaan hän on laskenut maan.
 Hän pitää huolen omiensa askelista,
 mutta pahat joutuvat pimeyteen.
 Omin voimin ei yksikään menesty.

2. LUKUKAPPALE

ROOM. 8:1–4

KIRJEESTÄ ROOMALAISILLE, LUVUSTA 8

Mikään kadotustuomio ei siis kohtaa niitä, jotka ovat Kristuksessa Jeesuksessa. Hengen laki, joka antaa elämän Kristuksen Jeesuksen yhteydessä, on näet vapauttanut sinut synnin ja kuoleman laista. Jumala teki sen, mihin laki ei pystynyt, koska se oli ihmisen turmeltuneen luonnon vuoksi voimaton. Syntien sovittamiseksi hän lähetti tänne oman Poikansa syntisten ihmisten kaltaisena. Näin hän tuomitsi ihmisessä ihmisten synnin, jotta meissä, jotka elämme Hengen emmekä lihamme mukaista elämää, toteutuisi lain vaatima vanhurskaus.

EVANKELIUMI

LUUK. 1:46–55

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 1

Maria sanoi:

– Minun sieluni ylistää Herran suuruutta,
 minun henkeni riemuitsee Jumalasta, Vapahtajastani,
 sillä hän on luonut katseensa vähäiseen palvelijaansa.
 Tästedes kaikki sukupolvet ylistävät minua autuaaksi,
 sillä Voimallinen on tehnyt minulle suuria tekoja.
 Hänen nimensä on pyhä,
 polvesta polveen hän osoittaa laupeutensa
 niille, jotka häntä pelkäävät.
 Hänen kätensä on tehnyt mahtavia tekoja,

hän on lyönyt hajalle
ne, joilla on ylpeät ajatukset sydämessään.
Hän on syössyt vallanpitäjät istuimiltaan
ja korottanut alhaiset.
Nälkäiset hän on ruokkinut runsain määrin,
mutta rikkaat hän on lähettänyt tyhjin käsin pois.
Hän on pitänyt huolen palvelijastaan Israelista,
hän on muistanut kansaansa ja osoittanut laupeutensa
Abrahamille ja hänen jälkeläisilleen, ajasta aikaan,
niin kuin hän on isillemme luvannut.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Taivaallinen Isä,
sinä valitsit neitsyt Marian Vapahtajamme äidiksi.
Täytä meidät armollasi,
että mekin hänen laillaan suostuisimme tahtoosi.
Lahjoita sydämiimme ilo siitä,
että Poikasi Jeesus Kristus syntyi ihmiseksi
ja vapautti meidät synnin ja kuoleman vallasta.
Ylistämme häntä,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa hallitsee iankaikkisesti.

2.

Jumala, taivaallinen Isämme,
me emme ole itsemme omat,
me kuulumme sinulle.
Valmista meidät tekemään Marian tavoin,
mitä sinä tahdot,
kohtasipa meitä ilo tai suru,
olimmepa terveitä tai sairaita.
Jätämme sinun haltuusi ajallisen elämämme,
kuoleman hetken ja ikuisuutemme.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

3.

Taivaallinen Isämme.

Sinä annoit ainoan Poikasi
syntyä ihmiseksi neitsyt Mariasta.

Me kiitämme sinua siitä,
että olet hänen kauttaan täyttänyt lupauksesi
ja antanut meille Pojassasi uuden elämän.

Varjele sisintämme,
ettei Henkesi valo sammuisi.

Auta meitä Marian tavoin suostumaan tahtoosi.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

4.

Jumala, taivaallinen Isämme.

Auta sydäntämme olemaan niin hiljaa,
että voimme kuulla, mitä sinä meille sanot.

Auta meitä olemaan nöyriä,
että voit käyttää meitä palveluksessasi.

Auta meitä tulemaan puhdassydämisiksi,
että saamme nähdä sinut.

Tee meidät niin pieniksi,
ettei meidän koskaan tarvitse kääntyä
siltä ahtaalta portilta, joka vie valoon ja vapauteen.

Muistuta meitä siitä,
että kaikki on sinun suurta armoasi.

Kiitos, Isä, uskollisuudestasi.

Ylistämme sinua Poikasi Jeesuksen Kristuksen tähden.

5.

Rakas taivaallinen Isämme.

Kiitos, että sinä valitsit Jeesuksen äidiksi juuri Marian.

Hän ei ollut rikas, kuuluisa eikä arvostettu.

Kuitenkin sinä annoit hänelle suuren tehtävän.

Kiitos, että Maria luotti sinuun

ja otti tehtävän vastaan.

Anna meillekin tehtäviä,
joilla voimme palvella sinua.

Kuule meitä Poikasi Jeesuksen tähden.

JUHANNUSPÄIVÄ

JOHANNES KASTAJAN PÄIVÄ

Tien raivaaja

Johannes Kastajalle omistetuista juhlista säilyi meillä uskonpuhdistuksen jälkeen erillisenä pyhäpäivänä vain hänen syntymäpäivänsä eli juhannus 24. kesäkuuta. Juhlaa on vietetty 400-luvun alkupuolelta lähtien. Sen ajankohta perustuu käsitykseen, että Johannes syntyi kuusi kuukautta ennen Jeesusta. Juhlan raamatullinen lähtökohta on Luuk. 1:26, 36. Pelastushistoriallisesti juhannus viittaa seuraavaan jouluun. Nykyisin juhannusta vietetään kesäkuun 19. päivää seuraavana lauantaina.

Saamansa nimen (Johannes = Jumala on armollinen) mukaisesti Johannes julisti Jumalan armollista hyvyyttä, pelastusta ja syntien anteeksiantamista.

Kirkko on viettänyt vanhastaan myös Johannes Kastajan mestauspäivää (29.8.). Sen evankeliumiteksti (Mark. 6:14–29) on otettu vaihtoehtoiseksi saarnatekstiksi.

Kirkollisen aiheen lisäksi juhannukseen sisältyy Suomessa kansallisen juhlan (Suomen lipun päivä) ja keskikesän luonnonjuhlan aineksia.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen.

VIRISUOSITUKSET

A	571	Jo joutui armas aika
Pv	258	Kiitetty olkoon Jumala
	259	Kiitetty Herra, joka kansallensa
	572	Taas kukkasilla kukkulat
	574	On kaunis synnyinmaamme
Lisäksi	750	Ylistetty olkoon Herra
	751	Soikoon kiitos Jumalalle
	801	Meidän Jumalamme armahtaa meitä hyvydessään
	962	Jeesus, metsän heleydessä
	967	Nousta sain aamuun

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Jo ennen syntymääni Herra kutsui minut.
 Kun vielä olin äitini kohdussa,
 hän antoi minulle nimen.
 Hän sanoi minulle: »Sinä olet minun palvelijani.»

JES. 49:1, 3

Psalmi:

Hyvä on kiittää Herraa,
 laulaa ylistystä sinun nimellesi, Korkein.
     Hyvä on aamulla kertoa armostasi
     ja illalla uskollisuudestasi
 harpun ja lyyran sävelin,
 kymmenen kielen helkkyessä.
     Herra, sinä ilahdutat minua teoillasi,
     minä riemuitsen sinun kättesi töistä.
 Kuinka suuret ovatkaan sinun tekosi, Herra,
 kuinka syvät sinun ajatuksesi!

PS. 92:2–6

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Sinua, lapsi, kutsutaan Korkeimman profeetaksi.
 Sinä käyt Herran edellä ja raivaat hänelle tien.

LUUK. 1:76

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 40:1–8

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 40

– Lohduttakaa, lohduttakaa minun kansaani,
sanoo teidän Jumalanne.

Puhukaa lempeästi Jerusalemile
ja kertokaa sille,
että sen pakkotyö on päättynyt,
että sen syyllisyys on sovitettu,
sillä kaksin verroin on Herran käsi sitä kurittanut
kaikista sen synneistä.

Ääni huutaa:

– Raivatkaa autiomaahan
Herralta tie!
Tasoittakaa yli aron
valtatie meidän Jumalallemme!
Täyttykööt notkot,
alentukoot huiput,
mäet madaltukoot,
vuorten louhikot tasoittukoot!
Herran kunnia ilmestyy,
kaikki saavat sen nähdä.
Näin on Herra puhunut.

Ääni sanoo:

– Julista!
Ja minä kysyn:
– Mitä minun pitää julistaa?
– Ihminen on kuin ruoho,
ihmisen kauneus kuin kedon kukka!
Ruoho kuivuu, kukka lakastuu,
kun Herran henkäys koskettaa sitä.
Niin! Ruohoa ovat ihmiset.
Ruoho kuivuu, kukka lakastuu,
mutta meidän Jumalamme sana pysyy iäti.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 13:23–26

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 13

Apostoli Paavali puhui synagogassa:

»Daavidin jälkeläisistä Jumala on lupauksensa mukaan antanut Israelille Pelastajan, Jeesuksen. Hänen edellään kulki Johannes, joka julisti Israelin kansalle, että kaikkien tuli kääntyä ja ottaa kaste. Kun Johannes oli matkansa päässä, hän sanoi: 'En minä ole se, joksi te minua luulette. Minun jälkeeni tulee toinen, jonka kenkiäkään minä en kelpaa riisumaan.'

Veljet, Abrahamin jälkeläiset, ja te muut, jotka pelkäätte Jumalaa! Juuri meille on lähetetty sanoma tästä Pelastajasta.»

EVANKELIUMI

LUUK. 1:57–66

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 1

Elisabetin aika tuli, ja hän synnytti pojan. Kun naapurit ja sukulaiset kuulivat suuresta laupeudesta, jonka Herra oli hänelle osoittanut, he iloitsivat yhdessä hänen kanssaan. Kahdeksantena päivänä kokoonnuttiin ympärileikkaamaan lasta. Muut tahtoivat antaa hänelle isän mukaan nimeksi Sakarias, mutta hänen äitinsä sanoi: »Ei, hänen nimekseen tulee Johannes.» Toiset sanoivat: »Eihän sinun suvussasi ole ketään sen nimistä.» He kysyivät viittomalla isältä, minkä nimen hän tahtoi antaa lapselle. Sakarias pyysi kirjoitustaulun ja kirjoitti siihen: »Hänen nimensä on Johannes.» Kaikki hämmästyivät. Samalla hetkellä Sakarias sai puhekykynsä takaisin, ja hän puhkesi ylistämään Jumalaa.

Sillä seudulla joutuivat kaikki pelon valtaan, ja näistä tapahtumista puhuttiin laajalti koko Juudean vuoriseudulla. Ne, jotka niistä kuulivat, painoivat kaiken mieleensä ja sanoivat: »Mikähän tästä lapsesta tulee?» Sillä Herran käsi oli hänen yllään.

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 51:3–6

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 51

Yhä Herra lohduttaa Siionia
ja armahtaa sen rauniomaita.

Hän muuttaa aution maan Eedenin puutarhan kaltaiseksi
ja aron kuin Herran paratiisiksi.
Siellä on oleva ilo ja riemu,
siellä kaikuu soitto ja ylistyslaulu.

Kuuntele minua, kansani,
kansakunnat, tarkatkaa sanojani,
sillä laki on minusta lähtöisin,
minä säädän oikeuteni kansojen valoksi.
Minun vanhurskauteni on lähellä,
minä tuon pelastuksen
ja luja käteni jakaa kansoille oikeutta.
Kaukaiset rannat ikävöivät minua,
minun vahvaa kättäni ne odottavat.
Kohottakaa katseenne taivasta kohden,
katselkaa alhaalla leviävää maata!
Taivas hajoaa kuin savu
ja maa ratkeaa kuin kulunut vaate,
sen asukkaat kuolevat kuin kärpäset.
Mutta minun pelastukseni pysyy iäti
eikä minun vanhurskauteni murene.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 14:15–17

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 14

»Me julistamme teille hyvää sanomaa ja kehotamme teitä luopumaan näistä tyhjänpäiväisistä jumalista ja kääntymään elävän Jumalan puoleen, hänen, joka on luonut taivaan ja maan ja meren ja kaiken, mitä niissä on. Menneiden sukupolvien aikana hän on sallinut kaikkien kansojen kulkea omia teitään, mutta silti hän ei ole jättänyt antamatta todistusta itsestään. Hän on tehnyt teille hyvää, hän on antanut vettä taivaalta ja sadon ajallaan, hän on ravinnut teidät ja täyttänyt teidät ilolla.»

EVANKELIUMI

LUUK. 1:57–66 (KS. 1. VUOSIKERTA)

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 45:8–12

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 45

Vihmokoon taivas,
virratkoon oikeus ylhäältä pilvistä,
avautukoon maa ja kasvakoon pelastuksen hedelmää
ja versokoon vanhurskaus!
Minä, Herra, olen tämän luonut.

Voi ihmistä, joka riitelee luojaansa vastaan,
voi ruukunsirpaletta sirpaleitten joukossa!
Sanooko savi muovaajalleen: »Mitä sinä pystyt tekemään?»
Sanooko teos tekijälleen: »Ei sinulla ole taitajan kättä.»
Voi sitä, joka sanoo isälle: »Sinäkö muka pystyit siittämään?»
ja äidille: »Sinäkö muka synnytit?»

Näin sanoo Herra, Israelin Pyhä,
hän, joka on Israelin luonut:
– Tekö vaatisitte minut tilille lapsistani,
tekö antaisitte minulle neuvoja ja ohjeita
omien kätenni töistä?

Minä tein maan
ja loin ihmisen sitä asumaan.
Minä levitin käsilläni auki taivaan
ja käskyilläni ohjasin sen joukkoja.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 19:1–6

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 19

Paavali vaelsi ylänköseutujen halki ja tuli Efesokseen. Hän tapasi siellä muutamia opetuslapsia ja kysyi heiltä: »Saitteko Pyhän Hengen, kun tulitte uskoon?» »Emme me ole kuulleetkaan mistään Pyhästä Hengestä», nämä vastasivat. »Millä kasteella teidät sitten on kastettu?» kysyi Paavali. He vastasivat: »Johanneksen kasteella.» Silloin Paavali sanoi: »Johannes tosin kastoi vedellä parannukseen, mutta hän kehotti ihmisiä uskomaan toiseen, joka oli tuleva hänen jälkeensä, Jeesukseen.» Tämän kuultuaan he ottivat kasteen Herran Jeesuksen nimeen, ja kun Paavali pani kätensä heidän päälleen, Pyhä Henki tuli heihin ja he puhuivat kielillä ja profetoivat.

EVANKELIUMI

LUUK. 1:57–66 (KS. 1. VUOSIKERTA)

VAIHTOEHTOISIA SAARNATEKSTEJÄ

MARK. 6:14–29

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 6

Kuningas Herodeskin kuuli Jeesuksesta, sillä hänen nimensä tunnettiin jo laajalti. Ihmiset sanoivat: »Johannes Kastaja on herännyt kuolleista, siksi hänessä vaikuttavat nuo voimat.» Toiset sanoivat, että hän oli Elia, toiset, että hän oli profeetta, sellainen kuin profeetat olivat olleet. Kun Herodes kuuli Jeesuksesta, hän sanoi: »Johannes, se mies, jonka minä mestautin, on herännyt kuolleista.»

Herodes oli näet pidättänyt Johanneksen, pannut hänet kahleisiin ja teljennyt vankilaan. Tämän hän oli tehnyt veljensä Filippoksen vaimon Herodiaan tähden. Hän oli nainut Herodiaan, mutta Johannes oli sanonut hänelle: »Sinun ei ole lupa elää veljesi vaimon kanssa.» Herodias ei sietänyt Johannesta ja olisi halunnut tappaa hänet, mutta ei voinut, koska Herodes pelkäsi Johannesta. Herodes tiesi hänet hurskaaksi ja pyhäksi mieheksi ja suojeli häntä. Hän kuunteli Johannesta mielellään, vaikka tämän puheet usein jäivätkin vaivaamaan häntä.

Sopiva tilaisuus Herodiaalle tarjoutui, kun Herodes syntymäpäivänään järjesti pidot hovierhoilleen ja sotaväen päälliköille sekä Galilean johtomiehille. Herodiaan tytär tuli silloin sisään ja tanssi, ja Herodes ja hänen pöytävieraansa olivat ihastuksissaan. Kuningas sanoi tyttölle: »Pyydä minulta mitä vain tahdot, niin minä annan sen sinulle.» Ja hän lupasi ja vannoi: »Mitä ikinä minulta pyydät, sen minä sinulle annan, vaikka puolet valtakuntaani.» Tyttö meni ulos ja kysyi äidiltään: »Mitä minä pyytäisin?» Äiti vastasi: »Pyydä Johannes Kastajan päätä.» Tyttö kiiruhti heti takaisin kuninkaan luo ja sanoi: »Tahdon, että annat minulle nyt heti vadilla Johannes Kastajan pään.»

Kuningas tuli pahoille mielin, mutta koska hän oli vieraittensa kuullen vannonut valan, hän ei voinut vastata kieltävästi. Hän antoi heti pyövelille käskyn, että tämän oli tuotava Johanneksen pää. Pyöveli meni vankilaan ja mestasi siellä Johanneksen. Sitten hän toi pään vadilla ja antoi sen tyttölle, ja tyttö antoi pään äidilleen.

Kun Johanneksen opetuslapset kuulivat tästä, he tulivat hakemaan ruumiin ja veivät sen hautaan.

LUUK. 1:67–79

EVANKELIUMISTA LUUKKAAN MUKAAN, LUVUSTA 1

Sakarias, lapsen isä, täyttyi Pyhällä Hengellä ja puhui profeetallisin sanoin:

– Ylistetty olkoon Herra, Israelin Jumala!
 Armossaan hän on katsonut kansansa puoleen
 ja valmistanut sille lunastuksen.
 Väkevän pelastajan hän on nostanut meille
 palvelijansa Daavidin suvusta,
 niin kuin hän ikiajoista asti on luvannut
 pyhien profeettojensa suulla.
 Hän on pelastanut meidät vihollistemme vallasta,
 kaikkien vihamiestemme käsistä.
 Hän on nyt osoittanut laupeutensa,
 uskollisuutensa isiämme kohtaan.
 Hän on pitänyt mielessään pyhän liittonsa,
 valan, jonka hän isällemme Abrahamille vannoi.
 Näin me saamme pelotta palvella häntä
 vihollisistamme vapaina,
 pyhinä ja vanhurskaina hänen edessään
 kaikkina elämämme päivinä.
 Ja sinua, lapsi, kutsutaan Korkeimman profeetaksi.
 Sinä käyt Herran edellä ja raivaat hänelle tien.
 Sinä johdat hänen kansansa tuntemaan pelastuksen,
 syntien anteeksiantamisen.
 Näin meidän Jumalamme hyvydessään armahtaa meitä:
 Korkeudesta saapuu luoksemme aamun koitto.
 Se loistaa pimeydessä ja kuoleman varjossa eläville,
 se ohjaa jalkamme rauhan tielle.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Jumala, taivaallinen Isä.
 Sinun sanansaattajasi Johannes Kastaja
 raivasi tietä Vapahtajamme tulolle
 ja kutsui ihmisiä parannukseen.
 Raivaa meidänkin sydämestämme kaikki,
 mikä estää meitä vaeltamasta tahtosi mukaan.

Tee meistä sanansaattajia, valon todistajia.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

2.

Kaikkivaltias Jumala.
Sinä kutsuit palvelijasi Johannes Kastajan
valmistamaan tietä Poikasi tulolle
ja täyttämään ihmeellistä pelastussuunnitelmaasi.
Auta meitä ottamaan vastaan hänen viestinsä,
että pysyisimme aina totuudessa
ja olisimme valmiita kärsimäänkin sen takia.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Herra, meidän Luojamme.
Me kiitämme sinua luonnon kauneudesta
ja kesän ihmeestä,
kaikesta mikä kasvaa ja kukoistaa.
Kiitämme siitä, että annat maan kasvojen uudistua.
Uudista myös meidät Hengelläsi.
Me kiitämme sinua Johannes Kastajasta,
Vapahtajan tien raivaajasta.
Auta meitä ottamaan vastaan hänen kutsunsa.
Kiitos uudesta elämästä, jonka lahjoitat
Pojassasi Jeesuksessa Kristuksessa.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

4.

Pyhä Jumala.
Tänään kiitämme sinua kaikista niistä ihmisistä,
jotka ovat antaneet elämänsä sinun palvelukseesi.
Kiitämme niistä, jotka ovat toimineet sanansaattajinasi
ja valmistaneet sinulle tietä.
Rukoilemme niiden puolesta,
jotka tänään ovat sinun työssäsi.
Anna heille voimia ja uskollisuutta.
Anna heidän kokea,
että sinä olet lähellä ja autat heitä.
Kuule rukouksemme Jeesuksen tähden.

| MUITA ERITYISPYHIÄ |

MIKKELINPÄIVÄ

ENKELIEN SUNNUNTAI

Jumalan sanansaattajat

400-luvulta lähtien on syyskuun 29. päivä omistettu ylienkele Mikaelille. Taistelu, jonka hän kävi pimeyden valtoja vastaan, liittyy pääsiäiseen. Kristus on saavuttanut ratkaisevan voiton pahan valloista, mutta taistelu jatkuu edelleen maailmassa. Myöhemmin mikkelinpäivästä on tullut kaikkien enkelien päivä, jolloin tutkistellaan heidän merkitystään ja tehtäviään. Jumalan sanansaattajina enkelit suojelevat ja opastavat ihmistä ja muistuttavat häntä Jumalan tahdon mukaisesta elämästä.

Mikkelinpäivää vietetään 29.9. tai, jos se on arkipäivä, seuraavana sunnuntaina.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen, maanantaista lauantaihin vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	137	Armollaan Herra ennättää
	494	Luoja enkeleineen
	496	Oi Jeesus, ota syliisi
Pv	136	Sinua enkeleistä
	138	Herra valtaistuimeltaan
	139	Oi Jeesus, lasten ystävä
	498	Nyt kulkee halki korpimaan
	376:3	Kun päättyy kerran matkani
Lisäksi	747	Ympärillä ihmisien
	901	Luoja, Isä, sinulle
	971	Maan korvessa kulkevi lapsosen tie

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Herran enkeli on asettunut vartioon.

Hän suojaa niitä, jotka palvelevat Herraa,
ja pelastaa heidät.

Ps. 34:8

Psalmi:

Herralla on istuimensa taivaissa,
ja hänen valtansa alla on kaikki maa.

Ylistäkää Herraa, te hänen enkelinsä,
 te voimalliset sankarit,
 jotka hänen sanansa kuulette ja hänen käskynsä täytätte.
 Ylistäkää Herraa, te taivaan joukot,
 kaikki hänen palvelijansa,
 jotka hänen tahtonsa täytätte.
 Ylistäkää Herraa, te hänen luotunsa
 kaikkialla hänen valtakunnassaan.
 Ylistä Herraa, minun sieluni!

Ps. 103:19–22

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Ylistäkää Herraa, te hänen enkelinsä,
 ylistäkää häntä, kaikki taivaan joukot!

Ps. 148:2

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 28:10–17

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 28

Jaakob lähti Beersebasta ja kulki kohti Harrania. Matkallaan hän jäi auringon laskeutumisessa yöksi erääseen paikkaan, otti siltä paikalta päänalukseen kiven ja kävi makuulle.

Yöllä Jaakob näki unessa portaat, jotka ulottuivat maasta taivaaseen, ja Jumalan enkelit kulkivat niitä ylös ja alas. Sitten hän näki, että Herra seisoi hänen vieressään ja sanoi: »Minä olen Herra, isäsi Abrahamin Jumala ja Iisakin Jumala. Tämän maan, jolla sinä makaat, minä annan sinulle ja sinun jälkeläisillesi. Sinun jälkeläisesi tulevat lukuisiksi kuin maan tomuhiukkaset, ja sinun sukusi levittäytyy länteen ja itään, pohjoiseen ja etelään. Sinun ja sinun jälkeläistesi saama siunaus tulee siunaukseksi kaikille maailman kansoille. Minä olen sinun kanssasi ja varjelen sinua, minne

ikinä menetkin, ja tuon sinut takaisin tähän maahan. Minä en hylkää sinua, vaan täytän sen, minkä nyt olen sinulle luvannut.»

Jaakob heräsi unestaan ja sanoi: »Herra on totisesti tässä paikassa, enkä minä tiennyt sitä.» Pelko valtasi hänet, ja hän sanoi: »Kuinka pelottavan pyhä tämä paikka onkaan! Tämä on varmaan Jumalan asuinsija ja itse taivaan portti.»

2. LUKUKAPPALE

ILM. 12:7–12

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 12

Taivaassa syttyi sota. Mikael ja hänen enkelinsä kävivät taisteluun lohikäärmettä vastaan. Lohikäärme enkeleineen teki vastarintaa mutta kärsi tappion, eikä sille ja sen joukolle ollut enää sijaa taivaassa. Tuo suuri lohikäärme, tuo muinaisaikojen käärme, jota kutsutaan Paholaiseksi ja Saatanaksi, tuo koko ihmiskunnan eksyttävä, syöstiin maan päälle, ja samoin syöstiin alas sen enkelit. Minä kuulin, kuinka taivaassa sanottiin kovalla äänellä:

– Nyt on pelastus tullut,
meidän Jumalallamme on kuninkuus ja mahti
ja hänen Voidellullaan valta.
Nyt on Syyttäjä syösty alas,
tuo, joka meidän Jumalamme edessä
syytti veljiämme päivin ja öin.
He voittivat hänet,
Karitsan veri ja heidän todistuksensa
toivat heille voiton.
He eivät säästäneet henkeään
vaan olivat valmiit kuolemaankin.
Iloitkaa siis, taivaat
ja te taivaiden asukkaat!
Mutta voi maata ja merta –
Saatana on laskeutunut teidän luoksenne!
Se on raivon vallassa, sillä se tietää,
että sen aika on lyhyt.

EVANKELIUMI

MATT. 18:1–6 (7–9) 10

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 18

Opetuslapset tulivat Jeesuksen luo ja kysyivät: »Kuka on suurin taivasten valtakunnassa?»

Silloin Jeesus kutsui luokseen lapsen, asetti hänet heidän keskelleen ja sanoi:

»Totisesti: ellette käänny ja tule lasten kaltaisiksi, te ette pääse taivasten valtakuntaan. Se, joka nöyrtyy tämän lapsen kaltaiseksi, on suurin taivasten valtakunnassa. Ja joka minun nimessäni ottaa luokseen yhdenkin tällaisen lapsen, se ottaa luokseen minut. Mutta jos joku johdattaa lankeemukseen yhdenkin näistä vähäisistä, jotka uskovat minuun, hänelle olisi parempi, että hänen kaulaansa pantaisiin myllynkivi ja hänet upotetaisiin meren syvyyteen.

(Voi tätä maailmaa ja sen viettelyksiä! Viettelysten täytyy kyllä tulla, mutta voi sitä ihmistä, jonka kautta ne tulevat! Jos kätesi tai jalkasi viettelee sinua, hakkaa se poikki ja heitä pois. Onhan parempi, että käsipuolena tai jalkapuolena pääset sisälle elämään, kuin että sinut molemmat kädet ja jalat tallella heitetään ikuiseen tuleen. Ja jos silmäsi viettelee sinua, repäise se irti ja heitä menemään. Onhan parempi, että silmäpuolena pääset sisälle elämään, kuin että sinut molemmat silmät tallella heitetään helvetin tuleen.)

Katsokaa, ettette halveksi yhtäkään näistä vähäisistä. Sillä minä sanon teille: heidän enkelinsä saavat taivaissa joka hetki katsella minun taivaallisen Isäni kasvoja.»

2. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 23:20–23

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 23

Herra sanoi:

»Minä lähetän enkelin kulkemaan sinun edelläsi, suojelemaan sinua matkalla ja viemään sinut siihen paikkaan, jonka olen sinulle varannut. Muista, että hän on lähelläsi, tottele häntä äläkä vihastuta häntä. Hän ei anna anteeksi niskoittelua, sillä hän toimii minun nimissäni. Mutta jos tottelet häntä ja teet kaiken, mitä minä käsken, niin minä olen sinun vihollistesi vihollinen ja vastustajesi vastustaja. Minun enkelini kulkee sinun edelläsi.»

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 1:14–2:4

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUISTA 1 JA 2

Eivätkö enkelit ole palvelevia henkiä? Heidät lähetetään palvelemaan niitä, jotka saavat osakseen autuuden.

Sen tähden meidän on tarkoin ja tunnollisesti pidettävä mielessämme se, minkä olemme kuulleet, ettemme ajautuisi virran vieminä harhaan. Johan sekin sanoma, jonka enkelit toivat, osoittautui paikkansa pitäväksi, ja jokainen rikkomus ja tottelemattomuus sai ansaitsemansa palkan. Kuinka sitten me voisimme välttää rangaistuksen, jos emme pidä arvossa sitä suurta pelastusta, jota itse Herra ensimmäisenä julisti? Ne, jotka kuulivat hänen julistuksensa, ovat sen todistuksellaan vahvistaneet ja välittäneet meille, ja itse Jumala vahvisti heidän todistuksensa: hän antoi heidän tehdä tunnustekoja ja ihmeitä, monia voimallisia tekoja, ja jakoi Pyhän Hengen lahjoja tahtonsa mukaan.

TAI

ILM. 5:11–12

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 5

Valtaistuimen, olentojen ja vanhinten ympärillä näin suuren joukon enkeleitä ja kuulin heidän äänensä. Heitä oli lukemattomia, kymmenentuhatta kertaa kymmenentuhatta ja tuhat kertaa tuhat, ja he lausuvat kovalla äänellä:

– Karitsa, joka on teurastettu,
on arvollinen saamaan vallan,
rikkauden, viisauden ja voiman,
kunnian, kirkkauden ja ylistyksen.

EVANKELIUMI

MATT. 18:1–6 (7–9) 10 (KS. 1. VUOSIKERTA)

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JOOS. 5:13–15

JOOSUAN KIRJASTA, LUVUSTA 5

Jerikon lähellä ollessaan Joosua näki eräänä päivänä edessään miehen, jolla oli paljastettu miekka kädessään. Joosua meni miehen luo ja kysyi häneltä: »Oletko meikäläisiä vai vihollisiamme?» Mies vastasi: »En kumpaakaan. Olen Herran sotajoukon päällikkö ja olen juuri saapunut tänne.» Silloin Joosua lankesi polvilleen, kumartui maahan saakka ja sanoi: »Herrani, mitä tahdot minun tekevän?» Herran sotajoukon päällikkö sanoi Joosualle: »Riisu kengät jalastasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä.» Ja Joosua teki niin.

2. LUKUKAPPALE

AP. T. 12:5–11

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 12

Pietaria pidettiin vangittuna, mutta seurakunta rukoili lakkaamatta Jumalaa hänen puolestaan.

Sen päivän vastaisena yönä, jona Herodes aikoi asettaa Pietarin oikeuden eteen, Pietari nukkui kahden sotilaan välissä. Hänet oli sidottu kaksin kahleihin, ja lisäksi vankilan ovella oli vartiomiehet. Mutta yhtäkkiä hänen edessään seisoivat Herran enkeli ja huone oli täynnä valoa, ja enkeli töytäisi Pietarin hereille sanoen: »Nouse kiireesti.» Kahleet putosivat Pietarin käsistä. Enkeli sanoi: »Vyötä vaatteesi ja pane kengät jalkaasi.» Pietari teki niin, ja enkeli sanoi: »Heitä viitta harteillesi ja seuraa minua.»

Pietari lähti enkelin mukaan. Hän ei kuitenkaan ymmärtänyt, että se, mitä hänelle tapahtui, oli totta, vaan luuli sitä näyksi. He ohittivat ensimmäisen vartion, sitten toisen ja tulivat rautaportille, joka vei kaupungille. Se aukeni heille itsestään, ja niin he astuivat ulos ja lähtivät kulkemaan kujaa pitkin. Yhtäkkiä enkeli oli poissa. Silloin Pietari tajusi, mistä oli kysymys, ja sanoi: »Totisesti, nyt tiedän, mitä tapahtui! Herra lähetti enkelinsä ja auttoi minut Herodeksen käsistä, pelasti minut kaikesta siitä, mitä tämä kansa toivoi minulle tapahtuvan.»

EVANKELIUMI

MATT. 18:1–6 (7–9) 10 (KS. 1. VUOSIKERTA)

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra, kaikkivaltias Jumala,
sinä olet tutkimattomassa viisaudessasi
asettanut pyhät enkelit palvelemaan kansaasi.
Lähetä heidät rinnallemme
taistelemaan kaikkea pahaa vastaan.
Pidä meidät lujina sanassasi, ettei maailma voita meitä.
Anna meidän kerran yhdessä enkelien kanssa
ylistää sinua taivaallisessa valtakunnassasi.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta,
joka sinun ja Pyhän Hengen kanssa
elää ja hallitsee aina ja ikuisesti.

2.

Herra Jumala, taivaallinen Isä.
Sinä lähetät enkelisi kulkemaan edellämme
ja suojelemaan meitä elämämme kaikissa vaiheissa.
Tiedämme, ettet sinä jätä meitä.
Kuitenkin olemme usein malttamattomia,
hätäilemme ja pelkäämme.
Anna meille levollinen mieli
ja auta meitä jättäytymään turvallisesti sinun suojaasi.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Rakas taivaallinen Isä.
Sinä annat enkeleillesi käskyn
varjella, puolustaa ja vahvistaa omiasi.
Kiitos, että sinun sanansaattajasi ovat palvelemassa meitä
syntymästä kuoleman hetkeen saakka
ja täyttämässä tehtävänsä
myös tuomion ja ylösnousemuksen päivänä.
Auta, että saisimme kerran iloita
enkeleiden kanssa sinun kasvojesi edessä.
Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

4.

Herra, kaikkivaltias Jumala.
Yhdessä enkelien ja koko taivaan joukon kanssa
me kiitämme sinun suurta ja ylistettävää nimeäsi.
Pyhä, pyhä, pyhä Herra,
kaiken vallan ja voiman Jumala,
taivas ja maa on täynnä kunniaasi.
Hoosianna korkeuksissa!
Pyhät enkelisi olkoot apumme ja suojamme maan päällä
ja saattakoot meidät matkamme päättyessä
kotiin sinun luoksesi.
Ylistys sinulle, suuri Jumalamme.

5.

Rakas taivaallinen Isämme.
Kiitos valtakuntasi ihmeellisistä lahjoista.
Kiitos, että lähetät tiellemme enkeleitä,
jotka varjelevat ja johdattavat meitä.
Auta meitä muistamaan,
että enkelit tulevat joskus luoksemme ihmisen hahmossa.
Opetä meitä kunnioittamaan kaikkia ihmisiä
ja osoittamaan kodeissamme
rakkautta ja vieraanvaraisuutta.
Kuule meitä Jeesuksen tähden.

PYHÄINPÄIVÄ

Pyhien yhteys

Pyhäinpäivä on sulautuma kahdesta juhlasta, kaikkien pyhien päivästä 1.11. (*Festum omnium sanctorum*) ja kaikkien uskovien vainajien muistopäivästä 2.11. (*Commemoratio omnium fidelium defunctorum*). Siten muistelun kohteena ovat sekä kaikki kristikunnan marttyyrit että muut uskossa Kristukseen kuolleet. Sana *pyhä* ei kuitenkaan viittaa vain kuolleisiin. Jokainen Kristuksen oma on pyhä. Hän on uskossa osallinen näkymättömästä pyhien yhteydestä. Päivän perinteinen evankeliumi onkin Jeesuksen vuorisaarnan alussa oleva autuaaksijulistus.

Uskontunnustuksen mukaan pyhät muodostavat yhteyden, johon voimme näkymättömästi liittyä.

LITURGINEN VÄRI: punainen tai, varsinkin iltajumalanpalveluksessa, valkoinen.

VIRSISUOSITUKSET

A	146	Rauhan saivat pyhät Herran
	617	Taivaassa, ratki taivaassa
Pv	142	Oi Jeesus, kiitos nimellesi sun
	143	Oi päivä suuri, autuas
	145	Taivaassa, johon Jumala
	626	Tuolla taivaan asunnoissa
	630	Oi, joukko valkopukuinen
Lisäksi	827	Jo juhlia taivaassa valmistetaan
	829	Oi Herra, ei voi tavoittaa
	841	Ei väisty meiltä koskaan pois
	910	Kiitän Herran antamista teistä
	917:5–7	Rukouksen liekki
	977	Pyhän kaupungin porteista saavat
	978	Te autuaat, te murheelliset maan
Päivän evankeliumin virsitoisintoja		
	140	Autuaita kaikki hengessänsä köyhät
	516	Kuulkaa, keitä Mestari
Pyhäinpäivän iltaan sopivat lisäksi		
	144	Kuoleman jälkeen parempaa
	147	Sukupolvet ennen meitä

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

He saavat nähdä hänen kasvonsa,
ja heidän otsassaan on hänen nimensä.

ILM. 22:4

Psalmi:

Taivaat ylistävät sinun ihmeitäsi, Herra,
taivaan joukot sinun uskollisuuttasi.

Ei kukaan korkeuksissa ole Herran vertainen,
ei kukaan hänen kaltaisensa jumalien joukossa!

Hän on Jumala, jonka edessä taivaan pyhät vapisevat,
jota kaikki hänen ympärillään pelkäävät ja palvovat.

Onnellinen se kansa,
joka riemuiten ylistää sinua, Herra!

Se kansa saa vaeltaa sinun kasvojesi valossa.

Alati sinä olet ilomme lähde,

sinä olet uskollinen, sinä annat meille menestyksen.

Sinä olet meidän voimamme ja ylpeytemme,
sinun hyvyytesi rohkaisee meitä.

Herra on meidän kilpemme,

Israelin Pyhä meidän kuninkaamme!

Ps. 89:6–8, 16–19

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Iloitkaa ja riemuitkaa,
sillä palkka, jonka te taivaissa saatte, on suuri.

MATT. 5:12

1. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 65:17–19

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 65

Näin sanoo Herra:

– Katso, minä luon uuden taivaan
ja uuden maan.

Menneitä ei enää muistella,
ne eivät nouse mieleen.

Ei, vaan te saatte iloita ja riemuita aina ja ikuisesti
siitä, mitä minä luon.

Katso, ilon kaupungiksi minä luon Jerusalemin,
teen riemuitsevaksi sen kansan.

Ja minä riemuitsen Jerusalemista,
iloitsen kansastani.

Ei siellä enää kuulu itkun ääntä,
ei valitusta.

2. LUKUKAPPALE

ILM. 7:2–3, 9–17

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 7

Näin vielä yhden enkelin, joka nousi idästä kantaen elävän Jumalan sinettiä. Hän huusi kovalla äänellä noille neljälle enkelille, joille oli annettu valta hävittää maata ja merta: »Älkää hävittäkö maata, älkää merta älkääkään puita, ennen kuin olemme painaneet sinetin meidän Jumalamme palvelijoiden otsaan.»

Minä näin suuren kansanjoukon, niin suuren, ettei kukaan kyennyt sitä laskemaan. Siinä oli ihmisiä kaikista maista, kaikista kansoista ja heimoista, ja he puhuivat kaikkia kieliä. He seisoivat valtaistuimen ja Karitsan edessä yllään valkeat vaatteet ja kädessään palmunoksa ja huusivat kovalla äänellä:

– Pelastuksen tuo meidän Jumalamme,
hän, joka istuu valtaistuimella,
hän ja Karitsa!

Kaikki enkelit seisoivat valtaistuimen, vanhinten ja neljän olennon ympärillä, ja he heittäytyivät kasvoilleen valtaistuimen eteen ja osoittivat Jumalalle kunnioitustaan sanoen:

– Amen.

Ylistys ja kirkkaus,
viisaus, kiitos,
kunnia, valta ja voima
meidän Jumalallemme
aina ja ikuisesti!

Aamen.

Yksi vanhimmista kysyi minulta: »Keitä nämä valkeavaatteiset ovat? Mistä he ovat tulleet?» Minä vastasin: »Herra, sinä sen tiedät.» Hän sanoi minulle:

– Nämä ovat päässeet suuresta ahdingosta.

He ovat pesseet vaatteensa
ja valkaisseet ne Karitsan veressä.
Sen tähden he ovat Jumalan valtaistuimen edessä
ja palvelevat häntä hänen pyhäkössään
päivin ja öin,
ja hän, joka istuu valtaistuimella,
on levittänyt telttansa heidän ylleen.
Nälkä ei heitä enää vaivaa, ei jano,
enää ei heitä polta aurinko
eikä paahtava helle.
Karitsa, joka on valtaistuimen edessä,
kaitsee heitä
ja vie heidät elämän veden lähteille,
ja Jumala pyyhkii heidän silmistään
kaikki kyyneleet.

EVANKELIUMI

MATT. 5:1–12

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 5

Nähdessään kansanjoukot Jeesus nousi vuorelle. Hän istuutui, ja opetuslapset tulivat hänen luokseen. Silloin hän alkoi puhua ja opetti heitä näin:

»Autuaita ovat hengessään köyhät,
sillä heidän on taivasten valtakunta.

Autuaita murheelliset:
he saavat lohdutuksen.

Autuaita kärsivälliset:
he perivät maan.

Autuaita ne, joilla on vanhurskauden nälkä ja jano:

heidät ravitaan.
 Autuaita ne, jotka toisia armahtavat:
 heidät armahdetaan.
 Autuaita puhdassydämiset:
 he saavat nähdä Jumalan.
 Autuaita rauhantekijät:
 he saavat Jumalan lapsen nimen.
 Autuaita ovat ne, joita vanhurskauden vuoksi vainotaan:
 heidän on taivasten valtakunta.

Autuaita olette te, kun teitä minun tähteni herjataan ja vainotaan ja kun teistä valheellisesti puhutaan kaikkea pahaa. Iloitkaa ja riemuitkaa, sillä palkka, jonka te taivaissa saatte, on suuri. Niinhän vainottiin profeettojakin, jotka elivät ennen teitä.»

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

JES. 60:18–21

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 60

Ei kuulla enää väkivallasta sinun maassasi,
 ei tuhosta eikä turmiosta sinun rajojesi sisällä.
 Minun apuni on sinun muurinas
 ja minun ylistykseni sinun portteinasi.
 Aurinko ei enää ole sinun päiviesi valona
 eikä kuu kirkasta sinun teitäsi,
 vaan Herra on sinun ikuinen valosi
 ja sinun Jumalasi on sinun kirkkautesi.
 Sinun aurinkosi ei enää laske
 eikä kuu katoa,
 sillä Herra on sinun ainaisena valonasi.
 Sinun murhepäiviesi luku on täyttynyt.

Vanhurskaita ovat silloin kaikki kansasi jäsenet,
 maa on iäti oleva heidän.
 He ovat taimia minun tarhassani,
 minun kätteni työ, jolla osoitan kirkkauteni.

2. LUKUKAPPALE

ILM. 21:1–4

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 21

Minä näin uuden taivaan ja uuden maan. Ensimmäinen taivas ja ensimmäinen maa olivat kadonneet, eikä merta ollut enää. Näin, kuinka pyhä kaupunki, uusi Jerusalemi, laskeutui taivaasta Jumalan luota juhla-asuiseena, niin kuin morsian, joka on kaunistettu sulhasta varten. Ja minä kuulin valtaistuimen luota voimakkaan äänen, joka sanoi: »Katso, Jumalan asuinsija ihmisten keskellä! Hän asuu heidän luonaan, ja heistä tulee hänen kansansa. Jumala itse on heidän luonaan, ja hän pyyhkii heidän silmistään joka ainoan kyynel. Kuolemaa ei enää ole, ei murhetta, valitusta eikä vaivaa, sillä kaikki entinen on kadonnut.»

EVANKELIUMI

MATT. 5:1–12 (KS. 1. VUOSIKERTA)

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

JES. 65:23–25

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 65

Enää he eivät näe vaivaa tyhjän vuoksi,
 eivät synny kuollakseen kohta,
 vaan he ovat Herran siunaama suku
 ja heidän vesansa pysyy heidän luonaan.
 Jo ennen kuin he kutsuvat, minä vastaan,
 kun he vielä esittävät pyyntöään, minä jo toteutan sen.
 Susi ja karitsa käyvät yhdessä laitumella,
 leijona syö heinää kuin härkä,
 ja käärmeen ruokana on maan tomu.
 Kukaan ei tee pahaa,
 kukaan ei vahingoita ketään
 minun pyhällä vuorellani,
 sanoo Herra.

2. LUKUKAPPALE

ILM. 22:1–5

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 22

Enkeli näytti minulle elämän veden virran, joka kristallinkirkkaana kumpuaa Jumalan ja Karitsan valtaistuimesta. Kaupungin valtakadulla, virran haarojen keskellä kasvoi elämän puu. Puu antaa vuodessa kahdettoista hedelmät, uuden sadon kerran kuukaudessa, ja sen lehdistä kansat saavat terveyden. Mikään ei enää ole kirouksen kahleissa. Kaupungissa on Jumalan ja Karitsan valtaistuin, ja kaikki palvelevat Jumalaa. He saavat nähdä hänen kasvonsa, ja heidän otsassaan on hänen nimensä. Yötä ei enää ole, eivätkä he tarvitse lampun tai auringon valoa, sillä Herra Jumala on heidän valonsa. He hallitsevat kuninkaina aina ja ikuisesti.

EVANKELIUMI

MATT. 5:1–12 (KS. 1. VUOSIKERTA)

VAIHTOEHTOISIA SAARNATEKSTEJÄ

1. KOR. 15:51–57

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 15

Nyt ilmoitan teille salaisuuden: Me emme kaikki kuole, mutta kaikki me muutamme, yhtäkkiä, silmänräpäyksessä, viimeisen pasuunan soiodessa. Pasuuna soi, ja kuolleet herätetään katoamattomina ja me muut muutamme. Tämän katoavan on näet pukeuduttava katoamattomuuteen ja kuolevaisen kuolemattomuuteen. Mutta kun katoava pukeutuu katoamattomuuteen ja kuolevainen kuolemattomuuteen, silloin toteutuu kirjoitusten sana:

– Kuolema on nielty ja voitto saatu.

Missä on voittosi, kuolema?

Missä on pistimesi, kuolema?

Kuoleman pistin on synti, ja synnin voimana on laki. Mutta kiitos Jumalalle, joka antaa meille voiton meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta!

HEPR. 11:13–16

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 11

Uskovina nämä kaikki kuolivat. Sitä, mikä heille oli luvattu, he eivät saaneet; he olivat vain etäältä nähneet sen ja tervehtineet sitä iloiten, tun-

nustaen olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä. Ne, jotka puhuvat näin, osoittavat kaipaavansa isänmaata. Mutta jos heidän mielessään olisi ollut se maa, josta he olivat lähteneet, he olisivat toki voineet palata sinne. Ei, he odottivat parempaa, taivaallista isänmaata. Sen tähden ei Jumalakaan häpeä heitä, vaan sallii itseään kutsuttavan heidän Jumalakseen, sillä hän on heitä varten jo rakentanut valmiin kaupungin.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias, iankaikkinen Jumala.
 Kiitos pyhiesi muistosta,
 kiitos siitä, että olet antanut heille voiton
 Karitsan veren voimalla.
 Tee meistäkin valittujasi,
 autuaita ja pyhiä.
 Auta meitä olemaan kärsivällisiä kilvoituksessa
 ja kestäämään kaikki vastarinta.
 Nosta mielemme maasta kirkkauteesi,
 missä saamme ylistää sinua ikuisesti
 kaikkien autuaitten kanssa.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

2.

Kaikkivaltias, pyhä Jumala.
 Poikasi Jeesus Kristus on kuolemallaan
 ja ylösnousemisellaan
 saanut voiton kuolemasta.
 Sinä olet tehnyt hänet elävien ja kuolleiden Herraksi.
 Auta meitä iloitsemaan hänen voitostaan
 ja elämään ylösnousemuksen ja ikuisen elämän toivossa.
 Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

3.

Herra Jeesus, Vapahtajamme.
 Anna meidän kuulua niihin,
 joiden on taivasten valtakunta.
 Ravitse armollasi hengessään köyhiä,
 lohduta murheellisia.

Puhdista meidät anteeksiantamuksellasi
ja tee meistä armahtavia
ja rauhaa rakentavia Jumalan lapsia.
Vahvista meitä sillä toivolla, että saamme kerran
taivaallisen valtaistuimen edessä laulaa kiitostasi.
Sinulle kuuluu viisaus ja voima,
kunnia, kirkkaus ja ylistys ikuisesti.

4.

Herra Jumala,
sinä ympäröit meidät suurella todistajien pilvellä.
Tänään muistamme autuaasti poisnukkuneita palvelijoitasi
ja heidän elämäänsä.
Auta meitä näkemään silmiemme edessä
sanasi ja heidän esimerkkinsä viitoittama tie
ja kulkemaan sitä evankeliumisi todistajina.
Vie meidät päiviemme päättyessä
pyhiesi joukkoon ikuiseen iloon.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
Vapahtajamme tähden.

5.

Rakas Jumala.
Kiitos, että olet kanssamme
kaikissa elämämme vaiheissa.
Huolehdi meistä, kun olemme aivan pieniä.
Kannat meitä, kun kasvamme.
Kiitos, että myös tämän elämän päättyessä
pidät meistä huolta
ja kutsut meidät taivaan kotiin.
Lohduta meitä, kun on surun aika.
Anna meidän aavistaa jo täällä
jotakin taivaan kirkkaudesta.
Auta meitä luottamaan Jeesukseen
kaikkina päivinämmme.
Kuule meitä hänen rakkautensa tähden.

PYHÄINPÄIVÄN ILTA

1.

Jumala, taivaallinen Isämme.
Sinä annat ihmiselle elämän
ja otat sen jälleen.
Sinä kätket elämämme hetkeksi
kuoleman salaisuuteen
korottaaksesi sen taas valoon,
puhtaana ja uudistuneena.
Katso ja kuule meitä, jotka ikävöimme
poisnukkuneita läheisiämme.
Anna rauhasi käydä yli
meidän surumme ja pelkomme.
Kiitos, että sinun tahtosi
meitä kaikkia kohtaan on hyvä.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Elävien ja kuolleiden Jumala,
rakas taivaallinen Isä.
Anna Jeesuksen Kristuksen
olla turvamme elämässä ja kuolemassa.
Ole lähellä kaikkia,
jotka ikävöivät kuolleitaan.
Lohduta heitä surussa
ja auta heitä ottamaan jokainen päivä sinun kädestäsi.
Ole kanssamme, kun aikamme päättyy
ja sydämemme lyö viimeisen lyöntinsä.
Ota meidät silloin kotiin luoksesi.
Sinun olkoon ylistys ja kunnia nyt ja iankaikkisesti.

3.

Herra,
kuoleman varjon maassa sinä olet ainoa toivomme.
Suuntaa katseemme yli hautojen.
Sinuun uskoen jätämme poisnukkuneet sinun huomaasi
odottamaan ylösnousemuksen aamua.
Tätä rukoilemme Jeesuksen Kristuksen,
ylösnousseen Vapahtajamme tähden.

4.

Herramme ja Jumalamme,
Me ylistämme sinua siitä,
että olet ottanut meidät pyhien yhteyteen.
Muistamme kiitollisina
eri aikoina eläneitä todistajiasi,
jotka ovat kirkastaneet nimeäsi.
Auta meitä seuraamaan heitä
osana sinuun uskovien pitkässä ketjussa.
Tahtomme rohkeasti tunnustautua omiksesi
ja levittää ympärillemme iloa ja luottamusta,
kunnes saamme kaikkien pyhiesi kanssa
nähdä sinut kasvoista kasvoihin.

LUOMAKUNNAN SUNNUNTAI

Vastuu luomakunnasta

Luomakunnan sunnuntaita vietetään jonakin touko–lokakuun sunnuntaina.

Jumala on sanallaan luonut kaiken olevaisen ja ylläpitää sitä. Hän on antanut ihmiselle vastuun luomakunnan huolenpidosta. Ihmisen tehtävä on viljellä ja varjella luomakuntaa ja toimia tuhon voimia vastaan.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSISUOSITUKSET

A	455	Luodut, te Herraa kiittäkää
	458	Ylistän, Luoja, voimaasi
	462	Soi kunniaksi Luojan
	459	Taivaat kaikki valtiaansa
	570	Luomisen juhlaa täynnä
Pv	457	Kiitetty nyt olkoon Isäin Jumala
	591	Uudet taivaat, uuden maan
	461	Kiitä Herraa, yö ja päivä
	463	Kanssa luomakuntansa
	602	Hämmennys valtaa usein tajuntamme
Lisäksi	844	Luojalta saimme tehtävän
	845	Herra, olet auttajamme
	846	Herra, olet auttajamme
	904	Kohotkoon ilohuuto
	910	Kiitän Herran antamista teistä
	962	Jeesus, metsän heleydessä
	967	Nousta sain aamuun
	972	Hiljaisessa siimeksessä
	976	Kyyneliin kastuu köyhien maa

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Olkoon Herran kunnia ikuinen!

Saakoon hän iloita kaikista teoistaan.

Ps. 104:31

Psalmi:

(Herra, minun Jumalani,

miten suuri ja mahtava sinä olet!

Sinun vaatteenas on kirkkaus ja kunnia,
valo ympäröi sinut kuin viitta.

Sinä olet levittänyt taivaan kuin telttakankaan
ja tehnyt salisi ylisten vetten keskelle.

Sinä otat pilvet vaunuiksesi
ja kuljet tuulten siivillä.

Sinä teet tuulista sanasi viejät
ja panet liekit palvelijoiksesi.

Sinä perustit maan lujasti paikoilleen,
horjumatta se pysyy ajasta aikaan.)

Vuorten rinteille sinä puhkaisit lähteet,
vedet juoksevat puroina ja virtaavat laaksoissa.

Ne juottavat kaikki maan eläimet,
villiaasikin saa sammuttaa janonsa.

Niiden äärellä asuvat taivaan linnut
ja visertävät lehvissä vesien partailla.

Sinä juotat vuoret korkeuksien vesillä,
ja maa kantaa sinun töitteesi hedelmää.

Sinä kasvatat ruohon karjaa varten
ja maan kasvit ihmisen viljeltäviksi,
että hän saisi leipänsä maasta.

Sinä kasvatat viinin ihmisen iloksi,
öljyn hänen kasvojansa kaunistamaan
ja leivän hänen ruumiinsa voimaksi.

Kaikki luotusi tarkkaavat sinua, Herra,
ja odottavat ruokaansa ajallaan.

Sinä annat, ja jokainen saa osansa,
avaat kätesi, ja kaikki tulevat ravituiksi.

Kun käännyt pois, ne hätääntyvät,
kun otat niiltä elämän hengen, ne kuolevat
ja palaavat maan tomuun.

Kun lähetät henkesi, se luo uutta elämää,
näin uudistat maan kasvot.

Ps. 104:(1-5) 10-15, 27-30

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

TAI

Taivaat julistavat Jumalan kunniaa,
 taivaankansi kertoo hänen teoistaan.
 Päivä ilmoittaa ne päivälle,
 yö julistaa yölle.
 Ei se ole puhetta, ei sanoja,
 ei ääntä jonka voisi korvin kuulla.
 Kuitenkin se kaikuu kaikkialla,
 maanpiirin yli merten ääriin.
 Hän on tehnyt sinne majan auringolle.
 Ja aurinko nousee kuin sulhanen hääteltästä,
 kuin sankari riemukkaana juoksemaan rataansa.
 Taivaan äärestä se lähtee
 ja kaartaa taivaan toiseen ääreen,
 eikä mikään jää sen paisteelta piiloon.

Ps. 19:2–7

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Lukemattomat ovat tekosi, Herra.
 Miten viisaasti olet ne tehnyt!
 Koko maa on täynnä sinun luotujasi.

Ps. 104:24

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 1:1–11 (12–23) 24–28 (29–30) 31 – 2:3

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUISTA 1 JA 2

Alussa Jumala loi taivaan ja maan. Maa oli autio ja tyhjä, pimeys peitti syvyydet, ja Jumalan henki liikkui vetten yllä.

Jumala sanoi: »Tulkoon valo!» Ja valo tuli. Jumala näki, että valo oli hyvä. Jumala erotti valon pimeydestä, ja hän nimitti valon päiväksi, ja pimeyden hän nimitti yöksi. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni ensimmäinen päivä.

Jumala sanoi: »Tulkoon kaartuva kansi vesien väliin, erottamaan vedet toisistaan.» Jumala teki kannen ja erotti toiset vedet sen alapuolelle ja toiset sen yläpuolelle. Niin tapahtui, ja Jumala nimitti kannen taivaaksi. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni toinen päivä.

Jumala sanoi: »Kokoontukoot taivaankannen alapuolella olevat vedet yhteen paikkaan, niin että maan kamara tulee näkyviin.» Ja niin tapahtui. Jumala nimitti kiinteän kamaran maaksi, ja sen paikan, mihin vedet olivat kokoontuneet, hän nimitti mereksi. Ja Jumala näki, että niin oli hyvä.

Jumala sanoi: »Kasvakoon maa vihreyttä, siementä tekeviä kasveja ja hedelmäpuita, jotka maan päällä kantavat hedelmissään kukin lajinsa mukaista siementä.» Ja niin tapahtui. (Maa versoi vihreyttä, siementä tekeviä kasveja ja hedelmäpuita, jotka kantoivat hedelmissään kukin oman lajinsa mukaista siementä. Jumala näki, että niin oli hyvä. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni kolmas päivä.)

Jumala sanoi: »Tulkoon valoja taivaankanteen erottamaan päivän yötä, ja olkoot ne merkkeinä osoittamassa määräaikoja, hetkiä ja vuosia. Ne loistakoot taivaankannesta ja antakoot valoa maan päälle.» Ja niin tapahtui. Jumala teki kaksi suurta valoa, suuremman hallitsemaan päivää ja pienemmän hallitsemaan yötä, sekä tähdet. Hän asetti ne taivaankanteen loistamaan maan päälle, hallitsemaan päivää ja yötä ja erottamaan valon pimeydestä. Jumala näki, että niin oli hyvä. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni neljäs päivä.

Jumala sanoi: »Viliskööt vedet eläviä olentoja ja lennelkööt linnut ilmassa taivaankannen alla.» Niin Jumala loi suuret meripedot ja kaikki muut elävät olennot, joita vedet vilisevät, sekä kaikki siivekkäiden lajit. Jumala näki, että niin oli hyvä. Hän siunasi ne sanoen: »Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää meren vedet, ja linnut lisääntykööt maan päällä.» Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni viides päivä.)

Jumala sanoi: »Tuottakoon maa kaikenlaisia eläviä olentoja, kaikki karjaeläinten, pikkueläinten ja villieläinten lajit.» Ja niin tapahtui. Jumala teki villieläimet, karjaeläimet ja erilaiset pikkueläimet, kaikki eläinten lajit. Ja Jumala näki, että niin oli hyvä.

Jumala sanoi: »Tehkäämme ihminen, tehkäämme hänet kuvaksemme, kaltaiseksemme, ja hallitkoon hän meren kaloja, taivaan lintuja, karjaeläimiä, maata ja kaikkia pikkueläimiä, joita maan päällä liikkuu.» Ja Jumala loi ihmisen kuvakseen, Jumalan kuvaksi hän hänet loi, mieheksi ja naiseksi hän loi heidät. Jumala siunasi heidät ja sanoi heille: »Olkaa hedelmälliset, lisääntykää ja täyttäkää maa ja ottakaa se valtaanne. Vallitkaa meren kaloja, taivaan lintuja ja kaikkea, mikä maan päällä elää ja liikkuu.» (Jumala sanoi vielä: »Minä annan teille kaikki siementä tekevät kasvit, joita maan päällä on, ja kaikki puut, joissa on siementä kantavat hedelmät. Olkoot ne teidän ravintonanne. Ja villieläimille ja taivaan linnuille ja kaikelle, mikä maan päällä elää ja liikkuu, minä annan ravinnoksi vihreät kasvit.» Niin tapahtui.) Ja Jumala katsoi kaikkea tekemäänsä, ja kaikki oli hyvää. Tuli ilta ja tuli aamu, näin meni kuudes päivä.

Näin tulivat valmiiksi taivas ja maa ja kaikki mitä niissä on. Jumala oli saanut työnsä päätökseen, ja seitsemäntenä päivänä hän lepäsi kaikesta työstään. Ja Jumala siunasi seitsemännen päivän ja pyhitti sen, koska hän sinä päivänä lepäsi kaikesta luomistyöstään. Tämä on kertomus siitä, kuinka taivas ja maa saivat alkunsa silloin kun ne luotiin.

2. LUKUKAPPALE

KOL. 1:12–20

KIRJEESTÄ KOLOSSALAISILLE, LUVUSTA 1

Kiittäkää iloiten Isää, joka on tehnyt teidät kelvollisiksi saamaan pyhille kuuluvan perintöosan valon valtakunnasta. Hän on pelastanut meidät pimeyden vallasta ja siirtänyt meidät rakkaan Poikansa valtakuntaan, hänen, joka on meidän lunastuksemme, syntiemme anteeksianto.

Hän on näkymättömän Jumalan kuva,
 esikoinen, ennen koko luomakuntaa syntynyt.
 Hänen välityksellään luotiin kaikki,
 kaikki mitä on taivaissa ja maan päällä,
 näkyvä ja näkymätön,
 valtaistuimet, herruudet,
 kaikki vallat ja voimat.
 Kaikki on luotu hänen kauttaan
 ja häntä varten.

Hän on ollut olemassa ennen kaikkea muuta,
ja hän pitää kaiken koossa.
Hän on myös ruumiin pää,
ja ruumis on seurakunta.
Hän on alku.
Hän nousi esikoisena kuolleista,
jotta hän olisi kaikessa ensimmäinen.
Jumala näki hyväksi
antaa kaiken täyteyden asua hänessä
sekä hänen välityksellään tehdä sovinnon
ja hänen ristinsä verellä vahvistaa rauhan
kaiken kanssa, mitä on maan päällä ja taivaissa.

EVANKELIUMI

JOH. 1:1–4

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 1

Alussa oli Sana.
Sana oli Jumalan luona,
ja Sana oli Jumala.
Jo alussa Sana oli Jumalan luona.
Kaikki syntyi Sanan voimalla.
Mikään, mikä on syntynyt,
ei ole syntynyt ilman häntä.
Hänessä oli elämä,
ja elämä oli ihmisten valo.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 1:1–11 (12–23) 24–28 (29–30) 31 – 2:3
(KS. 1. VUOSIKERTA)

TAI

1. MOOS. 2:4–9, 15–17

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 2

Siihen aikaan, kun Herra Jumala teki maan ja taivaan, ei maan päällä ollut vielä yhtään pensasta eikä edes ruoho ollut noussut esiin, sillä Herra Jumala ei ollut antanut sateen kastella maata eikä ihmistä vielä ollut

maata viljelemässä. Mutta maasta kumpusi vettä, ja se kasteli maan pinnan. Ja Herra Jumala muovasi maan tomusta ihmisen ja puhalsi hänen sieraimiinsa elämän henkäyksen. Näin ihmisestä tuli elävä olento.

Herra Jumala istutti puutarhan itään, Eedeniin, ja sinne hän asetti ihmisen, jonka oli tehnyt. Herra Jumala kasvatti maasta esiin kaikenlaisia puita, jotka olivat kauniita katsella ja joiden hedelmät olivat hyviä syödä, ja paratiisin keskelle hän kasvatti elämän puun sekä hyvän- ja pahantiedon puun.

Herra Jumala asetti ihmisen Eedenin puutarhaan viljelemään ja varjelemaan sitä. Herra Jumala sanoi ihmiselle: »Saat vapaasti syödä puutarhan kaikista puista. Vain siitä puusta, joka antaa tiedon hyvästä ja pahasta, älä syö, sillä sinä päivänä, jona siitä syöt, olet kuoleman oma.»

2. LUKUKAPPALE

1. KOR. 8:6

ENSIMMÄISESTÄ KIRJEESTÄ KORINTTILAISILLE, LUVUSTA 8

Meillä on vain yksi Jumala, Isä. Hänestä on kaikki lähtöisin, ja hänen luokseen olemme matkalla. Meillä on vain yksi Herra, Jeesus Kristus. Hänen välityksellään on kaikki luotu, niin myös meidät.

EVANKELIUMI

JOH. 1:1–4 (KS. 1. VUOSIKERTA)

3. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 1:1–11 (12–23) 24–28 (29–30) 31 – 2:3
(KS. 1. VUOSIKERTA)

TAI

HOOS. 4:1–3

HOOSEAN KIRJASTA, LUVUSTA 4

Kuulkaa, israelilaiset, mitä Herra sanoo!
Herra käy oikeutta teidän kanssanne,
sillä tässä maassa ei ole rehellisyyttä eikä uskollisuutta,
kukaan ei tunne Jumalaa.
Väärät valat ja valheet,

murhat, varkaudet ja aviorikokset
rehottavat kaikkialla,
veriteko seuraa veritekoa.
Sen tähden maa muuttuu aavikoksi,
kaikki sen asukkaat nääntyvät.
Villieläimet ja taivaan linnut kuolevat,
meren kalat katoavat.

TAI

JOEL 2:21–24

JOELIN KIRJASTA, LUVUSTA 2

Älkää pelätkö, pellot,
iloitkaa ja riemuitkaa!
Herra tekee suuria tekoja.
Älkää pelätkö, metsän eläimet!
Autiot laitumet tulevat jälleen vihreiksi,
puut kantavat hedelmää,
viikunapuu ja viiniköynnös
antavat runsaan sadon.
Siionin lapset,
iloitkaa ja riemuitkaa
Herrasta, Jumalastanne!
Hyvydessään hän lahjoittaa teille jälleen sateen,
lähettää sadekuurot ajallaan,
antaa syyssateen ja kevätsateen niin kuin ennen.
Silloin puimatantereet ovat täynnä viljaa,
ja puristamoissa öljy ja viini
tulvivat yli reunojen.

2. LUKUKAPPALE

ILM. 4:11

JOHANNEKSEN ILMESTYKSESTÄ, LUVUSTA 4

– Herra, meidän Jumalamme!
Sinä olet arvollinen saamaan ylistyksen,
kunnian ja vallan,
sillä sinä olet luonut kaiken.
Kaikki, mikä on olemassa,
on sinun tahdostasi luotu.

EVANKELIUMI

JOH. 1:1–4 (KS. 1. VUOSIKERTA)

VAIHTOEHTOISIA SAARNATEKSTEJÄ

1. MOOS. 3:22–24

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 3

Herra Jumala sanoi: »Ihminen on nyt kuin me: hän tietää sekä hyvän että pahan. Ettei hän nyt vain ota elämän puusta hedelmää ja syö ja niin elä ikuisesti!» Niin Herra Jumala ajoi ihmisen pois Eedenin puutarhasta ja pani hänet viljelemään maata, josta hänet oli tehty. Hän karkotti ihmisen ja asetti Eedenin puutarhan itäpuolelle kerubit ja salamoivan, leimuavan miekan vartioimaan elämän puulle vievää tietä.

3. MOOS. 25:8–12

KOLMANNESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 25

Herra sanoi Moosekselle:

»Laske seitsemän vuosiviikkoa eli seitsemän kertaa seitsemän vuotta. Kun vuosiviikkoja on kertynyt seitsemän eli vuosia yhteensä neljäkymmentähdeksän, anna silloin seitsemännen kuun kymmenentenä päivänä puhaltaa torveen; tuona sovituspäivänä soikoot torvet kaikkialla maassanne. Pyhittäkää viideskymmenes vuosi ja julistakaa maanne kaikille asukkaille yleinen omistusoikeuksien palautus. Se vuosi on riemuvuosi. Silloin jokainen maansa menettänyt saa sen jälleen haltuunsa ja jokainen orjaksi myyty saa palata sukunsa luo. Viettäkää riemuvuotta joka viideskymmenes vuosi. Älkää silloin kylväkö älkääkö korjatko peltoon itsestään kasvanutta viljaa älkääkö kerätkö hoitamattomiin köynnöksiin kasvaneita rypäleitä, sillä se vuosi on riemuvuosi, jonka tulee olla teille pyhä. Syökää vain sitä, mitä maa itsestään tuottaa.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Kaikkivaltias Jumala, taivaan ja maan Herra.
Me tuomme sinulle nöyrän kiitoksen siitä,
että kannat rakkaudessa huolta koko luomakunnasta.
Opeta meitä käyttämään maan ja meren antimia niin,
ettemme itsekkyydessämme tuhoa elämää,
vaan varjelemme elämisen mahdollisuudet
myös seuraaville sukupolville.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

2.

Kaikkivaltias Jumala,
taivaan ja maan luoja.
Kaikki on sinun vallassasi,
eikä mikään ole sinulle mahdotonta.
Me ihmettelemme luomistekojasi
ja rukoilemme:
Opeta meitä näkemään niissä
viisautesi ja suuruutesi.
Hallitse meitä Hengelläsi niin,
etteivät omat tietomme ja saavutuksemme
johtaisi meitä harhaan.
Tätä pyydämme
Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Herra Jumala, kaiken luoja.
Sinä annat meidän elää aikaa,
jolloin käytettävissämme on paljon aineellista hyvää.
Varjele meitä joutumasta hyvinvoinnin orjiksi,
jotka vastuuttomasti riistävät luomakuntaasi.
Auta meitä tunnistamaan harhatiet,
vie uudelle tielle
varjelemaan ja kunnioittamaan
kaikkea luomaasi elämää.
Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

4.

Jeesus Kristus, elämän lähde.
Sinun kauttasi luotiin
näkyvät ja näkymättömät,
kaikki mitä taivaissa ja maan päällä on.
Kiitos siitä,
että teit Jumalan rakkauden näkyväksi,
kun tulit keskellemme
ja pelastit meidät synnin tuholta.
Sytytä meissä rakkaus
koko luomakuntaa kohtaan.
Auta meitä kunnioittamaan
ja varjelemaan elämää
kaikessa mitä teemme.
Sinulle olkoon ylistys ikuisesti.

5.

Rakas taivaallinen Isämme.
Kiitämme sinua maailmasta,
jonka olet luonut.
Kiitämme sen kauneudesta.
Kiitämme kasveista, eläimistä ja ihmisistä.
Kiitos, että sinä rakastit tätä maailmaa niin paljon,
että lähetit luoksemme oman Poikasi.
Me emme osaa elää tahtosi mukaisesti.
Kiitos, että annat meille anteeksi
Poikasi Jeesuksen tähden.
Auta meitä varjelemaan sitä hyvää,
minkä sinä olet luonut.
Kuule meitä Jeesuksen nimessä.

PERHEEN SUNNUNTAI

Perhe, Jumalan luomislahja

Jokin touko–marraskuun sunnuntai omistetaan erityisesti perheeseen liittyville kysymyksille.

Perheen perustana on Jumalan luomisjärjestykseen pohjautuva liitto miehen ja naisen välillä. Avioliittoon kuuluu rakkaus, yhteys, uskollisuus ja keskinäinen kunnioitus. Turvallinen koti antaa hyvän kasvupohjan uudellekin sukupolvelle. Tämä sunnuntai antaa mahdollisuuden pohdita myös lapsen asemaa perheessä ja seurakunnassa, yhteiskunnassa ja maailmassa, samoin sukupolvien keskinäistä vuorovaikutusta, joka on tärkeä lapsen tasapainoiselle kehitykselle.

Perheen sunnuntai ohjaa ajattelemaan myös yleisesti yhteisön merkitystä ihmiselle. Seurakuntaa verrataan Uudessa testamentissa kotiin ja perheeseen. Jumalanpalvelus on Jumalan perheväen juhla.

LITURGINEN VÄRI: vihreä.

VIRSIUSUOSITUKSET

A	465	Lahjoita, Herra, perheisiimme
	471	Hyvä Jumala, kiitän kodista
	464	Kuin oksat vihannoivat
	490	Mä silmät luon ylös taivaaseen
	500	Käyn, Jeesus, kasvois etehen
Pv	497	Kun äidit lapsiansa
	468	Syliisi hellään sulje
	491	Oi Jumala, et hylkää pientä lasta
	466	Oi Herra, kaiken luoja
	238	Avioliiton Jumala asetti onneksemme
	241	Herra, rakkaastani tunnen iloa
Lisäksi	748	Jeesus, meidän perheestä
	830	Oi saavu, Herra, kotiimme
	831	Siunaa, Herra, kotini
	832	Herra, olet auttajamme
	949	Kirkko olkoon niin kuin puu
	950	Laulu kuuluu kirkkotiellä
	973	Tuo siunaus nyt koteihin
	974	Isästäni, Jeesus, kiittää tahtoisin

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Sallikaa lasten tulla minun luokseni, älkää estäkö heitä.
Heidän kaltaistensa on Jumalan valtakunta.

LUUK. 18:16

Psalmi:

Herra muistaa meitä ja siunaa meitä,
hän siunaa Israelin sukua, hän siunaa Aaronin sukua.

Herra siunaa niitä, jotka häntä palvelevat,
niin pieniä kuin suuria.

Lisätköön Herra kansaansa, teitä ja lapsianne,
polvesta polveen.

Siunatkoon teitä Herra,
hän, joka on tehnyt taivaan ja maan.

Ps. 115:12–15

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Lapsia on pöytäsi ympärillä
kuin oliivipuun juurella vesoja.

Ps. 128:3

TAI

Lasten ja imeväisten suusta
sinä olet hankkinut kiitoksesi.

MATT. 21:16

1. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

1. MOOS. 2:18–24

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 2

Herra Jumala sanoi: »Ei ole hyvä ihmisen olla yksinään. Minä teen hänelle kumppanin, joka sopii hänen avukseen.» Ja Herra Jumala muovasi maasta kaikki villieläimet ja kaikki taivaan linnut ja vei ne ihmisen luo nähdäkseen, minkä nimen hän kullekin antaisi. Ja jokainen elävä olento sai sen nimen, jolla ihminen sitä kutsui. Näin ihminen antoi nimet kaikille karjaeläimille, kaikille linnuille ja kaikille villieläimille. Mutta ihmiselle ei löytynyt sopivaa kumppania.

Silloin Herra Jumala vaivutti ihmisen syvään uneen ja otti hänen nukkuessaan yhden hänen kylkiluistaan ja täytti kohdan lihalla. Herra Jumala teki tästä kylkiluusta naisen ja toi hänet miehen luo. Ja mies sanoi:

– Tämä se on! Tämä on
 luu minun luustani
 ja liha minun lihastani.
 Naiseksi häntä sanottakoon:
 miehestä hänet on otettu.

Siksi mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa, niin että he tulevat yhdeksi lihaksi.

2. LUKUKAPPALE

EF. 6:1–4

KIRJEESTÄ EFESOLAISILLE, LUVUSTA 6

Lapset, olkaa vanhemmillenne kuuliaisia Herraa totellen, sillä se on oikein. »Kunnioita isääsi ja äitiäsi» on ensimmäinen käsky, johon liittyy lupaus: »jotta menestyisit ja eläisit kauan maan päällä». Ja te isät, älkää herättäkö lapsissanne vihaa, vaan kasvattakaa ja ojentakaa heitä Herran tahdon mukaan.

EVANKELIUMI

MARK. 10:13–16

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 10

Jeesuksen luo tuotiin lapsia, jotta hän koskisi heihin. Opetuslapset moitivat tuojia, mutta sen huomattessaan Jeesus närkästyi ja sanoi heille:

»Sallikaa lasten tulla minun luokseni, älkää estäkö heitä. Heidän kaltaisensa on Jumalan valtakunta. Totisesti: joka ei ota Jumalan valtakuntaa vastaan niin kuin lapsi, hän ei sinne pääse.» Hän otti lapset syliinsä, pani kätensä heidän päälleen ja siunasi heitä.

2. VUOSIKERTA

---

1. LUKUKAPPALE

2. MOOS. 2:1–10

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 2

Muuan Leevin sukuun kuuluva mies otti vaimokseen tytön, joka myös oli Leevin jälkeläisiä. Vaimo tuli raskaaksi ja synnytti pojan. Kun hän näki, kuinka kaunis lapsi oli, hän piiloteli sitä kolme kuukautta. Mutta kun hän ei enää voinut piilotella sitä, hän otti kaislakorin, tiivisti sen asfalttipiellä ja tervalla, pani pojan siihen ja laski korin Niilin rantakaislikkoon. Pojan sisar jäi jonkin matkan päähän nähdäkseen, mitä lapselle tapahtuisi.

Faraon tytär tuli Niilin rantaan peseytymään, ja hänen hovinaisensa jäivät virran rannalle kävelemään. Silloin hän näki kaislikon keskellä korin ja lähetti orjattarensa hakemaan sen. Avatessaan korin hän näki, että siinä oli lapsi, joka itki. Faraon tyttären valtasi sääli, ja hän sanoi: »Tämä on varmaan heprealaisten poikia.»

Silloin pojan sisar sanoi faraon tyttarelle: »Menenkö hakemaan tänne jonkun heprealaisnaisen, joka voi imettää pojan sinulle?» Faraon tytär sanoi: »Tee niin», ja tyttö haki paikalle pojan äidin. Faraon tytär sanoi äidille: »Ota tämä lapsi mukaasi ja imetä se minulle, niin minä maksan sinulle siitä palkan.» Vaimo otti lapsen imetettäväksi. Kun poika oli kasvanut suuremmaksi, äiti vei hänet faraon tyttarelle, ja tämä otti hänet omaksi pojakseen. Faraon tytär antoi hänelle nimeksi Mooses sanoen: »Olen nostanut hänet vedestä ylös.»

2. LUKUKAPPALE

1. JOH. 2:12–14

ENSIMMÄISESTÄ JOHANNEKSEN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 2

Minä kirjoitan teille, lapseni: synnit on annettu teille anteeksi hänen nimensä tähden. Minä kirjoitan teille, isät: te olette oppineet tuntemaan hänet, joka on ollut alusta asti. Minä kirjoitan teille, nuoret: te olette voitaneet Pahan.

Lapseni, minä kirjoitan teille: te olette oppineet tuntemaan Isän. Isät, minä kirjoitan teille: te olette oppineet tuntemaan hänet, joka on ollut alusta asti. Nuoret, minä kirjoitan teille: te olette voimakkaita, Jumalan sana pysyy teissä, ja te olette voittaneet Pahan.

EVANKELIUMI

MATT. 12:46–50

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 12

Jeesuksen vielä puhuessa väkijoukolla hänen äitinsä ja veljensä olivat tulleet paikalle. He seisoivat ulkona ja tahtoivat puhua hänen kanssaan. Joku tuli sanomaan Jeesukselle: »Äitisi ja veljesi ovat tuolla ulkona ja haluavat puhua kanssasi.» Mutta Jeesus vastasi sanantuoijalle: »Kuka on äitini? Ketkä ovat veljiäni?» Hän osoitti kädellään opetuslapsiaan ja sanoi: »Katso, tässä ovat minun äitini ja veljeni. Jokainen, joka tekee minun taivaallisen Isäni tahdon, on minun veljeni ja sisareni ja äitini.»

3. VUOSIKERTA

1. LUKUKAPPALE

LAUL. L. 8:6–7

LAULUJEN LAULUSTA, LUVUSTA 8

Rakkaus on väkevä kuin kuolema,
 kiivas ja kyltymätön kuin tuonela.
 Sen hehku on tulen hehku,
 sen liekki on Herran liekki.
 Suuret vedet eivät voi sitä sammuttaa,
 virran tulva ei vie sitä mukanaan.
 Jos joku tarjoaisi talot ja tavarat
 rakkauden hinnaksi,
 hän saisi vain toisten pilkan.

TAI

1. MOOS. 18:1–10 (11–15)

ENSIMMÄISESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 18

Herra ilmestyi Abrahamille Mamren tammistossa. Abraham istui telttansa ovella päivän ollessa kuumimmillaan, ja kun hän kohotti katseensa, hän näki kolmen miehen lähestyvän. Heti heidät nähtyään hän juoksi teltan

ovelta heitä vastaan ja tervehti heitä kumartaen maahan asti. Hän sanoi: »Herrani, suothan minulle sen kunnian, ettet kulje palvelijasi ohi. Saanko tuoda teille vähän vettä, jotta voitte pestä jalkanne ja levähtää puun varjossa? Minä haen hiukan syötävää, niin että voitte virkistäytyä ennen kuin jatkatte matkaanne. Levähtääksenne te varmaan poikkesitte minun, palvelijanne luo.» He sanoivat: »Hyvä on, tee niin.»

Abraham riensi telttaan Saaran luo ja sanoi: »Hae joutuin kolme vakallista parhaita vehnäjäuhoja, tee taikina ja leivo leipiä!» Sitten hän kiiruhti karjansa luo, otti nuoren ja kauniin vasikan ja antoi sen palvelijalle, joka heti ryhtyi valmistamaan aterialla. Hän toi tuoretta voita, maitoa ja palvelijan valmistaman vasikan, asetti ruoan vieraittensa eteen ja jäi puun alle seisomaan ja palvelemaan heitä heidän syödessään.

Miehet kysyivät Abrahamilta: »Missä on vaimosi Saara?» Hän vastasi: »Tuolla teltassa.» Silloin yksi heistä sanoi: »Ensi vuonna minä palaan sinun luoksesi tähän samaan aikaan, ja silloin on vaimollasi Saaralla poika.» (Mutta Saara oli hänen takanaan teltan ovella kuuntelemassa. Abraham ja Saara olivat jo vanhoja ja ikääntyneitä, eikä Saara voinut enää saada lasta. Siksi Saara naurahti itsekseen ja ajatteli: »Voisiko näin kuihtuneessa naisessa vielä herätä halu? Miehenikin on jo käynyt vanhaksi.» Silloin Herra kysyi Abrahamilta: »Miksi Saara nauroi? Miksi hän ajatteli: 'Voisinko minä todella vielä synnyttää, vaikka olen näin vanha?' Onko Herralle mikään mahdotonta? Ensi vuonna minä palaan luoksesi tähän samaan aikaan, ja silloin Saaralla on poika.» Saara väitti: »En minä nauranut», sillä hän oli peloissaan. Mutta Herra sanoi: »Saara, kyllä sinä nauroit.»)

2. LUKUKAPPALE

KOL. 3:18–21

KIRJEESTÄ KOLOSSALAISILLE, LUVUSTA 3

Vaimot, suostukaa miehenne tahtoon, niin kuin Herraan uskoville sopii. Miehet, rakastakaa vaimoanne, älkää kohdelko häntä tylästi. Lapset, totelkaa kaikessa vanhempianne, sillä se on Herralle mieleen. Isät, älkää aina moittiko lapsianne, etteivät he masentuisi.

EVANKELIUMI

MARK. 10:2–9

EVANKELIUMISTA MARKUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 10

Jeesuksen luokse tuli fariseuksia, jotka häntä koetellakseen kysyivät, saako mies hylätä vaimonsa. Hän vastasi heille: »Mitä Mooses on siitä

säätänyt?» He sanoivat: »Mooses antoi meille luvan kirjoittaa erokirjan ja hylätä vaimon.» Silloin Jeesus sanoi: »Te olette kovasydämiä, siksi hän laati teille sen säännöksen. Mutta maailman alussa Jumala loi ihmisen mieheksi ja naiseksi. Sen tähden mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa, niin että nämä kaksi tulevat yhdeksi lihaksi. He eivät siis enää ole kaksi, he ovat yksi. Ja minkä Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Rakas taivaallinen Isä.

Kiitos kodista.

Kiitos ilosta, jonka lapsi tuo tullessaan.

Kiitos elämäkokemuksesta ja viisaudesta,
jota aikuinen voi lapselle tarjota.

Auta aikuisia ja lapsia arvostamaan toistensa lahjoja
ja kasvamaan yhdessä.

Ohjaa heitä etsimään voimaa
rukouksesta ja sinun sanastasi.

Opeta perheitä turvautumaan sinuun
elämän kaikissa tilanteissa.

Kuule meitä Jeesuksen tähden.

2.

Hyvä Jumala.

Kiitos siitä suuresta lahjasta,

että annat pienen lapsen
heikkojen ja vajavaisten ihmisten hoivaan.

Opeta vanhempia tuntemaan vastuunsa lapsista
ja ohjaa heitä kasvatustehtävässä.

Anna lasten kasvaa turvassa

ja auta heitä luottamaan sinuun.

Kuule meitä veljemme Jeesuksen tähden.

3.

Pyhä Jumalamme.

Kiitos, että olet antanut meille sanasi elämän leiväksi.

Auta meitä ymmärtämään Raamatun sanaa
ja elämään sen mukaan.

Anna vanhemmille viisautta,
 niin että he osaisivat ohjata lapsia
 rakentamaan elämänsä sinun sanasi perustalle.
 Anna jokaisen uuden sukupolven oppia tuntemaan sinut.
 Kuule meitä Jeesuksen tähden.

4.

Pyhä Jumala, rakas taivaallinen Isämme,
 sinä ehtymättömän rakkauden lähde.
 Kiitos, että olet antanut meille ihmisille kyvyn rakastaa.
 Kiitos avioliiton lahjasta.
 Varjele ja vaali puolisoitten keskinäistä rakkautta,
 niin että se kasvaisi ja lujittuisi
 sekä ilon päivinä että vaikeuksien ja koettelemusten aikoina.
 Tee kodeistamme turvapaikkoja,
 joissa puolisoit saavat kasvaa
 sinun tarkoittamaasi suuntaan.
 Auta puolisoita suhtautumaan lempeästi ja kärsivällisesti
 toistensa puutteisiin ja virheisiin.
 Auta meitä armahtamaan toisiamme,
 niin kuin sinä olet armahtanut meitä.
 Kiitos, että sinun rakkautesi voi tehdä täydelliseksi sen,
 mikä on epätäydellistä ja vajavaista.
 Jätämme sinun käsiisi kotimme ja kaikki rakkaamme.
 Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen tähden.

5.

Kaikkivaltias Jumala ja Isä.
 Sinä loit ihmisen mieheksi ja naiseksi,
 sinä loit heidät elämään yhdessä ja siunastit heidät.
 Anna aviopuolisoille keskinäistä kiintymystä,
 rakkautta ja uskollisuutta.
 Varjele kotejamme,
 tule niihin voiman ja ilon lähteeksi.
 Tee niistä paikkoja, joissa on hyvä olla yhdessä.
 Kun koettelemus kohtaa meitä,
 suo sen vetää meidät yhä lähemmäksi sinua ja toisiamme.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

6.

Jeesus Kristus.

Sinulle on kaikki mahdollista.

Sinä voit korjata sen, mikä on mennyt rikki.

Tule koteihimme.

Hoida meitä rakkaudellasi.

Opetä meitä luottamaan sinuun

ja turvautumaan apuusi

kaikissa elämämme vaiheissa.

Kiitos, ettei mikään tilanne ole sinulle

liian vaikea ratkaistavaksi.

Kuule rukouksemme.

PYHÄN HENRIKIN MUISTOPÄIVÄ

Piispa Henrik, uskon opettaja ja marttyyri

Pyhän Henrikin muistopäivää voidaan viettää 19.1.

Pelastushistoriallisen kirkkovuoden eli ns. Herran vuoden juhlien rinnalle kehittyi jo varhain kirkollisten muistopäivien kalenteri (sanctorale). Sen yhteydessä muisteltiin Raamatun ja kirkon historian henkilöitä sekä merkittäviksi koettuja tapahtumia.

Uskonpuhdistus karsi suurimman osan muistopäiväkalenteriin sisältyvistä pyhimysjuhlista. Kirkon historian merkkihenkilöiden muistelemista ei kuitenkaan tyystin hylätty. Augsburgin tunnustus lausuu tästä: »Me voimme julkisesti muistaa pyhiä, jotta oppisimme kukin kutsukumuksemme mukaisesti seuraamaan heidän uskoaan ja hyviä tekojaan.» Apostolien ja evankelistojen päivät säilyivät kirkollisessa kalenterissamme vuoteen 1772. Pyhimysjuhlista merkittävin oli Pyhän Henrikin muistopäivä. Senkin viettäminen jatkui vielä uskonpuhdistuksen jälkeen.

Piispa Henrik kärsi marttyyrikuoleman perimätiedon mukaan Köyliössä v. 1156. Keskiajalla hänen muistokseen vietettiin kahta juhlaa: kuolinpäivää 20.1., nykyisin 19.1. (»talvi-Heikki»), ja pyhänjäännösten Turkuun siirtämistä (translaatio) 18.6. (»kesä-Heikki»).

LITURGINEN VÄRI: punainen.

VIRSIOSITUKSET

A	578	Ylistä Herraa Jumalaa
	420	Nyt soikoon taivas kiitostaan
	165	On suuri ihme seurakunta Herran
Pv	251	Jumalan valtaistuin on
	145	Taivaassa, johon Jumala
	172	Nyt kansat kaikki laulakaa
	190	Sun sanas suojaa, Jumala
Lisäksi	759	Tuo lehvää öljypuiden
	901	Luoja, Isä, sinulle

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Vanhurskaat iloitsevat,
iloitsevat ja riemuitsevat Jumalan edessä.

Ps. 68:4

Psalmi:

Minä laulan sinun kunniaasi, Jumalani, kuninkaani!

Minä kiitän sinun nimeäsi aina ja ikuisesti.

Joka päivä minä sinua kiitän,

minä ylistän sinun nimeäsi aina ja ikuisesti.

Suuri on Herra, ylistettävä yli kaiken,

tutkimaton hänen suuruutensa!

Sinun tekojasi ylistetään polvesta polveen,

isät kertovat ihmeitäsi lapsilleen,

tuovat julki sinun kirkkautesi,

loistosi ja kunniasi.

Minä mietiskelen sinun ihmetekojasi.

Miten valtavia, miten pelottavia ovatkaan sinun tekosi,

kerrottakoon niistä kaikille.

Minä julistan sinun suuruuttasi.

Levitköön sanoma sinun hyvyytesi runsaudesta,

kiitettäköön sinun vanhurskauttasi riemuiten.

Ps. 145:1–7

Kunnia Isälle ja Pojalle

ja Pyhälle Hengelle,

niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,

iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Ne, jotka ovat opastaneet monia vanhurskauteen,

loistavat kuin tähdet,

aina ja ikuisesti.

DAN. 12:3

1. LUKUKAPPALE

JES. 52:7–10

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 52

Kuinka ihanat ovat vuorilla
 ilosanoman tuojan askelet!
 Hän ilmoittaa rauhan tulon,
 tuo suuren ilosanoman,
 hän tuo pelastuksen sanoman
 ja sanoo Siionille:
 – Sinun Jumalasi on nyt kuningas!
 Kuulkaa! Vartijat kohottavat riemuhuudon,
 ja kaikki yhtyvät iloon,
 sillä omin silmin he näkevät,
 kuinka Herra palaa Siioniin.
 Puhjetkaa riemuun, te Jerusalemin rauniot,
 kaikki yhdessä iloitkaa!
 Herra on antanut kansalleen lohdutuksen,
 hän on lunastanut vapaaksi Jerusalemin!
 Herra on osoittanut pyhän käsivartensa voiman
 kaikkien kansojen silmien edessä,
 niin että maan kaikki ääret näkevät
 pelastuksen, jonka meidän Jumalamme on tuonut.

TAI

SIR. 45:15–20

SIRAKIN KIRJASTA, LUVUSTA 45

Mooses vihki Aaronin virkaan
 ja voiteli hänet pyhällä öljyllä,
 ja tästä tuli hänelle ja hänen jälkeläisilleen
 ikuinen liitto, joka pysyy yhtä kauan kuin taivas.
 Hänen tuli pappina palvella Jumalaa
 ja siunata kansaa hänen nimessään.
 Herra valitsi kaikkien joukosta juuri hänet
 uhraamaan pyhiä polttouhreja,
 suitsuttamaan suloisesti tuoksuvaa savua
 muistutukseksi Herralle
 ja kansan syntien sovitukseksi.
 Käskyillään Herra antoi hänelle

vallan tulkita säädöksiä ja määräyksiä
ja opettaa säädökset Jaakobille,
saattaa Israelin tietoon Herran laki.

Hän sai autiomaassa vastaansa toisen heimon miehiä,
jotka olivat hänelle kateellisia:
Datanin ja Abiramin miehet
ja Korahin joukon, joita kaikkia ajoi katkera viha.
Herra näki sen ja suuttui.
Hehkuvassa vihassaan hän tuhosi heidät,
teki kansan nähden tunnusteon
ja poltti heidät tulensa liekeissä.

Herra jakoi yhä enemmän Aaronille kunniaansa,
antoi hänelle oman perintöosan:
hän sai ensimmäisen sadon parhaat hedelmät,
ja ennen muuta hän sai kyllälti leipää.

2. LUKUKAPPALE

HEPR. 13:7–8

KIRJEESTÄ HEPREALAISILLE, LUVUSTA 13

Muistakaa johtajianne, niitä, jotka julistivat teille Jumalan sanaa. Pitäkää mielessänne, miten he elämänsä elivät, ja ottakaa heidän uskonsa esikuvaksenne. Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja ikuisesti.

TAI

2. TIM. 2:8–13

TOISESTA KIRJEESTÄ TIMOTEUKSELLE, LUVUSTA 2

Muista, että Jeesus Kristus, Daavidin jälkeläinen, on herätetty kuolleista, niin kuin minä julistan. Hänen vuokseen minä kärsin, olen vielä kahleissa kuin rikollinen. Mutta Jumalan sana ei ole kahleissa. Siksi kestäni mitä tahansa Jumalan valittujen tähden, jotta hekin saavuttaisivat pelastuksen, jonka Kristus Jeesus on hankkinut, ja sen mukana ikuisen kirkkauden. Tämä sana on varma:

– Jos olemme hänen kanssaan kuolleet, saamme hänen kanssaan myös elää.

Jos kestämmme lujina, saamme myös hallita hänen kanssaan.

Jos kiellämme hänet, myös hän on kieltävä meidät.

Jos olemme uskottomia, hän pysyy silti uskollisena, sillä omaa olemustaan hän ei voi kieltää.

EVANKELIUMI

JOH. 4:34–38

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 4

Jeesus sanoi:

»Minun ruokani on se, että täytän lähettäjäni tahdon ja vien hänen työnsä päätökseen. Te sanotte: 'Neljä kuuta kylvöstä korjuuseen.' Minä sanon: Katsokaa tuonne! Vainio on jo vaalennut, vilja on kypsä korjattavaksi. Sadonkorjaaja saa palkkansa jo nyt, hän kokoaa satoa iankaikkiseen elämään, ja kylväjä saa iloita yhdessä korjaajan kanssa. Tässä pitää paikkansa sanonta: 'Toinen kylvää, toinen korjaa.' Minä olen lähettänyt teidät korjaamaan satoa, josta ette ole nähneet vaivaa. Toiset ovat tehneet työn, mutta te pääsette korjaamaan heidän vaivannäkönsä hedelmät.»

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Herra Jeesus Kristus, elävän Jumalan Poika.
 Sinä uskoit pelastuksen sanoman apostoleillesi
 ja annoit palvelijoittesi tuoda sen maahamme.
 Kiitämme sinua Henrikistä,
 uskollisesta todistajastasi.
 Olet kutsunut myös meidät,
 syntiset ja arvottomat,
 opetuslapsiksesi.
 Varusta meidät voimallasi,
 jotta noudatamme käskyjäsi
 ja tunnustamme rohkeasti nimeäsi ihmisten keskellä.
 Anna koko elämämme olla kätkeytyneenä
 evankeliumisi rauhaan ja iloon.
 Ylistys olkoon sinulle ikuisesti.

2.

Herra, Jumalamme.
 Poikasi todistajia
 on vainottu ja surmattu kaikkina aikoina
 evankeliumin tähden.
 Pidä heidän muistonsa elävänä mielessämme.
 Vahvista meitä uskossa,
 niin että meidänkin elämämme todistaisi voitosta,

jonka Kristus sai synnistä ja kuolemasta.
Muista kaikkia,
joita meidän aikanamme vainotaan uskonsa vuoksi.
Kuule rukouksemme
Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta.

3.

Ole ylistetty, Herra Jumala,
joka olet lähettänyt Poikasi Jeesuksen Kristuksen
meille Vapahtajaksi
ja antanut autuutesi valon
koittaa kerran myös Suomen kansalle.
Me kiitämme sinua siitä työstä,
jonka teit todistajasi,
marttyyripiispa Henrikin kautta.
Sinun armostasi hän toi meille evankeliumin.
Suo meidän seurata hänen esikuvaansa
uskossa ja elämässä
ja päästä perille iankaikkiseen valtakuntaasi.
Rakkaan Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta.

YHTEISKUNNALLISET
JUHLAPÄIVÄT

ITSENÄISYYSPÄIVÄ

Kiitos isänmaasta

Itsenäisyyspäivä (6.12.) on kansallinen juhlapäivä. Itsenäisyytemme alkuajoista lähtien on silloin valtiovallan määräyksestä pidetty jumalanpalvelus. Myös kirkkojärjestys edellyttää, että »jumalanpalvelus pidetään itsenäisyyspäivänä ja valtiollisten tilaisuuksien yhteydessä, niin kuin siitä on säädetty tai erityisiä tilaisuuksia varten määrätty» (KJ 2:2). Jumalanpalveluksessa kiitetään maamme vapaudesta ja itsenäisyydestä sekä rukoillaan isänmaan ja kansan puolesta.

Itsenäisyyspäivänä voidaan käyttää myös kirkkovuoden ajankohdan mukaisia tekstejä. Saarnateksti voidaan valita myös vapaasti.

LITURGINEN VÄRI: valkoinen. Itsenäisyyspäivän sattuessa 2. adventtisunnuntaiksi voidaan käyttää myös violettia tai sinistä.

VIRSIUSITUKSET

A	580	Oi kuningasten kuningas
	578	Ylistä Herraa Jumalaa
	583	Veisaten Herralle kunniaa kannamme
Pv	579	Oi Herra, korkein valtiaamme
	584	Siunaa ja varjele meitä
	577	Sun kätes, Herra, voimakkaan
	581	Kiitos, Jumalamme
	585	Siunatkoon Herramme synnyinmaata
Lisäksi	759	Tuo lehvää öljypuiden
	850	Herra, olet auttajamme
	851	Herra, olet auttajamme
	918	Rauhan Herra, suo rauha

RAAMATUNTEKSTIT

PÄIVÄN PSALMI

Antifoni:

Iloitkoon taivas, riemuitkoon maa!
Pauhatkoon meri kaikkineen,
juhlikoot maa ja sen luodut,
humiskoot ilosta metsien puut.

Ps. 96:11–12

TAI

Ihana maa on tullut osakseni,
kaunis perintö on minulle annettu.

Ps. 16:6

Psalmi:

Laulakaa Herralle uusi laulu!

Laula Herralle, maa,

laulakaa Herralle, maan asukkaat!

Laulakaa Herralle, ylistäkää hänen nimeään!

Kertokaa päivästä päivään

ilosanomaa hänen avustaan.

Julistakaa hänen kunniaansa,

ilmoittakaa hänen ihmetekojaan kaikille kansoille.

Suuri on Herra, ylistäkää häntä!

Pelätkää häntä, hän on jumalista korkein.

Eivät ole jumalia toisten kansojen jumalat,

mutta Herra on taivaitten luoja.

Hänen on loisto ja hänen on kunnia,

hänen pyhäkössään on voima ja kirkkaus.

Maan kaikki kansat, tunnustakaa Herra,

tunnustakaa Herran kunnia ja voima,

tunnustakaa hänen nimensä kunnia!

Tuokaa hänelle uhrilahjat,

astukaa hänen pyhäkkönsä pihaan,

kumartukaa hänen pyhän kirkkautensa eteen!

Ps. 96:1–9

Kunnia Isälle ja Pojalle

ja Pyhälle Hengelle,

niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,

iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

TAI

Minä kohotan katseeni vuoria kohti.

Mistä saisin avun?

Minä saan avun Herralta,

häneltä, joka on luonut taivaan ja maan.

Herra ei anna sinun jalkasi horjua,

väsymättä hän varjelee.

Ei hän väsy, ei hän nuku,
 hän on Israelin turva.
 Hän on suojaava varjo, hän on vartijasi,
 hän ei väisty viereltäsi.
 Päivällä ei aurinko vahingoita sinua
 eikä kuunvalo yöllä.
 Herra varjelee sinut kaikelta pahalta,
 hän suojelee koko elämäsi.
 Herra varjelee kaikki sinun askeleesi,
 sinun lähtösi ja tulosi nyt ja aina.

Ps. 121

Kunnia Isälle ja Pojalle
 ja Pyhälle Hengelle,
 niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
 iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Antifoni toistetaan.

HALLELUJASÄE

Herra, sinun nimesi on ikuinen!
 Sinun nimesi kaikuu polvesta polveen.
 (Herra hankkii kansalleen oikeutta,
 hän on laupias palvelijoilleen.)

Ps. 135:13 (–14)

1. LUKUKAPPALE

5. MOOS. 8:10–17

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 8

Kun syötte itsenne kylläisiksi, kiittäkää Herraa, Jumalaanne, siitä hyvästä maasta, jonka hän on teille antanut. Varokaa unohtamasta Herraa, Jumalaanne. Noudattakaa aina hänen käskyjään, lakejaan ja säädöksiään, jotka minä teille nyt annan.

Kun saatte syödä itsenne kylläisiksi, kun rakennatte kauniita taloja ja asutte niissä, kun nautakarjanne, lampaanne ja vuohenne lisääntyvät, kun teille kertyy hopeaa ja kultaa ja koko omaisuutenne kasvaa, varokaa tulemasta ylpeiksi ja unohtamasta Herraa, Jumalaanne, joka vei teidät pois Egyptistä, orjuuden maasta. Hän johdatti teidät suureen ja pelottavaan autiomaahan, joka on täynnä myrkkykäärmeitä ja skorpioneja.

Mutta tuossa kuivassa ja vedettömässä maassa hän antoi veden virrata esiin kovasta kalliosta ja ruokki teitä mannalla, jota isännekään eivät tunneneet. Hän kuritti teitä ja koetteli teitä, mutta kaiken jälkeen hän osoitti teille hyvyytensä. Älkää siis kuvitelko, että olette omin voimin ja omilla kyvyillänne hankkineet itsellenne tämän vaurauden.

TAI

SAARN. 9:13–18

SAARNAAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 9

Minä havaitsin, että viisaudelle, suurellekin, saattoi käydä näin auringon alla:

Oli pieni kaupunki, jossa oli vähän asukkaita. Sitä vastaan hyökkäsi mahtava kuningas. Hän saartoi kaupungin ja pystytti suuria piirityslaitteita sen ympärille. Kaupungissa asui köyhä mutta viisas mies. Hän olisi voinut pelastaa kaupungin viisaudellaan, mutta kukaan ei tullut ajatelleeksi sitä köyhää miestä. Niinpä minä sanon:

Viisaus on parempi kuin voima,
mutta köyhän viisautta vähätellään
eikä hänen sanojaan kuunnella.

On parempi kuunnella viisaan hiljaisia sanoja
kuin houkkien johtajan huutoa.

Viisaus on sota-aseita parempi.

2. LUKUKAPPALE

JAAK. 3:13–18

JAAKOBIN KIRJEESTÄ, LUVUSTA 3

Kuka teistä on viisas ja ymmärtäväinen? Esittäköön hän osoitukseksi hyvästä vaelluksesta tekonsa, sävyisästi, niin kuin viisas tekee. Mutta jos teidän sydäntänne hallitsee katkera kateus ja riidanhalu, älkää vastoin totuutta kerskuko kuvitellulla viisaudellanne. Sellainen ei ole ylhäältä tulevaa viisautta, vaan maallista, ihmisistä tulevaa, pahojen henkien viisautta. Sillä siellä, missä kateus ja riidanhalu vallitsevat, on myös hillittömyyttä ja kaikenlaista paha. Mutta ylhäältä tuleva viisaus on puhdasta ja pyhää, ja niin se myös rakentaa rauhaa, se on lempeää ja sopuisaa, täynnä armah-tavaisuutta ja hyviä hedelmiä, se on tasapuolista ja teeskentelemätöntä. Vanhurskauden siemen kylvetään rauhan tekoina, ja se tuottaa hedelmän niille, jotka rauhaa rakentavat.

TAI

AP. T. 17:24–30

APOSTOLIEN TEOISTA, LUVUSTA 17

Paavali puhui:

»Jumala, joka on luonut maailman ja kaiken, mitä siinä on, hän, joka on taivaan ja maan Herra, ei asu ihmiskäsin tehdyissä temppeleissä. Häntä ei myöskään palvella ihmiskäsin, ikään kuin hän tarvitsisi jotakin – itse hän antaa kaikille elämän, hengen ja kaiken muun. Yhdestä ihmisestä hän on luonut koko ihmissuvun, kaikki kansat asumaan eri puolilla maan päällä, hän on säätänyt niille määrääjat ja asuma-alueiden rajat, jotta ihmiset etsisivät Jumalaa ja kenties hapuillen löytäisivät hänet.

Jumala ei kylläkään ole kaukana yhdestäkään meistä: hänessä me elämme, liikumme ja olemme. Ovathan muutamat teidän runoilijannekin sanoneet: 'Me olemme myös hänen sukuaan.' Koska me siis olemme Jumalan sukua, meidän ei pidä luulla, että jumaluus olisi samankaltainen kuin kulta, hopea tai kivi, kuin ihmisen mielikuvituksen ja taidon luomus.

Tällaista tietämättömyyttä Jumala on pitkään sietänyt, mutta nyt sen aika on ohi: hän vaatii kaikkia ihmisiä kaikkialla tekemään parannuksen.»

EVANKELIUMI

JOH. 8:31–36

EVANKELIUMISTA JOHANNEKSEN MUKAAN, LUVUSTA 8

Niille juutalaisille, jotka uskoivat häneen, Jeesus sanoi: »Jos te pysytte uskollisina minun sanalleni, te olette todella opetuslapsiani. Te opitte tuntemaan totuuden, ja totuus tekee teistä vapaita.» He vastasivat hänelle: »Me olemme Abrahamin jälkeläisiä, emme me ole koskaan olleet kenenkään orjia. Kuinka voit sanoa, että meistä tulee vapaita?» Jeesus vastasi: »Totisesti, totisesti: jokainen, joka tekee syntiä, on synnin orja. Orja ei pysy talossa ikuisesti, mutta poika pysyy. Jos Poika vapauttaa teidät, te olette todella vapaita.»

TAI

MATT. 20:25–28

EVANKELIUMISTA MATTEUKSEN MUKAAN, LUVUSTA 20

Jeesus kutsui opetuslapsensa luokseen ja sanoi: »Te tiedätte, että hallitsijat ovat kansojensa herroja ja maan mahtavat pitävät kansoja valtansa alla. Niin ei saa olla teidän keskuudessanne. Joka tahtoo teidän joukossanne

tulla suureksi, se olkoon toisten palvelija, ja joka tahtoo tulla teidän joukossanne ensimmäiseksi, se olkoon toisten orja. Ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta.»

VAIHTOEHTOISIA SAARNATEKSTEJÄ

---

2. MOOS. 23:1–9

TOISESTA MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 23

»Älä levitä perättömiä huhuja äläkä suostu auttamaan väärintekijää todistamalla vilpillisesti hänen hyväkseen. Älä eksy joukon mukana tekemään pahaa äläkä riita-asiassa todistaessasi vääristä totuutta enemmistön mielen mukaiseksi. Älä kuitenkaan aiheettomasti suosi köyhää hänen asiassaan.

Kun tapaat vihamiehesi härän tai aasin kuljeksimassa karkuteillä, vie se hänelle takaisin. Jos näet vihamiehesi aasin makaamassa taakkansa alle kaatuneena, älä kiellä häneltä apuasi, vaan auta häntä saamaan se jaloilleen.

Älä vääristä köyhän lähimmäisesi oikeuksia hänen riita-asiassaan. Pysy erossa väärästä asiasta. Älä aiheuta syyttömän kuolemaa, sillä sellaista vääryyttä minä en salli. Älä ota lahjusta, sillä lahjus sokaisee tarkkanäköisenkin ja tarvitsee niiden asian, jotka ovat oikeassa.

Älä sorra muukalaista; olettehan itsekin olleet muukalaisina Egyptissä ja tiedätte, mitä on elää vieraassa maassa muukalaisena.»

5. MOOS. 4:32–35

VIIDENNESTÄ MOOSEKSEN KIRJASTA, LUVUSTA 4

Mooses sanoi:

»Katsokaa menneisyyteen, ajatelkaa aikoja, jotka ovat olleet kauan ennen teitä, aina siitä saakka, jolloin Jumala loi ihmisen maan päälle. Onko missään taivaan alla tapahtunut mitään näin suurta, onko mitään tällaista ennen kuultu? Onko mikään muu kansa teidän laillanne kuullut Jumalan puhuvan tulen keskeltä? Ja silti te olette jääneet eloon! Tai onko millään jumalalla ollut rohkeutta tulla ottamaan kokonainen kansa omakseen toisen kansan keskuudesta, kuten Herra, teidän Jumalanne, on tehnyt? Te saitte omin silmin nähdä, kuinka hän kuritti egyptiläisiä, teki ihmeitä ja tunnustekoja, soti heitä vastaan ja vei teidät kohotetun kätensä ja pelottavien mainetekojensa voimalla pois Egyptistä.

Tämän kaiken te saitte nähdä todistukseksi siitä, että Herra on Jumala ja ettei hänen lisäksi ole ketään toista.»

1. Aik. 29:10–14

ENSIMMÄISESTÄ AIKAKIRJASTA, LUVUSTA 29

Daavid ylisti kansan edessä Herraa:

»Ylistetty olet sinä, Herra, isämme Israelin Jumala, aina ja ikuisesti! Sinun, Herra, on suuruus ja voima, kunnia, kirkkaus ja valta, sillä sinun on kaikki, mitä on taivaassa ja maan päällä. Sinun on kuninkuus, sinä olet kaikkea muuta korkeammalla. Sinulta tulevat rikkaus ja kunnia, kaikkea sinä hallitset. Kaikki voima ja valta on lähtöisin sinulta, sinun vallassasi on tehdä suureksi ja väkeväksi kenet tahdot.

Nyt me kiitämme sinua, Jumalamme, ja ylistämme nimesi kunniaa. Sillä mikä olen minä, tai mikä on minun kansani? Kuinka me itse pystyisimme antamaan tällaisia lahjoja? Sinulta me olemme kaiken saaneet, sinulta on tullut kaikki, minkä sinulle annamme.»

2. Aik. 1:7–12

TOISESTA AIKAKIRJASTA, LUVUSTA 1

Yöllä Jumala ilmestyi Salomolle ja sanoi hänelle: »Pyydä, mitä haluat, niin annan sen sinulle.»

Salomo vastasi Jumalalle: »Sinä osoitit runsain mitoin suosiotasi isälleni Daavidille, ja sinä olet tehnyt minut kuninkaaksi hänen jälkeensä. Herra Jumala, pidä voimassa lupauksesi, jonka annoit isälleni Daavidille! Olet pannut minut hallitsemaan kansaa, joka on monilukuinen kuin maan tomuhiukkaset. Anna siis minulle viisautta ja taitoa, että osaisin oikealla tavalla johtaa tätä kansaa! Kuinka sinun suurta kansaasi muuten voisi hallita?»

Jumala sanoi hänelle: »Koska et pyydä rikkautta, omaisuutta ja kunniaa, et vihollistesi kuolemaa etkä itsellesi pitkästä iästä, vaan toivot viisautta ja taitoa osataksesi hallita kansaani, jonka kuninkaaksi olen sinut asettanut, niin minä annan sinulle viisautta ja taitoa, ja lisäksi annan sinulle rikkautta, omaisuutta ja kunniaa enemmän kuin kenelläkään kuninkaalla on ollut ennen sinua tai tulee olemaan sinun jälkeesi.»

JES. 40:12–17

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 40

Kuka mittasi kourallaan meren vedet,
 kuka kämmenensä leveydellä taivaat?
 Kenen mittakuppiin mahtui kaikki maan tomu,
 kenen vaaka punnitsi vuoret ja kukkulat?
 Kuka on ohjannut Herran henkeä,
 kuka neuvonut ja opettanut häntä?
 Kenen kanssa hän on neuvotellut,
 kuka on antanut hänelle ohjeita?
 Kuka on johtanut hänet oikeuden poluille
 ja opettanut häntä,
 kuka osoittanut hänelle viisauden tien?
 Ovathan kaikki kansat kuin pisara ammennusastiassa,
 kuin tomuhiukkanen vaa'assa.
 Meren saaret painavat hiekkajyvän verran.
 Libanonin metsät eivät riittäisi uhritulen polttopuiksi
 eivätkä kaikki sen eläimet Herralle uhriksi.
 Hänen edessään maailman kansat eivät ole mitään,
 ne ovat hänelle pelkkää tyhjää.

JES. 43:16–19, 21

JESAJAN KIRJASTA, LUVUSTA 43

Näin sanoo Herra,
 hän, joka avasi mereen tien,
 valtatie suurten vetten keskelle,
 hän, joka päästi liikkeelle vaunut ja hevoset,
 väkevien soturien joukon
 – syvyudessa he nyt makaavat, eivät enää nouse,
 kuin sammuva lampun liekki he hävisivät –
 näin hän sanoo:
 – Älkää enää menneitä muistelko,
 älkää muinaisia miettikö!
 Katso: minä luon uutta.
 Nyt se puhkeaa esiin – ettekö huomaa?
 Minä teen tien autiomaahan
 ja joet kuivuuden keskelle.
 Kansa, jonka olen luonut itseäni varten,
 on ylistävä minua.

Vahvistukaa Herrassa, ottakaa voimaksenne hänen väkevyytensä. Pukekaa yllenne Jumalan taisteluväri, jotta voisitte pitää puolianne Paholaisen juonia vastaan. Emmehän me taistelee ihmisiä vastaan vaan henkivaltoja ja voimia vastaan, tämän pimeyden maailman hallitsijoita ja avaruuden pahoja henkiä vastaan. Ottakaa siis yllenne Jumalan taisteluväri, niin että kykenette pahan päivän tullen tekemään vastarintaa ja selviytymään taistelusta pystyssä pysyen. Seiskää lujina! Kiinnittäkää vyöksenne totuus, pukeutukaa vanhurskauden haarniskaan ja sitokaa jalkineiksenne alttiusti julistaa rauhan evankeliumia. Ottakaa kaikessa suojaksenne uskon kilpi, jolla voitte sammuttaa pahan palavat nuolet. Ottakaa myös pelastuksen kypärä, ottakaa Hengen miekka, Jumalan sana.

Tehkää tämä kaikki rukoillen ja anoen. Rukoilkaa joka hetki Hengen antamin voimin.

PÄIVÄN RUKOUKSET

1.

Suuri Jumalamme.

Kiitämme sinua isänmaasta,
kiitämme vapaudesta ja itsenäisyydestä.

Kiitos myös siitä,
että pyhä sanasi on jo kauan
vaikuttanut keskellämme.

Auta meitä säilyttämään
kestävät ja muuttumattomat arvot,
sanasi ohjeet
ja usko Poikaasi Jeesukseen Kristukseen.
Tätä rukoilemme hänen nimessään.

2.

Kaikkivaltias Jumala, kansojen hallitsija.
Tänään kiitämme sinua tästä hyvästä maasta,
jonka olet meille antanut.
Kiitos armosta, jolla olet johdattanut kansamme
monien vaikeuksien ja taistelujen läpi tähän päivään.
Anna meille intoa ja kestävyyttä
pitää huolta toisistamme

ja taitoa toimia yhdessä.
 Ohjaa meitä sanallasi,
 niin että pysyisimme tahtosi tiellä
 ja pääsisimme perille
 taivaalliseen isänmaahan.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

3.

Herra Jumala, taivaallinen Isä.
 Me kiitämme sinua isänmaasta
 ja meille uskotuista tehtävistä.
 Anna keskuuteemme rauha ja sopu,
 ja auta meitä pyrkimään kaikessa
 totuuteen ja oikeudenmukaisuuteen.
 Siunaa kaikkia niitä,
 jotka kantavat vastuuta yhteisistä asioistamme.
 Kiinnitä sydämemme taivaalliseen isänmaahan
 ja anna meidän voittaa katoamaton perintöosa.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

4.

Kaikkivaltias, ikuinen Jumala.
 Sinä olet asettanut meidät viljelemään
 ja varjelemaan tätä kaunista maata.
 Auta meitä käyttämään oikein lahjojasi,
 niin että voisimme nauttia
 yhdessä tulevien sukupolvien kanssa
 puhtaasta maasta, vedestä ja ilmasta.
 Täytä meidät rauhan, yksimielisyyden ja rakkauden hengellä.
 Varjele kateudelta, katkeruudelta ja vihalta.
 Tätä rukoilemme Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä.

KANSALLISET RUKOUSPÄIVÄT

Rukouspäivää vietetään kaksi kertaa vuodessa. Kristittyjen ykseyden rukouspäivää vietetään 18.1. Rauhan, ihmisoikeuksien ja kansainvälisen vastuun rukouspäivää vietetään 24.10. Rukouspäivät eivät peitä kohdalle sattuvia kirkkovuoden pyhäpäiviä. Rukouspäivien tekstejä voidaan käyttää saarnateksteinä.

Suomessa on vuodesta 1676 lähtien vietetty säännöllisesti rukouspäiviä, joita aiemmin oli neljä ja ne olivat valtiovallan määräämiä. Kansallisten rukouspäivien valinta ja päättäminen on ollut kirkkojen omissa käsissä vuoden 2004 alusta lähtien. Vuonna 2008 siirryttiin neljästä rukouspäivästä kahden rukouspäivän käytäntöön. Rukouspäivien valmistelusta ja aineistosta vastaa Suomen Ekumeeninen Neuvosto.

Rukouspäiväjulistus on yli 400-vuotiaana perinteenä yksi valtionpään vanhimpia virkatehtäviä. Tasavallan presidentti päättää virkakautensa alussa siitä, jatkaako hän tätä käytäntöä.

Rukouspäiväjulistus toivotaan luettavan seurakunnissa ensimmäisenä rukouspäivänä 18.1. tai sitä edeltävänä sunnuntaina.

| HAKEMISTOT |

1. LYHENTEET

KIRKKOVUODEN PYHÄPÄIVIEN LYHENTEET

Joulujakso

Adventtiaika

- 1 as = 1. adventtisunnuntai
Asjv = 1. adventtisunnuntain jälkeinen viikko

Jouluaika

- Ja = Jouluaatto
Jyö = Jouluyö
Jaa = Jouluaamu
Jpä = Joulupäivä
Tap = Tapaninpäivä
3 jpä = Apostoli Johanneksen päivä (3. joulupäivä)
4 jpä = Viattomien lasten päivä (4. joulupäivä)
1 sj = 1. sunnuntai joulusta
Ua = Uudenvuodenaatto
Upä = Uudenvuodenpäivä

Loppiaisaika

- Lop = Loppiainen
1 slop = 1. sunnuntai loppiaisesta

Pääsiäisjakso

Paastonaikaa edeltävät sunnuntait

- 3 ep = 3. sunnuntai ennen paastonaikaa
2 ep = 2. sunnuntai ennen paastonaikaa
Las = Laskiaissunnuntai

Paastonaika

- Tuh = Tuhkakeskiviikko
1 paas = 1. paastonajan sunnuntai
Pal = Palmusunnuntai
Hv-ma = Hiljaisen viikon maanantai
Kiir = Kiiristorstai

- Ppe = Pitkäperjantai
Jkh = Jeesuksen kuolinhetki
Ppe-i = Pitkäperjantain ilta
Hila = Hiljainen lauantai

Pääsiäisaika

- Pyö = Pääsiäisyö
Ppä = Pääsiäispäivä
2 ppä = 2. pääsiäispäivä
Pjti = Pääsiäisen jälkeinen tiistai
1 sp = 1. sunnuntai pääsiäisestä
Hela = Helatorstai

Helluntaijakso

Helluntai aika

- Hel-a = Helluntaiaatto
Hel = Helluntaipäivä
Hjv = Helluntain jälkeinen viikko

Helluntain jälkeinen aika

- Kolm = Pyhän Kolminaisuuden päivä
2 shel = 2. sunnuntai helluntaista
Apos = Apostolien päivä (6 shel)
Kir = Kirkastussunnuntai (8 shel)
Usk = Reformaation päivä (22 shel)
Val = Valvomisen sunnuntai
Tuo = Tuomiosunnuntai

Erityispyhät

Jouluun liittyvät erityispyhät

- Kyn = Kynttilänpäivä
Mar = Marian ilmestyspäivä
Juh = Juhannuspäivä

Muita erityispyhiä

- Mik = Mikkelinpäivä
- Pyh = Pyhäinpäivä
- Luo = Luomakunnan sunnuntai
- Per = Perheen sunnuntai
- Hen = Pyhän Henrikin muistopäivä

Yhteiskunnalliset juhlapäivät

- Its = Itsenäisyyspäivä

MUUT LYHENTEET

- A = suositus alkuvirreksi
- Pv = suositus päivän virreksi
- v = vaihtoehtoinen raamatunteksti
- vsk = vuosikerta
- vst = vaihtoehtoinen saarnateksti

2. KIRKKOVUODEN PYHÄPÄIVIEN RAAMATUNTEKSTIT

LUKUKAPPALEET JA EVANKELIUMIT

Vanha testamentti

1. Mooseksen kirja

1:1-5, 26-28 (29-30) 31 - 2:1	Pyö
1:1-11 (12-23) 24-28 (29-30) 31 - 2:3 ..	Luo, 1.-3. vsk
2:4-9, 15-17	Luo, 2. vsk v
2:18-24	Per, 1. vsk
3:1-7 (8-19)	1 paas, 1. vsk 1 paas, 2.-3. vsk v
3:8-15	Mar, 2. vsk
3:22-24	Luo, vst
4:3-10	1 paas, 2. vsk
8:1-12 (18-22)	Pyö
8:13-22	Upä, 3. vsk v
9:12-16	1 slop, 3. vsk
11:1-9	Hjv
12:1-4	Apos, 1. vsk
13:5-11, 14-16	23 shel, 2. vsk
15:1-6	20 shel, 1. vsk
18:1-10 (11-15)	Per, 3. vsk v
18:20-32	11 shel, 3. vsk
21:1-7	4 as, 2. vsk
22:1-13	5 paas, 1. vsk
28:10-17	Mik, 1. vsk
32:23-32	2 paas, 3. vsk
41:46-49, 53-57	10 shel, 3. vsk v
50:15-21	23 shel, 1. vsk

2. Mooseksen kirja

1:22-2:10	4 jpä
2:1-10	Per, 2. vsk
3:1-6	Kir, 1. vsk
3:9-15	Kir, 2. vsk
4:10-12	13 shel, 1. vsk
12:1-8, 11-14	Kiir, 3. vsk
14:8, 10-16, 21-22	Pyö
16:11-19, 31, 35	4 paas, 2. vsk v 16 shel, 3. vsk
17:1-6	2 slop, 2. vsk
17:8-13	5 sp, 3. vsk

20:1-17	19 shel, 3. vsk
23:1-9	Its, vst
23:20-23	Mik, 2. vsk
24:4-11	Kiir, 2. vsk
33:18-23	Kyn, 2. vsk
34:29-35	Kir, 3. vsk

3. Mooseksen kirja

19:1-4, 11-18	7 shel, 1. vsk
25:8-12	Luo, vst

4. Mooseksen kirja

6:22-27	Upä, 1. vsk Kolm, 3. vsk
11:11-12, 14-17, 24-25	Hjv
11:24-30	5 slop, 2. vsk
21:4-9	20 shel, 3. vsk

5. Mooseksen kirja

4:32-35	Its, vst
6:4-9	19 shel, 1. vsk
7:6-8	3 ep, 2. vsk
8:2-3	4. paas, 1. vsk
8:10-17	Its
9:1-6	12 shel, 1. vsk v
10:12-13	19 shel, 2. vsk
10:17-21	3 slop, 1. vsk
13:1-5	9 shel, 1. vsk
18:15-19	3 as, 3. vsk
30:19-20	3 sp, 3. vsk
31:6-8	21 shel, 2. vsk
32:36-39	3 slop, 3. vsk

Joosuan kirja

3:5-11, 17	1 slop, 3. vsk v
5:13-15	Mik, 3. vsk
24:21-27	7 shel, 3. vsk

Ruutin kirja

1:8-11, 14-18	14 shel, 3. vsk
---------------------	-----------------

1. Samuelin kirja

2:1–2, 6–9.....	Mar, 3. vsk
3:1–10.....	2 sj, 2. vsk
7:12.....	Ua, v
15:22–26.....	7 shel, 2. vsk
16:1–13.....	3 ep, 3. vsk
17:37–45, 48–50.....	12 shel, 2. vsk v
24:9–12, 17–21.....	14 shel, 2. vsk

2. Samuelin kirja

12:1–10, 13.....	5 shel, 2. vsk
------------------	----------------

1. kuninkaiden kirja

8:20, 27–30.....	2 sj, 1. vsk
8:41–43.....	3 slop, 1. vsk v
17:1, 8–16.....	16 shel, 2. vsk
17:1–6.....	4 slop, 3. vsk
17:17–24.....	17 shel, 3. vsk v
18:21–26, 36–39.....	9 shel, 2. vsk
19:8–13.....	6 sp, 2. vsk

2. kuninkaiden kirja

4:1–7.....	2 slop, 1. vsk
5:1–15.....	3 slop, 2. vsk v 13 shel, 3. vsk
6:8–23.....	7 shel, 3. vsk v
20:1–7.....	2 paas, 2. vsk

1. aikakirja

29:10–12.....	24 shel, 1. vsk
29:10–14.....	lts, vst

2. aikakirja

1:7–12.....	10 shel, 1. vsk v lts, vst
20:1–9.....	2 paas, 1. vsk
24:18–21.....	Tap, 2. vsk

Nehemian kirja

8:5–10.....	15 shel, 3. vsk
-------------	-----------------

Jobin kirja

14:1–6, 13–15.....	17 shel, 1. vsk
19:25–27.....	Hila 17 shel, 2. vsk
28:7–15, 23–28.....	9 shel, 1. vsk v
35:1–8.....	5 shel, 3. vsk

37:21–24.....	Kolm, 2. vsk
38:1–4, 8–11, 16–18.....	4 slop, 2. vsk
42:1–6.....	12 shel, 2. vsk

Psalmien kirja

31:20–23.....	2 ppä, 2. vsk
73:23–28.....	2 ppä, 3. vsk
94:8–15.....	Val, 3. vsk
110:1–4.....	Hela, 1. vsk
127:1–2.....	16 shel, 1. vsk
139:7–12.....	25 shel, 2. vsk

Sananlaskujen kirja

3:3–8.....	10 shel, 1. vsk
3:27–32.....	10 shel, 3. vsk
8:1, 22–30.....	3 ppä
14:21–22, 25, 31.....	10 shel, 2. vsk
18:4–8, 21.....	13 shel, 2. vsk
28:13–14.....	12 shel, 1. vsk
30:7–9.....	2 shel, 3. vsk

Saarnaajan kirja

3:1–8.....	Ua, v
3:1–11.....	25 shel, 1. vsk
5:9–14.....	2 shel, 1. vsk
8:16–17.....	Kolm, 2. vsk v
9:13–18.....	lts, v
12:(1–5) 6–7.....	25 shel, 3. vsk

Laulujen laulu

8:6–7.....	Per, 3. vsk
------------	-------------

Jesajan kirja

1:10–17.....	18 shel, 3. vsk
1:16–20.....	1 paas, 3. vsk
2:12–18.....	12 shel, 3. vsk
4:2–6.....	4 sp, 3. vsk
5:1–7.....	2 ep, 3. vsk
6:1–8 (9–10).....	Kolm, 1. vsk
7:10–14.....	Mar, 1. vsk
8:11–15.....	20 shel, 2. vsk
9:1–6.....	Jyö Jaa
11:1–5.....	Ja
12:1–6.....	2. slop, 1. vsk v
24:14–16.....	15 shel, 2. vsk
25:1, 4–5.....	1 sj
25:6–10.....	Kiir, 1. vsk
25:8–9.....	Ppä, 3. vsk v
26:12–14, 19.....	17 shel, 3. vsk

29:13–16.....	5 paas, 3. vsk
29:17–19.....	4 as, 3. vsk
30:18–21.....	3 slop, 2. vsk
32:15–20.....	4 sp, 2. vsk
33:5–6.....	Hela, 3. vsk
33:20–22.....	Usk, 1. vsk
35:3–6.....	2 as, 2. vsk
38:16–20.....	15 shel, 1. vsk
40:1–8.....	Juh, 1. vsk
40:12–17.....	lts, vst
40:26–31.....	3 sp, 1. vsk
42:1–4.....	1 slop, 1. vsk
42:5–8.....	Upä, 3. vsk
43:1–3.....	Upä, 2. vsk
43:10–12.....	1 sp, 1. vsk
43:16–19, 21.....	lts, vst
44:1–5.....	6 sp, 1. vsk
44:6–8.....	2 as, 3. vsk
44:21–23.....	18 shel, 1. vsk
45:8–12.....	Juh, 3. vsk
49:1–6.....	Hv–ke, 1.–3. vsk
49:5–7.....	Lop, 2. vsk
49:8–10.....	1 as, 3. vsk
49:13–16.....	1 sj, v
50:4–10.....	Pal, 1.–3. vsk
51:3–6.....	Juh, 2. vsk
51:9–16.....	4 slop, 1. vsk
52:7–10.....	Jpä Hen
52:8–10.....	Kyn, 1. vsk
52:13–15.....	Hv–ti, 1.–3. vsk
53.....	Ppe, 1.–3. vsk
53:9–11.....	Ppe–i
54:7–10.....	3 sp, 2. vsk
55:1–3.....	4 paas, 3. vsk
55:1–7.....	Pyö
55:6–11.....	2 ep, 1. vsk
57:15–19 (20–21).....	4 shel, 1. vsk
58:1–9.....	Las, 1. vsk
59:20–21.....	Hel–a
60:1–6.....	Lop, 1. vsk
60:18–21.....	Pyh, 2. vsk
61:1–3.....	1 slop, 2. vsk
61:10–11.....	4 shel, 2. vsk v
62:1–3.....	2 slop, 3. vsk
62:10–12.....	1 as, 1. vsk
63:7–9.....	4 sp, 1. vsk
63:15–16.....	Asjv
64:3–8.....	23 shel, 3. vsk
65:1–3.....	5 paas, 2. vsk
65:17–19.....	Pyh, 1. vsk
65:23–25.....	Pyh, 3. vsk
66:1–2.....	Kolm, 3. vsk v
66:18–19.....	Apos, 3. vsk

Jeremian kirja

1:4–10.....	21 shel, 1. vsk
3:14–15.....	Usk, 1. vsk v
3:21–25.....	3 as, 1. vsk
6:16–19.....	11 shel, 2. vsk
7:1–7.....	9 shel, 3. vsk
7:23–26.....	3 paas, 3. vsk
8:4–7.....	Las, 2. vsk
9:22–23.....	3 ep, 1. vsk
15:15–20.....	Tap, 3. vsk
15:19–21.....	Usk, 2. vsk
17:5–8.....	Usk, 3. vsk
18:1–10.....	11 shel, 1. vsk
18:19–20.....	Hv–ma, 1.–3. vsk
20:7–11, 13.....	Tap, 1. vsk
23:1–4.....	2 sp, 2. vsk
23:5–6.....	Ja, v
26:12–16.....	3 paas, 2. vsk
27:4–7.....	24 shel, 1. vsk v
29:4–7.....	24 shel, 2. vsk
29:11–14.....	5 sp, 1. vsk
31:31–34.....	Hel, 2. vsk

Valitusvirret

3:22–26.....	Ua
--------------	----

Hesekielin kirja

2:1–8.....	Apos, 2. vsk
18:30–32.....	Las, 3. vsk
33:10–16.....	5 slop, 1. vsk
33:30–33.....	3 shel, 3. vsk
34:11–16.....	2 sp, 1. vsk
36:24–28.....	Pyö Hel, 1. vsk
37:1–14.....	Ppä, 2. vsk v

Danielin kirja

2:31–41, 44.....	24 shel, 3. vsk
5:1–9, 13–17, 25–30.....	2 shel, 1. vsk v
7:9–10, 13–14.....	Tuo, 1. vsk
7:13–14.....	Hela, 2. vsk
9:17–20.....	5 sp, 2. vsk
12:1–3.....	Tuo, 3. vsk

Hoosean kirja

2:20–22.....	2 as, 1. vsk
4:1–3.....	Luo, 3. vsk v
6:1–3.....	Ppä, 1.–3. vsk
10:12–13.....	2 ep, 2. vsk
11:1–4, 7.....	3 shel, 1. vsk

12:6–7.....	4 shel, 2. vsk
14:2–9.....	4 shel, 3. vsk

Joelin kirja

2:12–17.....	Tuh
2:21–24.....	Luo, 3. vsk v
3:1–5.....	Hel, 3. vsk
4:12–16.....	5 slop, 3. vsk

Aamoksen kirja

4:12–13.....	Val, 1. vsk
5:16–20.....	26 shel
5:21–24.....	18 shel, 2. vsk
7:10–15.....	21 shel, 3. vsk
8:4–8.....	2 shel, 2. vsk
8:11–12.....	4 paas, 2. vsk

Joonan kirja

2.....	2 ppä, 1. vsk
3:1–5, 10–4:11.....	5 shel, 1. vsk

Miikan kirja

2:12–13.....	Asjv
4:1–4.....	Lop, 3. vsk
5:1–4.....	Ja, v
6:6–8.....	14 shel, 1. vsk
7:14–20.....	2 sp, 3. vsk

Habakukin kirja

2:1–4.....	Asjv
------------	------

Sefanjan kirja

3:14–17.....	4 as, 1. vsk
--------------	--------------

Sakarjan kirja

1:3–6.....	3 shel, 2. vsk
3:1–5.....	3 paas, 1. vsk
3:6–10.....	2 sj, 3. vsk
8:6–8.....	1 sp, 2. vsk
8:12–13.....	1 sp, 3. vsk
8:16–17.....	5 shel, 1. vsk v
9:9–10.....	1 as, 2. vsk
	Pal, 1.–3. vsk v
14:7–9.....	6 sp, 3. vsk

Malakian kirja

3:1–2.....	Kyn, 3. vsk
------------	-------------

3:13–18.....	Val, 2. vsk
3:19–20.....	Tuo, 2. vsk
3:23–24.....	3 as, 2. vsk

Apokryfikirjat

Sirakin kirja

Sir. 45:15–20.....	Hen, v
--------------------	--------

Uusi testamentti

Evankeliumi Matteuksen mukaan

1:18–24.....	4 as, 1.–3. vsk
2:1–12.....	Lop, 1.–3. vsk
2:13–21.....	4 jpä
3:13–17.....	1 slop, 1. vsk
4:1–11.....	1 paas, 1. vsk
4:12–16.....	Upä, 3. vsk
5:1–12.....	Pyh, 1.–3. vsk
5:13–16.....	Usk, 3. vsk
5:20–30.....	7 shel, 1. vsk
5:43–48.....	14 shel, 2. vsk
6:5–13.....	5 sp, 2. vsk
6:14–15.....	23 shel, 3. vsk
6:16–21.....	Tuh
6:19–24.....	16 shel, 3. vsk
6:25–34.....	16 shel, 1. vsk
7:13–14.....	9 shel, 2. vsk
7:15–23.....	9 shel, 1. vsk
7:24–29.....	9 shel, 3. vsk
8:5–13.....	3 slop, 1. vsk
8:23–27.....	4 slop, 1. vsk
9:9–13.....	4 shel, 3. vsk
9:18–26.....	25 shel, 1. vsk
10:16–22.....	Tap, 1. vsk
11:2–10.....	3 as, 1. vsk
11:11–19.....	3 as, 2. vsk
11:20–24.....	11 shel, 3. vsk
11:25–30.....	15 shel, 3. vsk
12:33–37.....	13 shel, 2. vsk
12:46–50.....	Per, 2. vsk
13:24–30.....	5 slop, 1. vsk
13:31–33.....	2 ep, 3. vsk
13:44–46.....	2 shel, 2. vsk v
13:47–50.....	Tuo, vst
14:22–33.....	4 slop, 2. vsk
15:21–28.....	2 paas, 1. vsk
16:1–4.....	Usk, 2. vsk
	Ua, v
16:13–19.....	Apos, 2. vsk
16:21–23.....	1 paas, 2. vsk
16:24–27.....	2 shel, 3. vsk

17:1–8.....	Kir, 1. vsk
17:24–27.....	24 shel, 3. vsk
18:1–6 (7–9) 10.....	Mik, 1.–3. vsk
18:15–22.....	23 shel, 2. vsk
18:23–35.....	23 shel, 1. vsk
19:27–30.....	3 ep, 2. vsk
20:1–16.....	3 ep, 1. vsk
20:25–28.....	Its, v
21:1–9.....	1 as, 1. vsk
21:12–17 (18–22).....	Pal, 3. vsk
21:28–32.....	12 shel, 2. vsk
22:1–14.....	21 shel, 1. vsk
22:15–22.....	24 shel, 1. vsk
22:34–40.....	19 shel, 1. vsk
23:1–12.....	12 shel, 3. vsk
23:34–39.....	Tap, 3. vsk
24:1–14.....	26 shel
24:15–27.....	26 shel, v
24:36–44.....	Val, 3. vsk
25:1–13.....	Val, 1. vsk
25:14–30.....	10 shel, 2. vsk
25:31–46.....	Tuo, 1.–3. vsk
26:17–30.....	Kiir, 3. vsk
26:30–56.....	Hv–ma, 3. vsk
26:57–27:10.....	Hv–ti, 3. vsk
27:11–32.....	Hv–ke, 3. vsk
27:33–54.....	Ppe, 3. vsk
27:45–56.....	Jkh, v
27:55–61.....	Ppe–i, 3. vsk
27:62–66.....	Hila
28:1–8.....	Ppä, 3. vsk
28:8–15.....	2 ppä, 3. vsk Pjpe
28:16–20.....	Pjla Kolm, 3. vsk

Evankeliumi Markuksen mukaan

1:12–13.....	1 paas, 3. vsk
1:14–15.....	2 slop, 3. vsk v
1:29–39.....	3 slop, 3. vsk
2:1–12.....	20 shel, 1. vsk
2:18–22.....	18 shel, 2. vsk
2:23–28.....	18 shel, 3. vsk v
3:13–19.....	Apos, 3. vsk
4:26–29.....	5 slop, 3. vsk
6:14–29.....	Juh, vst
7:5–13.....	18 shel, 3. vsk
7:31–37.....	13 shel, 1. vsk
9:2–8.....	Kir, 2. vsk
9:17–29.....	2 paas, 2. vsk
9:38–41.....	5 slop, 2. vsk
10:2–9.....	Per, 3. vsk
10:13–16.....	Per, 1. vsk
10:17–27.....	7 shel, 2. vsk

10:32–45.....	Las, 3. vsk
11:1–10.....	1 as, 2. vsk
12:1–12.....	5 paas, 3. vsk
12:28–34.....	19 shel, 2. vsk
12:41–44.....	14 shel, 3. vsk
13:33–37.....	Val, 2. vsk
15:33–41.....	Jkh, v
16:1–8.....	Pyö Ppä, 1.–3. vsk
16:9–16.....	Pjto
16:14–20.....	Hela, 1. vsk

Evankeliumi Luukkaan mukaan

1:26–38.....	Mar, 1. vsk
1:39–45.....	Mar, 2. vsk
1:46–55.....	Mar, 3. vsk
1:57–66.....	Juh, 1.–3. vsk
1:67–79.....	Juh, vst
2:1–14.....	Ja Jyö
2:1–20.....	Jaa
2:21.....	Upä, 1. vsk
2:22–33.....	Kyn, 1.–3. vsk
2:33–40.....	1 sj
2:41–52.....	2 sj, 1. vsk
3:7–14.....	Asjv
3:15–18, 21–22.....	1 slop, 3. vsk
4:16–21.....	2 slop, 3. vsk
4:23–30.....	11 shel, 2. vsk
5:1–11.....	Apos, 1. vsk
6:27–31.....	7 shel, 3. vsk
6:36–42.....	5 shel, 1. vsk
7:11–16.....	17 shel, 1. vsk
7:36–50.....	2 paas, 3. vsk
8:4–15.....	2 ep, 1. vsk
9:28–36.....	Kir, 3. vsk
9:57–62.....	3 shel, 3. vsk
10:1–12.....	21 shel, 2. vsk
10:25–37.....	14 shel, 1. vsk
10:38–42.....	16 shel, 2. vsk
11:5–13.....	5 sp, 3. vsk
11:14–23 (24–26).....	3 paas, 1. vsk
11:29–32.....	Lop, vst
12:4–7.....	24 shel, 2. vsk
12:8–12.....	Tap, 2. vsk
12:13–21.....	2 shel, 2. vsk
12:35–40.....	2 as, 2. vsk
12:42–48.....	10 shel, 3. vsk
13:1–5.....	5 shel, 3. vsk
13:6–9.....	Ua
13:22–30.....	Tuh, v
13:31–35.....	5 paas, 2. vsk
14:1–6.....	18 shel, 1. vsk
14:16–24.....	3 shel, 1. vsk

15:1–10.....	4 shel, 1. vsk
15:11–32.....	4 shel, 2. vsk
16:1–9.....	10 shel, 1. vsk
16:19–31.....	2 shel, 1. vsk
17:7–10.....	3 ep, 3. vsk
17:11–19.....	15 shel, 1. vsk
17:20–24.....	2 as, 3. vsk
18:9–14.....	12 shel, 1. vsk
18:31–43.....	Las, 1. vsk
19:1–10.....	3 shel, 2. vsk
19:28–40.....	1 as, 3. vsk
19:41–48.....	11 shel, 1. vsk
20:27–40.....	25 shel, 3. vsk
21:25–33 (34–36).....	2 as, 1. vsk
22:14–22.....	Kiir, 1. vsk
22:39–62.....	Hv–ma, 1. vsk
22:63–23:12.....	Hv–ti, 1. vsk
23:13–31.....	Hv–ke, 1. vsk
23:32–46.....	Ppe, 1. vsk
23:44–49.....	Jkh
23:47–56.....	Ppe–i, 1. vsk
24:1–12.....	Ppä, 1. vsk
24:13–35.....	2 ppä, 1. vsk
24:36–49.....	Pjti 1 sp, 3. vsk
24:46–53.....	Hela, 3. vsk

Evankeliumi Johanneksen mukaan

1:1–4.....	Luo, 1.–3. vsk
1:1–14.....	Jpä 3 jpä, v
1:14–18.....	Kyn, vst
1:19–27.....	3 as, 3. vsk
1:29–34.....	1 slop, 2. vsk
1:35–37.....	3 as, 2. vsk v
2:1–11.....	2 slop, 1. vsk
3:1–15.....	Kolm, 1. vsk
3:16–21.....	Hel, 3. vsk
3:26–30.....	3 as, 3. vsk v
4:5–26.....	2 slop, 2. vsk
4:31–38.....	2 ep, 2. vsk
4:34–38.....	Hen
4:39–42.....	3 slop, 2. vsk
4:46–53.....	Usk, 1. vsk
5:1–15.....	15 shel, 2. vsk
5:19–21.....	17 shel, 3. vsk
5:22–29.....	Tuo, vst
6:1–15.....	4 paas, 1. vsk
6:16–21.....	4 slop, 3. vsk
6:24–35.....	4 paas, 2. vsk
6:37–40.....	25 shel, 2. vsk
6:44–47.....	Hjv
6:48–58.....	4 paas, 3. vsk
7:14–18.....	2 sj, 3. vsk

7:37–39.....	6 sp, 2. vsk
7:40–52.....	20 shel, 3. vsk
8:2–11.....	5 shel, 2. vsk
8:12.....	Lop, vst
8:31–36.....	Its
8:46–59.....	3 paas, 3. vsk
9:1–7, 39–41.....	13 shel, 3. vsk
9:24–38.....	20 shel, 2. vsk
10:1–10.....	2 sp, 3. vsk
10:11–16.....	2 sp, 1. vsk
10:22–30.....	2 sj, 2. vsk
11:21–29 (30–31) 32–45.....	17 shel, 2. vsk
11:47–53.....	5 paas, 1. vsk
12:1–8.....	Pal, 2. vsk
12:12–24.....	Pal, 1. vsk
12:25–33.....	Las, 2. vsk
12:35–36.....	Kyn, vst
12:37–43.....	3 paas, 2. vsk
12:44–47.....	Lop, vst
13:1–15.....	Kiir, 2. vsk
13:16–20.....	21 shel, 3. vsk
13:31–35.....	19 shel, 3. vsk
14:1–7.....	3 sp, 3. vsk
14:8–17.....	Hel–a
14:12–14.....	Upä, 2. vsk
14:15–21.....	Hel, 2. vsk
14:23–29.....	Hel, 1. vsk
15:1–10.....	Kolm, 2. vsk
15:10–17.....	4 sp, 3. vsk
15:26–16:4.....	6 sp, 1. vsk
16:5–15.....	4 sp, 1. vsk
16:12–15.....	Hjv
16:16–23.....	3 sp, 1. vsk
16:23–33.....	5 sp, 1. vsk
17:6–10.....	4 sp, 2. vsk
17:11–17.....	3 sp, 2. vsk
17:18–23.....	6 sp, 3. vsk
17:24–26.....	Hela, 2. vsk
18:1–27.....	Hv–ma, 2. vsk
18:28–40.....	Hv–ti, 2. vsk
19:1–16.....	Hv–ke, 2. vsk
19:16–30.....	Ppe, 2. vsk
19:31–42.....	Ppe–i, 2. vsk
20:1–10.....	Ppä, 2. vsk
20:11–18.....	2 ppä, 2. vsk
20:19–31.....	1 sp, 1. vsk
21:1–14.....	Pjke 1 sp, 2. vsk
21:15–19.....	2 sp, 2. vsk
21:19–24.....	3 jpä

Apostolien teot

1:1–11.....	Hela, 1.–3. vsk
1:12–14.....	6 sp, 2. vsk

2:1–13.....	Hel, 1.–3. vsk
2:22–32.....	Pjke
2:36–41.....	Hjv
2:42–47.....	Kiir, 1. vsk
3:1–10.....	13 shel, 3. vsk
3:12–20.....	1 sp, 2. vsk
4:8–12.....	Upä, 1. vsk
4:18–21.....	24 shel, 1. vsk v
4:24–30.....	Upä, 3. vsk
6:8, 11–15; 7:51–60.....	Tap, 1.–3. vsk
8:26–40.....	1 slop, 2. vsk
	Pjto
10:34–43.....	2 ppä, 1. vsk
10:44–48.....	Hjv
12:5–11.....	Mik, 3. vsk
13:16–26.....	Ja
13:23–26.....	Juh, 1. vsk
13:23–33.....	Pjti
	1 sp, 3. vsk
14:15–17.....	Juh, 2. vsk
16:9–15.....	2 ep, 1. vsk
17:24–30.....	lts, v
19:1–6.....	Hel–a
	Juh, 3. vsk
20:17–24.....	10 shel, 3. vsk v
20:32–35.....	16 shel, 3. vsk
23:1, 6–11.....	Pjpe
26:12–23.....	Apos, 3. vsk v

Kirje roomalaisille

1:1–7.....	Apos, 1. vsk
1:2–4.....	Jaa, v
1:16–17.....	3 slop, 1. vsk
	Usk, 1. vsk
2:1–11.....	5 shel, 2. vsk
3:21–28 (29–31).....	12 shel, 1. vsk
4:1–8.....	4 shel, 2. vsk
4:16–25.....	20 shel, 1. vsk
5:1–11.....	Usk, 2. vsk
5:6–11.....	Hv–ke, 1.–3. vsk
6:3–11.....	Pyö
7:14–25.....	12 shel, 2. vsk
8:1–4.....	Mar, 3. vsk
8:9–11.....	4 sp, 2. vsk
8:12–17.....	6 sp, 1. vsk
8:18–23.....	17 shel, 1. vsk
8:24–28.....	5 sp, 2. vsk
8:31–39.....	Hela, 3. vsk v
9:2–8.....	Mar, 1. vsk
9:11–23.....	3 ep, 3. vsk
10:1–13.....	19 shel, 3. vsk
10:12–18.....	Usk, 3. vsk
11:17–24.....	11 shel, 2. vsk
11:33–36.....	Kolm, 1. vsk

12:1–5.....	2 sj, 2. vsk
12:6–16.....	2 slop, 1. vsk
12:16–21.....	7 shel, 1. vsk
13:1–7.....	24 shel, 3. vsk
13:8–10.....	14 shel, 3. vsk
13:11–14.....	1 as, 1. vsk
14:7–12.....	5 shel, 1. vsk
14:13–19.....	5 shel, 3. vsk
15:8–13.....	4 as, 3. vsk
16:25–27.....	3 as, 3. vsk

1. kirje korinttilaisille

1:4–9.....	19 shel, 1. vsk
1:18–19.....	Hv–ti, 1.–3. vsk
1:20–25.....	2 ep, 3. vsk
1:26–31.....	3 shel, 2. vsk
3:4–9.....	5 slop, 3. vsk
3:7–15.....	2 ep, 2. vsk
4:1–5.....	3 as, 1. vsk
5:6–8.....	Ppä, 3. vsk
8:6.....	Luo, 2. vsk
9:24–27.....	3 ep, 1. vsk
10:1–6.....	4 paas, 1. vsk
10:12–13.....	2 paas, 2. vsk
10:16–17.....	Kiir, 3. vsk
11:23–29.....	Kiir, 2. vsk
12:1–11.....	Hjv
12:12–13, 20–31.....	Hjv
13.....	Las, 1.–3. vsk
15:1–8 (9–10) 11.....	Ppä, 1. vsk
15:12–22.....	Ppä, 2. vsk
15:22–28.....	Tuo, 2. vsk
15:35–44.....	25 shel, 1. vsk
15:51–57.....	Pyh, vst

2. kirje korinttilaisille

1:3–7.....	3 slop, 3. vsk
1:8–11.....	4 slop, 1. vsk
1:18–22.....	20 shel, 2. vsk
2:14–17.....	Pal, 2. vsk v
3:4–6.....	13 shel, 1. vsk
3:7–18.....	Kir, 3. vsk
3:18–4:6.....	Kyn, 1. vsk
4:7–14.....	17 shel, 2. vsk
4:16–18.....	3 sp, 2. vsk v
5:1–10.....	25 shel, 2. vsk
5:15–21.....	2 ppä, 2. vsk
8:1–9.....	2 shel, 2. vsk
8:9–15.....	10 shel, 2. vsk
9:6–15.....	15 shel, 2. vsk

Kirje galatalaisille

2:19–21.....	Las, 2. vsk v
3:23–29.....	1 slop, 3. vsk
4:3–7.....	1 sj Mar, 2. vsk
4:12–20.....	21 shel, 3. vsk
5:1–6.....	18 shel, 1. vsk
5:22–26.....	18 shel, 3. vsk
6:2–10.....	16 shel, 1. vsk
6:14.....	Ppe, 2. vsk v

Kirje efesolaisille

1:3–6 (7–10) 11–14.....	Kolm, 3. vsk
1:16–23.....	6 sp, 3. vsk
2:1–10.....	4 shel, 3. vsk
2:12–16.....	5 paas, 2. vsk
2:19–22.....	Apos, 2. vsk
3:2–9.....	Lop, 1. vsk
3:14–21.....	5 sp, 1. vsk
4:1–6.....	Kolm, 2. vsk
4:7–15.....	Hela, 2. vsk v
4:25–32.....	23 shel, 1. vsk
5:1–11.....	3 paas, 1. vsk
5:8–14.....	Pjla
5:15–20.....	15 shel, 1. vsk
6:1–4.....	Per, 1. vsk
6:10–18.....	Usk, 1. vsk v lts, vst

Kirje filippiläisille

1:6–11.....	23 shel, 3. vsk
1:12–18.....	5 slop, 2. vsk
1:20–26.....	17 shel, 3. vsk
2:5–11.....	Pal, 1.–3. vsk
2:12–16.....	3 shel, 1. vsk
3:7–14.....	3 ep, 2. vsk
3:17–4:1.....	24 shel, 1. vsk
4:4–7.....	4 as, 1. vsk
4:10–14.....	16 shel, 2. vsk

Kirje kolossalaisille

1:9–11.....	21 shel, 2. vsk
1:12–20.....	Luo, 1. vsk
1:19–23.....	20 shel, 3. vsk
1:24–27.....	Lop, 2. vsk
2:6–10.....	1 sj, v
2:16–23.....	18 shel, 2. vsk
3:1–4.....	Pyö, v
3:12–17.....	5 slop, 1. vsk
3:18–21.....	Per, 3. vsk

1. kirje tessalonikalaisille

4:1–8.....	2 paas, 1. vsk
4:13–18.....	26 shel
5:2–11.....	Val, 3. vsk
5:16–24.....	15 shel, 3. vsk

2. kirje tessalonikalaisille

1:3–10.....	Tuo, 1. vsk
2:1–12.....	26 shel, v

1. kirje Timoteukselle

1:12–17.....	Apos, 1. vsk v
2:1–4.....	24 shel, 2. vsk
2:4–6.....	Las, 3. vsk v
3:16.....	Lop, 3. vsk
6:6–12.....	2 shel, 3. vsk
6:13–16.....	Kyn, 2. vsk
6:17–19.....	16 shel, 3. vsk v

2. kirje Timoteukselle

1:7–10.....	4 slop, 2. vsk
2:8–13.....	Hen, v
3:14–17.....	Apos, 3. vsk
4:1–5.....	21 shel, 1. vsk
4:6–8.....	25 shel, 3. vsk

Kirje Titukselle

1:1–3.....	2 slop, 3. vsk
2:11–14.....	Jyö
3:4–7.....	1 slop, 1. vsk

Kirje heprealaisille

1:1–6.....	Jaa
1:14–2:4.....	Mik, 2. vsk
2:9, 17–18.....	1 paas, 3. vsk
2:11–15.....	2 sj, 3. vsk
3:1–6.....	2 sj, 1. vsk
3:12–15.....	Val, 2. vsk
3:15–19.....	11 shel, 3. vsk
4:1–2, 9–13.....	9 shel, 2. vsk
4:14–16.....	1 paas, 1. vsk
5:7–10.....	Ppe, 1.–3. vsk
6:13–19.....	4 as, 2. vsk
7:24–27.....	Pal, 3. vsk v
9:11–15.....	5 paas, 1. vsk
10:12–20.....	Ppe, 3. vsk v
10:19–25.....	10 shel, 3. vsk
10:35–39.....	2 as, 2. vsk
11:1–10.....	3 slop, 2. vsk

11:2, 13–19.....	3 sp, 3. vsk
11:13–16.....	Pyh, vst
11:23–27.....	4 slop, 3. vsk
12:1–6.....	3 shel, 3. vsk
12:14–17.....	9 shel, 3. vsk
12:18–25.....	Tuo, 2. vsk v
12:25–29.....	7 shel, 3. vsk
13:7–8.....	Hen
13:12–16.....	3 sp, 1. vsk
13:20–21.....	2 sp, 3. vsk

Jaakobin kirje

1:2–6.....	2 paas, 3. vsk
1:12–15.....	1 paas, 2. vsk
1:17–21.....	4 sp, 1. vsk
2:8–13.....	7 shel, 2. vsk
3:2–12.....	13 shel, 2. vsk
3:13–18.....	Its
5:7–11.....	2 as, 3. vsk
5:13–16.....	5 sp, 3. vsk

1. Pietarin kirje

1:3–9.....	3 sp, 2. vsk
1:7–12.....	1 as, 2. vsk
1:13–17.....	2 as, 1. vsk
1:18–23.....	2 ppä, 3. vsk
1:22–25.....	Ua
2:1–3.....	4 paas, 2. vsk
2:4–10.....	5 paas, 3. vsk
2:21–24.....	Hv–ma, 1.–3. vsk
2:21–25.....	2 sp, 1. vsk
3:8–12.....	23 shel, 2. vsk
3:18–22.....	Hila
4:1–5.....	Tuh, v
4:7–11.....	10 shel, 1. vsk
4:12–16.....	4 jpä
5:1–4.....	2 sp, 2. vsk
5:5–11.....	4 shel, 1. vsk

2. Pietarin kirje

1:1–11.....	Tuh
1:16–18.....	Kir, 1. vsk
1:19–21.....	3 as, 2. vsk
3:8–14, 18.....	Val, 1. vsk

1. Johanneksen kirje

1:1–4.....	Jpä
1:5–7.....	Kyn, 3. vsk
1:8–2:2.....	12 shel, 3. vsk
2:12–14.....	Per, 2. vsk
2:15–17.....	19 shel, 2. vsk

2:28–3:3.....	3 jpä
3:11–18.....	14 shel, 2. vsk
3:18–24.....	4 sp, 3. vsk
4:1–6.....	9 shel, 1. vsk
4:7–12.....	14 shel, 1. vsk
4:9–16.....	Jpä, v
4:16–21.....	2 shel, 1. vsk
5:1–5.....	Upä, 2. vsk
5:4–12.....	1 sp, 1. vsk
5:18–20.....	3 paas, 3. vsk

Johanneksen ilmestys

1:9–18.....	Kir, 2. vsk
2:1–5, 7.....	Asjv
3:1–6.....	11 shel, 1. vsk
3:7–8.....	Upä, 3. vsk v
3:14–19.....	3 paas, 2. vsk.
3:20–22.....	1 as, 3. vsk
4:2–11.....	2 sj, 1. vsk v
4:11.....	Luo, 3. vsk
5:11–12.....	Mik, 2. vsk v
7:2–3, 9–17.....	Pyh, 1. vsk
12:7–12.....	Mik, 1. vsk
20:11–21:1.....	Tuo, 3. vsk
21:1–4.....	Pyh, 2. vsk
21:6–7.....	4 paas, 3. vsk
22:1–5.....	Pyh, 3. vsk
22:10–17.....	Val, 2. vsk v
22:12–17.....	Asjv
22:16–17.....	2 slop, 2. vsk

PSALMIT

Vanha testamentti

Psalmien kirja

8:2–10.....	Upä
13:2–6.....	5 shel
16:8–11.....	2 ppä
18:2–7.....	3 ep
18:17–20, 26–29.....	3 shel
19:2–7.....	Luo, v
22:2–6.....	Pal
22:7–20.....	Ppe
23.....	2 sp
24:7–10.....	1 as
25:1–10.....	Asjv
	2 paas
25:11–20.....	3 paas
27:1–3, 7–9.....	6 sp
28:1–2, 6–9.....	7 shel
30:2–6.....	Pyö

30:3–6, 12–13	13 shel
31:2–6	Las
32:1–2, 5–8	4 shel
34:2–4, 9–11	Hel–a
36:6–10	Ja
37:1–9	5 slop
40:2–6	5 sp
40:6–9	Pjpe
43:2–5	5 paas
44:2–5	2 ep
46:2–8	Usk
47:6–9	Hela
48:11–15	Kyn
49:6–10, 16–21	2 shel
51:6–14	12 shel
57:2–4, 11–12	Tuh
65:2–6, 9	15 shel
66:3–9	3 sp
68:5–11	Hel
68:20–21	Pjto
69:2–5 (7–10)	Hv–ti
69:17–23 (30–34)	Hv–ke
71:14–19	1 sj
72:1–3, 8–12	Lop
75:2–8, 10–11	24 shel
78:1–8	20 shel
80:15–20	2 as
81:9–17	11 shel
84:2–5, 11–12	2 sj
84:6–10, 13	4 paas
85:2–8	26 shel
85:9–14	3 as
86:1, 3–7	16 shel
86:10–13	17 shel
89:6–8, 16–19	Pyh
89:19–22, 27–30	1 slop
90:1–6, 12–15	Val
91:1–4, 11–12	1 paas
92:2–6	Juh
92:5–10, 13–16	9 shel
92:13–16	3 jpä
95:1–2, 6–7	Kolm
96:1–3, 6–10	Jyö
96:1–6	Pjke
96:1–9	Its
97:1–2, 5–6, 10–11	Kir
98:1–4	Jaa
98:2–9	4 sp
100	Jpä
	Pjla
102:2–10	Hv–ma
102:16–23	3 slop
102:26–29	Ua, v
103:19–22	Mik
104:(1–5) 10–15, 27–30	Luo

105:1–6 (7–10)	Pjti
105:2–5, 39–42	2 slop
107:1–2, 21–22	Hel–a, v
107:1–2, 23–31	4 slop
111:2–5	Kiir
112:5–9	14 shel
113:1–8	Mar
115:12–15	Per
116:1–9	1 sp
118:15–23 (24)	Ppä
118:26–29	Pal, v
119:1–8	19 shel
119:41–48	Tap
119:97–104	18 shel
119:129–136	10 shel
119:162–168	23 shel
121	Ua
	Its
124:2–3, 6–8	4 jpä
126	3 sp, v
	25 shel
130:5–8	4 as
136:1–9, 25–26	15 shel, v
142	Ppe–i
143:1–10	Tuo
145:1–7	Hen
145:3–7	Apos
145:8–13	21 shel
146:5–10	13 shel, v

ANTIFONIT

Vanha testamentti

---

1. Samuelin kirja

2:1 .....

Mar

1. aikakirja

29:11 .....

Lop

Psalmien kirja

2:7 .....

Jyö

9:8–9 .....

Tuo

13:6 .....

3 ep

5 shel

16:6 .....

Its, v

18:20 .....

3 shel

22:20 .....

Pal

25:6 .....

2 paas

25:15 .....

3 paas

25:16 .....

4 shel

27:4.....	2 sj
27:7.....	6 sp
28:8.....	7 shel
31:3.....	Las
33:5-6.....	2 sp
33:12.....	11 shel
34:8.....	Mik
42:6.....	4 as
43:1.....	5 paas
44:24, 27.....	2 ep
48:10.....	Kyn
49:16.....	2 shel 25 shel
51:8.....	9 shel
51:19.....	12 shel
55:23.....	16 shel
56:14.....	17 shel
66:1 (2).....	3 sp
66:5.....	4 slop
67:8.....	21 shel
68:4.....	Hen
69:30.....	Hv-ke
71:4.....	Hv-ti
74:21.....	14 shel
78:25.....	Kiir, v
80:2-3.....	2 as
89:3.....	Ua
91:15.....	1 paas
92:2.....	15 shel
96:11-12.....	Its
97:6.....	3 slop
98:1.....	4 sp
98:3.....	Jpä, v
102:13.....	20 shel
104:30.....	Hel, v
104:31.....	Luo
105:1.....	2 slop
106:2.....	13 shel
111:2.....	1 sj
118:24.....	Ppä
118:25.....	Pal, v
119:24.....	Tap
119:34.....	19 shel
119:46.....	Usk
119:105.....	18 shel
119:169.....	10 shel
130:1-2.....	Tuh
145:6-7.....	3 jpä

Sananlaskujen kirja

10:12.....	23 shel
------------	---------

Jesajan kirja

9:1.....	Jyö, v Jaa
12:3.....	1 slop
38:17.....	26 shel
40:3.....	3 as
48:20.....	5 sp
49:1, 3.....	Juh
52:7.....	Apos
60:2.....	Ja
66:10.....	4 paas

Jeremian kirja

29:11.....	24 shel
------------	---------

Valitusvirret

2:19.....	4 jpä
-----------	-------

Hesekielin kirja

36:26.....	Hel-a
------------	-------

Habakukin kirja

3:4.....	Kir
----------	-----

Sakarjan kirja

9:9.....	1 as
----------	------

Apokryfikirjat

Viisauden kirja

Viis. 1:7.....	Hel
Viis. 11:23-24.....	Tuh, v

Sirakin kirja

Sir. 15:5-6.....	3 jpä, v
------------------	----------

Uusi testamentti

Evankeliumi Matteuksen mukaan

27:46.....	Ppe
------------	-----

Evankeliumi Luukkaan mukaan

18:16.....	Per
24:34.....	2 ppä

Evankeliumi Johanneksen mukaan

1:14..... Jpä
6:33..... Kiir

Apostolien teot

1:11..... Hela

1. kirje korinttilaisille

4:5..... 5 slop

Kirje efesolaisille

1:3..... Kolm

Kirje filippiläisille

2:8..... Hv-ma
2:10–11..... Upä

1. Pietarin kirje

2:2..... 1 sp

2. Pietarin kirje

3:13..... Val

Johanneksen ilmestys

1:18..... Pyö
22:4..... Pyh

Muut lähteet

Missale Aboense..... Kolm

HALLELUJASÄKEET JA PSALMILAUSEET

Vanha testamentti

2. Mooseksen kirja

15:2..... Pyö

5. Mooseksen kirja

8:3..... 1 paas

1. Samuelin kirja

2:8..... 4 as

Jobin kirja

19:25..... 25 shel

Psalmien kirja

11:4..... 5 slop
17:15..... 2 shel
22:26..... Pal
31:20..... 3 ep
46:11..... 16 shel
50:14..... 7 shel
51:17..... 12 shel
67:3..... 21 shel
71:16..... 9 shel
73:24..... Pal, v
79:9..... Tuh
80:4..... 3 as
85:8..... 1 as
93:4..... 4 slop
95:7–8..... 3 shel
97:8–9..... Tuo
97:9..... 3 slop
97:12..... Kir
100:4..... 2 sj
104:24..... Luo
106:2..... 2 paas
111:9–10..... Kiir
116:12 (–13)..... Las
116:15..... Tap
117:1..... Lop
Hel-a
118:16..... 20 shel
118:23..... Jyö
Jaa
Jpä
119:129..... 19 shel
119:137..... 10 shel
119:176, 94..... 4 shel
122:1..... 2 as
123:2..... 3 paas
126:3..... 2 as, v
128:3..... Per
130:6..... Val
133:1..... 23 shel
135:13 (–14)..... Its
136:1..... 18 shel
138:2..... Kyn
143:9..... 5 paas
145:15–16..... 4 paas
145:21..... Upä

147:1	15 shel
147:13	24 shel
148:2	Mik

Jesajan kirja

9:1	Ja
55:6	11 shel
63:7	1 sj

Valitusvirret

3:22	Ua
------------	----

Danielin kirja

12:3	Hen
------------	-----

Joonan kirja

2:3	17 shel
-----------	---------

Apokryfikirjat

Danielin kirjan lisäykset

C:52	Kolm
------------	------

Uusi testamentti

Evankeliumi Matteuksen mukaan

5:12	Pyh
7:12	14 shel
21:16	Per, v
24:13	26 shel

Evankeliumi Markuksen mukaan

7:37	13 shel
------------	---------

Evankeliumi Luukkaan mukaan

1:28, 42	Mar
----------------	-----

1:76	Juh
24:32	2 ppä

Evankeliumi Johanneksen mukaan

1:14	2 slop
1:29	1 slop
6:63	2 ep
10:14	2 sp
13:34	4 sp
16:13	6 sp
16:22	3 sp
16:33	5 sp
20:26	1 sp

Kirje roomalaisille

10:18	Apos
14:11	5 shel

1. kirje korinttilaisille

3:11	Usk
15:54 (57)	Ppä

Kirje efesolaisille

4:10	Hela
------------	------

Kirje heprealaisille

13:8	Upä, v
------------	--------

1. Johanneksen kirje

1:2	3 jpä
-----------	-------

Johanneksen ilmestys

5:12	Ppe
19:5	4 jpä

Muut lähteet

Virren 112 mukaan	Hel
-------------------------	-----

3. VIRRET JA LAULUT

Virsikirja 1986

Adventti

2	1 as A
3	1 as Pv Pal A
4	1 as A
5	2 as Pv
6	1 as Pv
7	3 as A
8	2 as Pv
9	3 as A
10	4 as A
11	2 as A
12	3 as Pv
13	4 as A
14	Jyö A
15	1 as Pv Pal A

Joulu

16	Jpä A
17	Jpä A 3 jpä A
18	Jpä A
19	Jpä Pv 3 jpä A
20	1 sj A
21	Jyö Pv Jaa Pv Jpä Pv
22	1 sj Pv
23	Ja
24	Jyö Pv Jaa Pv
25	Jaa A
26	Tap A
27	Ja Jaa A
28	Jpä Pv 1 sj Pv
29	Jyö A
30	Ja
31	Ja

32	Ja 4 jpä A 1 sj A
33	Jyö Pv
34	Jyö Pv
35	Tap A

Uudenvuodenpäivä

36	Ua
37	Ua
38	Ua
39	Upä A
40	Upä Pv
41	Upä A
42	Upä Pv

Loppiainen

43	Lop A
44	Lop A
45	Lop Pv
46	Lop Pv
47	Lop Pv

Kynttilänpäivä ja Marian ilmestyspäivä

48	Kyn A
49	Kyn Pv
50	Mar Pv
51	Mar Pv
52	Mar A
53	4 as Pv Mar Pv

Kristuksen kärsimys ja kuolema

54	Las A Tuh A Pal A
55	Las Pv
56	Hv-ma
57	Hv-ti
58	Pal Pv
59	4 paas Pv
60	Pal A
61	Pal Pv
62	Hv-ke

63	Ppe Pv
64	Jkh
65	Jkh
66	Ppe Pv
67	Ppe A
68	Ppe Pv
69	Jkh
70	Ppe Pv
71	Hv-ke
72	Ppe Pv
73	5 paas Pv
74	5 paas Pv
	Hv-ti
75	Ppe A
76	Hv-ti
77	Hv-ma
78	Ppe A
79	5 paas Pv
80	5 paas A
	Hv-ke
81	Ppe-i
82	Ppe-i
83	Ppe-i

Pääsiäinen

84	Ppä A
85	Ppä Pv
86	Pyö Pv
87	Pyö Pv
88	Pyö Pv
89	Pyö A
	1 sp A
90	Pyö Pv
91	Ppä A
92	Ppä Pv
93	2 ppä Pv
94	Pyö A
95	2 ppä A
96	Ppä Pv
97	Pyö A
98	2 ppä A
99	2 ppä A
100	2 sp A
101	Ppä A
102	2 ppä Pv
103	2 ppä Pv
104	1 sp Pv
105	Ppä A
	3 sp A

Helatorstai

106	Hela A
-----	--------

107	Hela Pv
108	Hela Pv
109	Hela Pv
110	Hela A

Helluntai

111	Hel A
112	Hel-a
113	Hel Pv
114	Hel Pv
115	Hjv
	9 shel Pv
116	Hjv
117	Hel Pv
118	Hel-a
119	Hel Pv
	Hjv
120	6 sp Pv
121	Hv-ma
122	Hel-a
123	6 sp A
124	6 sp A
	12 shel A
125	Hel A

Pyhä Kolminaisuus

129	Kolm Pv
130	Kolm Pv
131	Kolm A
132	Kolm Pv
134	Kolm A

Mikkelinpäivä

136	Mik Pv
137	Mik A
138	Mik Pv
139	Mik Pv

Pyhäinpäivä

140	Pyh Pv
141	Tap Pv
142	Pyh Pv
143	Pyh Pv
144	Pyh-i
145	Pyh Pv
	Hen Pv
146	Pyh A
147	Pyh-i

Kirkkovuoden päätös

148	Val A
149	26 shel A

150	Val Pv
151	3 shel A
151:8–11	Kir Pv
152	Val Pv
153	Val A
154	Tuo Pv
155	Tuo Pv
156	Tuo A
158	Tuo Pv
159	Tuo A
160	2 as Pv
	Tuo A
161	2 as A
162	3 sp Pv
	Tuo Pv
163	Val Pv

Kristuksen seurakunta

164	Apos Pv
165	26 shel Pv
	Hen A
166	3 ep Pv
168	Apos A
169	2 sp Pv
170	Usk Pv
172	21 shel A
	Hen Pv
173	1 paas A
173:3–5	Usk Pv
174	5 slop A
175	2 slop Pv
	14 shel A
176	Usk A
177	2 sp Pv
178	5 slop Pv
	Apos Pv
179	4 slop Pv
	26 shel Pv
180	Kolm Pv
181	4 jpä Pv
	Usk A
182	1 paas A

Jumalan sana

183	2 shel A
184:3–7	3 slop A
185	3 as Pv
	18 shel Pv
186:3–6	2 ep Pv
186	18 shel A
187	Usk A

188:4–7	12 shel Pv
	Usk Pv
189	Usk Pv
190	Hen Pv
191	19 shel Pv
192	2 ep Pv
193	2 ep A

Jumalanpalvelus

194	2 sj Pv
195	2 sj A
196	2 sj Pv
197	2 sj A
198	2 sj A
199	2 slop A
200	2 sj A
201	13 shel A
202	13 shel A
203:1–3, 8	16 shel Pv
204	13 shel Pv
205	4 paas A
206	12 shel A
207	12 shel A
211	9 shel Pv

Pyhä kaste

214	1 slop Pv
215	1 slop A
217	1 slop Pv
219	1 slop Pv

Pyhä ehtoollinen

220	Kiir Pv
221	Kiir Pv
222	Kiir Pv
223	3 shel A
224	4 paas A
227	Kiir A

Konfirmaatio

233	1 slop A
-----	----------

Avioliitto

238	Per Pv
241	Per Pv

Hautaus

242	17 shel Pv
	25 shel Pv
244	Hila
249	17 shel Pv

Kirkon virka, vihkimys- ja siunaustoimitukset

251	2 sp Pv Hen Pv
255	2 sj Pv

Jumalan armo Kristuksessa

256	4 as Pv Mar A
257	1 sj Pv
258	Juh Pv
259	3 as Pv Juh Pv
260	4 as Pv 3 jpä Pv
261	3 jpä Pv Usk A
262	7 shel Pv
263	Kir Pv
264	9 shel Pv
265	3 ep A 1 sp A
266	3 as Pv
267	20 shel A
269	4 shel Pv
270	4 shel Pv
271	5 sp A
272	18 shel A
273	3 paas A
274	5 paas Pv
275	5 paas A

Katumus ja rippi

277	2 paas A
280	Tuh Pv
283	Tuo A
284	4 shel A
285	4 shel A 11 shel Pv
286	23 shel A
287	Tuh Pv
288	Tuh A 12 shel A
289	Tuh Pv 20 shel Pv

Usko Jeesukseen

293	20 shel A
294	Pjla
295	3 slop Pv
296	3 slop Pv
297	17 shel A

298	Las A
299:1-6	Pal Pv
300	Kiir A
301	Las A Kir A
302	5 slop A
303	1 paas Pv 2 shel Pv
304	1 paas Pv Pjke 12 shel Pv
305	1 paas Pv
306	2 shel A
307	4 slop A
308	3 slop A
310	4 slop Pv 3 paas Pv
311	11 shel A
312	4 shel Pv
313	5 sp Pv
314	11 shel Pv 20 shel Pv
315	Hv-ma 18 shel Pv
316	3 paas A
317	Upä Pv

Kiitos ja ylistys

323	7 shel Pv
324	15 shel Pv
325:1-3	11 shel A
326	15 shel A
327	Pjla 15 shel A
329	Upä Pv 15 shel Pv
330	15 shel A
331	13 shel Pv
333	13 shel Pv
334	Pjpe
335	Kir Pv
336	Las Pv
339	Hela Pv
340	2 slop A
343	Pjti
345	2 slop Pv

Ahdistukset ja lohdutus

346	14 shel A
350	5 sp Pv
352	7 shel A
353	5 sp Pv

354	2 shel Pv
355	3 sp A
358	2 ep Pv
359	2 paas A
360	Apos A
360:3, 6-7	16 shel Pv
361	2 paas Pv
362	5 sp A
364	9 shel Pv
365	3 sp Pv
367	2 slop Pv
368	20 shel Pv
369	25 shel A
370	16 shel Pv
373	5 sp A

Jumalan varjelus ja johdatus

374	2 sp A
375	2 sp A
376	2 shel A
	19 shel Pv
376:3	Mik Pv
378	2 sp Pv
379	4 slop A
381	6 sp A
383	Ua
384	16 shel A
385	3 paas Pv
	26 shel A
386	Kolm Pv
387	4 slop Pv
389	3 slop Pv
392	4 shel Pv
393	19 shel A
397	Ua

Kutsu ja kuuliaisuus

398	15 shel Pv
399	3 ep A
401	19 shel Pv
402	9 shel A
403	2 shel Pv
404	3 ep Pv
	Apos A
405	1 paas A
406	11 shel Pv
407	11 shel A
408	3 shel Pv
409	4 sp Pv
	12 shel Pv
410	3 ep Pv

412	11 shel Pv
413	3 shel Pv
414	7 shel Pv
415	18 shel Pv
416	2 ep Pv
	21 shel A
417	4 paas Pv

Lähetys

418	Apos Pv
419	Pjto
	1 sp Pv
	21 shel Pv
420	Hela Pv
	Apos Pv
	Hen A
421	21 shel Pv
422	Lop Pv
	Usk Pv
423	2 ep Pv
424	21 shel A
425	Lop Pv
426	2 ep A
	21 shel Pv
427	5 slop Pv
428	5 slop Pv

Palvelu

430	Las Pv
	14 shel Pv
431	14 shel Pv
432	14 shel A
433	10 shel Pv
434	10 shel A
435	10 shel A
436	Las Pv
437	16 shel Pv
438	3 paas Pv
	5 shel Pv
439	23 shel A
440	2 paas Pv
441	14 shel Pv
442	1 slop Pv
	23 shel Pv
443	10 shel Pv

Yhteys

444	4 sp A
445	Hjv
	5 shel A
446	6 sp Pv
	23 shel Pv

447	Tap Pv
	Kyn Pv
448	19 shel Pv
449	1 sp A
450	5 shel A
451	4 paas Pv
452	3 shel A
453	5 shel Pv
454	6 sp Pv

Jumalan luomistyö

455	Luo A
457	Luo Pv
458	Luo A
459	Luo A
460	10 shel Pv
	24 shel Pv
461	Luo Pv
462	Luo A
463	Luo Pv

Koti ja perhe

464	Per A
465	Per A
466	1 sj Pv
	Per Pv
468	Per Pv
470	4 sp A
471	Per A

Ateria

473	4 paas Pv
475	4 paas A
476	2 ppä Pv

Terveys ja sairaus

477	2 paas Pv
478	20 shel Pv
481	3 slop Pv
482	4 slop Pv
483	2 paas A

Koulu ja opiskelu

484	4 sp Pv
	9 shel A

Lapset

490	Per A
491	4 jpä Pv
	Per Pv
494	Mik A
495	1 slop Pv

496	Mik A
497	Per Pv
498	4 sp A
	Mik Pv
499	4 jpä A
500	Per A
501	4 jpä Pv
502	4 shel A
503	4 jpä Pv

Nuoret

506	12 shel Pv
509	14 shel Pv
510	21 shel Pv
513	1 sp Pv
514	5 sp Pv
516	Pyh Pv
517	17 shel A

Työ

519	10 shel Pv
520	7 shel A
521	2 shel Pv
522	24 shel Pv
525	2 ep A

Vanhuus

530	16 shel A
-----	-----------

Aamu

532	Kir A
533	9 shel A
	16 shel A
536	5 shel A
536:2-5	13 shel Pv
537	19 shel A
539	20 shel A
540	Kyn A
541	13 shel A
543	Kyn Pv
544	7 shel A
545	24 shel A
547	3 ep A

Vuodenajat

567	Hel A
568	6 sp Pv
569	4 sp Pv
570	Luo A
571	Juh A
572	Juh Pv
574	Juh Pv

576 Kyn A

Isänmaa

577 Its Pv
578 Hen A
Its A
579 Its Pv
580 24 shel A
Its A
581 24 shel Pv
Its Pv
582 16 shel Pv
583 Its A
584 Its Pv
585 Its Pv

Rauha ja vapaus

588 23 shel Pv
589 5 shel Pv
590 9 shel A
24 shel Pv
591 Luo Pv

Matkalla ja siirtolaisena

593 25 shel A
594 4 slop Pv

Muuttuva maailma

600 Tap Pv
Upä A
601 23 shel Pv
602 Luo Pv

Kuolema ja iankaikkisuus

604 Hila
17 shel Pv
607 Hila
610 Val Pv
612 25 shel Pv
613 25 shel Pv
614 Val A
615 3 shel Pv
11 shel Pv
616 17 shel Pv
617 Pyh A
619 3 sp Pv
621 25 shel A
622 3 sp Pv
623 3 sp Pv
624 25 shel Pv
625 17 shel A
626 Pyh Pv

627 3 shel Pv
630 Pyh Pv
632 25 shel Pv

Virsikirjan jumalanpalvelusliite

Jumalanpalveluslaulut

727 Kolm
728 Kolm
729 Pal
Kolm
742 Pal
Kiir
743 Kiir
744 Jyö
Jaa
Jpä
745 Pyö
Ppä
746 Hel
747 Mik
748 Per
750 3 as
Juh
751 3 as
Juh
753 4 as
Mar
755 Jyö
Kyn
756 1 as
3 as
757 5 paas
Ppe
759 21 shel
Hen
Its

Kiitoslaulut

801 Juh
803 Mar
804 Kyn

Kirkollisten toimitusten laulut

806 1 slop
Tuh
807:2-4 1 slop
808 1 slop
811:1-3, 5 1 slop
813 4 shel

814	Las 3 sp Apos 9 shel 20 shel	903	3 ep 2 paas 12 shel 15 shel 17 shel 26 shel
815	3 slop Tuh 13 shel	903:1, 2, 6 904	4 sp 4 sp 15 shel
819:4-5	Las		Luo
823:2-3	2 slop		Upä
825:1-2	4 slop	905	2 paas 16 shel
826	17 shel 25 shel		
827	Val Tuo Pyh	906	Jaa Jpä Upä 4 sp
829	Pyh		2 shel 9 shel
830	1 sj Per		Usk
831	Per	907	Pal Kiir Ppe 23 shel
832	Per		
834	2 sj	908	Upä Hela Usk 13 shel
835	Hela Hel Apos		
836	1 slop	909	2 ep 4 paas Kyn
841	Pyh		
844	2 ep Luo	910	Ua Upä 15 shel
845	Luo		Pyh Luo
846	Ua 5 slop Luo	911	Las
849	14 shel	912	4 paas 3 sp 4 sp 13 shel 15 shel
850	10 shel Its		Kyn
851	Its		

Virsi­kirjan lisä­vihko 2015

Me kiitämme ja ylistämme

901	1 as Ja Upä 4 sp Hela Apos Mik Hen Tuo
901:4-9	Tuo
902	Kolm

Me rukoilemme

913	Tuh 7 shel 19 shel
914	2 sp 3 shel 4 shel 11 shel

915	3 slop 5 sp 3 shel 4 shel 11 shel 12 shel	924	4 slop Tuh Hv-ma Ppe-i 3 sp 24 shel 25 shel 26 shel
916	Lop 2 paas 5 sp Kolm 5 shel	925	4 slop 3 paas 5 paas Ppe Jkh Ppe-i Pyö 17 shel 26 shel
916:3-4	7 shel		
917:1-2	2 paas 5 sp 15 shel	926	1 slop Tuh
917:1-2, 8	Kyn	927	2 paas 4 shel 16 shel 20 shel
917:1-2, 10	Hel	928	4 slop Kir 11 shel 16 shel 26 shel
917:5-7	Pyh	929	1 slop 3 slop 12 shel 16 shel
917:8	Ja Jyö	930	3 ep 2 paas 1 sp 4 shel 5 shel 9 shel 11 shel 12 shel 20 shel
917:9	Ppä		
918	1 as 2 as Ja Pjti Its	931	2 paas 5 sp 16 shel
919	2 paas 5 sp	931:2-3	4 slop
920	1 paas Hv-ma 5 sp	932	3 ep 4 shel 5 shel 11 shel Usk 23 shel Tuo
921	2 slop 4 paas 1 sp 6 sp		
922	2 paas 5 sp 6 sp		
Jumala on turvamme			
923	3 slop Las 1 paas 3 paas 2 shel Kir 9 shel Kyn		

Odotuksesta täyttymykseen

933	1 as 2 as 3 as	945	2 ppä Pjti Pjke Pjto Pjpe Pjla
933:1-4	18 shel		1 sp
934	4 as		Apos
934:1-3	Mar		17 shel
935	Ja Jaa Jyö Lop		20 shel 21 shel
936	Ja Jaa Jyö Jpä	946	Hel
936:1-2, 7-9	Lop	947	1 slop 5 slop 2 ep Hel-a Hel
936:3-6, 10	3 paas		2 sj
936:4-6, 13-15	5 paas	948	3 ep 6 sp Hel-a Hel
937	4 as Mar		13 shel
938:1-3, 5	1 paas		
938:1-3, 6	2 paas		
938:1-3, 7	3 paas		
938:1-3, 7-8	18 shel		
938:1-3, 8	4 paas		
938:1-3, 9	5 paas		
938:1-4	20 shel		
939	Tuh 1 paas		
940	Hv-ke Ppe Jkh 12 shel		
941	2 ep Las Pyö 25 shel	950	2 sj 2 ep 2 sp Hel Hjv Apos 21 shel Per
941:1-2	Hila		
942	Pyö Ppä 17 shel	951	3 as Tap Las Tuh 1 paas 7 shel 18 shel 19 shel Usk
943	Pyö Ppä 2 ppä 17 shel		
944	2 ppä 25 shel	952	5 slop 2 ep 4 paas
		953	2 sj Kolm 15 shel

Osallisuus, yhteys ja vastuu

949	2 sj 2 ep 2 sp Hel Hjv Apos 21 shel Per
950	2 sj 16 shel Per
951	3 as Tap Las Tuh 1 paas 7 shel 18 shel 19 shel Usk
952	5 slop 2 ep 4 paas
953	2 sj Kolm 15 shel

954	4 paas 2 shel 10 shel 14 shel 19 shel	965	Lop 2 ep Hela Apos 21 shel
955	Pjti 1 sp 23 shel	966	3 jpä Lop Hela Hel Hjv Kolm Apos 7 shel 14 shel 18 shel 19 shel 21 shel
956	Kiir		
957	2 slop 4 paas Kiir		
958a	2 slop Kiir		
958b	2 slop 4 paas Pjke 1 sp		
959	Kiir	Nyt ja aina	
960	3 ep Pal Kiir Ppe Jkh	967	Ppä Juh Luo
961	2 slop 3 slop 3 ep 1 sp 4 sp 4 shel 13 shel 14 shel	968	5 paas 10 shel 16 shel
962	Tuh 5 paas Juh Luo	969	Ua 26 shel
963	Hel Hjv Apos 10 shel 21 shel	970	4 jpä
964	4 jpä Las Tuh 1 paas 3 paas Pal Hv-ti 3 shel 14 shel	971	9 shel Mik
		972	Val Luo
		973	1 sj 16 shel Per
		974	Per
		975	Ua 2 shel 9 shel 15 shel 24 shel
		976	2 as 3 paas 5 paas Ppe Hel 24 shel Tuo Luo
		977	3 sp Pyh

978

Tap
3 slop
3 ep
24 shel
25 shel

Tuo

Pyh

979

Ua

3 sp